

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2020
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 2

Inhoud

[Zitting van 27 mei 2020](#)

rolnummer 2020/122

[Zitting van 29 mei 2020](#)

rolnummer 2020/102

rolnummer 2020/106

[Zitting van 15 juni 2020](#)

rolnummer 2020/045

rolnummer 2020/075

rolnummer 2020/088

[Zitting van 19 juni 2020](#)

rolnummer 2020/055

rolnummer 2020/098

rolnummer 2020/099

rolnummer 2020/115

[Zitting van 8 juli 2020](#)

rolnummer 2020/136

rolnummer 2020/138

rolnummer 2020/158

[Zitting van 3 augustus 2020](#)

rolnummer 2020/173

rolnummer 2020/174

rolnummer 2020/175

rolnummer 2020/181

rolnummer 2020/185

rolnummer 2020/191

[Zitting van 10 augustus 2020](#)

rolnummer 2020/164

rolnummer 2020/196

rolnummer 2020/198

rolnummer 2020/199

rolnummer 2020/202

Zitting van 27 mei 2020

Arrest nr. 5.816 van 9 juni 2020 in de zaak 2020/122

In zake: An VAN BEVEREN
 Woonplaats kiezend te 1853 Grimbergen
 Jozef Van Elewijckstraat 111/3

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Stijn Butenaerts
 kantoor houdend te 1080 Brussel
 Leopold II-laan 180
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 april 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 april 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij deels gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 mei 2020.

Aangezien de openbare zittingen tijdelijk zijn opgeschort, werd aan beide partijen gevraagd of zij akkoord konden gaan met een schriftelijke procedure. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben ingestemd met een schriftelijke procedure.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het sociaal werk’.

Voor het opleidingsonderdeel “Methodisch handelen III” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 11/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 6 februari 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

De klacht wordt ontvankelijk verklaard op 11 februari 2020. Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 21 februari 2020 werd het intern beroep deels gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie gaat in op het verzoek van de studente om de resultaten voor het opleidingsonderdeel “Methodisch handelen III” te herberekenen volgens wat door de docente aan de studenten werd meegedeeld. Hierdoor wordt de score van de studente aangepast van 11/20 naar 12/20. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat de eindscore manueel werd aangepast aangezien het computersysteem niet afwijkt van de ECTS-fiche. Op “mijn behaalde scores” zal de verdeling 40/60 te zien blijven, maar de berekende eindscore kwam tot stand volgens een 50/50-verdeling.

Vervolgens heeft de interne beroepsinstantie het behaalde resultaat voor deexamen 2 (de mondelinge evaluatie) van datzelfde opleidingsonderdeel in overweging genomen. Rekening houdend met de argumentatie van de betrokken lector, met name dat de studente in haar antwoord (1) te weinig gebruik heeft gemaakt van aangereikte begrippenkaders uit de cursus en (2) te weinig perspectieven kon aanbrengen voor wat betreft het politiserend karakter van de praktijk, beslist zij om de behaalde score voor deexamen 2 niet aan te passen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 27 februari 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 maart 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 5.764 van 6 april 2020 in de zaak 2020/068 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad leest in het intern beroepsschrift dat het verzoekster bij ontvangst van de examenresultaten is opgevallen dat de puntenverdeling tussen het eerste en het tweede deel

volgens een 40/60-regel had plaatsgevonden. Nochtans, zo stelde verzoekster, werd afgesproken dat beide delen even zwaar zouden doorwegen (50/50-verdeling).

Verzoekster verduidelijkt dat het eerste deel (40% van de punten) een werkstuk rond een politiserende praktijk en een presentatie betrof. Het tweede deel (60%) betrof volgens haar een examenvraag over de bedoelde politiserende praktijk en een examenvraag over de cursus. Verzoekster stelt 14 op 20 te hebben behaald voor de presentatie en zij gaat ervan uit 17 op 20 te hebben behaald voor de eigenlijke paper. Zij had immers een score van 15,5 op 20 behaald voor het eerste deel van de beoordeling.

Vervolgens leest de Raad in het intern beroepsschrift het volgende:

“Tijdens mijn examen zei [R.O.] dat deze iets minder was dan mijn werkstuk. Maar op het ogenblik dat ik mijn resultaten ontving bleek dit echter wel erg verschillend te zijn (tot wel 7 punten)!

Wanneer ik om uitgebreide uitleg vroeg, kreeg ik echter zo goed als geen motivering, alsook niet wat nu concreet goed of niet goed was (...). Ook beweerde zij dat zij niets had verteld hierover of liet uitschijnen. Nochtans hoorde ik haar met de vorige student ook het examenresultaat overlopen, alsook vernam ik van mijn collega-student hoeveel we hadden op de presentatie... Hierbij wil ik ook opmerken dat het burgerinitiatief dat ik heb bestudeerd zo organisch was en constant in beweging, waardoor zij eigenlijk niet kan oordelen of mijn antwoord op haar vraag al dan niet correct was. Wat niet vandaag was, was niet morgen (...). Haar examenvraag kwam dan ook rechtstreeks uit onze paper en heb ik meer dan behoorlijk en zelf uitgebreider besproken tijdens haar examen.

Of zij haar uitslag verder kan motiveren en alsook bewijzen waarom ik deze examenscore behaalde is ten eerste de vraag.”.

In het licht van voorgaande middelen van verzoekster in het intern beroepsschrift, slaat de Raad acht op de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij.

Wat het eerste argument betreft, stelt de Raad vast dat de interne beroepsinstantie de resultaten voor het opleidingsonderdeel “Methodisch handelen III” heeft herberekend overeenkomstig hetgeen door de verantwoordelijke docent is meegedeeld aan de studenten (50/50-verdeling). Als gevolg van de herberekening stelt de interne beroepsinstantie een totaalscore voor de eerste examenkans van verzoekster vast van 12 op 20 in plaats van 11 op 20. Op dit vlak is de interne beroepsinstantie aldus tegemoet gekomen aan de opmerkingen van verzoekster. Daardoor is tevens de door verzoekster ingeroepen valsheid van stuk IV.A van verwerende partij, zijnde de e-mail van de heer [D.], niet relevant voor de beoordeling

door de Raad van dit dossier. Desgewenst kan verzoekster hieromtrent later nog verdere stappen ondernemen. Het komt alleszins niet aan de Raad toe om hierover een oordeel te vellen.

Daarnaast overweegt de interne beroepsinstantie het resultaat voor “deexamen 2” in heroverweging te hebben genomen. Zij beslist de toegekende score niet aan te passen. De interne beroepsinstantie steunt hierbij op de argumentatie van de vaklector. Deze luidt dat verzoekster te weinig gebruik heeft gemaakt van aangereikte begrippenkaders uit de cursus en te weinig perspectieven kon aanbrengen voor wat betreft het politiserend karakter van de praktijk.

De Raad merkt vooreerst op dat het hem geenszins toekomt de evaluatie, gemaakt door de daartoe in de schoot van verwerende partij aangewezen evaluatoren – wiens deskundigheid en onafhankelijkheid/onpartijdigheid niet ter discussie staat – over te doen.

Dat verzoekster zelf van oordeel is dat de haar toegekende score niet overeenstemt met de competenties die ze meent te hebben verworven of aanvoert dat de vaklector eigenlijk niet kan beoordelen of een antwoord in casu al dan niet correct is, doet hier naar het oordeel van de Raad geen afbreuk aan.

Het behoort daarentegen wel tot de taak van de Raad de regelmatigheid van de aangevochten beslissing te beoordelen. De Raad onderzoekt hierbij of de aangevochten beslissing in overeenstemming is met het geldende regelgevend kader, in overeenstemming is met de beginselen van behoorlijk bestuur en niet kennelijk de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

Rekening houdend met de opmerkingen die verzoekster heeft geformuleerd in het intern beroepsschrift kan de Raad niet anders dan oordelen dat de dragende motieven voor de aangevochten score niet toereikend zijn. Ten overvloede merkt de Raad op dat het belang van een motivering voor verzoekster verwerende partij niet kan zijn ontgaan nu verzoekster daar voorafgaand aan het intern beroep reeds uitdrukkelijk om heeft verzocht (zie stuk 2 van verzoekster).

De karige motivering die verwerende partij geenszins concretiseert – zo geeft zij geen enkele informatie over de verwachte/ontbrekende begrippenkaders uit de cursus noch over de bedoelde perspectieven betreffende het politiserend karakter van de in de paper behandelde praktijk – klemmt des te meer in het licht van de hoge score voor het werkstuk, waarop de

examenvraag waar de motivering in de interne beroepsbeslissing naar verwijst, betrekking heeft.

De Raad stelt vast dat verzoekster het hierboven toegelicht motiveringsgebrek aanstipt in het verzoekschrift houdende extern beroep. Daarbij merkt zij overigens op dat haar argument niet enkel de vraag rond de paper betreft. De Raad stelt vast dat verzoekster in haar intern beroepsschrift de score voor “deelexamen 2” (8,5/20) betwist, die blijkens het dossier is samengesteld uit een score van 10/20 voor de vraag omtrent de casus en een score van 7/20 voor de vraag omtrent de cursus. De interne beroepsinstantie heeft naar het oordeel van de Raad in haar overwegingen echter enkel de vraag omtrent de casus betrokken. Aldus komt het de Raad voor dat de interne beroepsinstantie het voorwerp van het intern beroepsschrift te beperkend heeft benaderd.

Rekening houdend met het voorgaande dringt een vernietiging van de aangevochten beslissing zich op.

De overige middelonderdelen moeten niet verder worden onderzocht, aangezien zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.”

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 5.764 van 6 april 2020 in de zaak 2020/068 van de Raad, heeft de interne beroepsinstantie van verwerende partij op 22 april 2020 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie merkt vooreerst op dat zij de studente reeds in het gelijk heeft gesteld omtrent de puntenverdeling voor “deelexamen 1”, die werd aangepast naar een 50/50-verdeling. De Raad heeft bovendien vastgesteld dat de resultaten werden herberekend overeenkomstig hetgeen door de verantwoordelijke docent is meegedeeld aan de studenten. Op dit vlak is de interne beroepsinstantie aldus tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de studente.

Daarnaast dient de studente ook bezwaar in tegen het cijfer 8,5/20 op “deelexamen 2” (50% van het eindresultaat). Dit deelexamen bestond uit twee delen: (1) een individueel mondeling examen met een vraag over de casus (25%), waarvoor de studente een score van 10/20 heeft behaald en (2) een individueel mondeling examen met een vraag over de cursus (25%), waarvoor de studente een score van 7/20 heeft behaald. De studente vraagt een motivering

van de score voor de twee delen en zij geeft daarenboven aan dat het verschil in score tussen de paper en het individueel examen te groot zou zijn.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat zij de betrokken lector heeft gehoord. De lector duidt vooreerst dat de lessen als doelstelling hebben dat studenten niet zozeer kennis, maar vooral inzicht verwerven. In de lessen wordt gefocust op het vergroten van het kritisch denkvermogen; studenten worden uitgenodigd om kritisch te reflecteren op de context, de situatie en ook het eigen denken en handelen. Sociaal werkers moeten vooral kritisch kunnen nadenken, in staat zijn om een analyse te maken en om inzichten te kunnen verwoorden. Volgens de lector is de studente tevens op de hoogte van deze doelstellingen, die uitdrukkelijk in de ECTS-fiche werden opgenomen. Op grond van de evaluaties wordt dit alles grondig getoetst alsook de verworven inzichten van de studenten ter zake. De lector wijst erop dat zij goed heeft nagedacht over hoe zij wil evalueren. Zij is zich ervan bewust dat inzichtvragen moeilijker af te toetsen zijn dan kennisvragen. Om die reden heeft zij in de voorbereiding van haar examen een evaluatiekader met verschillende competenties alsook de examenvragen voorgelegd aan het opleidingshoofd.

Wat de vraag omtrent de casus op het mondeling examen betreft, herhaalt de lector dat de quoterings is gegeven op basis van de mate waarin de studente het begrippenkader (bv. begrippen als ‘subpolitiek’, ‘agonisme’, ‘deliberatie’, alsook de kenmerken daarvan – ‘de politiek’ versus ‘het politieke’) wist te hanteren in haar analyse van de casus. Er werd tevens geëvalueerd in welke mate de studente verdere perspectieven kon aanbrengen wat betreft het politiserend karakter van de praktijk. Op grond van de door de studente gegeven antwoorden, stelde de lector vast dat de studente daarbij evenwel te weinig gebruik heeft gemaakt van het aangereikte begrippenkader en dat zij ook te weinig perspectieven heeft aangebracht wat het politiserend karakter betreft.

De lector motiveert deze beoordeling, met name ‘het begrippenkader werd onvoldoende gehanteerd’ en ‘er werden te weinig perspectieven aangehaald’ nader. Zo kon de studente wel aangeven welke vormen van politiserend werken zij in de casus erkende, dewelke inderdaad ook werden vermeld in de paper en die ook bij de presentatie (groepswork) naar voor werden gebracht. Bij het mondeling examen kon de studente de omschrijving van deze vormen van politiserend werken evenwel slechts zeer beperkt toelichten en kon zij niet alle kenmerken van de verschillende vormen van politiserend werken weergeven (bijv. wat zijn de kenmerken

van ‘agonistisch werken’ of ‘deliberatief werken’?). Deze kenmerken werden nochtans uitvoerig in de cursus en de colleges toegelicht. Voorts benadrukt de lector dat de vraag over de casus voor de studenten een opportuniteit is om verschillende perspectieven uit de cursus te halen. De lector evalueert deze vraag op basis van het verworven inzicht in de materie en de mogelijkheid tot het leggen van verbanden. Zo kan de studente onder meer connecteren met andere goede praktijken (bv. Femma, 11.11.11, Samenlevingsopbouw, de vele burgerinitiatieven) die in de lessen op uitvoerige wijze werden behandeld of ook met inzichten met betrekking tot onderdelen van de cursus (bv. ‘Middenveld: definitie en uitdagingen’ – ‘burgerinitiatieven’ – ‘beleidsbeïnvloeding’ - ...). Bij het mondeling examen deed de studente dit niet tot zeer beperkt. De lector stelt vast dat de studente ook deze vraag onvoldoende kon beantwoorden, waardoor ze hiervoor een score van 7/20 kreeg.

Vervolgens benadrukt de lector dat het cijfer dat wordt gegeven ter beoordeling van een groepswork, waarin een globaal cijfer wordt gegeven voor de presentaties van de gehele groep, niet te vergelijken is met een individueel cijfer voor een individuele prestatie. Het is aldus perfect mogelijk dat andere personen binnen de groep beter presteerden waardoor er voor de groepspresentatie een hoger globaal cijfer wordt bekomen. Het scoreverschil is bijgevolg te verklaren door een niveauverschil tussen de studenten die het groepje vormden. Naar aanleiding van het mondelinge examen is echter gebleken dat de persoonlijke inzichten van de studente in de betreffende materie heel wat minder bevredigend waren.

De interne beroepsinstantie stelt alle vertrouwen in de evaluator en zij stelt vast dat het mondeling examen door de betrokken lector correct werd voorbereid en op een correcte manier tot stand is gekomen. Zij neemt akte van de motivering van de lector en zij maakt deze motivering expliciet tot de hare. De interne beroepsinstantie beslist bijgevolg om op grond daarvan de behaalde score van 12/20 voor het opleidingsonderdeel “Methodisch handelen III” te bevestigen. Indien de studente zich toch niet kan neerleggen bij deze evaluatie, krijgt zij evenwel de kans om het mondeling examen (50%) opnieuw af te leggen bij de betrokken lector en in aanwezigheid van een tweede onafhankelijk persoon als waarnemer.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 27 april 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 30 april 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het motiverings-, het redelijkheids- en het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt vooreerst op dat de interne beroepsinstantie enkel de lector heeft gehoord, waardoor er geen mogelijkheid was op tegenspraak. Door haar niet uit te nodigen was het niet mogelijk om haar standpunt nogmaals te verdedigen. Verzoekster stipt ook aan dat de lector niet de voorzitter, noch een lid is van de interne beroepsinstantie. Volgens haar bestaat het gevaar dat de lector verder deelneemt aan de beraadslaging, terwijl de interne beroepsinstantie een onafhankelijk oordeel moet vellen over de totstandkoming van de punten.

Vervolgens stelt verzoekster vast dat de lector plots dezelfde argumentatie gebruikt als het verweer van de advocaat voor de interne beroepsinstantie in de zaak 2020/068. Ze wijst erop dat de lector niet de interne beroepsinstantie vertegenwoordigt, maar haar initiële beslissing maakt wel het voorwerp uit van het geschil dat werd voorgelegd aan de interne beroepsinstantie. Het beroep voor de Raad betreft enkel de beslissing van de interne beroepsinstantie over de totstandkoming van de punten.

Daarnaast vindt verzoekster het niet kunnen dat zij haar presentatie opnieuw zou moeten houden tijdens haar examen. Hiervoor werd zij immers al geëvalueerd. Volgens verzoekster heeft de interne beroepsinstantie ook niet geantwoord op de vraag van de Raad. Verzoekster stelt dat zij niet expliciet moest illustreren wat een middenveldorganisatie is, ... aangezien de

vraag enkel ging over het politiserend karakter van deze praktijk. Volgens haar behoorde 11.11.11 bovendien niet tot de leerstof.

Verder stelt verzoekster vast dat wordt aangehaald dat er zogenaamd een ‘tabel’ zou zijn voorgelegd aan het opleidingshoofd. Dit roept vragen op bij verzoekster, aangezien reeds in het vorige dossier met rolnummer 2020/068 werd bewezen dat de heer [D.] e-mails durft voorleggen die nooit naar verzoekster zijn verstuurd. Volgens verzoekster doet het gegeven dat de lector de ‘zogenaamde evaluatie’ zou hebben voorgelegd aan het opleidingshoofd twijfels rijzen over haar vakbekwaamheid. Verzoekster meent hieruit te kunnen besluiten dat de lector niet weet hoe ze moet evalueren. Dit zou echter ook kunnen betekenen dat er sprake is van vooringenomenheid van de heer [D.] vermits er wordt beweerd dat hij heeft beslist hoe dit moet gebeuren. Hij kan dan ook niet onafhankelijk zijn binnen de interne beroepsinstantie, aangezien hij zijn eigen oordeel over de totstandkoming zal beamen.

Ten slotte is verzoekster nog steeds van oordeel dat er een te groot verschil is tussen het eigenlijke examen enerzijds en de paper en de presentatie anderzijds. Zo heeft zij tijdens haar examen het politiserend handelen meer toegelicht dan in de paper. Verzoekster vraagt dan ook om de bestreden beslissing te vernietigen en om de score voor “deexamen 2” nadien te hervormen naar 12/20.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de toetsing door de Raad zich, krachtens zijn eigen vaste rechtspraak, beperkt tot de legaliteit van de bestreden beslissing. De Raad onderzoekt derhalve enkel of de beslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen en of zij niet kennelijk onredelijk is. Bij de beoordeling van de naleving van de motiveringsplicht is de Raad niet bevoegd om zijn oordeel omtrent de feiten in de plaats te stellen van het oordeel van de onderwijsinstelling.

Verwerende partij verduidelijkt dat de beoordeling van het opleidingsonderdeel “Methodisch handelen III” uit vier onderdelen bestaat. De student wordt enerzijds beoordeeld op het te realiseren groepswork, dat bestaat uit (i) de redactie van een paper evenals (ii) de presentatie van deze paper voor de klasgroep. Nadien wordt elke student ook nog eens op individuele wijze beoordeeld door het afleggen van een individueel examen waarbij (iii) er een vraag wordt gesteld over de casus (inzake voornoemde paper) en (iv) er een vraag wordt gesteld over de cursus. Verzoekster behaalde een totale score van 12/20.

Verwerende partij merkt op dat verzoekster zelf aangeeft dat de docent/lector op het ogenblik zelf van het mondelinge examen al heeft aangegeven dat verzoekster wat minder heeft gescoord op de vraag over de casus dan bij de presentatie van deze casus in groep voor de klas. Volgens verwerende partij blijkt dit overigens uit de gegeven feiten voor de vraag inzake de casus, met name een score van 10/20 bij het individueel examen, daar waar er een score van 14/20 werd gegeven voor de mondelinge presentatie in groepsverband. Ook bij de achteraf gevraagde verduidelijking die de docent/lector per e-mail van 2 februari 2020 aan verzoekster heeft verstrekt wordt het voormelde nogmaals bevestigd. Nadien heeft de docent dit nog verduidelijkt naar aanleiding van de interne beroepsprocedure. Verwerende partij benadrukt dat deze verduidelijking wel degelijk in overeenstemming is met wat de docent/lector reeds eerder aan verzoekster had meegedeeld per e-mail van 2 februari 2020, in tegenstelling tot wat verzoekster meent te kunnen voorhouden. Het gaat erom dat verzoekster minder goed heeft geantwoord bij het individueel mondeling examen op de vraag over de casus dan bij de groepspresentatie. Verwerende partij stelt dat het argument van verzoekster dat de argumentatie van de docent niet betrouwbaar zou zijn dan ook geenszins correct is en niet in aanmerking kan worden genomen. Het argument dat de docent hierbij niet concreet genoeg zou zijn is evenmin correct. De docent geeft namelijk wel degelijk op precieze wijze aan in welke mate verzoekster tekort heeft geschoten in haar antwoorden.

Verwerende partij stipt aan dat, hoewel er reeds duidelijk wordt aangegeven in welke mate verzoekster is tekortgeschoten en verzoekster op grond daarvan – indien zij haar leerstof op voldoende leerstof beheerst – wel degelijk in staat zou moeten kunnen zijn om exact te kunnen beoordelen waarop er door de docente gedoeld wordt, zij naar aanleiding van het eerste beroep bij de Raad, aan de docente heeft gevraagd of zij dienaangaande nog enige bijkomende toelichting kan verstrekken. De lector heeft hieraan gevolg gegeven, zoals ook werd aangegeven in de antwoordnota in procedure 2020/068.

Verwerende partij merkt op dat de interne beroepsinstantie vervolgens andermaal de lector heeft gehoord en om bijkomende uitleg heeft verzocht inzake de beoordeling van de score van 8,5/20 voor het mondelinge examen, zowel voor wat de vraag aangaande de casus als wat de vraag aangaande de cursus betreft. Verwerende partij citeert deze argumentatie, die is opgenomen in de bestreden beslissing. Zij stelt dat het argument van verzoekster dat de lector plots dezelfde argumentatie zou aanwenden als deze van het verweer van de raadsman in de

zaak 2020/068 niet correct is. In de betreffende antwoordnota werd immers enkel het standpunt van de lector weergegeven zoals zij dit toen reeds had meegedeeld op de uitdrukkelijke vraag van verwerende partij naar aanleiding van het door verzoekster eerste ingestelde beroep bij de Raad. Het feit dat de door de lector gegeven motivering op de zitting van 22 april 2020 overeenstemt met de eerder door haar gegeven motivering is uiteraard niet meer dan normaal. Verwerende partij verduidelijkt dat de lector naar aanleiding van het horen op de zitting van 22 april 2020 haar eerder uitvoerig gegeven motieven inzake de vraag over de casus uiteraard heeft herhaald. Zij heeft vervolgens ook nog bijkomende uitleg verstrekt aangaande de vraag over de cursus alsook over het mondeling examen in haar globaliteit.

Volgens verwerende partij is het argument van verzoekster dat de “11.11.11-presentatie” geen voorwerp heeft uitgemaakt van de leerstof verder niet correct. Deze presentatie werd wel degelijk besproken tijdens de lessen, doch behoorde niet tot de te kennen examenstof, wat inhoudt dat er daarover geen uitdrukkelijke vraag zou worden gesteld op het examen. Dit betekent echter niet dat de student daar niet naar kan verwijzen teneinde de door haar verworven inzichten te duiden. Verwerende partij merkt op dat verzoekster niet enkel niet heeft verwezen naar deze praktijk, maar evenmin naar de andere door de lector aangehaalde praktijken.

Daarnaast stelt verwerende partij vast dat verzoekster in haar verzoekschrift opnieuw betwijfelt of er *in casu* wel op een onpartijdige wijze werd geoordeeld. Zij stelt bijkomend de vakbekwaamheid van de lector in vraag. Verwerende partij merkt op dat verzoekster echter niet in het minste aan de hand van enige stukken en/of valabele argumenten aantoonst dat de interne beroepsinstantie en/of de lector niet op deskundige en objectieve wijze zouden hebben geoordeeld. Het argument dat de lector mogelijk aan de besluitvorming van de interne beroepsinstantie zou hebben deelgenomen blijkt nergens uit. Het is ook niet omdat de lector werd gehoord op de betreffende zitting van 22 april 2020 dat daaruit kan worden vermoed dat zij ook zou hebben deelgenomen aan de besluitvorming. Dit is geenszins het geval. Volgens verwerende partij kan de uiteindelijke bevestiging door de interne beroepsinstantie van de behaalde score (8,5/20) voor “deexamen 2” in dat opzicht dan ook geenszins in vraag worden gesteld. Het louter gevoel of de indruk van de student is niet afdoende om de deskundigheid en objectiviteit van de beroepsinstantie in vraag te kunnen stellen.

Verwerende partij stipt aan dat verzoekster ook bezwaarlijk de deskundigheid van de lector in twijfel kan trekken omwille van het enkele feit dat de lector in de voorbereiding van haar examen een evaluatiekader met verschillende competenties alsook de examenvragen heeft voorgelegd aan het opleidingshoofd teneinde daarover even een gedachtewisseling/overleg te kunnen houden. Volgens verwerende partij is ook de stelling van verzoekster dat er zou worden beweerd dat de heer [D.] zou hebben beslist hoe een en ander moet gebeuren en dat hij bijgevolg eveneens vooringenomen zou zijn, evenzeer totaal uit de lucht gegrepen en op niets gebaseerd. De verwijzing daarbij naar de insinuatie dat zou zijn gebleken dat de heer [D.] e-mails durft voor te leggen die nooit werden verstuurd, is evenmin van enige waarde nu de Raad in dat verband reeds heeft geoordeeld dat dit niet relevant is voor de beoordeling van onderhavig dossier.

Waar verzoekster aanhaalt dat zij geen mogelijkheid heeft gehad om tegenspraak te kunnen voeren en zij aldus niet nogmaals haar standpunt heeft kunnen verdedigen, wijst verwerende partij erop dat noch het algemeen onderwijsreglement, noch het algemeen examenreglement in een dergelijke mogelijkheid van hoorplicht / hoorrecht voorzien. Verwerende partij verduidelijkt dat het van de interne regels van de onderwijsinstelling afhangt welke concrete omvang de hoorplicht aanneemt. Indien de eigen reglementering van de hogeronderwijsinstelling voorschrijft dat de student moet worden gehoord, al dan niet indien hij erom verzoekt, kan desgevallend het niet fysiek horen van de student bij het nemen van een interne beslissing leiden tot een schending van de hoorplicht. Indien de interne reglementering ter zake evenwel stilzwijgend blijft, zoals *in casu* het geval is, dan geldt het beginsel dat aan het horen van de student wordt voldaan door de mogelijkheid te bieden schriftelijk zijn standpunt kenbaar te maken in het raam van het intern beroep. Verwerende partij stipt aan dat, bij gebreke aan uitdrukkelijke instructie ter zake in het onderwijs- en examenreglement, het fysiek horen van de student aldus niet verplicht is. Het gemis daaraan kan ook niet leiden tot een gegrond middel inzake de hoorplicht of de rechten van verdediging.

Verder vindt verzoekster het blijkbaar ook niet kunnen dat zij haar presentatie opnieuw zou moeten doen tijdens haar examen vermits zij daarvoor al eerder werd beoordeeld. Volgens verwerende partij heeft verzoekster de interne beroepsbeslissing niet goed begrepen aangezien er duidelijk staat vermeld dat er aan verzoekster de mogelijkheid wordt geboden om het mondelinge examen (met name “deexamen 2”) opnieuw af te leggen bij de betrokken lector

in de aanwezigheid van een tweede onafhankelijk persoon als waarnemer. Tot dit onderdeel behoort niet het opnieuw doen van de presentatie, wat een onderdeel is van het groepswerk.

Ten slotte blijft het verschil in score tussen de paper en het individueel examen naar het oordeel van verzoekster te groot en kan dit derhalve niet redelijk worden verantwoord. Ter zake wil verwerende partij benadrukken dat het absoluut niet vreemd is dat een individueel cijfer in zekere mate kan afwijken van het cijfer dat wordt gegeven aan een groepswerk. Het cijfer dat wordt gegeven ter beoordeling van een groepswerk waarin een globaal cijfer wordt gegeven voor de prestaties van de hele groep samen is uiteraard niet te vergelijken met een individueel cijfer voor een individuele prestatie. Zo is het perfect mogelijk dat de andere personen binnen de groep beter hebben gepresteerd waardoor er uiteindelijk een hoger globaal cijfer wordt bekomen voor de hele groepspresentatie. Verwerende partij wijst erop dat dit ook zo werd toegelicht in de bestreden beslissing.

Volgens verwerende partij slaagt verzoekster er middels de argumentatie zoals uiteengezet in haar verzoekschrift aldus geenszins in om aan te tonen dat de gegeven eindscore van 8,5/20 voor “deexamen 2” niet terecht is en dat zij eigenlijk een score van 12/20 zou verdienen. Verwerende partij herinnert verzoekster er in dat verband nogmaals aan dat zij niet mag verwachten dat de Raad zich in de plaats zou stellen van verwerende partij.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster vooreerst op dat de Raad geen bijkomende verklaring heeft gevraagd aan de docente betreffende het examen. Ze stelt ook vast dat in de antwoordnota wordt aangehaald dat de Raad zich niet mag uitspreken over de toekenning van de punten en enkel mag beslissen of de beslissing op correcte wijze werd genomen. Volgens verzoekster blijkt uit het gegeven dat verwerende partij aan de docente heeft gevraagd om haar mening te geven dat de advocate zowel de interne beroepsinstantie als de docente vertegenwoordigt. In dat geval kan er volgens verzoekster geen sprake zijn van onpartijdigheid.

Daarnaast benadrukt verzoekster dat de Raad duidelijk heeft gesteld dat het volledig “deexamen 2” moest worden besproken, wat niet is gebeurd.

Vervolgens meent verzoekster dat haar rechten van verdediging zijn geschonden. Zo weet ze nog niet of de docente al dan niet heeft deelgenomen aan de beraadslaging van de interne

beroepsinstantie, aangezien niet duidelijk is hoe lang zij aanwezig was tijdens het overleg via Teams.

Verder merkt verzoekster op dat het verschil tussen de punten van de paper en de casus 7/20 is. Zij vindt de opmerkingen van verwerende partij in de antwoordnota hieromtrent niet duidelijk. Volgens haar worden ook argumenten aangehaald die reeds werden beantwoord door de Raad.

Wat ten slotte de tabel betreft waarnaar de docente verwijst, stelt verzoekster vast dat geen stuk wordt bijgebracht om dit te bewijzen. Er wordt ook voorgesteld om het examen opnieuw te doen. Verzoekster vindt dit vreemd als verwerende partij toch achter de beslissing van de docente blijft staan. Ze benadrukt dat het een principekwestie betreft. Zij is van oordeel dat de score niet op een rechtmatige wijze werd toegekend. Verzoekster vraagt nog steeds om, na de uitspraak van de Raad, de score voor “deexamen 2” te hervormen naar 12/20.

Beoordeling

Verzoekster beoogt met haar verzoekschrift voor de Raad de vernietiging van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 april 2020, die na een eerdere vernietiging door de Raad werd genomen met betrekking tot de evaluatie van het examen “Methodisch handelen III”.

De Raad stelt vast dat verzoekster opmerkt dat tijdens de ‘virtuele’ bijeenkomst van de interne beroepscommissie enkel [R.O] is gehoord en dat als gevolg daarvan geen tegenspraak mogelijk was. Dat de interne beroepsprocedure niet voorziet in het horen van de verzoekende partij, zelfs nu de evaluator is gehoord, betekent niet dat de beslissing van de interne beroepsinstantie ongeldig is. De Raad stelt vast dat het fysiek horen van de student, die in het intern beroepsschrift zijn standpunt en argumenten uitvoerig kon ontwikkelen, niet als verplichting is opgenomen in de toepasselijke regelgeving. Dit belet niet dat de student, die in het kader van het extern beroep voor de Raad de kans is geboden te worden gehoord, enige frustratie kan ervaren nu de evaluator wel om mondelinge toelichting is verzocht door de interne beroepsinstantie.

Verzoekster merkt ook op dat de lector geen deel uitmaakt van de interne beroepsinstantie. Volgens haar bestaat het gevaar dat de lector verder deelneemt aan de beraadslaging, terwijl

de interne beroepsinstantie een onafhankelijk oordeel moet vellen over de totstandkoming van de punten. In haar wederantwoordnota geeft verzoekster nog aan dat nergens kan worden vastgesteld hoe lang de lector aanwezig was tijdens de ‘virtuele’ bijeenkomst van de interne beroepsinstantie. Ter zake valt de Raad terug op het proces-verbaal van de vergadering. De Raad ziet geen reden om aan de waarheidsgetrouwheid ervan te twijfelen en ziet ook geen door verzoekster bijgebrachte zwaarwichtige elementen om dit te doen.

De Raad stelt vast dat verzoekster de vrees dat de beslissing niet op een onafhankelijke wijze tot stand zou zijn gekomen en dat de lector zou hebben deelgenomen aan de beraadslaging niet aannemelijk maakt. Uit de beslissing zelf, die duidelijke informatie verschaft met betrekking tot de samenstelling van de interne beroepscommissie die de beslissing heeft genomen, blijken geen argumenten om in redelijkheid te veronderstellen dat de beslissing ter zake met onregelmatigheden is behept. Verzoekster brengt ook geen elementen bij die gereede twijfel zaaien betreffende de in het proces-verbaal van de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie weergegeven samenstelling.

Ten overvloede stipt de Raad hierbij aan dat de in de schoot van verwerende partij aangeduide instanties die instaan voor de evaluatie – zowel de initiële evaluatie als de behandeling ervan in het kader van een interne beroepsprocedure – worden geacht over de nodige deskundigheid te beschikken om de door de student bereikte competenties op objectieve wijze te meten. De Raad ziet in het voorliggend dossier geen enkele aanwijzing die toelaat op ernstige wijze aan een objectieve en deskundige evaluatie van verzoekster te twijfelen.

Verzoekster voert vervolgens aan dat de lector plots dezelfde argumentatie gebruikt als het verweer van de advocaat voor de interne beroepsinstantie in de zaak 2020/068.

Het is de Raad niet duidelijk hoe dit argument *in casu* tot de vernietiging van de aangevochten beslissing kan voeren. Immers, in de betrokken antwoordnota maakt verwerende partij, bij monde van haar raadsman, het standpunt van de lector duidelijk naar aanleiding van door verzoekster in haar verzoekschrift in de procedure met rolnummer 2020/068 bijgebrachte opmerkingen. Dat de lector geen deel uitmaakt van de interne beroepsinstantie, maar de door haar gegeven evaluatie het voorwerp uitmaakte van de procedure voor de interne beroepsinstantie, belet deze laatste instantie niet de lector te horen, noch de door de lector verschaft toelichting in haar beslissing te integreren.

De Raad leest met betrekking tot de lector eveneens het volgende in het verzoekschrift houdende extern beroep: *“Verder wordt er plotseling [beweerd] dat er zogenaamd een ‘tabel’ zou zijn [die] werd voorgelegd aan het opleidingshoofd. Dit roept weer zeer veel vragen op. Aangezien in het vorig beroep al werd bewezen dat de heer [D.] mails durft voorleggen die immers nooit naar mij zijn verstuurd. Maar dat zij de ‘zogenaamde evaluatie’ zou hebben voorgelegd aan het opleidingshoofd doet twijfels rijzen over de al dan niet vakbekwaamheid van mevrouw [O]. We kunnen hieruit besluiten dat mevrouw [O.] kennelijk niet weet hoe ze moet evalueren. Maar verder zou dit ook kunnen betekenen dat er vooringenomenheid van De heer [D.] zou kunnen zijn, want er wordt beweerd dat hij heeft beslist hoe dit moet gebeuren. Hij kan dan ook niet onafhankelijk staan binnen deze commissie, aangezien hij zijn eigen oordeel over de totstandkoming zal beamen.”.*

De Raad ziet in het hierboven vermelde contact van de lector met het opleidingshoofd geen reden om te twijfelen aan de deskundigheid van de beoordelaar noch aan de beoordelingsautonomie. Nu het opleidingshoofd niet bij de beoordeling betrokken kan worden geacht, vormt ook de deelname van het opleidingshoofd bij de beoordeling in het kader van het intern beroep geen reden om de aangevochten beslissing te vernietigen. De Raad merkt op in de interne beroepsbeslissing te lezen dat de lector de interne beroepsinstantie heeft laten weten goed te hebben nagedacht over hoe zij wenste te evalueren. Zij was er zich bewust van dat inzichtvragen moeilijker af te toetsen zijn dan kennisvragen. Om die reden heeft zij in voorbereiding van haar examen een evaluatiekader met verschillende competenties, alsook de examenvragen voorgelegd aan het opleidingshoofd. Het minste wat de Raad kan vaststellen is dat verzoekster bij de redactie van het verzoekschrift houdende extern beroep vertrekt van een lectuur van de interne beroepsbeslissing die niet alle nuances ervan in rekening neemt.

De opmerking van verzoekster betreffende een e-mail van de heer [D.], die betrekking heeft op de correctie van de eindscoreberekening, is naar het oordeel van de Raad evenmin van die aard zijn niet-vooringenomen deelname aan de beraadslaging in de interne beroepsinstantie in de weg te staan. De e-mail betreft louter een aanpassing van de eindscore en raakt niet de inhoudelijke argumentatie van de in het huidige beroep geuite bezwaren.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie heeft geoordeeld dat verzoekster de kans krijgt het mondeling examen opnieuw af te leggen in aanwezigheid van een tweede

onafhankelijk persoon als waarnemer. Verzoekster voert aan dat het niet kan dat zij de presentatie opnieuw moet houden. De Raad is echter van oordeel dat de draagwijdte van de aangevochten beslissing er niet in bestaat verzoekster de presentatie opnieuw te laten houden. Zij krijgt daarentegen de kans het luik “deexamen 2”, zijnde het mondeling examen met een vraag over de casus enerzijds en een vraag over de cursus anderzijds, opnieuw af te leggen. De Raad ziet in de mogelijkheid die verzoekster is geboden geenszins een reden om de aangevochten beslissing te vernietigen.

Verzoekster geeft nog aan dat de interne beroepsinstantie onvoldoende heeft geantwoord op de vragen die de Raad heeft gesteld. Evenwel moet de Raad, aan wie het niet toekomt zelf in de evaluatie te treden en de beoordeling over te doen, vaststellen dat de aangevochten beslissing, op voorzet van de vaklector, de score van verzoekster op het mondeling examen uitvoerig en voldoende omvattend toelicht en motiveert. De interne beroepsinstantie staat hierbij bovendien expliciet stil bij het verschil in het cijfer dat verzoekster voor het individueel werk en het cijfer dat zij voor het groepswork heeft behaald. De interne beroepsinstantie maakt hierbij de motivering van de lector tot de hare en wijst erop dat het cijfer ter beoordeling van een groepswork – waarin een globaal cijfer wordt gegeven voor de prestaties van de gehele groep – niet te vergelijken is met een individueel cijfer voor een individuele prestatie. Ze merkt ook op dat het perfect mogelijk is dat andere personen binnen de groep beter presteerden waardoor er voor de groepsrepresentatie een hoger globaal cijfer wordt bekomen. De interne beroepsinstantie geeft aan dat het scoreverschil aldus te verklaren is door een niveauverschil tussen de groepsleden. Naar aanleiding van het mondelinge examen, waarover de interne beroepsinstantie naar het oordeel van de Raad afdoende toelichting verschaft, is volgens de interne beroepsinstantie echter gebleken dat de persoonlijk inzichten van verzoekster in de betreffende materie heel wat minder bevredigend waren.

Rekening houdend met het bovenstaande ziet de Raad geen reden om te oordelen dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet regelmatig of onredelijk zou zijn. De Raad stelt ook vast dat de toelating om het mondeling examen opnieuw af te leggen door de interne beroepsinstantie niet wordt gezien als een afwijzing van de initiële evaluatiebeslissing, die de interne beroepsinstantie gemotiveerd bevestigt en waaromtrent zij oordeelt er alle vertrouwen in te hebben dat de evaluator het correct heeft voorbereid en tot stand heeft laten komen.

Het beroep is om alle voorgaande redenen niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in terechtzitting van 9 juni 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 29 mei 2020

Arrest nr. 5.804 van 29 mei 2020 in de zaak 2020/102

In zake: Marthe REUMERS
woonplaats kiezende te 3110 Rotselaar
Abdijlaan 43

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezende te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 april 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van de Katholieke Universiteit Leuven van 5 maart 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

Beide partijen hebben meegedeeld schriftelijk te verschijnen.

Overeenkomstig artikel 2 van de Beschikking 2020/005 van de Voorzitter van de Raad is de zaak behandeld zonder openbare zitting.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Pedagogische Wetenschappen’.

Tot verzoeksters curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’. Voor dat opleidingsonderdeel bekommt verzoekster een examencijfer van 9/20.

De proclamatie vindt plaats op 7 maart 2020.

Tegen dit examencijfer stelt verzoekster het volgend intern in:

“Ik wens beroep in te stellen tegen een ongunstige examenbeslissing betreffende het opleidingsonderdeel Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur [POS69a].

In onderstaande motivatie wil ik u graag meer uitleg geven omtrent de redenen waarom ik dit beroep wil aantekenen.

Ik geef nog even mee dat ik op 11 februari 2020 deelnam aan het collectieve feedbackmoment en op 13 februari 2020 deelnam aan het individuele feedbackmoment. Het opleidingsonderdeel Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur [POS69a] bestond uit twee onderdelen. Ten eerste een publiek experiment ‘Wat maakt een handboek’ en ten tweede een theoretisch examen (onderaan dit document vindt u de studiewijzer voor meer uitleg).

Voor het publiek experiment werden de studenten onderverdeeld in groepen. In elke groep werd er één student als afgevaardigde aangeduid met als doel de communicatie tussen het didactisch team en de studenten vlot te laten verlopen.

In mijn groep, bestaande uit zes studenten, nam ik de taak van afgevaardigde op mij. De afgevaardigden werden geacht aanwezig te zijn op vergaderingen met het didactisch team. Er werden minstens vier vergaderingen van twee uur ingepland. Hier was ik steeds op aanwezig. Na deze vergaderingen bracht ik telkens mijn groepsleden op de hoogte van de besproken onderwerpen. Naast deze extra verantwoordelijkheid als afgevaardigde had ik ook mijn aandeel in het groepswork.

Graag lijst ik kort op welke taken ik gedurende dit hele proces op mij heb genomen:

- Afgevaardigde van onze groep.
- Contactpersoon tussen didactisch team en groepsleden.
- Contacten met uitgeverij.
- Interview met auteur van uitgeverij.
- Scholen aangeschreven en mailverkeer onderhouden.
- Verslagen nagelezen en gecoördineerd.
- Onderzoeksmateriaal ingediend.
- Poster gemaakt.
- Aanwezig tijdens de presentatie van het publiek experiment.
- Uitleg gegeven bij poster tijdens publiek experiment in de foyer.
- ...

Het publiek experiment werd op 6 punten gescoord.

- Deel A (op 3 punten) Er werden 3 punten toegekend voor het indienen van het onderzoeksmateriaal (0 of 3 punten).
- Deel B (op 3 punten) Er werden 3 punten toegekend op medewerking en engagement tijdens de werksessies van het publieke experiment (1, 2 of 3 punten).

Hierbij wil ik onderstaande bezwaren betreffende deel B indienen:

1. Mijn medestudenten, die tijdens de presentatie van het publiek experiment vooraan in de aula de toeschouwers toespraken, kregen een extra punt. Dit impliceert dat de 80% van de studenten (zij die niet vooraan stonden) onmogelijk de kans kreeg een maximale score op het publiek experiment te behalen. Het merendeel van de studenten kreeg aldus een onvoldoende op ‘engagement en medewerking’.
2. Op voorhand ontvingen we een onvoldoende transparante communicatie omtrent de verdeling van de punten.
3. Hoewel ik me een heel semester voldoende van mijn taken kweet in de voorbereiding van het publiek experiment, kreeg ik slechts één derde van de te verdienen punten. Ik had meer dan voldoende engagement (zoals hierboven aangegeven) en vraag me af op welke wijze ik dit naar een hoger niveau had kunnen tillen. Wat had ik meer kunnen doen?

Op deel A ontving ik 3 van de 3 punten. Op deel B ontving ik 1 van de 3 punten. Dit lijkt me niet correct en is de reden waarom ik dit beroep wil aantekenen.”

Het intern beroep wordt behandeld door de vicerector Studentenbeleid. Zij hoort verzoekster op 20 februari 2020, en neemt op 5 maart 2020 de volgende beslissing:

“Uw argumenten

[...]

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik een bijkomende reactie opgevraagd bij de docent van dit opleidingsonderdeel, prof. [M.B.].

Zij verduidelijkte op de eerste plaats de structuur van dit opleidingsonderdeel.

Het OPO ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’ bestaat uit 2 delen. Een eerste deel bestaat uit de kernconcepten en klassieke/recente theoretische kaders m.b.t. de relatie onderwijs-samenleving/cultuur: situering, begrip, inzicht, vergelijking, toepassing. Deze worden gedoceerd tijdens klassieke hoorcolleges en geëvalueerd via een examen. Voor dit examen behaalde u 5,425/14 als resultaat.

Een tweede deel bestaat uit een publiek experiment. Dit is een vorm van collectief, onderzoekend leren waarin studenten samen met het didactisch team en gastdocenten, samen ingaan op een concrete, maatschappelijke uitdaging. Een publiek experiment combineert individueel werk en groepswork; door individuele bijdragen wordt geprobeerd om een collectief resultaat te behalen, wat ook betekent dat er een wederzijdse afhankelijkheid is van elkaar inzet en bijdrage. Dit jaar werd een publiek experiment georganiseerd rond het thema ‘handboeken’. Voor deze praktijkopdracht behaalde u 4/6.

Dit leverde een eindresultaat op van 9,425/20, dat werd afgerond tot 9/20.

Wat betreft de informatie vooraf, verwees prof. [B.] naar de studiewijze die alle studenten bij aanvang van het opleidingsonderdeel ontvingen, en die u ook samen met uw beroep doorstuurde. Voor wat betreft de evaluatie vermeldt dit document:

Schriftelijk examen

Tijdens het schriftelijke (gesloten boek) examen is het de bedoeling dat de student zelf relaties legt tussen het eerste en het tweede deel. Dit wil zeggen dat de student aan de hand van begrippen/kaders uit het eerste deel reflecteert over het publieke engagement, en dat de student vanuit het publieke experiment ook reflecteert over de begrippen/kaders uit het eerste deel. Tijdens de colleges zal niet altijd expliciet worden ingegaan op de relatie tussen het eerste en het tweede deel. Het is tijdens het schriftelijk examen, en in de vorm van concrete of algemene vragen, dat beide onderdelen door de student met elkaar in verband moeten worden gebracht. Het spreekt voor zich dat de student zich tijdens het semester en de blokperiode kan en moet voorbereiden op deze integratie.

Evaluatie publiek experiment 'Wat maakt een handboek?'

Ook de actieve participatie aan het publiek experiment wordt geëvalueerd. Er staan 3 punten op je medewerking en engagement tijdens de werksessies van het publiek experiment (1, 2 of 3 punten). Ook worden er punten toegekend voor het indienen van onderzoeksmateriaal (tijdig + inhoudelijke en vormelijke kwaliteit) (0 of 3 punten). Bij niet indienen, kan niet deelgenomen worden aan het schriftelijke examen (zie ECTS-fiche).

De punten voor het publiek experiment werden volgens de volgende beoordelingssleutel toegekend:

Kwaliteit van het ingediende onderzoeksmateriaal (0 of 3 punten)	0	= het onderzoeksmateriaal werd niet tijdig ingediend of is inhoudelijk of vormelijk van onvoldoende kwaliteit
	3	= het onderzoeksmateriaal werd tijdig ingediend én is inhoudelijk en vormelijk van voldoende kwaliteit
Medewerking en engagement (1, 2 of 3)	1	- gevraagde medewerking geleverd én - basisengagement getoond. De student deed wat gevraagd werd (inclusief deelname aan de stuurgroep) (zie ook opmerking onder kader)
	2	- Extra/onderscheidende medewerking geleverd in functie van het publiek experiment. Deze extra medewerking resulteert in een inhoudelijk sterker (onderzoeks)resultaat. of - Extra/onderscheidend engagement in functie van het publiek experiment. De student toont extra/onderscheidend engagement (meer dan het basisengagement) en doet dit op kwalitatief sterke wijze
	3	- Extra/onderscheidende medewerking geleverd in functie van het publiek experiment. Deze extra medewerking resulteert in een inhoudelijk sterker (onderzoeks)resultaat. én - Extra/onderscheidende engagement in functie van het publiek experiment. De student toont extra engagement/onderscheid (meer dan het basisengagement) en doet dit op kwalitatief sterke wijze

De punten werden toegekend na overleg met het didactisch team en na consultatie van enkele gastdocenten. Concreet werd vastgesteld dat de studenten van één groep extra/onderscheidende medewerking getoond hadden die resulteerde in een inhoudelijk sterker resultaat. Daarnaast waren er ook studenten die zich vrijwillig geëngageerd hadden om tijdens het publieke debat (een aspect van) hun onderzoek toe te lichten. Aan deze studenten werden één of meer extra punten toegekend voor ‘medewerking en engagement’ bovenop de 1/3 voor het basisengagement.

Aan één student per groep werd inderdaad gevraagd om in de stuurgroep te zitten. Deze stuurgroep kwam enkele malen kort samen om met het didactisch team te overleggen. Deelname aan de stuurgroep werd niet als een extra engagement beschouwd, aangezien deze studenten voor dit engagement werden gecompenseerd; in ruil voor hun deelname aan de stuurgroep werden zij geacht binnen hun groep minder werk te verzetten.

Prof. [M.B.] ontkende hierbij dat zou gezegd zijn dat enkel de studenten die geen groepsverantwoordelijke waren een presentatie konden geven. In de praktijk bleek trouwens dat een aantal van de hierboven vermelde presentaties werden gegeven door studenten die net als u ook zitting hadden in de stuurgroep.

U behaalde 3/3 voor wat betreft de kwaliteit van het ingediende onderzoekmateriaal en 1/3 voor ‘medewerking en engagement’.

Mijn beslissing

Bij de beoordeling van uw beroep moet ik op de eerste plaats vaststellen dat u via uw brief één specifiek onderdeel van de beoordeling betwist (i.c. enkel het deelpunt voor ‘medewerking en engagement’ dat op zijn beurt een onderdeel is van het deelpunt voor de praktijkopdracht). Ik begrijp hier uiteraard uw redenering dan indien u hier één punt extra voor zou gekregen hebben, dit u uiteindelijk ook een slaagcijfer voor het opleidingsonderdeel had opgeleverd. Ik moet hierbij echter toch op de eerste plaats vaststellen dat het feit dat u niet geslaagd bent voor het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’ in eerste instantie werd veroorzaakt voor het tegenvallende resultaat dat u behaalde voor het examen dat deel uitmaakt van de evaluatie van dit opleidingsonderdeel en dat u dit deelresultaat niet betwist.

Daarnaast wil ik ook verduidelijken dat de beroepsprocedure tegen een examenresultaat essentieel bedoeld is om de objectiviteit van de beoordelingsprocedure te garanderen. Dit houdt o.m. in dat de inhoudelijke beoordeling van uw presteren, m.i.v. het opstellen van de beoordelingssleutel die gehanteerd wordt, in eerste instantie tot de verantwoordelijkheid van de docent en het betrokken didactisch team behoort. In het kader van dit beroep kan ik enkel nagaan of deze beoordelingssleutel correct en consequent voor alle studenten gehanteerd werd. Op basis van de informatie die ik van uw faculteit ontving, moet ik vaststellen dat de punten die u werden toegekend conform zijn met dit beoordelingsschema.

Verder stel ik ook vast dat u via de studiewijzer, die [u zelf] ook via uw beroep doorstuurde, duidelijk geïnformeerd werd over de verwachtingen die t.a.v. deze praktijkopdracht zouden worden gesteld. Ook op basis van uw informatie is het duidelijk dat u als afgevaardigde wist dat tijdens het publieke debat zou gevraagd worden aan studenten om (een aspect van) hun onderzoek toe te lichten. Er bestaat hierbij ook geen enkele reglementaire bepaling die zou bepalen dat ook de beoordelingssleutel vooraf bekend zou moeten zijn.

Ik stel dan ook vast dat het deelpunt dat u behaalde voor dit ‘publiek debat’ (i.c. 4/6) correct werd vastgesteld. Aangezien u her resultaat dat u behaalde voor het examen tijdens de examenperiode (i.c. 5,425/14) niet betwist, betekent dit ook dat ik ook de correctheid van het resultaat dat u behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in

relatie tot samenleving en cultuur (P0S69A)’ (i.c. 9/20) moet vaststellen. Dit resultaat wordt dan ook niet gewijzigd.
[...]

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert in haar antwoordnota twee excepties van onontvankelijkheid aan.

A. Tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt op dat het bij de Raad ingestelde beroep onontvankelijk is *ratione temporis*. Zij stelt dat de bestreden beslissing op 5 maart 2020 aan verzoekende partij werd verzonden en dat de termijn om bij de Raad beroep in te stellen derhalve verstreek op 12 maart 2020.

Aangezien het beroep pas op 6 april 2020 aan de Raad werd toegezonden, is het laattijdig en naar oordeel van verwerende partij bijgevolg onontvankelijk.

In haar wederantwoordnota repliceert verzoekster het te betreuren dat studenten niet de mogelijkheid krijgen om beroep te doen op hun rechten en dat het verloop van de procedure hen ertoe verplicht beroep te doen op een advocaat. Hoewel het beroep onontvankelijk werd verklaard – bedoeld wordt: door de verwerende partij onontvankelijk wordt geacht – wil verzoekster toch aanstippen dat zij met het secretariaat van de Raad telefonisch contact heeft opgenomen en dat zij toen pas heeft vernomen dat het secretariaat thans op een andere verdieping binnen het gebouw is gevestigd. Verzoekster verwijt aan de bestreden beslissing dat een foutief busnummer was vermeld, “waardoor [haar] brief niet binnen [] zeven kalenderdagen aan het systeem werd toegevoegd.”

Beoordeling

Artikel II.21 van het Bestuursdecreet schrijft voor dat bij de kennisgeving van een beslissing of een administratieve handeling van individuele strekking die rechtsgevolgen heeft voor een gebruiker, wordt vermeld of beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld, bij welke instantie en binnen welke termijn. Deze bepaling stelt verder dat indien de kennisgeving niet aan die voorwaarden voldoet, de termijn om een beroep in te dienen bij een overheidsinstantie als bedoeld in artikel II.18 van dat decreet, pas aanvangt vier maanden na de kennisgeving.

Daargelaten de vraag of het voormelde artikel II.21 ook uitdrukkelijk van toepassing is gemaakt op een vrije onderwijsinstelling zoals verwerende partij – waaromtrent partijen geen standpunt innemen – is de Raad van oordeel dat de vrije onderwijsinstellingen voor wat de Codex Hoger Onderwijs betreft wel degelijk als ‘overheidsinstantie’ in de zin van titel II, hoofdstuk 2 van het Bestuursdecreet moeten worden beschouwd. De Raad komt in de huidige omstandigheden tot dit besluit enerzijds omdat de decreetgever de besturen van alle hogeronderwijsinstellingen in artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs heeft onderworpen aan de bepalingen van titel II, hoofdstuk 3 van het Bestuursdecreet wat de toegang tot bestuursdocumenten betreft, en anderzijds omdat in het licht van het gelijkheidsbeginsel *prima facie* niet valt in te zien waarom sommige hogeronderwijsinstellingen, al naargelang hun publiekrechtelijk dan wel privaatrechtelijk karakter, bij het ter kennis brengen van een studievoortgangsbeslissing aan artikel II.21 van het Bestuursdecreet zouden zijn onderworpen en andere niet.

De bestreden beslissing vermeldt onderaan dat een beroep openstaat bij de Raad en geeft de volgende adresgegevens weer:

“Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen, Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie HOWO, Hendrik Consciencegebouw 7A, Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel.”

Verzoekster heeft haar aangetekende zending d.d. 6 april 2020 houdende haar beroep toegezonden aan het volgende adres:

“Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel”

Het is correct dat het secretariaat zich thans op de verdieping 2B van het Consciencegebouw bevindt.

Verzoekster heeft evenwel geen bureelnummer of verdieping op haar zending vermeld, en dus ook geen verkeerde gegevens. Uit de informatie van de ‘webtracker’ van Bpost blijkt dat deze aangetekende zending overigens op 7 april 2020 is afgeleverd.

In het arrest nr. 5.805 van vandaag 29 mei 2020 doet de Raad uitspraak over het beroep van verzoekster, gericht tegen dezelfde beslissing, dat onder het rolnummer 2020/106 is geregistreerd. In dat arrest oordeelt dat Raad dat het verzoekschrift in die zaak, gedateerd op 11 maart 2020 maar niet-aangetekend verzonden en bovendien toegekomen in een enveloppe die door de postdiensten niet is afgestempeld, niet kan worden beschouwd als een ontvankelijk beroep.

Verzoekster toont derhalve niet aan dat haar op 6 april 2020 aangetekend verzonden beroep werd voorafgegaan door een eerder beroep dat omwille van de beweerde verkeerde adresgegevens op de bestreden beslissing, als tijdig moet worden beschouwd.

De Raad besluit dan ook dat in deze zaak is voldaan aan de voorschriften inzake de behoorlijke kennisgeving van de beroepsmodaliteiten.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat een beroep bij de Raad moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen na de dag van de kennisgeving van de bestreden beslissing.

Deze bepaling, die eveneens aan verzoekster is meegedeeld bij de kennisgeving van de bestreden beslissing, is voldoende duidelijk en geenszins dermate complex dat een student beroep dient te doen op een advocaat ten einde in staat te zijn om tijdig een beroep bij de Raad in te dienen.

Uit het administratief dossier blijkt dat de bestreden beslissing met een e-mail van 5 maart 2020 aan verzoekster is meegedeeld. Wanneer verzoekster deze e-mail heeft ontvangen, kan aan de hand van het dossier niet worden vastgesteld. Verzoekster spreekt evenwel op geen enkele wijze de door verwerende partij voorgerekende beroepstermijn tegen, die uitgaat van

een kennisgeving op 5 maart 2020. Integendeel lijkt verzoekster zich bij de laattijdigheid neer te leggen.

Zelfs indien verzoekster slechts enkele dagen later het mailbericht zou hebben ontvangen, wat zij dus niet opwerpt, dan nog ziet de Raad in de stukken waarop bij vermag acht te slaan geen enkel gegeven dat kan wettigen waarom het beroep pas bij aangetekend schrijven van 6 april 2020 werd ingesteld.

De exceptie is gegrond. Het beroep is laattijdig en dus onontvankelijk.

B. Ondertekening van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt op dat de kopie van het verzoekschrift dat de Raad haar heeft toegezonden, geen handtekening van de verzoekende partij draagt.

Aangezien de ondertekening een substantiële vormvereiste voor de ontvankelijkheid van een beroep is, stelt verwerende partij dat het bij de Raad ingestelde beroep ook om die reden niet ontvankelijk is.

In haar wederantwoordnota repliceert verzoekster: “Een motivatiebrief via de post verzenden, maar wel digitaal antwoord krijgen. Waarom kan het niet digitaal worden ingezonden?”

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat een beroep dat bij de Raad wordt ingesteld, op straffe van onontvankelijkheid wordt ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Het door verzoekster ingediende beroep is niet ondertekend en bijgevolg niet ontvankelijk.

Het summiere betoog van verzoekster doet de Raad het niet anders zien. Of er een verschil bestaat tussen de vormvereisten voor het indienen van een intern beroep en de wijze waarop de beslissing van de interne beroepsinstantie wordt meegedeeld – wat verzoekster lijkt te bedoelen – heeft enkel betrekking op de interne beroepsprocedure zoals zij binnen de wettelijke perken door de instelling vrij kan worden geregeld, en is irrelevant voor de modaliteiten van de externe beroepsprocedure bij de Raad.

Voor zover verzoekster aldus zou moeten worden begrepen dat zij de plicht tot ondertekening van het beroep bij de Raad in vraag stelt in het licht van de wijze van mededeling van het arrest door de Raad aan de partijen, moet worden vastgesteld dat de decreetgever in de hiervoor vermelde bepaling de ondertekening van een beroep uitdrukkelijk en op straffe van nietigheid heeft voorgeschreven. De Raad heeft geen rechtsmacht om zich over de (grond)wettigheid van die bepaling uit te spreken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 mei 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris
De secretaris	De voorzitter
 Melissa Thijs	 Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30

november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.805 van 29 mei 2020 in de zaak 2020/106

In zake: Marthe REUMERS
woonplaats kiezende te 3110 Rotselaar
Abdijlaan 43

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezende te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, gedateerd op 11 maart 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van de Katholieke Universiteit Leuven van 5 maart 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

Beide partijen hebben meegedeeld schriftelijk te verschijnen.

Overeenkomstig artikel 2 van de Beschikking 2020/005 van de Voorzitter van de Raad is de zaak behandeld zonder openbare zitting.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Pedagogische Wetenschappen’.

Tot verzoeksters curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’. Voor dat opleidingsonderdeel bekommt verzoekster een examencijfer van 9/20.

De proclamatie vindt plaats op 7 maart 2020.

Tegen dit examencijfer stelt verzoekster het volgend intern in:

“Ik wens beroep in te stellen tegen een ongunstige examenbeslissing betreffende het opleidingsonderdeel Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur [POS69a].

In onderstaande motivatie wil ik u graag meer uitleg geven omtrent de redenen waarom ik dit beroep wil aantekenen.

Ik geef nog even mee dat ik op 11 februari 2020 deelnam aan het collectieve feedbackmoment en op 13 februari 2020 deelnam aan het individuele feedbackmoment. Het opleidingsonderdeel Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur [POS69a] bestond uit twee onderdelen. Ten eerste een publiek experiment ‘Wat maakt een handboek’ en ten tweede een theoretisch examen (onderaan dit document vindt u de studiewijzer voor meer uitleg).

Voor het publiek experiment werden de studenten onderverdeeld in groepen. In elke groep werd er één student als afgevaardigde aangeduid met als doel de communicatie tussen het didactisch team en de studenten vlot te laten verlopen.

In mijn groep, bestaande uit zes studenten, nam ik de taak van afgevaardigde op mij. De afgevaardigden werden geacht aanwezig te zijn op vergaderingen met het didactisch team. Er werden minstens vier vergaderingen van twee uur ingepland. Hier was ik steeds op aanwezig. Na deze vergaderingen bracht ik telkens mijn groepsleden op de hoogte van de besproken onderwerpen. Naast deze extra verantwoordelijkheid als afgevaardigde had ik ook mijn aandeel in het groepswork.

Graag lijst ik kort op welke taken ik gedurende dit hele proces op mij heb genomen:

- Afgevaardigde van onze groep.
- Contactpersoon tussen didactisch team en groepsleden.
- Contacten met uitgeverij.
- Interview met auteur van uitgeverij.
- Scholen aangeschreven en mailverkeer onderhouden.
- Verslagen nagelezen en gecoördineerd.
- Onderzoeksmateriaal ingediend.
- Poster gemaakt.
- Aanwezig tijdens de presentatie van het publiek experiment.
- Uitleg gegeven bij poster tijdens publiek experiment in de foyer.
- ...

Het publiek experiment werd op 6 punten gescoord.

- Deel A (op 3 punten) Er werden 3 punten toegekend voor het indienen van het onderzoeksmateriaal (0 of 3 punten).
- Deel B (op 3 punten) Er werden 3 punten toegekend op medewerking en engagement tijdens de werksessies van het publieke experiment (1, 2 of 3 punten).

Hierbij wil ik onderstaande bezwaren betreffende deel B indienen:

4. Mijn medestudenten, die tijdens de presentatie van het publiek experiment vooraan in de aula de toeschouwers toespraken, kregen een extra punt. Dit impliceert dat de 80% van de studenten (zij die niet vooraan stonden) onmogelijk de kans kreeg een maximale score op het publiek experiment te behalen. Het merendeel van de studenten kreeg aldus een onvoldoende op ‘engagement en medewerking’.
5. Op voorhand ontvingen we een onvoldoende transparante communicatie omtrent de verdeling van de punten.
6. Hoewel ik me een heel semester voldoende van mijn taken kweet in de voorbereiding van het publiek experiment, kreeg ik slechts één derde van de te verdienen punten. Ik had meer dan voldoende engagement (zoals hierboven aangegeven) en vraag me af op welke wijze ik dit naar een hoger niveau had kunnen tillen. Wat had ik meer kunnen doen?

Op deel A ontving ik 3 van de 3 punten. Op deel B ontving ik 1 van de 3 punten. Dit lijkt me niet correct en is de reden waarom ik dit beroep wil aantekenen.”

Het intern beroep wordt behandeld door de vicerector Studentenbeleid. Zij hoort verzoekster op 20 februari 2020, en neemt op 5 maart 2020 de volgende beslissing:

“Uw argumenten

[...]

Motivering door de faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik een bijkomende reactie opgevraagd bij de docent van dit opleidingsonderdeel, prof. [M.B.].

Zij verduidelijkte op de eerste plaats de structuur van dit opleidingsonderdeel.

Het OPO ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’ bestaat uit 2 delen. Een eerste deel bestaat uit de kernconcepten en klassieke/recente theoretische kaders m.b.t. de relatie onderwijs-samenleving/cultuur: situering, begrip, inzicht, vergelijking, toepassing. Deze worden gedoceerd tijdens klassieke hoorcolleges en geëvalueerd via een examen. Voor dit examen behaalde u 5,425/14 als resultaat.

Een tweede deel bestaat uit een publiek experiment. Dit is een vorm van collectief, onderzoekend leren waarin studenten samen met het didactisch team en gastdocenten, samen ingaan op een concrete, maatschappelijke uitdaging. Een publiek experiment combineert individueel werk en groepswork; door individuele bijdragen wordt geprobeerd om een collectief resultaat te behalen, wat ook betekent dat er een wederzijdse afhankelijkheid is van elkaar inzet en bijdrage. Dit jaar werd een publiek experiment georganiseerd rond het thema ‘handboeken’. Voor deze praktijkopdracht behaalde u 4/6.

Dit leverde een eindresultaat op van 9,425/20, dat werd afgerond tot 9/20.

Wat betreft de informatie vooraf, verwees prof. [B.] naar de studiewijze die alle studenten bij aanvang van het opleidingsonderdeel ontvingen, en die u ook samen met uw beroep doorstuurde. Voor wat betreft de evaluatie vermeldt dit document:

Schriftelijk examen

Tijdens het schriftelijke (gesloten boek) examen is het de bedoeling dat de student zelf relaties legt tussen het eerste en het tweede deel. Dit wil zeggen dat de student aan de hand van begrippen/kaders uit het eerste deel reflecteert over het publieke engagement, en dat de student vanuit het publieke experiment ook reflecteert over de begrippen/kaders uit het eerste deel. Tijdens de colleges zal niet altijd expliciet worden ingegaan op de relatie tussen het eerste en het tweede deel. Het is tijdens het schriftelijk examen, en in de vorm van concrete of algemene vragen, dat beide onderdelen door de student met elkaar in verband moeten worden gebracht. Het spreekt voor zich dat de student zich tijdens het semester en de blokperiode kan en moet voorbereiden op deze integratie.

Evaluatie publiek experiment 'Wat maakt een handboek?'

Ook de actieve participatie aan het publiek experiment wordt geëvalueerd. Er staan 3 punten op je medewerking en engagement tijdens de werksessies van het publiek experiment (1, 2 of 3 punten). Ook worden er punten toegekend voor het indienen van onderzoeksmateriaal (tijdig + inhoudelijke en vormelijke kwaliteit) (0 of 3 punten). Bij niet indienen, kan niet deelgenomen worden aan het schriftelijke examen (zie ECTS-fiche).

De punten voor het publiek experiment werden volgens de volgende beoordelingssleutel toegekend:

Kwaliteit van het ingediende onderzoeksmateriaal (0 of 3 punten)	0	= het onderzoeksmateriaal werd niet tijdig ingediend of is inhoudelijk of vormelijk van onvoldoende kwaliteit
	3	= het onderzoeksmateriaal werd tijdig ingediend én is inhoudelijk en vormelijk van voldoende kwaliteit
Medewerking en engagement (1, 2 of 3)	1	- gevraagde medewerking geleverd én - basisengagement getoond. De student deed wat gevraagd werd (inclusief deelname aan de stuurgroep) (zie ook opmerking onder kader)
	2	- Extra/onderscheidende medewerking geleverd in functie van het publiek experiment. Deze extra medewerking resulteert in een inhoudelijk sterker (onderzoeks)resultaat. of - Extra/onderscheidend engagement in functie van het publiek experiment. De student toont extra/onderscheidend engagement (meer dan het basisengagement) en doet dit op kwalitatief sterke wijze
	3	- Extra/onderscheidende medewerking geleverd in functie van het publiek experiment. Deze extra medewerking resulteert in een inhoudelijk sterker (onderzoeks)resultaat. én - Extra/onderscheidende engagement in functie van het publiek experiment. De student toont extra engagement/onderscheid (meer dan het basisengagement) en doet dit op kwalitatief sterke wijze

De punten werden toegekend na overleg met het didactisch team en na consultatie van enkele gastdocenten. Concreet werd vastgesteld dat de studenten van één groep extra/onderscheidende medewerking getoond hadden die resulteerde in een inhoudelijk sterker resultaat. Daarnaast waren er ook studenten die zich vrijwillig geëngageerd hadden om tijdens het publieke debat (een aspect van) hun onderzoek toe te lichten. Aan deze studenten werden één of meer extra punten toegekend voor ‘medewerking en engagement’ bovenop de 1/3 voor het basisengagement.

Aan één student per groep werd inderdaad gevraagd om in de stuurgroep te zitten. Deze stuurgroep kwam enkele malen kort samen om met het didactisch team te overleggen. Deelname aan de stuurgroep werd niet als een extra engagement beschouwd, aangezien deze studenten voor dit engagement werden gecompenseerd; in ruil voor hun deelname aan de stuurgroep werden zij geacht binnen hun groep minder werk te verzetten.

Prof. [M.B.] ontkende hierbij dat zou gezegd zijn dat enkel de studenten die geen groepsverantwoordelijke waren een presentatie konden geven. In de praktijk bleek trouwens dat een aantal van de hierboven vermelde presentaties werden gegeven door studenten die net als u ook zitting hadden in de stuurgroep.

U behaalde 3/3 voor wat betreft de kwaliteit van het ingediende onderzoekmateriaal en 1/3 voor ‘medewerking en engagement’.

Mijn beslissing

Bij de beoordeling van uw beroep moet ik op de eerste plaats vaststellen dat u via uw brief één specifiek onderdeel van de beoordeling betwist (i.c. enkel het deelpunt voor ‘medewerking en engagement’ dat op zijn beurt een onderdeel is van het deelpunt voor de praktijkopdracht). Ik begrijp hier uiteraard uw redenering dan indien u hier één punt extra voor zou gekregen hebben, dit u uiteindelijk ook een slaagcijfer voor het opleidingsonderdeel had opgeleverd. Ik moet hierbij echter toch op de eerste plaats vaststellen dat het feit dat u niet geslaagd bent voor het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in relatie tot samenleving en cultuur’ in eerste instantie werd veroorzaakt voor het tegenvallende resultaat dat u behaalde voor het examen dat deel uitmaakt van de evaluatie van dit opleidingsonderdeel en dat u dit deelresultaat niet betwist.

Daarnaast wil ik ook verduidelijken dat de beroepsprocedure tegen een examenresultaat essentieel bedoeld is om de objectiviteit van de beoordelingsprocedure te garanderen. Dit houdt o.m. in dat de inhoudelijke beoordeling van uw presteren, m.i.v. het opstellen van de beoordelingssleutel die gehanteerd wordt, in eerste instantie tot de verantwoordelijkheid van de docent en het betrokken didactisch team behoort. In het kader van dit beroep kan ik enkel nagaan of deze beoordelingssleutel correct en consequent voor alle studenten gehanteerd werd. Op basis van de informatie die ik van uw faculteit ontving, moet ik vaststellen dat de punten die u werden toegekend conform zijn met dit beoordelingsschema.

Verder stel ik ook vast dat u via de studiewijzer, die [u zelf] ook via uw beroep doorstuurde, duidelijk geïnformeerd werd over de verwachtingen die t.a.v. deze praktijkopdracht zouden worden gesteld. Ook op basis van uw informatie is het duidelijk dat u als afgevaardigde wist dat tijdens het publieke debat zou gevraagd worden aan studenten om (een aspect van) hun onderzoek toe te lichten. Er bestaat hierbij ook geen enkele reglementaire bepaling die zou bepalen dat ook de beoordelingssleutel vooraf bekend zou moeten zijn.

Ik stel dan ook vast dat het deelpunt dat u behaalde voor dit ‘publiek debat’ (i.c. 4/6) correct werd vastgesteld. Aangezien u her resultaat dat u behaalde voor het examen tijdens de examenperiode (i.c. 5,425/14) niet betwist, betekent dit ook dat ik ook de correctheid van het resultaat dat u behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Onderwijs in

relatie tot samenleving en cultuur (P0S69A)’ (i.c. 9/20) moet vaststellen. Dit resultaat wordt dan ook niet gewijzigd.
[...]

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert in haar antwoordnota twee excepties van onontvankelijkheid aan.

C. Tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt op dat het bij de Raad ingestelde beroep onontvankelijk is *ratione temporis*. Zij stelt dat de bestreden beslissing op 5 maart 2020 aan verzoekende partij werd verzonden en dat de termijn om bij de Raad beroep in te stellen derhalve verstreek op 12 maart 2020.

Aangezien het beroep enkel bij gewone post aan de Raad werd toegezonden en pas op 15 april 2020 is door het secretariaat van de Raad is geregistreerd, is het laattijdig en naar oordeel van verwerende partij bijgevolg onontvankelijk.

In haar wederantwoordnota repliceert verzoekster het te betreuren dat studenten niet de mogelijkheid krijgen om beroep te doen op hun rechten en dat het verloop van de procedure hen ertoe verplicht beroep te doen op een advocaat. Hoewel het beroep onontvankelijk werd verklaard – bedoeld wordt: door de verwerende partij onontvankelijk wordt geacht – wil verzoekster toch aanstippen dat zij met het secretariaat van de Raad telefonisch contact heeft opgenomen en dat zij toen pas heeft vernomen dat het secretariaat thans op een andere verdieping binnen het gebouw is gevestigd. Verzoekster verwijt aan de bestreden beslissing dat een foutief busnummer was vermeld, “waardoor [haar] brief niet binnen [] zeven kalenderdagen aan het systeem werd toegevoegd.”

Beoordeling

Artikel II.21 van het Bestuursdecreet schrijft voor dat bij de kennisgeving van een beslissing of een administratieve handeling van individuele strekking die rechtsgevolgen heeft voor een gebruiker, wordt vermeld of beroep tegen de beslissing kan worden ingesteld, bij welke instantie en binnen welke termijn. Deze bepaling stelt verder dat indien de kennisgeving niet aan die voorwaarden voldoet, de termijn om een beroep in te dienen bij een overheidsinstantie als bedoeld in artikel II.18 van dat decreet, pas aanvangt vier maanden na de kennisgeving.

Daargelaten de vraag of het voormelde artikel II.21 ook uitdrukkelijk van toepassing is gemaakt op een vrije onderwijsinstelling zoals verwerende partij – waaromtrent partijen geen standpunt innemen – is de Raad van oordeel dat de vrije onderwijsinstellingen voor wat de Codex Hoger Onderwijs betreft wel degelijk als ‘overheidsinstantie’ in de zin van titel II, hoofdstuk 2 van het Bestuursdecreet moeten worden beschouwd. De Raad komt in de huidige omstandigheden tot dit besluit enerzijds omdat de decreetgever de besturen van alle hogeronderwijsinstellingen in artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs heeft onderworpen aan de bepalingen van titel II, hoofdstuk 3 van het Bestuursdecreet wat de toegang tot bestuursdocumenten betreft, en anderzijds omdat in het licht van het gelijkheidsbeginsel *prima facie* niet valt in te zien waarom sommige hogeronderwijsinstellingen, al naargelang hun publiekrechtelijk dan wel privaatrechtelijk karakter, bij het ter kennis brengen van een studievoortgangsbeslissing aan artikel II.21 van het Bestuursdecreet zouden zijn onderworpen en andere niet.

De bestreden beslissing vermeldt onderaan dat een beroep openstaat bij de Raad en geeft de volgende adresgegevens weer:

“Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen, Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie HOWO, Hendrik Consciencegebouw 7A, Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel.”

Verzoekster heeft haar beroep – per gewone post – toegezonden aan het volgende adres:

“Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen
Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Administratie HOWO
Hendrik Consciencegebouw 7A
Koning Albert II-laan 15

1210 Brussel”

Het is correct dat het secretariaat zich thans op de verdieping 2B van het Consciencegebouw bevindt.

De Raad stipt ter zake aan dat de ondertussen achterhaalde vermelding ‘7A’ op de omslag, alleszins niet heeft verhinderd dat deze – via welke weg ook – tot bij de Raad is gekomen.

De Raad besluit dan ook dat is voldaan aan de voorschriften inzake de behoorlijke kennisgeving van de beroepsmodaliteiten.

De Raad stelt inzake de verzending van verzoeksters beroep evenwel verschillende anomalieën vast.

Ten eerste heeft verzoekster haar verzoekschrift in huidig beroep niet aangetekend verzonden, wat betekent dat zij niet op die wijze vaste datum van het beroep kan bewijzen.

Ten tweede bevreemdt het de Raad dat de omslag waarin het beroep is toegekomen weliswaar is gefrankeerd, maar niet door de postdiensten is afgestempeld. Er ligt derhalve zelfs geen bewijs voor dat deze zending ooit aan de postdiensten is aangeboden; de omslag kan, bijvoorbeeld, ook bij de Raad rechtstreeks in de bus zijn gedeponneerd.

Ten derde stelt de Raad vast dat verzoekster op 6 april 2020 eenzelfde verzoekschrift per aangetekende zending heeft toegezonden. Dat beroep is op 7 april 2020 geregistreerd onder het rolnummer 2020/102, zoals de Raad uiteenzet in het arrest nr. 5.804 van heden in die zaak. De Raad ziet geen enkele verklaring, en verzoekster reikt er ook geen aan, hoe een beweerdelijk op of kort na 11 maart 2020 verzonden beroep in deze zaak pas ruim ná die voormelde aangetekende zending zou toekomen, aangezien het verzoekschrift in deze zaak pas op 15 april 2020 werd geregistreerd.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat een beroep bij de Raad moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen na de dag van de kennisgeving van de bestreden beslissing.

Deze bepaling, die eveneens aan verzoekster is meegedeeld bij de kennisgeving van de bestreden beslissing, is voldoende duidelijk en geenszins dermate complex dat een student beroep dient te doen op een advocaat ten einde in staat te zijn om tijdig een beroep bij de Raad in te dienen.

Uit het administratief dossier blijkt dat de bestreden beslissing met een e-mail van 5 maart 2020 aan verzoekster is meegedeeld. Wanneer verzoekster deze e-mail heeft ontvangen, kan aan de hand van het dossier niet worden vastgesteld. Verzoekster spreekt evenwel op geen enkele wijze de door verwerende partij voorgerekende beroepstermijn tegen, die uitgaat van een kennisgeving op 5 maart 2020. Integendeel lijkt verzoekster zich bij de laattijdigheid neer te leggen.

Zelfs indien verzoekster slechts enkele dagen later het mailbericht zou hebben ontvangen, wat zij dus niet opwerpt, dan nog ziet de Raad in de stukken waarop bij vermag acht te slaan geen enkel gegeven dat kan wettigen hoe het komt dat het beroep, in de hierboven geschetste omstandigheden, pas door de registratie ervan door de Raad op 15 april 2020 vaste datum heeft gekregen.

De exceptie is gegrond. Het beroep is laattijdig en dus onontvankelijk.

D. Ondertekening van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt op dat de kopie van het verzoekschrift dat de Raad haar heeft toegezonden, geen handtekening van de verzoekende partij draagt.

Aangezien de ondertekening een substantiële vormvereiste voor de ontvankelijkheid van een beroep is, stelt verwerende partij dat het bij de Raad ingestelde beroep ook om die reden niet ontvankelijk is.

In haar wederantwoordnota repliceert verzoekster: “Een motivatiebrief via de post verzenden, maar wel digitaal antwoord krijgen. Waarom kan het niet digitaal worden ingezonden?”

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat een beroep dat bij de Raad wordt ingesteld, op straffe van onontvankelijkheid wordt ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Het door verzoekster ingediende beroep is niet ondertekend en bijgevolg niet ontvankelijk.

Het summiere betoog van verzoekster doet de Raad het niet anders zien. Of er een verschil bestaat tussen de vormvereisten voor het indienen van een intern beroep en de wijze waarop de beslissing van de interne beroepsinstantie wordt meegedeeld – wat verzoekster lijkt te bedoelen – heeft enkel betrekking op de interne beroepsprocedure zoals zij binnen de wettelijke perken door de instelling vrij kan worden geregeld, en is irrelevant voor de modaliteiten van de externe beroepsprocedure bij de Raad.

Voor zover verzoekster aldus zou moeten worden begrepen dat zij de plicht tot ondertekening van het beroep bij de Raad in vraag stelt in het licht van de wijze van mededeling van het arrest door de Raad aan de partijen, moet worden vastgesteld dat de decreetgever in de hiervoor vermelde bepaling de ondertekening van een beroep uitdrukkelijk en op straffe van nietigheid heeft voorgeschreven. De Raad heeft geen rechtsmacht om zich over de (grond)wettigheid van die bepaling uit te spreken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 mei 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 15 juni 2020

Arrest nr. 5.817 van 15 juni 2020 in de zaak 2020/045

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 februari 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de faculteit Recht & Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 12 februari 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij deels gegrond en deels ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 juni 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Laws in de Rechten’.

Met het oog op de samenstelling van zijn curriculum, dient verzoeker een aanvraag tot vrijstelling in voor acht opleidingsonderdelen: ‘Ondernemingsfiscaliteit’, ‘Grondige studie van de directe belastingen’, ‘Grondige studie van de indirecte belastingen’, ‘Fiscale bevoegdheid’ en ‘International and European tax law’, ‘Fiscaal handhavingsrecht en procedure’, ‘Masterproef I: onderzoeksplan’ en ‘Masterproef II: scriptie’.

Op 23 oktober 2019 beslist de decaan van de faculteit Recht en Criminologie om deze aanvraag voor alle opleidingsonderdelen af te wijzen, telkens onder opgave van het motief ‘te beperkte inhoudelijke overeenkomst’, met uitzondering voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef I: onderzoeksplan’.

Tegen die beslissing stelt verzoeker volgend intern beroep in (voetnoten zijn weggelaten):

(...)

Ik heb een vrijstelling aangevraagd voor verschillende opleidingsonderdelen van deze opleiding. De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft per 23 oktober 2019 een beslissing genomen m.b.t. deze aanvraag, die me elektronisch werd toegestuurd per 24 oktober 2019. Er werd besloten geen vrijstelling toe te staan voor volgende opleidingsonderdelen:

- ‘Ondernemingsfiscaliteit’ met studiegidnummer 4022239DEW
- ‘Grondige studie van de directe belastingen’ met studiegidnummer 400418 IFEW
- ‘Grondige studie van de indirecte belastingen’ met studiegidnummer 4001475FEW
- ‘Fiscale bevoegdheid’ met studiegidnummer 4017487FEW
- ‘International and European tax law’
- ‘Fiscale handhavingsrecht en procedure’ met studiegidnummer 4022055FEW
- ‘Masterproef II: scriptie’.

Deze beslissing werd gemotiveerd als volgt: “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” met daarbij telkens “andere motivatie: credit te lang geleden behaald”, behalve voor ‘Masterproef II: scriptie’ waarvoor enkel “te beperkte Inhoudelijke overeenkomst” aangehaald werd.

[...]

1. Onvankelijkheid

[...]

2. Middelen.

2.1. De motivatie ‘te beperkte inhoudelijke overeenkomst’ vormt een schending van artikel II.241 e.v. van de Codex Hoger Onderwijs.

De VUB dient op basis van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs een vrijstelling te verlenen op grond van eerder verworven kennis (‘EVK’) en/of een bewijs van bekwaamheid. De decaan van de faculteit Recht en Criminologie van de VUB heeft in de bestreden beslissing deze verplichting geschonden door mijn geattesteerde EVK niet te valoriseren

De geattesteerde EVK waarop ik mij voornamelijk beroep is het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ dat in 2004-2005 met onderscheiding werd behaald aan de Rechtsfaculteit van de KU Leuven.

Deze opleiding, een ‘master-na-masteropleiding’ met studiegebied ‘Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen’, aangeboden door de faculteit Rechtsgeleerdheid, heeft volgens de reeds toegestuurde ECTS-fiches tot doel ‘[...] de studenten op grond van hun algemene recht, economie, bedrijfseconomie of accounting een specialisatie aan te bieden over problemen van fiscaliteit met klemtoon op de nationale context maar ook met de nodige aandacht voor Europese en internationale ontwikkelingen, met het oog op de uitoefening op hoog niveau van fiscale beroepsbezigheden als consulent in de privésector, bij de overheid als ambtenaar, als verantwoordelijke in beleid en/of fiscale planning of ten slotte in universitair onderwijs en onderzoek.

Op het einde van het programma beschikt de student over:

1. een algemene wetenschappelijke kennis inzake fiscaliteit en de professionele competentie om een fiscaal beroep uit te oefenen,
2. een breed en diep inzicht in belastingen en belastingpolitiek in Europa,
3. de vaardigheid om onderzoek op dit domein te doen en er de nodige beleidsaanbevelingen te kunnen uit afleiden;
4. de kennis en vaardigheid om een diepgaand onderzoekswerk af te leveren gericht op specialisten evenals om vulgariserende publicaties te schrijven;
5. de specifieke kennis en vaardigheid om belastingadviseur in België of Europa te zijn;
6. de vaardigheid om zijn kennis op een gepaste manier over te brengen, hetzij mondelinge, hetzij in geschreven vorm.

Daarnaast beroep ik mij eveneens op:

- het diploma graduaat in het bedrijfsbeheer, optie accountancy-fiscaliteit, dat werd behaald aan de Karel de Grote Hogeschool in 2002 (hierna ‘bachelor in de accountancy-fiscaliteit’)
- de stage, het proefschrift, de mondelinge evaluatie en de uiteindelijke erkenning als belastingconsulent door het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten (zie attest van het Instituut dat reeds werd toegestuurd);
- de gevolgde verplichte permanente vorming tot het behouden van voornoemde erkenning (zie uittreksels van het dagboek ‘mijn opleidingen’ die reeds werden toegestuurd), die maken dat de academisch verworven kennis ‘up to date’ is;
- de (weliswaar beperkte en vulgariserende) bijdragen aan de fiscale rechtsleer die werd gepubliceerd waar ik co-auteur van ben,
- mijn jarenlange praktijkervaring als belastingconsulent enerzijds bij Deloitte Belastingconsulenten (van september 2005 tot en met augustus 2014) en anderzijds als tax coördinator (van september 2014 tot op heden) bij de multinationale groep die

zich gevormd heeft rond de Nationale Delcrederedienst (zie uittreksel ‘MyCarreer.be’), wat maakt dat de academisch verworven kennis ‘up to date’ is.

Hierna wordt per opleidingsonderdeel (hierna ‘OO’) waarvoor een vrijstelling werd geweigerd, ingegaan op de reden waarom de beslissing tot weigering van het verlenen van een vrijstelling een schending is van artikel II.241 e.v. van de Codex Hoger Onderwijs. Er wordt met andere woorden aangetoond dat de geattesteerde EVK evenwaardig zijn aan de OO van de opleiding Master at Laws in de rechten afstudeerrichting fiscaal recht aan de VUB door een vergelijking te maken van de OO aan de VUB waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd en mijn geattesteerde EVK.

2.1.1. Het OO ‘Ondernemingsfiscaliteit’ met studiegidsnummer 4022239DEW

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft geen vrijstelling willen toestaan voor het OO Ondernemingsfiscaliteit, hoewel volgende eerder verworven kennis werd behaald:

- het OO ‘vennootschapsbelasting’ in de opleiding Master at Laws in de fiscaliteit (KU Leuven) voor 6 studiepunten;
- het OO ‘toegepast fiscaal recht’ in de opleiding bachelor in de accountancy-fiscaliteit (Karel de Grote Hogeschool) voor 5 studiepunten

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB.

1. Volgens de ECTS-fiche die online geraadpleegd kan worden, zijn de leerresultaten van dit opleidingsonderdeel de volgende:

“Deze cursus beoogt de studenten een grondige kennis te geven van de Belgische vennootschapsbelasting. Naast de kennis van de basisbegrippen als dusdanig, wordt ook stilgestaan bij de praktische toepassing ervan, zodat de theoretische uiteenzetting wordt geïllustreerd met tal van door de praktijk geïnspireerde voorbeelden.

[C]oncreet wordt van de studenten verwacht dat zij:

- over een grondige kennis van en inzicht in de Belgische vennootschapsbelasting beschikken
- vaardig zijn in het opsporen en gebruiken van de fiscale wetgeving en in staat zijn deze wetgeving te begrijpen en kritisch te analyseren
- simpele feitelijke gebeurtenissen in een fiscaal juridische context kunnen omzetten en er de correcte fiscale wetgeving op kunnen toepassen
- kunnen reflecteren naar de wisselwerking tussen vennootschapsbelasting en boekhoudrecht
- de evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven en verklaren
- fiscale basisbegrippen en algemene beginselen kunnen herkennen in de relevante wetgeving”

2. Volgens die ECTS-fiche zou hier geen aandacht worden besteed aan de BTW.

B. Vergelijking met de geattesteerde EVK.

1. De leerresultaten van het OO ‘vennootschapsbelasting’ in de opleiding Master at Laws in de fiscaliteit (6 studiepunten) werden door de KU Leuven zeer summier omschreven als volgt: “Steunend op de algemene academische vorming van de voorafgaande opleiding in rechten en/of economie en op basis van de verworven kennis van de algemene beginselen van het belastingrecht een specialisatie bieden

van het onderdeel vennootschapsbelasting binnen het domein van de inkomstenbelasting”. Daarnaast werd volgende op de ECTS-fiche toegelicht: “De vennootschapsbelasting heeft een eigen denkkader en techniciteit die aan de studenten wordt aangeleerd (concept winst, uitgekeerde en gereserveerde winst, werken met reserves en aanpassingen van reserves, band met boekhoudrecht, bijzondere taxatie regimes, behandeling van liquidaties en reorganisaties. De Europese richtlijnen en de jurisprudentie van het Hof van Justitie komen hier aan bod als een integrerend deel van de vennootschapsbelasting.”

2. De ECTS-fiche van het OO ‘fiscaal recht’ in de opleiding bachelor in de accountancy-fiscaliteit (5 studiepunten) die werd gevolgd aan de Karel de Grote Hogeschool vermeldt als kerndoelstelling: ‘vanuit de boekhouding de fiscale correcties uitvoeren om zo inzicht te verwerven in de fiscale druk bij de vennootschappen (grondige bespreking).’ De eigenlijke leerinhoud werd dan ook zeer summier gedefinieerd als zijnde (i) vaststelling fiscaal resultaat, (ii) afbouwbewerkingen en (iii) berekening vennootschapsbelasting.
3. Indien de ECTS-fiche van de VUB verkeerdelijk geen BTW zou hebben vermeld, verwijs ik voor dit gedeelte naar de uiteenzetting onder het punt ‘Grondige studie van de Indirecte belastingen’.
4. Een eenvoudige vergelijking van de leerdoelstellingen van het OO ‘ondernemingsfiscaliteit’ en de leerdoelstellingen van de geattesteerde eerder verworven kennis leidt tot de conclusie dat alle doelstellingen van dit OO reeds in het verleden werden gerealiseerd.

Aan de KU Leuven was het prof. dr. [H.] die de techniek van de vennootschapsbelasting in het lang en het breed heeft gedoceerd, veelal vanuit een puur fiscaal-juridisch oogpunt waarbij het verband met het boekhoudrecht als afzonderlijk onderdeel werd behandeld, daar waar aan de Karel de Grote Hogeschool, de band met het boekhoudkundig resultaat de leidraad was om de techniek van de vennootschapsbelasting onder de [] knie te krijgen. Te noteren valt ook dat de fiscaal-juridische masterproef die ik aan de KU Leuven heb geschreven en gepresenteerd (grote onderscheiding), betrekking had op de juridische overeenstemming met het Europese recht van bepaalde aspecten van één van de belangrijkste bewerkingen in de vennootschapsbelasting, m.n. de ‘definitief belaste inkomsten – aftrek’ (‘DBI-aftrek’).

De vergelijking tussen beide opleidingsonderdelen betreft in casu bovendien exact hetzelfde rechtsdomein, hoewel blijkt dat iedere onderwijsinstelling een bepaalde eigenheid wenst te geven aan de opleiding via de naamkeuze van het opleidingsonderdeel. In deze context moet dan ook worden aangenomen dat, gezien het hetzelfde rechtsdomein betreft, dat qua studieomvang en niveau duidelijk vergelijkbaar [is], de OO gelijkwaardig zijn. Van enig substantieel verschil tussen het OO aan de VUB en de combinatie van de OO aan de KU Leuven en Karel de Grote Hogeschool, kan bezwaarlijk sprake zijn.

De motivering ‘te beperkte inhoudelijke overeenkomst’ is dan ook manifest incorrect. Wat de bijkomende motivering ‘credit te lang geleden behaald’ betreft, verwijs ik naar een latere uiteenzetting.

2.1.2. Het OO ‘Grondige studie van de directe belastingen’ met studiegidnummer 4004181FEW

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft geen vrijstelling willen toestaan voor dit OO, hoewel volgende EVK werden behaald:

- het OO ‘vennootschapsbelasting’ in de opleiding Master at Laws in de fiscaliteit (KU Leuven) voor 6 studiepunten,
- het OO ‘personenbelasting’ in de opleiding Master at Laws in de fiscaliteit (KU Leuven) voor 6 studiepunten;
- het OO ‘toegepast fiscaal recht’ in de opleiding bachelor in de accountancy-fiscaliteit (Karel de Grote Hogeschool) voor 5 studiepunten;

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB

1. Volgens de ECTS-fiche die online geraadpleegd kan worden, zijn de leerresultaten van dit opleidingsonderdeel de volgende:

“Het studiedeel bouwt voort en verdiept de kennis opgedaan in de studiedelen ‘personenbelasting’ en ‘ondernemingsfiscaliteit’. Deze cursus beoogt 4 fundamentele doelstellingen, te weten een gespecialiseerde en diepgaande wetenschappelijke kennis van en inzicht in de fiscale voorschriften in de inkomstenbelastingen als dusdanig, de praktische aanwending ervan, de systematische aandacht voor de draagwijdte én beperkingen van bestaande of nieuw ingevoerde fiscale bepalingen en de vaardigheid om zelfstandig de fiscale actualiteit inzake directe belastingen te volgen en te analyseren. Daarnaast beoogt de cursus ook de beginselen bij te brengen van de wettelijke, institutionele en deontologische regels die gelden voor belastingconsulenten

[C]oncreet wordt van de studenten verwacht dat zij.

- over een gespecialiseerde en diepgaande kennis van en inzicht in relevante fiscale regelgeving beschikken
- feitelijke gebeurtenissen in een fiscaaljuridische context kunnen omzetten en er de correcte fiscale wetgeving op kunnen toepassen
- kunnen reflecteren naar de wisselwerking met andere juridische en economische disciplines (vennootschapsrecht en boekhoudrecht) en een kritisch oordeel kunnen vormen over controversiële onderdelen van het vakgebied,
- de evolutie in de regelgeving zelfstandig kunnen opvolgen, beschrijven en verklaren en daarover kritisch kunnen reflecteren.”

2. Op basis van de leerresultaten vermeld op de ECTS-fiche blijkt dit OO een verdieping te zijn van het OO ‘personenbelasting’ en ‘ondernemingsfiscaliteit’, wat voor dit laatste de facto neerkomt op ‘vennootschapsbelasting’ (zie supra)

3. Om een aanvraag tot vrijstelling correct te kunnen beoordelen moet eerst vastgesteld worden wat precies de verdieping inhoudt die op OO ‘personenbelasting’ en ‘ondernemingsfiscaliteit’ wordt gegeven. De ECTS-fiche verduidelijkt dit in de rubriek ‘Inhoud’:

“Het studiedeel heeft tot doel om diepgaand in te gaan op een aantal actuele aspecten van de directe belastingen en om de fiscale actualiteit inzake directe belastingen van nabij te volgen. In het kader van de personenbelasting wordt ingegaan op de temporele werking van de inkomstenbelastingen, i.e. de koppeling van belastbare handelingen aan een belastbaar tijdperk en vervolgens een aanslagjaar en aanslagtermijnen. Verder wordt een aantal actuele topics behandeld zoals bv. fiscaalvriendelijke bezoldigingstechnieken.

In het kader van de vennootschapsbelasting worden de regels van deze belasting opgefrist en verdiept aan de hand van een analyse van het aangifteformulier. Ook hier komt verder een aantal specifieke en actuele topics diepgaand aan bod (DBI,

octrooiaftrek, tax shelter). Voor een aantal van deze topics wordt beroep gedaan op gastlezingen.

In het kader van de studie van de fiscale actualiteit worden de publicaties in de tijdschriften ‘fiscoloog’ en ‘fiscale actualiteit’ periodiek besproken aan de hand van uiteenzettingen die de studenten zelf geven.

Ten slotte wordt nog aandacht besteed aan de deontologie en de beroepsorganisatie van belastingconsulenten (IAB, toegang tot beroep, beroepsuitoefening).”

B. Vergelijking met de geattesteerde EVK.

1. Er dient opgemerkt te worden dat uit de ECTS-fiche van dit OO blijkt dat er 4 fundamentele leerresultaten zijn, die evenwel allen vervat zitten in de leerresultaten van de Master at Laws in de fiscaliteit.

a. Enerzijds beoogt dit OO een gespecialiseerde en diepgaande wetenschappelijke kennis van en inzicht in de fiscale voorschriften in de inkomstenbelastingen bij te brengen. Dit is logischerwijze ook het leerdoel van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ (verwoord op de ECTS-fiche als: “een breed en diep inzicht in belastingen [...]”). Op basis van de inhoud van het OO aan de VUB blijkt dat deze gespecialiseerde en diepgaande wetenschappelijke kennis de facto een verdieping is van de kennis die werd opgedaan in de OO ‘personenbelasting’ en ‘ondernemingsfiscaliteit’ (i.e. vennootschapsbelasting). Het feit dat de VUB deze vakken opsplijt in afzonderlijke opleidingsonderdelen, klaarblijkelijk enerzijds van het type ‘inleiding tot’ (i.e. OO ‘personenbelasting’ en OO ‘ondernemingsfiscaliteit’) en anderzijds van het type ‘grondige verdieping’, maakt natuurlijk niet dat de OO die werden gedoceerd aan de KU Leuven slechts “inzetbaar” zouden zijn voor enkel OO die volgens de VUB kwalificeren als type ‘inleiding tot’. Op basis van de ECTS-fiches die werden bijgevoegd mag het duidelijk zijn dat de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’, waarin het OO ‘personenbelasting’ en het OO ‘vennootschapsbelasting’ werden gevolgd, wel degelijk beogen een bijzonder diepe kennis bij te brengen aan studenten, conform de algemene leerdoelstellingen van deze opleiding. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat aan deze leerdoelstelling niet voldaan zou zijn.

b. Voorts beoogt het OO aan de VUB “de praktische aanwending” van de fiscale voorschriften in de inkomstenbelasting bij te brengen. Hieronder moet verstaan worden dat naast een loutere academisch theoretische uiteenzetting, het OO een zekere praktijkervaring wil bewerkstelligen. Ook hier mag worden verondersteld dat deze leerdoelstellingen wel degelijk gevat werden door de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’. Immers, na het volgen van deze opleiding is een student, conform de ECTS-fiche, in staat om onderzoek te doen in de fiscaliteit, beleidsaanbevelingen te kunnen afleiden, diepgaand onderzoekswerk af te leveren, belastingadviseur te worden en de opgedane kennis op een gepaste manier over te brengen.

Bovendien mag benadrukt worden dat, als het op praktijkervaring aankomt, mijn professionele carrière bij Deloitte Belastingconsulenten – die uitsluitend bestond uit fiscale consultancy – en bij de multinationale verzekeringsgroep die zich gevormd heeft rondom de Nationale Delcreditedienst – waar ik momenteel tax manager ben –, de praktische aanwending die beoogd wordt

- door dit OO aan de VUB ruimschoots overstijgt. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat aan deze leerdoelstelling niet voldaan zou zijn.
- c. Daarnaast beoogt het OO aan de VUB aandacht te vestigen op de draagwijdte en de beperkingen van fiscale bepalingen. De vaststelling dat fiscale bepalingen hun eigenheden en tekortkomingen hebben, hun doel overschieten en dat een slordige wetgever hieraan niet helpt, is er één die inherent is aan een grondige studie van de (Belgische) fiscaliteit. Dat de VUB hiervan een ‘systematische benadrukking’ [wil] geven, lijkt uiteraard didactisch verantwoord. Er mag echter worden verondersteld dat een bijzondere opleiding met uitsluitende focus op het fiscaal recht, zoals de opleiding tot ‘Master at Laws in de fiscaliteit’, hier logischerwijze ook op heeft gewezen. Eveneens mag gedacht worden dat gedurende mijn jarenlange praktijkervaring ik in verschillende dossiers heb moeten ondervinden hoe de fiscale regelgeving, die prima facie structureel logisch in elkaar steekt, zijn tekortkomingen heeft. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat aan deze leerdoelstelling niet voldaan zou zijn.
 - d. Ten slotte beoogt dit OO de vaardigheid om zelfstandig de fiscale actualiteit inzake directe belastingen te volgen en te analyseren. Permanente opleiding is het noodlot van elke professional die in de fiscale wereld werkzaam is. Deze permanente opleiding wordt dan ook logischerwijze dwingend opgelegd door het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten (zie dan ook de uittreksels uit het ‘dagboek permanent opleiding’ die werden bijgevoegd). In mijn fiscale praktijkervaring staat de zelfstandige opvolging van niet enkel de directe maar eerder alle relevante belastingen centraal. Teneinde alle nieuwigheden accuraat op te kunnen volgen, beschik ik dan ook over een abonnement van het tijdschrift ‘fiscoloog’, ‘fiscoloog internationaal’, de fiscale database ‘Monkey’, een abonnement op Jura, de meest recente versie van de ‘Chevalier’, en tal van specifieke boeken die op één of andere wijze nuttig kunnen zijn. Indien gewenst, kan hiervan een bewijs – in de vorm van een aankoopfactuur – geleverd worden. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat aan deze leerdoelstelling niet voldaan zou zijn.
2. Daarnaast beoogt de cursus ook de beginselen bij te brengen van de wettelijke, institutionele en deontologische regels die gelden voor belastingconsulenten. Ik meen te mogen stellen dat deze kennis als verworven mag worden beschouwd, nu ik als lid van het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten erkend werd en tevens als stage-meester voor een jongere collega zal optreden.
 3. Wat de concrete verwachtingen betreft die de ECTS fiche beschrijft, moet worden aanvaard dat deze [alle] als verworven worden beschouwd: de gespecialiseerde en diepgaande kennis van en inzicht in relevante fiscale regelgeving is logischerwijze de doelstelling van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ geweest; het kunnen omzetten van feitelijke gebeurtenissen in een fiscaal-juridische context is mijn dagelijkse bezigheid (geweest bij Deloitte Belastingconsulenten en momenteel bij mijn huidige werkgever); de wisselwerking met o.a. het vennootschapsrecht, boekhoudrecht maar tevens het burgerlijk recht (voor alles wat roerende inkomsten en roerende voorheffing betreft is dit meer van belang voor de rechtspersonenbelasting) is inherent aan iedere fiscale praktijkervaring, en wat de

zelfstandige opvolging betreft van de evolutie verwijs ik naar bovenstaande toelichting.

4. Ter info, in mijn professionele carrière heb ik verschillende rulings (voorafgaande beslissingen) aangevraagd, buy-side M&A mogen uitvoeren, fiscaal advies mogen geven (zuivere consulting) en jaarlijkse formaliteiten vervuld (gaande van de aangiften in de vennootschapsbelasting, rechtspersonenbelasting, BNI, etc.). Indien de interne beroepscommissie dit zou wensen, kunnen hier geanonimiseerde voorbeelden van worden voorgelegd, binnen een redelijke termijn. In dit verband wens ik de interne beroepscommissie graag op onze gedeelde verantwoordelijkheid inzake het samenstellen van het dossier te wijzen, zoals reeds meermaals geduld door de R.Stvb.
5. Het niet toekennen van de gevraagde vrijstelling is dan ook, op basis van bovenstaande argumenten, een schending van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs, nu de geattesteerde EVK en de praktijkervaring die hierop gevolgd is (waardoor mij kennis 'up to date' is) bezwaarlijk als substantieel verschillend aangemerkt kunnen worden met het OO aan de VUB waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd. De motivering "te beperkte inhoudelijke overeenkomst" is dan ook manifest incorrect. Wat de bijkomende motivering "credit te lang geleden behaald" betreft, verwijs ik naar een latere uiteenzetting.

2.1.3. Het OO 'Grondige studie van de indirecte belastingen' met studiegidsnummer 4001475FEW

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft geen vrijstelling willen toestaan voor dit OO, hoewel volgende EVK werden behaald:

- het OO 'Belasting op de toegevoegde waarde' in de opleiding 'Master at Laws in de fiscaliteit' (KU Leuven) voor 6 studiepunten;
- het OO 'Douanerechten, accijnzen en BTW' in de opleiding bachelor in de accountancy-fiscaliteit (Karel de Grote Hogeschool) voor 5 studiepunten;
- het OO 'Fiscaal Recht, BTW-wetgeving en praktische toepassing' in de opleiding bachelor in de accountancy-fiscaliteit (Karel de Grote Hogeschool) voor 5 studiepunten;

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB

1. Volgens de ECTS-fiche die online geraadpleegd kan worden, zijn de leerresultaten – die klaarblijkelijk uitsluitend bestaan uit concrete punten – van dit opleidingsonderdeel de volgende:

“Concreet wordt van de studenten verwacht dat zij:

- Over een grondige kennis van en inzicht in de Belgische btw beschikken
- Vaardig zijn in het opsporen, gebruiken en diepgaand en kritisch analyseren van de betrokken fiscale wetgeving
- Feitelijke gebeurtenissen (belastbare verrichtingen) in een fiscaal-juridische context kunnen omzetten en er de correcte fiscale wetgeving op kunnen toepassen
- Een BTW-probleem zelfstandig kunnen identificeren en analyseren
- Kunnen reflecteren naar de wisselwerking met andere juridische disciplines
- De evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven en verklaren
- De juridisch-wetenschappelijke onderzoeksmethodologie op de betrokken materie diepgaand beheersen en kunnen toepassen

- Over actieve studiehouding en wetenschappelijke reflex beschikken
 - Zin voor flexibel en innoverend denken
 - Bereidheid tot zelfstudie en permanente vorming”
2. Uit de leerresultaten zoals deze worden weergegeven op de ECTS-fiche, alsook uit de verdere toelichting onder de inhoud van deze fiche, blijkt het OO ‘grondige studie van de indirecte belastingen’ uitsluitend betrekking te hebben op de regelgeving inzake BTW. Andere indirecte belastingen, zoals de regels inzake ‘douane en accijnzen’, ‘registratie- en successierechten’ of ‘verzekeringstaksen’ komen niet aan bod in dit OO. De benaming die de VUB heeft gekozen voor dit OO is dan ook enigszins misleidend.

B. Vergelijking met geattesteerde EVK

1. De leerresultaten van het OO ‘Belasting over de toegevoegde waarde’ werden door de KU Leuven summier verwoord op de ECTS-fiche als volgt: “Steunend op de algemene academische vorming van de voorafgaande opleiding in rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht een specialisatie bieden voor het opleidingsonderdeel belasting over de toegevoegde waarde.” Naar inhoud toe heeft de KU Leuven de moeite gedaan om iets ruimer te beschrijven wat de studenten bijgebracht werd: “Deze cursus wil inzicht verschaffen in de specificiteit van de BTW als nationale belasting met Europese inslag. Niet alleen naar opbrengst is deze algemene verbruiksbelasting één van de voornaamste belastingen in ons land en in de Europese Unie. Typerend is haar neutraliteit: doordat de belastingplichtigen de BTW in fracties afdragen en van aftrek van voorbelasting genieten, blijft de belastingdruk onafhankelijk van de lengte van het productieproces. Ook grensoverschrijdende transacties worden in de hele Unie op gelijkaardige wijze behandeld. BTW-recht is immers Europees recht, geïmplementeerd door de Lid-Staten. De cursus wil structuur, werking en beginselen doorgronden, veeleer dan een descriptief overzicht te bieden van alle wettelijke, administratieve en procedurele voorschriften. Belgische en Europese praktijkgevallen illustreren de theorie voortdurend, hetgeen studenten moet toelaten om later snel tot de kern van concrete BTW-problemen door te dringen. Nationaal en supranationaal recht komen op geïntegreerde wijze aan bod, met ruime aandacht voor Europese richtlijnen en arresten van het Hof van Justitie.”
2. Op de Karel de Grote Hogeschool werden de fiscale regels inzake BTW bijgebracht in 2 afzonderlijke vakken; het OO ‘Fiscaal recht: BTW-wetgeving en praktische toepassingen’ heeft cf. de ECTS-fiche tot doel de BTW-wetgeving in de praktijk te kunnen toepassen, waarbij de leerinhoud beschreven werd door kernwoorden als (i) wie is de BTW-plichtige, (ii) belastbare handelingen, (3) invoer-uitvoer-intracommunautaire verwerving – intracommunautaire levering, (iv) teruggaven, (v) administratie en (vi) oefeningen. Het tweede OO aan deze hogeschool betreft ‘Douanerechten, accijnzen en BTW’ waarbij naast de regels m.b.t. BTW, ook de indirecte belastingen ‘douane en accijnzen’ werden besproken (dus ruimer dan aan de VUB). Dit OO had als kerndoelstellingen enerzijds: kennismaking met douane en accijnzen, algemene begrippen en een bespreking van het zogenaamde ‘enige douanedocument’. Wat het onderdeel BTW van dit OO betreft werd als kerndoelstelling op de ECTS-fiche meegegeven: “diepgaande studie rond enkele BTW-topics (=specialisatie)”.
3. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat het OO ‘grondige studie van de indirecte belastingen’ zoals dat aan de VUB gegeven wordt, substantieel zou voorbijgaan aan

de kennis zoals die werd verworven aan de KU Leuven en de Karel de Grote Hogeschool in de OO die bovenstaand werden beschreven.

4. Voort[s] kan over volgende concrete leerdoelstellingen nog gemeld worden:
 - “Over actieve studiehouding en wetenschappelijke reflex beschikken”: volgens de ECTS-fiche van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ beschikt een student na het bekomen van dit diploma over een algemene wetenschappelijke kennis inzake fiscaliteit. Wat de actieve studiehouding betreft, verwijs ik graag naar mijn de permanente opleidingen die gevolgd werden in het kader van het behouden van de erkenning als belastingconsulent.
 - “Bereidheid tot zelfstudie en permanente vorming”: hierop moet ik naar mijn mening, gelet op de verschillende behaalde diploma’s en het lidmaatschap van het IAB, geen verder betoog voeren.
5. Ter info, er mag ook opgemerkt worden dat in mijn huidige functie als tax manager bij de multinational groep die gevormd werd rond de Nationale Delcrederedienst, verschillende BTW-problematieken een groot deel van mijn tijd in beslag [nemen]. Hoewel tamelijk vreemd aan de verzekeringssector werd een ruling verkregen m.b.t. de oprichting van een bijzonder complexe BTW-entiteit, die naar substantiële BTW-aftrek genereert (een combinatie van enerzijds het werkelijk gebruik voor bepaalde flows, en waarin anderzijds tegelijkertijd een bijzonder verhoudingsgetal wordt toegepast). Wij hebben net een bijzonder langdurige controle afgerond over de toepassing van de algemene BTW-aftrek in hoofde van de verschillende leden. Eigen aan deze sector is ook het gebruik van vaste inrichtingen i.p.v. buitenlandse dochterondernemingen, wat maakt dat het Skandia-arrest van het Hof van Justitie ons de nodige kopzorgen heeft gegeven. Als tax manager beheer ik overigens niet enkel de Belgische BTW-aspecten, maar ben [ik] tevens verantwoordelijk voor de BTW-problematiek waarmee deze buitenlandse branches worden geconfronteerd. Zo werd net een grote regularisatie-oefening in het voordeel van mijn werkgever afgerond in het Verenigd Koninkrijk en loopt er momenteel een audit m.b.t. intracommunautaire aankopen van diensten in hoofde van één van de Duitse branches.
6. Op basis van voorgaande durf ik ongegeneerd stellen dat mijn academische kennis en praktijkervaring van de Belgische BTW-wetgeving en de Europese BTW-richtlijn en bijhorende arresten van het Hof van Justitie ruimschoots de doelstellingen van het vak ‘grondige studie van de indirecte belastingen’ overtreffen.
7. In het kader van het behouden van de erkenning als belastingconsulent door het IAB volg ik dit jaar als permanente opleiding overigens ook een opleiding ‘grondige studie van de BTW’ die wordt gegeven door de Fiscale Hogeschool. Zoals reeds aangehaald is elk lid van het IAB veroordeeld tot het volgen van permanente opleidingen – (logischerwijze kan hiervan natuurlijk maar een attest worden afgeleverd na het afronden van deze opleiding in januari 2020). Indien gewenst kan de interne beroepscommissie hiervan een bewijs tot inschrijving/betaling worden voorgelegd.
8. Het niet toekennen van de gevraagde vrijstelling is dan ook, op basis van bovenstaande argumenten, een schending van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs, nu de geattesteerde EVK en de praktijkervaring die hierop gevolgd (die maakt dat mijn kennis ‘up to date’ is), bezwaarlijk als substantieel verschillend aangemerkt kunnen worden met het OO aan de VUB waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd. De motivering ‘te beperkte inhoudelijke overeenkomst’ is dan ook

manifest incorrect. Wat de bijkomende motivering “credit te lang geleden behaald” betreft, verwijs ik naar een latere uiteenzetting.

2.1.4. *Het OO "Fiscale bevoegdheid" met studiegidsnummer 4017487FEW*

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft geen vrijstelling willen toestaan voor dit OO, hoewel het OO ‘Regionale en lokale belastingen’ in de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ (KU Leuven) voor 4 studiepunten werd gevolgd.

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB

1. Volgens de ECTS-fiche die online geraadpleegd kan worden, zijn de leerresultaten van dit opleidingsonderdeel de volgende.

“Naast het verwerven en verdiepen van de kennis in de betrokken fiscale discipline en het in de praktijk kunnen toepassingen van deze kennis, beoogt de cursus specifiek de zelfstandige kritische reflex bij te brengen om de praktijk van de belastingwetgevers in vraag te stellen aan de hand van fiscale basisprincipes, grondwettelijke bepalingen en een kritische reflectie m.b.t. de bestaande wetteksten.

[C]oncreet wordt van de studenten verwacht dat zij:

- een grondige kennis hebben van de grondslagen en structuur van lokale en regionale belastingen
- een grondige kennis hebben van de fiscale basisbeginselen.
- vaardig zijn in het opsporen, gebruiken en diepgaand en kritisch analyseren van bronnen en teksten m de betrokken materie
- kritisch kunnen reflecteren over fiscale bevoegdheidsgrenzen in concrete gevallen
- complexe problemen in het vakgebied kritisch kunnen analyseren en kunnen reflecteren naar bevoegdheidsrechtelijke bepalingen en naar het bredere perspectief
- de evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven, verklaren en kritisch analyseren
- op basis van zelfstudie en gebruikmakend van de juridisch wetenschappelijke onderzoeksmethodologie schriftelijk en mondeling kunnen communiceren over onderwerpen en vraagstukken uit het kennisdomein.”

B. Vergelijking met geattesteerde EVK

1. De leerdoelstellingen van het OO ‘Lokale en regionale belastingen’ (4 studiepunten) dat in de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ werd gevolgd, werd zeer summier in de ECTS-fiche beschreven als volgt: “Steunend op de algemene vorming van de voorafgaande opleiding rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht een specialisatie bieden in het domein van de regionale en lokale belastingen”. De rubriek ‘inhoud’ op deze ECTS-fiche verduidelijkt dit verder: “Analyse van de fiscale bevoegdheden van de gemeenten, provincies, gemeenschappen en gewesten in België en de inhoud van de voornaamste belastingen die ze heffen”. Het is duidelijk dat de concrete leerdoelstellingen die het OO aan de VUB beoogt: (i) “een grondige kennis hebben van de grondslagen en structuur van lokale en regionale belastingen” en (ii) “een grondige kennis hebben van de fiscale basisbeginselen” vervat werden in het OO dat aan de KU Leuven werd gevolgd. Wat deze fiscale basisbeginselen betreft, mag worden verondersteld dat iemand met het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ meer dan voldoende notie heeft van deze beginselen, die overigens relatief stabiel zijn en over de jaren heen dus met substantieel werden gewijzigd.

2. De derde concrete doelstelling van het OO aan de VUB is het “vaardig zijn in het opsporen, gebruiken en diepgaand en kritisch analyseren van bronnen en teksten in de betrokken materie”. Voor wat de vierde concrete leerdoelstelling betreft: “kritisch kunnen reflecteren over fiscale bevoegdheidsgrenzen in concrete gevallen” moet naar de derde doelstelling verwezen worden, nu het kritisch reflecteren over concrete gevallen van fiscale bevoegdheidsgrenzen, de praktische uitwerking voorstelt van de derde leerdoelstelling die het theoretische aspect betreft.

Logischerwijze dienen de derde en de vierde concrete doelstelling samen beoordeeld te worden.

Er moet vastgesteld worden dat logischerwijze de beoogde competenties niet uitsluitend eigen zijn aan de problematiek van de ‘fiscale bevoegdheid’. Zo mag verwezen worden naar de algemene leerdoelstellingen van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’. Een student die dit diploma heeft behaald heeft immers een breed en diep inzicht in belastingen (inclusief de fiscale bevoegdheid), is vaardig om onderzoek te doen op dit domein, heeft de kennis en vaardigheid om een diepgaand onderzoekswerk af te leveren en heeft bovendien de specifieke kennis en vaardigheid om belastingadviseur te worden. Deze competenties overstijgen natuurlijk de vaardigheid “opsporen, gebruiken en diepgaand en kritisch analyseren”. Aangezien de fiscale bevoegdheid werd onderwezen in het OO ‘Lokale en regionale belastingen’ aan de KU Leuven, moet, ten gevolge van het samenlezen van de ECTS-fiche van dit OO aan de KU Leuven en de ECTS-fiche van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ zelf, aanvaard worden dat ook deze competenties reeds verworven werd.

3. Het vijfde leerresultaat betreft: “complexe problemen in het vakgebied kritisch kunnen analyseren en kunnen reflecteren naar bevoegdheidsrechtelijke bepalingen en naar het bredere perspectief”. Ook hier moet vastgesteld worden dat de beoogde competentie ‘kritische analyseren’ betreft alsook ‘reflecteren naar de bevoegdheidsrechtelijke bepalingen’, m.b.t. fiscaalrechtelijke bevoegdheidsgeschillen (“complexe problemen in het vakgebied”).

Het laatste concrete leerresultaat betreft de vaardigheid om “op basis van zelfstudie en gebruikmakend van de juridisch wetenschappelijke onderzoeksmethodologie schriftelijk en mondeling kunnen communiceren over onderwerpen en vraagstukken uit het kennisdomein”. Ook hier moet vastgesteld worden dat het samen lezen van de ECTS-fiche van het OO ‘Lokale en regionale belastingen’ en de ECTS-fiche van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ zelf, leidt tot de vaststelling dat dit concrete leerresultaat reeds verworven kennis betreft.

Immers, studenten die het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ hebben behaald, hebben een algemene wetenschappelijke kennis inzake fiscaliteit en beschikken over de vaardigheid om deze kennis op een gepaste manier over te brengen, hetzij mondeling, hetzij in geschreven vorm. Een student met het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ die geacht moet worden om universitair onderwijs en onderzoek te kunnen verrichten (Zie ECTS-fiche), moet logischerwijze ook geacht worden de juridisch-wetenschappelijke onderzoeksmethodologieën te kunnen hanteren.

4. Het niet toekennen van de gevraagde vrijstelling is dan ook, op basis van bovenstaande argumenten, een schending van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs, nu de geattesteerde EVK en de praktijkervaring die hierop gevolgd is bezwaarlijk als substantieel verschillend aangemerkt kunnen worden met het OO aan de VUB waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd. Dat de motivering “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” manifest absurd is kan nog worden aangegeven door het

feit dat voor het OO “Regionale en lokale belastingen” hetzelfde handboek werd gebruikt als het OO Fiscale bevoegdheid aan de VUB.

5. Ook de bijkomende motivering “credit te lang geleden behaald” houdt m.i. geen steek. De fiscale bevoegdheid van de verschillende actoren die een belastingplichtige kan tegenkomen, is net één van de aspecten die relatief standvastig is in het fiscale landschap. De wijziging van bevoegdheden is geen dagelijkse praktijk. Dit maakt dan ook dat er geen substantiële verschillen zijn m.b.t. de spelregels die van toepassing waren op het moment van het behalen van mijn diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’. De verschuiving van fiscale bevoegdheden van het federale niveau naar het gewestelijke werden grotendeels reeds besproken in het VUB OO ‘Personenbelasting’, wat in mijn[en] hoofde als voltooid werd beschouwd in het vorige academiejaar.
6. Ter info kan ook nog verwezen worden naar mijn praktijkervaring bij Deloitte Belastingconsulenten waar ik bv. een Vlaams Agentschap heb mogen helpen in [zijn] discussie met de Brusselse belastingadministratie over een geschil aangaande de onroerende voorheffing, m.n. of een vrijstelling die in het (federale) Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992 nog van toepassing was. Indien gewenst, kan ik een geanonimiseerde kopie van dit memorandum aan de interne beroepscommissie bezorgen, binnen een redelijke termijn.

2.1.5. Het OO ‘International and European tax law’

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft geen vrijstelling willen toestaan voor dit OO, hoewel volgende EVK werd behaald:

- het OO ‘International Taxation’ in de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ (KU Leuven) voor 6 studiepunten;
- het OO ‘European Taxation’ in de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ (KU Leuven) voor 6 studiepunten;
- het OO ‘Internationale fiscaliteit’ in de opleiding bachelor in de accountancy-fiscaliteit (Karel de Grote Hogeschool) voor 3 studiepunten,

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB

1. Volgens de ECTS-fiche die online geraadpleegd kan worden, zijn de zeer summier beschreven leerresultaten van dit opleidingsonderdeel de volgende:
“Upon completion of this course, students will have a comprehensive understanding and knowledge of the international and European tax regulatory frameworks (hard and soft law) and will be able to work with these rules in any related private or public sector position.”

B. Vergelijking met geattesteerde EVK

1. Eerst mag opgemerkt worden dat in de ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ aan de KU Leuven, de inhoud van dit OO werd gesplitst in twee afzonderlijke vakken die samen 12 studiepunten vertegenwoordigen, daar waar het OO aan de VUB slechts 6 studiepunten vertegenwoordig[t].
2. De KU Leuven heeft op een al even summiere wijze de leerdoelstellingen van het OO ‘International taxation’ beschreven als volgt: “The main goals are to show which techniques the double tax treaties use, how the model convention is sometimes adapted to the national tax system and how the tax treaties are integrated, into national tax systems in order to resolve problems of international double taxation”.

Voorts stelt de ECTS-fiche: “After an introduction on the causes of double taxation and the place and interpretation of tax treaties in general, the course deals with a systematic commentary on the O.E.C.D. model convention of 1995.”

Het afzonderlijke OO ‘European Taxation’ werd gegeven door prof. dr. em. [V.]. De leerdoelstellingen van dit OO werden als volgt beschreven: “The purpose of this course is threefold (i) on the basis of general knowledge of European Community law and a few specific tax rules in the treaty to introduce students to the impact of primary European Community law in the areas of direct and Indirect taxation, (ii) to introduce students to a limited number of items of secondary European Community law in the area of income taxation and (iii) to expose problems of tax harmonization and tax competition.”

3. Het OO dat werd gevolgd aan de Karel de Grote Hogeschool had als leerdoel “Inzicht in de internationale fiscale rechtsregels waarmee een Belgische fiscale practicus kan te maken hebben. Inzicht in de systematiek met betrekking tot het raadplegen van een verdrag ter vermijding van dubbele belasting om aan te tonen dat bij een grensoverschrijdend fiscaal probleem het specifiek verdrag moet geraadpleegd worden.” Dit OO heeft slechts 3 studiepunten gekregen en beperkte zich dan ook tot een algemene bespreking van de verdragen tot vermijding van dubbele belasting, de zogenaamde moeder-dochterrichtlijn en de Belgische belasting der niet-inwoners.
4. Graag duid ik er ook op dat de masterproef die ik aan de KU Leuven heb geschreven in de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ de toetsing betrof van bepaalde aspecten van een onderdeel van de Belgische vennootschapsbelasting (‘DBI-aftrek’) aan het relevante Europese recht.
5. Hoewel internationaal en Europees fiscaal recht verschillende recentere initiatieven en regelgevingen omvatten die natuurlijk nog niet bestonden op het moment van het behalen van mijn academisch diploma, wil ik er toch graag op wijzen dat ik me wel degelijk bewust ben van deze materie. Zo was ik enige tijd geleden coauteur van twee (vulgariserende) artikels m.b.t. de toepassing van FATCA en het voorstel voor een EU Financial Transactions Tax, en wordt daarnaast in het kader van de permanente opleiding, vereist door het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten, ook de nog meer recente zaken opgevolgd zoals blijkt uit de bijgevoegde uittreksels (zoals BEPS).
6. Bovendien kan een multinationale onderneming zoals die waar ik tewerkgesteld ben, zich niet onttrekken aan deze nieuwe bepalingen. Zo ben ik onder meer verantwoordelijk voor de implementatie van de BEPS-actie 13 ‘transfer pricing documentatie’, formaliteiten inzake FATCA en CRS en moest natuurlijk beoordeeld worden welke bepalingen van de ATAD-richtlijnen op onze groep van toepassing zouden kunnen zijn.
7. Het niet toekennen van de gevraagde vrijstelling is dan ook, op basis van bovenstaande argumenten, een schending van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs, nu de geattesteerde EVK en de praktijkervaring die hierop gevolgd is (die maakt dat mijn kennis ‘up to date’ is, bezwaarlijk als substantieel verschillend aangemerkt kunnen worden. De motivering “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” is dan ook incorrect. Wat de bijkomende motivering “credit te lang geleden behaald” betreft, verwijs ik naar een latere uiteenzetting.

2.1.6. Het OO 'Fiscale handhavingsrecht en procedure' met studiegidsnummer 4022055FEW

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie heeft geen vrijstelling willen toestaan voor dit OO, hoewel volgende EVK werden behaald:

- het OO 'Fiscaal procesrecht' in de opleiding "Master at Laws in de fiscaliteit" (KU Leuven) voor 4 studiepunten,
- het OO 'Procedure en vervolging' in de opleiding 'bachelor in de accountancy-fiscaliteit' (Karel de Grote Hogeschool) voor 3 studiepunten

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB

1. Volgens de ECTS-fiche die online geraadpleegd kan worden, zijn de leerresultaten van dit opleidingsonderdeel de volgende:

"Naast het verwerven en verdiepen van de kennis in de betrokken fiscale discipline, en het in de praktijk kunnen toepassingen van deze kennis, beoogt de cursus specifiek de zelfstandige kritische reflex bij te brengen om de praktijk van de belastingadministraties in vraag te stellen aan de hand van fiscale basisprincipes, grondwettelijke bepalingen en een kritische reflectie m.b.t. de bestaande wetteksten."

Concreet wordt van de studenten verwacht dat zij.

- Beschikken over een grondige kennis van en inzicht in het Belgisch formeel fiscaal recht
- Vaardig zijn in het opsporen, gebruiken en diepgaand en kritisch analyseren van bronnen en teksten
- In staat zijn complexe praktische problemen in de materie zelfstandig en analytisch op te lossen
- Een kritisch oordeel kunnen vormen over controversiële onderdelen van het vakgebied
- De evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven en verklaren
- Over een actieve studiehouding en wetenschappelijk-kritische reflex beschikken
- De juridisch-wetenschappelijke onderzoeksmethodologie diepgaand[d] beheersen en kunnen toepassen
- Zin voor flexibel en innoverend denken
- Bereidheid tot zelfstudie en permanente vorming"

B. Vergelijking met geattesteerde EVK

1. De leerresultaten van het OO 'fiscaal procesrecht' wat werd gevolgd aan de KU Leuven werden wederom zeer summier beschreven als "Steunend op de algemene vorming van de voorafgaande opleiding in rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht een specialisatie bieden in het domein van het fiscaal procesrecht". De inhoud zoals beschreven op de ECTS-fiche [geeft] hier enige verduidelijking bij. "Beginselen van de rechtsbescherming van de belastingplichtige tegen de fiscus. Inhoud: fiscale rechtsstaat en rechtsbescherming in fiscale zaken, indeling fiscaal contentieux en overzicht fiscale rechtsbescherming, rechtsbescherming tegen de belastingnorm, preventieve rechtsbescherming, 'Willig beroep', bezwaar tegen het kadastraal inkomen, opmerkingen over de belastbare grondslag, rechtstreekse aanvechting van de belasting in concreto, vervolgingsgeschillen, terugvordering van belastingen."

2. Op basis van de leerresultaten van het OO ‘fiscaal procesrecht’, dat aan de KU Leuven werd gedoceerd door prof. dr. [V.O.], moet aanvaard worden dat na het behalen van het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ een student voldoet aan alle concrete leerdoelstellingen die ook de VUB weerhoudt in dit OO.
3. Het OO ‘procedure en vervolging’ dat werd gevolgd aan de Karel de Grote Hogeschool vertegenwoordigde slechts 3 studiepunten en beperkte zich tot de louter administratieve fase van de fiscale geschillenprocedure. De leerresultaten werden omschreven als: “Bestudering van de middelen die de overheid heeft om de belasting te vestigen, te innen en te vorderen. Gebruik maken van de bibliotheek, i.h.b. lezen en interpreteren van de rechtspraak.” De ECTS-fiche verduidelijkt verder nog in de rubriek inhoud wat werd bestudeerd de aangifte(plicht), onderzoek en controle, bewijsmiddelen, aanslag en het bezwaar.
4. De verschillende vaardigheden die van een student worden verwacht in dit OO, kunnen [alle] worden teruggevonden in de ECTS-fiche van de opleiding “Master at Laws in de fiscaliteit”. Zo kan van een persoon met dit diploma wel verwacht worden dat zij vaardig zijn in het opsporen, gebruiken, en diepgaand/kritisch analyseren van bronnen en teksten, zelfstandig en analytisch problemen analyseren, een kritisch oordeel hebben, juridisch-wetenschappelijke onderzoeksmethodologieën beheersen, etc. Tal van deze elementen werden reeds bovenstaand beschreven, zoals o.a. de bereidheid tot permanente vorming. Het punt voor punt beargumenteren van deze elementen heeft geen inhoudelijke meerwaarde, nu deze punten de facto met inherent zijn aan dit OO alleen, maar eerder de vaardigheden/attitude zijn van een professional in het fiscale vakgebied.
5. Het met toekennen van de gevraagde vrijstelling is dan ook, op basis van bovenstaande argumenten, een schending van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs, nu de geattesteerde EVK en de praktijkervaring die hierop gevolgd is (die maken dat mijn kennis ‘up to date’ is) bezwaarlijk als substantieel verschillend aangemerkt kunnen worden. De motivering “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” is dan ook incorrect. Wat de bijkomende motivering “credit te lang geleden behaald” betreft, verwijs ik naar een latere uiteenzetting.

2.1.7. Het OO ‘Masterproef II: scriptie’

A. Leerresultaten van dit OO aan de VUB

1. Volgens de ECTS-fiche ‘Masterproef II: scriptie’ die online geraadpleegd kan worden, zijn de leerresultaten van dit opleidingsonderdeel de volgende.

“In ‘Masterproef II: scriptie’ worden onderstaande leerresultaten aangeleerd en geëvalueerd. De door de lezers getoetste criteria komen overeen met de opleidingsspecifieke leerresultaten van de master.

De studenten hebben gespecialiseerde kennis binnen een of meer rechtsdomeinen: burgerlijk- en procesrecht, criminologie, economisch recht, internationaal en Europees recht, fiscaal recht, publiek recht, sociaal recht en/of strafrecht.

Zij kunnen onafhankelijk en kritisch denken en ageren, alsook zelfstandig leren en werken.

De studenten beheersen met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek in hun discipline, het denkproces van kwalificatie, interpretatie en afweging, en zijn vertrouwd met de principes van de argumentatieleer. Zij kunnen een juridisch onderwerp zelfstandig en wetenschappelijk behandelen en uitdiepen.

Tevens [geven] zij blijk van een analytisch, synthetisch en probleemoplossend vermogen op academisch niveau.

De studenten kunnen hun onderzoeksresultaten aan leken en vakgenoten meedelen, waarbij zij hun standpunten duidelijk verwoorden en in discussie durven treden. Zij kunnen hierbij logisch en correct juridisch argumenteren en hun standpunt verdedigen.

De studenten kunnen bronnen in het Frans raadplegen, en kunnen uiteenzettingen in die taal volgen, begrijpen en samenvatten.

De studenten zijn tevens vertrouwd met de vaardigheden en technieken die vereist zijn om juridische teksten, gelet op hun doelstellingen, duidelijk en in een samenhangende opbouw op te stellen, en kunnen zich daar kritisch tegenoverstellen. Zij geven het resultaat van hun onderzoek weer in een duidelijk, logisch en samenhangend opgebouwd schriftelijk verslag weer.”

B. Vergelijking met geattesteerde EVK

1. De doelstelling van het OO ‘Masterproef’ In de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ is volgens de ECTS-fiche wederom zeer summier omschreven als een opleidingsonderdeel dat dient de studenten vertrouwd te maken met zelfstandig wetenschappelijk onderzoek in een van de kennisdomeinen van de fiscaliteit en tevens met de gedetailleerde schriftelijke en mondelinge rapportering van zulk onderzoek met het oog op een wetenschappelijke publicatie in een nationaal of internationaal tijdschrift. De evaluatie gebeurde op grond van drie elementen: het werk gepresteerd tijdens het jaar, de geschreven eindtekst en de mondelinge verdediging, waarbij de geschreven eindtekst het belangrijkste is.
2. De masterproef die door mij werd geschreven, onder juridisch-wetenschappelijke begeleiding van prof. dr. em. [V.] en dr. [I.] had betrekking op juridische vraag naar overeenstemming van bepaalde aspecten van een maatregel in de Belgische vennootschapsbelasting (de ‘DBI-aftrek’) met de relevante regelgeving in het Europees recht, m.n. de Europese Moeder-dochterrichtlijn.
3. Hoewel de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ niet in een afzonderlijk vak onderzoeksplan heeft voorzien, is dit logischerwijze inherent aan het schrijven van een fiscaal-juridische masterproef. Zowel het aspect van planning van het juridisch onderzoek, alsook de te hanteren methodologie, waren essentiële voorafgaande aspecten van het daadwerkelijk schrijven van deze masterproef. Dat deze aspecten niet voorafgaandelijk schriftelijk werden uiteengezet, maar slechts mondeling werden toegelicht bij de promotor van de masterproef, doet natuurlijk geen afbreuk aan het feit dat er wel degelijk gepland moest worden en gezocht moest worden naar een methodologie die het meest geschikt was om het onderzoek te volbrengen.
4. Wat de specifieke leerresultaten van het OO ‘Masterproef: scriptie’ aan de VUB betreffen, moet m.i. vastgesteld worden dat deze niet substantieel verschillen van de leerresultaten van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ die werd georganiseerd door de faculteit Rechtsgeleerdheid aan de KU Leuven.
 - a. Zo vereist de Vrije Universiteit Brussel: “De studenten hebben gespecialiseerde kennis binnen een of meer rechtsdomeinen: burgerlijk- en procesrecht, criminologie, economisch recht, internationaal en Europees recht, fiscaal recht, publiek recht, sociaal recht en/of strafrecht”. Ontegensprekelijk bezit ik na het behalen van het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ over

een wel zeer gespecialiseerde kennis binnen het rechtsdomein ‘fiscaal recht’. Hier kan niet anders over geoordeeld worden.

- b. Voorts vereist de VUB van studenten dat: “Zij kunnen onafhankelijk en kritisch denken en ageren, alsook zelfstandig leren en werken.” Deze niet-specifieke leervereiste is m.i. inherent aan elke masteropleiding. Ik meen te mogen stellen dat na het volgen van opleidingen op bachelor-niveau (bachelor accountancy-fiscaliteit), master-niveau (master in de handelswetenschappen), master-na- master-niveau (Master at Laws in de fiscaliteit) en postgraduaat-niveau (postgraduaat in de beleggingsleer), ik wel degelijk onafhankelijk en kritisch kan denken en ageren, ongeacht de inhoudelijke materie. Dat er op zelfstandige wijze geleerd en gewerkt kan worden is m.i. niet in vraag te stellen.
- c. De ECTS-fiche van het OO ‘Masterproef: scriptie’ gaat verder met volgende leerdoelstelling. “De studenten beheersen met betrekking tot wetenschappelijk onderzoek in hun discipline, het denkproces van kwalificatie, interpretatie en afweging, en zijn vertrouwd met de principes van de argumentatieleer. Zij kunnen een juridisch onderwerp zelfstandig en wetenschappelijk behandelen en uitdiepen.” Indien men aan de VUB binnen de opleiding rechten kiest voor fiscaal recht, is deze leerdoelstelling natuurlijk exact dezelfde als deze van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ die werd gegeven door de faculteit Rechtsgeleerdheid aan de KU Leuven, waar men [in] de ECTS-fiche o.a. vereist van afgestudeerde studenten dat ze beschikk[en] over een algemene wetenschappelijke kennis inzake fiscaliteit en de vaardigheid om onderzoek op dit domein te doen. Nu deze opleiding werd gegeven door de faculteit Rechtsgeleerdheid aan de KU Leuven mag men hieronder verstaan dat men spreekt over de juridische vaardigheden om het onderzoek te kunnen doen, waar de argumentatie inherent aan is. De gevolgde opleiding aan de faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven resulteerde logischerwijze bijvoorbeeld niet in masterproeven m.b.t. statistisch-econometrische modellen over fiscaliteit. Deze leerdoelstelling werd reeds behaald.
- d. De lijst met leerdoelen gaat verder met te stellen dat studenten tevens blijk van een analytisch, synthetisch en probleemoplossend vermogen op academisch niveau. Ook hier gaat het om een zeer algemene leervereiste die m.i. eigen is aan elke academische opleiding. Verwijzend naar punt b bovenstaand mag aangenomen worden dat na het volgen van meerdere opleidingen op allerhande niveaus, en zeker na het bekomen van het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ deze doelstellingen wel degelijk behaald werden.
- e. Ook moeten, volgens de ECTS-fiche van het OO ‘Masterproef: scriptie’ de studenten hun onderzoeksresultaten aan leken en vakgenoten kunnen meedelen, waarbij zij hun standpunten duidelijk verwoorden en in discussie durven treden. Zij kunnen hierbij logisch en correct juridisch argumenteren en hun standpunt verdedigen. Ook deze leerdoelstelling zit volledig vervat in de leerdoelstellingen van de ‘Master at Laws in de fiscaliteit’, waar deze doelstelling als volgt verwoord werd: “[...] de vaardigheid om zijn kennis op een gepaste manier over te brengen, hetzij [in] mondelinge, hetzij in geschreven vorm; de kennis en vaardigheid om een diepgaand onderzoekswerk

- af te leveren gericht op specialisten evenals om vulgariserende publicaties te schrijven (i.e. schriftelijke mededeling aan vakgenoten en leken).”
- f. Dit OO aan de VUB omvat ook de vereiste dat de studenten bronnen in het Frans kunnen raadplegen, en uiteenzettingen in die taal kunnen volgen, begrijpen en samenvatten. De facto wordt met deze leerdoelstelling beoogd dat de student zich de Franse taal eigen heeft gemaakt en waar nuttig documenten in deze taal kan raadplegen en hanteren met als doel het juridisch onderzoek te vervolledigen met inzichten die leven aan de andere kant van de taalgrens. Deze leerdoelstelling is m.i. ook een leerdoelstelling die eigen is aan elke academische opleiding; de specifieke bronnen kunnen dan wel eigen zijn aan het rechtswezen, maar elke academische opleiding heeft zijn eigen ‘bronnen’. In die mate moet ook deze leerdoelstelling als reeds verworven worden beschouwd. Deze doelstelling is logischerwijze relatief ondergeschikt aan de andere doelstellingen; nu de VUB geen afzonderlijk OO geeft dat het fiscaal-juridisch vakjargon behandel[t] in deze kan wel verwezen worden naar het diploma ‘Bachelor in de accountancy-fiscaliteit’ waarin elk van de 3 jaren een specifiek OO werd gegeven over de Franse taal: ‘Frans voor accountancy-fiscaliteit’ waarin naast algemene woordenschat en grammatica, natuurlijk ook het fiscaal vakjargon werd behandeld. Algemeen gesteld is aan deze leerdoelstelling voldaan. De 3 ECTS-fiches m.b.t. deze OO werden in bijlage toegevoegd.
- g. [Ten slotte] vereist de VUB dat de studenten tevens vertrouwd zijn met de vaardigheden en technieken die vereist zijn om juridische teksten, gelet op hun doelstellingen, duidelijk en in een samenhangende opbouw op te stellen, en kunnen zich daar kritisch tegenoverstellen. De studenten moeten het resultaat van hun onderzoek kunnen weergeven in een duidelijk, logisch en samenhangend opgebouwd schriftelijk verslag. Ook hier mag weer verwezen worden naar de ECTS-fiche van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’, waarin o.a. staat een student de vaardigheid moet hebben om zijn kennis op een gepaste manier over te brengen, hetzij [in] mondelinge, hetzij in geschreven vorm. Nu deze opleiding volgens de ECTS-fiche o.a. als finaliteit heeft een carrière te bewerkstelligen in universitair onderwijs en onderzoek, moet worden aangenomen dat een duidelijke, logische en samenhangend[e] schriftelijke weerslag van de onderzoeksresultaten van de masterproef wel degelijk van universitair niveau zijn.
5. Bovenstaande analyse leidt onvermijdelijk tot de conclusie dat nagenoeg alle leerdoelstellingen van het OO ‘Masterproef: scriptie’ letterlijk vervat zijn in de algemene leerdoelstellingen van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ die aan de faculteit Rechtsgeleerdheid aan de KU Leuven werd genoten. Andere doelstellingen van deze OO aan de VUB zijn zo algemeen dat ze vervat zitten in elke masterproef van academisch niveau. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat het OO aan de KU Leuven ‘Masterproef’ en de leerdoelstellingen van de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ in het algemeen, substantieel verschillen van de leerdoelstellingen van voornoemde OO binnen de opleiding ‘Master at Laws in de rechten, afstudeerrichting fiscaal recht’ van de faculteit Recht en Criminologie aan de VUB.

6. Deze conclusie mag evenwel niet als een verrassing komen. Het is immers uitermate logisch dat een master-na-masteropleiding met als enige onderwerp ‘fiscaal recht’, die enerzijds een bijzonder kennis en verdieping in deze materie probeert bij te brengen aan studenten en anderzijds wordt gedoceerd aan een faculteit Rechtsgeleerdheid, inhoudelijk quasi volledig gelijklopend is aan de opleiding Master in de rechten, afstudeerrichting fiscaal recht die aan de VUB wordt gedoceerd. Bezwaarlijk kan anders geoordeeld worden.
7. Voor dit OO heeft de decaan zich beperkt tot de motivering “te beperkte inhoudelijke overeenkomst”. Op basis van bovenstaande blijkt duidelijk dat de reeds geschreven masterproef aan de KUL aan alle levereisen die de VUB in de ECTS-fiche van het OO ‘Masterproef: scriptie’ voldoet. Daarom is het niet toekennen van de gevraagde vrijstelling dan ook, op basis van bovenstaande argumenten, een manifeste schending van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs. Er kunnen geen substantiële verschillen in leerresultaten worden vastgesteld. Terecht kan eveneens niet gesteld worden dat deze leerresultaten onderhevig zouden zijn aan enige geldigheidsperiode, waardoor de motivatie “credit te lang geleden behaald” terecht niet wordt aangewend.

2.2. Schending van de materiële motiveringsplicht.

2.2.1. Reglementair kader m.b.t. een aanvraag van vrijstelling.

1. De VUB kwalificeert als administratieve overheid in de zin van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in haar relatie met studenten. Bijgevolg vallen alle studievoortgangbeslissingen die door haar genomen worden binnen het toepassingsveld van de Wet van 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen.
2. De Vlaamse decreetgever heeft in artikel II.243 1 van de Codex Hoger Onderwijs de VUB verplicht om in een reglement algemene voorschriften vast te leggen m.b.t. het verlenen van vrijstellingen. Dit reglement moet een nadere uitwerking zijn o.a. van die motiveringsplicht in hoofde van de universiteit.
3. Wat deze motiveringsplicht betreft, is er vaste rechtspraak van de R.Stvb. m.b.t. de beslissingen omtrent het verlenen van vrijstellingen. Uit deze rechtspraak blijkt dat een goede motivering van groot belang is. De motivering moet, volgens de R.Stvb., specifiek ingaan op het voorliggende dossier van de individuele aanvrager. In principe kunnen standaarduitdrukkingen of stijlformuleringen niet volstaan. Zeker wanneer een student een intern beroep instelt tegen een initiële weigeringsbeslissing, kan een individuele analyse van de ingediende aanvraag verwacht worden. Volgens deze vaste rechtspraak van de R.Stvb. kan een beslissing tot weigering van een vrijstelling steun vinden in verschillende gronden, zoals de omvang, het niveau en de inhoud van de kwalificatie. Een kwalificatie moet ook formeel en authentiek zijn, en ook het actueel karakter van de verworven leerresultaten/competenties kan een criterium zijn bij de beoordeling van de gelijkwaardigheid. Wat het actueel karakter betreft, oordeelde de R.Stvb. reeds dat een beslissing echter onvoldoende gemotiveerd is ingeval een aanvraag enkel wordt afgewezen op basis van het actueel karakter zonder verdere onderbouwing of duiding binnen de context. De R.Stvb. benadrukt voorts dat [het] in eerste instantie [belangrijk] is [] dat wordt nagegaan of er substantiële verschillen zijn in de aangegeven leerdoelen c.q.

eindcompetenties van de te vergelijken opleidingsonderdelen. Dit werd uitgebreid toegelicht in punt 2.1.

4. De universiteit dient op basis van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs een vrijstelling te verlenen op grond van EVK en/of een bewijs van bekwaamheid. Volgens voornoemde vaste rechtspraak van de R.Stvb. kan een vrijstelling maar geweigerd worden indien de aangegeven leerdoelen c.q. eindcompetenties van de aangevoerde EVK of de bewijzen van bekwaamheid substantieel verschillen van het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd.

Zoals wordt aanbevolen in het kader van de Lissabonconventie, is er sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid van de student en de universiteit om een behoorlijk vrijstellingsdossier samen te stellen, maar ook volgens deze conventie ligt de eindverantwoordelijkheid wat betreft het aantonen dat een aanvraag tot het bekomen van een vrijstelling niet voldoet bij de universiteit.

Met andere woorden, de bewijslast dat er een substantieel verschil bestaat tussen beide leerdoelen bestaat uitsluitend in hoofde de universiteit.

2.2.2. De bestreden beslissing schendt de materiële motiveringsplicht.

1. De motivering die de decaan van de faculteit Recht en Criminologie in de bestreden beslissing geeft, beperkt zich tot bewoording “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” en “credit te lang geleden behaald”. Deze bewoording bestaat slechts uit algemene termen, zonder inhoudelijke draagkracht, zonder enige individualisering of specifieke elementen die op mijn persoonlijke aanvraag worden toegespitst. De decaan heeft zich met andere woorden beperkt tot loutere stijlformules.

In het licht van het voormelde geschetste reglementair kader en indachtig de rechtspraak van de Raad van State en de R.Svtb. kan dergelijke motivering onmogelijk weerhouden worden.

Zoals de R.Stvb. specifiek voor de studievoortgangsbepalingen inzake aanvragen tot het bekomen van vrijstellingen heeft aangegeven, mag ik een individuele analyse van mijn dossier verwachten waarin de decaan, per opleidingsonderdeel, uitgebreid dient te motiveren waarom de geattesteerde EVK substantieel verschillen van de opleidingsonderdelen waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd.

2. De weigering van de aanvraag tot vrijstelling met motivering dat er een te beperkte inhoudelijke overeenstemming zou zijn, omwille van het feit dat het credit te lang geleden werd behaald, en waarbij dus verondersteld mag worden dat de decaan bedoeld heeft dat er inhoudelijk te veel gewijzigd werd binnen de materie van het opleidingsonderdeel, kan niet als afdoend beschouwd worden.

In de bestreden beslissing argumenteert de decaan eigenlijk dat, gelet op het tijdsverloop tussen het behalen van de geattesteerde EVK en het inschrijven voor het eerste jaar van de ‘Master at Laws in de rechten’ (fiscaal recht), de reeds verworven kennis niet voldoende actueel zou zijn om de beoogde vrijstellingen te verkrijgen.

Zoals hierboven werd aangegeven heeft de R.Stvb. aangegeven dat, in het algemeen gesteld, het niet-actueel karakter van de verworven leerresultaten/competenties een beslissing tot weigering van het toekennen van een vrijstelling in bepaalde gevallen rechtvaardigen. Echter, in casu is deze motivering niet afdoend worden omwille van twee redenen.

- a. Enerzijds moet vastgesteld worden dat deze motivering een loutere stijlformule is (zie supra) en daarom met afdoende is. De materiële motiveringsplicht is geschonden; de beslissing kan niet gehandhaafd blijven.
- b. Anderzijds moet vastgesteld worden dat, zelfs indien de motivering van de decaan een loutere stijlformule zou overstijgen en een daadwerkelijke inhoudelijke motivering [] zou [geven], de bestreden beslissing gebaseerd zou worden op een letterlijke vergelijking van de specifieke fiscale wetgeving van dit ogenblik met de fiscale wetgeving zoals die van toepassing was bij het behalen van mijn EVK. Deze beoordelingswijze kan bij de beoordeling van een vrijstelling m.i. niet weerhouden worden omwille van volgende redenen.

Ten eerste is de R.Stvb., specifiek over de beoordeling van het actuele karakter van de verworven leerresultaten of competenties, van oordeel dat uit het feit dat de EVK van enkele jaren geleden dateren niet ipso facto en an sich volgt dat twee kwalificaties met voldoende gelijkwaardig zijn om tot een vrijstelling te leiden. De bestreden beslissing tot weigering van de aangevraagde vrijstellingen, die in hoofdzaak gesteund wordt op deze grond zonder enige verdere duiding is niet afdoende gemotiveerd.

Ten tweede moet in rekening gebracht worden dat de R.Stvb. in voornoemd arrest – het betrof trouwens ook een dossier m.b.t. aanvraag tot het bekomen van een vrijstelling voor fiscaal recht – benadrukte dat niet zozeer de concrete cursussen met de aangebrachte leerstof, maar eerder de vooropgestelde leerresultaten of doelstellingen (competenties) van de te vergelijken opleidingsonderdelen het voorwerp moeten uitmaken van een inhoudelijke vergelijking. De weerhouden bewoording in de bestreden beslissing “credit te lang geleden behaald” geeft aan dat de decaan, moest hij een loutere stijlformule overstijgen, niet de beoogde leerresultaten of doelstelling zou vergelijken, maar de eigenlijke fiscale wetgeving zelf. De bestreden beslissing is daarom, in het licht van deze rechtspraak, niet afdoende gemotiveerd.

Ten derde, zelfs indien men de beoordeling zou maken op basis van de huidige stand van de fiscale wetgeving, als vergelijkingsbasis voor de stand van de fiscale wetgeving op het moment dat mijn EVK werden behaald, moet nog besloten worden dat er geen substantieel verschil kan bestaan tussen beide. Immers, hoewel het bekomen van diploma bachelor in accountancy fiscaliteit en het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ reeds enige tijd achter ons ligt, werden meer dan voldoende bijscholingen gevolgd om de relevante kennis up to date te houden. In een notendop beschreven heb ik na het behalen van deze diploma’s de 3-jarige stage van het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten doorlopen, heb ik een proefschrift geschreven en een mondelinge evaluatie van dit Instituut doorstaan, ben ik ondertussen zélf stage-meester voor een startend lid van het IAB, zijn leden van het IAB verplicht in elke 3-jarige periode 120u per jaar aan relevante opleiding te volgen (met een minimum van 20u per jaar), heb ik 9 jaar bij Deloitte Belastingconsulenten gewerkt waar ik niets anders heb gedaan dan consulting over fiscale zaken, heb ik een (zeer beperkt) aantal publicaties gemaakt in vulgariserende fiscale tijdschriften gedurende die periode en [ten slotte], ben ik reeds 5 jaar verantwoordelijk voor alle fiscale aspecten van een multinationale verzekeringsonderneming als ‘tax coordinator’. Bezwaarlijk kan gesteld worden dat er een substantieel verschil zou kunnen bestaan tussen enerzijds de kennis die werd opgedaan op de hogeschool, de academische kennis die werd opgedaan op de KU Leuven, de continue bijscholing die werd gevolgd, de

jarenlange toegepaste praktijkervaring en anderzijds, de huidige fiscale wetgeving die de universiteit zou toelichten in slechts enkele uren door middel van theoretische uiteenzettingen.

Naast deze drie punten wil ik graag opmerken dat de argumentatie die de universiteit aanvoert haar eigen doelstelling ondergraaft. Immers, indien de universiteit louter en alleen tot doel zou hebben om studenten de huidige stand van de fiscale wetgeving mee te geven, [dan] gaat zij voorbij aan de fiscale realiteit. Van zodra een regering een begrotingstekort vaststelt, zal met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de fiscale wetgeving aangepast worden. Het is dan ook de taak van een zichzelf respecterende universiteit om zich niet te beperken tot het laten ‘memoriseren’ van de huidige stand van de wetgeving, maar eerder inzicht en doorzicht bij te brengen opdat een afgestudeerde student gewapend is tegen de inherente volatiliteit van de fiscale wetgeving. Het argument als zou na een periode van 3 of 5 of meer jaren een diploma dermate ‘verouderd’ zijn, ondergraaft deze doelstelling volledig en impliceert dat de VUB zelf oordeelt dat het door haar uitgereikte diploma ‘Master at Laws in de rechten (fiscaal recht)’ een wel heel beperkte levensduur heeft – wat niet zo geadverteerd wordt naar nieuwe studenten. Overigens, indien men deze denkwijze *in extremis* logisch voortzet, zou men zelfs zo ver kunnen gaan tot besluiten dat het korps docenten dat aan de faculteit Recht en Criminologie van de VUB het fiscaal recht onderwijst – waarvan de meeste professoren veelal hun doctoraat ettelijke jaren geleden behaald hebben – de facto niet meer geschikt zouden zijn om de verschillende bestanddelen van het fiscaal recht te doceren, aangezien deze fiscale wetgeving een dermate grote evolutie heeft doorgemaakt tussen het behalen van de titel doctor in de rechten en de huidige stand van de wetgeving.

2.3. Schending van de processuele zorgvuldigheidsplicht.

2.3.1. Reglementair kader m.b.t. de zorgvuldigheidsplicht.

1. De VUB dient op basis van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs een vrijstelling te verlenen op grond van EVK en/of een bewijs van bekwaamheid.
2. In het kader van de beoordeling van een aanvraag tot vrijstelling heeft de R.Stvb. benadrukt dat een universiteit voor ogen moet houden dat de decreetgever het streven naar de uitbouw van een meer open hoger onderwijs, via onder meer het in aanmerking nemen van eerder verworven competenties en kwalificaties, als doelstelling heeft gesteld. In die geest moet, aldus de R.Stvb., als principe worden vooropgesteld dat elke competentieverwerving officieel gevaloriseerd moet kunnen worden.
3. De bewijslast dat er een substantieel verschil bestaat tussen het leerdoel van het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling wordt aangevraagd en de leerdoelen van de EVK, bestaat uitsluitend in hoofde de universiteit. Nu de VUB ten opzichte van haar studenten kwalificeert als administratieve overheid zoals bedoeld in artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, mag van haar verwacht worden dat ze op zorgvuldige wijze beslissingen m.b.t. het bekomen van vrijstellingen voorbereidt en ervoor zorgt dat alle feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk onderzocht worden, zodat ze met kennis van zaken kan beslissen.

2.3.2. De bestreden beslissing schendt de processuele zorgvuldigheidsplicht.

1. De bestreden beslissing is een manifeste ontkenning van een deel van mijn academische en professionele loopbaan: de verschillende EVK die bij de aanvraag tot het bekomen van vrijstellingen werden toegevoegd werden met gevaloriseerd met als motivering “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” en “credit te lang geleden behaald”.
2. Wat het eerste argument betreft heeft de decaan van de VUB klaarblijkelijk niet de moeite gedaan om daadwerkelijk een vergelijking te maken tussen de verschillende leerdoelstellingen van de VUB OO en de ECTS-fiches die werden aangeleverd – dit blijkt althans niet uit de motivering van de bestreden beslissing. Er werd uitsluitend gekeken naar de datum waarop de verschillende diploma’s werden behaald en vervolgens onmiddellijk geconcludeerd dat deze “verouderd” zijn waardoor geen vrijstelling kan worden gegeven. Daarom schendt de bestreden beslissing de processuele zorgvuldigheidsplicht en bijgevolg de materiëlemotiveringsplicht.
3. Wat het tweede argument betreft, heeft de decaan van de VUB klaarblijkelijk niet de rechtspraak van de R.Stvb. willen volgen. Daaruit blijkt dat wat het ‘actueel karakter’ betreft, men in eerste instantie het actuele karakter van de leerdoelstellingen moet vergelijken, en dus niet de daadwerkelijke fiscale regels. Daarom schendt de bestreden beslissing de processuele zorgvuldigheidsplicht en bijgevolg de materiëlemotiveringsplicht.
4. Wat het tweede argument betreft, heeft de decaan van de VUB klaarblijkelijk niet de moeite gedaan zich te vergewissen van de bijkomende opleidingen die werden gevolgd in het kader van het IAB die nochtans werden bijgevoegd. Zoals aangehaald is de R.Stvb. van mening dat elke competentieverwerving officieel gevaloriseerd moet kunnen worden. Het nalaten van het betrekken van de jaarlijkse opleidingen in het kader van het behoud van de wettelijk erkende titel ‘belastingconsulent’ in de beoordeling, is een manifeste schending van de processuele zorgvuldigheidsplicht en bijgevolg de materiëlemotiveringsplicht.

Dat in de elektronische berichtgeving naar mij toe, houdende de bestreden beslissing, verwezen wordt naar een afzonderlijke procedure voor ‘EVC’ kan m.i. niet weerhouden worden. Immers, met deze procedure beoogt men een vrijstelling te verkrijgen op basis van relevante werkervaring – en dus zonder eerdere EVK. Dit is in casu duidelijk [niet] van toepassing, aangezien mijn aanvraag gebaseerd is op EVK. De bijkomende opleidingen in het kader van het bekomen en het behoud van de titel ‘belastingconsulent’ alsook de duiding van de professionele carrière die ik heb kunnen uitbouwen, werden aangevoerd om te aan te tonen dat de academische kennis (EVK) wel degelijk ‘up to date’ zijn, en de motivatie “credit te lang geleden behaald” niet weerhouden kan worden.

Zelfs indien de beoordeling op basis van de daadwerkelijke fiscale regels zou mogen gebeuren (quod non), dan nog zou de uitkomst van die beoordeling moeten zijn dat op basis van de eerder verworven academische kennis, er geen substantiële verschillen vastgesteld kunnen worden, nu deze kennis ‘up to date’ werd gehouden enerzijds door het daadwerkelijk toepass[en] van de EVK in de praktijk en anderzijds door lid te worden van het beroepsinstituut IAB waar de VUB zelf referentie naar maakt in het OO Ondernemingsfiscaliteit. Het nalaten van het betrekken van deze elementen in de bestreden beslissing maakt dat de decaan de processuele zorgvuldigheidsplicht schendt, en bijgevolg ook de materiëlemotiveringsplicht schendt

Ten overvloede wordt hierna nogmaals kort geschetst welke mijn eerder verworven kennis is en waarom deze bovendien actueel is.

- 2002: behalen van het bachelor diploma in accountancy-fiscaliteit aan de Karel de Grote Hogeschool. Zoals blijkt uit het diplomasupplement heeft deze opleiding tot doel gehad om de fiscale wetgeving in al zijn aspecten aan te leren.
- 2004: behalen van het diploma ‘master in de handelswetenschappen’ met onderscheiding aan EHSAL. In mijn proefschrift tot het behalen van dit diploma werd een beschrijving gemaakt van het toenmalige van kracht zijnde stelsel van [] specifieke gunstmaatregelen in de vennootschapsbelasting (i.e. de investeringsaftrek)
- 2005: behalen van het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ met onderscheiding aan de KU Leuven. Deze opleiding werd georganiseerd door de faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven. Het was een zuiver academische opleiding die tot doel heeft gehad om inzicht te geven in de fiscale wetgeving en deze in al zijn aspecten te doorgronden. Er werden géén vrijstellingen aangevraagd op basis van het bachelor diploma dat werd behaald aan de Karel de Grote Hogeschool.
- 2005-2014: werkzaam bij Deloitte Belastingconsulenten waar ik het niveau ‘manager’ heb behaald. Een zeer uitdagende functie in een extreem competitieve organisatie. In mijn hoedanigheid van junior, over senior naar manager heb ik een zeer groot aantal klanten bijgestaan met fiscale consultancy. Na een eerste algemene periode waarin verschillende aspecten (compliance en consulting) werd verricht voor allerhande klanten, is mijn aandacht en focus meer en meer komen te liggen op de financiële wereld (banken, (her)verzekermgsbedrijven en fondsen). Het was een ‘allround’-functie, waarbij zowel compliance (bv. aangiften in de vennootschapsbelasting, 2 x detachering naar een grote bankverzekeraar voor het afhandelen van een twee zeer grote fiscale audits, fiscale formaliteiten/formulieren, etc.), als zowel consulting (fiscale analyses van producten, strategieën, problemen etc.) en M&A. Naast de financiële sector heb ik ook klanten geholpen in de publieke sectoren (ziekenfondsen, vzw’s etc.) met hun fiscale issues.
- 2005-2008: stageperiode van 3 jaar in het kader van erkenning tot ‘belastingconsulent’ door het Instituut van Accountants en Belastingconsulenten.
- 2008: proefschrift en mondelinge evaluatie door de bekwaamheidscommissie van het IAB, onder leiding van prof. [L.M.] (Professor aan de UA/Fiscale Hogeschool) wat geleid heeft tot mijn erkenning van als belastingconsulent;
- 2008-2019 verplichte permanent vorming om de erkenning als belastingconsulent te behouden overeenkomstig de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen. Artikel 3 van de IAB-norm van 3 september 2012 verplicht de belastingconsulent om binnen een periode van drie opeenvolgende kalenderjaren, minstens 120 uur besteden aan activiteiten die bijdragen tot de permanente vorming. Hiervan dienen minstens 20 uur per kalenderjaar besteed te worden. In bijlage werd het overzicht van mijn persoonlijke ‘permanent vorming’ toegevoegd.
- 2014-2019: tax manager bij de multinationale groep die werd gevormd rond de Nationale Delcredere dienst, waar ik verantwoordelijk ben [voor] alle mogelijke belastingaspecten waarmee onze internationale groep geconfronteerd wordt,

gaande van vennootschapsbelasting (voor alle Belgische dochterondernemingen), rechtspersonenbelasting (van de Nationale Delcredere dienst), roerende voorheffing, BTW (een gecompliceerde BTW-eenheid in België, discussies en controles met buitenlandse BTW-administraties voor de buitenlandse branches van de Belgische entiteiten, etc.), Belgische en buitenlandse verzekeringstaksen, transfer pricing, dubbelbelastingverdragen, FATCA/CRS, etc. Momenteel ben ik ook stagemeester voor een jongere collega die haar IAB-stage aanvangt.

2.4. Schending van het redelijkheidsbeginsel.

2.4.1. Reglementair kader m.b.t. het redelijkheidsbeginsel.

1. Bij het uitoefenen van een discretionaire bevoegdheid, zoals studievoortgangsbepalingen inzake het verlenen van vrijstellingen, moet de administratieve overheid het redelijkheidsbeginsel in acht nemen. Dit beginsel is geschonden indien een beslissing tegen alle redelijkheid ingaat, m.n. wanneer de door het bestuur geponeerde verhouding tussen de beslissing en feiten in werkelijkheid volledig ontbreekt. Het redelijkheidsbeginsel maakt deel uit van de materiële motiveringsplicht: is het redelijkheidsbeginsel geschonden, dan staat ook meteen vast dat de beslissing niet op voldoende draagkrachtige motieven steunt.

2.4.2. De bestreden beslissing schendt het redelijkheidsbeginsel.

1. Het fiscaal recht in al zijn aspecten is inderdaad een zeer evolutieve tak van het recht. Volatiliteit in spelregels is inherent aan de fiscaliteit. Graag verwijs ik nogmaals naar bovenstaande opmerking over de gevolgen die deze volatiliteit heeft op de 'levensduur' van een diploma van 'Master at Laws in de rechten, afstudeerrichting fiscaliteit'. Misschien moet de VUB de studenten die in academiejaar 2018 zijn afgestudeerd op de hoogte [brengen] dat hun diploma niets meer waard is nadat de nieuwe federale regering het begrotingstekort heeft gevuld met een Programmawet vol nieuwe fiscale bepalingen?
2. De weigering tot het verlenen van de gevraagde vrijstellingen is een manifeste ontkenning van enerzijds mijn diploma 'Master at Laws in de fiscaliteit' behaald aan de KU Leuven met onderscheiding en het diploma 'Bachelor 'n de accountancy-fiscaliteit' behaald aan de Karel de Grote Hogeschool. Anderzijds is de weigering tot het [betrekken] in de bestreden beslissing van mijn lidmaatschap van het IAB (met alle bijhorende opleidingen, proeven, etc.) en mijn professionele carrière die gedurende jaren uitsluitend gericht was op het [toepassen] van die academische kennis, met enkel een schending van de processuele zorgvuldigheidsplicht, maar tevens van het redelijkheidsbeginsel.
3. Het traject dat ik heb afgelegd na het behalen van de EVK IS net er net één die 100% aansluit met het doel van de opleiding 'Master at Laws in de rechten (afstudeerrichting fiscaliteit)': m.n. lidmaatschap van het IAB en toepassen van de academische kennis in een consultancy functie.
4. Deze beslissing kan onmogelijk als 'redelijk' kan worden beschouwd. Immers, wat de bestreden beslissing de facto zegt is dat mijn niveau van de fiscaliteit in zijn geheel niet [gelijkgesteld] kan worden met een student die pas afgestudeerd is als 'Master at Laws in de rechten, afstudeerrichting fiscaal recht'. Een dergelijk persoon

heeft uitsluitend de academische kennis die net verworven werd, daar waar ik niet enkel die academische kennis heb, maar bovendien erkend ben als ‘belastingconsulent’ door een beroepsorganisatie en jarenlange toegepaste praktijkervaring heb. Deze beslissing is een manifeste schending van het redelijkheidsbeginsel, en daardoor ook van de materiële motiveringsplicht.

2.5. Schending van het gelijkheidsbeginsel.

1. De decaan van de VUB hanteert klaarblijkelijk in zijn beoordeling tot het verkrijgen van vrijstellingen op basis van EVK een vaste tijdperiode – 3 of 5 jaar. Het hanteren van een dergelijke arbitraire tijdsperiode schendt het gelijkheidsbeginsel op volgende wijze.
2. Een student die zich op dit moment zou inschrijven voor de opleiding van ‘Master at Laws in de rechten, afstudeerrichting fiscaal recht’, die het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ zou hebben verkregen 3 jaar geleden, zou op basis van deze vaste tijdsindicatie wél vrijstellingen verkrijgen, daar waar ik géén vrijstellingen verkrijg. Er moet evenwel vastgesteld worden dat er de laatste 3 jaar wijzigingen zijn doorgevoerd in het Europese fiscaal recht, de Belgische vennootschapsbelasting, de personenbelasting, etc. Deze student heeft dan ook [] niet voldoende ‘actuele’ kennis, ongeacht dat het diploma slechts 3 jaar oud is. Met een beetje ‘ongeluk’ zou deze situatie zich zelfs kunnen voordoen 1 jaar na het verkrijgen van het eerste diploma. De volatiliteit van de fiscale wetgeving is inderdaad dermate groot dat er continu kleine en grote wijzigingen zijn. Het hanteren van een ‘vaste’ termijn kan dus een schending van het gelijkheidsbeginsel veroorzaken. Daar waar mijn EVK deze periode ruim overschrijdt, is het zo dat een student die wél binnen deze periode valt, eveneens niet meer ‘actueel’ is.

3. Algemeen besluit

De bestreden beslissing waarin een vrijstelling werd geweigerd voor verschillende fiscale vakken kan niet weerhouden worden rekening houdende met (i) mijn behaalde diploma’s (m.n. vooral dit van ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ uitgereikt door de KU Leuven), (ii) de erkenning als ‘belastingconsulent’ door het beroepsinstituut van fiscalisten en (iii) de jarenlange praktijkervaring die maakt dat mijn academische kennis ‘up to date’ is.

De bestreden beslissing is dan ook een manifeste schending van artikel II.241 e.v. van de Codex Hoger Onderwijs, de procedurele zorgvuldigheidsplicht, het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht. De vaste termijn om te beoordelen of een diploma ‘verouderd’ is impliceert een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Met aandrang vraag ik de VUB om deze beslissing te herzien. Met name verwacht ik een gedetailleerde verklaring, per OO, waarin geargumenteed wordt [waarin] de leerdoestellingen van mijn EVK substantieel verschillen van de leerdoestellingen van de OO waarvoor een vrijstelling werd aangevraagd. Voorts mag ook verwacht worden dat de processuele zorgvuldigheidsplicht wordt nagekomen en dat alle aangereikte elementen worden betrokken in de beoordeling. Daarnaast bepleit ik dat de VUB een voldoende mate van redelijkheid hanteert in haar beoordeling: ik meen te durven stellen ik géén onnavolgbare redenering maak en dat het toekennen van de gevraagde

vrijstellingen, gezien mijn EVK en alle andere aangereikte elementen, eerder zeer logisch is. Graag wens ook te duiden op de wijze van beoordeling en de plicht die de VUB heeft geen ongelijke behandeling teweeg te brengen door arbitraire beoordelingsmechanismen te hanteren.

Naast bovenstaande argumentatie wens ik tevens gehoord te worden alvorens een beslissing wordt genomen, teneinde enige verdere mondelinge verduidelijking te geven.”

Op 12 november 2019 wordt verzoeker door de beroepscommissie gehoord. Navolgend zendt verzoeker op 18 november 2019 kopie van de masterproef die hij bij een andere universiteit indiende voor het verkrijgen van het diploma van ‘Master of Law in de fiscaliteit’.

Bij die gelegenheid informeert verzoeker naar de datum waarop de beroepscommissie een beslissing zal nemen. Op 20 november 2019 antwoordt de voorzitter van de interne beroepscommissie dat de beroepscommissie zich binnen redelijke termijn zal uitspreken.

Daar verzoeker geen beslissing van de interne beroepscommissie ontvangt, stelt hij op 25 november 2019 een beroep in bij de Raad, gericht tegen de initiële studievoortgangsbepaling, en dit conform artikel II.294, §1, derde lid van de Codex Hoger Onderwijs.

In de loop van die procedure, gekend onder het rolnummer 2019/767, wordt duidelijk dat de beroepscommissie op 12 november 2019 wel degelijk een beslissing heeft genomen, doch dat deze slechts op 3 december 2019 aan verzoeker ter kennis werd gebracht.

In zijn arrest nr. 5.525 van 16 december 2019 verklaart de Raad het beroep, ingesteld tegen de initiële beslissing van de decaan, onontvankelijk omdat het voorwerp van dat beroep door de tussenkomst van de beslissing van de beroepscommissie uit het rechtsverkeer is genomen.

Het beroep, ingesteld tegen de beslissing van de beroepscommissie van 12 november 2019, wordt door de Raad in zijn arrest nr. 5.642 van 27 januari 2020 onontvankelijk en gegrond bevonden.

Op 12 februari 2020 neemt de interne beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie een nieuwe beslissing. Zij verklaart het intern beroep van verzoeker gedeeltelijk gegrond, en verleent een vrijstelling voor vijf opleidingsonderdelen, te weten: (i)

‘Ondernemingsfiscaliteit’, (ii) ‘Grondige studie van de directe belastingen’, (iii) ‘Grondige studie van de indirecte belastingen’, (iv) ‘Fiscaal handhavingsrecht en procedure’ en (v) ‘Masterproef II: scriptie’.

Voor de opleidingsonderdelen ‘Fiscale bevoegdheid’ en ‘International and European tax law’ wordt de initiële studievoortgangsbeslissing bevestigd en blijft de weigering tot vrijstelling gehandhaafd.

Deze beslissing is, voor zover binnen de omvang van huidig beroep relevant, als volgt gemotiveerd:

“V.TEN GRONDE

De student vecht de beslissing van de decaan aan in zoverre er geen vrijstelling werd verleend voor de opleidingsonderdelen ‘Ondernemingsfiscaliteit’, ‘Grondige studie van de directe belastingen’, ‘Grondige studie van de indirecte belastingen’, ‘Fiscale bevoegdheid’ ‘International and European tax law’, ‘Fiscaal handhavingsrecht en procedure’ en ‘Masterproef II: scriptie’.

De student voert ten aanzien van de bestreden beslissing de schending van de motiveringsplicht, de processuele zorgvuldigheidsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel aan. De interne beroepscommissie wijst er dienaangaande op dat zij over volheid van bevoegdheid beschikt, onderhavige beslissing en haar motivering zullen dan ook in de plaats komen van de bestreden beslissing. Wat betreft de ingeroepen schending van het gelijkheidsbeginsel, moet worden vastgesteld dat enige vergelijking met studenten die in een verschillende situatie verkeren, te weten zij die geen vrijstelling aanvragen niet opgaat omdat het gaat om een objectief verschillende situatie.

De student merkt terecht op dat een EVK een onbeperkte geldigheidsduur heeft (artikel 86 van het OER). Echter, hij miskent in zijn verzoekschrift en tijdens zijn toelichting ter zitting dat de motieven die de instelling inroept om een bepaalde vrijstelling niet te verlenen, wel degelijk verband kunnen houden met de evolutie die de wetenschap heeft doorgemaakt sinds het behalen van de kwalificatie.

De interne beroepscommissie zal hieronder dieper ingaan op de verschillende onderdelen waarvoor de student een vrijstelling heeft gevraagd, maar niet heeft verkregen. De beroepscommissie wijst er hierbij op dat, overeenkomstig artikel 84 van het OER, bij de toekenning van een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

- Het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsfiscaliteit’

[...]

- Het opleidingsonderdeel ‘Grondige studie van de directe belastingen’

[...]

- Het opleidingsonderdeel ‘Grondige studie van de indirecte belastingen’

[...]

- Het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’

De student baseert zijn aanvraag op het opleidingsonderdeel ‘Regionale en lokale belastingen’ (afgelegd in 2004-05 - Master at Laws in de fiscaliteit). Wat betreft het gedeelte van het opleidingsonderdeel dat betrekking heeft op de basisbeginselen van fiscaal recht, voert de student aan dat iemand die de Master at Laws in de Fiscaliteit met vrucht heeft beëindigd, moet worden geacht deze te kennen. Ten slotte verwijst de student naar zijn beroepservaring als belastingconsulent.

De interne beroepscommissie verwijst vooreerst opnieuw naar de al geciteerde overwegingen van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen bij arrest nr. 5.642 en gaat derhalve over tot een motivering waarbij rekening wordt gehouden met de beroepservaring van de student.

Anders dan de student beweert, laat de opleidingsonderdeelfiche van het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling werd aangevraagd, niet toe om te beoordelen in hoeverre een grondige en verdiepende kennis van de lokale en regionale belastingen in dit opleidingsonderdeel aan bod is gekomen. Duidelijk is wel dat het betrokken opleidingsonderdeel in het academiejaar 2004-05 werd gevolgd en derhalve onmogelijk kon ingaan op de wetswijzigingen die zich vanaf medio 2005 hebben voorgedaan. De commissie herneemt de overweging van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen:

“Het had op de weg van de beroepscommissie gelegen om, in het licht van de door verzoeker aangevoerde argumenten meer concreet uiteen te zetten welke inhoudelijke wijzigingen zich hebben voorgedaan en welke actuele eindcompetenties daardoor niet meer – of niet meer in voldoende mate – gedekt kunnen worden beschouwd door de voorgelegde EVK’s, zelfs niet voor een deelvrijstelling”.

De interne beroepscommissie stelt vast, na hierover het advies te hebben gevraagd aan de betrokken titularis teneinde zich naar behoren van haar taak te kwijten, dat zich volgende belangrijke inhoudelijke wijzigingen hebben voorgedaan. Wat betreft de lokale belastingen: wet van 24 juli 2008 (problematiek AGPB); Vlaams decreet van 16 mei 2008 (parkeerheffingen); Vlaams decreet van 30 mei 2008 met betrekking tot de vestiging en invordering van provincie- en gemeentebelastingen (vernieuwd formeel fiscaal recht lokale belastingen); Vlaams decreet van 23 januari 2009 (delegeerbaarheid retributiebevoegdheid); Vlaams decreet grond- en pandenbeleid 27 maart 2009 (activeringsheffing); grondwetswijziging van 6 januari 2014 (fiscale bevoegdheid bovengemeentelijke besturen); Vlaams decreet van 27 november 2015 betreffende de lage-emissiezones; Vlaams decreet van 18 mei 2018 (gedifferentieerde opcentiemen, OV); wet van 19 april 2014 (art. 464/1 WIB92); Vlaams decreet van 29 maart 2019 Inzake bezoldigd personenvervoer; Vlaamse coördinerende omzendbrieven van 10 juni

2011 en 15 februari 2019 betreffende de gemeentefiscaliteit; Vlaamse Codex Fiscaliteit; Vlaamse decreten inzake belastingen op leegstand, verwaarlozing, ongeschiktheid en onbewoonbaarheid; Vlaamse decreten inzake administratief toezicht; Vlaams decreet bekendmaking reglementen; ordonnantie van 3 april 2014 (formeel fiscaal recht lokale belastingen); Vlaams decreet van 27 november 2015 (lage-emissiezones); Vlaams decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017; wet van 13 april 2019 tot invoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen. Wat betreft de regionale belastingen constateert de interne beroepscommissie de volgende inhoudelijke wijzigingen: Vlaamse Codex Fiscaliteit; Vlaams decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018; Vlaamse decreten van 27 maart 2009 en 24 april 2014 (planbatenheffing); Vlaams decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen; bijzondere wet van 6 januari 2014 (wijzigingen bevoegdheden oneigenlijke gewestbelastingen); Vlaams decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunningen; Vlaams decreet van 3 juli 2015 (kilometerheffing); ordonnantie van 18 december 2015 houdende het eerste deel van de fiscale hervorming; ordonnantie van 2 december 2016 houdende het tweede deel van de fiscale hervorming; Brussels Wetboek van Ruimtelijk Ordening; Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing; ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende de afvalstoffen; ordonnantie van 23 december 2016 betreffende de gewestbelasting op de inrichting van toeristische logies; ordonnantie van 6 maart 2019 betreffende de Brusselse Codex Fiscale Procedure.

Aan de interne beroepscommissie werden door de titularis van het opleidingsonderdeel in kwestie ook de verwijzingen meegedeeld van belangwekkende rechterlijke uitspraken die dateren van na medio 2005 en die geen deel hebben uitgemaakt van de bestudeerde leerstof. Het betreft, onder meer en dan nog beperkt tot de hoogste rechtscolleges, wat betreft de lokale belastingen: Cass. 23 februari 2018 (belastingvrijdom domeingoederen); Cass. 3 september 2015; Cass. 16 juni 2016; Antwerpen 5 juni 2018; Cass. 4 oktober 2007; Cass. 10 december 2009; RvS 3 maart 2011, nr. 211.774; GwH 16 februari 2012, nr. 19/2012; Cass. 24 mei 2012; Cass. 19 september 2013; Cass. 13 februari 2014; Cass. 16 juni 2016 (belasting op brutowinst); HvJ 8 september 2005, zaak C-544/03 (masten); GwH 23 januari 2019, nr. 5/2019 (intercommunales). Wat betreft de regionale belastingen zijn de volgende verwijzingen relevant: GwH 22 maart 2018, nr. 34/2018; GwH 22 juni 2017, nr. 83/2017 (materie getroffen door federale belastingen); GwH 29 april 2010, nr. 41/2010; GwH 23 februari 2017, nr. 30/2017; GwH 18 mei 2017, nr. 58/2017; GwH 1 maart 2018, nr. 25/2018; GwH 22 maart 2018, nr. 37/2018 (territorialiteit).

Dat in de opleidingsonderdeelfiches van beide opleidingsonderdelen wordt verwezen naar hetzelfde handboek kan geen afbreuk doen aan de gedane vaststellingen. In de fiche van het opleidingsonderdeel 'Fiscale bevoegdheid' wordt immers verwezen naar de editie van 2019 waarin alle relevante evoluties in het recht zijn opgenomen.

Wat betreft de kennis van de fiscale basisbeginselen stelt de interne beroepscommissie vast dat in de opleidingsonderdeelfiche van het opleidingsonderdeel waarvoor de student zich baseert om een vrijstelling te bekomen, is opgenomen dat dit opleidingsonderdeel steunt op:

‘de algemene vorming van de voorafgaande opleiding rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht’.

Enerzijds kan hieruit worden afgeleid dat alleen verwezen wordt naar een basiskennis van de algemene beginselen van het fiscaal recht, anderzijds wordt vastgesteld dat een analyse van deze fiscale basisbeginselen geen deel uitmaakt van dit opleidingsonderdeel.

Nergens wordt door de student aangegeven dat hij een verdiepende opleiding heeft genoten over de fiscale basisbeginselen. Dat iemand met het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ meer dan voldoende notie heeft van deze beginselen, is zonder belang, aangezien het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ zich niet beperkt tot het bijbrengen van noties van de voor de fiscale bevoegdheid relevante basisbeginselen (*“Concreet wordt in dit studiedeel enerzijds diepgaand ingegaan op de basisbeginselen van het fiscaalrecht die de grenzen van de fiscale bevoegdheid bepalen...”*). Dat in elke algemene basiscursus fiscaal recht melding wordt gemaakt van de basisbeginselen die relevant zijn voor het fiscaal recht, laat evenmin toe te stellen dat grondig en diepgaand wordt ingegaan op de betekenis, strekkingen en impact van onder meer het fiscaal legaliteitsbeginsel, het (fiscaal) gelijkheidsbeginsel, het niet-retroactiviteitsbeginsel, het eenjarigheidsbeginsel, het non bis in idem-beginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het eigendomsrecht, en de concrete impact van deze beginselen op de onderscheiden betastingen. Dat deze beginselen op zich redelijk stabiel zijn, betekent trouwens niet dat de concrete implicaties ervan in rechterlijke uitspraken ook stabiel zou zijn. Uit het onderzoek dat de interne beroepscommissie heeft verricht, hierbij het advies hebben ingewonnen van de titularis van het opleidingsonderdeel, laat toe in alle redelijkheid tot het oordeel te komen dat sinds het hebben afgelegd van het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt gevraagd, er zich essentiële evoluties hebben voorgedaan. Daarenboven is als leerresultaat voor ‘Fiscale bevoegdheid’ opgenomen: *“de evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven, verklaren en kritisch analyseren”*, dat inwerkt in het gehele opleidingsonderdeel.

De praktijkervaring van de student, waarbij wordt ingegaan op één specifieke casus, overbrugt de wijzigingen op het vlak van lokale en regionale belastingen niet, zelfs niet voor een deelvrijstelling, gelet op de vele latere wijzigingen in de wetgeving en rechtspraak, met transversaal effect.

Derhalve oordeelt de interne [beroepscommissie] dat noch een vrijstelling, noch een deelvrijstelling kan worden toegekend.

- *Het opleidingsonderdeel ‘International and European tax law’*

De student baseert zijn aanvraag op de opleidingsonderdelen ‘Internationale fiscaliteit’ (2001-02 – graduaat bedrijfsbeheer, optie accountancy-fiscaliteit); ‘International Taxation’ (2004-05 – Master at Laws in de fiscaliteit); ‘European Taxation’ (2004-05 Master at Laws in de fiscaliteit). Hij verwijst bovendien naar de masterproef die hij in 2005 redigeerde, zijn bijdrage aan twee (vulgariserende) artikelen die in 2011 en 2012 werden uitgegeven, en zijn beroepservaring.

Wat betreft de argumentatie van de student dat in de Master at Laws in de fiscaliteit de inhoud van dit opleidingsonderdeel zou zijn opgesplitst in twee afzonderlijke

opleidingsonderdelen die samen 12 studiepunten vertegenwoordigden, terwijl het opleidingsonderdeel aan de VUB slechts 6 studiepunten vertegenwoordigt, wijst de interne beroepscommissie erop dat het aantal toegekende studiepunten geen doorslaggevend element is in het equivalentieonderzoek. Er wordt geoordeeld in functie van de doelstellingen, inhoud en leerresultaten van de opleidingsonderdelen,

De inhoud van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling wenst te bekomen, betreft de huidige stand van het Europees en internationaal belastingrecht. De interne beroepscommissie stelt vast, na hiertoe te zijn geadviseerd door de titularis van het opleidingsonderdeel, dat zich structurele inhoudelijke wijzigingen hebben voorgedaan in het domein van de indirecte en de directe belastingen. Inzake de directe belastingen kan worden gewezen op het OECD Tax Treaty Model (versie 2017). Wat betreft de indirecte [belastingen], waarnaar de student in zijn betoog niet in het bijzonder refereert, kan worden gewezen op de regels voor de werking van het WTO Appellate Body (en de koppeling met art. 110 van het EU Werkingsverdrag). Belangrijke wijzigingen op Europees niveau zijn ook: Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG; Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied; Richtlijn (EU) 2016/881 van de Raad van 25 mei 2016 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied; Richtlijn (EU) 2016/1164 van de Raad van, 12 juli 2016 tot vaststelling van regels ter bestrijding van belastingontwikingspraktijken welke rechtstreeks van invloed zijn op de werking van de interne markt. Ook essentieel zijn The Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB) van 2016; het ‘GAFA taks’-voorstel van 2018; het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot vaststelling van regels betreffende de vennootschapsbelasting op een aanmerkelijke digitale aanwezigheid (2018); het ‘VAT Action Plan’ (2015) dat uiteindelijk heeft geresulteerd in onder meer het zogenaamde ‘Definitive system of VAT’. Deze wijzigingen hebben niet het onderwerp uitgemaakt van de reeds gevolgde opleidingsonderdelen, de masterproef of de bijdragen van de student aan (vulgariserende) artikelen.

Het overzicht en de attesten van permanente vorming die de student bijbrengt, tonen evenmin aan dat de student bijscholing heeft gevolgd die betrekking heeft op de recente evoluties die zich in dit domein van de rechtswetenschap hebben voorgedaan, waarvan de kennis is vereist om de vrijstelling te kunnen bekomen. De bewering van de student dat hij beroepsmatig verantwoordelijk was voor de implementatie van de BEPS-actie 13 ‘transfer pricing documentatie’, de formaliteiten inzake FATCA en CRS, en moest beoordelen welke bepaling van de ATAD-richtlijnen er van toepassing waren op de onderneming, worden niet door stukken gestaafd en doen [evenmin] afbreuk aan de gedane vaststellingen inzake de belangrijke inhoudelijke wijzigingen. Overeenkomstig arrest nr. 5.642 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is de interne beroepscommissie nagegaan of “de eindcompetenties van de behaalde EVK’s doorheen de tijd werden geactualiseerd en dus in voldoende mate overeenstemmen met de eindcompetenties van de opleidingsonderdelen waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd”, maar de conclusie is dat er niet in voldoende mate overeenstemming is.

Derhalve oordeelt de interne beroepscommissie dat noch een vrijstelling, noch een deelvrijstelling kan worden toegekend.

- Het opleidingsonderdeel ‘Fiscaal handhavingsrecht’

[...]

- Het opleidingsonderdeel ‘Masterproef II: scriptie’

[...]

Om deze redenen beslist de Interne beroepscommissie dat het beroep van x gedeeltelijk gegrond is.

Voor de opleidingsonderdelen ‘ondernemingsfiscaliteit’, ‘Grondige studie van de directe belastingen’, ‘Grondige studie van de indirecte belastingen’, ‘Fiscaal handhavingsrecht en procedure’ en ‘Masterproef II: scriptie’ wordt een vrijstelling verleend. Met betrekking tot de opleidingsonderdelen ‘Fiscale bevoegdheid’ en ‘International tax law’ wordt de bestreden beslissing bevestigd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om de ontvankelijkheid ambtshalve in vraag te stellen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op een schending van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel uiteen als volgt (voor een goed begrip citeert de Raad het middel integraal, voetnoten zijn weggelaten):

“(…)

2.1. De beslissing houdt een schending van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel in.

Het grondwettelijk gewaarborgde gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel werd reeds veelvuldig door de Raad van State aanvaard als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur waaraan elke beslissing van een administratieve overheid moet voldoen. Het gelijkheidsbeginsel en niet-discriminatiebeginsel houdt in dat alle Belgen op gelijke mate recht hebben op een concrete toepassing van de wet, decreet of ordonnantie. Een verschil in behandeling is niet uitgesloten voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

De bestreden beslissing houdt een schending van dit beginsel in, aangezien studenten in een gelijke situatie op een fundamenteel andere wijze worden behandeld, zonder dat er voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

2.1.1. Vaststelling ongelijke behandeling

Terecht voel ik mijn ongelijk behandeld, nu de interne beroepscommissie oordeelt dat ik opleidingsonderdelen die reeds werden afgelegd bij een andere universiteit opnieuw moet afleggen, daar waar studenten die tot op heden hun gehele traject hebben doorlopen bij de VUB zelf, bepaalde opleidingsonderdelen niet opnieuw moeten afleggen, hoewel zowel voor de opleidingsonderdelen die ik moet hernemen, als de opleidingsonderdelen die de VUB-studenten reeds hebben gevolgd, zich wijzigingen hebben voorgedaan aan de eigenlijke rechtsregels van deze opleidingsonderdelen.

- Ik heb opleidingsonderdelen gevolgd aan een andere universiteit. De interne beroepscommissie somt in haar beslissing m.b.t. ‘fiscale bevoegdheid’ tal van decreten, ordonnanties en rechtspraak op ter onderbouwing van het feit dat de regelgeving geëvolueerd is sinds het behalen van mijn EVK om te kunnen besluiten dat deze niet meer actueel is. Dezelfde redenering wordt opgebouwd voor het opleidingsonderdeel ‘International and EU tax law’, waarbij men enkele richtlijnen aanhaalt en zelfs voorstellen tot richtlijnen die echter al jaren dood in het water liggen (de common consolidated corporate tax base). Ik kan volgens de interne beroepscommissie niet afstuderen zonder deze opleidingsonderdelen opnieuw te bestuderen en hierover examens af te leggen.
- Andere studenten die opleidingsonderdelen hebben gevolgd aan de VUB. Vastgesteld moet worden dat het erfrecht en het huwelijksvermogensrecht op drastische wijze werden gewijzigd door de Wet van 22 juli 2018, BS 27 juli 2018. De wijzigingen die werden doorgevoerd zijn dermate fundamenteel dat Wolters Kluwer een bijzonder actualiseringskatern heeft moeten uitgeven bijkomend aan het door hen gepubliceerde wetboek van het academiejaar 2018-2019 om de wetgeving leesbaar te houden. De uitgever van het wetboek licht toe: “Het aanzienlijk aantal wijzigingen verschenen in het Staatsblad na de

afsluitdatum van de VRG-codex 19 juli 2018 maakt een actualisering noodzakelijk. De VRG-redactie besliste dan ook om de wijzigingen inzake het familiaal vermogensrecht (BS 27 juli 2018) in een actualisatiekatern op te nemen” (Zie bijlage 2)

Zoals welbekend heeft deze wetgeving héél het familiaal vermogensrecht grondig door elkaar geschud, gaande van een wijzigingen in devolutieve erfopvolging, naar meer testamentaire vrijheden, erfovereenkomsten en nieuwe regels voor het huwelijksvermogensrecht. De diepgang van deze wijzigingen kan geduïd worden door het katern zelf, dat 52 bladzijden (!) bevat aan nieuwe en gewijzigde wetgeving, die laat ons eerlijk zijn, relatief complex is voor bepaalde onderdelen (ter info, enkel de relevante blz. werd toegevoegd, alle partijen hebben dit document reeds mogen ontvangen in de procedure m.b.t. arrest 5.642 d.d. 27 Januari 2020 in zaak 2019/804). De titularis van dit opleidingsonderdeel heeft het nieuwe familiaal vermogensrecht gedoceerd in academiejaar 2018-2019, waardoor alle VUB studenten die dit opleidingsonderdeel gedoceerd hebben gekregen in academiejaar 2017-2018 of hiervoor, niet deze nieuwe rechtsregels beheersen. Deze studenten, indien een ‘normaal traject’ gevolgd wordt, zullen nu in juni van academiejaar 2019-2020 kunnen afstuderen.

Vastgesteld moet ook worden dat op 28 februari 2019 de Kamer in de plenaire vergadering het langverwachte nieuwe wetboek van vennootschappen en verenigingen heeft goedgekeurd. Het werd gepubliceerd in het BS op 23 maart 2019. Deze herwerking van het volledige Belgische vennootschapsrecht wijzigt op drastische wijze nagenoeg alle regels van het vennootschapsrecht. Het beroepsinstituut van accountants en fiscalisten spreekt hier zelfs van een revolutie. Onnoemelijk veel regels zijn gewijzigd in een poging het vennootschapsrecht aantrekkelijker te maken voor buitenlandse entiteiten. Voor een (zelfs nog niet volledig) overzicht van de gewijzigde spelregels van enkel nog maar de BV (vroeger BVBA), verwijs ik naar een editie van Pacioli (zie bijlage 3) De titularis van dit opleidingsonderdeel heeft het nieuwe vennootschapsrecht gedoceerd in academiejaar 2018-2019, waardoor alle VUB-studenten die dit opleidingsonderdeel gedoceerd hebben gekregen in academiejaar 2017-2018 of hiervoor, niet deze nieuwe rechtsregels beheersen. Deze studenten, indien een ‘normaal traject’ gevolgd wordt, zullen nu in juni van academiejaar 2019-2020 kunnen afstuderen.

Nu de VUB studenten die deze opleidingsonderdelen hebben opgenomen vóór de fundamentele wijzigingen werden doorgevoerd, niet verplicht om deze opleidingsonderdelen opnieuw te bestuderen en hierover examens af te leggen, kan niet anders dan vastgesteld worden dat VUB studenten wél mogen afstuderen hoewel bepaalde opleidingsonderdelen grondig gewijzigd zijn.

De spijtige conclusie is dan ook dat daar waar de interne beroepscommissie argumenteert dat de wijzigingen in de regelgeving en rechtspraak maken dat ik als student niet kan afstuderen zonder de gewijzigde opleidingsonderdelen opnieuw te bestuderen en hierover examens af te leggen, andere studenten die opleidingsonderdelen hebben gevolgd aan de VUB zelf, die ook (en eigenlijk nog veel meer) gewijzigd zijn, wél kunnen afstuderen zonder deze gewijzigde opleidingsonderdelen opnieuw te moeten bestuderen en hierover examens af te leggen.

Al deze studenten zitten dezelfde situatie: zowel ik als de andere studenten volgen het traject tot master in de rechten (afstudeerrichting fiscaal recht) met het doel dit diploma

te verkrijgen. We worden echter niet gelijk behandeld: VUB-studenten die zich geconfronteerd zien met diepgaande wijzigingen aan bepaalde rechtsvakken moeten deze niet herhalen om te kunnen afstuderen, studenten die komen van een andere universiteit die zich geconfronteerd zien met (vermeende substantiële) wijzigingen aan bepaalde rechtsvakken, moeten deze wél herhalen om te kunnen afstuderen.

Een andere spijtige vaststelling is dat deze ongelijke behandeling in essentie het resultaat is van een bevoordelende behandeling van de ‘eigen’ VUB-studenten in vergelijking met studenten die komen van een andere universiteit. Een visie die regelrecht ingaat tegen de wil van de decreetgever in zijn streven naar de uitbouw van een meer open hoger onderwijs.

2.1.2. Argumentatie van de interne beroepscommissie.

Als reactie op het opwerpen van deze schending van dit beginsel, heeft de juridische adviseur van de VUB in haar antwoordnota die werd ingediend in het kader van arrest 5.642, gesteld dat de wijzigingen waarmee de VUB-studenten geconfronteerd worden slechts “hypothetisch en beperkt” zijn. De juridische adviseur kan duidelijk niet gevolgd worden in haar antwoordnota; de wijzigingen aan het vennootschapsrecht en het familiaal vermogensrecht gaan de paar decreten, ordonnances en nieuwe EU-richtlijnen die worden gewezen als onderbouwing van de evolutie in de fiscale opleidingsonderdelen ver voorbij. De inhoudelijke wijzigingen van het nieuwe vennootschapsrecht zijn zelfs zo verstrekkend dat een geheel nieuw wetboek werd gefabriceerd.

In de bestreden beslissing die de interne beroepscommissie heeft genomen in navolging van uw arrest 5.642 stelt deze dat *“enige vergelijking met studenten die in een verschillende situatie verkeren, te weten zij die geen vrijstelling aanvragen, niet opgaat, omdat het gaat om een objectief verschillende situatie”*.

Ook de interne beroepscommissie kan niet gevolgd worden in haar argumentatie, nu het onderscheid dat zij maakt niet aan de voorwaarden van een pertinent differentiatie criterium voldoet en bovendien deze visie regelrecht ingaat tegen de voornoemde wil van de decreetgever in zijn streven naar de uitbouw van een meer open hoger onderwijs.

2.1.3. Kan en mag de VUB mij op een andere wijze behandelen?

De grondwettelijke regel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling kan worden gemaakt tussen bepaalde categorieën van personen, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

Over het bestaan van een dergelijke verantwoording moet volgens het Grondwettelijk Hof (toenmalig Arbitragehof) worden [geoordeeld] met betrekking tot het doel en eventueel zelfs de gevolgen van de ter beoordeling staande beslissing, waarbij het beginsel geschonden is wanneer vaststaat dat de beslissing niet redelijkerwijze evenredig is met het beoogde doel.

Opdat een differentiatie criterium weerhouden kan worden voor toepassing van het beoordelen van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, moet dit criterium duidelijk, objectief en algemeen, en natuurlijk pertinent zijn. Het differentiatie criterium moet de genomen beslissing in feite en op logische wijze verantwoorden ten aanzien van het doel en de gevolgen van genomen beslissing. Deze verantwoording moet redelijk en proportioneel zijn.

Het enige en uitsluitende doel van de bestreden beslissing tot afwijzing van de beoogde vrijstellingen is de bezorgdheid dat de VUB een diploma zou moeten afleveren aan een student die niet voor alle opleidingsonderdelen de leerdoelstellingen heeft behaald. Deze doelstelling is legitiem en past binnen de discretionaire bevoegdheid die de VUB heeft verkregen.

De interne beroepscommissie differentieert tussen studenten die geen vrijstelling vragen en studenten die wél vrijstelling aanvragen. Zij stelt hierbij dat *“enige vergelijking met studenten die in een verschillende situatie verkeren, te weten zij die geen vrijstelling aanvragen, niet opgaat, omdat het gaat om een objectief verschillende situatie.”*

Het door de interne beroepscommissie gehanteerde differentiatiecriterium faalt naar recht, voor een interne beroepscommissie van een faculteit rechten mag dit geen verrassing zijn.

Deze wijze van differentiatie valt op geen enkele wijze te rijmen met het doel van de genomen beslissing en is bijgevolg niet pertinent, redelijk of proportioneel. Inderdaad, het al dan niet aanvragen van een vrijstelling is irrelevant in relatie met de bezorgdheid die de VUB kan en moet hebben m.b.t. het behalen van alle leerdoelstellingen van alle opleidingsonderdelen.

Immers, in de mate dat wordt geargumenteed dat wijzigende regelgeving de reeds in het verleden behaalde leerdoelstellingen aan een andere universiteit heeft ondergraven, kan niet worden ingezien hoe wijzigende regelgeving de reeds in het verleden behaalde leerdoelstellingen aan de VUB niet zou ondergraven. Hierbij kan ook niet worden ingezien hoe het aanvragen van een vrijstelling of niet, pertinent is in deze beoordeling. Studenten die de opleidingsonderdelen vennootschapsrecht en familiaal vermogensrecht hebben gevolgd aan de VUB moeten immers geen vrijstelling aanvragen om af te kunnen studeren, hoewel de regelgeving van deze opleidingsonderdelen op een veel drastischere wijze gewijzigd is vergeleken met de opleidingsonderdelen waarvoor [] mij tot op heden nog geen vrijstelling werd toegekend. Enige logische link tussen het gehanteerde differentiatiecriterium en het doel dat de VUB heeft bij het nemen van de bestreden beslissing ontbreekt.

Op basis van het gehanteerde criterium kan en mag de interne beroepscommissie geen onderscheid maken en mij dus niet discrimineren. De hierboven vastgestelde ongelijke behandeling wordt dus, en dit in tegenstelling tot wat de interne beroepscommissie voorhoudt, niet op objectieve en redelijke wijze verantwoord.

Enig ander criterium tot differentiatie (tijdsperiode waarin de wijzigingen zich hebben voorgedaan, universiteit waar de opleidingsonderdelen werden gevolgd, etc.) zal overigens ook falen naar recht. Dit is het logische gevolg van de finaliteit en dus de enige en uitsluitende doelstelling die de VUB kan en mag hebben met betrekking tot het afgeven van een diploma: nl. het beoordelen van het al dan niet behaald hebben van de leerdoelstellingen voor de verschillende opleidingsonderdelen. En net op dat punt behandelt de VUB niet al haar studenten op gelijke wijze: een diploma zal worden afgegeven aan VUB-studenten die ontegensprekelijk niet de leerdoelstellingen van de opleidingsonderdelen van o.a. familiaal vermogensrecht of vennootschapsrecht hebben behaald, nu deze regelgeving grondig werd hervormd na het afleggen van de examens en dit in de ogen van de interne beroepscommissie de behaalde leerdoelstellingen ondergraft.

Zoals reeds gesuggereerd kan de VUB alsnog in dit semester het opleidingsonderdeel vennootschapsrecht en familiaal vermogensrecht organiseren voor alle studenten die vakken hebben afgelegd waarin wijzigingen werden doorgevoerd na het succesvol afleggen van examens voor deze vakken. Bijvoorbeeld, het familiaal vermogensrecht en het vennootschapsrecht (BS 27 juli 2018 en BS 23 maart 2019). Op deze wijze

behandelt de VUB mij niet langer op ongelijke wijze en kan ik met een gerust gemoed de resterende opleidingsonderdelen wederom afleggen, voor zover er een substantieel verschil vastgesteld kan worden in de leerresultaten ten gevolge van het achterhaald zijn van de meest actuele kennis van de eigenlijke rechtsregels. Indien de VUB deze opleidingsonderdelen met meer zou willen organiseren voor de studenten die dit of volgend academiejaar zullen afstuderen maar de gewijzigde regelgeving niet hebben onderwezen gekregen en hierover geëxamineerd werden, zie ik geen reden waarom ik niet voor het opleidingsonderdeel ‘fiscale bevoegdheid’ en ‘International and EU tax law’ vrijgesteld zou moeten worden.

Hoewel het principe “het denken onderwerpt zich niet” hoog in het vaandel wordt gedragen, is het nadenken over het principe van gelijke behandeling hier toch over het hoofd gezien.”

In haar antwoordnota betwist verwerende partij de visie van verzoeker. Zij voert vooreerst aan dat verzoeker in de huidige stand van de procedure een middel of stuk dat niet in de interne beroepsprocedure werd voorgelegd, niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kan aanwenden, tenzij zulks in de procedure op intern beroep nog niet mogelijk was. Dit is volgens verwerende partij het geval voor de katern van Wolters Kluwer met betrekking tot de actualisering familiaal vermogensrecht en de publicatie van Pacioli inzake de update van het vennootschapsrecht.

Verder stipt verwerende partij aan dat van een ongeoorloofde ongelijke behandeling slechts sprake kan zijn voor zover de te vergelijken personen – te dezen: studenten – zich in gelijke omstandigheden bevinden. Dat is volgens verwerende partij *in casu* niet het geval: studenten die een creditbewijs hebben verworven voor een opleidingsonderdeel en studenten die dit niet hebben gedaan en een vrijstelling aanvragen bevinden zich voor haar niet in een gelijke situatie; het is integendeel net dit verschil in situatie dat verklaart waarom een vrijstellingsaanvraag moet worden ingediend. Minstens maakt dit voor verwerende partij een objectief en redelijk criterium van onderscheid uit. Zij verwijst naar de motivering van de bestreden beslissing ter zake.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn grieven.

Beoordeling

De Raad brengt in herinnering dat artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs voorschrijft dat een verzoekende partij in een beroep bij de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de

interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

De vraag of een individuele rechtshandeling discriminatoir is ten aanzien van de bestemming ervan, raakt in beginsel niet aan de openbare orde.

In zijn intern beroep heeft verzoeker met betrekking tot het gelijkheidsbeginsel doen gelden:

“(…)

1. De decaan van de VUB hanteert klaarblijkelijk in zijn beoordeling tot het verkrijgen van vrijstellingen op basis van EVK een vaste tijdperiode – 3 of 5 jaar. Het hanteren van een dergelijke arbitraire tijdsperiode schendt het gelijkheidsbeginsel op volgende wijze.
2. Een student die zich op dit moment zou inschrijven voor de opleiding van ‘Master at Laws in de rechten, afstudeerrichting fiscaal recht’, die het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ zou hebben verkregen 3 jaar geleden, zou op basis van deze vaste tijdsindicatie wél vrijstellingen verkrijgen, daar waar ik géén vrijstellingen verkrijg. Er moet evenwel vastgesteld worden dat er de laatste 3 jaar wijzigingen zijn doorgevoerd in het Europese fiscaal recht, de Belgische vennootschapsbelasting, de personenbelasting, etc. Deze student heeft dan ook [] niet voldoende ‘actuele’ kennis, ongeacht dat het diploma slechts 3 jaar oud is. Met een beetje ‘ongeluk’ zou deze situatie zich zelfs kunnen voordoen 1 jaar na het verkrijgen van het eerste diploma. De volatiliteit van de fiscale wetgeving is inderdaad dermate groot dat er continu kleine en grote wijzigingen zijn. Het hanteren van een ‘vaste’ termijn kan dus een schending van het gelijkheidsbeginsel veroorzaken. Daar waar mijn EVK deze periode ruim overschrijdt, is het zo dat een student die wél binnen deze periode valt, eveneens niet meer ‘actueel’ is.”

De Raad is zich ervan bewust dat de initiële beslissing van de decaan eerder summier was gemotiveerd, en dat bijkomende *c.q.* nieuwe motieven in de bestreden beslissing aanleiding kunnen geven tot een ruimere kritiek inzake het gelijkheidsbeginsel. De Raad is van oordeel dat wat verzoeker thans uiteenzet, neerkomt op een meer uitgesponnen – maar *in se* gelijkkluidende – kritiek opzichtsens wat in het intern beroep aan bod kwam.

Zoals verzoeker zelf aangeeft, kan een verschil in behandeling in het licht van het gelijkheidsbeginsel worden verantwoord aan de hand van objectieve en pertinente criteria. Die oefening is evenwel slechts aan de orde wanneer is vastgesteld dat de aan een

verschillende behandeling onderworpen personen of categorieën van personen, zich in voldoende vergelijkbare omstandigheden bevinden.

De Raad is van oordeel dat zulks te dezen, en binnen de contouren van de vergelijking die verzoeker maakt, niet het geval is.

Anders dan verzoeker het ziet, zijn er niet alleen (i) de studenten die zich bij verwerende partij hebben ingeschreven en die voor een welbepaald opleidingsonderdeel een credit verwerven, terwijl zich tussen het verwerven van het creditbewijs en het afleveren van het diploma wijzigingen voordoen in de onderwezen leerstof, en (ii) personen, zoals verzoeker, die een eerder (en elders) verworven kwalificatie (EVK) willen inzetten om bij verwerende partij een vrijstelling te bekommen, maar ook (iii) de studenten die bij verwerende partij een studiebewijs hebben behaald in een andere opleiding, en die op basis daarvan een vrijstelling willen bekommen.

Er moet vooreerst worden vastgesteld dat er een wezenlijk onderscheid bestaat tussen een credit, verworven binnen een opleiding, en een vrijstelling op basis van een EVK.

In artikel I.3, 17° van de Codex Hoger Onderwijs wordt een creditbewijs omschreven als volgt:

“17° creditbewijs: de erkenning van het feit dat een student blijkens een examen de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven. Deze erkenning wordt vastgelegd in een document of een registratie. De verworven studiepunten, verbonden aan het betrokken opleidingsonderdeel, worden aangeduid als “credits”;

EVK's, zoals de studiebewijzen die verzoeker elders behaalde en waarop verzoeker zich steunt in het raam van zijn vrijstellingsaanvraag, zijn krachtens artikel I.3, 23° van de Codex Hoger Onderwijs *de iure* te onderscheiden van credits die zijn uitgereikt door de hogeronderwijsinstelling waar verzoeker ze wil inzetten – te dezen verwerende partij (eigen onderlijning):

23° EVK: een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs dat aangeeft dat een formeel leertraject, al dan niet binnen onderwijs, met goed gevolg werd doorlopen, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat werd

behaald binnen de instelling en opleiding waarbinnen men de kwalificatie wenst te laten gelden.”

De door verzoeker ingeroepen onderscheiden behandeling inzake de geldigheid dan wel actualisering van een studiebewijs, steunt niet op een beslissing van verwerende partij, maar vindt een decretale grondslag in artikel II.225, §3 van de Codex Hoger Onderwijs. Hierin is bepaald dat een creditbewijs onbeperkt geldig blijft binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar het creditbewijs werd behaald. Verwerende partij beschikt ter zake niet over een eigen appreciatiebevoegdheid en kan eigener gezag derhalve het gelijkheidsbeginsel niet schenden. De grondwettigheid van deze decretale bepaling wordt door verzoeker niet in twijfel getrokken en de Raad ziet, daargelaten de exclusieve bevoegdheid van het Grondwettelijk Hof ter zake, geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Dat de actualiteitswaarde van een studiebewijs als EVK als dusdanig wordt beoordeeld op het ogenblik waarop deze met het oog op het bekomen van een vrijstelling wordt ingezet buiten de instelling die het studiebewijs heeft verleend, volgt evenzeer uit de Codex Hoger Onderwijs. Artikel II.241 schrijft immers voor dat het instellingsbestuur op grond van een EVK een vrijstelling verleent “na onderzoek”. Overeenkomstig artikel 84 van het onderwijs- en examenreglement behelst dit onderzoek het “nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor men de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan men de vrijstelling aanvraagt.”

Deze vergelijking verhindert niet, maar sluit integendeel precies in, dat een te groot inhoudelijk verschil wordt vastgesteld tussen niet alleen de doelstellingen en leerresultaten van beide opleidingsonderdelen, maar ook de inhoud ervan. Onder het criterium ‘inhoud’ moet naar oordeel van de Raad niet enkel de behandelde thema’s worden begrepen (bv., wat de hier betrokken opleiding betreft, ‘Venootschapsrecht’, ‘Grondwet’, ‘Gemeenterecht’) maar ook de concrete en actuele inhoud ervan.

Verzoeker toont ten slotte niet aan dat studenten van verwerende partij die niet onder de toepassing van artikel II.225, §3 van de Codex Hoger Onderwijs vallen – bijvoorbeeld omdat zij een vrijstelling willen bekomen op grond van een EVK uitgereikt door verwerende partij *buiten de betrokken opleiding* – anders *c.q.* gunstiger dan hijzelf worden behandeld.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

In zijn verzoekschrift zet verzoeker zijn middel als volgt uiteen:

“2.2. Er kan geen substantiële wijziging worden vastgesteld voor het opleidingsonderdeel ‘fiscale bevoegdheid’ en de beslissing schendt het redelijkheidsbeginsel.

Wat het opleidingsonderdeel ‘fiscale bevoegdheid’ betreft, stelt de interne beroepscommissie wederom dat men niet kan nagaan in hoeverre een grondige en verdiepende kennis van de lokale en regionale belastingen werd vergaard in het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ (4 studiepunten) dat in de opleiding ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ werd gedoceerd.

Daarnaast stelt de interne beroepscommissie dat de eigenlijke rechtsregels die de lokale en regionale belastingen beheersen, dermate geëvolueerd zijn dat geen vrijstelling of deelvrijstelling toegekend kan worden. Als motivering wordt verwezen naar talrijke decreten, ordonnanties en rechtspraak van het Hof van Cassatie en het Grondwettelijk Hof.

Voorts verwijst de interne beroepscommissie naar de toelatingsvoorwaarden om aan de opleiding ‘Master in de fiscaliteit’ aan de KUL te beginnen, waaruit besloten wordt dat de basiskennis van algemene beginselen in het fiscaal recht geen deel hebben uitgemaakt van de opleiding ‘Master in de fiscaliteit’ aan de KUL. Bijkomend herhaalt de interne beroepscommissie dat personen die de opleiding ‘Master in de fiscaliteit’ (met onderscheiding) hebben behaald, niet geacht kunnen worden om deze beginselen voldoende te beheersen, aangezien het opleidingsonderdeel aan de VUB zich niet beperkt tot noties van de algemene beginselen. Dat deze algemene beginselen in elk van de onderscheiden fiscale vakken (bv. vennootschapsbelasting, personenbelasting, btw, etc.) ook aan bod komen, is volgens de interne beroepscommissie ook irrelevant, nu het opleidingsonderdeel aan de VUB ruimer zou zijn.

[Ten slotte] wijst de interne beroepscommissie de stukken inzake verplichte permanent vorming en beroepservaring die werden aangebracht af, met de motivering dat dit de wijzigingen die zich hebben voorgedaan niet kan rechtvaardigen.

2.2.1. Er is geen substantieel verschil in de aangegeven leerdoelen.

2.2.1.1. Visie van de R.Stvb. en de concrete leerdoelen van het opleidingsonderdeel.

Volgens vaste rechtspraak van uw Raad kan een beslissing tot weigering van een vrijstelling steun vinden in verschillende gronden, zoals de omvang, het niveau en de inhoud van de kwalificatie. Een kwalificatie moet ook formeel en authentiek zijn, en ook het actueel karakter van de verworven leerresultaten/competenties kan een criterium zijn bij de beoordeling van de gelijkwaardigheid. Uw Raad benadrukt voorts dat in eerste instantie het belangrijk is dat wordt nagegaan of er substantiële verschillen zijn in de aangegeven leerdoelen c.q. eindcompetenties van de te vergelijken opleidingsonderdelen.

De aangegeven leerdoelen in de VUB ECTS-fiche (zie bijlage 4) van dit opleidingsonderdeel zijn de volgende: “Naast het verwerven en verdiepen van de kennis in de betrokken fiscale discipline en het in de praktijk kunnen [toepassen] van deze kennis, beoogt de cursus specifiek de zelfstandige kritische reflex bij te brengen om de praktijk van de belastingwetgevers in vraag te stellen aan de hand van fiscale basisprincipes, grondwettelijke bepalingen en een kritische reflectie m.b.t. de bestaande wetteksten.

Concreet wordt van de studenten verwacht dat zij:

1. Een grondige kennis hebben van de grondslagen en structuur van lokale en regionale belastingen
2. Een grondige kennis hebben van de fiscale basisbeginselen
3. Vaardig zijn in het opsporen, gebruiken en diepgaand en kritisch analyseren van bronnen en teksten in de betrokken materie
4. Kritisch kunnen reflecteren over fiscale bevoegdheidsgrenzen in concrete gevallen
5. Complexe problemen in het vakgebied kritisch kunnen analyseren en kunnen reflecteren naar bevoegdheidsrechtelijke bepalingen en naar het bredere perspectief
6. De evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven, verklaren en kritisch analyseren
7. Op basis van zelfstudie en gebruikmakend van de juridisch wetenschappelijke onderzoeksmethodologie schriftelijk en mondeling kunnen communiceren over onderwerpen en vraagstukken uit het kennisdomein.

2.2.1.2. Geen substantieel verschil in de aangegeven leerdoelen.

Wat de 1ste concrete leerdoestelling betreft, beoogt het opleidingsonderdeel een grondige kennis over te brengen m.b.t. de grondslagen en structuur van de lokale en regionale belastingen.

De interne beroepscommissie is van oordeel dat men voor het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ dat werd gedoceerd aan de KUL niet kan nagaan of er voldoende grondige en verdiepende kennis van de lokale en regionale belastingen werd vergaard om een vrijstelling toe te staan (zie bijlage 5, relevante ECTS-fiches). De interne beroepscommissie miskent daarbij de rechtspraak van uw Raad die stelt dat indien men bij het beoordelen van vrijstelling[en] een vergelijking moet maken tussen opleidingsonderdelen die exact hetzelfde rechtsdomein betreffen en qua studieomvang en niveau vergelijkbaar zijn, beide opleidingsonderdelen gelijkwaardig zijn. *In casu* is dit klaarblijkelijk het geval: het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ aan de KUL kan onmogelijk een ander rechtsdomein zijn dan dat de VUB beoogt bij te brengen in de eerste doelstelling van het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’. Dat beide qua studieomvang gelijk zijn is vanzelfsprekend. Dat beide qua niveau

vergelijkbaar zijn is ontegensprekelijk, het betreffen immers opleidingsonderdelen die beide gedoceerd worden aan Vlaamse universiteiten. De interne beroepscommissie kan niet gevolgd worden in haar mening, er is een evenwaardige grondige en verdiepende kennis opgedaan in het exact gelijke opleidingsonderdeel aan de KUL.

Vervolgens stelt de interne beroepscommissie dat de materie van de lokale en regionale belastingen aanzienlijk geëvolueerd is, waardoor een vrijstelling of deelvrijstelling niet mogelijk is. Deze stelling wordt onderbouwd door verwijzing naar een aantal decreten, ordonnanties en rechtspraak. Het is inderdaad zo dat verschillende lokale overheden aan wie via de Grondwet dan wel Bijzondere Financieringswet de bevoegdheid werd gegeven om belastingen te heffen, daarvan gebruik hebben gemaakt. Er wordt niet ontkend dat deze materie evolueert. De vraag stelt zich echter of het invoeren van o.a. een Vlaamse kilometerheffing, een parkeerheffing, een gewestbelasting op de inrichting van toeristische logies, een planbatenheffing, etc. maakt dat mijn kennis van de lokale en regionale belastingen als achterhaald moet worden beschouwd.

Deze vraag dient m.i. ontkennend te worden beantwoord. De gemeentelijke en provinciale belastingbevoegdheid vloeit hoofdzakelijk voort uit de Grondwet (artikelen 41, 162 en 170). De belastingbevoegdheid van Gemeenschappen en Gewesten vloeien eveneens voort uit artikel 170 GW en de Bijzondere Financieringswet. De Grondwet werd op dat punt niet herzien, met uitzondering van de belastingbevoegdheid voor bovengemeentelijke besturen in 2014. De Bijzondere Financieringswet werd wel ingrijpend gewijzigd. Deze wijzigingen inzake fiscale bevoegdheid werden evenwel alleen vervat in het opleidingsonderdeel 'Personenbelasting' en de permanente vorming die werd gevolgd (o.a. 'de gevolgen van de 6de staatshervorming op de personenbelasting', 'grondige snelcursus personenbelasting najaar 2018' met inbegrip van de regionalisering van verschillende aspecten van de personenbelasting), alsook door de gevolgde cursus 'vermogensplanning' waar werd ingegaan op de verdeling van bevoegdheden inzake successie- en registratierechten.

De structuur en grondslagen van de fiscale bevoegdheidsregels inzake lokale en regionale belastingen zijn m.i. dan ook voldoende gekend. Het overgrote merendeel van de aangehaalde decreten en ordonnanties betreffen dan ook louter de invulling van de fiscale bevoegdheid die de lokale en regionale overheden hebben gekregen. De interne beroepscommissie kan niet gevolgd worden in de stelling dat mijn kennis van de grondslagen en structuur van de lokale en regionale belastingen niet actueel genoeg zou zijn. De academisch verworven kennis in het opleidingsonderdeel 'Regionale en lokale belastingen' werd actueel gehouden door nagenoeg alle wijzingen in de bepalingen inzake bevoegdheidsverdeling van lokale en regionale belastingen op te volgen. Minstens moet een deelvrijstelling voor deze leerdoelstelling worden toegekend.

Wat de 2de concrete leerdoelstelling betreft, beoogt dit opleidingsonderdeel een grondige kennis bij te brengen van de fiscale basisbeginselen. De interne beroepscommissie maakt in het lang en breed duidelijk dat zij van mening is dat deze basisbeginselen niet voldoende werden onderwezen aan de KUL in de opleiding 'Master in de fiscaliteit'.

De interne beroepscommissie argumenteert, verwijzend naar de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel aan de KUL, dat het duidelijk is dat de fiscale basisbeginselen geen deel hebben uitgemaakt van het opleidingsonderdeel 'Lokale en regionale belastingen'. Dit werd dan ook geenszins aangevoerd als middel. Zoals reeds geargumenteed werd, is het manifest onredelijk te stellen dat iemand die een masteropleiding, uitsluitend gericht op het overbrengen van het fiscaal recht, gedoceerd aan een Vlaamse universiteit, op een faculteit rechten, geen grondige kennis zou hebben van deze basisbeginselen. Deze beginselen werden immers – logischerwijze – behandeld gespreid

over de verschillende opleidingsonderdelen, zonder evenwel gespecificeerd te zijn in de verschillende ECTS-fiches

Waarover gaat het in concreto? Indien geanalyseerd wordt wat daadwerkelijk als fiscale basisbeginselen wordt gedoceerd, is een en ander al veel meer vanzelfsprekend. De ECTS-fiche verwijst naar het digitaal cursusmateriaal “een reis doorheen de fiscale basisbegrippen”, wat een (beperkt) uittreksel is van het boek dat de titularis samen met enkele ander auteurs heeft geschreven. De inhoud van dit boek, en bijgevolg ook van het digitale cursusmateriaal, is te beschrijven als volgt:

“Voor de studie van deze fundamentele beginselen van het fiscaal recht werd gekozen voor een tweevoudige benadering. In de eerste benadering wordt ingegaan op de fiscale kernbeginselen op zich en op de belangwekkende ontwikkeling ervan in de rechtspraak. Vragen die hier aan bod komen zijn o.a. de draagwijdte van het gelijkheidsbeginsel in belastingzaken en de evolutie ervan door de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof of alles wat de wetgever niet belastbaar heeft gesteld nog wel steeds belastingvrij is en of er een recht op het voorkomen van dubbele belasting of van disproportionele heffingen bestaat. In de tweede benaderingswijze wordt gekeken naar de impact van de algemene beginselen in de diverse fiscale disciplines, zoals de vennootschapsbelasting, de btw, de taxatiefase, de invordering,... Topics die hier aan bod komen zijn o.m. de moeilijke verhouding tussen internationalisering en de klassieke [pijlers] van het Belgisch fiscaal rechtstelsel, de evolutie van privacy, van bank-, beroepsgeheim en zwijgrecht, maar ook bv. het al dan niet falend verbod van dubbele belastingheffing in de btw en in extraterritoriale situaties...”

Er moet vastgesteld worden dat deze basisbeginselen die trouwens ook in de opleidingsfiche vermeld worden (gelijkheidsbeginsel, legaliteitsbeginsel, niet-retroactiviteitsbeginsel, eenjarigheidsbeginsel), dermate standvastig zijn dat deze niet geacht kunnen worden te zijn geëvolueerd. Dat de rechterlijke uitspraken m.b.t. deze basisprincipes evolutief zijn, zoals aangehaald door de interne beroepscommissie, wordt niet betwist. Dit doet echter geen afbreuk aan de regelgeving [als] dusdanig. Een degelijke zienswijze leidt onvermijdelijk tot de absurde situatie dat elke dissidente uitspraak van één of andere rechtbank of Hof, zou maken dat de ‘kennis’ van de rechtsregel waarover een uitspraak wordt gedaan, achterhaald zou zijn. De interne beroepscommissie kan niet gevolgd worden in haar betoog.

In de mate dat het betoog van de interne beroepscommissie gevolgd moet worden in het onderscheid dat zij maakt tussen de basisbeginselen als principe enerzijds en anderzijds de toepassing van deze principes op de effectieve onderscheiden belastingen (bv. personenbelasting, vennootschapsbelasting, btw), valt bezwaarlijk in te zien hoe één of ander los van elkaar kan worden gezien. De toepassing van bv. het eenjarigheidsbeginsel in de personenbelasting of de vennootschapsbelasting betreft natuurlijk de toepassing van het algemeen theoretisch principe. Met andere woorden, het ene kan niet zonder het andere. Nu deze fiscale basisbeginselen [alle] ter sprake zijn gekomen in de verschillende opleidingsonderdelen in de ‘Master in de fiscaliteit’, moet dan ook worden aangenomen dat de toepassing van de basisbeginselen als gekend moet worden beschouwd. Onvermijdelijk leidt dit dan ook tot de conclusie dat het theoretisch principe gekend is.

Dat de interne beroepscommissie niet letterlijk kan lezen in de ECTS-fiches van de KUL dat de fiscale basisbeginselen in elk opleidingsonderdeel werden behandeld, is irrelevant. Graag verwijs ik naar de zaak 2018/678 waarin uw Raad een arrest [heeft] uitgesproken m.b.t. een student van de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’ die zich geconfronteerd zag met de weigering tot verlenen van een vrijstelling door de

interne beroepscommissie voor het vak ‘Grondige studie van vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen’ op basis van haar eerder verworven kwalificaties.

Uw Raad heeft in dit arrest geoordeeld dat, aangezien de beoordeling van het verlenen van de vrijstelling gebaseerd moest worden op een vergelijking tussen opleidingsonderdelen die de facto hetzelfde rechtsdomein betreffen en indachtig de toepasselijke domeinspecifieke leerresultaten (i.e. het gemeenschappelijk uitgewerkt kader van alle universiteiten die dezelfde opleiding aanbieden), dat het feit dat de ECTS-fiche van de eerder verworven kwalificatie minder grondig en gedetailleerd werd uitgewerkt, onvoldoende is om een substantieel verschil tussen beide opleidingsonderdelen van dezelfde opleiding aan verschillende universiteiten vast te stellen.

De feitelijke situatie die de interne beroepscommissie diende te beoordelen in mijn[en] hoofde betreft niet de vergelijking tussen twee identieke opleidingsonderdelen van de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’ (met afstudeerrichting fiscaal recht) aan de KUL en de VUB. Eerder betreft het de vergelijking tussen de algemene fiscale basisbeginselen die aan de VUB afzonderlijk worden weergegeven op de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘fiscale bevoegdheid’ en het gebrek aan deze afzonderlijke weergave van de fiscale basisbeginselen op de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen ‘Master of Laws in de fiscaliteit’ van de KUL.

De logica die uw Raad heeft opgebouwd in zaak 2018/678 kan evenwel worden geëxtrapoleerd naar mijn aanvraag tot het bekomen van vrijstellingen. Dat de fiscale basisbeginselen in zowel de ‘Master of Laws in de rechten’ (met afstudeerrichting fiscaal recht) en de ‘Master of Laws in de fiscaliteit’ een domeinspecifiek leerresultaat is, kan m.i. bezwaarlijk worden betwist: terecht wordt de bewoording basisbeginsel gehanteerd. Het is dan ook vanzelfsprekend dat beide opleidingen, die [beide] een diepgaande kennisoverdracht van het fiscaal recht wensen te bewerkstelligen, dezelfde minimale aandacht besteden aan de basisbeginselen. Het loutere feit dat deze beginselen niet worden samengebundeld in één deelaspect van één opleidingsonderdeel, maar eerder verspreid over alle opleidingsonderdelen heen worden gegeven maakt niet dat de eerder verworven kwalificaties “niet dezelfde diepgang” zouden gehad hebben.

Nu de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’ (met afstudeerrichting fiscaal recht) *de facto* dezelfde opleiding is als de opleiding ‘Master of Laws in de fiscaliteit’, abstractie makend van de niet-fiscale vakken, moet worden aanvaard dat het niveau van de verworven kennis na het behalen van deze opleidingen aan beide Vlaamse instellingen gelijkwaardig is. Het argument als zou de interne beroepscommissie niet kunnen oordelen over “de mate van diepgang” waarmee aandacht is besteed aan de fiscale basisbegrippen in mijn eerder verworven kwalificaties, kan dan ook niet weerhouden worden. Zoals reeds betoog[d] in mijn intern beroepschrift moet aanvaard worden dat “het niveau” van opleiding ‘Master of Laws in de fiscaliteit’, georganiseerd door een rechtenfaculteit aan een Vlaamse universiteit (die bovendien hoger gerangschikt staat dan de VUB), minstens evenwaardig is aan het niveau dat de VUB zou kunnen aanbieden. Er anders over oordelen is overigens een uitholling van de interuniversitaire mobiliteit, die de decreetgever voor ogen heeft.

Bovendien moet worden vastgesteld dat in de logica der zaken, het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’, toch zeker wat de fiscale basisbeginselen betreft, als inleidend vak wordt gegeven in de afstudeerrichting fiscaal recht. Het is uitermate onlogisch dat de VUB vrijstellingen toeken[t] voor de ‘grondige studies’, daar waar ze voor het inleidend vak tot de grondige studies, geen vrijstelling zou kunnen verlenen. Dit maakt de beslissing dan ook kennelijk onredelijk. Minstens moet een deelvrijstelling voor deze leerdoelstelling worden toegekend.

Wat de 3de concrete leerdoestelling betreft, beoogt het opleidingsonderdeel een vaardigheid bij te brengen m.b.t. opsporen en analyseren van bronnen en teksten. Deze doelstelling is dermate algemeen, dat iedere student na het verkrijgen van het diploma bachelor in de rechten aan deze vereiste voldoet. Immers, als studenten in de rechten worden we gevormd tot werknemers die van opzoeken en analyseren hun beroep maken (zie de opleidingsonderdelen ‘rechtsmethodologie’ die aan de VUB worden gedoceerd). Deze vaardigheid is overigens een dagelijkse bezigheid als belastingconsulent. Iedere fiscale vraag begint met een afbakening van het probleem, gevolgd door het opzoeken van de relevante bronnen. Dat dit opleidingsonderdeel specifiek een vaardigheid beoogt in opsporen van bronnen en teksten m.b.t. ‘fiscale bevoegdheid’ is irrelevant. Aangezien de VUB mij een diploma Bachelor in de rechten heeft toegekend, ik gedurende bijna 20 jaar met fiscaal recht bezig ben, is het duidelijk dat ik in staat ben bronnen en teksten op te sporen, [te] gebruiken en kritisch [te] analyseren. Overigens, het kritisch analyseren van elke fiscale materie is een vaardigheid die eigen is aan elke persoon met het diploma Master in de fiscaliteit, zoals blijkt uit de algemene ECTS-fiche van deze opleiding.

Bovendien verwijst de interne beroepscommissie op onvolledige wijze naar “de algemene vorming van de voorafgaande opleiding rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht” uit de ECTS-fiche. Deze zinssnede werd immers slechts gedeeltelijk weergegeven, waarbij de interne beroepscommissie het meest essentiële heeft durven weglaten: “*Steunend op de algemene vorming van de voorafgaande opleiding rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht een specialisatie bieden in het domein van de regionale en lokale belastingen.*” Het moge duidelijk zijn dat waar de interne beroepscommissie naar verwijst, slechts de toelatingsvoorwaarde is om het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ te mogen opnemen, daar waar de aanvraag tot vrijstelling – logischerwijze – gebaseerd is op het 2de deel van deze zin (zie aangeduid deel).

Wat de 4de concrete leerdoestelling betreft beoogt men een student kritisch redeneervermogen bij te brengen over problemen m.b.t. fiscale bevoegdheidsgeschillen. Wat deze concrete leerdoestelling betreft, kan niet anders dan geoordeeld worden dat na het volgen van het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ aan de KUL, waarna in de praktijk een memorandum werd geschreven over een betwisting m.b.t. lokale belastingen (m.n. de onroerende voorheffing) tussen een niet nader genoemd Vlaams extern verzelfstandigd agentschap van publiek recht en de belastingdienst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ik wel degelijk kritisch kan redeneren over deze problematiek. In bijlage werd dit geanonimiseerd memorandum opgenomen (zie bijlage 6). Aan deze concrete leerdoelstelling wordt ontegensprekelijk voldaan.

Wat de 5de concrete leerdoestelling betreft, beoogt het opleidingsonderdeel kritisch te kunnen analyseren en reflecteren over bepalingen m.b.t. fiscale bevoegdheidsverschillen. Ook hier kan verwezen worden naar het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ aan de KUL, waarna in de praktijk een memorandum werd geschreven over een betwisting m.b.t. lokale belastingen (m.n. de onroerende voorheffing) tussen een niet nader genoemd Vlaams extern verzelfstandigd agentschap van publiek recht en de belastingdienst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zie bijlage 6). Dat daarin kritisch wordt geanalyseerd en gereflecteerd is eigenlijk de logica zelf. Aan deze concrete leerdoelstelling wordt ontegensprekelijk voldaan.

Wat de 6de concrete leerdoelstelling betreft, kan niet anders dan geoordeeld worden dat na het volgen van het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ aan de KUL, ik in staat ben de evolutie van de regelgeving te beschrijven, verklaren en analyseren. Dat de lokale overheden hun belastingarsenaal verder uitbouwen (parkeerheffingen, kilometerheffing, etc.) maakt logischerwijze niet dat deze leerdoelstelling ondergraven wordt.

Wat de 7de concrete leerdoelstelling betreft, kan niet anders dan geoordeeld worden dat na het volgen van het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ aan de KUL, waarna in de praktijk een memorandum werd geschreven over een betwisting m.b.t. lokale belastingen (m.n. de onroerende voorheffing) tussen een niet nader genoemd Vlaams extern verzelfstandigd agentschap van publiek recht en de belastingdienst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (zie bijlage 6) ik wel degelijk een schriftelijke uiteenzetting kan geven over onderwerpen en vraagstukken uit dit specifieke kennisdomein, gebaseerd op een juridisch wetenschappelijke onderzoeksmethodologie. In bijlage werd dit geanonimiseerd memorandum opgenomen. Aan deze concrete leerdoelstelling wordt ontegensprekelijk voldaan.

Op basis van het bovenstaande is het m.i. duidelijk dat voor het overgrote merendeel van de concrete leerdoelstellingen er voldoende is aangetoond dat deze [alle] zijn verworven. De decreten, ordonnanties en rechtspraak die werden uitgevaardigd en uitgesproken na het verkrijgen van mijn EVK worden niet ontkend. Evenwel, de wijzigingen (kilometerheffing, parkeerretributies, belastingen op logies) die zich hebben voorgedaan die niet werden gevat door de permanente opleiding noch door mijn beroepservaring, kunnen bezwaarlijk als substantieel worden aangemerkt.

Iets is substantieel gewijzigd indien het wezenlijk van karakter is veranderd. Naar mijn mening zijn de lokale en regionale belastingen niet wezenlijk gewijzigd. Toegegeven, de vindingrijkheid van de lokale overheid om toch maar hun lokale begroting dicht te rijden is intrigerend, maar wijzigt de lokale en regionale belastingen als dusdanig niet wezenlijk, of substantieel. Voor wat de fiscale basisbeginselen betreffen, zijn deze ook naar mijn mening niet substantieel of wezenlijk gewijzigd. Noch het legaliteitsbeginsel, noch het eenjarigheidsbeginsel, noch het gelijkheidsbeginsel, etc. zijn wezenlijk van aard veranderd. Toegegeven, de toepassing in de rechtspraak zal inderdaad wel voor interessante casussen zorgen, maar dat wijzigt als dusdanig deze beginselen niet.

Een louter mathematische benadering van het principe dat door uw Raad wordt voorgehouden, nl. dat er een substantieel verschil moet worden vastgesteld in de leerdoelstellingen bij vergelijking tussen het vrij te stellen opleidingsonderdeel en de EVK, toont aan dat van de 7 concrete leerdoelstellingen, er slechts over 2 gedebatteerd wordt. In het eerste [aandachtspunt] moet wat de diepgang van de lokale en regionale belastingen betreft, m.i. het gelijkwaardig karakter met het opleidingsonderdeel dat werd gedoceerd aan de KUL worden gerespecteerd en faalt de interne beroepscommissie te duiden dat het actueel karakter van mijn kennis zou zijn aangetast. Wat het tweede aandachtspunt betreft, moet worden vastgesteld dat de fiscale basisbeginselen moeten worden geacht vervat te zijn in de opleiding ‘Master in de fiscaliteit’. Bijkomend faalt de interne beroepscommissie in het aantonen dat deze beginselen (vaak grondwettelijk verankerd) zouden zijn gewijzigd. Nu de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel geen gewicht geeft aan de onderscheiden leerdoelstellingen, moeten [deze] worden geacht gelijkwaardig te zijn. Een en ander leidt onoverkomelijk

tot de vaststelling dat er géén substantieel verschil in de leerdoelstellingen kan worden vastgesteld.”

In haar antwoordnota noemt verwerende partij het terecht dat verzoeker aanstipt dat een beslissing tot weigering van een vrijstellingsaanvraag steun kan vinden in verschillende gronden, zoals de omvang, het niveau en de inhoud van de kwalificatie, alsook in “het actueel karakter van de verworven leerresultaten/competenties”. Ten onrechte evenwel volgens verwerende partij, beperkt verzoeker zijn equivalentie-onderzoek voor het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ tot een opsomming van de leerdoelen, om daaruit dan af te leiden dat hierin geen substantiële verschillen bestaan en dat de vrijstelling dan ook moet worden toegekend.

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing heeft uiteengezet dat het equivalentie-onderzoek ruimer is gevoerd, en dat ook de inhoud en de leerresultaten daarbij werden betrokken. Zij verwijst naar de motieven van de beroepscommissie ter zake. Aldus heeft de interne beroepscommissie, nog steeds volgens verwerende partij, onder meer een vergelijking doorgevoerd van de respectieve inhoud van de opleidingsonderdelen in het licht van de evoluties die zich in dit domein van de rechtswetenschap hebben voorgedaan, teneinde de inhoudelijke aansluiting van de doelen te concretiseren. Hieruit blijkt dat de inhoudelijke wijzigingen dusdanig extensief zijn dat dit ertoe leidt dat bepaalde competenties van het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ waaronder “de evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven, verklaren en kritisch analyseren” niet zijn behaald.

Voor zover er sprake zou zijn van een vermoeden van gelijkwaardigheid tussen het opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker een (deel)vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd, brengt verwerende partij onder de aandacht dat de interne beroepscommissie op basis van een diepgaand onderzoek van de concrete elementen in dit dossier heeft vastgesteld dat er een substantieel verschil is tussen beide opleidingsonderdelen, zoals dit uitvoerig werd gemotiveerd. In de bestreden beslissing werd eveneens toegelicht dat er evenmin mogelijkheid was een deelvrijstelling toe te kennen. De beschouwingen van verzoeker falen volgens verwerende partij in feite en in rechte, en kunnen geen afbreuk doen aan de beslissing van de interne beroepscommissie.

Verzoeker zijnerzijds handhaaft in zijn wederantwoordnota zijn standpunten.

Beoordeling

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker dit middel uitsluitend betreft op de bestreden beslissing in de mate dat daarin een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ wordt geweigerd.

Het middel gaat niet in op de weigering tot het verlenen van een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘International tax law’ en kan de bestreden beslissing ter zake dan ook niet vitiëren.

In haar beslissing heeft de interne beroepscommissie de weigering van de vrijstelling als volgt gemotiveerd:

“De student baseert zijn aanvraag op het opleidingsonderdeel ‘Regionale en lokale belastingen’ (afgelegd in 2004-05 - Master at Laws in de fiscaliteit). Wat betreft het gedeelte van het opleidingsonderdeel dat betrekking heeft op de basisbeginselen van fiscaal recht, voert de student aan dat iemand die de Master at Laws in de Fiscaliteit met vrucht heeft beëindigd, moet worden geacht deze te kennen. Ten slotte verwijst de student naar zijn beroepservaring als belastingconsulent.

De interne beroepscommissie verwijst vooreerst opnieuw naar de al geciteerde overwegingen van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen bij arrest nr. 5.642 en gaat derhalve over tot een motivering waarbij rekening wordt gehouden met de beroepservaring van de student.

Anders dan de student beweert, laat de opleidingsonderdeelfiche van het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling werd aangevraagd, niet toe om te beoordelen in hoeverre een grondige en verdiepende kennis van de lokale en regionale belastingen in dit opleidingsonderdeel aan bod is gekomen. Duidelijk is wel dat het betrokken opleidingsonderdeel in het academiejaar 2004-05 werd gevolgd en derhalve onmogelijk kon ingaan op de wetwijzigingen die zich vanaf medio 2005 hebben voorgedaan. De commissie herneemt de overweging van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen:

“Het had op de weg van de beroepscommissie gelegen om, in het licht van de door verzoeker aangevoerde argumenten meer concreet uiteen te zetten welke inhoudelijke wijzigingen zich hebben voorgedaan en welke actuele eindcompetenties daardoor niet meer – of niet meer in voldoende mate – gedekt kunnen worden beschouwd door de voorgelegde EVK’s, zelfs niet voor een deelvrijstelling”.

De interne beroepscommissie stelt vast, na hierover het advies te hebben gevraagd aan de betrokken titularis teneinde zich naar behoren van haar taak te kwijten, dat zich volgende belangrijke inhoudelijke wijzigingen hebben voorgedaan. Wat betreft de lokale belastingen: wet van 24 juli 2008 (problematiek AGPB); Vlaams decreet van 16 mei 2008 (parkeerheffingen); Vlaams decreet van 30 mei 2008 met betrekking tot de vestiging en invordering van provincie- en gemeentebelastingen (vernieuwd formeel fiscaal recht lokale belastingen); Vlaams decreet van 23 januari 2009 (delegeerbaarheid retributiebevoegdheid); Vlaams decreet grond- en pandenbeleid 27 maart 2009 (activeringsheffing); grondwetswijziging van 6 januari 2014 (fiscale bevoegdheid bovengemeentelijke besturen); Vlaams decreet van 27 november 2015 betreffende de lage-emissiezones; Vlaams decreet van 18 mei 2018 (gedifferentieerde opcentiemen, OV); wet van 19 april 2014 (art. 464/1 WIB92); Vlaams decreet van 29 maart 2019 inzake bezoldigd personenvervoer; Vlaamse coördinerende omzendbrieven van 10 juni 2011 en 15 februari 2019 betreffende de gemeentefiscaliteit; Vlaamse Codex Fiscaliteit; Vlaamse decreten inzake belastingen op leegstand, verwaarlozing, ongeschiktheid en onbewoonbaarheid; Vlaamse decreten inzake administratief toezicht; Vlaams decreet bekendmaking reglementen; ordonnantie van 3 april 2014 (formeel fiscaal recht lokale belastingen); Vlaams decreet van 27 november 2015 (lage-emissiezones); Vlaams decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017; wet van 13 april 2019 tot invoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen. Wat betreft de regionale belastingen constateert de interne beroepscommissie de volgende inhoudelijke wijzigingen: Vlaamse Codex Fiscaliteit; Vlaams decreet betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018; Vlaamse decreten van 27 maart 2009 en 24 april 2014 (planbatenheffing); Vlaams decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen; bijzondere wet van 6 januari 2014 (wijzigingen bevoegdheden oneigenlijke gewestbelastingen); Vlaams decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunningen; Vlaams decreet van 3 juli 2015 (kilometerheffing); ordonnantie van 18 december 2015 houdende het eerste deel van de fiscale hervorming; ordonnantie van 2 december 2016 houdende het tweede deel van de fiscale hervorming; Brussels Wetboek van Ruimtelijk Ordening; Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing; ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende de afvalstoffen; ordonnantie van 23 december 2016 betreffende de gewestbelasting op de inrichting van toeristische logies; ordonnantie van 6 maart 2019 betreffende de Brusselse Codex Fiscale Procedure.

Aan de interne beroepscommissie werden door de titularis van het opleidingsonderdeel in kwestie ook de verwijzingen meegedeeld van belangwekkende rechterlijke uitspraken die dateren van na medio 2005 en die geen deel hebben uitgemaakt van de bestudeerde leerstof. Het betreft, onder meer en dan nog beperkt tot de hoogste rechtscolleges, wat betreft de lokale belastingen: Cass. 23 februari 2018 (belastingvrijdom domeingoederen); Cass. 3 september 2015; Cass. 16 juni 2016; Antwerpen 5 juni 2018; Cass. 4 oktober 2007; Cass. 10 december 2009; RvS 3 maart 2011, nr. 211.774; GwH 16 februari 2012, nr. 19/2012; Cass. 24 mei 2012; Cass. 19 september 2013; Cass. 13 februari 2014; Cass. 16 juni 2016 (belasting op brutowinst); HvJ 8 september 2005, zaak C-544/03 (masten); GwH 23 januari 2019, nr. 5/2019 (intercommunales). Wat betreft de regionale belastingen zijn de volgende verwijzingen relevant: GwH 22 maart 2018, nr. 34/2018; GwH 22 juni 2017, nr. 83/2017 (materie getroffen door federale belastingen); GwH 29 april 2010, nr. 41/2010; GwH 23 februari 2017, nr. 30/2017;

GwH 18 mei 2017, nr. 58/2017; GwH 1 maart 2018, nr. 25/2018; GwH 22 maart 2018, nr. 37/2018 (territorialiteit).

Dat in de opleidingsonderdeelfiches van beide opleidingsonderdelen wordt verwezen naar hetzelfde handboek kan geen afbreuk doen aan de gedane vaststellingen. In de fiche van het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ wordt immers verwezen naar de editie van 2019 waarin alle relevante evoluties in het recht zijn opgenomen.

Wat betreft de kennis van de fiscale basisbeginselen stelt de interne beroepscommissie vast dat in de opleidingsonderdeelfiche van het opleidingsonderdeel waarvoor de student zich baseert om een vrijstelling te bekomen, is opgenomen dat dit opleidingsonderdeel steunt op:

‘de algemene vorming van de voorafgaande opleiding rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht’.

Enerzijds kan hieruit worden afgeleid dat alleen verwezen wordt naar een basiskennis van de algemene beginselen van het fiscaal recht, anderzijds wordt vastgesteld dat een analyse van deze fiscale basisbeginselen geen deel uitmaakt van dit opleidingsonderdeel.

Nergens wordt door de student aangegeven dat hij een verdiepende opleiding heeft genoten over de fiscale basisbeginselen. Dat iemand met het diploma ‘Master at Laws in de fiscaliteit’ meer dan voldoende notie heeft van deze beginselen, is zonder belang, aangezien het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ zich niet beperkt tot het bijbrengen van noties van de voor de fiscale bevoegdheid relevante basisbeginselen (*“Concreet wordt in dit studiedeel enerzijds diepgaand ingegaan op de basisbeginselen van het fiscaalrecht die de grenzen van de fiscale bevoegdheid bepalen...”*). Dat in elke algemene basiscursus fiscaal recht melding wordt gemaakt van de basisbeginselen die relevant zijn voor het fiscaal recht, laat evenmin toe te stellen dat grondig en diepgaand wordt ingegaan op de betekenis, strekkingen en impact van onder meer het fiscaal legaliteitsbeginsel, het (fiscaal) gelijkheidsbeginsel, het niet-retroactiviteitsbeginsel, het eenjarigheidsbeginsel, het non bis in idem-beginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het eigendomsrecht, en de concrete impact van deze beginselen op de onderscheiden betastingen. Dat deze beginselen op zich redelijk stabiel zijn, betekent trouwens niet dat de concrete implicaties ervan in rechterlijke uitspraken ook stabiel zou zijn. Uit het onderzoek dat de interne beroepscommissie heeft verricht, hierbij het advies hebben ingewonnen van de titularis van het opleidingsonderdeel, laat toe in alle redelijkheid tot het oordeel te komen dat sinds het hebben afgelegd van het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt gevraagd, er zich essentiële evoluties hebben voorgedaan. Daarenboven is als leerresultaat voor ‘Fiscale bevoegdheid’ opgenomen: *“de evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven, verklaren en kritisch analyseren”*, dat inwerkt in het gehele opleidingsonderdeel.

De praktijkervaring van de student, waarbij wordt ingegaan op één specifieke casus, overbrugt de wijzigingen op het vlak van lokale en regionale belastingen niet, zelfs niet voor een deelvrijstelling, gelet op de vele latere wijzigingen in de wetgeving en rechtspraak, met transversaal effect.”

De motieven van de interne beroepscommissie zijn derhalve, samengevat, enerzijds dat uit de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Regionale en lokale belastingen’ onvoldoende overeenstemming blijkt wat de verdiepende kennis betreft, en anderzijds dat er zich na het ogenblik waarop voor dat opleidingsonderdeel een credit werd behaald (academiejaar 2004-2005) significante wijzigingen in de leerstof hebben voorgedaan.

In het raam van de aan de Raad voorgelegde beoordeling inzake het redelijkheidsbeginsel, zij aangestipt dat de Raad zich als annulatierechter krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet in de plaats kan stellen van de verwerende partij of haar organen. Het is niet de taak of de bevoegdheid van de Raad om de zaak opnieuw te beoordelen als ware hij zelf een interne beroepscommissie.

De Raad beschikt slechts over een marginale toetsingsbevoegdheid, die te dezen inhoudt dat er van een schending van het redelijkheidsbeginsel slechts sprake is wanneer een beslissing voorligt waarvan niet te begrijpen is hoe ze, zelfs binnen een ruime discretionaire bevoegdheid, tot stand is kunnen komen en waarvan niet denkbaar is dat enig zorgvuldig handelend bestuur ze zou kunnen nemen (M. BOES, ‘Het redelijkheidsbeginsel, in I. OPDEBEEK en M. VAN DAMME, *Beginnelsen van behoorlijk bestuur*, Brugge, die Keure, 2006, 175 e.v.).

Daarnaast merkt de Raad op dat de motieven van de bestreden beslissing, in zoverre zij op de overeenstemming inzake inhoud en leerdoelstellingen van beide te vergelijken opleidingsonderdelen betrekking hebben, door verzoeker niet op grond van een schending van de formelemotiveringsplicht worden bestreden. Aangezien dit vormvoorschrift niet raakt aan de openbare orde, staat het niet aan de Raad om ter zake ambtshalve een onderzoek te voeren. Uit dit alles kan de Raad enkel afleiden dat het *waarom* van de bestreden beslissing voor verzoeker blijkbaar afdoende duidelijk is.

De gegevens uit de ECTS-fiches van de twee te vergelijken opleidingsonderdelen laten zich schematisch als volgt weergeven:

	<i>Lokale en regionale belastingen (KU Leuven)</i>	<i>Fiscale bevoegdheid (VUB)</i>
Studiepunten	4	6
Uren	26	39

Doelstellingen	<p>Steunend op de algemene vorming van de voorafgaande opleiding rechten en/of economie en op de verworven basiskennis van de algemene beginselen van het belastingrecht een specialisatie bieden in het domein van de regionale en lokale belastingen.</p>	<p>Naast het verwerven en verdiepen van de kennis in de betrokken fiscale discipline en het in de praktijk kunnen toepassen van deze kennis, beoogt de cursus specifiek de zelfstandige kritische reflex bij te brengen om de praktijk van de belastingwetgevers in vraag te stellen aan de hand van fiscale basisprincipes, grondwettelijke bepalingen en een kritische reflectie m.b.t. de bestaande teksten.</p> <p>Concreet wordt van de studenten verwacht dat zij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een grondige kennis hebben van de grondslagen en structuur van lokale en regionale belastingen - Een grondige kennis hebben van de fiscale bevoegdheden - Vaardig zijn in het opsporen, gebruiken en diepgaand kritisch analyseren van bronnen en teksten in de betrokken materie - Kritisch kunnen reflecteren over fiscale bevoegdheidsgrenzen in concrete gevallen - Complexe problemen in het vakgebied kritisch kunnen analyseren en kunnen reflecteren naar bevoegdheidsrechtelijke bepalingen en naar het bredere perspectief - De evolutie in de regelgeving kunnen beschrijven, verklaren en kritisch analyseren - Op basis van zelfstudie en gebruikmakend van de juridisch wetenschappelijke onderzoeksmethodologie schriftelijk en mondeling kunnen communiceren over onderwerpen en vraagstukken uit het kennisdomein.
Inhoud	<p>Analyse van de fiscale bevoegdheden van de gemeenten, provincies, gemeenschappen en gewesten in België en de inhoud van de voornaamste belastingen die ze heffen.</p>	<p>Het studiedeel heeft tot doel om diepgaand in te gaan op de basisbeginselen van het fiscaal recht die de omvang van de fiscale bevoegdheid begrenzen, alsook op de fiscale bevoegdheidsverdelende regels die de fiscale competenties verdelen over de verschillende overheden.</p> <p>Concreet wordt in dit studiedeel enerzijds diepgaand ingegaan op de basisbeginselen van het fiscaalrecht die de grenzen van de fiscale bevoegdheden bepalen (gelijkheidsbeginsel, legaliteitsbeginsel, niet-</p>

		<p>retroactiviteitsbeginsel) en wordt anderzijds ingegaan op de regionale en lokale belastingen en belastingbevoegdheden (rechtsgrond van bevoegdheid, grondwettelijke beperkingen, wettelijke beperkingen, beperkingen door algemene beginselen, formeel fiscaal recht, concrete heffingen).</p> <p>Anderzijds worden, uitgaande van de omschrijving van de fiscale bevoegdheden waarover de Gemeenschappen, Gewesten en gedecentraliseerde besturen beschikken, zowel de bestaande als de mogelijke vormen van 'lokale' belastingen bestudeerd. Vanuit de principiële fiscale autonomie van deze overheden, worden voornamelijk de grenzen van de fiscale bevoegdheid geanalyseerd. De juridische verhoudingen tussen de verschillende gezagsniveaus, de algemene en grondwettelijke beginselen eigen aan het fiscaal recht, de wettelijke beperkingen en eigenheden met betrekking tot de taxatie en de invorderingsprocedure staan hierbij centraal. Specifiek voor de Gewesten wordt ook de draagwijdte van hun normatieve bevoegdheid inzake de overgedragen belastingen besproken en wordt stilgestaan bij een aantal 'eigen' gewestbelastingen.</p>
--	--	---

Op basis hiervan is de Raad van oordeel dat de motieven van de bestreden beslissing niet onredelijk, noch materieel onjuist kunnen worden genoemd.

Steunend op de inhoud van beide opleidingsonderdelen en de beoogde leerdoelstellingen, en nog daargelaten de omvang in studiepunten, is het met name noch in strijd met de stukken, noch onredelijk om te oordelen dat uit het verwerven van een credit voor het opleidingsonderdeel 'Lokale en regionale belastingen' onvoldoende blijkt dat een vergelijkbare 'grondige en verdiepende kennis' is nagestreefd als die welke blijkt uit de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel 'Fiscale bevoegdheid' waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd.

Terecht merkt verzoeker op dat het loutere feit dat een ECTS-fiche bepaalde kwalificaties minder grondig en gedetailleerd uitwerkt, op zich onvoldoende is om tot een substantieel verschil tussen de te vergelijken opleidingsonderdelen te besluiten. De Raad is evenwel van

oordeel dat in dit geval, de verschillen tussen de ECTS-fiches het niveau van de al dan niet gedetailleerde uitwerking overstijgen.

Verzoeker overtuigt niet in zijn vergelijkende analyse van de leerdoelstellingen ter adstructie van zijn betoog.

In zijn arrest nr. 5.642 van 27 januari 2020 heeft de Raad reeds geoordeeld dat verzoeker zijn beroepservaring niet heeft ingeroepen als een ‘eerder verworven competentie’ (EVC), maar wel als toelichting waarom de eindcompetenties van de behaalde EVK’s doorheen de tijd werden geactualiseerd. Verzoeker spreekt dit overigens niet tegen.

Daarmee valt niet te rijmen dat verzoeker zich thans, ten einde het bereiken van de leerdoelen (en dus níet ten bewijze van de actualiteitswaarde) aan te tonen, beroept op zijn dagelijkse bezigheden als belastingconsulent en zijn 20-jarige ervaring (3de leerdoelstelling) of het schrijven van een memorandum binnen zijn arbeidspraktijk (4de, 5de en 7de leerdoelstelling).

De *materiële* juistheid van het motief dat de bestreden beslissing aanreikt inzake de actualiteit van wat in het opleidingsonderdeel ‘Lokale en regionale belastingen’ aan bod is gekomen, kan naar oordeel van de Raad niet ernstig worden betwist.

In het licht van de beperkte beoordelingsbevoegdheid die hierboven in herinnering is gebracht, kan de bestreden beslissing niet onredelijk worden genoemd in haar verwijzing naar de essentiële evoluties in regelgeving en rechtspraak die zich sinds het academiejaar 2004-2005 hebben voorgedaan

Het tweede middel is niet gegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat hij een bachelordiploma met uitsluitende focus op fiscaal recht behaalde, alsook een masterdiploma – eveneens met uitsluitende focus op fiscaal recht – aan

een rechtsfaculteit, en dat hij een professionele carrière van ongeveer tien jaar achter de rug heeft bij een belangrijke belastingconsulent.

Hij wijst erop dat hij na een stage van drie jaar en bijkomende examens werd erkend als belastingconsulent en dat hij permanente opleiding met focus op het fiscaal recht heeft gevolgd, en dat hij uiteindelijk is tewerkgesteld als ‘taks verantwoordelijke’ van een multinationale verzekeringsgroep.

In het licht van dat alles acht verzoeker het onredelijk dat hij geen vrijstelling zou krijgen voor de opleidingsonderdelen ‘Fiscale bevoegdheid’ en ‘International and European tax law’. Zo hijzelf daarvoor niet in aanmerking komt, dan ziet verzoeker niet in wie wel.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat de Raad optreedt als annulatierechter en enkel bevoegd is om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen, en de beslissing desgevallend te vernietigen. In het licht daarvan vermag de Raad niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak over te gaan.

Het komt aldus, zo stelt verwerende partij, aan de verzoekende partij toe om in het verzoekschrift aan te tonen dat de interne beroepscommissie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen, of met miskenning van de stukken van het dossier waarover de beroepscommissie beschikte bij het nemen van haar beslissing. In casu slaagt verzoekende partij hierin niet volgens verwerende partij.

Beoordeling

Zowel de ingeroepen rechtsgrond als het onderzoek waartoe verzoeker de Raad uitnodigt, stemmen overeen met wat in het tweede middel aan bod is gekomen.

De Raad verwijst – wat het opleidingsonderdeel ‘Fiscale bevoegdheid’ betreft – dan ook naar de beoordeling van dat middel.

De bestreden beslissing werd, zoals hierboven is opgemerkt, in het tweede middel niet bekritiseerd wat het opleidingsonderdeel ‘International and European tax law’ aangaat.

Wat verzoeker in dit derde middel summier opwerpt, volstaat niet de motieven van de bestreden beslissing ter zake onredelijk te bevinden.

Het derde middel wordt verworpen.

VI. Anonimisering

In zijn verzoekschrift vraagt verzoeker de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 juni 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterindexeerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.818 van 15 juni 2020 in de zaak 2020/075

In zake: Ben HELSEN
woonplaats kiezend te 2820 Rijmenam
Korte Dreef 99

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 maart 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de curriculumcommissie van de faculteit Economie en Bedrijfskunde van 17 februari 2020 en van de beslissing van de facultaire beroepscommissie van de faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Universiteit Gent van 3 maart 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 juni 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma tot de ‘Master of science in Economics’ (voor 25 studiepunten) en in de ‘Master of science in Economics’ (voor 36 studiepunten).

In september 2019 vraagt verzoeker aan de curriculumcommissie een uitzondering op de regels inzake geïndividualiseerde trajecten (GIT-regels), met name om alle opleidingsonderdelen van de master te mogen opnemen samen met de resterende vakken van het voorbereidingsprogramma. Dat verzoek wordt geweigerd, een beslissing waartegen verzoeker geen beroep instelt.

De curriculumcommissie deelt wel mee dat verzoeker, zo hij slaagt voor alle opgenomen opleidingsonderdelen van het eerste semester, in het tweede semester alsnog een ruimer curriculum kan samenstellen.

In de januarizittijd slaagt verzoeker voor zes opleidingsonderdelen, ten belope van 35 studiepunten. Voor drie opleidingsonderdelen (13 studiepunten) neemt hij niet deel aan de examens.

Verzoeker vraagt om zijn curriculum te mogen uitbreiden met de opleidingsonderdelen ‘Fiscal policy’ (6 studiepunten) en de masterproef (18 studiepunten).

Op 17 februari 2020 beslist de curriculumcommissie om die uitbreiding niet toe te kennen. Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker een intern beroep in bij het facultaire beroepsorgaan. Deze beroepscommissie beslist op 3 maart 2020 om verzoeker toe te laten het vak ‘Fiscal policy’ op te nemen, maar handhaaft de weigering wat de masterproef betreft.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt een ontvankelijkheidsexceptie op, gesteund op het argument dat verzoeker heeft nagelaten zijn beroepsschrift te ondertekenen, wat op grond van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs leidt tot de onontvankelijkheid ervan.

Verzoeker repliceert in zijn wederantwoordnota dat indien hij is vergeten het verzoekschrift te ondertekenen, dit inderdaad een fout is. In voorkomend geval verzoekt hij de Raad om aan die fout voorbij te gaan en het beroep alsnog ten gronde te beoordelen.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.
Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep moet derhalve onontvankelijk worden verklaard. Die onontvankelijkheid verhindert de Raad om zich over de grond van het beroep uit te spreken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 juni 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Marleen Verreth

bestuursrechter – bijzitter

Sigrid Pauwels

bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.819 van 15 juni 2020 in de zaak 2020/088

In zake: Jill VAN RANST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Christophe Vangeel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Lange Lozanastraat 24

 tegen:

 KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2600 Antwerpen
 Borsbeeksebrug 36

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 maart 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Karel de Grote-Hogeschool van 11 maart 2020 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 juni 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor Orthopedagogie, afstudeerrichting Toegepaste Jeugdcriminologie’.

Tot haar curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’, in het raam waarvan verzoekster stage loopt in een dagcentrum in Lokeren.

Verzoekster bekomt een examencijfer van 8/20.

Op 18 februari 2020 dient verzoekster tegen die beslissing het volgend intern beroep in (voetnoten zijn weggelaten):

“(…)

II.1. Foutief cijfer

Allereerst dient er opgemerkt te worden dat het cijfer dat voorligt niet correct is.

Zo zou verzoekster een 8/20 hebben behaald voor haar stage.

Na kennisname van haar deelcijfers, dienen we vast te stellen dat zij een 9/20 behaalde i.p.v. een 8/20.

Zo behaalde verzoekster onderstaande deelcijfers:

Score op 20	Gewicht van score x3	Gewicht van score x3	Gewicht van score x1	Gewicht van score x1	Gewicht van score x2	
	Begeleidings-attitude vaardigheden en kennis	Samenwerkings-attitude vaardigheden en kennis	Zicht op organisatie vaardigheden en kennis	Zelfzorgattitude Vaardigheden en kennis	Leerattitude vaardigheden en kennis	<i>Hier verschijnt je gewogen score</i>
score	10	6	11	8	11	8,9

Zoals duidelijk blijkt uit het quotatieschema van de hogeschool behaalde verzoekster een 8,9/20, hetgeen volgens de geldende afrondingsregels omgevormd wordt tot een 9/20.

Waarom men verzoekster het cijfer 8/20 toekent, is een raadsel.

Onderstaand wordt aangetoond dat deze deelcijfer bovendien ook niet correct zijn en al zeker niet representatief zijn zodat verzoekster diende te slagen voor haar stage.

II.2. Onduidelijkheid/incorrecte totstandkoming resultaat

II.2.1. Taken van de stagebegeleider

In het stagedraaiboek (Stuk 2) vinden we alle taken terug die de stagebegeleider worden toegekend.

Zo lezen we onder andere het volgende:

"Voor de eindevaluatie komt de stagebegeleider eveneens naar de stageplaats. Gedurende het hele stageproces is de stagebegeleider een coach voor stageplaats en de stagiair. Op het moment van de eindevaluatie en de

‘puntenafstemmingscommissie’ (zie 8.2) wordt de rol van coach even ingeruild voor die van evaluator.”

“De stagebegeleider vervolledigt het evaluatiekader met bevindingen uit de eindevaluatie. De stagebegeleider bezorgt dit kader aan de student voordat de inzage van de punten gepland is. Op de puntenafstemmingscommissie (PAC) stelt de stagebegeleider een punt voor dat wordt afgestemd met de andere stagebegeleiders. Indien er twijfel was over het al dan niet slagen mag de stagebegeleider na deze vergadering de student laten weten of hij geslaagd is of niet.

Na deze commissie volgt nog de examencommissie. Het punt is pas definitief na goedkeuring van de examencommissie en zal pas meegedeeld worden via e-studentservice. De student brengt de stageplaats op de hoogte van dit resultaat.”

Zoals uit bovenstaande fragmenten kan worden afgeleid is het de stagebegeleider die instaat voor het eindcijfer van de student.

Hij stelt een punt voor aan de PAC, die dit punt onderling afstemmen.

De begeleider is ook degene die de student persoonlijk aan het werk heeft gezien of zou moeten hebben gezien. De overige drie leden van het PAC weten niet wie verzoekster is.

Na het inzagemoment dienen we echter vast te stellen dat de stagebegeleider zijn taak niet correct heeft uitgevoerd.

Zo werd steeds dezelfde zinnen herhaald tijdens het gesprek van 17/2:

- *“Ik zeg alleen maar wat het PAC heeft gezegd”*
- *“Daar was volgens het PAC te weinig informatie over, dus hebben we geen hoger cijfer kunnen geven.”*
- *“Het PAC stelt het eindcijfer op, dat doe ik niet.”*

We dienen dan ook vast te stellen dat het PAC zich een bevoegdheid heeft toegekend die niet tot haar takenpakket behoort. Het is de stagebegeleider die een punt voorstelt op basis van de bevindingen die hij zelf heeft kunnen waarnemen. Indien het PAC hiervan zou willen afwijken dient daar een uitgebreide en gegronde motivering voor te zijn, deze ligt in casu niet voor.

Zo dient er ook een gemotiveerd beoordelingsdocument voorhanden te zijn dat de stagebegeleider heeft opgesteld en heeft afgestemd met het PAC.

Dit document, opgesteld door de stagebegeleider bestaat niet aangezien hij dit niet kon voorleggen na uitdrukkelijke vraag hiertoe.

Er werd tijdens het feedbackgesprek alleen gesproken over een vermeend beoordelingsdocument van het PAC, dat evenwel niet ter inzage kon worden voorgelegd tijdens het feedbackgesprek en ook niet aan verzoekster werd overgemaakt ondanks haar uitdrukkelijk en meermaalse vraag daartoe tijdens en na het inzagemoment. (Stuk 6)

Dit is echter een cruciaal element in het dossier om te kunnen weten of de beoordeling gemotiveerd en correct is enerzijds, maar anderzijds ook omdat verzoekster volgens de mening van de begeleider zou kunnen slagen, maar er om onduidelijke reden van dit punt wordt afgeweken.

Zo erkende de begeleider tijdens het inzagemoment dat hij verzoekster voor het onderdeel “Stagiaire in relatie tot het team” een 8/20 zou toekennen, in de plaats van de 6/20 die er nu prijkt. Hij wist immers dat de feedback van de stagementor genuanceerd diende te worden en de ware toedracht hiervan anders was dan het schriftelijk overkwam. Opnieuw kreeg de studente echter te horen dat dit niet was hoe het PAC dit interpreteerde,

Het cijfer van 8 op 20 wordt dus omgevormd naar een 6 op 20 door personen die verzoekster nooit aan het werk hebben gezien en zonder dat de begeleider deze verschuiving in het punt kan duiden.

Dit element alleen al, is reeds cruciaal. Indien de quoteringscorrect was verlopen en men dus niet zomaar zonder uitleg afwijkt van het cijfer van de begeleider, had verzoekster namelijk onderstaande deeltijfers behaald en zou ze slagen voor haar stage:

Score op 20	Gewicht van score x3	Gewicht van score x3	Gewicht van score x1	Gewicht van score x1	Gewicht van score x2	
	Begeleidings-attitude vaardigheden en kennis	Samenwerkings-attitude vaardigheden en kennis	Zicht op organisatie vaardigheden en kennis	Zelfzorgattitude Vaardigheden en kennis	Leerattitude vaardigheden en kennis	<i>Hier verschijnt je gewogen score</i>
score	10	8	11	8	11	9,5

Het correcte cijfer van verzoekster is dan ook 9,5/20, wat volgens de geldende afrondingsregels omgezet wordt tot een slaagcijfer.

We dienen dan ook te besluiten dat het cijfer van verzoekster niet correct tot stand is gekomen en zij diende te slagen, louter op basis van het verkeerde cijfer voor ‘Stagiaire in relatie tot het team’.

Er is echter meer.

II.2.2. Quoteringscompetenties

Naast het feit dat verzoekster op basis van bovenstaande uiteenzetting reeds diende te slagen, dient er eveneens opgemerkt te worden dat het zelfs na het inzagemoment nog steeds volstrekt onduidelijk is hoe de verschillende competenties werden gequoteerd.

De wijze waarop de deeltijfers van verzoekster tot stand kwamen is een raadsel en is soms eenvoudigweg foutief.

Er is nochtans een beoordelingsformulier voor handen dat nagaat of verzoekster aan de eindcompetenties voldoet (Stuk 3) en een document met de verschillende deelcompetenties. (Stuk 4)

Verzoekster heeft tot op heden nog geen gemotiveerde eindbeoordeling ter inzage gekregen, zelfs niet na het inzagemoment,

Zij beschikt enkel over de blanco documenten die op canvas terug te vinden zijn, het evaluatiekader (Stuk 3, 4,5) en de mondelinge motivering die door de externe lector werd gegeven tijdens het inzagemoment.

Een schriftelijke basis voor deze feedback bestaat niet, evenmin werd de eindbeoordeling van het PAC aan verzoekster ter inzage gegeven,

Dit document werd opgevraagd door verzoekster, tot op heden heeft zij dit nog niet mogen ontvangen. (Stuk 6)

Nogmaals dient benadrukt te worden dat het niet het PAC is dat een eindbeoordeling dient te geven, maar wel de stagebegeleider die de beoordeling louter ter afstemming voorlegt aan het PAC. Het eindbeoordelingsdocument van de stagebegeleider is evenmin aan verzoekster voorgelegd.

Tot op heden ontbreekt verzoekster nog elke informatie omtrent elk document dat haar in staat stelt na te gaan of de beoordeling correct is gebeurd, waarop deze gebaseerd is en wat daarvoor de motivering is.

Verzoekster wenst dan ook een kopie te verkrijgen van dit document, vooraleer uw beroepscommissie een beslissing zou nemen en zij behoudt zich het recht voor daaromtrent nog te reageren van zodra zij dit mag ontvangen.

Verzoekster is bijgevolg louter in kennis van de deeltijfers, zonder de officiële motieven te kennen die hiervan aan de basis zouden liggen.

II.2.3. Eindcompetenties behaald

Uit de enige documenten en feedback die voorhanden is, kan er enkel afgeleid worden dat verzoekster onterecht werd gequoteerd en zij weldegelijk de eindcompetenties heeft behaald.

In stuk 5 vinden we het evaluatiekader (eindevaluatie) terug met de feedback van de mentor zoals deze werd aangevuld door de stagebegeleider. Wanneer we deze feedback lezen en deze vergelijken met de deelcompetenties uit stuk 4 dienen we te besluiten dat verzoekster deze alleszins behaald heeft en steeds groei in alle competenties heeft laten zien.

Onderstaand wordt dit aangetoond:

II.2.3.1 Begeleidingsattitude, vaardigheden en kennis

M.b.t. deze competentie ligt de focus op onderstaande elementen:

- creëert een basissfeer die structuur, veiligheid en uitdaging biedt
- handelt bewust (straffen / belonen, structuur bieden, emancipatorisch denken, ruimte bieden,...)
- hanteert conflicten en probleemsituaties
- werkt preventief
- kan omgaan met sympathi[e]ën en antipathi[e]ën
- kan risico- en protectieve factoren op vlak van het cliëntsysteem/de dader/het slachtoffer/de omgeving in kaart brengen
- heeft zicht op de noden van het cliëntsysteem op micro, meso en macro niveau (zie orthopedagogisch grondplan)
- heeft inzicht in theoretische modellen en theorie, betrekking hebbend op de doelgroep
- kan bestaande netwerken van het cliëntsysteem in kaart brengen en activeren
- verantwoordt zijn (ped)agogisch optreden vanuit theoretische kaders/visies over opvoeding en menselijke ontwikkeling en licht toe welk effect dit heeft op de cliënt
- draagt bij aan de kwaliteit van leven
- ondersteunt aspecten van het wonen, werken, leren en / of de vrije tijd op maat van het cliëntsysteem (rekening houdend met de visie en de praktische mogelijkheden van de organisatie)
- kan nieuwe steungevende netwerken ontwikkelen
- kan op basis van bestaande en eventueel nieuwe netwerken, met het cliëntsysteem werken aan herstel
- kiest, organiseert en (bege)leidt (groeps)activiteiten op maat van de doelgroep
- verantwoordt de gekozen activiteiten
- speelt in op groepsprocessen, kan onderlinge relaties tussen groepsleden hanteren
- varieert begeleidingsstijl afhankelijk van de noden van het cliëntsysteem
- kan het verschil in waarden en normen een plaats geven in het omgaan met het cliëntsysteem

- kan in een concrete situatie bewust handelen op basis van hypothesen, evalueren en bijsturen ■
- past de binnen de organisatie gehanteerde kaders toe
- past het handelingsplan toe

Wanneer we de feedback zoals neergeschreven in het evaluatiekader bekijken dienen we te besluiten dat er veel meer positieve elementen in deze feedback terug te vinden zijn dan er werkpunten zijn. Deze laatste zijn minimaal.

Daarbij is het ook opvallend dat de meerderheid van de werkpunten, nergens terug te vinden zijn in bovenstaande criteria, zodat deze niet als basis voor een lager cijfer kunnen dienen.

Elementen als ‘gevoelens leerbaar maken op basis van verbaal gedrag’ en ‘flexibel zijn in denken’ dienen met beoordeeld te worden aangezien zij geen onderdeel uitmaken van deze competentie.

Er wordt bijgevolg slechts op twee focuspunten minder positieve feedback gegeven, nl. het toepassen van de theorie in de praktijk en het inspelen op de noden van het cliëntensysteem.

Voor het overige wordt nergens aangehaald dat de andere focuspunten met behaald zouden zijn. Het is dan ook een raadsel hoe het behalen van 20 van de 22 focuspunten zich vertaalt in de nipte voldoende van 10/20.

II.2.3.2. Samenwerkingsattitude en vaardigheden

Dat verzoekster zich niet in elke samenwerkingssituatie goed voelt en optimaal kan presteren is geweten. Dit heeft haar echter niet tegengehouden hierin te groeien tegenover haar vorige stage,

Inzake deze competentie ligt de focus op onderstaande elementen:

- verwoordt en beargumenteert eigen mening
- deelt reflecties mondeling met collega's
- vindt oplossingen wanneer zich een probleem voordoet
- overlegt constructief met collega's in het kader van handelingsplanning
- heeft inbreng tijdens de vergaderingen (geeft informatie door, stelt vragen, formuleert voorstellen)
- kent de dagelijkse werking en functioneert hierin zelfstandig

Wanneer we bovenstaande focuspunten vergelijken met de feedback uit het evaluatiekader kunnen we besluiten dat verzoekster aan meer dan de helft van de focuspunten voldoet.

Zij kreeg namelijk positieve feedback inzake het vinden van oplossingen wanneer zich een probleem voordoet, alsook m.b.t. het kennen van de dagelijkse werking en hierin zelfstandig kunnen functioneren en tot slot werd ook bevestigd dat haar geschreven communicatie correct en objectief is.

De pijnpunten betreffen het mondeling delen van reflecties en het overleg met collega's, ook de inbreng tijdens vergaderingen is met verzoekster haar sterkste kant.

Dit neemt echter niet weg dat verzoekster enorm is gegroeid ten opzichte van vorig jaar. Er kan niet begrepen worden dat dit haar slechts een 6/20 oplevert. Dit wringt des te meer in het licht van alle focuspunten die zij duidelijk wel behaalde.

Deze mening wordt eveneens bijtreden door de stagebegeleider die tijdens het inzagemoment erkende dat hij verzoekster een 8/20 zou toekennen voor dit onderdeel.

Zoals reeds aangetoond, zou deze wijziging ervoor zorgen dat verzoekster slaagt voor haar stage.

Bovendien negeert men de juiste nuance die de stageplaats naar voren schoof (cfr. infra 11.3.3. Team).

II.2.3.3. Zicht op de organisatie

Wat betreft dit onderdeel dienen onderstaande focuspunten te worden beoordeeld:

- kan het aanbod en de visie van de organisatie kritisch bekijken
- kan de verschillende functies binnen de organisatie gebruiken
- kent de plaats van de voorziening in het werkveld nu en in het toekomstig zorglandschap (perspectief 2020, integrale jeugdhulpverlening, ...)
- heeft inzicht in de formele en informele communicatie en overlegkanalen binnen de voorziening

Voor deze competentie scoorde verzoekster slechts 11/20, hetgeen bijzonder verwonderlijk is aangezien verzoekster in het evaluatiekader louter positieve feedback kreeg en eveneens voldaan heeft aan alle focuspunten.

Van enige motivering voor deze nipte voldoende is geen spoor. Verzoekster verdient hier een hoger cijfer.

II.2.3.4. Zelfzorgattitude en vaardigheden

Het deelcijfer van 8/20 dat verzoekster wordt toegekend doet zeer veel en ernstige vragen rijzen.

Vooreerst is er het feit dat verzoekster het vorige academiejaar tijdens een ‘rampzalige’ stage hoger scoorde op deze competentie.

Zij heeft zich tijdens de afgelopen stage heel erg gefocust op deze zelfzorg en volgens haar mentor heeft zij hierin een enorme evolutie gemaakt.

Hoe men dan toch tot een cijfer van 8 op 20 kan komen is een raadsel. Vorig jaar behaalde zij nog een 9 in een stage waarin de zelfzorg ook naar inzicht van de student dramatisch was,

Deze 8 op 20 is volstrekt onlogisch.

Bovendien lezen we louter positieve feedback in het evaluatiekader (grote taaklast, grenzen trekken/kijken naar verwachtingen van een ander). Nergens is enig werkpunt terug te vinden in het evaluatiekader. Er wordt louter één – niet gestaafde – bedenking geformuleerd door de stagebegeleider.

De feedback uit het evaluatiekader die voor het overige uitsluitend positief is, toont eveneens evident aan dat verzoekster voldoet aan de focuspunten van deze competentie:

- kan een work-lifebalans vinden zodat hij/zij goed kan functioneren, plezier in het werk houdt en zich blijft ontwikkelen
- kan omgaan met (onuitgesproken) verwachtingen van cliënt, collega en organisatie
- geeft grenzen aan om overbelasting te voorkomen
- heeft inzicht in eigen sterke en zwakke punten als opvoeder/begeleider binnen het professionele team
- heeft zicht op wat je als opvoeder/begeleider binnen de sector kan betekenen met je eigen sterktes en zwaktes
- kan eigen sterktes en zwaktes benutten in het professionele werken
- kan omgaan met moeilijke of vervelende ervaringen

Er kan dan ook met de beste wil van de wereld niet worden ingezien waarom verzoekster niet slaagt voor deze competentie en zij slechts gequoteerd wordt met 8/20. Hiervoor ligt geen enkele feitelijke grondslag voor en al zeker ligt er geen enkele motivering voor die een dergelijke afwijkend laag cijfer kan verantwoorden in het licht van deze uitgebreid positieve feedback. Ook de begeleider kon hiervoor zelfs mondeling geen uitleg verschaffen.

Op welke wijze het PAC dan — zonder verzoekster ooit aan het werk te hebben gezien — dan tot zulk laag cijfer kan komen, is zo mogelijk nog bevreemdender.

De stagebegeleider heeft verzoekster nauwelijks aan het werk gezien, de stageplek is uiterst positief over deze competentie en ook de schriftelijke weerslag (zowel van stageplaats als stagebegeleider) is eenduidig positief. Toch ligt er geen slaagcijfer voor?

II.2.3.5. Leerattitude en vaardigheden

Tot slot wordt de competentie leerattitude en vaardigheden gequoteerd met een 11/20.

Opnieuw lezen we enkel positieve feedback.

Opvallend opnieuw is dat het enige werkpunt dat wordt aangehaald, niet tot de te beoordelen focuspunten behoort,

Diepgaande reflecties behoren namelijk niet tot de focuspunten. Wel verwacht men:

- gebruikt verschillende informatiebronnen
- gaat zelf op zoek naar informatie
- communiceert over nieuw verworven kennis
- kan kritisch kijken naar mediawijsheid en zorgtechnologie
- brengt eventueel nieuwe ideeën in de zorgtechnologie aan en zet deze in, waar mogelijk

Opnieuw stelt zich de vraag op basis van welke motieven men de mening is toegedaan dat verzoekster slechts nipt slaagt voor deze competentie terwijl er enkel positieve feedback voorligt.

II.3. Schending motiveringsbeginsel

II.3.1. Schending formele motiveringsplicht

Verder dient er opgemerkt te worden dat de bestreden beslissing een schending uitmaakt van het formeel motiveringsbeginsel.

Zo lezen we in onderstaande wetgeving:

“De formele motiveringsplicht of de eis van externe legaliteit veronderstelt het veruitwendigen van de motieven, De formele motiveringsplicht volgt uit de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De administratieve overheid wordt verplicht in de akten de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen.”

Verzoekster heeft namelijk tot op heden nog steeds niet de mogelijkheid gehad haar eindbeoordeling in te kijken en kennis te nemen van de geschreven motieven die aan de basis liggen van haar resultaat.

Zo ging ze op 17/02/20 naar het inzagemoment met haar stagebegeleider waar zij inzage wenste te bekomen in haar beoordelingsdocument omtrent de totstandkoming van haar cijfer.

Helaas diende zij vast te stellen dat haar stagebegeleider en tevens evaluator niet in het bezit was van dergelijk document.

De lector schipperde telkens tussen de verschillende blanco beoordelingsdocumenten en gaf zo – los uit de pols – feedback omtrent het cijfer.

Dit is een uiterst bedenkelijke handelswijze.

Verzoekster kreeg slechts mondelinge feedback, waarbij er op geen enkele wijze na te gaan was of deze effectief aan de basis lag van haar cijfer of deze postfactum (en ter plekke) werd gefabriceerd,.

II.3.2. Schending materiële motiveringsplicht

Naast het feit dat de formele motiveringsplicht geschonden werd, dient er eveneens opgemerkt te worden dat de bestreden beslissing een schending uitmaakt op het materieel motiveringsbeginsel,

De vaste rechtspraak van de Raad van State stelt duidelijk dat:

“De materiële motiveringsplicht of de eis van interne legaliteit houdt in dat elke administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.”

Allereerst kan er op geen enkele wijze worden nagegaan op welke concrete motieven het cijfer van verzoekster gebaseerd is. Haar eindbeoordeling werd namelijk nog steeds niet ter inzage voorgelegd.

Afgezien van het feit dat er ernstige vragen rijzen omtrent de effectieve motivering van haar cijfer, dient er opgemerkt te worden dat de motivering die de lector gaf tijdens het inzagemoment veel foutieve argumenten bevatte die vaak meer vragen opriepen dan dat deze inzichten bijbrachten.

De beoordeling van verzoekster is dan ook niet alleen foutief tot stand gekomen op basis van de te beoordelen focuspunten, maar ook wanneer we het quotatieschema bekijken waarnaar de stagebegeleider steeds verwees tijdens het inzagemoment, dienen we vast te stellen dat de beoordeling niet correct is verlopen.

Tijdens het gesprek raadpleegde de lector telkens het blanco quotatieschema, maar hierop was nergens enige motivering terug te vinden m.b.t. waarom verzoekster geen hoger cijfer toegekend kreeg.

Op geen enkele manier blijkt ook op welke manier men de groei van verzoekster in rekening heeft gebracht.

Bovendien stelt verzoekster vast dat in de eindevaluatie plots elementen worden naar voren geschoven die helemaal niet terug te vinden zijn in de tussentijdse evaluatie. Op welke manier verzoekster hieraan dan kon werken is verzoekster onduidelijk.

Dit stilzwijgen heeft een directe impact op de negatieve evaluatie.

Men begaat bijgevolg een fout als onderwijsinstelling als een student verstoken blijft van essentiële informatie betreffende het opleidingsonderdeel of de evaluatie, zodat hij/zij zich niet met kennis van zaken kan voorbereiden, of wanneer de student verstoken blijft van essentiële feedback, zodat hij niet afdoende de kans krijgt om aan te tonen dat hij de beoogde competenties kan remediëren. (Raad Studietoetsing Rolnr. 2016/208 – 2 september 2016).

Men kan verzoekster niet plots confronteren met een tekortkoming als men haar gedurende al die maanden daarop niet gewezen heeft.

Het is duidelijk dat op dit vlak de begeleiding niet afdoende was.

II.3.3. Inhoudelijke kritiek

Onderstaand geeft verzoekster haar inhoudelijke bemerkingen weer :

II.3.[3.]1. STAGIAIRE IN RELATIE TOT CLIËNTEN

Volgens het CAP dient verzoekster een 10/20 toegekend te worden voor deze competentie.

In het quotatieschema lezen we het onderstaande:

10 = Student getuigt van een goede basishouding en biedt een gepast antwoord op de noden van de cliënt, kan dat evalueren en bijsturen. Student kan op vraag theorie linken aan de praktijk.

12 = Student biedt een antwoord op de noden van de cliënt, kan het effect evalueren en bijsturen. Student linkt theorie spontaan aan de praktijk.

Volgens de stagebegeleider werd het cijfer 10 toegekend wegens tekortkomingen m.b.t. onderstaande deelaspecten:

- Deelaspect zicht op de noden van een cliëntsysteem
- Deelaspect linken theorie

Deelaspect linken theorie

Volgens de stagebegeleider is het deel ‘Student biedt een antwoord op de noden van de cliënt, kan het effect evalueren en bijsturen’ in orde maar is het geen 12 of meer omdat ‘Student linkt theorie spontaan aan de praktijk’ ontbreekt. Hiermee is verzoekster het echter niet eens aangezien zij de theorie zeker heeft toegepast in de praktijk en steeds in overleg is gegaan met de individuele begeleider van het kind, vooraleer deze stappen te hebben gezet.

Voorbeeld 1: Verzoekster is aan de slag gegaan met de woedethermometer aangezien uit een schooloverleg naar boven kwam dat het kind vaak aan het vechten was op de speelplaats, ...

Voorbeeld 2: Verzoekster heeft de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind bekeken en vergeleken met de standaard om te kijken wat ze van haar kon verwachten, ...

De stagebegeleider vindt een 10 meer gepast omdat hij vindt dat er niet voldoende over gecommuniceerd werd. Met deze benadering is verzoekster het absoluut niet [] eens. Zij wordt namelijk beoordeeld op haar communicatie, wat tot een andere competentie behoort en waarvoor zij bijgevolg niet tot tweemaal toe op mag worden afgerekend.

Als de begeleider deze competentie correct had willen beoordelen kon hij ook gerichte vragen gesteld hebben. Blijft bovendien natuurlijk het feit dat de begeleider verzoekster nooit aan het werk heeft gezien en de beoordeling gebeurt via tekst en niet via waarneming.

De mondelinge feedback van de stagebegeleider kan bijgevolg geen 10/20 verantwoorden.

Deelaspect zicht op de noden van een cliëntsysteem:

Verzoekster heeft maar een beperkt aantal huisbezoeken gevolgd door de beperkte stagetermijn. Hierbij heeft verzoekster een competentieanalyse opgemaakt met de moeder van het kind dat ze mee opvolgde. Het klopt dat verzoekster hier nog niet concreet mee aan de slag is kunnen gaan omdat dit veel tijd vraagt, tijd die ze niet had door de beperkte stagetermijn.

De contextbegeleidster (CB) vond dit zeer logisch omdat het veel tijd en oefenen vraagt om dit te kunnen met een gezin. Indien verzoekster 1j lang deze contextbegeleiding zou gedaan hebben, zou dit er meer aan te pas gekomen zijn. De eerste stappen zijn hierin gezet en nu gaat de CB hier verder mee aan de slag.

Het is logisch dat verzoekster niet afgerekend kan worden op basis van elementen waarop zij geen vat heeft.

Tevens trachtte zij in te spelen op de noden van het cliëntensysteem door babbeltjes te slagen met ouders aan de deur: hoe gaat het? Hoe gaat de verhuis? Leuke weekendplannen?, ... Ook aan de telefoon ging verzoekster dit niet uit de weg. Voorbeeld: een vader die belt dat hij het niet meer aan kan met zijn zoon, terwijl de zoon onderweg is naar het dagcentrum. Verzoekster heeft hem gekalmeerd en een luisterend oor geboden. Waarom? Omdat deze man nood had aan iemand die naar hem wou luisteren omdat hij helemaal over zijn toeren was.

Enige concrete voorbeelden waarom verzoekster met in staat was in de zaak op de vermeende “visjes die de ouders gooiden” moest de begeleider verschuldigd blijven.

II.3.[3].2. ONDERDEEL TEAM

Volgens het CAP dient verzoekster een 6/20 toegekend te worden voor deze competentie.

In het quotatieschema lezen we het onderstaande:

6 = Student draait spontaan mee in de dagelijkse taken binnen het team en communiceert daarover op vraag.

8 = Student draait spontaan mee in de meeste taken binnen het team en communiceert hier spontaan over.

10 = Student draait op kwalitatieve wijze spontaan mee in de meeste taken binnen het team, neemt initiatief en communiceert over beiden spontaan.

Volgens de stagebegeleider werd het cijfer 6 toegekend wegens tekortkomingen van onderstaande deelaspecten:

- Deelaspect inbreng in vergadering
- Deelaspect communiceren in het team

Volgens de stagebegeleider is het deel omtrent taken opnemen en tot een goed einde brengen zeker in orde. “Student draait op kwalitatieve wijze spontaan mee in de meeste taken binnen het team”, is dus zeker goed. *Zelf geeft hij aan dat hij verzoekster een 8 zou gescoord hebben op dit onderdeel, omdat hij weet dat ze dit wel kan.* Dit heeft hij tijdens de coachingmomenten duidelijk gezien. Echter mag hij hier van het PAC (puntenafstemmingscommissie) geen rekening mee houden. Hij schuift de 6 voornamelijk terug naar het PAC terwijl hij nochtans het eindoordeel over de punten van verzoekster geeft/heeft.

Verzoekster stoort zich in het bijzonder aan het stuk “communiceert daarover op vraag”. De taken die verzoekster had, werkte ze op een correcte manier en binnen de deadline af.

Indien iets aangevuld diende te worden of iets gewijzigd diende te worden, nam ze contact op met het team. Ook eventuele suggesties stelde ze voor.

Voorbeeld: de kinderen worden elke avond gescoord op hun werkpuntjes, indien ze naar de volgende fase gingen, konden er nieuwe werkpunten gekozen worden. Indien verzoekster suggesties had, legde ze deze op tafel. Er heeft nooit iemand in haar team aan haar moeten vragen of het kotje, overzicht dagbegeleiding,... af was,

Verzoekster heeft hen altijd ingelicht indien dit klaar was, ze heeft hen gevraagd aanwezigheden voor hun IB kinderen aan te dulden op een planning,...

Verzoekster meent dan ook dat ze echt wel grote stappen gezet heeft deze competentie en haar team vindt dat ook. Ze heeft veel initiatief genomen door extra taken op zich te nemen, door naar vormingen te gaan,... Dit kan men niet doen zonder te communiceren met het team.

De zin in het evaluatiekader “Jill is niet collegiaal” zorgde blijkbaar voor een bijzonder negatieve beoordeling van dit onderdeel door het PAC, terwijl de stage niet zo zwaar tilt aan deze zin. Het gaat hier eerder over een verwoording die duidelijk verkeerd is geïnterpreteerd door het PAC.

De stagementor bedoelt hier immers mee dat het teamwerk, zoals in een dagcentrum niet het soort team is waarin verzoekster optimaal functioneert. Dit heeft verzoekster zelf ook aangegeven (zelfzorg!). De stageplaats tracht met deze zin dan ook aan te geven dat een job binnen bv, het CLB een teamverband is dat verzoekster beter zou liggen.

Dit wordt eveneens bevestigd in de verklaring van haar stagementor. (F) Deze geeft tevens aan dat verzoekster in de ogen van de stageplaats wel geslaagd zou moeten zijn voor deze stage.

De stagebegeleider wist dat deze uitspraak genuanceerd diende te worden en zo diende geïnterpreteerd te worden, vandaar hij ook van mening is dat verzoekster een 8/20 diende toegekend te worden.

Hij verschuilt zich nu echter onterecht achter de mening van het PAC maar het PAC kan zich natuurlijk nergens op baseren.

Nogmaals dient benadrukt te worden dat de stagebegeleider niet afdoende op de hoogte is van zijn functie en bevoegdheden.

Dit alles heeft een tekort voor verzoekster tot gevolg.

Deelaspect inbreng in vergadering

De stage verwacht van een stagiair(e) dat hij/zij het verslag neerschrijft. Aangezien verzoekster aangaf dat de combinatie alles zorgvuldig noteren en mee nadenken niet eenvoudig was, heeft ze enkele malen de taak om te noteren doorgeschoven.

Verzoekster is zich er van bewust dat haar bijdrage in het discussiëren over bepaalde dossiers eerder minimaal was. Ze is namelijk ook niet in alle dossiers erg betrokken.

Daarnaast heeft ze in de dossiers waarbij ze wel betrokken was, het initiatief genomen om de IB-momenten en CB-momenten te kaderen naar haar team toe.

Verzoekster heeft dan ook gevraagd aan de IB/CB of ze dit zelf mocht doen op de vergaderingen.

Deelaspect communiceren in het team

Dit was tijdens haar vorige stage een enorm heikel punt,

Ze heeft hier dan ook enorm hard aan gewerkt afgelopen semester.

Verzoekster is steeds in overleg gegaan met de IB voor ze stappen ondernam met het kind, tijdens haar afwezigheid heeft ze mails gestuurd voor de zaken die ze nog niet had kunnen doen en enorm belangrijk waren die week door te geven zodat het team op de hoogte was, verzoekster heeft ook mails en post-it op de bureaus achtergelaten van de IB/CB indien zij nog iets in orde diende te brengen om hen mee alert te maken op de deadlines,...

Verzoekster vindt ook dat ze veel meer aandacht heeft besteed aan het zeggen waar ze naartoe ging en wat er op haar planning staat dan in het begin van haar stage. Verzoekster heeft hier grote sprongen vooruit gezet en heeft het gevoel dat dit niet gezien wordt door het PAC terwijl deze progressie zeer duidelijk was voor de stageplaats.

We dienen dan ook te besluiten dat het deelcijfer 6/20 niet representatief is en minstens omgezet dient te worden naar een 8/20.

II.3.[3].3. ONDERDEEL ORGANISATIE

Volgens het CAP dient verzoekster een 11/20 toegekend te worden voor deze competentie

In het quotatieschema lezen we het onderstaande:

10 = Heeft inzicht in de verschillende functies binnen de organisatie en de visie, en de belangrijkste aspecten van de organisatie.

12 = Heeft inzicht in de verschillende functies en kan ze op vraag verbinden met noden van de cliënt. De student heeft inzicht in de organisatie en de visie.

14 = Student stemt handelen af op eigen noden, die van de cliënt, van de collega's en van de organisatie, Gebruikt inzicht in eigen sterkte-zwaktes op vraag als basis om te groeien in de job.

Nergens ligt enige schriftelijke of mondeling feedback voor, die kan verantwoorden waarom verzoekster slechts nipt de helft behaald heeft voor dit onderdeel.

In haar evaluatiekader is nochtans alleen positieve feedback terug te vinden.

Het cijfer van 11/20 wordt op geen enkele wijze gemotiveerd en dient omgezet te worden naar een correct en hoger cijfer.

II.3.[3].4. ONDERDEEL ZELFZORG

Volgens het CAP dient verzoekster een 8/20 toegekend te worden voor deze competentie.

In het quotatieschema lezen we het onderstaande:

6 = Student draait spontaan mee in de dagelijkse taken binnen het team en communiceert daarover

8 = Kan eigen grenzen en noden op aanvaardbare manier communiceren, en een overzicht van eigen sterkte-werkpunten geven op vraag

10 = Student kan op vraag een aanvaardbare oplossing vinden voor eigen grenzen en noden en kan inzicht in eigen sterkte-werkpunten aantonen.

12 = Student stemt handelen af op eigen noden, die van de cliënt en van de collega's en houdt rekening met eigen sterkte-werkpunten binnen het team.

De enige mondelinge feedback die verzoekster tijdens het inzagemoment hieromtrent ontving, houdt geen steek.

In het evaluatiekader is alles rond zelfzorg enorm positief, maar volgens de stagebegeleider struikelt het PAC over de vermeende 'kwetsuur' die verzoekster vorig jaar tijdens haar stage heeft opgelopen.

Vorig jaar scoorde verzoekster echter een 9 op dit onderdeel.

Tijdens de stage vorig academiejaar werd verzoekster enorm persoonlijk aangevallen, met de grond gelijk gemaakt, ze kon niets goed doen en had continu conflicten met haar team en stagebegeleider. Verzoekster begrijpt dan ook dat haar zelfzorg tijdens de vorige stage niet goed was.

Verzoekster heeft het bijgevolg het afgelopen semester helemaal anders aangepakt.

Verzoekster heeft hier aan gewerkt door vanaf de start van haar stage een schriftje bij te houden waar ze de zaken die in haar hoofd speelde[n] neer te schrijven, te analyseren, hierover te reflecteren en deze te relativieren.

De situaties die een indruk achter lieten, heeft ze ook steeds besproken met haar mentor of een andere collega op de dienst. Indien een feedbackgesprek niet kon doorgaan, vroeg verzoekster zelf naar een nieuw moment, dit deed ze ook wanneer ze een extra momentje nodig had. Verzoekster heeft het boek 'Je gevoel de baas' gelezen en is hiermee aan de slag gegaan in de praktijk.

Verzoekster merkt dat ze hier enorm sterk in geworden is ten opzichte van vorig jaar.

Ze heeft geen enkele situatie mee naar huis genomen en heeft preventief gewerkt rond situaties die haar naar beneden zouden trekken, waardoor dit niet gebeurd is.

Het cijfer 8/20 vindt ze bijgevolg volledig onterecht, want ze durft nu te stellen dat haar zelfzorg bijzonder goed was in tegenstelling tot de vorige stage waar zij 9/20 behaalde voor deze competentie.

Er ligt op geen enkele manier enige gegronde motivering voor om aan te nemen dat zij nu niet minstens beter zou scoren dan vorig jaar, integendeel: alle commentaar is positief zodat er minimaal een slaagcijfer dient voor te liggen voor deze competentie.

II.3.[3].5. ONDERDEEL LEERCOMPETENTIE

Volgens het CAP dient verzoekster een 11/20 toegekend te worden voor deze competentie.

In het quotatieschema lezen we het onderstaande:

10 = Student maakt kwalitatief gebruik van teerkansen door middel van reflectie in en na actie, informatie verwerken, uitproberen en feedback.

12 = Student maakt kwalitatief gebruik van leerkansen door middel van reflectie in en na actie, informatie verwerken, uitproberen en feedback en is opvallend goed in een van deze onderdelen.

14 = Student maakt kwalitatief gebruik van leerkansen door middel van reflectie in en na actie, informatie verwerken, uitproberen en feedback en is opvallend goed in enkele van deze onderdelen.

Het is zeer vreemd te moeten vaststellen dat verzoekster slechts 11/20 behaalde voor deze competentie.

De stagebegeleider van verzoekster beaamt namelijk dat zij geen problemen heeft met reflecteren. Deze mening deelt hij ook inzake het vragen van feedback en het hier mee aan de slag gaan. Ook de stageplaats vindt dat verzoekster hier enorm sterk in is.

Ook in het evaluatiekader lezen we quasi uitsluitend positieve feedback. Opnieuw kan niet worden ingezien waarom verzoekster maar nipt meer dan de helft van de punten verkrijgt.

Hiervoor ligt eens te meer geen motivering voor.

II.4. Tegenstrijdigheid

De stageplaats bevestigt dat de beoordeling van verzoekster niet correct is en weerlegt de incoherente interpretatie van het PAC (stuk 7) :

Voor het aspect team maken we een onderscheid tussen taakgerichte en interactiegerichte samenwerkingsattitudes:

Jill nam met veel verantwoordelijkheid taken op zich, stond steeds open voor extra taken en nam hier initiatief in, Jill was sterk in plannen en organiseren. We konden echt vertrouwen en rekenen op Jill.

Ze maakte ook steeds plichtsbewust een goede voorbereiding (bv. checken smartschool voor HW-bgl. G, jongerenoverzicht/competentiemap, IB L., activiteit plannen en uitvoeren, verslag maken, registratie in ecqare,...)

Met de uitspraak dat Jill niet collegiaal is, doelden wij vooral op het interactiegerichte aspect: spontaan een positieve, niet omschreven bijdrage leveren aan het team was eerder beperkt. Jill nam voornamelijk verslag tijdens de vergaderingen. Haar inbreng tijdens de vergaderingen kon beter. We hebben haar hier te weinig gehoord. Voornamelijk de zaken en dossiers waar ze zelf mee bezig was, kon ze uitleggen op een vergadering.

Wat samenwerkingsvaardigheden betreft: Jill heeft in het tweede deel van de stage zeker meer aandacht gehad voor haar communicatie, vooral via mail collega's op de hoogte brengen van wat gedaan was of moest gebeuren verliep vlot. Tijdens

groepsmomenten, waar snelle en directe afstemming en communicatie met collega's erg belangrijk is, misten we de stem van Jill nog iets te vaak. We weten dat de groepsbegeleiding niet iets is wat Jill wil doen als job. Jill heeft naar onze mening haar sterktes als begeleidster op andere vlakken liggen, namelijk in individuele, planmatige begeleiding van kinderen en jongeren,

Voor het aspect zelfzorg:

Jill heeft in het begin van haar stage aangegeven dat zelfzorg iets was waar door haar ervaring van vorig jaar aan wou werken. Vanaf de start van haar stage hield ze een schriftje bij waar ze situaties in schreef die haar bij gebleven waren, zowel positieve als negatieve situaties. Dit was haar manier om de situaties van zich af te zetten en beter te kunnen analyseren. Deze situaties, die in haar hoofd bleven spelen, besprak ze op het wekelijkse feedbackmoment, Indien het feedbackmoment niet kon doorgaan of Jill had nood aan een extra moment, vroeg ze hier naar. Omdat we wisten dat Jill aan de slag wilde gaan rond hoe ze belemmerende gedachten kon ombuigen naar helpende gedachten, gaven we het boek 'je gevoel de baas' als tip mee. Hier heeft ze gebruik van gemaakt.

Jill kon wekelijks in het feedbackmoment aangeven wat energie gaf en wat moeilijk liep. Ook de belastende situatie rond een medestagiaire heeft ze aangekaart en dit was duidelijk een moeilijke maar moedige stap van Jill. Hierbij bracht ze de innerlijk strijd tussen zelfbehoud en steunend willen zijn. Hierin kwam opnieuw naar voor dat Jill enorm conflictvermijdend is (ze laat liever een situatie escaleren uit zorg voor de ander tot het niet meer houdbaar is, dan proactief en In een neutrale sfeer een grens aan te geven). Dit evolueerde en Jill maakte na het bespreken van deze situatie ook een klik: ze voelde aan dat haar stage positief verliep en legde meer de focus op het verderzetten van haar eigen proces. Ze leek beter te kunnen relativiseren, vond op een gegeven moment een soort rust en dit was zeker merkbaar aan Jill haar uitstraling: spontaner, energieke, enthousiast, vrolijk.

Jill heeft in de afgelopen stageperiode zeker zicht gekregen op de eigen sterktes en werkpunten en geeft zichzelf de tijd en ruimte om daar verder in te groeien. Haar identiteit als begeleider zal nog verder vorm krijgen en groeien. Jill kon grenzen aangeven maar heeft hier weinig gebruik van gemaakt omdat ze best een hoge taaklast aankan.

De stageplaats gaat nog verder en stelt :

Wij hadden verwacht dat, gelet op de uitgebreide eindevaluatie die overhandigd werd aan [S.V.H.], KDG alle aspecten in overweging zou nemen, zowel de kwaliteiten en verworven competenties als de aandachtspunten. In het kader van levenslang leren hadden wij als stageplaats bijgevolg niet verwacht dat Jill een onvoldoende zou krijgen.

De Raad oordeelde reeds meermaals dat er voor dergelijke discrepantie een heel duidelijke motivering dient te zijn:

“... het is de vaste rechtspraak van de Raad dat de input van de mentor, behoudens andersluidende bepaling, richtinggevend is en niet beslissend, maar dat deze ook niet mag worden veronachtzaamd, wat onder meer betekent dat aanzienlijke verschillen in de beoordeling tussen mentor en lector, door deze laatste moeten worden gemotiveerd. Niettemin hebben de mentorverslagen hun plaats binnen de evaluatie, en voor zover er grieven zijn omtrent een gebrek aan objectiviteit of redelijkheid in hoofde van een mentor, zullen diens verslagen dan ook een belangrijke eerste bron van informatie zijn.” (Rolnr 2016/227 – 7 september 2016)

“Het mag verder als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd – die ook hier wordt bijgevalen – dat het weliswaar de lector die quoteert en niet de mentor,

maar dat quoteringen die in ongunstige zin duidelijk afwijken van de appreciatie van de mentor, een concrete en duidelijke motivering behoeven.” (Rolnr 2016/230 – 7 september 2016)

In casu dient te worden vastgesteld dat er niet alleen geen motivering voorligt m.b.t. deze discrepantie tussen de voldoende die de mentoren willen toekennen en de onvoldoende (8/20), maar dat er zelfs helemaal geen motivering voorligt voor het lage cijfer tout court.

Algemene conclusie:

Men kan niet anders dan besluiten dat de beoordeling van verzoekster louter gebaseerd is op subjectieve elementen zonder enige concrete basis.

De algemene bewoordingen als “hiervoor was te weinig informatie, dit interpreteerde het PAC anders dan ik,...” geven op geen enkele wijze blijk van een objectieve beoordeling.

Verzoekster wordt dus afgerekend en gequoteerd op basis van een tekstinterpretatie door mensen die verzoekster niet aan het werk hebben gezien. Een interpretatie die bovendien strijdig is met zowel de visie van de stageplaats als de stagebegeleider. Erger: het betreft een interpretatie die volkomen ingaat tegen de feitelijkheden van de stage, maar bovendien ook tegen de context van de tekst.

Op basis van de mondelinge feedback kunnen we alleen maar besluiten dat het tekort van verzoekster gebaseerd is op het niet behalen van 2 van de 25 deelaspecten.

Er kan niet begrepen worden dat deze twee elementen opwegen tegen alle positieve resultaten van verzoekster.

Hiervoor ligt tot op heden geen enkele motivering voor.

Daarbij is het uiterst belangrijk om vast te stellen dat de stagebegeleider bij elke competentie het aspect ‘communicatie’ betreft, terwijl dit een competentie op zichzelf is.

Het mag dan ook duidelijk wezen dat de ‘motivering’ die voorligt geen stand kan houden en verzoeker tot op heden niet in kennis is van de totstandkoming van haar resultaat.

De bestreden beslissing kan ook op basis van de schending van de materiele motiveringsplicht geen stand houden.

II.5. Weigering tot inschrijving

Bij het raadplegen van de resultaten van verzoeker lezen we onderstaande maatregel:

“Je slaagde er gedurende twee academiejaren niet in om een creditbewijs te behalen voor opleidingsonderdelen, waarin je de beoogde competenties geïntegreerd moet toepassen in het werkveld of in een gesimuleerde situatie die sterk aanleunt bij het werkveld (zie ECTS-fiches in de studiegids). Uit jouw dossier blijkt manifest dat het opleggen van bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Je kan je vanaf volgend academiejaar gedurende 3 academiejaren volgend op het academiejaar waarin de maatregel opgelegd werd niet meer inschrijven voor deze opleiding.”

[Wat betreft deze maatregel dient er gewezen te worden op het onredelijke karakter hiervan. Zoals duidelijk wordt gesteld moet een student een laatste kans krijgen om een slaagcijfer te halen tijdens de tweede zit-periode.]

Als we ons hierop baseren dienen we te stellen dat de student bijgevolg reeds 4 eerdere kansen heeft gekregen alvorens hij zou worden uitgesloten.

Dit is in casu echter niet zo. Aangezien het verzoekster vorige academiejaar werd geweigerd haar recht op een tweede examenkans uit te oefenen, zou dit betekenen dat zij een weigering van 3 academiejaren wordt opgelegd, na het slecht afleggen van twee examenkansen.

Zulke maatregel gaat kennelijk alle grenzen van de redelijkheid te buiten. Verzoek[st]er moet namelijk de eerlijke kans krijgen, zoals elke student met een tekort voor een ander opleidingsonderdeel, om haar 4 examenkansen te benutten.

Daarbij is verzoekster een goede student die reeds de meerderheid van haar credits behaalde en steeds een mooi studierendement behaalde.

Deze uitsluiting van 3 academiejaren kan dan ook op geen enkele redelijke wijze gemotiveerd worden en dient te worden vernietigd opdat verzoekster volgend jaar opnieuw toegang krijgt tot haar opleiding.

Dit geldt des te meer aangezien bovenstaand op verschillende manieren wordt aangetoond dat de beoordeling van verzoekster kant noch wal raakt en zij geen eerlijke kans heeft gekregen om te slagen.

Om deze redenen vraagt verzoekster in hoofddorde om gehoord te worden en het resultaat voor de stage te hervormen tot een slaagcijfer, minstens haar toe te laten dit academiejaar nog op basis van enkele weken stage aan te tonen dat zij de laatste werkpunten kan wegwerken.

Zo kan verzoekster de ernstige schade van het verlies van een schooljaar voorkomen.

Recent heeft de Raad ook duidelijk gesteld dat er inderdaad ook een tweede examenkans moet voorzien worden voor stage-onderdelen en heeft het volgende bepaald:

... het recht van elke student op een tweede examenkans zoals bepaald in artikel II.223[] van de Codex Hoger Onderwijs.

Verwerende partij dient in overleg met verzoekster een vervangende taak/praktijkstage uit te werken die het mogelijk maakt voor verzoekster om nog in het huidige academiejaar haar competenties aan te tonen. Enkel op deze wijze kan verzoekster een gedegen rechtsherstel worden geboden, wat haar toekomst, gezien de onzorgvuldigheid waarmee deze stagebeoordeling tot stand is gekomen.

Tevens vraagt verzoekster ondergeschikt zich toch opnieuw te mogen inschrijven in het academiejaar 2020-2021 en de weigering tot inschrijving op te heffen.”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 2 maart 2020. Na verzoekster en haar raadsman te hebben gehoord – hoorzitting waarvan een proces-verbaal wordt opgesteld (stuk 16 administratief dossier) – neemt de beroepscommissie de volgende beslissing:

“(…)

De interne beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie d.d. 13/02/20 voor wat betreft het voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’ behaalde resultaat (8/20). De interne beroepscommissie beslist evenwel de opgelegde maatregel van studievoortgangsbewaking ‘weigering voor verdere inschrijving’ in te trekken.

Motivering van deze beslissing:

De interne beroepscommissie neemt kennis van het dossier en hoort de studente in aanwezigheid van haar raadsman, de stagecoördinator en het opleidingshoofd.

De studente verzoekt om gehoord te worden en het resultaat van de stage te hervormen tot een slaagcijfer, minstens haar toe te laten dit academiejaar nog op basis van enkele weken stage aan te tonen dat zij de laatste werkpunten kan wegwerken. Ondergeschikt verzoekt de studente zich toch opnieuw te mogen inschrijven in het academiejaar 2020-2021.

Met betrekking tot de beoordeling

De stagebegeleider heeft de studente beoordeeld overeenkomstig de procedure in het Stagedraaiboek. Er werd een evaluatiekader opgemaakt op de daartoe voorziene wijze (voorbereiding eindevaluatie door de studente, voorbereiding eindevaluatie mentor, eindevaluatiegesprek, desgevallend aanvullen evaluatiekader). Vervolgens stelde de stagebegeleider een resultaat voor, dat werd afgestemd op de puntenafstemmingscommissie (PAC). Het eindresultaat 8/20 werd door de stagebegeleider vastgesteld na intervisie op de PAC.

Nadien werd op de examencommissie opnieuw nagegaan of het behaalde resultaat in overeenstemming was met de door de studente bereikte competenties vermits de studente zich tot de ombuds wendde en deze laatste het dossier aankaarte op de examencommissie. De examencommissie kwam tot de conclusie dat de toegekende score correct was.

Bij iedere beoordeling werden het evaluatiekader en de voorbereidingen van de studente en stagementor als bron gebruikt om de studente te evalueren. De studente heeft aan de ombuds te kennen gegeven dat zij zich in de inhoud van het evaluatiekader kon vinden en geeft dat ook aan de beroepscommissie aan.

De interne beroepscommissie stelt vast dat het afrondingsgesprek twijfel heeft gezaaid over de totstandkoming van het resultaat. De studente heeft van de betrokken stagebegeleider begrepen dat het de PAC is die haar uiteindelijk resultaat heeft vastgelegd. Dit is volgens de studente niet correct aangezien de PAC de studente niet heeft zien functioneren op de stageplaats en haar niet kent.

Uit de toelichting van de ombuds, de stagecoördinator en het opleidingshoofd begrijpt de interne beroepscommissie dat het resultaat wel op de voorgeschreven wijze is tot stand gekomen. De stagebegeleider heeft de score autonoom toegekend, weliswaar na intervisie op de PAC. Hij heeft daarover klaarblijkelijk op een voor de studente verwarrende wijze gecommuniceerd naar alle waarschijnlijkheid omdat niet enkel de studente maar ook haar raadsman onaangekondigd op het afrondingsgesprek aanwezig was.

Het betrof overigens het afrondingsgesprek zoals beschreven in het Stagedraaiboek en geen ‘inzagemoment’. Vermits het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’ een praktisch opleidingsonderdeel is en de studente overeenkomstig het Stagedraaiboek werd betrokken bij het evaluatiemoment cfr. voorbereiding door studente, feedback van de mentor, ontvangen evaluatiekader, evaluatiegesprek, is er geen inzage mogelijk van documenten. De studente beschikt namelijk reeds over de motivering voor het resultaat zijnde haar voorbereiding, die van de stagementor en het evaluatiekader.

De interne beroepscommissie stelt vast dat de studente zorgvuldig werd begeleid en beoordeeld door de stagebegeleider en naderhand op een even zorgvuldige wijze een tweede keer werd beoordeeld door de examencommissie. Daarbij werd rekening

gehouden met het volledige doorlopen parcours en het naar aanleiding daarvan opgestelde evaluatiekader waarvan de inhoud door de studente wordt onderschreven.

Wat de competentie ‘Samenwerkingsattitude, vaardigheden en kennis’ betreft leest de commissie in zowel de eigen voorbereiding van de eindevaluatie van de studente, als in de voorbereiding van de eindevaluatie van de stageplaats en het evaluatiekader dat communicatie in en samenwerking binnen het team moeilijk loopt, bijvoorbeeld:

“Verbale communicatie is nog te beperkt”, “Het team heeft ervaren dat Jill het moeilijk heeft om in teamverband te werken. Jill is niet collegiaal ingesteld. (zou dit kunnen komen van een kwetsuur van vorige stage?). Indien de stageplaats kijkt naar de toekomst van Jill, ziet men voornamelijk in Jill iemand die grotendeels solo werkt (vb.: CLB medewerker).” [evaluatiekader]

De commissie stelt vast dat stagebegeleider deze uitspraken nuanceert door aan te geven dat de coachings wel goed verliepen. Dit blijkt ook de reden te zijn van het feit dat de stagebegeleider initieel een score van 8/20 voor ogen had voor deze competentie. Na intervisie met collega’s was echter duidelijk dat de coachings geen rechtstreeks onderdeel vormen van het functioneren op de stageplaats en dus niet worden meegenomen in het oordeel of de competenties al dan niet bereikt zijn. De stagebegeleider quoteert de competentie uiteindelijk met 6/20. Het bereiken van de competenties wordt beoordeeld aan de hand van het quotatieschema waaraan het evaluatiekader wordt getoetst. De studente behaalt de competentie ‘Student draait spontaan mee in de dagelijkse taken binnen het team en communiceert daarover op vraag’. Dit correspondeert met 6/20.

Bovendien is de commissie van mening dat uit het dossier duidelijk blijkt dat niet enkel de communicatie binnen het team aan de basis ligt van het feit dat de studente niet als ‘teamplayer’ wordt omschreven. Zo wordt de volgende opmerking door de stagementor gemaakt:

*“**Collegialiteit:** alle collega's dagelijks groeten, vragen of iemand koffie/thee wil, tafel klaarzetten voor de vergadering of eten, vaatwas legen/vullen, ... Ook in deze dingen zit veel collegialiteit verweven en dit lijkt moeilijk te zijn voor Jill om aan te voelen of in te schatten wat positief bijdraagt aan een team”*

Ook de examencommissie komt op gemotiveerde wijze tot de conclusie dat de competentie correct is beoordeeld (zie schrijven examencommissie d.d. 14/02/20).

Uit de naderhand door de studente opgevraagde toelichting van de stageplaats – die naar de mening van de commissie omzichtig moet worden behandeld gelet op het feit dat deze na het bekendmaken van het niet slagen werd opgesteld — blijkt naar het oordeel van de commissie nogmaals duidelijk dat de studente op vraag communiceerde in plaats van spontaan en niet als teamplayer wordt omschreven:

“Met de uitspraak dat Jill niet collegiaal is, doelden wij vooral op het interactiegericht aspect: spontaan een positieve niet omschreven bijdrage leveren aan het team was eerder beperkt. ... Haar inbreng tijdens de vergaderingen kon beter. We hebben haar hier te weinig gehoord.”

“Wat samenwerkingsvaardigheden betreft: Jill heeft in het tweede deel van de stage zeker meer aandacht gehad voor haar communicatie: vooral via mail collega’s op de hoogte brengen van wat gedaan was of moest gebeuren verliep vlot. Tijdens groepsmomenten, waar snelle en directe afstemming en communicatie met collega’s erg belangrijk is, misten we de stem van Jill nog iets te vaak. Jill heeft naar onze mening haar sterktes als begeleidster op ander[e] vlakken liggen, namelijk in individuele, planmatige begeleiding van kinderen en jongeren.”

Wat de competentie ‘Zelfzorgattitude, vaardigheden en kennis’ betreft verwijst de interne beroepscommissie naar de motivering van de examencommissie: *“Om een 10 te kunnen bekomen moet je op vraag een aanvaardbare oplossing vinden voor eigen grenzen en noden en kan je inzicht in eigen sterkte-werkpunten aantonen. Het tekort is toegekend omdat je niet zelf een aanvaardbare oplossing kan vinden voor eigen grenzen en noden. Er werden jou vooraf oplossingen aangereikt waar je dan verder mee aan de slag ging, zoals bv. het lezen van het boek ‘Je gevoel de baas’.”*

De interne beroepscommissie stelt daarnaast vast dat de stageplaats aangeeft dat de studente moeite heeft met onuitgesproken verwachtingen, pas tijdens het tweede deel van de stage “een klik kon maken” en doorheen de stage leerde te relativeren.

De stagebegeleider stelt zich verder de vraag of de kwetsuur van vorig jaar voldoende is verwerkt. Ook de studente vermeldt geregeld de vorige stage als een invloedrijke factor (bv. gesprek met de ombuds, gesprek met de studieloopbaancoördinator). De commissie is dan ook van mening dat er wel degelijk werkpunten worden geformuleerd, niet alleen tussentijds ook bij de eindevaluatie waarvan onder andere de onuitgesproken verwachtingen zowel tussentijds als op het einde van de stage. Het niet bereiken van de competentie is naar de mening van de commissie bijgevolg wel degelijk gemotiveerd op basis van het evaluatiekader.

De studente geeft aan in het algemeen gegroeid te zijn en stappen te hebben gezet. De interne beroepscommissie acht die groei prijzenswaardig maar is tegelijkertijd van oordeel dat een grote groei niet automatisch betekent dat een student de vereiste competenties behaalt. Uit het dossier blijkt bovendien dat de studente naar aanleiding van haar ervaring vorig academiejaar “van onder nul” moest beginnen. Dit neemt de commissie haar uiteraard niet kwalijk maar verklaart mogelijks waarom een grote groei niet noodzakelijk slagen als gevolg moet hebben.

Voor wat de score 11/20 betreft voor de competenties ‘Zicht op organisatie en de visie, vaardigheden en kennis’ en ‘Leerattitude, vaardigheden en kennis’ stelt de commissie vast dat de scores wel degelijk gemotiveerd zijn op basis van het evaluatiekader, de voorbereiding van de eindevaluatie en naar alle waarschijnlijkheid ook het evaluatiegesprek.

De score van 11/20 wordt toegekend indien wordt vastgesteld aan de hand van het quotatieschema op basis van het evaluatiekader en de voorbereiding daarvan dat een student de competentie overeenstemmend met 10/20 volledig behaalt en de competentie overeenstemmend met 12/20 gedeeltelijk behaalt. Dit was voor beide competenties voor de studente het geval.

De commissie stelt vast dat het evaluatiekader in tegenstelling tot wat de studente stelt, niet enkel positieve feedback bevat m.b.t. beide competenties; bijvoorbeeld *“Misschien had ze nog meer feedback kunnen vragen aan de collega’s”, “diepergaand reflecties over beleving van verschillende cliënten en de relatie in het beroep specifiek heeft ze niet gebracht”*. Van ‘opvallend goed’ zijn is dus geen sprake, hetgeen vereist is voor minstens 12/20 voor de competentie ‘Leerattitude’.

Voor wat het scoretoekenningsschema (tabblad ‘berekeningsblad’) betreft.

De studente is van mening dat zij een foutief cijfer heeft toegekend gekregen. Zo zou de gewogen score van 8,9 afgerond een resultaat van 9/20 moeten zijn.

De interne beroepscommissie stelt na toelichting door het opleidingshoofd en de stagecoördinator vast dat het scoretoekenningsschema een instrument is dat door de stagebegeleider(s) wordt gebruikt. De stagebegeleider komt op basis van het quotatieschema tot bepaalde scores voor bepaalde competentieclusters (kolommen B, C,

D, E en F). Er wordt een gewogen score berekend, De stagebegeleider geeft een score onder 'vul hier het punt dat je in gedachten had in' (kolom H). Na afstemming op de puntenafstemmingscommissie (verder 'PAC') wordt de eindbeslissing door de stagebegeleider genomen. Het is dus niet zo dat de gewogen score een bindende eindscore vormt. De gewogen score is een indicatie die wordt meegenomen in de eindbeslissing ter voorkoming van anomalieën en subjectieve beoordelingen.

Het globale resultaat van 8/20 werd toegekend op basis van het evaluatiekader, dat door de stagebegeleider werd opgemaakt op basis van een voorbereidend verslag van de student, het verslag van de mentor en het gesprek naar aanleiding van de eindevaluatie in combinatie met het quotatieschema.

De commissie is op grond van bovenstaande motivering van mening dat de studente overeenkomstig de in het Stagedraaiboek voorziene procedure en schema's is beoordeeld door de stagebegeleider. De PAC heeft de haar toebedeelde rol in de procedure gespeeld. Het afrondingsgesprek had naar de mening van de commissie duidelijkheid moeten brengen in plaats van verwarring – dit wijt de commissie aan de omstandigheden waarin het gesprek plaatsvond – maar doet niet af aan de correcte en zorgvuldige beoordelingswijze. De commissie wenst daarnaast eveneens te benadrukken dat [] de hogeschool de eindverantwoordelijke is voor de evaluatie van de stage. In het evaluatiekader is de feedback van de stagementor opgenomen, de stagementor neemt deel aan het eindevaluatiegesprek maar het is de stagebegeleider die op basis van het hele stagetraject en rekening houdend met het quotatieschema en de daarin vervatte mate van behalen van competenties een eindbeslissing neemt.

Ten slotte stelt de interne beroepscommissie vast dat er geen sprake is van discrepantie tussen de mening van de stagebegeleider en die van de stagementor. Zoals reeds hoger beschreven, is de mening van de stagementor in het evaluatiekader geïntegreerd en bijgevolg in de beoordeling meegenomen. Dat de stagementor in het kader van levenslang leren niet had verwacht dat de stage als onvoldoende zou worden beoordeeld, leidt er niet toe dat de meningen m.b.t. het verloop van de stage en de houding van de studente tijdens de stage verschillen. Het kan er wel op duiden dat de lat van de stagebegeleider (en de opleiding) hoger ligt dan die van de stageplaats.

De stagebegeleider dient de afgelopen stageperiode te evalueren of de studente al dan niet beter zou functioneren in een andere context (individueel) of in een ander team is daarbij niet relevant.

Met betrekking tot het verzoek om een tweede examenkans / bijkomende stagemogelijkheid

De ECTS-fiche vermeldt uitdrukkelijk dat een tweede examenkans niet mogelijk is.

De interne beroepscommissie ziet geen reden om af te wijken van de ECTS-fiche. De studente is beoordeeld zoals voorzien in de ECTS-fiche en het Stagedraaiboek. Het loutere feit dat zij een resultaat behaalt van 8/20 verantwoordt naar de mening van de commissie niet dat er een uitzondering moet worden voorzien.

Bovendien is de commissie van mening dat de resterende duur van de eerste zittijd onvoldoende is om een volledige stage van 16 weken inclusief vijf coachingmomenten zoals voorzien in het Stagedraaiboek te volbrengen.

Het inkorten van de stageperiode zou naar de mening van de commissie een vergiftigd geschenk uitmaken vermits de studente in dergelijk geval over een kortere periode zou beschikken om de competentie 'Samenwerkingsattitude, vaardigheden en kennis' te

behalen, hetgeen tijdens een volledige stageperiode reeds niet mogelijk bleek. Daarnaast is de commissie op basis van het verslag van het gesprek met de studieloopbaancoördinator van oordeel dat ook voor het kunnen behalen van de competentie ‘Zelfzorgattitude, vaardigheden en kennis’ een volledige stageperiode inclusief vijf coachingmoment[en] is aangewezen.

Verder geeft de examencommissie aan dat de competentie ‘stagiaire in relatie tot cliënten’ een belangrijk aandachtspunt is omdat het functioneren van de studente balanceert tussen 8/20 en 10/20. Een eerlijke kans d.w.z. een echte bijkomende stageperiode van 16 weken is naar het oordeel van de commissie dan ook een must.

Gelet op het bovenstaande is de commissie van mening dat een tweede examenkans tijdens de tweede zitting (vanaf de eerste werkdag na 15 augustus tot de eerste werkdag in de week van 18 september - artikel 46 Onderwijs- en examenreglement) evenmin tot de mogelijkheden behoort.

Met betrekking tot de maatregel van studievoortgangsbewaking ‘weigering voor verdere inschrijving’

De interne beroepscommissie is van mening dat gelet op de specifieke situatie van de studente nl. het mislopen van de eerste stageperiode (academiejaar 18-19), het feit dat de studente groeipotentieel ziet en zij aangeeft nu op de hoogte te zijn en gebruik te willen maken van het aanbod van de dienst Studentenvoorzieningen (studentenbegeleider), een intrekking van de maatregel van studievoortgangsbewaking is aangewezen. De studente kan bijgevolg het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’ opnieuw opnemen in academiejaar 2020-2021.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin bezwaren.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoekster beroept zich in een eerste middel op een schending van de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de bestreden beslissing niet antwoordt op verschillende grieven die zij in het intern beroep heeft opgeworpen.

Vooreerst stelt verzoekster dat zij duidelijk te kennen heeft gegeven dat zij enkel in kennis is gesteld van de deeltijfers, zonder inzicht in de motieven die daaraan ten grondslag liggen. Zij is van oordeel dat ook na lezing van de bestreden beslissing elke informatie ontbreekt die haar in staat moet stellen om na te gaan of de beoordeling correct is gebeurd en waarop zij is gesteund. Wat dit aspect betreft, argumenteert verzoekster dat zij meermaals heeft gevraagd om een kopie te ontvangen van (i) de motivering van de afstemming van het cijfer van de puntenafstemmingscommissie (verder: PAC), (ii) het ingevulde en gemotiveerde quotatieschema en (iii) de afstemming van de deelcompetenties uit de Leidraad Stage, zijnde de drie documenten die volgens het stagedraaiboek worden gebruikt om tot een eindbeoordeling te komen.

Daarnaast is verzoekster van oordeel dat zij in haar intern beroep heeft aangetoond dat zij de beoogde competenties wel degelijk heeft behaald. Zij verwijst naar en herneemt wat onder titel II.2.3 van haar intern beroep is uiteengezet. Die uiteenzetting wordt, volgens verzoekster, in de bestreden beslissing niet beantwoord, terwijl dit nochtans cruciaal is wil verzoekster kunnen begrijpen waarom zij niet slaagde en voor bepaalde deelcompetenties zelfs lager scoorde van in het vorige academiejaar.

Ten slotte bekritiseert verzoekster dat niet afdoende is geantwoord op haar kritiek inzake het quotatieschema. Wat dit aspect betreft, verwijst verzoekster naar en herneemt zij punt II.3.3 uit haar intern beroep. Zij is van oordeel dat zij voor verschillende competenties een hoger deeltijfer dient toegekend te krijgen.

In haar antwoordnota beaamt verwerende partij dat het stagedraaiboek inderdaad bepaalt dat er voor de evaluatie van de student, naast het draaiboek zelf, drie belangrijke documenten zijn, met name: (i) het schema leerdoelen praktijklijn 1-2-3, dat samenvattend weergeeft naar welke competenties er in de opleiding wordt gestreefd met verschillende accenten over de drie jaren, (ii) de evaluatieleidraad stage die de competenties van dit schema

op een verder uitgesplitste wijze beschrijft met verschillen tussen stage 2 en stage 3, en (iii) het quotatieschema, dat verschilt voor stage 2 en stage 3 en dat uitlegt welke puntenwaarde wordt toegekend aan elk niveau van competenties.

Verwerende partij zet wat de eindbeoordeling betreft uiteen dat er tijdens de stage twee evaluatiemomenten zijn gepland, met de eindevaluatie als beoordelingsmoment. Daarvoor moet de student eerst een voorbereidend verslag opmaken op basis van het verslag van de tussentijdse evaluatie en de feedback van de mentor. Daarna wordt een gesprek ingepland naar aanleiding van de eindevaluatie, voorgezeten door de stagebegeleider. Na de eindevaluatie vervolledigt de stagebegeleider het evaluatiekader met de bevindingen uit de eindevaluatie. Dat evaluatiekader wordt aan de student bezorgd vóór de inzage van de punten. Op de PAC stelt de stagebegeleider een punt voor, dat wordt afgestemd met de andere stagebegeleiders. Na de PAC volgt nog een examencommissie, die het punt definitief goedkeurt. De evaluatie van verzoekster is volgens verwerende partij in overeenstemming hiermee verlopen: verzoekster heeft het evaluatiekader ontvangen, en van enige inzage in of overhandiging van andere documenten is geen sprake.

Wat het gesprek van 17 februari 2020 betreft – waarop verzoekster geen beoordelingsdocument zou hebben kunnen inzien – repliceert verwerende partij dat het geen inzagemoment betrof, maar het in artikel 8.3.1 van het stagedraaiboek beschreven afrondingsgesprek. In dat afrondingsgesprek, zo stipt verwerende partij aan, wordt het eindcijfer mondeling door de stagebegeleider toegelicht aan de hand van de beoordelingsdocumenten die allemaal vooraf door de student gekend zijn. Aangezien het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’ een praktisch opleidingsonderdeel is en verzoekster werd betrokken bij het evaluatiemoment, is er verder geen inzage van documenten mogelijk.

Ten slotte, wat dit aspect betreft, zet verwerende partij uiteen dat de raadsman van verzoekster zonder voorafgaande verwittiging op het afrondingsgesprek aanwezig was, waardoor de stagebegeleider zich erg geïntimideerd voelde en niet goed wist wat zeggen.

Wat verzoeksters claim betreft dat zij de eindcompetenties wel degelijk heeft behaald en dat zij een onterechte quoterings heeft gekregen, verwijst verwerende partij naar de overwegingen van de bestreden beslissing. Waar verzoekster aanvoert dat zij voor de competentie ‘Samenwerkingsattitude, vaardigheden en kennis’ is gegroeid tegenover haar vorige stage en

zij bovendien overwegend positieve feedback heeft gekregen, repliceert verwerende partij dat de vermelde teamcompetentie in de opleiding Orthopedagogie zeer belangrijk is en een wegingsfactor 'x3' krijgt bij de berekening van de score. Ongeacht in welke werkomgeving verzoekster terechtkomt, is samenwerking binnen het team immers van cruciaal belang.

Verwerende partij brengt onder de aandacht dat om voor het voormelde deelaspect een 10/20 te behalen, aan het volgende moet zijn voldaan: *“Student draait op kwalitatieve wijze spontaan mee in de meeste taken binnen het team, neemt initiatief en communiceert over beide[] spontaan.”* In verzoeksters evaluatiekader is evenwel vermeld dat zij amper input gaf tijdens vergaderingen, zelfs wanneer haar de kans werd gegeven om te focussen op de vergadering zelf en iemand anders notities nam; verzoekster gaf geen enkele input nadat haar dat expliciet was gevraagd. Verder wordt aangestipt dat het team heeft ervaren dat verzoekster het moeilijk heeft om in teamverband te werken en dat zij niet collegiaal is ingesteld, en dat ook haar communicatie nog te beperkt is.

Voor de competentie 'Zelfzorg' dan weer, stelt verwerende partij dat een student om een 10/20 te kunnen bekomen, op vraag een aanvaardbare oplossing moet vinden voor de eigen grenzen en noden en inzicht moet aantonen in de eigen sterkte-werkpunten. Hiervoor behaalde verzoekster een tekort omdat zij zelf geen aanvaardbare oplossingen kon vinden; er werden haar vooral oplossingen aangereikt waarmee zij dan verder aan de slag kon gaan. Bovendien, zo merkt verwerende partij nog op, zou een slaagcijfer voor deze competentie er niet toe hebben geleid dat verzoekster voor het opleidingsonderdeel zou kunnen slagen, gelet op de wegingsfactor van de voormelde teamcompetentie.

Wat de grief betreft dat op basis van het quotatieschema niet wordt aangetoond waarom geen hoger cijfer werd toegekend, verwijst verwerende partij naar de motieven van de bestreden beslissing. Wat het onderdeel 'team' betreft (6/20), herhaalt verwerende partij dat de specifieke werkomgeving die verzoekster stelt te beogen, geen afbreuk doet aan de beoordeling tijdens de opleiding; ook aspecten die verzoekster minder aangenaam vindt of later minder hoopt te moeten toepassen, moeten conform de richtlijnen worden beoordeeld. Inzake 'zorg' (8/20) overtuigt het verwerende partij niet dat de ingeroepen evolutie sinds de vorige stage, zich moet vertalen in een hogere quoterings; elke stage heeft een eigen finaliteit en wordt afzonderlijk beoordeeld en resultaten uit het verleden kunnen niet worden ingeroepen.

Ten slotte is verwerende partij niet overtuigd door de praktijkvoorbeelden die verzoekster aanhaalt en waaruit zou moeten blijken dat zij de beoogde competenties wel heeft behaald. Verwerende partij verwijst naar de motivering van de bestreden beslissing.

In haar wederantwoordnota volhardt verzoekster in haar kritiek.

Beoordeling

De vraag van verzoekster om kopie te verkrijgen van ‘de motivering van de afstemming van het cijfer van de PAC’, ‘het ingevulde en gemotiveerde quotatieschema’ en ‘de afstemming van de deelcompetenties uit de Leidraad Stage’ raakt niet aan de formelemotiveringsplicht, maar aan de openbaarheid van bestuur.

Uit het ‘stagedraaiboek’ (stuk 15 administratief dossier) blijkt dat er voor de evaluatie van de stage drie documenten zijn: (i) het ‘schema leerdoelen praktijklijn 1-2-3’, (ii) de ‘evaluatieleidraad stage’ en (iii) het ‘quotatieschema’.

Deze drie documenten zijn opgenomen als bijlage bij het ‘stagedraaiboek’. De eerste twee zijn indicatieve tabellen die respectievelijk het onderscheid tussen stage 2 en stage 3 duiden, en het jaar aanduiden waarin de focus ligt voor bepaalde competenties. Deze stukken zijn verzoekster derhalve gekend. Het individueel quotatieschema van verzoekende partij is stuk 10 van het administratief dossier. Voor zover verzoekster zou betogen dat zij dit laatste stuk niet heeft ontvangen vóór de neerlegging van het administratief dossier, stelt de Raad vast dat verzoekster er in haar wederantwoordnota niet meer op terugkomt en er ook alsdan geen grieven tegen ontwikkelt.

De Raad ziet niet in welke andere stukken bij de beoordeling moeten worden betrokken.

In dit opzicht is het eerste middel ongegrond.

Wat de formelemotiveringsplicht betreft, strekt de op verwerende partij rustende verplichting om de dragende motieven van haar beslissing kenbaar te maken zich uit tot de eindbeslissing. De rechtsgrond voor de formelemotiveringsplicht is immers de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’, in het

toepassingsgebied waarvan krachtens artikel 1 als ‘bestuurshandeling’ wordt beschouwd: ‘de eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuursden of voor een ander bestuur’.

De enige bestuurshandeling die hier voorligt, is de bestreden beslissing die door de interne beroepscommissie is genomen. Handelend met volheid van bevoegdheid, is haar beslissing in de plaats getreden van de initiële examenbeslissing van de examencommissie, die daardoor uit het rechtsverkeer is verdwenen en terecht door verzoekster ook niet als voorwerp van haar beroep is aangemerkt.

Het is dan ook enkel de bestreden beslissing die de toets van de formelemotiveringsplicht moet kunnen doorstaan, en het zijn de motieven van de beroepscommissie, en niet deze van de examencommissie, die dienstig bij een middel kunnen worden betrokken. Wat de motieven van de PAC zijn geweest, en voor zover die überhaupt al niet veruitwendigd zijn in de voorliggende stukken, is niet dienend.

De blote bewering van verzoekster dat haar argumenten zoals opgenomen in het verzoekschrift op intern beroep door de beroepscommissie niet zouden zijn beantwoord, kan de Raad niet bijtrecken.

Vooreerst niet omdat verzoekster zich er kortweg toe beperkt haar intern beroep te hernemen, en zonder concrete kritiek te stellen dat die uiteenzetting “op geen enkele wijze wordt [...] behandeld”, en tweedens niet omdat die bewering op gespannen voet staat met de bestreden beslissing. De beroepscommissie gaat concreet in op de door verzoekster ter sprake gebrachte competenties, betreft de stukken uit het evaluatiedossier en komt tot een eigen beoordeling die ook concreet wordt gemotiveerd. De Raad merkt daarbij op dat de formelemotiveringsplicht er niet toe strekt dat het bestuur noodzakelijkerwijze alle argumenten van de bezwaarindiener dient te beantwoorden, en dat het volstaat dat duidelijk wordt gemaakt op welke gronden het bestuur tot zijn beslissing is gekomen, mits een antwoord wordt geboden op die grieven die, zo zij gegrond zouden worden bevonden, het bestuur tot een andere beslissing hadden moeten brengen.

Hetzelfde geldt voor verzoeksters kritiek inzake het ‘quotatieschema’, waarbij nog kan worden opgemerkt dat de beroepscommissie moest motiveren – en naar oordeel van de Raad heeft gemotiveerd – waarom de toegekende deelscores terecht zijn. De

formelemotiveringsplicht houdt niet in dat moet worden uiteengezet waarom een hogere score niet wordt toegekend, maar de beroepscommissie heeft niettemin ook wat dat betreft inspanningen gedaan om uiteen te zetten waarom het door verzoekster beoogde deelcijfer niet kon worden toegekend.

Het eerste middel is niet gegrond.

Tweede middel

Verzoekster beroept zich in een tweede middel op de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet het volgende uiteen:

“(…)

1. Tot op vandaag de dag blijft verweester zich baseren op uitspraken die onwaar zijn, minstens zeer incorrect.

Zo blijft verweester van mening dat de stagebegeleider zijn taak als evaluator correct heeft uitgevoerd.

In de bestreden beslissing lezen we nog steeds dat de stagebegeleider een cijfer zou hebben opgesteld en dit zou hebben voorgelegd aan het PAC.

Ten overvloede wenst verzoekster te benadrukken dat zij tijdens het afrondingsgesprek/feedbackgesprek een volstrekt tegenovergestelde uitleg heeft vernomen.

Tijdens dit gesprek kwam duidelijk en meermaals naar voren dat de stagebegeleider absoluut niet op de hoogte was van zijn verschillende taken en rollen tijdens de stage.

Hij had zich inzake de beoordeling volledig laten leiden door het PAC en zelf geen eigen beoordeling opgesteld.

Dit werd dan ook zeer duidelijk vermeld ten tijde van het intern beroep. De exacte verwoording van de steeds terugkerende woordkeuze van de stagebegeleider werd daarbij geciteerd (immers waren zowel de studente als haar raadsman hier getuige van):

- *“Ik zeg alleen maar wat het PAC heeft gezegd”*
- *“Daar was volgens het PAC te weinig informatie over, dus hebben we geen hoger cijfer kunnen geven.”*
- *“Het PAC stelt het eindcijfer op, dat doe ik niet”*

Verweester weerlegt deze uitspraken niet in de bestreden beslissing.

Zij beperkt zich louter tot het stellen dat alles correct is verlopen zonder hier enig bewijs van bij te brengen. Dit terwijl deze uitspraken door zowel verzoekster als haar raadsman zijn gehoord.

Het kan niet begrepen worden dat een studente het slachtoffer wordt van het halsstarrig volhouden aan bepaalde onwaarheden om zo de eigen fout met te moeten erkennen.

2. Met grote verbazing leest verzoekster onderstaande stelling in de bestreden beslissing:

“Het betrof overigens het afrondingsgesprek zoals beschreven in het Stagedraaiboek en geen ‘inzagemoment’. Vermits het opleidingsonderdeel ‘Stage 3’ werd betrokken bij het evaluatiemoment cfr. voorbereiding door studente, feedback van de mentor, ontvangen evaluatiekader, evaluatiegesprek, is er geen inzage mogelijk van documenten. De studente beschikt namelijk reeds over de motivering voor het resultaat zijnde haar voorbereiding, die van de stagementor en het evaluatiekader.”

Deze bewering gaat volledig in tegen de regelgeving m.b.t. de openbaarheid van bestuur en het inzagerecht van de student.

Hiervoor wordt verwezen naar het eigen reglement van verzoekster.

In artikel 65 van het OER lezen we het onderstaande:

De hogeschool bewaart alle examendocumenten tot één jaar na de bekendmaking van de resultaten via e-studentservice,

De student heeft het recht om:

- *zijn verbeterde examen (schriftelijk examen) of de motivering van zijn beoordeling (mondeling examen) na te lezen*
- *alle documenten in te kijken die de basis vormden voor de evaluatie tijdens de lesweken*
- *het proces-verbaal van de bijeenkomst van de examencommissie te raadplegen (alleen beslissingen over de student zelf)*

Bovenvermelde motivering uit de bestreden beslissing is dan ook manifest onjuist.

Ten onrechte weerhoudt verweerster verzoekster er tot op heden van om haar inzagerecht uit te oefenen.

3. Verder lezen we meermaals in de bestreden beslissing dat verzoekster ‘zeer zorgvuldig werd begeleid en beoordeeld’.

Het is zeer frappant dit telkens te moeten lezen zonder dat verzoekster [bedoeld wordt: verwerende partij] hier bewijs van bijbrengt of dit zelfs maar op één of andere manier onderbouwt.

Zoals duidelijk blijkt uit de stukken zijn er 3 documenten die gehanteerd moeten worden om de beoordeling van verzoekster uit te voeren. Toch werd er maar één van deze drie documenten effectief gebruikt.

Van de andere twee documenten ligt ook nu nog steeds geen ingevulde versie voor.

Van een zorgvuldige beoordeling is dan ook geen sprake.

Ook m.b.t. de begeleiding dienen ernstige vragen te worden gesteld. Op geen enkele wijze valt uit de tussentijdse evaluatie enig alarmerend signaal op te maken.

Ook op enig ander ogenblik wordt verzoekster niet gealarmeerd dat haar stage niet zou voldoen.

Wel integendeel: de stageplaats geeft duidelijk aan dat verzoekster als geslaagd kan worden beschouwd.

De stagebe[ge]leider heeft verzoekster nooit aan het werk gezien en kan dus niet anders dan zich te baseren op de elementen die de stageplaats aanreikt,

Op welke wijze dergelijke feedback en begeleiding dan zorgvuldig kan zijn als blijkt verzoekster plots niet geslaagd is op het einde van de stage, is voor haar een raadsel.

Ofwel is de begeleiding zorgvuldig verlopen, en dan dient verzoekster geslaagd te zijn in overeenstemming met de feedback die zij kreeg en is de beoordeling onzorgvuldig verlopen.

Ofwel is de beoordeling zorgvuldig verlopen, maar dient te worden vastgesteld dat de begeleiding en feedback is tekort geschoten aangezien deze nooit een onvoldoende in het vooruitzicht heeft gesteld.

4. Ook lezen we in de bestreden beslissing dat de interne beroepscommissie het lage cijfer voor de competentie ‘teamspeler’ mede verklaart door het voorbeeld van de stagementor:

“Alle collega’s dagelijks groeten, vragen of iemand koffie/thee wil, tafel klaarzetten voor de vergadering of eten, vaatwas legen/vullen, ... Ook in deze dingen zit veel collegialiteit verweven en lijkt moeilijk te zijn voor Jill om aan te voelen of in te schatten wat positief bijdraagt aan een team.”

Wat dit betreft dient er opgemerkt te worden dat de interne beroepscommissie het deelcijfer van verzoekster niet mag bepalen aan de hand van het bovenstaande criterium. Dit staat namelijk nergens vermeld in de deelcompetenties uit de Leidraad Stage 3 (Stuk 3).

Verzoekster mag dan ook niet afgerekend worden op criteria die niet beoordeeld dienen te worden.

Daarbij komt dit voorbeeld uit het voorbereidingsdocument van de stagementor en betreft dit dus geen officieel beoordelingsdocument. Deze opmerking is niet terug te vinden in het evaluatiekader, omdat het niet van die aard was dat stage het nodig vond dit te vermelden.

Bovendien kan men een tekort niet baseren op een momentopname, zeker als de stagementor m.b.t. het teamspeler-karakter van verzoekster duidelijk aangeeft hoe men dit genuanceerd inschat en men daarbij aangeeft dat dit helemaal niet problematisch is.

5. In de bestreden beslissing lezen we verschillende tegenstrijdigheden inzake de vooruitgang die verzoekster heeft gemaakt. Zo heeft verzoekster in haar intern beroep duidelijk aangegeven dat zij een enorme vooruitgang heeft gemaakt tijdens het afleggen van haar stage.

Verweerder erkent deze vooruitgang, maar toch wordt verzoekster afgerekend op elementen die PAS tijdens het tweede deel van de stage zouden zijn verbeterd.

Dit is nu toch net het doel van een stage? Dat men al doende leert en tegen het einde van de stageperiode alles onder de knie heeft?

6. Ook lezen we in de bestreden beslissing dat verzoekster heeft erkend zich te kunnen vinden in de Inhoud van het evaluatiekader. Dit is echter niet wat er in de realiteit is gebeurd. Opnieuw wordt de waarheid verdraaid.

Verzoekster heeft louter aangegeven dat ze weet hoe de zaken in het evaluatiekader geïnterpreteerd dienen te worden en weet welke zaken een kleine tip zijn en welke zaken werkpunten vormen.

7. De interne beroepscommissie geeft aan dat de beoordeling van verzoekster eveneens gebaseerd is op het voorbereidingsdocument dat de stagementor had opgesteld.

Opnieuw dienen we vast te stellen dat verzoekster werd beoordeeld op elementen die niet tot de criteria behoren.

De voorbereidingen waarover wordt gesproken zijn niet verplicht op te maken door de stageplaats en de stageplaats was al helemaal niet verplicht om dit document aan verweerder te bezorgen.

Aangezien niet elke stageplaats een grondige voorbereiding maakt, is het niet rechtvaardig dat verzoekster als student afgerekend wordt op wat er in dit document

genoteerd staat. Dit omwille van het feit dat andere studenten dergelijk document niet hebben vanuit hun stageplaats enerzijds en anderzijds omdat dit document niet op correcte Wijze wordt geïnterpreteerd door verweerster. Integendeel: ondanks de duidelijke verklaring van de stageplaats (cfr. infra) blijft men de woorden van de stageplaats verdraaien en in een verkeerd daglicht stellen.

8. In de bestreden beslissing wordt verzoekster verweten dat haar vooral oplossingen werden aangereikt waar ze dan verder mee aan de slag ging.

Dit is niet waar! Verzoekster heeft namelijk rond zelfzorg heel veel vanuit zichzelf gedaan.

Verzoekster is haar stage gestart en heeft meteen een reflectieschriftje bijgehouden, een wekelijks feedbackmoment met haar mentor gepland en gevraagd wanneer ze een extra moment wou of een nieuw moment als het niet kon doorgaan. Ze heeft van in het begin aan haar mentor vermeld dat ze enorm wou werken aan het aspect zelfzorg aangezien dit het jaar voordien enorm slecht was.

Dit werd reeds tijdens de interne beroepsprocedure duidelijk aangegeven.

Ze hebben verzoekster dan naast de zaken die ze zelf al deed, een boek aangeraden [dat] haar ook verder zou kunnen helpen, aangezien verzoekster hier verder aan wou werken. Verzoekster heeft deze suggestie ter harte genomen en kan dan ook niet begrijpen dat dit haar kwalijk genomen wordt.

9. De commissie is van mening dat er wel degelijk werkpunten worden geformuleerd.

Men verliest daarbij uit het oog dat de stage die heeft gezien als aandachtspunten voor het werkveld. In het kader van levenslang leren heeft elke begeleider immers nog aandachtspunten waar die dient aan te werken.

Zoals reeds eerder uiteengezet wegen deze aandachtspunten op geen enkele wijze op tegen de positieve feedback die in het evaluatiekader terug te vinden zijn en kunnen een tekort niet dragen. Opnieuw verliest men elke nuance.

Een werkpunt is geen breekpunt !

10. Tot slot tracht verweerster zichzelf boven bindende regels van de wegingsfactor te zetten.

Begrijpe wie begrijpen kan...

Verzoekster heeft duidelijk aangetoond dat zij op basis van haar deelcijfer en de verschillende wegingen die daaraan werden toegekend een 9/20 diende te behalen in de plaats van 8/20. Dit werd duidelijk aangetoond met een afdruk van de Excel-berekening uit het quotatieschema dat verweerster zelf heeft ontwikkeld.

Groot was dan ook de verbazing toen verweerster dit zelf trachtte te ontkennen door te stellen dat de gewogen score geen bindende eindscore zou betreffen, maar slechts een indicatie waarop de stagebegeleider autonoom een cijfer mag toekennen.

Deze motivering is echter compleet onredelijk en gaat in tegen de bepalingen van het vertrouwensbeginsel. Een student moet namelijk kunnen vertrouwen op de wijze waarop hij of zij zal beoordeeld worden.

Wanneer er verschillende wegingen aan deelcijfers worden toegekend en dit wordt vastgelegd in het stagedraaiboek, mag hier in tegenstelling tot de beweringen van verweerster niet plots van afgeweken worden. Dergelijke wegingen en de voorbereidingen van de student worden hierdoor anders compleet nutteloos.

Het is dan ook misleidend om plots andere beoordelingscriteria te hanteren dan degene die officieel werden opgelegd en bekendgemaakt aan de studenten.

Indien we de bedenkelijke handelswijze van verweerster hanteren kan zelfs een student die op basis van zijn deeltijfers slaagt voor de Stage alsnog een tekort behalen. Deze motivering is kennelijk onredelijk en kan geen stand houden.

Algemeen besluit. We dienen dan ook te besluiten dat de motivering uit de bestreden beslissing enerzijds op geen enkele wijze gestaafd wordt door bewijsmateriaal, anderzijds is deze verschillende onjuiste elementen bevat die steeds worden weerlegd door verzoekster.

De motivering uit de bestreden beslissing kan dan ook geen stand houden en dient vernietigd te worden.”

In haar antwoordnota bestrijdt verwerende partij deze visie. Zij stelt vooreerst nogmaals dat de stagebegeleider zich bij het afrondingsgesprek erg geïntimideerd voelde door de aanwezigheid van de raadsman van verzoekster. Verder duidt verwerende partij dat de stagebegeleider een aantal zaken heeft genuanceerd, met name dat de coachings van verzoekster wel goed verliepen, reden waarom de stagebegeleider voor de competentie ‘Samenwerkingsattitude, vaardigheden en kennis’ initieel een score van 8/20 voor ogen had. Na de intervisie met de collega-stagebegeleiders is vastgesteld dat de coachings geen rechtstreeks onderdeel vormen van het functioneren op de stageplaats, zodat dit positief element niet in de beoordeling kon worden meegenomen. De stagebegeleider, zo stelt verwerende partij, staat volledig achter de quoterings van 6/20.

Verwerende partij stelt verder dat verzoekster het synthesesdocument met de motivering van de punten heeft ontvangen en dat zij correct werd geëvalueerd.

De stelling dat verzoekster tijdens de tussentijdse evaluatie geen signaal had gekregen dat de stage niet voldeed, overtuigt verwerende partij evenmin. Zij verwijst naar het evaluatiekader bij de tussentijdse evaluatie (stuk 8 administratief dossier), waarin nog verschillende werkpunten staan vermeld:

“Nog meer inzetten op het bieden van structuur.
Bewust handelen tijdens groepsmomenten kan beter.
Minder direct zijn: ‘stop’ → ‘ik zou graag hebben dat je stopt en ... doet’.
Meer inzetten op gekende theorieën.
Meer aandacht besteden aan mijn lichaamstaal.
Communiceren over nieuwe verworven kennis mag nog meer aan bod komen.
Blijf stilstaan rond de communicatie met anderen.”

Volgens verwerende partij wilde de stagementor niet steeds benadrukken dat het onvoldoende was om verzoekster niet te demotiveren, maar is wél steeds duidelijk gesteld op welke

vlakken verzoekster nog moest groeien. Hoewel het tweede deel van de stage beter verliep, was de vooruitgang te beperkt en werden nog steeds niet alle vooropgestelde competenties bereikt.

Beoordeling

De Raad is vooreerst van oordeel dat het gesprek met de stagebegeleider een afrondingsgesprek was, en niet kadert in een inzagerecht of de openbaarheid van bestuur. Verzoekster legt ook geen enkel stuk voor waaruit blijkt dat dit gesprek het gevolg is van een verzoek tot openbaarheid of inzage. Verder vindt de Raad in het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij of enig ander stuk waarop hij vermag acht te slaan, geen enkele bepaling terug waaruit een student een afdwingbaar recht kan putten om zich door een raadsman te laten vergezellen op een dergelijk gesprek dat kadert binnen de pedagogische activiteiten van het opleidingsonderdeel. Indien de stagebegeleider zich door de aanwezigheid van verzoeksters raadsman ongemakkelijk voelde, dan had hij zich tegen die aanwezigheid kunnen verzetten. Het gaat evenwel in een hogeronderwijscontext niet op om een advocaat toe te laten en vervolgens die aanwezigheid in te roepen als een intimiderende omstandigheid die bepaalde gezegden zou moeten nuanceren.

Dit gezegd zijnde, stelt de Raad vast dat er van het gesprek geen verslag voorligt. Verzoekster en haar raadsman kunnen bezwaarlijk worden beschouwd als objectieve getuigen en verwerende partij ontkent dat de stagebegeleider de door verzoekster beweerde uitlatingen omtrent de totstandkoming van de quoterings heeft gedaan.

Op de documenten die verzoekster verlangt in te zien, is reeds ingegaan bij de bespreking van het eerste middel. Voor zover verzoekster zich beroept op een gebrekkige begeleiding in de loop van het academiejaar, wijst de Raad op zijn vaste rechtspraak dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift

bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Daarvan levert verzoekster niet het bewijs.

Verwerende partij dient te worden bijgetreden in haar argument dat uit het dossier wel degelijk blijkt dat verzoekster in de loop van haar stage is gewezen op verschillende werkpunten. Het is, opdat er van voldoende begeleiding en feedback sprake zou zijn, niet vereist dat de student *expressis verbis* wordt gewaarschuwd over een dreigend tekort.

Dat de stageplaats een hogere score in gedachten had, doet geen afbreuk aan de bevoegdheid tot quoteren die uitsluitend bij de instelling berust. Bovendien kan niet worden gesteld dat de overwegingen van de stageplaats dermate op gespannen voet staan met de toegekende en gemotiveerde (deel)scores, dat er sprake zou zijn van een volstrekte ongerijmdheid.

De verwijzing naar de ‘collegialiteit’ die volgens verzoekster geen te beoordelen competentie uitmaakt, komt in de bestreden beslissing ter sprake nadat de beroepscommissie het deeltijfer van 6/20 voor ‘Samenwerkingsattitude, vaardigheden en kennis’ heeft bevestigd en gemotiveerd, en wordt na de overweging ‘bovendien’ als een overtoollig argument beschouwd. Bovendien wijst de Raad erop dat de besproken competentie ‘Student draait spontaan mee in de dagelijkse taken binnen het team en communiceert daarover op vraag’, waarvan verzoekster het bestaan niet ontkent, wel degelijk ruimte biedt voor het betrekken van de interactie van verzoekster zoals beschreven onder de noemer ‘collegialiteit’.

Van wat verzoekster zelf aanvoert – met name dat zij ‘enorme vooruitgang’ heeft geboekt tijdens de stage – kan bezwaarlijk worden aangenomen dat die bewering op zich een tegenstrijdigheid in de bestreden beslissing kan aantonen. De beroepscommissie erkent dat verzoekster vooruitgang heeft geboekt, maar onvoldoende om te kunnen slagen. De Raad ziet daarin geen tegenstrijdigheid. Gewis is het doel van een stage, zoals elk (praktisch) opleidingsonderdeel, gaandeweg vooruitgang te boeken; dat betekent evenwel niet dat elke vooruitgang volstaat om een slaagcijfer te behalen. In dezelfde geest kunnen werkpunten die

tot het einde van de stage onvoldoende weggewerkt blijven, wel degelijk breekpunten zijn in de afweging om al dan niet een credit toe te kennen.

Het gegeven dat niet elke stageplaats voorbereidingsdocumenten opmaakt, ontnemt daaraan niet elke relevantie en betekent niet dat de beroepscommissie deze, in de beperkte mate dat zij zulks overigens slechts heeft gedaan, niet bij haar overwegingen zou mogen betrekken.

Dat verzoekster veel – de Raad begrijpt daaruit: voldoende – oplossingen zelf heeft gezocht, is een loutere mening van verzoekster die door de beroepscommissie duidelijk niet is bijgevallen. Dat verzoekster het met de beroepscommissie niet eens is, volstaat niet om het vermoeden van deskundigheid aan het wankelen te brengen.

Wat ten slotte de totstandkoming van het examencijfer betreft en de volgens verzoekster bindende deelscores, leert lezing van artikel 8.2.3 van het Stagedraaiboek het volgende:

“De stagebegeleider vervolledigt het evaluatiekader met bevindingen uit de eindevaluatie. De stagebegeleider bezorgt dit kader aan de student voordat de inzage van de punten gepland is. Op de puntenafstemmingscommissie (PAC) stelt de stagebegeleider een punt voor dat wordt afgestemd met de andere stagebegeleiders. Indien er twijfel was over het al dan niet slagen mag de stagebegeleider na deze vergadering de student laten weten of hij geslaagd is of niet.

Na deze commissie volgt nog de examencommissie. Het punt is pas definitief na goedkeuring van de examencommissie en zal pas meegedeeld worden via e-studentservice. De student brengt de stageplaats op de hoogte van dit resultaat.”

Daaruit volgt dat de deelscores die voorafgaand aan de bijeenkomst van de PAC zijn toegekend, niet definitief of bindend zijn, en bijgevolg ook niet *ipso facto* de basis vormen voor de berekening van een gewogen eindcijfer.

Het tweede middel is niet gegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij voert aan dat uit de feedback die de stagebegeleider aan verzoekster en haar raadsman gaf, duidelijk blijkt dat hij geen kennis had van zijn precieze taak als evaluator en hij die taak volledig heeft afgeschoven op de PAC. Dit wijst voor verzoekende partij op een kennelijke onredelijke handelswijze, terwijl een correcte beoordeling door de stagebegeleider cruciaal was.

Bovendien is er volgens verzoekster een grote discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor en deze van de stagebegeleider.

Ten slotte herneemt verzoekster het argument dat zij in de loop van de stage wel degelijk een positieve evolutie heeft doorgemaakt.

In haar antwoordnota ontkent verwerende partij dat er sprake is van een grote discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor en deze van de stagebegeleider. Verwerende partij stelt dat de stagementor enkel een motivering aan de stagebegeleider overmaakt, en dat deze laatste vervolgens het evaluatiekader aanvult met de eigen bevindingen, waarop de stagementor dan opnieuw kan reageren. Dat de stagementor niet had verwacht dat verzoekster een onvoldoende zou krijgen, betekent voor verwerende partij niet dat de meningen met betrekking tot het verloop van de stage en de houding van verzoekster werkelijk verschillen; het kan er wel op wijzen dat de verwachtingen van de stagebegeleider en de opleiding hoger liggen. Verwerende partij wijst erop dat uit het verslag van de stagementor ook wel blijkt dat de stage “niet helemaal het ding van verzoekster was” en dat zij niet goed scoorde wat het ‘team’ betreft. Ongeacht dit alles, stipt verwerende partij aan, is de hogeschool de eindverantwoordelijke voor de evaluatie.

Het gegeven ten slotte dat verzoekster een positieve evolutie heeft doorgemaakt in vergelijking tot een vorige stage, is voor verwerende partij niet van aard om tot een beter examencijfer te leiden. Zij stelt dat elke stage een eigen finaliteit heeft en afzonderlijk wordt beoordeeld:

“De beoordeling mag niet worden beïnvloed, noch in positieve noch in negatieve zin, door behaalde resultaten uit het verleden of door resultaten van andere opleidingsonderdelen. Bovendien is het feit dat de studente zich in het laatste jaar van de opleiding bevindt, geen

argument om soepeler te worden beoordeeld. Van een stage op het einde van de opleiding wordt sowieso een hoger beheersingsniveau verwacht dan bij eerdere stages.

Beoordeling

Wat verzoekster in dit derde middel aanvoert, komt in wezen overeen met de grieven die zij in het raam van het tweede middel reeds heeft ontwikkeld.

In de beoordeling van dat tweede middel heeft de Raad reeds geoordeeld dat de beoordeling op regelmatige wijze tot stand is gekomen en dat de beoordeling van de stagementor *in casu* niet betekent dat de eindbeoordeling een onverklaarde discrepantie vertoont met het uiteindelijke examencijfer en de motivering ervan.

Ook de aangevoerde positieve evolutie van verzoekster is bovenstaand reeds beoordeeld.

Het derde middel, dan in wezen met het tweede middel samenvalt, is evenmin gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 juni 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 19 juni 2020

Arrest nr. 5.828 van 25 juni 2020 in de zaak 2020/055

In zake: Kaat PRENEEL
 Woonplaats kiezend te 2460 Lichtaart
 Esdoornlaan 14

Tegen: UC LEUVEN
 Woonplaats kiezend te 3001 Leuven
 Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 februari 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 18 februari 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, maar niet gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 juni 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer Stef Coomans, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘PBA Mondzorg’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Verkenning van de beroepspraktijk deel 1’ bekomt verzoekende partij een examenresultaat ‘NG’.

Verzoekende partij stelde op datum van 5 februari 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 18 februari 2020 werd het intern beroep ontvankelijk, maar niet gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing gaat vooreerst in op het argument inzake het niet in rekening brengen van de schildklierproblematiek. Verzoekster geeft aan dat zij inderdaad niet altijd een vaste hand heeft. Dit is het gevolg van stress, gekoppeld aan een schildklierproblematiek. Zij heeft dit aangegeven bij het begin van de stage, maar er is geen rekening mee gehouden bij de beoordeling. Het had volgens verzoekster niet vermeld mogen worden in de schriftelijke feedback, noch mag haar onkunde hieraan toegeschreven worden. De beroepsinstantie stelt vast dat verzoekster hier *in se* inroept dat zij om medische redenen een bepaalde praktische competentie niet in voldoende mate correct onder de knie zal (kunnen) krijgen, nu de schildklierproblematiek denkkelijk geen voorbijgaand probleem is. In de beoordeling van verzoekster is inderdaad meermaals verwezen naar de tremor. Verzoekster stelt dat er onterecht met deze opmerkingen rekening is gehouden bij het evalueren van haar kennen en kunnen. Zij haalt dus aan dat de begeleiders het trillen moeten wegdenken, omdat het door een medische problematiek veroorzaakt wordt en zij daar geen vat op heeft. Als er rekening mee wordt gehouden, heeft de opleiding geen begrip voor de medische problematiek.

De beroepsinstantie stelt dat er in de hogeschool bijzonder veel aandacht wordt besteed aan studenten die – omwille van een medische omstandigheid – *de facto* een “functiebeperking” hebben. Verzoekster had in principe het statuut van student met een functiebeperking kunnen aanvragen, maar zij heeft dat nagelaten. Zelfs het erkennen van het bestaan van functiebeperkingen en het bieden van de bijhorende redelijke aanpassingen die de beperkende invloed van een onaangepaste omgeving neutraliseren en die participatie aan de les- en examenactiviteiten mogelijk maken, bieden volgens de beroepsinstantie echter geen vrijgeleide om bepaalde essentiële competenties niet te moeten vervullen. Redelijke aanpassingen hebben namelijk niet tot gevolg dat de student de vooropgestelde leerresultaten niet of in mindere mate moet behalen: studenten met een functiebeperking moeten in gelijke mate aantonen dat zij de vooropgestelde leerresultaten in voldoende mate beheersen en de nodige competenties verworven hebben. Verzoekster heeft dus ongelijk als ze impliciet aangeeft dat er geen rekening

mag worden gehouden met de tremor, zelfs al wordt deze veroorzaakt door een ziekte waarop zij geen vat heeft.

Als mondhygiënist is het hebben van een vaste hand volgens de beroepsinstantie een *conditio sine qua non* voor het goed uitvoeren van verschillende taken die op een (hele) kleine ruimte uitgevoerd moeten worden. Werken in de mond van een persoon vereist nu eenmaal dat een student zijn of haar hand stabiel kan houden, zo niet riskeert men de patiënt pijn te doen, soms zelfs schade aan te richten. Uit de gegeven feedback blijkt dat – spijtig genoeg – de tremor effectief de correctheid van de handelingen beïnvloedt. De opleiding kan hiervoor onmogelijk de ogen sluiten en dit verzoekster “vergeven”, enkel en alleen omwille van het feit dat het hier gaat om een gezondheidsproblematiek. Het gaat volgens de beroepsinstantie om een fundamentele eigenschap van een mondhygiënist, nl. een voldoende goede fijne motoriek hebben. Daarenboven valt het de interne beroepsinstantie zeer sterk op dat de eindevaluatie – naast de tremor – een heel aantal andere fundamentele tekortkomingen van verzoekster vermeldt. Het is dus niet zo dat het tekort enkel en alleen het gevolg is van de tremor. De grief is ongegrond.

Vervolgens gaat de beroepsinstantie in op het argument omtrent de vergelijking van het kennen en kunnen van verzoekster met dat van andere studenten. Verzoekster haalt aan dat haar prestaties – onterecht – worden vergeleken met het niveau van de andere studenten, iets wat objectief gezien totaal niet ter zake doet. Het valt de interne beroepsinstantie op dat verzoekster vaag blijft over deze bewering en niet concreet duidt wat ze daarmee bedoelt. In het licht van de opstelling van het beroep van verzoekster en de frasering en plaatsing van deze zinsnede vermoedt de interne beroepsinstantie dat verzoekster eigenlijk *de facto* nog eens samenvat dat zij – omwille van het schildklierprobleem – niet over dezelfde kam geschoren mag worden als haar medestudenten. De beroepsinstantie herhaalt dat het feit dat achter de tekortkoming een medische problematiek schuilt, niet tot gevolg heeft dat verzoekster aan andere vereisten dan haar medestudenten moet voldoen. Voor het overige verwijst de beroepsinstantie naar de reeds vermelde motivatie. De grief is ongegrond.

Verder gaat de beroepsinstantie in op het argument omtrent de goede prestaties voor andere vaardigheidsvakken. Verzoekster haalt aan dat ze in eerste zittijd voldoende behaalde op de andere vaardigheidsvakken (behalve voor twee opleidingsonderdelen: “Parodontologie deel 1 – preklinische vaardigheden” en “Parodontologie deel 2 – preklinische vaardigheden”).

Mochten vaardigheden echt een probleem zijn, dan had ze geen credits behaald voor deze vakken. De beroepsinstantie haalt aan dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 in juni inderdaad een tekort behaalde op het onderdeel “vaardigheden” van het OPO Parodontologie – deel 1 (op het theorieluik behaalde ze 14/20). In het academiejaar 2017-2018 behaalde ze op het OPO “Parodontologie deel 1 – preklinische vaardigheden” 11/20, maar wel pas in september. Op deel 2 van datzelfde praktijkvak behaalde ze een 9/20 in januari en een 8/20 in september in het academiejaar 2017-2018. In het academiejaar 2018-2019 behaalde ze een 6/20 op “Parodontologie deel 2 – preklinische vaardigheden” en een 9/20 op “Mondzorg bij bijzondere doelgroepen – vaardigheden”. Op de twee vakken “Verkenning van de beroepspraktijk” (deel 1 en deel 2) behaalt verzoekster in dat academiejaar respectievelijk 9/20 en 5/20. Ook dat zijn praktische (stage)vakken. In het huidige academiejaar behaalde verzoekster een NG op het OPO “Verkenning van de beroepspraktijk 1” (de beoordeling waartegen dit beroep gericht is) en op “Parodontologie deel 2 – preklinische vaardigheden” behaalt ze 8/20. Voor de volgende praktijkvakken behaalde verzoekster onmiddellijk een slaagcijfer bij de eerste examenkans:

- Infectiepreventie: vaardigheden (11/20)
- Materialen en producten: vaardigheden (19/20)
- Cariologie - preklinische vaardigheden (13/20)
- Preventieve mondzorg: vaardigheden (12/20)

Het verhaal dat verzoekster in haar beroep schetst, strookt volgens de beroepsinstantie dus niet met de werkelijkheid. Zij meent te kunnen aantonen dat zij alle andere vaardigheidsvakken met groot gemak behaalt, maar uit het bestuderen van de puntenlijsten blijkt eerder dat alle opleidingsonderdelen waarbij concrete *mondzorgkundige* vaardigheden moeten worden aangetoond, problematisch zijn.

Zelfs al zou verzoekster goed gescoord hebben op de andere vaardigheidsvakken, dan nog zou dit niet tot gevolg hebben dat de interne beroepsinstantie dan maar moet aannemen dat de beoordeling voor dit opleidingsonderdeel foutief is geweest. Zélf s wanneer het zou gaan om gelijkaardige opleidingsonderdelen, levert dit geen gegronde grief op. Opleidingsonderdelen streven elk hun eigen doelstellingen na en kunnen de lat soms ook hoger leggen. Het feit dat een studente goed scoort op alle andere vakken, impliceert niet dat zij een slaagcijfer moet behalen op het opleidingsonderdeel waarop zij een tekort behaalde. De grief is ongegrond.

Hierna gaat de beroepsinstantie in op het argument omtrent het niet in rekening brengen van de goede prestaties gedurende het merendeel van de stagemomenten. Verzoekster voert aan dat 65% van de stagemomenten gepresteerd werden op andere diensten van de afdeling Tandheelkunde van het UZ Leuven (nl. op de diagnostische kliniek of de studentenkliniek) en slechts 35% op de afdeling Mondzorg. Het stageresultaat werd enkel gebaseerd op de prestaties die zij neerzette op de afdeling Mondzorg. De prestaties op de andere plaatsen worden schriftelijk beoordeeld door de supervisors, maar deze werden niet opgenomen in het eindresultaat. Haar prestaties daar werden over het algemeen positief beoordeeld. Het eindcijfer reflecteert dan ook niet de uitgevoerde prestaties (het gaat immers om dezelfde of zelfs meer complexe handelingen als op de afdeling Mondzorg). Bovendien heeft verzoekster op de afdeling Mondzorg slechts een beperkt aantal patiënten gezien: dit is dus allesbehalve representatief voor de geleverde prestaties.

De beroepsinstantie stelt dat verzoekster bij haar prestaties op de afdeling Mondzorg de prestaties tijdens de inleidingsweek (1/10 en 2/10) vergeet. Er wordt ook opgesomd op welke dagen verzoekster stage verrichte in het UZ. In totaal was verzoekster dus 7 halve dagen aanwezig op andere afdelingen dan de afdeling Mondzorg. Samengenomen met de inleidingsweek was zij op 9 stagemomenten aanwezig op de afdeling Mondzorg. De interne beroepsinstantie begrijpt dus niet hoe de studente aan de verhouding 65%-35% komt. Ook het onevenwicht in aantal patiënten is niet zo scherp als verzoekster wil voorhouden. Bovendien vermeldt de stagegids het volgende over de stage: *“Je wordt tijdens de stage ingeschakeld in UZ Leuven (campus Sint Rafaël) op verschillende afdelingen gedurende 12 weken van het eerste semester (1 inleidingsweek + 11 weken stage).”* Nergens wordt voorgehouden dat de meerderheid van de stage-uren gepresteerd moet worden op de afdeling Mondzorg. Het OPO heet niet voor niets “Verkenning van de beroepspraktijk”.

Zelfs al was het zo dat verzoekster meer activiteiten uitvoerde op de andere afdelingen, waarbij zij niet rechtstreeks geobserveerd werd door de begeleiders van de hogeschool, dan nog moet dit niet tot het gevolg leiden dat de beoordeling die doorgevoerd werd “verkeerd” is. Vooreerst valt het de interne beroepsinstantie op dat verzoekster op de andere afdelingen vooral ingeschakeld werd voor assistentie. Dit is uiteraard iets anders dan zelf een de slag gaan als mondhygiëniste. De beroepsinstantie verwijst hierbij naar de competenties die worden nagestreefd in het OPO “Verkenning van de beroepspraktijk 1” en hetgeen uit de stagegids blijkt over de inhoud van het OPO.

Het is opvallend dat – bij de overgrote meerderheid van de patiënten die verzoekster zag op stage op andere locaties dan de afdeling Mondzorg – vermeld wordt dat zij geassisteerd heeft. Dit is duidelijk niet het doel van dit OPO. De stagegids is duidelijk: verzoekster moest zelfstandig mondzorgkundige handelingen uitvoeren. Het feit dat zij de beoordelingen “goed” en “voldoende” haalt op assiserende taken, neemt niet weg dat verzoekster onvoldoende kan scoren op de taken die zij wel zelfstandig uitvoerde, ook wanneer deze taken slechts op een beperkt aantal momenten gepresteerd werden (wat duidelijk niet het geval is). Het feit dat het gaat om complexere handelingen is ook te relativieren, aangezien verzoekster niet zelf deze handelingen heeft uitgevoerd nu ze bij het overgrote merendeel van de patiënten slechts een assiserende rol had.

De beroepsinstantie verwijst naar wat te lezen staat in de eindevaluatie van verzoekster. Voor de interne beroepsinstantie is het duidelijk dat een dergelijke eindevaluatie leidt tot de score NG (niet geslaagd). Bovendien strookt de eindevaluatie met de tussentijds gegeven feedback (zowel op de formulieren als via Toledo) aan verzoekster. Het verhoudt zich niet op een niet te verzoenen wijze met de feedback die gegeven werd door de begeleiders op UZ Leuven, rekening houdend met het feit dat verzoekster daar voornamelijk geassisteerd heeft. De grief is ongegrond.

Verder gaat de beroepsinstantie in op het argument inzake de objectiviteit van de beoordeling. Verzoekster voert aan dat er per twee studenten werd gewerkt aan een voorbereiding en nabespreking per patiënt. Bij de eerste beoordeling van een voorbespreking kreeg zij een negatieve opmerking, maar haar medestudente niet (hoewel ze de voorbereiding samen gemaakt hadden en het om dezelfde patiënt ging). De beroepsinstantie haalt aan dat verzoekster opnieuw heel vaag is over deze bewering. Zo is het voor de interne beroepsinstantie op het eerste gezicht niet duidelijk over welke opmerking het concreet gaat en op welk moment. De beroepsinstantie is dan ook zelf in het dossier gaan kijken en vermoedt dat het gaat om de opmerking van 23/10 op Toledo: “Vorbereiding: bekijk ook de verslagen zodat je niets over het hoofd ziet (in dit geval extractie 4 onder sedatie WHT sept 2019)”. Verzoekster draagt geen bewijs bij dat deze opmerking niet aan haar medestudente gegeven werd. Verzoekster koppelt deze grief duidelijk aan het niet-neutrale karakter van haar beoordeling. Zij beticht haar docenten *in se* dus van partijdigheid. In hoofde van de evaluator(en) geldt evenwel een vermoeden van onpartijdigheid en professionaliteit. Het is aan de student om voor de interne beroepsinstantie concrete bewijzen

over te leggen die het tegendeel aantonen. Loutere beweringen, zonder enige staving, volstaan dan ook niet. De interne beroepsinstantie ziet op het eerste gezicht niet hoe uit deze opmerkingen op de voorbereiding overduidelijk zou moeten blijken dat de docenten partijdig zijn ten aanzien van verzoekster. De grief is ongegrond.

Tot slot gaat de beroepsinstantie in op het argument dat het afstuderen van verzoekster in het gedrang zou komen. Verzoekster voert immers aan dat haar studievoortgang in het gedrang komt door het tekort, wat spijtig is aangezien ze op 46 studiepunten van afstuderen staat. De beroepsinstantie stelt dat een hogeronderwijsinstelling geen rekening moet houden met de gevolgen van het opgelegde tekort. Financiële, professionele, psychische of studiegerelateerde gevolgen tasten de rechtmatigheid van de score niet aan. De eindbeoordeling dient enkel de inhoudelijke prestaties van de student in functie van de beoogde competenties te betreffen. Ook als het om een OPO gaat dat gebist wordt, geldt hetzelfde principe. Het feit dat verzoekster op afstuderen staat, geeft haar dus geen recht om geslaagd te zijn. Integendeel, de interne beroepsinstantie kan zich niet van de indruk ontdoen dat de opleidingsonderdelen die verzoekster nog moet afleggen voor een groot deel betrekking hebben op vaardigheden die zij onvoldoende onder de knie heeft en die duidelijk zeer moeilijk te bereiken zijn voor haar. De grief is ongegrond.

De interne beroepsinstantie besluit dat het beroep van verzoekster ontvankelijk, maar niet gegrond is. De beroepsinstantie bevestigt de beslissing van de examencommissie waarbij aan verzoekster de score NG werd toegekend voor het OPO “Verkenning van de beroepspraktijk deel 1”.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 18 februari 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 februari 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel, in combinatie met een schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat er op basis van haar intern beroep een lijst werd opgesteld waarin haar standpunten samengevat worden. Hier merkt verzoekster een aantal onjuistheden op, die zij in de tekst aangeeft. Verder heeft verzoekster al haar opmerkingen/argumenten aangevuld.

Verzoekster stelt dat zij inderdaad niet altijd een vaste hand heeft. “Niet altijd” impliceert volgens haar dat ze soms wel een vaste hand heeft, dat is ook het geval. Verzoekster stelt dat men er in de verdere analyse en argumentatie ten onrechte van uitgaat dat ‘niet altijd’ ‘altijd’ is. Verzoekster weet dat zij in een positieve omgeving (zijnde een omgeving waar ook positieve feedback gegeven wordt en niet enkel de focus op het negatieve ligt) beter kan functioneren, zonder stress/tremor. Als tandartsen uit een real life praktijk wél positief zijn over haar kunnen, dan is dat de reden waarom verzoekster haar opleiding wil verderzetten. Haar ervaring binnen dit OPO is dat er enkel negatieve feedback gegeven wordt, ook al weten de docenten dat dit een negatieve impact kan hebben op haar functioneren. Verzoekster vraagt niet om anders behandeld te worden dan haar medestudenten, maar stelt dat de nodige empathie totaal afwezig is. Het oneindig herhalen van ‘tremor’ in feedback is volgens verzoekster kwetsend, zeker wetende dat dit vermeden kan worden door een positieve omgeving. Verzoekster betwijfelt of haar docenten onbevooroordeeld gebleven zijn, of dat ze zonder haar handelingen echt te beoordelen voornamelijk op de tremor hebben gelet.

Verzoekster stelt ook dat zij deze feedback op haar prestaties tijdens de inleidingsweek zelf niet ontvangen heeft. Tijdens de inleidingsweek heeft zij onder meer een alginaatafdruk gemaakt die na controle onmiddellijk werd goedgekeurd, maar blijkbaar werd dat niet opgenomen in de feedback van haar dossier, hetgeen selectief is.

Verzoekster stelt dat zij nooit een functiebeperking heeft vermeld en dat een schildklierprobleem niet *in se* blijvend is, wat wel door de interne beroepsinstantie wordt gesuggereerd. Verzoekster herhaalt dat zij haar resultaat voor dit OPO niet wil betwisten omwille van een functiebeperking. Wel vraagt ze zich af of de docent die haar op een bepaald onderdeel beoordeeld heeft, dit heeft gedaan zonder voorgaande beoordelingen of deze van een collega in gedachten te hebben. Verzoekster herhaalt ook dat de tremor niet aanwezig is wanneer de omstandigheden optimaal zijn (nl. een positieve omgeving en niet de negatieve omgeving die zij tijdens dit OPO mocht ervaren).

Verzoekster haalt aan dat de interne beroepsinstantie een interpretatie hanteert die niet strookt met de werkelijkheid. Ze verwijst naar een opmerking die werd gemaakt door mevrouw [H.] tijdens de exameninzage. Volgens verzoekster blijft het niet correct dat haar niveau vergeleken wordt met het niveau van andere studenten om haar resultaat te rechtvaardigen.

Verder stelt verzoekster dat zij voor het opleidingsonderdeel “Parodontologie deel 1 – preklinische vaardigheden” wel geslaagd was met 11/20, alleen was dit niet in de eerste zittijd. Ze stelt ook dat de interne beroepsbeslissing niet de vaardigheden vermeldt die niet als zodanig in het overzicht vermeld werden, maar wel in eerste zittijd behaald werden:

- Sealing (onder OPO “Mondzorg voor volwassenen, jongeren en kinderen”)
- Bleekbeugel maken (hetzelfde OPO)
- RX nemen (Medische beeldvorming)

Dit zijn volgens verzoekster duidelijk concrete mondzorgkundige vaardigheden. Verder stelt verzoekster dat zij geslaagd is voor het OPO “Parodontologie deel 1 - preklinische vaardigheden”. Over het OPO “Parodontologie deel 2 – preklinische vaardigheden” stelt verzoekster dat bij de tweede examenkans in augustus geen enkele student geslaagd bleek te zijn (hetgeen moeilijk te verklaren is, maar met als negatief gevolg dat dit OPO in de toekomst maar één examenkans per jaar heeft).

Verder stelt verzoekster dat zij de stagemomenten inleidingsweek niet meegerekend heeft, omdat hierrond ook geen schriftelijke feedback aan studenten werd gegeven. Tijdens de inleidingsweek waren er naast o.a. een rondleiding in het UZ, instructiegebruik RX-apparatuur en lokaal, gebruik alginaat mengmachine... voornamelijk oefeningen op medestudenten (4 in 1 box). Op het einde van de week werd een examen afgelegd.

Verzoekster merkt hierbij op dat het formulier dat ingevuld diende te worden enkel onvoldoende/voldoende en voor DPSI/TS verwijderen vermeldt, en MO kan ook ‘goed’ als beoordeling. Per patiënt was de keuze ‘MO: assistentie of zelf uitgevoerd’ één item, terwijl beide mogelijkheden kunnen per patiënt. Als er ‘MO: assistentie’ werd ingevuld, werd er blijkbaar door de docent Mondzorg verondersteld dat alles enkel door assistentie uitgevoerd werd. Het klopt volgens verzoekster dus niet dat zij enkel voornamelijk assisteerde. De originele evaluatierapporten van het UZ kunnen dat weerleggen, maar gezien verzoekster hiervan als student geen exemplaar ontving, zullen deze bij UC Leuven beschikbaar zijn.

Met betrekking tot de stage op 13/11 vermeldt verzoekster dat de patiënte in tranen en emotioneel was na het bericht van een geplande extractie en niet echt vatbaar was voor communicatie. Na de poetsinstructie heeft verzoekster dus het aantal ragers beperkt gehouden (uit communicatie-OPO’s: rekening houden met de ontvankelijkheid, te veel informatie geeft een negatief resultaat, de patiënt raakt verward en er blijft te weinig hangen, het is beter om de informatie te spreiden over meerdere zittingen). Verzoekster heeft geleerd dit pas te meten na de reiniging en dit werd ook zo in de feedback vermeld. Dit voorbeeld weerlegt volgens verzoekster ook de bewering dat zij niet voldoende zou reflecteren over een uitgevoerde behandeling.

Verder stelt verzoekster dat de bewering van de interne beroepsinstantie dat zij op andere afdelingen vooral werd ingeschakeld voor assistentie, niet strookt met de werkelijkheid. Verzoekster stelt dat zij meerdere handelingen zelf uitvoerde, dit werd ook in de rapportering vermeld en goedgekeurd: DPSI-meting (nagemeten door supervisor THK en goedgekeurd), TS verwijderen (goedgekeurd na controle door supervisor THK), polijsten (onder toezicht supervisor THK en goedgekeurd), fluor aangebracht, RX apicaal en BW genomen, THK-anamnese, plaquekleuring. Het formulier dat ingevuld diende te worden, vermeldt enkel onvoldoende/voldoende en voor DPSI/TS verwijderen en MO kan ook ‘goed’ als beoordeling. Volgens verzoekster hebben supervisoren THK wel degelijk meerdere handelingen gevolgd en gecontroleerd. Verzoekster heeft zelfs bij de supervisor, mevrouw [R.B.], gestaan en samen aan patiënten gewerkt, waarbij de taken werden verdeeld en goedgekeurd.

Met betrekking tot haar eindevaluatie stelt verzoekster dat handelingen als plaquekleuring en -meting, MHI niet geëvalueerd werden. Verder stelt verzoekster dat zij wél een spiegel gebruikte voor indirect zicht, anders kan je de metingen niet zien en bepalen. Inzake ‘poetsinstructie floss’

stelt verzoekster dat dit slechts één keer beoordeeld werd, wegens te weinig patiënten. Waar men opmerkt dat verzoekster moeilijk theorie kan toepassen naar praktijk en zich in details zou verliezen, stelt verzoekster dat het onduidelijk is waarop dit gebaseerd is. Volgens haar gebeurde de voorbereiding van de dossiers en van de handelingen correct en ziet zij wel de grote lijnen: ze kijkt ook naar de situatie van de patiënt, het comfort, de motivatie...

Wat betreft de bewering dat verzoekster wel en een medestudente geen negatieve opmerking kreeg, stelt verzoekster dat dit naar haar mening partijdigheid is, gezien beide studenten anders dezelfde opmerking zouden moeten krijgen. Ook stelt verzoekster dat het niet is omdat iets niet bewezen is (geluidsopnames zijn verboden), dat het daarom niet zo is. Volgens verzoekster gaat het inderdaad om de opmerking die de interne beroepsinstantie vermeldt. De voorbereidingen van de dossiers werden altijd per twee gemaakt. Als de docent een negatieve opmerking maakt voor één student en niet voor de andere, dan is dat volgens verzoekster per definitie onjuist. Verzoekster werd dan ook nog eens terechtgewezen in een groep en dit op een bijzonder verwijtende toon. Verzoekster kan enkel vragen om het dossier van de medestudente op te vragen en na te gaan of zij op diezelfde dag negatieve feedback kreeg in haar dossier (op het moment zelf was dat dus niet zo).

Wat betreft haar studievoortgang stelt verzoekster dat de enige optie die overblijft om een diploma te behalen, is een jaar niet inschrijven en dan nadien opnieuw inschrijven. Naar de mening van verzoekster is dit niet echt de meest efficiënte manier om een diploma te behalen.

Verzoekster stelt tot slot dat men er ten onrechte van uitgaat dat zij niet in staat zou zijn de vaardigheden te bereiken, terwijl ze er al meerdere behaald heeft (en bovendien alle theorievakken). Dat deze die ze nog moet behalen enkel vaardigheden zijn, heeft te maken met volgtijdelijkheid. Voor zowel “Verkenning van de beroepspraktijk” als “Parodontologie deel 2” behaalde verzoekster in het verleden 9/20 (hoogste cijfer blijft gelden). Bovendien behaalde ze alle theoretische vakken in eerste zitting met goede scores en heeft ze geen enkel vak getolereerd. Verzoekster wordt gezien als iemand onkundig, die over te weinig handigheid beschikt en bijgevolg dus totaal ongeschikt is, enkel omdat haar handen soms trillen en op basis daarvan alles beoordeeld wordt. Verzoekster vergelijkt zichzelf gerust met andere studenten: deze behaalden een 10/20 voor stage en belangrijke theorievakken, in meerdere zittingen of met toleranties. Met reden twijfelt verzoekster er dan ook over of dit de perfecte mondhygiënist zijn.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij per grief antwoordt op de argumenten van verzoekster, maar dat dit moet worden samengelezen met de interne beroepsbeslissing (stuk 2) en het integrale stagedossier (stukken 6-10). Voor de behandeling van het beroep volgt verwerende partij zo veel mogelijk het beroepschrift van verzoekster, maar om herhaling te vermijden worden sommige middelen samengenomen.

Inzake de grief over het niet in rekening brengen van de schildklierproblematiek, stelt verwerende partij dat de interne beroepsbeslissing aangeeft dat de tremor waarmee verzoekster kampt weldegelijk vermeld mocht worden in de feedback en evaluatie (zie argumentatie – stuk 2). In haar extern beroepschrift stelt verzoekster nu dat de beroepsinstantie ervanuit gaat dat zij steeds een tremor heeft en dat de tremor voornamelijk te wijten is aan de negatieve omgeving waar de focus steeds gelegd werd op wat er mis gaat. Er zou geen empathie zijn voor haar situatie vanwege de begeleiders. Wat de stellint betreft dat de beroepsinstantie ervan uitgaat dat verzoekster steeds last heeft van haar tremor, ziet verwerende partij niet in hoe dit zou kunnen blijken uit de interne beroepsbeslissing. De stelling dat “het hebben van een vaste hand een *conditio sine qua non* voor het goed uitvoeren van verschillende taken die op een (hele) kleine ruimte uitgevoerd moeten worden” impliceert niet dat de beroepsinstantie nu stelt dat verzoekster steeds trilt. Zelfs sporadisch trillen is problematisch bij het werken in de mond van een patiënt. Ook de stelling dat “uit de gegeven feedback blijkt dat – spijtig genoeg – de tremor effectief de correctheid van de handelingen beïnvloedt” leidt niet tot een vaststelling door de beroepsinstantie dat verzoekster steeds met een tremor kampt. De opmerking van verzoekster strookt dus niet met het dossier.

Hetzelfde geldt volgens verwerende partij voor de stelling dat er gesuggereerd werd dat de schildklierproblematiek niet van voorbijgaande aard zou zijn. De exacte bewoordingen uit de interne beroepsbeslissing zijn: “In se roept de studente hier in dat zij om medische redenen een bepaalde praktische competentie niet in voldoende mate correct onder de knie zal (kunnen) krijgen, *nu de schildklierproblematiek denkelijk geen voorbijgaand probleem is*”. Dit is volgens verwerende partij geen vaststelling dat de schildklierproblematiek nooit zal verdwijnen. Het is een samenvatting van een grief die verzoekster aanhaalde zonder daar de nodige medische context te scheppen, waardoor de beroepsinstantie beide opties (een mogelijk voorbijgaande of een mogelijk definitieve impact op de gezondheid van verzoekster) in één zin moest omvatten.

Wat het bestaan van een negatieve leercontext als oorzaak van de tremor betreft, valt het verwerende partij op dat verzoekster dit argument niet heeft aangehaald in haar intern beroep. Dit alleen al heeft in beginsel tot gevolg dat dit middel onontvankelijk is. Het is geen nieuw element waarvan verzoekster geen kennis had ten tijde van de interne beroepsprocedure, noch een middel dat betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep behandeld werd, noch gaat het om een middel van openbare orde (art. II.294 § 2 Codex Hoger Onderwijs). In haar intern beroepschrift maakt verzoekster namelijk enkel gewag van een “schildklierprobleem dat wordt verergerd door stress”. Dat deze stress veroorzaakt wordt door de negatieve houding van de stagebegeleiders, werd nergens door verzoekster vermeld. Ook de koppeling aan de onpartijdigheid van de begeleiders werd niet gemaakt in het intern beroep (dat wordt enkel aangehaald bij het niet-maken van een opmerking t.a.v. een medestudente). Als verzoekster het geweer van schouder wil veranderen en de tremor ditmaal wil verklaren door de oorzaak hiervan (deels) bij de stagebegeleiders te leggen, dan werpt zij een nieuw argument op dat zij niet heeft uitgeput op intern beroep. Dit geldt zeker wanneer zij stelt dat er door de begeleiders (misschien) rekening gehouden werd met voorgaande beoordelingen. Deze grief is dus onontvankelijk. Het intern beroepschrift kon niet anders geïnterpreteerd worden dan dat de tremor veroorzaakt werd door een medische problematiek, waarmee volgens verzoekster geen rekening mocht worden gehouden.

Daarnaast wil verwerende partij graag nog wijzen op de opmerking op de feedbackformulieren van 23 oktober 2019 (“bibbert enorm, zegt niet zenuwachtig te zijn”) en 18 november 2019 (“Je tremor is een groot probleem. Indien niet veroorzaakt door stress, hoe dan oplossen?”) (stuk 8). Verzoekster heeft tijdens de stage dan ook aangegeven dat de tremor juist niet door stress veroorzaakt werd. In haar extern beroepschrift de tremor dan ook voornamelijk toeschrijven aan stress, lijkt niet te stroken met het dossier. Dit middel is volgens verwerende partij onontvankelijk, minstens ongegrond.

Met betrekking tot de grief over het vergelijken van het kennen en kunnen van verzoekster met dat van andere studenten, haalde verzoekster in haar intern beroep aan dat ze het niet kunnen vond dat “haar prestaties vergeleken werden met het niveau van andere studenten, wat objectief gezien totaal niet ter zake doet”. Verwerende partij verwijst naar hetgeen de interne beroepsinstantie hierop geantwoord heeft. Verwerende partij tastte in het duister over de exacte bedoeling van de woorden van verzoekster in haar intern beroep. In het extern beroep wordt één en ander duidelijk: het gaat blijkbaar om een opmerking die één van de begeleidsters tijdens

het recht van inzage maakte. Het valt bezwaarlijk aan verwerende partij te verwijten dat zij op deze grief niet duidelijk heeft kunnen antwoorden. Het was voor haar onmogelijk te weten waar en door wie deze opmerking gemaakt werd. De beroepsinstantie heeft dan ook naar best vermogen op de grief geantwoord, de materiële motiveringsplicht werd daarbij niet geschonden. Los daarvan ziet verwerende partij niet in waarom niet mag worden aangenomen dat alle studenten een zeker niveau moeten halen om geslaagd te zijn. Volgens verwerende partij garandeert dat juist de objectiviteit van de beoordeling. In die zin is het niet vreemd, noch verkeerd om te stellen dat verzoekster minder goed presteert dan de studenten die wel geslaagd zijn. Het middel is volgens verwerende partij ongegrond.

Inzake de grief over de goede prestaties voor andere vaardigheidsvakken, stelt verwerende partij dat verzoekster in deze grief lijkt aan te voeren dat een aantal “vaardigheidsvakken” onterecht niet vermeld werden in het overzicht dat de beroepsinstantie opstelde. Het gaat om een aantal zeer concrete handelingen die aangeleerd werden in bepaalde opleidingsonderdelen die niet specifiek de naam “vaardigheden” dragen. Verzoekster lijkt daarbij voorbij te gaan aan de kern van het verhaal van de interne beroepsinstantie over dit argument (zie stuk 2, randnummer 5), waarover verzoekster zwijgt. Het betreft evenwel de essentie van de afwijzing van de grief van verzoekster, nu – zelfs al zou zij voor alle vaardigheidsvakken in eerste zitting geslaagd zijn – dit niet tot de vaststelling moet leiden dat zij op verkeerde wijze een score NG behaalde voor het OPO “Verkenning van de beroepspraktijk 1”. Zelfs indien de Raad dus aanneemt dat – verkeerdelijk – een aantal vaardigheidsvakken niet opgesomd werden, dan nog leidt dit niet tot een positieve beslissing in het voordeel van verzoekster. De grief is, aldus verwerende partij, ongegrond.

Met betrekking tot de grief over het niet in rekening brengen van de goede prestaties gedurende het merendeel van de stagemomenten, merkt verwerende partij op dat verzoekster in dit middel op het eerste gezicht naar een aantal argumenten verwijst. Verwerende partij antwoordt vervolgens één voor één op deze argumenten.

Vooreerst stelt verzoekster dat de prestaties van de inleidingsweek niet meegeteld mogen worden bij het “aantal verrichte stagemomenten”. Verwerende partij ziet niet goed in waarom dat het geval zou zijn. De ECTS-fiche (stuk 3) is vrij duidelijk. Het staat volgens verwerende partij dan ook buiten kijf dat de inleidingsweek een integraal deel uitmaakt van de (stage)momenten die betrokken kunnen worden bij de eindevaluatie.

In haar volgende argument geeft verzoekster aan dat ze het niet eens is met de stelling dat ze bij de tandartsen van het UZ voornamelijk geassisteerd heeft. Ze stelt dat er op de beoordelingsformulieren per patiënt moest gekozen worden voor ofwel assisteren ofwel zelf uitvoeren, de twee combineren ging dus niet. Het is dus niet zo dat, omdat er assisteren werd aangeduid, er door haar enkel geassisteerd werd. Dit kan weerlegd worden door de originele evaluatierapporten. Verzoekster heeft meermaals zelf taken uitgevoerd. Verwerende partij haalt aan dat de originele feedbackformulieren terug te vinden zijn als stuk 7. Verwerende partij lijst per dag en patiënt op wat er door verzoekster gedaan werd en verwerende partij geeft daarbij aan wanneer het overwicht van de taken duidelijk op assistentie ligt, conform deze formulieren (met name op 14/10, op 16/10 en op 4/11). Op 7/10 en 9/10 heeft verzoekster bij één van de twee patiënten ook duidelijk een meer assisterende rol gehad.

Het is volgens verwerende partij dus zeker niet zo dat de interne beroepsinstantie bij het opstellen van haar beslissing enkel en alleen oog heeft gehad voor het (al dan niet) omcirkelde woord “assistentie” waarop verzoekster in haar extern beroepschrift wijst. Met het geheel van de verrichte stageactiviteiten werd rekening gehouden om te kunnen concluderen dat verzoekster bij het overgrote merendeel van de patiënten een assisterende rol had. De handelingen die verzoekster in haar extern beroepschrift opsomt (DPSI-meting, TS verwijderen, polijsten, fluor aangebracht, RX apicaal en BW genomen, THK-anamnese, plaquekleuring) zijn inderdaad terug te vinden op de evaluatieformulieren, waarbij zij van de mentoren de beoordelingen ‘voldoende’ en ‘goed’ kreeg (met één keer een ‘onvoldoende’ voor MHI), zonder uitgebreide motivering daarbij. Daartegenover stond dat er van de stagedagen op de afdeling Mondzorg uitvoerige feedback te vinden is in het dossier (zie stuk 8 – bijvoorbeeld feedback van 23/10 en 20/11). Indien verzoekster gewag wil maken van discrepanties in de beoordelingen (positief door de mentoren van het UZ, negatief door de stagebegeleiders van de hogeschool), dan verwijst verwerende partij naar de vaststaande rechtspraak van de Raad over discrepanties in de stagebeoordelingen. Het bestaan van discrepanties is volgens verwerende partij op zich geen juridisch problematische situatie, op voorwaarde dat de stagebegeleider zijn of haar evaluatie verantwoord heeft in het licht van het stagedossier. Een stagebegeleider kan positieve beoordelingen van een mentor opzij schuiven, op voorwaarde dat de beoordeling nog duidelijk kan steunen op andere beoordelingselementen uit het dossier en er duidelijk aangegeven wordt waarom (en in welke mate) er geen rekening kan worden gehouden met de

beoordeling gegeven door de mentor. Aan deze voorwaarden is *in casu* voldaan in de beslissing van de interne beroepsinstantie.

Verzoeker legt eveneens uit waarom zij een onvoldoende behaalde op MHI (mondhygiëne-instructie) op 13/11 bij de tandartsen van het UZ. Dit lag aan de emotionele toestand van de patiënte en ze heeft daarbij de richtlijnen opgevolgd die ze bij communicatieve vaardigheden geleerd had. Verwerende partij geeft aan dat het hier niet om een doorslaggevend argument voor het toegekende tekort gaat. Zelfs al zou verzoekster de beoordeling “goed” gekregen hebben op MHI die dag, dan nog zou dit de toegekende score niet veranderd hebben, om de redenen die reeds werden aangehaald.

Als laatste stelt verzoekster dat een aantal vermeldingen in de eindevaluatie niet kloppen of ze stelt zich er vragen bij (vb. handelingen als plaquekleuring en –meting, MHI werden niet geëvalueerd, ze gebruikte wel een spiegel voor indirect zicht, poetsinstructie floss werd slechts een keer beoordeeld omdat er te weinig patiënten waren, het is onduidelijk waarop de vermelding dat zij de theorie moeilijk kan toepassen in de praktijk gebaseerd is). Verwerende partij wil hier vooreerst graag wijzen op het marginaal toetsingsrecht van de Raad. Conform art. II. 291 Codex Hoger Onderwijs is het toetsingsrecht beperkt tot een marginaal toetsingsrecht: er kan enkel nagegaan worden of de stagebeoordeling conform de vooropgestelde criteria verlopen is, dan wel of het redelijkheidsbeginsel geschonden werd. De Raad kan zich niet in de plaats stellen van de evaluatoren en de beoordeling van de student overdoen. *In se* vraagt verzoekster met de argumenten die zij aanhaalt (en waarmee zij poogt de concrete beoordeling onderuit te halen) om een nieuwe evaluatie door te voeren, die dan in haar voordeel moet uitvallen. Uiteraard is dat niet de bevoegdheid van de Raad.

Verwerende partij stelt dat de motivering in de eindevaluatie duidelijk is (stuk 10) en duidelijk steunt op de onderliggende begeleidingsformulieren (stukken 7, 8 en 9). Het feit dat verzoekster van mening is dat sommige vermeldingen niet kloppen (vb. wel een spiegel gebruikt voor indirect zicht), kan de rechtmatigheid van de genomen beslissing niet ondergraven. Verzoekster beweert enkel dat zij dit wel gedaan heeft, doch bewijst dit niet, daar waar het dossier wel voldoende duidelijk is. Ook het louter stellen dat bepaalde handelingen niet geëvalueerd werden (vb. plaquekleuring en -meting, MHI) is volgens verwerende partij geen afdoend argument om de rechtmatigheid van de beslissing te betwisten, nu men bij de beoordeling van de werkpunten niet stuk voor stuk alle handelingen moet overlopen die verzoekster zou moeten kunnen in deze

fase van haar opleiding en die tijdens de stage verricht werden. Bovendien geeft het taalgebruik in de eindevaluatie aan dat het hier gaat om een niet-limitatieve opsomming (“voert op het einde van de stageperiode enkele mondzorgkundige handelingen (*zoals* GI, DPSI, polijsten) nog steeds niet correct, gecontroleerd en nauwkeurig uit”). Het woord “zoals” wijst duidelijk op het illustratieve karakter van deze lijst handelingen. Het feit dat MHI en plaquekleuring hier niet in staan, neemt niet weg dat de beoordeling correct uitgevoerd werd. Uit de feedbackformulieren blijkt dat deze handelingen uitgevoerd werden en ook niet vrij van kritiek waren (stukken 7 en 8). Het feit dat poetsinstructie floss slechts één keer beoordeeld werd omdat er te weinig patiënten waren, neemt niet weg dat de feedback daarover (“zowel geen correct gebruik als iatrogene schade tandvlees door niet correct gebruik”) in de eindevaluatie mag staan. Er bestaat geen enkele rechtsregel die aangeeft dat prestaties op stage maar mogen worden meegenomen indien de student ze een minimaal aantal keren heeft uitgevoerd. Vooraan in haar beroepschrift geeft verzoekster ook aan dat er onder studenten geloot wordt patiënten, wat zou moeten bewijzen dat er te weinig patiënten zijn om een representatieve score toe te kennen. Verwerende partij begrijpt geenszins hoe uit het één het ander zou moeten blijken. Om de aanwezige patiënten willekeurig onder de stagiairs te verdelen, lijkt een loting een aanvaardbare manier van werken.

Verzoekster vraagt zich af waarop de stelling gebaseerd is dat zij de theorie moeilijk kan toepassen in de praktijk en dat zij zich verliest in details en moeite heeft om de grote lijnen te zien. Volgens verwerende partij is deze stelling gebaseerd op de stukken van het dossier (7, 8 en 9) en op verschillende vaststellingen die de stagebegeleiders zelf hebben kunnen doen (stuk 8). Er worden nog te veel fouten gemaakt. Het feit dat verzoekster haar dossiers voorbereidt, de handelingen (in haar ogen) correct voorbereidt en voor de grote lijnen kijkt naar de situatie van de patiënt en dienst, hun comfort en motivatie, doet geen afbreuk aan het grondig gestoffeerde dossier. De grief is volgens verwerende partij ongegrond.

Inzake de grief over de objectiviteit van de beoordeling, stelt verwerende partij dat verzoekster in haar intern beroep aanhaalde dat er per twee studenten samengewerkt werd aan een voorbereiding en nabespreking per patiënt. Bij de eerste beoordeling van een voorbespreking kreeg verzoekster een negatieve opmerking, maar haar medestudente niet (hoewel ze de voorbereiding samen hadden gemaakt en het om dezelfde patiënt ging). Verwerende partij verwijst hierbij naar hetgeen de interne beroepsinstantie hierop antwoordde. Verzoekster geeft in haar beroepschrift aan dat zij haar stelling niet kan bewijzen (geluidsopnames zijn verboden)

maar dat dit niet wil zeggen dat “het niet zo is”. Zij stelt nogmaals dat zij een negatieve opmerking kreeg, maar haar medestudente niet. Ze vraagt dus om na te gaan in het dossier van de medestudente of zij diezelfde dag negatieve feedback kreeg of niet. Volgens verwerende partij klopt één en ander niet aan deze redenering van verzoekster. Het is aan verzoekster om, als zij iets beweert, dit ook te bewijzen. Zij beweert dat de andere studente geen negatieve opmerking kreeg (hoewel in de laatste zin dan eerder onzekerheid blijkt, nu zij vraagt om “na te gaan of zij diezelfde dag negatieve feedback kreeg in haar dossier”) en het is dan ook aan verzoekster om dat te bewijzen. Zij kon zelf bijvoorbeeld aan haar medestudente om een printscreen vragen van de gegeven feedback in Toledo. Opnames zijn helemaal niet nodig. Bovendien geeft verzoekster geen naam van de medestudente. Verwerende partij vraagt zich af hoe zij dan moet kunnen nagaan of er al dan niet een negatieve opmerking gegeven werd, nu zij niet weet bij welke medestudente er moet worden gekeken. Verzoekster houdt het dus bij loutere beweringen. Er is volgens verwerende partij geen bewijs van een ongelijke behandeling, noch van een schending van het onpartijdigheidsbeginsel. De grief is ongegrond.

Met betrekking tot de grief over het afstuderen dat in het gedrang komt, haalde verzoekster in haar intern beroepschrift aan dat haar studievoortgang in het gedrang komt, wat spijtig is aangezien ze op 46 studiepunten van afstuderen staat. Dit beknopt argument werd beantwoord door de interne beroepsinstantie. Verzoekster breidt haar grief nu uit in het extern beroepschrift en stelt dat haar enige optie nu is om zich een jaar niet in te schrijven en zich dan opnieuw in te schrijven. Dit is naar haar inziens niet de meest efficiënte manier om een diploma te behalen. Zij schermt met andere woorden met de regels rond trissen die in het OER van UCLL zijn opgenomen (stuk 12 – art. 29). Deze grief heeft verzoekster niet opgeworpen op intern beroep, en deze is dus onontvankelijk (art. II.294 § 2 Codex Hoger Onderwijs). Bovendien is deze grief voorbarig: het OER voorziet automatische uitzonderingsregels én verzoekster zou ook eventueel een uitzondering op het trisverbod kunnen vragen aan de Commissie voor Uitzonderingen.

Verder gaat verzoekster in op de redenering van de interne beroepsinstantie en stelt dat zij vrijwel enkel nog vaardigheidsvakken (stages etc.) moet afleggen. Ze legt de reden hiervoor bij volgtijdelijkheid. Verzoekster haalt – nogmaals – aan dat ze goede scores haalt op de theoretische vakken. Dat laatste lijkt volgens haar te moeten impliceren dat de score voor het betrokken opleidingsonderdeel verkeerd toegekend werd. Verwerende partij haalt aan dat het feit dat andere studenten met nipte slaagcijfers en toleranties hun diploma kunnen behalen, de

rechtmatigheid van de betwiste score in hoofde van verzoekster niet aantast. Verwerende partij houdt dus vast aan de argumentatie opgebouwd op intern beroep over deze grief, nl. dat het enige waarmee rekening kan worden gehouden de geleverde prestaties in het kader van deze stage zijn. De grief is, aldus verwerende partij, deels onontvankelijk, deels ongegrond.

Verwerende partij besluit met het verzoek aan de Raad om het beroep van verzoekster af te wijzen als ongegrond.

Beoordeling

De betwisting betreft de evaluatie van verzoekende partij voor het opleidingsonderdeel “Verkenning van de beroepspraktijk deel 1”.

Verzoekende partij haalt vooreerst een argument aan met betrekking tot haar tremor. Verzoekende partij geeft aan dat verkeerdelijk is aangenomen dat zij hier steeds last van heeft en voert tevens aan dat het haar ervaring is dat enkel negatieve feedback wordt gegeven, niettegenstaande de docenten weten dat dit een negatieve impact kan hebben op haar functioneren. Verzoekende partij heeft het over kwetsende feedback en wijst op het belang van een positievere omgeving. Zij betwijfelt ook of de docenten onbevooroordeeld zijn gebleven, dan wel of deze zonder haar handelingen echt te beoordelen voornamelijk op de tremor hebben gelet.

Vooreerst treft de Raad in het dossier geen elementen aan die de suggestie inzake bevooroordeeldheid en het onvoldoende oog hebben voor de echte beoordeling van de handelingen van verzoekende partij aannemelijk maken. Dat verzoekende partij feedback ontvangt met betrekking tot de tremor, kan haar wellicht frustreren. De Raad oordeelt evenwel dat dit het belang dat aan de tremor wordt gehecht in het kader van de beoordeling niet onterecht maakt. De Raad acht het ook niet aannemelijk gemaakt dat deze feedback de validiteit van de evaluatie zou ondergraven. De Raad acht het niet aannemelijk gemaakt dat, nu de tremor volgens verzoekende partij negatief zou zijn beïnvloed door de opmerkingen die haar hieromtrent zijn gegeven, de wijze waarop en de mate waarin er rekening mee zou zijn gehouden in het kader van de beoordeling onredelijk zou zijn. De finaliteit van de opleiding is een professionele omgeving, waarin verzoekende partij ook in een context die stress kan

veroorzaken met vaste hand in de beperktheid van de mond van een patiënt moet kunnen werken.

Niettegenstaande het misschien confronterende karakter van de feedback met betrekking tot de tremor heeft deze precies tot doel de student te wijzen op het belang van het vastgestelde werkpunt, deze te laten nadenken over de oorzaak ervan om dit bijgevolg te verhelpen. Precies in de feedback ligt immers een kans verscholen om het euvel te verhelpen. Bovendien is de Raad van oordeel dat het veelvuldig herhalen van de betrokken feedback niet betekent dat geen aandacht zou zijn besteed aan andere aspecten van het klinisch handelen van verzoekende partij bij de beoordeling, maar veeleer dat de tremor ook omwille van patiëntveiligheid een relevant aandachtspunt is.

De Raad merkt daarnaast op dat uit de beoordeling niet blijkt dat bij de beoordeling is aangenomen dat verzoekende partij altijd last heeft van een tremor. De Raad kan uit de beoordeling die verzoekende partij aanvecht, niet afleiden dat de verwerende partij deze heeft gebaseerd op de overtuiging dat verzoekende partij steeds last heeft van een tremor. Dat een vaste hand absoluut onmisbaar is voor het correct uitvoeren van de handelingen van een mondhygiënist, betekent niet dat verzoekende partij deze steeds ontbeert. Het betekent wel dat het demonstreren te allen tijde te kunnen werken met vaste hand een zeer belangrijk element is bij de beoordeling van de voor een mondhygiënist belangrijke competenties.

De Raad kan, zoals hierboven aangehaald, aannemen dat verzoekende partij beter kan functioneren in een positievere omgeving, doch dit betekent niet dat de evaluatie *in casu* niet redelijk zou zijn. Van een mondhygiënist mag immers worden verwacht dat deze ook in moeilijke en stresserende omstandigheden met vaste hand de noodzakelijke handelingen in de mond van de te verzorgen patiënt kan uitvoeren.

Verzoekende partij is ook van oordeel dat bij de beoordeling is uitgegaan van het blijvend karakter van de tremor. Zij wijst hierbij, zoals in de overwegingen hierboven aangehaald, op de afwezigheid van de tremor in optimale omstandigheden. De Raad wil zulks niet betwisten, maar is van oordeel dat dit niet belet dat het niet onredelijk is dat de opleiding verwacht dat de fijne motoriek van de student in alle omstandigheden functioneert. De Raad merkt daarnaast op dat, niettegenstaande de bij de beoordeling aangehaalde problematiek van de tremor, uit het dossier

blijkt dat verzoekende partij ook nog op andere competenties is beoordeeld en tekortkomingen vertoont.

Wat de schildklierproblematiek in de context van de tremor betreft, vermeldt verzoekende partij het nooit over een functiebeperking te hebben gehad alsook dat een schildklierprobleem niet *in se* blijvend is. Verzoekende partij meent nochtans dat dit gesuggereerd wordt door verwerende partij.

Wat dit betreft leest de Raad in de aangevochten beslissing dat de schildklierproblematiek geen voorbijgaand probleem is, hetgeen niet wil zeggen dat het een *a priori* blijvend probleem betreft. Wat de functiebeperking betreft, leest de Raad niet in de aangevochten beslissing dat verzoekende partij zich op een functiebeperking zou hebben beroepen om de beoordeling aan te vechten. Veeleer leest de Raad dat verwerende partij overweegt dat bepaalde competenties dermate essentieel zijn dat studenten, eventueel met behulp van redelijke aanpassingen, in staat moeten zijn deze voldoende te beheersen. *In casu* is het met vaste hand kunnen uitvoeren van handelingen in de mond van een patiënt dergelijke competentie.

Wat het verband tussen de tremor en stress betreft, wenst de Raad nog op een niet onbelangrijke nuance te wijzen. Zo blijkt uit sommige feedbackformulieren dat verzoekende partij zou hebben verklaard dat zij, op het ogenblik waarop het bibberen zich voordeed, niet bijzonder gestresseerd zou zijn geweest.

De Raad stelt ook vast dat verzoekende partij aanvoert voor andere vaardigheidsvakken goed te hebben gepresteerd. De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie zich omstandig boog over het argument dat vaardigheden niet echt een probleem kunnen zijn, omwille van de credits die verzoekende partij voor andere vaardigheidsvakken behaalde (in eerste zitting). Uit de argumentatie van de interne beroepsinstantie blijkt dat de goede prestaties voor vaardigheidsvakken toch enigszins nuance behoeven. Daarnaast mag uit goede prestaties voor andere vaardigheidsvakken niet *ipso facto* worden afgeleid dat de in het kader van het betwiste opleidingsonderdeel beoogde competenties in voldoende mate bereikt zouden zijn.

Aannemelijke argumenten ontbreken om te oordelen dat de aangevochten beoordeling van de prestatie waarop de beoordeling *in concreto* is gebaseerd, niet regelmatig zou hebben plaatsgevonden of onredelijk zou zijn. Indien een beoordelaar vaststelt dat uit de te beoordelen prestatie de aanwezigheid van een competentie niet blijkt, wordt zijn beoordeling niet

onregelmatig door het loutere feit dat in de context van een ander opleidingsonderdeel een prestatie zou zijn neergezet waaruit de aanwezigheid van de competentie desgevallend wel zou zijn gebleken.

In het beroep voor de Raad wijst verzoekende partij evenwel op vaardigheden, behaald in eerste zittijd, die niet werden vermeld door de interne beroepsinstantie en volgens verzoekende partij bij de beoordeling moeten worden betrokken. Het betreft “sealing”, “bleekbeugel maken” en “RX nemen”. Daarnaast wijst verzoekende partij op de moeilijkheidsgraad van het in 2018-2019 afgelegde opleidingsonderdeel “Parodontologie deel 2 - preklinische vaardigheden”. De Raad gaat ervan uit dat verzoekende partij hierbij impliciet te kennen geeft dat, niettegenstaande zij niet slaagde, hieruit niet kan worden afgeleid dat zij de competenties die het opleidingsonderdeel beoogt niet bereikt zou hebben.

De Raad merkt wat dit argument betreft op dat de niet-vermelde vaardigheden slechts concrete handelingen betreffen, aangeleerd in bepaalde opleidingsonderdelen. Deze specifieke vaardigheden laten dan ook niet toe om gerede twijfel te uiten bij de ernst van de middels huidige procedure betwiste score.

Daarnaast merkt de Raad, zoals de interne beroepsinstantie, nogmaals op dat het feit dat verzoekende partij voor andere vaardigheidsvakken goed gescoord zou hebben niet betekent dat de beoordelaars die de betwiste score toekenden niet zouden hebben kunnen vaststellen dat verzoekende partij de vaardigheden, beoogd in het opleidingsonderdeel dat het voorwerp uitmaakt van de huidige betwisting, niet heeft behaald. Dat verwerende partij bepaalde vaardigheden – eerder dan vaardigheidsvakken – niet zou hebben vermeld, voert dan ook niet tot vernietiging van de beoordeling.

Daarnaast spreekt verzoekende partij zich uit over de goede prestaties tijdens het merendeel van de stagemomenten die niet in rekening zouden zijn gebracht.

Wat de diverse elementen die verzoekende partij bijbrengt betreft, moet de Raad vaststellen dat zij de Raad in essentie tot een herbeoordeling beogen te brengen. De Raad moet evenwel opmerken dat hij zijn bevoegdheid overschrijdt indien hij overgaat tot een beoordeling van de merites van de student en zich hierbij in de plaats gaat stellen van de in de schoot van verwerende partij aangewezen evaluatoren.

Meer in het bijzonder wat de activiteiten tijdens de inleidingsweek betreft ziet de Raad, onder verwijzing naar de ECTS-fiche, niet in hoe het feit dat hiermee bij de beoordeling rekening is gehouden tot het besluit zou voeren dat de beoordeling niet langer regelmatig is. Evenmin ziet de Raad, onder meer wat de vraag betreft of er niet te veel van uit is gegaan dat verzoekende partij ‘assisteerde’, op basis van de dossierstukken en met name de feedbackformulieren reden om te besluiten dat verwerende partij niet in overeenstemming met de dossierelementen tot een beoordeling is overgegaan. Dat verzoekende partij uitlegt waarom zij op een bepaalde handeling (mondhygiëne-instructie) een onvoldoende behaalde laat de Raad, rekening houdend met de beperktheid van zijn bevoegdheid, niet toe te besluiten dat de evaluatie niet kan standhouden, nu niets erop wijst dat de beoordeling ter zake kennelijk onredelijk of onregelmatig is geweest.

De Raad moet vaststellen dat de beoordeling is gedragen door de dossierstukken. Dat verzoekende partij de draagwijdte van deze stukken nuanceert of de beoordeling niet bijtreedt, brengt de Raad in deze context niet tot het oordeel dat de evaluatie niet kan standhouden. Zelfs zo de beoordeling streng mocht zijn, dan is zij niet onredelijk. De Raad merkt ook op dat verzoekende partij geen overtuigende elementen bijbrengt die in redelijkheid doen twijfelen aan de juistheid van de inhoud van de dossierstukken die de beoordeling schragen. Ook het feit dat in de eindevaluatie bepaalde handelingen niet zouden zijn vermeld, betekent niet dat deze handelingen niet zijn geëvalueerd. Het betekent ook niet noodzakelijk dat deze handelingen correct zouden zijn uitgevoerd. Verwerende partij verduidelijkt immers dat de opsomming van niet correct uitgevoerde handelingen niet-limitatief is. De Raad brengt ook nog in herinnering dat het feit dat een handeling slechts één keer is beoordeeld de vaststellingen in het kader van deze beoordeling niet de nodige validiteit ontnemt. Wat tenslotte de opmerking van verzoekende partij aangaande het moeilijk kunnen toepassen van de theorie in de praktijk betreft, stelt de Raad vast dat deze opmerking niet tot vernietiging van de evaluatie moet voeren. Uit de dossierstukken blijkt immers dat verzoekende partij haar handelingen misschien wel correct voorbereidt en oog heeft voor veel aspecten van de mondzorg, maar dit belet niet dat bij de concrete zorgverstrekking fouten gebeuren. Deze fouten leidden er precies toe dat verzoekende partij niet slaagde.

Verzoekende partij haalt eveneens het beweerde niet-objectieve karakter van de beoordeling aan en verwijst daarvoor naar een opdracht waarbij zij samenwerkte met een medestudente en

enkel zij een negatieve opmerking kreeg. Verzoekende partij vraagt om in het dossier van de medestudente na te kijken of deze eveneens een negatieve opmerking kreeg. Indien dit niet zo is, dan is volgens haar sprake van een gebrek aan objectiviteit in de beoordeling.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in wezen van oordeel is dat bij haar beoordeling de neutraliteit niet is gerespecteerd. De Raad wijst in deze context op het vermoeden van onpartijdigheid en professionaliteit in hoofde van de evaluatoren. De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie oordeelde dat verzoekende partij geen overtuigende elementen bijbracht om ernstige twijfel te doen rijzen bij deze vermoede onpartijdigheid. Zij komt niet verder dan loutere beweringen.

In het verzoekschrift voor de Raad ziet de Raad geen bijkomende door verzoekende partij bijgebrachte elementen. De Raad kan slechts vaststellen dat verzoekende partij beweert dat haar een opmerking is gegeven die de medestudente waarmee zij samenwerkte niet kreeg en zij aldus niet objectief zou zijn beoordeeld. Voor het overige vraagt verzoekende partij het dossier van de medestudente bij te brengen om vast te stellen of deze een soortgelijke opmerking kreeg. Aldus vraagt verzoekende partij verwerende partij eigenlijk een bewering die verzoekende partij deed met bewijselementen te ontkrachten. Op basis van de loutere bewering van verzoekende partij en haar uitnodiging om verwerende partij te vragen te bewijzen wat zij beweert, kan de Raad niet in redelijkheid twijfelen aan de vermoede objectiviteit bij de beoordeling.

Wat de vergelijking van het kennen en kunnen van verzoekende partij met andere studenten betreft stelt de Raad vast dat in de beslissing van de interne beroepsinstantie is geantwoord op het argument dat verzoekende partij vond dat het niet kon dat haar prestaties vergeleken werden met het niveau van andere studenten, daar dit er volgens haar objectief gezien totaal niet toe doet.

Verzoekende partij kan verwerende partij volgens de Raad bezwaarlijk aanwrijven een onvoldoende antwoord te hebben gegeven op het betrokken argument aangaande de vergelijking met andere studenten, nu de draagwijdte die verwerende partij aan het in de interne beroepsprocedure ontwikkelde argument heeft gegeven volkomen aannemelijk is en niet in redelijkheid kan worden verwacht dat verwerende partij – in het licht van de wijze waarop verzoekende partij haar argument vorm gaf – het in verband zou hebben gebracht met een

opmerking van een docent tijdens de exameninzage. Daarnaast kan de Raad aannemen dat verzoekende partij zich heeft gestoord aan het feit dat een docent, naar verzoekende partij aanvoert om haar resultaat te rechtvaardigen, het door verzoekende partij bereikte niveau vergelijkt met dat van medestudenten. Op zich beschouwd tasten deze gedragingen tijdens het inzagemoment de evaluatie zelf, die zoals uit het dossier blijkt is gebaseerd op vaststellingen betreffende de bereikte competenties van verzoekende partij afgezet tegen de minimaal te bereiken competenties, evenwel niet aan. Dat andere studenten deze competenties wel bereikten en verzoekende partij niet en verzoekende partij aldus minder goed presteert dan de andere studenten die de beoogde minimale competenties wel bereikten, maakt de beoordeling van verzoekende partij niet onregelmatig. Dat de prestatie van verzoekende partij wordt vergeleken met die van andere studenten kan er ook op wijzen dat verwerende partij oog heeft voor de verschillen tussen de diverse studenten in de mate waarin zij de beoogde competenties behaalden, teneinde hen objectief en eerlijk te beoordelen.

Wat tenslotte het argument van verzoekende partij aangaande het in het gedrang komen van haar studievoortgang betreft, kan de Raad slechts vaststellen dat verwerende partij hier in de aangevochten beslissing uitvoerig op heeft geantwoord. De evaluatie is niet onregelmatig of onredelijk nu zij in het licht van de vastgestelde competenties is gegeven en niet in functie van de gevolgen ervan, bijvoorbeeld inzake de studievoortgang van verzoekende partij. Anders dan verzoekende partij voor de Raad aanvoert, is verwerende partij er niet van uitgegaan dat zij niet in staat zou zijn de vaardigheden te bereiken. Verwerende partij heeft enkel overwogen, hetgeen objectief niet weerlegd kan worden, dat de opleidingsonderdelen die verzoekende partij nog moet afwerken voor een groot deel verband houden met vaardigheden die zij niet makkelijk onder de knie lijkt te krijgen.

Dat enkel volgtijdelijkheid ertoe zou hebben geleid dat verzoekende partij nog enkel vaardigheden moet behalen, dat zij goede scores behaalde op theoretische vakken en dat zij in het verleden 9 op 20 behaalde voor “Verkenning van de beroepspraktijk deel 1” en “Parodontologie deel 2 – preklinische vaardigheden”, kan de Raad er in het licht van de dossiergegevens niet toe brengen te oordelen dat op onredelijke wijze tot het besluit zou zijn gekomen dat verzoekende partij niet is geslaagd voor het betwiste opleidingsonderdeel.

Het niet-slagen impliceert ook niet dat verzoekende partij als iemand onkundig zou worden beschouwd die totaal ongeschikt is en over te weinig handigheid beschikt, en dit enkel omdat haar handen soms trillen. De Raad leest dit trouwens niet in de aangevochten beslissing. Deze houdt in essentie immers in dat de te bereiken competenties centraal staan in de beoordeling, en niet de gevolgen van de evaluatiebeslissing en evenmin hoe ver de student zich in het studieprogramma bevindt. De beslissing houdt daarentegen niet in dat verzoekende partij onkundig zou zijn. Dat verzoekende partij zichzelf vergelijkt met andere studenten en eraan twijfelt of zij perfecte mondhygiënist zijn, heeft evenmin tot gevolg dat de aangevochten beoordeling vernietigd dient te worden.

Het beroep is, om al de voorgaande redenen, niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 juni 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een

advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.848 van 9 juli 2020 in de zaak 2020/098

In zake: xxx
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Tom Mitchaux
 kantoor houdend te 3001 Heverlee
 Naamsesteenweg 228

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Kristof Caluwaert en Alain François
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Louizalaan 99
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 maart 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 28 februari 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij deels onontvankelijk, deels ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 juni 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Tom Mitchaux, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaten Kristof Caluwaert en Mauro Gisgand, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij heeft in oktober 2009 een doctoraat aangevat binnen de faculteit Ingenieurswetenschappen.

Op 29 mei 2019 heeft de Onderzoeksraad beslist om de herinschrijving van verzoeker niet toe te staan.

Verzoekende partij stelde op datum van 12 juni 2019 en op datum van 19 juni 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 juni 2019 werd het intern beroep deels onontvankelijk, deels ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat het beroep dat per e-mail werd ingesteld op 12 juni 2019 onontvankelijk is omdat het niet aangetekend werd verzonden. Bovendien is het niet ondertekend.

Het beroep van 19 juni 2019 is ontvankelijk. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het – gezien de bijzondere omstandigheden (geen voortgangsverslagen ingediend door de doctorandus zoals vereist door artikel 16 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor die de voortgang of het gebrek daaraan moeten vastleggen twee jaar op rij zonder enige uitleg ondanks uitnodigingen en herinneringen; zijn doctoraat gestart in het academiejaar 2009-2010, met een einddatum die was voorzien in 2016 en geen enkel bewijs van enige vooruitgang over meerdere jaren, ook niet na het verschaffen door de promotor van een laatste kans in 2017) – betwistbaar is of de doctorandus zijn rechten geschonden werden door hem niet te horen. Het argument van doctorandus is dus ongegrond.

In ondergeschikte orde stelt de interne beroepsinstantie zich wel de vraag of de beslissing van de Onderzoeksraad anders zou zijn geweest indien de beweerde schending er niet was en de doctorandus toch zou zijn gehoord. Na de doctorandus tijdens de interne beroepsprocedure wel gehoord te hebben, besluit de interne beroepsinstantie dat dit niet het geval is omdat er tijdens de hoorzitting door de doctorandus alleen excuses werden aangebracht gegrond in zijn persoonlijke situatie, geen bewijzen van enige motivatie of vooruitgang en geen elementen die de interne beroepsinstantie overtuigen van zijn inzet of kans op succes om het doctoraat te beëindigen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 5 juli 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 juli 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 5.149 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/253 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad leest in het dossier dat het – volgens de procedure weergegeven in het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor – aan de Commissie voor Doctoraatsopvolging (CDO) is om de kwalitatieve voortgang van verzoeker op te volgen (zie stuk 12 van verwerende partij). Artikel 17, §1 bepaalt immers: “Ieder academiejaar bespreken alle CDO’s de voortgang van de doctoraatsproefschriften. (...)”

Deze bepaling voorziet ook dat een doctorandus wordt gehoord over de voortgang die hij heeft gemaakt wanneer zich bepaalde omstandigheden voordoen. Het horen van de doctorandus moet plaatsvinden *‘wanneer een kennelijk gebrek aan voortgang, of een grote discrepantie tussen de luiken van de promotor en dat van de doctorandus in het opvolgingsverslag wordt vastgesteld’*.

De Raad stelt vast dat verwerende partij dit procedurevoorschrift niet heeft toegepast omdat verzoeker geen voortgangsrapport heeft ingediend tegen de voorziene deadline, zoals bepaald in artikel 16 van het vermelde Centraal reglement.

De Raad leest in het reglement niet wat an sich de sancties zijn bij het niet indienen van dit studievoortgangsrapport. De Raad leest wel een heel duidelijke bepaling (artikel 17, §1) die voorschrijft dat een doctorandus ‘wordt gehoord’ wanneer er een kennelijk gebrek aan voortgang is. Het niet indienen van een voortgangsrapport geeft naar het oordeel van de Raad alleszins prima facie aan dat er mogelijk een gebrek is aan voortgang. De Raad stelt ook vast dat in het reglement geen enkele bepaling is opgenomen die toestaat dat louter op basis van de vaststelling van het niet indienen van een voortgangsrapport op de voorziene datum zoals bepaald in artikel 16 de verdere inschrijving wordt geweigerd.

De CDO heeft in casu geadviseerd de verdere inschrijving van verzoeker voor het doctoraat te weigeren aangezien er geen voortgangsrapport werd ingediend. De CDO heeft verzoeker voorafgaandelijk aan het formuleren van dit advies niet gehoord. In navolging van dit advies heeft de Onderzoeksraad beslist om de herinschrijving van verzoeker niet toe te laten (zie stuk 6 van verwerende partij). Uit deze beslissing van de Onderzoeksraad kan niet worden afgeleid in welke mate concreet is nagegaan of er redenen zijn waarom verzoeker niet tijdig een voortgangsrapport heeft ingediend en of er effectief geen verdere voortgang is gemaakt. De Onderzoeksraad, die met de beslissing van 29 mei 2019 negatief heeft

beslist over de studievoortgang van verzoeker, stelt immers – in opvolging van het advies van de CDO – in zeer algemene bewoordingen en bondig dat aangezien verzoeker geen contact heeft genomen met de promotor en geen voortgangsrapport heeft ingediend het negatief advies tot herinschrijving voor verzoeker wordt goedgekeurd.

Alvorens het nemen van deze beslissing, die aan de basis ligt van de bevestiging van de interne beroepsinstantie tot weigering van de verdere inschrijving van verzoeker voor het doctoraat, werd de argumentatie van verzoeker over zijn persoonlijke situatie niet gehoord. Ter zitting wordt meegedeeld dat enkel de promotor werd gehoord.

De Raad stelt vast dat verzoeker door het verloop van de procedure niet de kans heeft gekregen om zijn inhoudelijke argumenten en zijn, volgens hem, preciaire situatie en de pertinentie daarvan voor te leggen in de initiële procedure, zoals nochtans voorgeschreven in het reglement. Verzoeker heeft evenmin de kans gekregen om de moeilijke communicatie met zijn promotor te duiden of om hierover wederwoord te bieden. Verzoeker heeft derhalve geen eerlijke kans gekregen om een inhoudelijk verweer te voeren doordat hij niet is gehoord door de CDO, zijnde de commissie die in eerste instantie bevoegd is voor het adviseren over de studievoortgang. Hij werd afgewezen op grond van het gegeven dat hij geen contact heeft opgenomen met zijn promotor en dat geen voortgangsrapport werd ingediend.

De Raad is verder van oordeel dat in casu deze miskennis van een duidelijk voorgeschreven procedureregulering inzake het hoorrecht, zoals bepaald in artikel 17 van het vermelde reglement van verwerende partij, in het licht van de rechten van verdediging ook niet kan worden opgevangen door, zoals in casu, het horen van de doctorandus in het kader van het intern beroep voor een anders samengestelde commissie waar ook andere regels gelden. Dat deze duidelijke verplichting tot het mondeling horen van een student werd ingeschreven in de eigen reglementering daar waar dit in het kader van een initiële procedure niet gebruikelijk is en er bovendien – zoals blijkt uit het dossier – ook niet de mogelijkheid werd geboden om in plaats van een mondelinge hoorzitting de feiten in een schriftelijk dossier voor te leggen, acht de Raad een schending van de rechten van verdediging.

De initiële beslissing, die op basis van voorliggend dossier blijkbaar in essentie is gebaseerd op het niet indienen van het voortgangsrapport, is naar het oordeel van de Raad niet met het nodige respect voor de rechten van verdediging van verzoeker tot stand gekomen en miskent de eigen reglementering.

Het middel is gegrond.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 5.149 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/253 van de Raad, heeft de interne beroepsinstantie van verwerende partij op 1 oktober 2019 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat het beroep dat per e-mail werd ingesteld op 12 juni 2019 onontvankelijk is omdat het niet aangetekend werd verzonden. Bovendien is het niet ondertekend.

Het beroep van 19 juni 2019 is ontvankelijk. De interne beroepsinstantie geeft de grieven van doctorandus achtereenvolgens weer. De doctorandus gaat in op de schending van de hoorplicht, het gebrek aan voortgangsverslagen en het gebrek aan contact met de promotor en het gebrek aan voortgang.

Wat de schending van de hoorplicht betreft, stelt de interne beroepsinstantie dat zij – in het licht van het tussengekomen vernietigingsarrest van de Raad – niet anders kan dan vaststellen dat de beslissing van de Onderzoeksraad door een onwettigheid is aangetast, omdat zij tot stand is gekomen met miskenning van de hoorplicht. Volgens de interne beroepsinstantie verhindert dat echter niet dat, in tegenstelling tot wat doctorandus beweert, zij – als geëigend orgaan om zich over het interne beroep van doctorandus uit te spreken en die ter zake over volheid van bevoegdheid beschikt – opnieuw kan beslissen, met inbegrip van de mogelijkheid om over te gaan tot de weigering tot herinschrijving van doctorandus.

Aangezien de beslissing van de Onderzoeksraad tot stand is gekomen met miskenning van de hoorplicht, wordt de beslissing van de Onderzoeksraad voor de beoordeling van het intern beroep buiten beschouwing gelaten. De interne beroepsinstantie beoordeelt het volledige dossier op basis van een eigen onderzoek van alle elementen en stukken in haar bezit, rekening houdend met het inmiddels tussengekomen vernietigingsarrest. Zij merkt op dat zij heeft beslist om de doctorandus opnieuw te horen en hem de mogelijkheid te geven om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn, met inbegrip van de punten waarover verzoeker naar het oordeel van de Raad geen of onvoldoende inhoudelijk verweer zou hebben kunnen voeren in het kader van de initiële procedure voor de Onderzoeksraad.

De interne beroepsinstantie heeft er begrip voor dat doctorandus vorig academiejaar op persoonlijk vlak een moeilijke periode heeft doorgemaakt omwille van de strafklacht die tegen

hem werd ingediend, zijn echtscheidingsprocedure en de hoede- en bezoekrechterperikelen, maar acht het niet aannemelijk dat dit doctorandus zodanig gehinderd zou hebben in zijn voortgang dat het hem niet alleen verhinderd zou hebben zijn voortgangsverslag in te dienen, maar ook en vooral om gedurende het volledige jaar ook maar één teken van leven gegeven te hebben, niet alleen naar de promotor toe, maar ook naar VUB in het algemeen, zeker gezien de duidelijke uitnodigingen en herinneringen die hij heeft ontvangen. Volgens de interne beroepsinstantie verklaart dit ook geenszins de zeer trage voortgang gedurende de negen jaren voordien, aangezien doctorandus toen nog helemaal niet in enige procedure verwickeld was.

Wat vervolgens het gebrek aan voortgangsverslagen en het gebrek aan contact met de promotor betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat de Commissies voor Doctoraatsopvolging (hierna: CDO's) overeenkomstig artikel 17, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor jaarlijks de voortgang bespreken. Dat gebeurt op basis van opvolgingsverslagen, die de student overeenkomstig artikel 16, §1 jaarlijks moet opstellen tegen uiterlijk 30 april, of een vroegere datum voorzien in het aanvullend facultair doctoraatsreglement. *In casu* was deze datum binnen de faculteit IR 1 maart 2019, maar ondanks de uitnodiging die doctorandus op 29 januari 2019 heeft gekregen, alsook de herinnering op 13 februari 2019, heeft doctorandus geen enkel teken van leven gegeven en diende hij geen enkel verslag inzake voortgang in binnen de gestelde termijnen.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat dit ook vorig jaar niet is gebeurd, ook niet na een uitstel tot in augustus 2018, waarnaar doctorandus in zijn stukken zelf heeft verwezen, en ondanks de uitdrukkelijke vermelding van de sanctie (negatief advies tot herinschrijving, het niet kunnen verderzetten van de doctoraatsstudies). De interne beroepsinstantie merkt op dat, ondanks het feit dat doctorandus vorig jaar – ten gevolge van een administratieve fout – toch een positief advies heeft ontvangen waardoor hij zich alsnog kon inschrijven voor dit academiejaar, hij ook geen enkel contact heeft opgenomen met zijn promotor: in totaal had doctorandus gedurende 21 maanden geen enkel contact met zijn promotor en de jaren voordien (sedert 2012) ook slechts zeer sporadisch.

De interne beroepsinstantie heeft er alle begrip voor dat doctorandus vorig academiejaar op persoonlijk vlak een moeilijke periode heeft doorgemaakt omwille van de strafklacht die tegen hem werd ingediend, zijn echtscheidingsprocedure en de hoede- en bezoekrechterperikelen, maar acht het weinig aannemelijk dat dit doctorandus niet alleen verhinderd zou hebben zijn

voortgangsverslag in te dienen, maar ook en vooral om gedurende het volledige jaar ook maar één teken van leven gegeven te hebben, niet alleen naar de promotor maar ook naar VUB in het algemeen, zeker gezien de duidelijke uitnodigingen en herinneringen die hij heeft ontvangen. Daarenboven vindt de interne beroepsinstantie doctorandus' verklaring nog heel wat minder aannemelijk wat het jaar daarvoor betreft, aangezien doctorandus toen nog helemaal niet in enige juridische procedure verwickeld was. Zelfs als er zich toen al problemen voordeden, verklaart dit volgens de interne beroepsinstantie niet dat doctorandus in de absolute onmogelijkheid zou zijn geweest om enig contact met VUB op te nemen. Doctorandus had toch enige melding kunnen maken van zijn moeilijke omstandigheden. Indien hij dit bij zijn promotor wou doen, omdat hij niet durfde omwille van de redenen die hij aanhaalt (en die de interne beroepsinstantie overigens weinig overtuigend vindt), dan had hij ze ten minste kunnen melden bij de CDO of bij de ombudspersoon voor doctorandi of via andere geijkte kanalen waarvan hij als doctorandus zeker kennis zou moeten hebben.

Gezien de uitnodigingen en herinneringen, het feit dat doctorandus vorig jaar ook geen voortgangsverslag heeft ingediend, zelfs na het uitstel, en het totaal gebrek aan contact gedurende 21 maanden is het volgens de interne beroepsinstantie ook niet aannemelijk dat doctorandus zijn voortgangsverslag nog in juli van dit jaar wilde neerleggen, zoals hij beweert, en dat hij ervan uitging dat hij zijn voortgangsrapport pas op 14 augustus 2019 moest indienen omdat hem dat uitstel vorig jaar werd verleend. De interne beroepsinstantie wijst erop dat één en ander bovendien niet verklaart waarom er ook sedert 2012 slechts zeer sporadisch contact was. De interne beroepsinstantie komt aldus tot de conclusie dat de door doctorandus opgeworpen argumenten de onder dit punt besproken tekortkomingen geenszins verantwoorden.

Wat ten slotte het gebrek aan voortgang betreft, merkt de interne beroepsinstantie vooreerst op dat doctorandus zijn doctoraat in het academiejaar 2009-2010 is gestart, met een einddatum die was voorzien in 2016 (na uitstel, want initieel betrof dit – in tegenstelling tot wat doctorandus beweert – een normaal doctoraatsproject waarvoor de gemiddelde duurtijd van vier jaar voorzien was, getuige waarvan de financiering tot 2012), maar hij behaalde slechts zeer moeizaam vooruitgang in zijn doctoraatsonderzoek en hij leverde weinig tot geen bewijs van enige vooruitgang over meerdere jaren, ook niet na het verschaffen door zijn promotor van een laatste kans in 2017. In het academiejaar 2016-2017 heeft doctorandus inderdaad zelfs geen enkele vooruitgang gemaakt en dit ondanks zijn belofte begin 2017 om zich hard in te zetten

voor zijn doctoraatsonderzoek. Niettegenstaande het manifeste gebrek aan vooruitgang werd doctorandus, die beloofde dat de zaken zouden veranderen, een laatste kans gegeven om zich te bewijzen en mocht hij zijn doctoraatsonderzoek ook in het academiejaar 2017-2018 nog verderzetten.

Het argument van doctorandus dat zijn persoonlijke problemen en familiale situatie hem al sedert 2012 zouden verhinderen weinig of geen voortgang te maken, komt de interne beroepsinstantie weinig overtuigend voor. Het kan best zijn dat er vóór 2017 ook al persoonlijke problemen waren, maar dat verantwoordt op zich niet de bijzonder trage vooruitgang van het doctoraatsonderzoek van doctorandus. Indien die problemen reeds zo lang aansleepten, mag van doctorandus bovendien worden verwacht dat hij hierover communiceerde met de bevoegde diensten van de VUB, zodat de instelling daar, in de mate van het mogelijke, rekening mee kon houden. Het lijkt de interne beroepsinstantie niet ernstig dat verzoeker nu *post factum* zou proberen om zich te verschuilen achter het argument dat zijn moeilijke persoonlijke situatie al jaren aansleept.

Vervolgens merkt de interne beroepsinstantie op dat doctorandus in zijn initiële intern beroepsschrift met geen woord heeft gerept over de problematische situatie met zijn promotor. Volgens de interne beroepsinstantie zegt dit veel en wijst dit erop dat doctorandus dit op dat ogenblik blijkbaar geen determinerend element vond dat zou toelaten om de gebrekkige voortgang van zijn doctoraatsstudie te verantwoorden. Ook in de tien voorgaande jaren heeft doctorandus immers nooit enige melding van problemen met zijn promotor gemaakt, hoewel daar geijkte kanalen voor bestaan. Zo werd de voorzitter van de CDO bijvoorbeeld nooit door doctorandus gecontacteerd, voor zover bekend heeft doctorandus nooit enige melding bij één van de ombudspersonen voor doctorandi gedaan en heeft doctorandus ook geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid dergelijke problemen op te nemen in zijn jaarlijks voortgangsverslag, noch van de sinds 2008 tot en met 2016 jaarlijks binnen de faculteit IR georganiseerde enquête “de goede promotor”, die daarna door Docbe (nu RTDO) werd overgenomen en die jaarlijks elke doctoraatstudent specifiek uitnodigt op (eventueel) anonieme wijze de nu pas door doctorandus aangehaalde problemen te melden. Hierdoor komt ook dit punt bij de interne beroepsinstantie weinig overtuigend over.

Wat de problemen in het academiejaar 2009-2010 betreft, die doctorandus nu aanhaalt (werken aan twee projecten, wat teveel werk opleverde en moeten veranderen van onderwerp), merkt de

interne beroepsinstantie op dat die problemen, voor zover zij zich effectief zouden hebben gesteld, wel heel erg in het verleden liggen en niet het gebrek aan voortgang sedertdien tot nu, negen, bijna tien jaar later kunnen verklaren.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat zij zich hierover bij professor [C.] heeft geïnformeerd en zij heeft hierop gezegd dat het onderzoeksonderwerp van doctorandus sinds de eerste dag van zijn onderzoek ongewijzigd is gebleven (wat overigens ook uit de voortgangsverslagen van 2010 tot 2017 blijkt) en dat zijn onderzoeksactiviteiten altijd allemaal betrekking hadden op datzelfde onderzoek(sonderwerp), waarvan dus nooit werd afgeweken. De twee projecten waarnaar doctorandus verwijst, waren subtaken voor datacollectie binnen eenzelfde onderwerp.

Wat de beweerde gebrekkige begeleiding betreft, heeft professor [C.] aan de interne beroepsinstantie enkele e-mails bezorgd waaruit blijkt dat zij wel degelijk tijdige, concrete en inhoudelijke feedback heeft verschaft wanneer doctorandus iets opstuurde voor nazicht. De promotor(en) ging(en) door de aangeleverde hoofdstukken met track changes en bezorgden de documenten alzo terug. Doctorandus heeft ook toegang behouden tot de gebouwen van VUB en hem werd ook een computer ter beschikking gesteld, zowel in 2013 als in 2017 (van 2013 tot 2018). In tegenstelling tot wat doctorandus beweert, was hij ook (nog steeds) welkom om verder te werken nadat zijn financiering was uitgeput. Dat de feedback ook vaak mondeling werd verschaft, had volgens professor [C.] te maken met het feit dat ze de tijd nam om samen te zitten met doctorandus om regel voor regel zijn teksten door te nemen, zodat hij de opmerkingen beter kon begrijpen en de inhoud kon herzien. In het licht van die verklaringen acht de interne beroepsinstantie het niet geloofwaardig dat de door doctorandus beweerde problemen met zijn promotor het manifeste gebrek aan voortgang kunnen verantwoorden.

Wat het gebrek aan data betreft, dat hem zou hebben verhinderd zijn doctoraat af te werken, stelt de interne beroepsinstantie vast dat deze slechts op 20% van zijn doctoraat betrekking zouden hebben enerzijds, en dat doctorandus van 2012 tot nu in september 2019 heeft gewacht om een poging te ondernemen deze op te vragen anderzijds, zodat ook dit geen doorslaggevend element is om het algemene gebrek aan voortgang te rechtvaardigen.

Wat ten slotte de verdere vooruitgang betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat doctorandus beweert, ondanks al de voormelde door hem aangehaalde problemen die hem

zouden verhinderd hebben welk contact dan ook te leggen met VUB, toch te hebben verder gewerkt en de draad van zijn studie opnieuw te hebben opgepakt, evenwel zonder zijn promotor in te lichten. Doctorandus diende op 29 juli 2019 een voortgangsrapport in: vier maanden te laat, na negatief advies bevestigd door zowel de Onderzoeksraad als de interne beroepscommissie en midden de lopende procedure voor de Raad, vergezeld van (een) bijkomend(e) hoofdstuk(ken).

De interne beroepsinstantie stipt aan dat professor [C.] ondertussen aan haar promotorschap heeft verzaakt ingevolge de vertrouwensbreuk. Volgens haar is die vertrouwensbreuk overigens intussen duidelijk evenzeer bij doctorandus aanwezig, nu hij intussen zelfs de expertise van zijn voormalig promotor in twijfel trekt. Bovendien kon er – ondanks de tijdige constructieve inspanningen van zowel VUB (via prof. dr. [P.]) als doctorandus zelf tot op heden geen nieuwe promotor worden gevonden binnen VUB die over de vereiste expertise beschikt om het promotorschap op te nemen. Ook daarbuiten blijkt dit tot op heden nog niet het geval te zijn.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat zij daardoor moeilijk de beweerde recente vooruitgang kan beoordelen. Aangezien het volledige onderzoek gebaseerd is op data vergaard in de periode vóór 2012 en er sedertdien nog weinig vooruitgang werd geboekt, stelt de interne beroepsinstantie zich alleszins ernstige vragen bij de relevantie ervan. De datasets, methodologie alsook literatuurstudie zijn intussen meer dan zeven jaar oud, zodat het niet onredelijk is om aan te nemen dat veel van deze informatie moet worden geactualiseerd en dat er aldus nog heel wat bijkomend werk nodig zal zijn om tot een afgewerkt doctoraat te komen. De interne beroepsinstantie acht het niet aannemelijk dat het doctoraat binnen afzienbare tijd kan worden afgewerkt.

Aangezien doctorandus ondertussen niet meer over een promotor beschikt en er, ondanks inspanningen van prof. dr. [P.], binnen VUB geen promotor kon worden gevonden, kan de interne beroepsinstantie niet anders dan vaststellen dat het doctoraat op een dood spoor is beland en dat er op het ogenblik van het nemen van de huidige beslissing op intern beroep geen vooruitzichten zijn dat verzoeker binnen afzienbare tijd wel de nodige vooruitgang zal kunnen maken en zijn doctoraat aan de VUB binnen een redelijke termijn zal kunnen afwerken. Gezien het gebrek aan promotor op het ogenblik van het nemen van de interne beroepsbeslissing is het doctoraat *de facto* stopgezet.

De interne beroepsinstantie is de mening toegedaan dat zij, alle elementen van het dossier in acht genomen, in alle redelijkheid kan besluiten dat de door doctorandus aangevoerde argumenten niet volstaan om de manifest gebrekkige voortgang in de afgelopen tien jaar te verantwoorden. De door doctorandus bijgebrachte argumenten laten evenmin toe om te besluiten dat doctorandus in de toekomst (meer) vooruitgang zal maken en het doctoraat binnen afzienbare tijd zal kunnen afwerken.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 24 oktober 2019 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 31 oktober 2019 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 5.543 van 9 januari 2020 in de zaak 2019/725 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad neemt kennis van de beslissing van 1 oktober 2019 die de beroepscommissie van de faculteit ingenieurswetenschappen na het arrest nr. 5.149 van 19 augustus 2019 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft genomen.

De interne beroepsinstantie geeft aan dat de doctorandus er in zijn initiële beroepsschrift lijkt op aan te sturen dat zijn hoorrecht geschonden is doordat hij niet werd gehoord door de CDO, zoals voorzien in artikel 17 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor “wanneer een kennelijk gebrek aan voortgang werd vastgesteld”, en evenmin is uitgenodigd, terwijl er – zoals hij in zijn dossier aangeeft – “sprake is van een gebrek aan voortgang”. Verzoeker geeft aan dat indien het horen had plaatsgevonden, hij in de mogelijkheid was geweest zijn persoonlijke situatie te duiden, een persoonlijke situatie die in het academiejaar 2018-2019 een enorme weerslag had op zijn doctoraatsstudie.

Inzake de schending van de hoorplicht stelt de Raad vast dat de beroepsinstantie overweegt niet anders te kunnen doen dan vaststellen dat de beslissing van de Onderzoeksraad door een onwettigheid is aangetast. Zij is immers tot stand gekomen met miskennis van de hoorplicht. Dat verhindert naar het oordeel van de interne beroepsinstantie echter niet dat zij, die het geëigende orgaan is om zich over het intern beroep van de doctorandus uit te spreken en die ter zake over volheid van bevoegdheid beschikt, opnieuw kan beslissen, met inbegrip van de mogelijkheid om over te gaan tot de weigering tot herinschrijving van de doctorandus.

De interne beroepsinstantie overweegt dat aangezien de beslissing van de Onderzoeksraad tot stand is gekomen met miskenning van de hoorplicht, de beslissing van de Onderzoeksraad voor de beoordeling van het intern beroep buiten beschouwing wordt gelaten. De interne beroepsinstantie stelt het volledige dossier op basis van een eigen onderzoek te beoordelen, rekening houdend met alle elementen en stukken in haar bezit en rekening houdend met het inmiddels tussengekomen vernietigingsarrest.

Daarbij beslist de interne beroepsinstantie om de doctorandus opnieuw te horen en hem de mogelijkheid te geven om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn, met inbegrip van de punten waarover verzoeker volgens de Raad geen of onvoldoende inhoudelijk verweer zou hebben kunnen voeren in het kader van de initiële procedure voor de Onderzoeksraad.

De interne beroepsinstantie geeft aan dat zij er begrip voor heeft dat de doctorandus vorig academiejaar op persoonlijk vlak een moeilijke periode heeft doorgemaakt omwille van de strafklacht die tegen hem werd ingediend, zijn echtscheidingsprocedure en de hoede- en bezoekrechtenperikelen, maar acht het niet aannemelijk dat dit doctorandus zodanig gehinderd zou hebben in zijn voortgang dat het hem niet alleen verhinderd zou hebben zijn voortgangsverslag in te dienen maar ook en vooral om gedurende het volledige jaar ook maar één teken van leven gegeven te hebben, niet alleen naar promotor toe maar ook naar VUB in het algemeen, zeker gezien de duidelijke uitnodigingen en herinneringen die hij heeft ontvangen. Naar het oordeel van de interne beroepsinstantie verklaart het ook geenszins de zeer trage voortgang gedurende de 9 jaren voordien, aangezien doctorandus toen nog helemaal niet in enige procedure verwickeld was.

De Raad erkent dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij met volheid van bevoegdheid een nieuwe beslissing neemt. De Raad slaat hierbij acht op het feit dat de eerste beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij is vernietigd door het reeds aangehaalde arrest van 19 augustus 2019.

In dit arrest overweegt de Raad onder meer het volgende:

“De CDO heeft in casu geadviseerd de verdere inschrijving van verzoeker voor het doctoraat te weigeren aangezien er geen voortgangsrapport werd ingediend. De CDO heeft verzoeker voorafgaandelijk aan het formuleren van dit advies niet gehoord. In navolging van dit advies heeft de Onderzoeksraad beslist om de herinschrijving van verzoeker niet toe te laten (zie stuk 6 van verwerende partij). Uit deze beslissing van de Onderzoeksraad kan niet worden afgeleid in welke mate concreet is nagegaan of er redenen zijn waarom verzoeker niet tijdig een voortgangsrapport heeft ingediend en of er effectief geen verdere voortgang is gemaakt. De Onderzoeksraad, die met de beslissing van 29 mei 2019 negatief heeft beslist over de studievoortgang van verzoeker, stelt immers – in opvolging van het advies van de CDO

– in zeer algemene bewoordingen en bondig dat aangezien verzoeker geen contact heeft genomen met de promotor en geen voortgangsrapport heeft ingediend het negatief advies tot herinschrijving voor verzoeker wordt goedgekeurd.”.

De Raad gaat in het vernietigingsarrest voort en overweegt als volgt: “Alvorens het nemen van deze beslissing, die aan de basis ligt van de bevestiging van de interne beroepsinstantie tot weigering van de verdere inschrijving van verzoeker voor het doctoraat, werd de argumentatie van verzoeker over zijn persoonlijke situatie niet gehoord. Ter zitting wordt meegedeeld dat enkel de promotor werd gehoord.

De Raad stelt vast dat verzoeker door het verloop van de procedure niet de kans heeft gekregen om zijn inhoudelijke argumenten en zijn, volgens hem, preciaire situatie en de pertinentie daarvan voor te leggen in de initiële procedure, zoals nochtans voorgeschreven in het reglement. Verzoeker heeft evenmin de kans gekregen om de moeilijke communicatie met zijn promotor te duiden of om hierover wederwoord te bieden. Verzoeker heeft derhalve geen eerlijke kans gekregen om een inhoudelijk verweer te voeren doordat hij niet is gehoord door de CDO, zijnde de commissie die in eerste instantie bevoegd is voor het adviseren over de studievoortgang. Hij werd afgewezen op grond van het gegeven dat hij geen contact heeft opgenomen met zijn promotor en dat geen voortgangsrapport werd ingediend.”.

Dat verwerende partij sterk beklemtoont de beslissing na het reeds vernoemde vernietigingsarrest van de Raad te nemen met volheid van bevoegdheid en zij hierbij rekening houdt met alle elementen van en stukken uit het dossier, waarbij verzoeker de kans is geboden in het kader van een hoorzitting toelichting te verschaffen en de gebrekkige studievoortgang alsook de moeilijke communicatie met zijn promotor te duiden, belet niet dat het advies van de CDO niet door de mogelijkheid voor verzoeker om gehoord te worden is voorafgegaan. Nochtans is de relevantie van het advies van de CDO vastgesteld door de Raad in het arrest van 19 augustus 2019. De CDO is immers de commissie die in eerste instantie bevoegd is voor het adviseren over de studievoortgang, volgens de overwegingen van de Raad in laatstgenoemd arrest.

Tevens stelt de Raad vast dat de volheid van bevoegdheid waarmee verwerende partij optrad bij het maken van de voorliggende beslissing niet wegneemt dat de Onderzoeksraad in navolging van het advies van de CDO heeft beslist om de herinschrijving van verzoeker niet toe te laten, waarbij de CDO verzoeker niet voorafgaandelijk aan het formuleren van het advies, heeft gehoord. De Raad duidt in het arrest van 19 augustus 2019 op de relevantie van het advies van de CDO, waaraan een hoorzitting met verzoeker moet voorafgaan. In zijn overwegingen verwerkt hij dat de Onderzoeksraad negatief heeft beslist in navolging van het advies van de CDO.

Aldus kan de Raad niet oordelen dat het arrest van de Raad van 19 augustus 2019, dat wijst op het belang van de duidelijk voorgeschreven procedureregulering inzake het horen van de doctorandus voorafgaand aan het formuleren van het advies door de CDO, door de voorliggende aangevochten beslissing van het intern beroepsorgaan van verwerende partij is nagekomen. De tweede beslissing van de interne beroepsinstantie verhelpt de schending van de rechten van verdediging niet waartoe de Raad in het arrest van 19 augustus 2019 heeft beslist. De Raad wijst hierbij op het belang dat verwerende partij zelf lijkt te hechten aan het horen van de doctorandus door de CDO. Zo stelt de Raad in voormeld arrest vast dat deze verplichting in de eigen reglementering werd ingeschreven daar waar dit, naar het oordeel van de Raad in het arrest van 19 augustus 2019, niet gebruikelijk is in het kader van een initiële procedure. Daarnaast wijst de Raad er in hetzelfde arrest op dat, zoals blijkt uit het dossier, ook niet in de mogelijkheid is voorzien om in plaats van een mondelinge hoorzitting voor de CDO de feiten in een schriftelijk dossier voor te leggen aan dit orgaan.

De vernietiging van deze beslissing dringt zich bijgevolg op.

De Raad stipt hierbij in het arrest van 19 augustus 2019 nog aan dat de miskennis van de procedureregulering inzake het hoorrecht niet kan worden opgevangen door de doctorandus in het kader van het intern beroep te horen. De Raad wijst hierbij op de andere samenstelling van het interne beroepsorgaan waarvoor ook andere regels gelden.

De interne beroepsinstantie wijst op de volheid van bevoegdheid waarover zij beschikt en duidt aan dat zij in het kader van de volheid van haar bevoegdheid de beslissing van de Onderzoeksraad buiten beschouwing laat. Zij beoordeelt het volledig dossier immers op basis van een eigen onderzoek van alle elementen en stukken in haar bezit en houdt hierbij rekening met het vernietigingsarrest. Verwerende partij stipt ook aan dat de interne beroepsinstantie heeft beslist de doctorandus opnieuw te horen en hem de mogelijkheid te geven om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn. Dat de interne beroepsinstantie, die de zaak opnieuw bekijkt met volheid van bevoegdheid, beslist de beslissing van de Onderzoeksraad, genomen na het advies van de CDO, buiten beschouwing te laten, doet naar het oordeel van de Raad geen afbreuk aan de rol die de interne reglementering van verwerende partij heeft toegekend aan de CDO en de Onderzoeksraad bij een beslissing de doctorandus nog langer in te schrijven. De CDO heeft hierbij een adviserende rol. Het advies wordt voorafgegaan door het horen van de doctorandus door de CDO. Door eenvoudigweg de beslissing van de Onderzoeksraad, genomen na het advies van de CDO, dat tot stand is gekomen zonder verzoeker te hebben gehoord, buiten beschouwing te laten kan de interne beroepsinstantie, bij het uitoefenen van zijn volheid van bevoegdheid, niet voorbij gaan aan de rol van de CDO bij de stopzetting van het doctoraatstraject en de hoorplicht die de CDO heeft.

De Raad treedt verwerende partij bij waar ze in haar antwoordnota aangeeft dat zij, ingevolge het arrest van de Raad van 19 augustus 2019, niet opnieuw tot een weigeringsbeslissing mocht beslissen waarbij zij terugvalt op de beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019. Dit betekent evenwel niet dat een weigeringsbeslissing kan genomen worden zonder advies van de CDO, nadat deze de doctorandus heeft gehoord. De Raad kan bijgevolg niet beslissen dat de interne beroepsinstantie, beschikkend over volheid van bevoegdheid, de beslissing van de Onderzoeksraad, genomen na het advies van de CDO, zonder meer buiten beschouwing kan laten en het feit dat deze CDO zich niet middels een hoorzitting heeft geïnformeerd herstellen door zelf de doctorandus te horen alvorens een beslissing op intern beroep te treffen.

De Raad kan verwerende partij in casu niet bijtreden waar deze oordeelt de in de initiële procedure begane onwettigheid te kunnen rechtzetten door middel van een “herstellend” besluit, waarbij maatregelen worden genomen om de rechten van verdediging van verzoeker, naar de mening van verwerende partij, maximaal te vrijwaren, doch waarbij de rol van de CDO wordt miskend. Dat verzoeker volgens verwerende partij alle kansen heeft gekregen om zijn inhoudelijke argumenten aan de interne beroepsinstantie voor te leggen, betekent niet dat de interne beroepsinstantie, door de handelswijze die zij heeft gekozen, het gebrek heeft verholpen dat de totstandkoming van het advies van de CDO heeft aangetast en dat relevant is voor het waarborgen van de rechten van verdediging bij de totstandkoming van het advies van deze commissie.

Het is voor de Raad moeilijk het voor verwerende partij blijkens de antwoordnota “nietszeggende” karakter van de vaststelling dat de hoorzitting van de interne beroepsinstantie op een andere wijze wordt georganiseerd en voor andere leden van verwerende partij doorgaat bij te treden. De Raad heeft in het arrest van 19 augustus 2019 immers overwogen dat de miskenning van een duidelijk voorgeschreven procedureregulering inzake het hoorrecht, in het licht van de rechten van verdediging, niet kan worden opgevangen door het horen van de doctorandus in het kader van het intern beroep ‘voor een anders samengestelde commissie waar ook andere regels gelden’. Dat de interne beroepsinstantie rekening moet houden met de betekenis die de CDO is gegeven in het kader van een procedure om een doctoraatsstudie te beëindigen (en de rechten van de verdediging hierbij) herleidt de bevoegdheid van de interne beroepsinstantie overigens niet tot een gebonden bevoegdheid.

Zelfs indien de Raad verwerende partij bijtreedt waar zij overweegt dat de schending van de rechten van verdediging als onregelmatigheid die aan de initiële beslissing van de Onderzoeksraad, genomen op basis van het advies van de CDO, kleefte kan worden verholpen door deze initiële beslissing buiten beschouwing te laten, is de Raad van oordeel dat verwerende partij desgevallend voorbij gaat aan de betekenis van het advies van de CDO bij de beëindiging van een doctoraatsstudie bij gebrek aan voldoende voortgang.

De Raad ziet geen reden om de overige middelen te onderzoeken daar zij niet tot een ruimere vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen leiden.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 5.543 van 9 januari 2020 in de zaak 2019/725 van de Raad, heeft de interne beroepsinstantie van verwerende partij op 28 februari 2020 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat het beroep dat per e-mail werd ingesteld op 12 juni 2019 onontvankelijk is omdat het niet aangetekend werd verzonden. Bovendien is het niet ondertekend.

Het beroep van 19 juni 2019 is ontvankelijk. De interne beroepsinstantie geeft de grieven van doctorandus achtereenvolgens weer. De doctorandus gaat in op de schending van de hoorplicht, het gebrek aan voortgangsverslagen en het gebrek aan contact met de promotor en het gebrek aan voortgang.

Wat de schending van de hoorplicht betreft, stelt de interne beroepsinstantie dat zij – in het licht van het tussengekomen vernietigingsarrest van de Raad – niet anders kan dan vaststellen dat de beslissing van de Onderzoeksraad door een onwettigheid is aangetast, omdat zij tot stand is gekomen met miskenning van de hoorplicht. Volgens de interne beroepsinstantie verhindert dat echter niet dat, in tegenstelling tot wat doctorandus beweert, zij – als geëigend orgaan om zich over het interne beroep van doctorandus uit te spreken en die ter zake over volheid van bevoegdheid beschikt – opnieuw kan beslissen, met inbegrip van de mogelijkheid om over te gaan tot de weigering tot herinschrijving van doctorandus.

Aangezien de beslissing van de Onderzoeksraad tot stand is gekomen met miskenning van de hoorplicht, wordt de beslissing van de Onderzoeksraad voor de beoordeling van het intern beroep buiten beschouwing gelaten. De interne beroepsinstantie beoordeelt het volledige dossier op basis van een eigen onderzoek van alle elementen en stukken in haar bezit, rekening houdend met de inmiddels tussengekomen vernietigingsarresten. Zij merkt op dat zij heeft beslist om de doctorandus opnieuw te horen op 23 september 2019 en hem de mogelijkheid te geven om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn, met inbegrip van de punten waarover verzoeker naar het oordeel van de Raad geen of onvoldoende

inhoudelijk verweer zou hebben kunnen voeren in het kader van de initiële procedure voor de Onderzoeksraad.

De interne beroepsinstantie heeft op 31 januari 2020 ook beslist om de Commissie voor Doctoraatsopvolging (hierna: CDO), die volgens de Raad anders is samengesteld dan de interne beroepsinstantie en waarvoor andere regels gelden, alsnog met deze opdracht tot horen en adviesverlening over de studievoortgang te belasten en daarover bij haar een gedetailleerd en gemotiveerd verslag uit te brengen. Daarbij vond de kwalitatieve beoordeling van de voortgang plaats en werd de doctorandus, zoals uitdrukkelijk in de uitnodiging van 4 februari 2020 werd vermeld, de mogelijkheid gegeven om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn, met inbegrip van de punten waarover hij volgens de Raad geen of onvoldoende inhoudelijk verweer zou hebben kunnen voeren in het kader van de initiële procedure voor de Onderzoeksraad, zoals zijn preciaire persoonlijke situatie en de pertinentie daarvan. Het verslag van dit horen en het advies van de CDO nadat deze de doctorandus heeft gehoord op 18 februari 2020 zijn toegevoegd als bijlage. De interne beroepsinstantie heeft daarbij ook beslist op 24 februari 2020 om de doctorandus zelf opnieuw te horen om hem de kans te geven om eventueel nog één en ander toe te voegen na het horen en het advies van de CDO. Daarom werd ook beslist om de doctorandus een afschrift van het verslag en het advies van de CDO te bezorgen. Het resultaat van dit horen wordt eveneens toegevoegd als bijlage.

De interne beroepsinstantie heeft er begrip voor dat doctorandus vorig academiejaar op persoonlijk vlak een moeilijke periode heeft doorgemaakt omwille van de strafklacht die tegen hem werd ingediend, zijn echtscheidingsprocedure en de hoede- en bezoekrechterperikelen, maar acht het niet aannemelijk dat dit doctorandus zodanig gehinderd zou hebben in zijn voortgang dat het hem niet alleen verhinderd zou hebben zijn voortgangsverslag in te dienen, maar ook en vooral om gedurende het volledige jaar ook maar één teken van leven gegeven te hebben, niet alleen naar de promotor toe, maar ook naar VUB in het algemeen, zeker gezien de duidelijke uitnodigingen en herinneringen die hij heeft ontvangen. Volgens de interne beroepsinstantie verklaart dit ook geenszins de zeer trage voortgang gedurende de negen jaren voordien, aangezien doctorandus toen nog helemaal niet in enige procedure verwickeld was.

Wat de (persoonlijke) problemen betreft, die zoals doctorandus beweert niet aan bod kwamen of niet besproken werden omdat er door de CDO geen vragen over werden gesteld aan hem, werpt de interne beroepsinstantie op dat in de uitnodiging tot horen door de CDO naast het

verzoek de stand van zaken toe te lichten ook duidelijk wordt vermeld dat de doctorandus de mogelijkheid zou worden gegeven om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn, met inbegrip van de punten waarover hij volgens de Raad geen of onvoldoende inhoudelijk verweer zou hebben kunnen voeren in het kader van de initiële procedure, zoals zijn precare persoonlijke situatie en de pertinentie daarvan. Het was dus aan de doctorandus om deze elementen aan te brengen en de relevantie en het belang ervan te duiden indien er naar zijn mening geen of onvoldoende vragen over werden gesteld.

Wat vervolgens het gebrek aan voortgangsverslagen en het gebrek aan contact met de promotor betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat de CDO's overeenkomstig artikel 17, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor jaarlijks de voortgang bespreken. Dat gebeurt op basis van opvolgingsverslagen, die de student overeenkomstig artikel 16, §1 jaarlijks moet opstellen tegen uiterlijk 30 april, of een vroegere datum voorzien in het aanvullend facultair doctoraatsreglement. *In casu* was deze datum binnen de faculteit IR 1 maart 2019, maar ondanks de uitnodiging die doctorandus op 29 januari 2019 heeft gekregen, alsook de herinnering op 13 februari 2019, heeft doctorandus geen enkel teken van leven gegeven en diende hij geen enkel verslag inzake voortgang in binnen de gestelde termijnen.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat dit ook vorig jaar (academiejaar 2017-2018) niet is gebeurd, ook niet na een uitstel tot in augustus 2018, waarnaar doctorandus in zijn stukken zelf heeft verwezen, en ondanks de uitdrukkelijke vermelding van de sanctie (negatief advies tot herinschrijving, het niet kunnen verderzetten van de doctoraatsstudies). De interne beroepsinstantie merkt op dat, ondanks het feit dat doctorandus vorig jaar (academiejaar 2017-2018) – ten gevolge van een administratieve fout – toch een positief advies heeft ontvangen waardoor hij zich alsnog kon inschrijven voor dit academiejaar (academiejaar 2018-2019), hij ook geen enkel contact heeft opgenomen met zijn promotor: in totaal had doctorandus gedurende 21 maanden geen enkel contact met zijn promotor en de jaren voordien (sedert 2012) ook slechts zeer sporadisch.

De interne beroepsinstantie heeft er alle begrip voor dat doctorandus vorig academiejaar (academiejaar 2017-2018) op persoonlijk vlak een moeilijke periode heeft doorgemaakt omwille van de strafklacht die tegen hem werd ingediend, zijn echtscheidingsprocedure en de hoede- en bezoekrechterperikelen, maar acht het weinig aannemelijk dat dit doctorandus niet

alleen verhinderd zou hebben zijn voortgangsverslag in te dienen, maar ook en vooral om gedurende het volledige jaar ook maar één teken van leven gegeven te hebben, niet alleen naar de promotor maar ook naar VUB in het algemeen, zeker gezien de duidelijke uitnodigingen en herinneringen die hij heeft ontvangen. Daarenboven vindt de interne beroepsinstantie doctorandus' verklaring nog heel wat minder aannemelijk wat het jaar daarvoor betreft, aangezien doctorandus toen nog helemaal niet in enige juridische procedure verwickeld was. Zelfs als er zich toen al problemen voordeden, verklaart dit volgens de interne beroepsinstantie niet dat doctorandus in de absolute onmogelijkheid zou zijn geweest om enig contact met VUB op te nemen. Doctorandus had toch enige melding kunnen maken van zijn moeilijke omstandigheden. Indien hij dit bij zijn promotor wou doen, omdat hij niet durfde omwille van de redenen die hij aanhaalt (en die de interne beroepsinstantie overigens weinig overtuigend vindt), dan had hij ze ten minste kunnen melden bij de CDO of bij de ombudspersoon voor doctorandi of via andere geijkte kanalen waarvan hij als doctorandus zeker kennis zou moeten hebben.

Gezien de uitnodigingen en herinneringen, het feit dat doctorandus vorig jaar (academiejaar 2017-2018) ook geen voortgangsverslag heeft ingediend, zelfs na het uitstel, en het totaal gebrek aan contact gedurende 21 maanden is het volgens de interne beroepsinstantie ook niet aannemelijk dat doctorandus zijn voortgangsverslag nog in juli van dit jaar wilde neerleggen, zoals hij beweert, en dat hij ervan uitging dat hij zijn voortgangsrapport pas op 14 augustus 2019 moest indienen omdat hem dat uitstel vorig jaar werd verleend. De interne beroepsinstantie wijst erop dat één en ander bovendien niet verklaart waarom er ook sedert 2012 slechts zeer sporadisch contact was. De interne beroepsinstantie komt aldus tot de conclusie dat de door doctorandus opgeworpen argumenten de onder dit punt besproken tekortkomingen geenszins verantwoorden.

Wat ten slotte het gebrek aan voortgang betreft, merkt de interne beroepsinstantie vooreerst op dat doctorandus zijn doctoraat in het academiejaar 2009-2010 is gestart, met een einddatum die was voorzien in 2016 (na uitstel, want initieel betrof dit – in tegenstelling tot wat doctorandus beweert – een normaal doctoraatsproject waarvoor de gemiddelde duurtijd van vier jaar voorzien was, getuige waarvan de financiering tot 2012), maar hij behaalde slechts zeer moeizaam vooruitgang in zijn doctoraatsonderzoek en hij leverde weinig tot geen bewijs van enige vooruitgang over meerdere jaren, ook niet na het verschaffen door zijn promotor van een laatste kans in 2017. In het academiejaar 2016-2017 heeft doctorandus inderdaad zelfs geen

enkele vooruitgang gemaakt en dit ondanks zijn belofte begin 2017 om zich hard in te zetten voor zijn doctoraatsonderzoek. Niettegenstaande het manifeste gebrek aan vooruitgang werd doctorandus, die beloofde dat de zaken zouden veranderen, een laatste kans gegeven om zich te bewijzen en mocht hij zijn doctoraatsonderzoek ook in het academiejaar 2017-2018 nog verderzetten.

Het argument van doctorandus dat zijn persoonlijke problemen en familiale situatie hem al sedert 2012 zouden verhinderen weinig of geen voortgang te maken, komt de interne beroepsinstantie weinig overtuigend voor. Het kan best zijn dat er vóór 2017 ook al persoonlijke problemen waren, maar dat verantwoordt op zich niet de bijzonder trage vooruitgang van het doctoraatsonderzoek van doctorandus. Indien die problemen reeds zo lang aansleepten, mag van doctorandus bovendien worden verwacht dat hij hierover communiceerde met de bevoegde diensten van de VUB, zodat de instelling daar, in de mate van het mogelijke, rekening mee kon houden. Het lijkt de interne beroepsinstantie niet ernstig dat verzoeker nu *post factum* zou proberen om zich te verschuilen achter het argument dat zijn moeilijke persoonlijke situatie al jaren aansleept.

Vervolgens merkt de interne beroepsinstantie op dat doctorandus in zijn initiële intern beroepsschrift met geen woord heeft gerept over de problematische situatie met zijn promotor. Volgens de interne beroepsinstantie zegt dit veel en wijst dit erop dat doctorandus dit op dat ogenblik blijkbaar geen determinerend element vond dat zou toelaten om de gebrekkige voortgang van zijn doctoraatsstudie te verantwoorden. Ook in de voorgaande jaren heeft doctorandus immers nooit enige melding van problemen met zijn promotor gemaakt, hoewel daar geijkte kanalen voor bestaan. Zo werd de voorzitter van de CDO bijvoorbeeld in de laatste vijf-zes jaar nooit door doctorandus gecontacteerd, voor zover bekend heeft doctorandus nooit enige melding bij één van de ombudspersonen voor doctorandi gedaan en heeft doctorandus ook geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid dergelijke problemen op te nemen in zijn jaarlijks voortgangsverslag, noch van de tot en met 2016 jaarlijks binnen de faculteit IR georganiseerde enquête “de goede promotor”, die daarna door Docbe (nu RTDO) werd overgenomen en die jaarlijks elke doctoraatsstudent specifiek uitnodigt op (eventueel) anonieme wijze de nu pas door doctorandus aangehaalde problemen te melden. Hierdoor komt ook dit punt bij de interne beroepsinstantie weinig overtuigend over.

Wat de problemen in het academiejaar 2009-2010 betreft, die doctorandus nu aanhaalt (werken aan twee projecten, wat teveel werk opleverde en moeten veranderen van onderwerp), merkt de interne beroepsinstantie op dat die problemen, voor zover zij zich effectief zouden hebben gesteld, wel heel erg in het verleden liggen en niet het gebrek aan voortgang sedertdien tot nu, negen, bijna tien jaar later kunnen verklaren.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat zij zich hierover bij professor [C.] heeft geïnformeerd en zij heeft hierop gezegd dat het onderzoeksonderwerp van doctorandus sinds de eerste dag van zijn onderzoek ongewijzigd is gebleven (wat overigens ook uit de voortgangsverslagen van 2010 tot 2017 blijkt) en dat zijn onderzoeksactiviteiten altijd allemaal betrekking hadden op datzelfde onderzoek(sonderwerp), waarvan dus nooit werd afgeweken. De twee projecten waarnaar doctorandus verwijst, waren subtaken voor datacollectie binnen eenzelfde onderwerp.

Wat de beweerde gebrekkige begeleiding betreft, heeft professor [C.] aan de interne beroepsinstantie enkele e-mails bezorgd waaruit blijkt dat zij wel degelijk tijdige, concrete en inhoudelijke feedback heeft verschaft wanneer doctorandus iets opstuurde voor nazicht. De promotor(en) ging(en) door de aangeleverde hoofdstukken met track changes en bezorgden de documenten alzo terug. Doctorandus heeft ook toegang behouden tot de gebouwen van VUB en hem werd ook een computer ter beschikking gesteld, zowel in 2013 als in 2017 (van 2013 tot 2018). In tegenstelling tot wat doctorandus beweert, was hij ook (nog steeds) welkom om verder te werken nadat zijn financiering was uitgeput. Dat de feedback ook vaak mondeling werd verschaft, had volgens professor [C.] te maken met het feit dat ze de tijd nam om samen te zitten met doctorandus om regel voor regel zijn teksten door te nemen, zodat hij de opmerkingen beter kon begrijpen en de inhoud kon herzien. In het licht van die verklaringen acht de interne beroepsinstantie het niet geloofwaardig dat de door doctorandus beweerde problemen met zijn promotor het manifeste gebrek aan voortgang kunnen verantwoorden.

Wat het gebrek aan data betreft, dat hem zou hebben verhinderd zijn doctoraat af te werken, stelt de interne beroepsinstantie vast dat deze slechts op 20% van zijn doctoraat betrekking zouden hebben enerzijds, en dat doctorandus van 2012 tot nu in september 2019 heeft gewacht om een poging te ondernemen deze op te vragen anderzijds, zodat ook dit geen doorslaggevend element is om het algemene gebrek aan voortgang te rechtvaardigen.

Wat ten slotte de verdere vooruitgang betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat doctorandus beweert, ondanks al de voormelde door hem aangehaalde problemen die hem zouden verhinderd hebben welk contact dan ook te leggen met VUB, toch te hebben verder gewerkt en de draad van zijn studie opnieuw te hebben opgepakt, evenwel zonder zijn promotor in te lichten. Doctorandus diende op 29 juli 2019 een voortgangsrapport in: vier maanden te laat, na negatief advies bevestigd door zowel de Onderzoeksraad als de interne beroepscommissie en midden de lopende procedure voor de Raad, vergezeld van (een) bijkomend(e) hoofdstuk(ken).

De interne beroepsinstantie stipt aan dat professor [C.] ondertussen aan haar promotorschap heeft verzaakt ingevolge de vertrouwensbreuk. Volgens haar is die vertrouwensbreuk overigens intussen duidelijk evenzeer bij doctorandus aanwezig, nu hij intussen zelfs de expertise van zijn voormalig promotor in twijfel trekt. Bovendien kon er – ondanks de tijdige constructieve inspanningen van zowel VUB (via prof. dr. [P.]) als doctorandus zelf – tot op heden geen nieuwe promotor worden gevonden binnen VUB die over de vereiste expertise beschikt om het promotorschap op te nemen. Ook daarbuiten blijkt dit tot op heden nog niet het geval te zijn.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat zij voor het door de CDO afgeleverde advies van 18 februari 2020 daardoor moeilijk de beweerde recente vooruitgang kon beoordelen. Aangezien het volledige onderzoek echter gebaseerd is op data vergaard in de periode vóór 2012 en er sedertdien nog weinig vooruitgang werd geboekt, stelde de interne beroepsinstantie zich alleszins reeds ernstige vragen bij de relevantie ervan. De datasets, methodologie alsook literatuurstudie zijn intussen meer dan zeven jaar oud, zodat het niet onredelijk was om aan te nemen dat veel van deze informatie moet worden geactualiseerd en dat er aldus nog heel wat bijkomend werk nodig zal zijn om tot een afgewerkt doctoraat te komen. De interne beroepsinstantie achtte en acht het niet aannemelijk dat het doctoraat binnen afzienbare tijd kan worden afgewerkt. Dit wordt nu bovendien bevestigd door het unanieme negatieve advies van de CDO, die tot volgende conclusies kwam en op 18 februari 2020 vaststelde dat er:

- 1) Geen aantoonbare elementen van voortgang van het doctoraatsonderzoek werden voorgelegd. Dit ondanks het feit dat de doctorandus geen werk heeft en ook geen werk zoekt;
- 2) Het huidige doctoraatsonderzoek niet meer up-to-date is qua analysemethodes en numeriek modelleren;
- 3) Het up-to-date brengen en afwerken van de doctoraatsthesis nog zeker twee jaar in beslag zou nemen.

De interne beroepsinstantie geeft vervolgens de feiten weer op basis waarvan de CDO tot deze conclusie is gekomen. Ze stelt ook vast dat doctorandus tijdens het horen op 28 februari 2020 zelf heeft bevestigd dat alles geüpdatet moet worden.

Aangezien doctorandus ondertussen echter niet meer over een promotor beschikt en er, ondanks inspanningen van prof. dr. [P.], binnen VUB geen promotor kon worden gevonden, kan de interne beroepsinstantie niet anders dan vaststellen dat het doctoraat op een dood spoor is beland en dat er op het ogenblik van het nemen van de huidige beslissing op intern beroep geen vooruitzichten zijn dat verzoeker binnen afzienbare tijd wel de nodige vooruitgang zal kunnen maken en zijn doctoraat aan de VUB binnen een redelijke termijn zal kunnen afwerken. Gezien het gebrek aan promotor op het ogenblik van het nemen van de interne beroepsbeslissing is het doctoraat *de facto* stopgezet.

De interne beroepsinstantie is de mening toegedaan dat zij, alle elementen van het dossier in acht genomen, in alle redelijkheid kan besluiten dat de door doctorandus aangevoerde argumenten niet volstaan om de manifest gebrekkige voortgang in de afgelopen tien jaar te verantwoorden. De door doctorandus bijgebrachte argumenten laten evenmin toe om te besluiten dat doctorandus in de toekomst (meer) vooruitgang zal maken en het doctoraat binnen afzienbare tijd zal kunnen afwerken.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 17 maart 2020 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 maart 2020 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op de schending van het fair play-beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt op dat er al diverse beslissingen van verwerende partij zijn tussengekomen en hij stelt zich vragen bij de samenstelling van de verschillende instanties op het ogenblik van hun beslissing en meer bepaald het feit dat steeds dezelfde personen bij diverse beslissingen/adviezen betrokken waren.

Zo is er vooreerst niets gekend inzake de samenstelling van de facultaire doctoraatscommissie op 4 april 2019. Verwerende partij heeft in de voorafgaande procedures wel een administratief dossier overgemaakt waarin dit advies werd opgenomen, maar hierop werd duidelijk bepaalde informatie onleesbaar gemaakt. Het enige wat vaststaat is dat professor [C.], de promotor van verzoeker, aanwezig was. Volgens verzoeker is het evenwel noodzakelijk dat verwerende partij een kopie van het advies bezorgt waarop geen informatie werd weggemaakt alsook dat de samenstelling van de CDO van 4 april 2019 wordt meegedeeld, waarna hij verder standpunt zal innemen. Hij wijst erop dat in het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor wordt bepaald hoe de CDO moet worden samengesteld.

Daarnaast is er evenmin iets terug te vinden inzake de samenstelling van de Onderzoeksraad bij het nemen van de beslissing tot herinschrijving op 29 mei 2019. Hieruit blijkt wel dat de Onderzoeksraad toen werd voorgezeten door mevrouw [V.]. Nadat verwerende partij hierin verduidelijking heeft gebracht, zal verzoeker verder standpunt innemen.

Vervolgens geeft verzoeker de samenstellingen weer zoals opgenomen in de beslissingen van de interne beroepsinstantie van 25 juni 2019, 1 oktober 2019 en 28 februari 2020 alsook in het advies van de CDO van 20 februari 2020. Verzoeker merkt op dat de interne beroepsinstantie, die drie keer tot een weigering tot inschrijving heeft beslist, steeds in nagenoeg dezelfde samenstelling heeft gezeteld. Nochtans stelt het fair play-beginsel dat men zich onpartijdig moet opstellen bij het nemen van een besluit en de nodige openheid en eerlijkheid in acht moet nemen.

Volgens verzoeker is dit evenwel niet het geval. De interne beroepsinstantie heeft immers van bij haar eerste beslissing besloten om de verdere inschrijving van verzoeker te weigeren en ze is blijven volharden in deze beslissing. Dit is niet vreemd te noemen vermits steeds dezelfde personen de beslissingen moesten nemen. Door dezelfde samenstelling van de interne beroepsinstantie bij de navolgende beslissingen is de onpartijdigheid, de noodzakelijke

openheid en de eerlijkheid ten opzichte van verzoeker op geen enkele manier gewaarborgd en is aldus het fair play-beginsel geschonden.

Wat de samenstelling van de CDO betreft, heeft verzoeker reeds aangegeven dat niet duidelijk is hoe deze was samengesteld bij het nemen van de beslissing op 4 april 2019. Bovendien werd bepaalde informatie bewust onleesbaar gemaakt. Verzoeker merkt op dat in artikel 9, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor, dat bepaalt hoe de CDO is samengesteld, wordt verwezen naar het aanvullend doctoraatsreglement. Daaruit blijkt volgens verzoeker dat de CDO moet bestaan uit de vakgroepvoorzitters en de onderzoeksgroepsvoorzitters van de faculteit ingenieurswetenschappen en twee afgevaardigden van het assiterend academisch personeel. Deze samenstelling is dan ook gericht op het vakgebied waarin de doctoraatsstudent doctoreert. Daardoor is het cruciaal dat verwerende partij de samenstelling van de CDO van 4 april 2019 aantoont.

Verzoeker stipt aan dat de samenstelling van de CDO op 20 februari 2020 wel gekend is. Er waren maar liefst twaalf personen aanwezig, wat meer is dan reglementair als minimum is voorzien. Verzoeker vindt het wel vreemd dat professor [P.] als voorzitter van deze CDO werd aangeduid. Hij was immers het aanspreekpunt van verzoeker bij verwerende partij, onder meer inzake het zoeken voor een oplossing na het afhaken van zijn promotor.

Ten slotte merkt verzoeker ook op dat in het verslag van de CDO van 20 februari 2020 wordt vermeld dat hij een planning voor de afwerking van het doctoraat tegen eind december zou hebben bezorgd aan professor [P.] tijdens een gesprek op 26 augustus 2019. Volgens verzoeker is dit niet het geval. Er werd enkel besproken hoe het probleem van het wegvallen van de promotor moest worden opgelost. Volgens verzoeker blijkt dit ook uit het gegeven dat professor [P.] in een navolgende e-mail uitdrukkelijk aan verzoeker vraagt om een *‘realistisch tijdsschema voor te leggen voor het afronden van het schrijven van je proefschrift’* aan de te contacteren professoren.

Verzoeker vindt het alleszins frappant dat de persoon die het aanspreekpunt was voor verzoeker tijdens zijn doctoraatsstudie eveneens de persoon is die de CDO heeft voorgezeten. Ook hier is aldus sprake van een schending van het fair play-beginsel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat in zoverre fair play als een beginsel van behoorlijk bestuur zou moeten worden beschouwd, dit alleszins onder meer veronderstelt dat de overheid met opzet zou hebben gepoogd verzoeker in de uitoefening van zijn rechten te belemmeren. Het komt aan verzoeker toe om dit aan te tonen. Volgens verwerende partij levert verzoeker dit bewijs niet, wel integendeel.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker vooreerst doet uitschijnen dat zij moedwillig bepaalde informatie omtrent de samenstelling van de CDO van 4 april 2019 achterhoudt. Verzoeker verwijst daarvoor naar het advies zoals dat in een eerdere procedure werd meegedeeld en waarop bepaalde informatie werd zwartgemaakt. Deze grief, die is gericht tegen een element van de procedure dat voorafgaat aan de initiële beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019 om de herinschrijving van verzoeker niet toe te laten, moet volgens verwerende partij in de eerste plaats onontvankelijk (want laattijdig) worden verklaard. Niets belette verzoeker om deze grief reeds in het kader van de interne beroepsprocedure aan te voeren, wat hij heeft nagelaten te doen. Verzoeker kan deze grief bijgevolg niet voor het eerst ontwikkelen in het kader van de voorliggende externe procedure.

Wat er ook van zij, de grief dat verwerende partij moedwillig bepaalde informatie omtrent de samenstelling van de CDO van 4 april 2019 zou achterhouden, raakt kant noch wal. Nog los van het feit dat verzoeker zich nooit eerder bij verwerende partij heeft geïnformeerd over de samenstelling van deze CDO – welke informatie zonder problemen zou zijn meegedeeld – moet worden opgemerkt dat de zwartgemaakte informatie persoonsgegevens van een andere student betreft. Verwerende partij benadrukt dat het aldus geenszins gaat om het “achterhouden” van relevante informatie en al zeker niet om een opzettelijk belemmeren van de rechten van verzoeker. Van een schending van het fair play-beginsel kan dan ook allerm minst sprake zijn. Een uittreksel van het verslag van de CDO van 4 april 2019, waarop ook de aanwezigheden zijn vermeld, wordt, voor zoveel als nodig bijgevoegd als stuk.

Verwerende partij stipt vervolgens aan dat het voorgaande ook geldt in zoverre verzoeker zijn pijlen richt tegen (de samenstelling van) de Onderzoeksraad van 29 mei 2019. Zij merkt op dat deze samenstelling nooit eerder is betwist in het kader van de interne beroepsprocedure. Niets belette verzoeker nochtans om deze grief reeds in het kader van de interne beroepsprocedure aan te voeren, wat verzoeker heeft nagelaten te doen. Verzoeker kan deze grief bijgevolg niet voor het eerst ontwikkelen in het kader van de voorliggende externe beroepsprocedure.

Wat er ook van zij, verwerende partij ziet niet in – en verzoeker toont niet aan – hoe er sprake zou kunnen zijn van een schending van het fair play-beginsel. De samenstelling van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019 blijkt, voor zoveel als nodig, uit het uittreksel dat wordt bijgevoegd als stuk.

Daarnaast stelt verzoeker dat het fair play-beginsel ook geschonden zou zijn omdat de interne beroepsinstantie, althans wat de stemgerechtigde leden betreft, driemaal in een gelijkaardige samenstelling heeft gezeteld. Wat de onpartijdigheid, onafhankelijkheid en professionaliteit van deze personen betreft, wijst verwerende partij erop dat verzoeker de samenstelling van de interne beroepsinstantie nooit in vraag heeft gesteld in het kader van de voorgaande beroepsprocedures.

Verwerende partij stipt aan dat het feit dat verzoeker inmiddels tot driemaal toe voor de interne beroepsinstantie is verschenen, een louter gevolg is van het verloop van de voorliggende procedure, waarbij de eerdere beslissingen van de interne beroepsinstantie door de Raad werden vernietigd. De motieven die ten grondslag liggen aan deze arresten tot nietigverklaring houden echter geen verband met een beweerd gebrek aan onpartijdigheid, onafhankelijkheid en professionaliteit van de interne beroepsinstantie. *In casu* kan er dan ook geen sprake zijn van een schending van het fair play-beginsel.

Verwerende partij verduidelijkt dat de samenstelling van de interne beroepsinstantie wordt geregeld in artikel 49 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor en verder wordt toegelicht in het aanvullend facultair doctoraatsreglement van de faculteit IR van 18 april 2019. Volgens de interne beroepsinstantie blijkt hieruit dat de interne beroepsinstantie reglementair gezien steeds uit dezelfde drie stemgerechtigde personen bestaat. Het betreffen personen met de nodige anciënniteit die uiteraard de nodige professionaliteit aan de dag leggen bij de uitoefening van hun taak. Verzoeker brengt niet het minste bewijs bij dat de vereiste onpartijdigheid van de betrokken leden van de interne beroepsinstantie, omwille van de procedurevoorgaanden, op enigerlei wijze zou zijn aangetast. Het spreekt voor zich dat de eigen subjectieve indruk van verzoeker niet volstaat om een schending van het onpartijdigheids- en/of het onafhankelijkheidsbeginsel (dat verzoeker hier lijkt te verpakken onder het mom van het fair play-beginsel) vast te stellen.

Tot slot stelt verwerende partij vast dat verzoeker aanhaalt dat het fair play-beginsel ook zou zijn geschonden omdat prof. [P.], die het aanspreekpunt voor verzoeker was tijdens zijn doctoraatstudie, optrad als voorzitter van de CDO van 20 februari 2020. Verwerende partij wijst erop dat de CDO werkt met een vaste voorzitter, zodat niet voor iedere vergadering van de CDO een nieuwe voorzitter wordt gekozen. Zij verwijst naar de bijzondere taken van de voorzitter van de CDO, zoals bepaald in artikel 9 van het aanvullend facultair doctoraatsreglement van de faculteit IR, en stipt aan dat het gegeven dat prof. [P.] het aanspreekpunt was van verzoeker naar aanleiding van de problemen met zijn promotor net het rechtstreeks gevolg is van zijn voorzitterschap van de CDO. Hieruit kan aldus geen schending van het fair play-beginsel worden afgeleid, hetgeen vereist dat verwerende partij met opzet verzoeker zou hebben belemmerd in de uitoefening van zijn rechten. Zoals reeds vermeld, komt het overigens aan verzoeker om dit aan te tonen, wat hij nalaat te doen.

Verwerende partij neemt bovendien met verbazing kennis van de passage in het verzoekschrift omtrent het niet bezorgd hebben van een planning aan prof. [P.]. Volgens haar strookt deze passage allerm minst met de werkelijkheid. In tegenstelling tot wat verzoeker beweert, heeft hij tijdens zijn gesprek met prof. [P.] van 26 augustus 2019 wel degelijk mondeling een planning voorgelegd waarbij de afwerking (kladversie) van zijn doctoraat was voorzien tegen december 2019. Volgens verwerende partij was het meteen duidelijk dat deze planning niet haalbaar was, reden waarom prof. [P.] in zijn e-mail van 28 augustus 2019 aangaf dat verzoeker een *‘realistisch tijdsschema’* moest voorleggen aan em. Prof. [D.S.]. Dit was nodig om verzoeker te helpen bij het zoeken naar een nieuwe promotor. De twee eerste vragen die een kandidaat promotor zal stellen zijn immers: (1) “Wat is de huidige stand van het doctoraatsonderzoek?” en (2) “Wat is de planning voor de afwerking?”. Zonder een realistische planning zou verzoeker geen kans maken in zijn zoektocht naar een nieuwe promotor. Daarnaast wijst verwerende partij erop dat ook in het voortgangsverslag dat verzoeker in juli 2019 heeft ingediend, een planning is opgenomen die het afwerken van de thesis voorziet in december 2019. Dat verzoeker thans de inhoud van zijn gesprek met prof. [P.] betwist, kan alleen maar worden betreurd.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker vooreerst dat uit het verslag van het verhoor van 28 februari 2020 door de interne beroepsinstantie blijkt dat mevrouw [D.G.] wordt aangegeven als aanwezig. Volgens verzoeker strookt dit niet met de werkelijkheid, zoals ook in de interne beroepsbeslissing wordt aangegeven. Zodoende was er niemand van de afdeling RTDO aanwezig, wat nochtans is voorgeschreven door de reglementen van verwerende partij. Er was

bovendien nooit een ombudspersoon aanwezig, wat eveneens in strijd is met de reglementen van verwerende partij. Verzoeker benadrukt dat hij dit verslag ook niet heeft ondertekend, zodat dit niet door hem wordt bevestigd.

Vervolgens stipt verzoeker aan dat hij in ondergeschikte orde reeds de vordering heeft gesteld om, alvorens uitspraak te doen, verwerende partij te verplichten volgende gegevens en documenten over te maken: (1) een volledige weergave van de samenstelling van de CDO van 4 april 2019, (2) een volledig afschrift van de beslissing van 4 april 2019 van de CDO en (3) een volledige weergave van de samenstelling van de Onderzoeksraad van 26 mei 2019. Verzoeker wil duidelijkheid omtrent de samenstelling van de diverse adviserende en beslissende organen van verwerende partij, niet alleen om na te gaan of diverse personen in diverse organen aanwezig zijn, maar ook om te kunnen nagaan of steeds de onpartijdigheid van deze organen gewaarborgd is.

Verzoeker stelt vast dat verwerende partij van mening is dat de argumentatie van verzoeker onontvankelijk moet worden verklaard omdat hij dit in het verleden niet heeft aangehaald. Volgens verzoeker klopt dit niet. Huidige procedure betreft immers een nieuwe procedure, waarbij hij de mogelijkheid heeft om al zijn argumentatie te ontwikkelen zonder dat het al dan niet inroepen van argumentatie in eventuele voorgaande procedures van enigerlei belang is.

Verzoeker vindt het vreemd dat verwerende partij meent de gevraagde informatie niet te moeten bijbrengen. Het probleem van de samenstelling van de diverse raden en adviesorganen is volgens hem pertinent en nog meer aan de orde gekomen door het georganiseerde verhoor bij de CDO op 20 februari 2020. Daarom is het van belang dat hij kennis kan nemen van de samenstelling van de oorspronkelijke CDO op 19 april 2019, temeer daar uit stuk 10 van verwerende partij blijkt dat [C.] deel uitmaakt van de CDO, die nochtans ook voorzitter is van de interne beroepsinstantie. Verzoeker benadrukt dat het onaanvaardbaar is dat een lid van de adviserende commissie in een later stadium moet gaan beslissen over het beroep van een student. Dan kan men immers niet onpartijdig zijn.

Wat vervolgens de vraag van verzoeker om een volledig afschrift van de beslissing van de CDO van 4 april 2019 betreft, stelt verzoeker dat het argument van verwerende partij volstrekt ongeloofwaardig is. Volgens verwerende partij betreft de zwartgemaakte informatie namelijk enkel persoonsgegevens van een andere persoon. Verzoeker merkt op dat het zwartgemaakte

gedeelte enkel is terug te vinden onder zijn naam. Daarnaast was het blijkbaar niet nodig om in een ander stuk (stuk 10 van verwerende partij) de diverse persoonsgegevens van de andere doctoraatsstudenten zwart te maken. Op dit stuk is bovendien duidelijk vast te stellen dat bijkomende uitleg bij een negatieve beslissing enkel betrekking heeft op de doctoraatsstudent die deze bijkomende verduidelijkingen voorafgaat.

Verder stelt verwerende partij dat de samenstelling van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019 blijkt uit haar (nieuw) stuk 26. Dit is evenwel hetzelfde als stuk 6 van verwerende partij. Hieruit kan echter enkel worden vastgesteld dat de Onderzoeksraad werd voorgezeten door mevrouw [V.]. Er is ook vermeld dat mevrouw [G.] als secretaresse optrad. Deze beide personen maken volgens verzoeker echter niet alleen deel uit van de Onderzoeksraad. Verzoeker verwijst naar een webpagina van verwerende partij, waarop de wijze waarop de samenstelling van de Onderzoeksraad gebeurt, is vermeld. Volgens hem weigert verwerende partij dus de samenstelling van de Onderzoeksraad mee te delen. Daardoor wordt het voor hem onmogelijk gemaakt om na te gaan of verwerende partij haar eigen reglementen heeft gevolgd en of er wel sprake is van onpartijdigheid bij de leden van de diverse organen.

Wat ten slotte het gegeven betreft dat prof. [P.], die het aanspreekpunt was van verzoeker tijdens zijn doctoraatsstudie, ook de CDO heeft voorgezeten, stelt verzoeker vast dat verwerende partij ter zake meent te moeten verwijzen naar de taken van de voorzitter van de CDO in artikel 9 van het aanvullend facultair doctoraatsreglement om dit te verantwoorden. Verzoeker wijst erop dat het aanvullend facultair doctoraatsreglement van de faculteit IR is opgesteld op 18 april 2019, dus na het eerste advies van de CDO op 4 april 2019. Volgens verzoeker kan verwerende partij zich dan ook niet beroepen op dit reglement.

Als de Raad van oordeel zou zijn dat dit reglement toch van toepassing is op onderhavige casus, *quod non*, wenst verzoeker nog op te merken dat verwerende partij meent te moeten verwijzen naar de zesde taak van de voorzitter: *“Doet de opvolgingsgesprekken i.v.m. de facultaire belastingsenquête en de centrale PhD survey van de doctorandi, behalve deze waarvan hij/zij promotor is. Voor deze laatsten doet de ondervoorzitter de opvolgingsgesprekken.”*. Volgens verzoeker kadert het aangehaalde onderhoud evenwel helemaal niet in belastingsenquête en is het aldus geen verantwoording.

Beoordeling

Verzoeker is van oordeel dat het fair play-beginsel is geschonden in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie. Verzoeker stelt zich meer bepaald vragen bij de samenstelling van de verschillende instanties op het ogenblik van het nemen van hun beslissing en met name bij het feit dat steeds dezelfde personen bij beslissingen/adviezen werden betrokken.

In deze context geeft verzoeker ook mee dat hem niets gekend is met betrekking tot de samenstelling van de facultaire doctoraatscommissie van 4 april 2019. Daarnaast voert verzoeker ook aan dat de samenstelling van de Onderzoeksraad (vergadering van 29 mei 2019) niet is geduid. Hij kan uit het advies enkel afleiden door wie het orgaan werd voorgezeten.

De Raad is van oordeel dat deze opmerkingen betreffende de CDO van 4 april 2019 en de Onderzoeksraad van 29 mei 2019 niet tot vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen voeren. Het is de Raad immers onduidelijk wat verzoeker ervan heeft weerhouden zijn betrokken opmerkingen in het kader van de (initiële) interne beroepsprocedure te formuleren. Nu verzoeker zulks heeft nagelaten, hoewel hij hiertoe de mogelijkheid had, beschouwt de Raad de opmerkingen als niet-ontvankelijke grieven. De Raad wenst hieromtrent overigens nog op te merken dat in het kader van de huidige procedure, die gericht is tegen een (nieuwe) interne beroepsbeslissing van 28 februari 2020 er een nieuw advies van de CDO van 20 februari 2020 voorligt.

Daarnaast werpt verzoeker op dat de interne beroepsinstantie driemaal in een gelijkaardige samenstelling heeft vergaderd. Hierdoor is volgens hem de onpartijdigheid, de noodzakelijke openheid en de eerlijkheid ten opzichte van zijn persoon op geen enkele manier gewaarborgd.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie intussen reeds drie keer een beslissing met betrekking tot het doctoraatstraject van verzoeker heeft genomen. Dat dezelfde personen reeds meermaals kennis hebben genomen van het dossier houdt dus verband met de vernietigingsbeslissingen van de Raad als gevolg waarvan de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing diende te nemen. De Raad heeft geen van deze beslissingen vernietigd op basis van twijfels betreffende de onpartijdigheid, openheid en eerlijkheid van de leden van de interne beroepsinstantie. Ook *in casu* brengt verzoeker, naast de opmerking dat de interne beroepsbeslissingen na elk van de vernietigingsbeslissingen van de Raad door een gelijk samengestelde beroepsinstantie zijn genomen, geen elementen aan die vermoedens van onpartijdigheid of gebrek aan professionaliteit overtuigend maken. Het loutere feit dat de

interne beroepsinstantie gelijk is samengesteld en na elk van de arresten van de Raad een beslissing heeft genomen waarbij het verzoek van de doctoraatsstudent niet werd ingewilligd volstaat op dit punt niet. De Raad kan verzoeker bijgevolg niet bijtreden waar hij aanvoert dat sprake is van een manifeste schending van het fair play-beginsel op het niveau van de interne beroepsinstantie.

Waar verzoeker in zijn wederantwoordnota aanhaalt dat er niemand van de afdeling RTDO, noch een ombudspersoon aanwezig was toen de bestreden interne beroepsbeslissing werd genomen, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat de interne beroepsinstantie conform artikel 49 van het aanvullend facultair doctoraatsreglement was samengesteld. Paragraaf 3 van dit artikel bepaalt dat een lid van de centrale dienst doctoraatsbegeleiding (waarnaar verzoeker verwijst als 'RTDO') alsook een ombudspersoon voor doctorandi wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de interne beroepsinstantie, als leden met enkel raadgevende stem. Uit de interne beroepsbeslissing van 28 februari 2020 blijkt alleszins dat zowel een lid van de centrale dienst doctoraatsbegeleiding alsook een ombudspersoon voor doctorandi was uitgenodigd.

In zijn wederantwoordnota stipt verzoeker ook aan dat de heer [C.] deel uitmaakt van de CDO, terwijl hij nochtans voorzitter is van de interne beroepsinstantie. Volgens verzoeker is het onaanvaardbaar dat een lid van een adviserende commissie in een later stadium moet gaan beslissen over het beroep van een student. Dan kan men immers niet onpartijdig zijn. Zoals reeds eerder opgemerkt, is huidige procedure gericht tegen de interne beroepsbeslissing van 28 februari 2020. De interne beroepsinstantie heeft zich voor haar beslissing onder meer gebaseerd op het (nieuwe) advies van de CDO van 20 februari 2020. De Raad kan niet anders dan vaststellen dat de heer [C.] niet betrokken was bij het advies van de CDO van 20 februari 2020. Niets staat er dan ook aan in de weg dat de heer [C.] voorzitter was van de interne beroepsinstantie van 28 februari 2020.

Verzoeker formuleert verder ook een opmerking betreffende het voorzitterschap van de CDO van 20 februari 2020. Hij merkt namelijk op dat de voorzitter van de CDO tevens zijn aanspreekpunt was tijdens zijn doctoraatsstudie, hetgeen hij ervaart als een schending van het fair play-beginsel. De Raad moet, samen met verwerende partij, vaststellen dat de rol van de voorzitter van de CDO voortvloeit uit de toepasselijke regelgeving van verwerende partij. Het vast voorzitterschap en het feit dat de betrokken voorzitter aanspreekpunt van verzoeker was met betrekking tot de moeilijkheden tussen hem en zijn promotor is naar het oordeel van de

Raad geen schending van het fair play-beginsel. Verzoeker verduidelijkt niet hoe de mogelijkheid om zijn rechten uit te oefenen hierdoor geschonden zou zijn en evenmin maakt verzoeker aannemelijk dat een eerlijke beoordeling van zijn situatie hierdoor in het gedrang zou zijn gekomen. Verzoeker merkt hieromtrent in zijn wederantwoordnota nog op dat het aanvullend facultair doctoraatsreglement waarnaar verwerende partij verwijst, is opgesteld op 18 april 2019, dus na het eerste advies van de CDO op 4 april 2019. De Raad begrijpt niet wat verzoeker met deze opmerking wil bereiken, vermits – zoals reeds herhaaldelijk aangekaart – de middels de huidige procedure bestreden interne beroepsbeslissing dateert van 28 februari 2020 en steunt op een (nieuw) advies van de CDO van 20 februari 2020, zodat het door verwerende partij bijgevoegde reglement toepassing vindt.

Daarnaast betwist verzoeker wat in het verslag van de CDO van 20 februari 2020 is vermeld betreffende de planning die hij zou hebben neergelegd en die de afwerking van het doctoraat eind december 2019 in het vooruitzicht stelde. Hoewel het de Raad niet geheel duidelijk is wat verzoeker met deze opmerking beoogt, stelt hij vast dat verwerende partij verklaart dat deze betwisting geen steek houdt. Verwerende partij verwijst naar een e-mail van 28 augustus 2019 waarin op het belang van een realistisch tijdsschema wordt gewezen. Tevens blijkt dat verzoeker in het door hem in juli 2019 neergelegde voortgangsverslag een planning heeft opgenomen die de afwerking van het proefschrift in december 2019 en een openbare verdediging in maart 2020 in het vooruitzicht stelt (zie stuk 30 van verwerende partij). De betwisting door verzoeker van de passage in het verslag van de CDO van 20 februari 2020 inzake een planning voor de afwerking van het doctoraat leidt dan ook niet tot ernstige twijfel met betrekking tot de onafhankelijkheid en deskundigheid van de CDO en kan bijgevolg niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing leiden. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Verzoekende partij beroept zich in een tweede middel op de schending van het zorgvuldigheids- en het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stipt aan dat verwerende partij in haar beslissingen en adviezen plots gaat verwijzen naar feiten waarover reeds werd geoordeeld. Zo stelt verwerende partij dat verzoeker tijdens de voorbije negen jaar geen vooruitgang zou hebben geboekt in zijn doctoraatsstudie. Verzoeker wijst erop dat hij voor deze jaren steeds een positief advies tot herinschrijving heeft ontvangen,

zodat dit nu geen relevante informatie meer kan uitmaken. Volgens hem werd hierover reeds geoordeeld en kan dit niet meer worden ingeroepen om de verdere inschrijving te weigeren.

Daarnaast beroept de interne beroepsinstantie zich op nieuwe en andere feiten om haar beslissing te verantwoorden, wat volgens verzoeker niet kan. Verzoeker wijst erop dat verwerende partij die feiten bovendien zelf heeft uitgelokt. Hij verwijst bijvoorbeeld naar de beslissing van de promotor om met het promotorschap te stoppen, daags na kennisname van het arrest van 19 augustus 2019 van de Raad. Verzoeker stelt dat de interne beroepsinstantie zich moet plaatsen – indien zij zich in de plaats wenst te stellen van de CDO's – op het ogenblik van dit advies.

Verzoeker stipt vervolgens aan dat de CDO tot een negatief advies heeft beslist omdat hij geen voortgangsrapport heeft ingediend en omdat hij geen contact had opgenomen met zijn promotor. Hij wijst erop dat de Raad heeft gesteld dat hem niet de mogelijkheid werd geboden om hierover zijn standpunt mee te delen zoals voorzien in artikel 17, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor. Volgens verzoeker speelde de bewering van verwerende partij betreffende de voorgaande jaren, die hij ontkent, op geen enkele manier mee in de beslissing van de CDO met miskenning van artikel 17.

Verzoeker benadrukt dat verwerende partij maar al te goed op de hoogte was van zijn problemen. Dit blijkt immers uit het feit dat prof. [P.] met hem contact zocht nadat hij de vragenlijst 'Good promotor' had ingevuld. Volgens verzoeker hebben de redenen die de interne beroepsinstantie nu heeft aangehaald en die bovendien onjuist zijn, duidelijk niet meegespeeld, ook al was de problematische relatie gekend. Wat de onjuistheid van de beweringen betreft, verwijst verzoeker naar e-mails die verwerende partij bijbrengt als stuk bij de interne beroepsbeslissing. Volgens hem blijkt daaruit wel degelijk dat prof. [C.] heeft nagelaten om te antwoorden op de vragen en overgemaakte delen. Verzoeker werd hieromtrent ook gehoord door prof. [P.]. Hij wijst erop dat aldus vaststaat dat hij wel degelijk de nodige onderzoeken en het nodige schrijfwerk heeft gedaan om de doctoraatsstudie af te ronden. Daarnaast werd voordien nooit enig probleem betreffende zijn voortgang in de doctoraatsstudie vastgesteld. Zijn dossier werd immers steeds beoordeeld door de CDO, die steeds een positief advies voor zijn herinschrijving heeft gegeven. Volgens hem kan verwerende partij nu dan ook moeilijk voorhouden dat de voortgang in de periode 2012-2017 plots een reden is om zijn herinschrijving te weigeren.

Daarnaast kan volgens verzoeker evenmin rekening worden gehouden met het feit dat prof. [C.] daags na kennisname van het arrest van 19 augustus 2019 van de Raad heeft verzaakt aan haar promotorschap. Dit feit was op het ogenblik van de samenkomst van de CDO immers niet gekend, meer zelfs, prof. [C.] werd daar gehoord en heeft toen op geen enkele wijze van enige verzaking in haar hoofde gesproken. Zij verzocht de CDO enkel om een negatief advies. Verzoeker stelt dat hij op deze manier voor een bijkomende moeilijkheid werd geplaatst, doch volgens hem is deze oplosbaar indien hij zich kan herinschrijven. Deze situatie wordt immers uitdrukkelijk voorzien in artikel 12 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor en daarnaast is er nog de begeleidingscommissie die samen met de promotor de begeleiding verzorgt. Het neerleggen van de functie door promotor [C.] kan dan ook geen reden zijn om zijn herinschrijving voor het academiejaar 2019-2020 te weigeren.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vast dat verzoeker aanvoert dat de interne beroepsinstantie ‘ten onrechte’ rekening zou hebben gehouden met “nieuwe en andere feiten” om haar beslissing te verantwoorden. Zij begrijpt deze kritiek zo dat verzoeker meent dat de bestreden beslissing niet zou steunen op deugdelijke motieven omdat daarin andere feiten worden betrokken dan degene waarmee rekening werd gehouden in de initiële beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019. Het gaat meer bepaald om het motief dat prof. [C.] inmiddels heeft aangegeven dat zij verzaakt aan het promotorschap van verzoeker en het motief dat de voorgaande negen jaren van verzoeker een gebrek aan voortgang aantonen.

Volgens verwerende partij heeft verzoeker in de eerste plaats geen belang bij dit middel. Verzoeker voert immers geen kritiek aan tegen de overige motieven van de bestreden beslissing. Die motieven zijn op zich nochtans afdoende om de weigering tot inschrijving van verzoeker te verantwoorden. Aangezien zelfs indien de grieven met betrekking tot de door verzoeker geïnde motieven gegrond zouden zijn, *quod non*, zou de bestreden beslissing nog steeds een voldoende grondslag hebben. Verzoeker heeft aldus geen belang bij het middel.

In ondergeschikte orde werpt verwerende partij op dat de grieven van verzoeker elke grondslag missen. Zij stelt vast dat verzoeker klaarblijkelijk meent dat de taak van de interne beroepsinstantie zich beperkt tot het louter overnemen van de motieven van de (*nota bene* door verzoeker zelf betwiste) beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019. Verzoeker gaat daarbij echter volledig voorbij aan de volheid van bevoegdheid die de interne beroepsinstantie

overeenkomstig artikel 50, §5 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor geniet. De interne beroepsinstantie kan de beoordeling van het dossier van verzoeker *ab initio* overdoen, waarbij deze nieuwe beslissing in de plaats komt van de initiële beslissing van de Onderzoeksraad. De beoordelingsbevoegdheid van de interne beroepsinstantie is daarbij allerminst beperkt tot hetgeen in de initiële beslissing werd aangehaald.

Volgens verwerende partij gaat verzoeker daarnaast ook voorbij aan het feit dat, in navolging van het arrest van de Raad van 9 januari 2020, werd beslist om opnieuw het advies in te winnen van de CDO, waarbij aan verzoeker de mogelijkheid werd geboden om door de CDO gehoord te worden. Welnu, het spreekt voor zich dat de interne beroepsinstantie rekening mocht houden met de motieven die ten grondslag liggen aan het advies van de CDO van 20 februari 2020 toen zij haar beslissing op intern beroep nam.

Verwerende partij stelt daarnaast vast dat de interne beroepsinstantie zich, met uitzondering van de vaststelling dat prof. [C.] haar functie als promotor heeft stopgezet en de nieuwe beslissing van de CDO, enkel heeft gesteund op feiten die zich reeds hadden voorgedaan op het ogenblik van de beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019. De loutere omstandigheid dat de Onderzoeksraad zich niet op deze feitelijke elementen heeft gesteund toen zij haar beslissing nam, heeft volgens verwerende partij niet tot gevolg dat die feiten plots buiten beschouwing moeten worden gelaten in het kader van de beoordeling van het intern beroep van verzoeker. Het staat de interne beroepsinstantie vrij om de relevantie en de pertinentie van de feiten van het dossier te beoordelen en deze feiten (al dan niet) te betrekken bij haar beoordeling van het dossier. Met verwerende partij moet bovendien worden vastgesteld dat de interne beroepsinstantie uitgebreid heeft gemotiveerd waarom zij bepaalde feiten, zoals het gebrek aan voortgang van verzoeker in de afgelopen negen jaar, in rekening heeft genomen en waarom dit relevant is in het kader van de beoordeling van het intern beroep. Er is dan ook allerminst sprake van een schending van de (materiële en/of formele) motiveringsplicht.

Verwerende partij vindt het bovendien frappant dat verzoeker in zijn verzoekschrift de interne beroepsinstantie verwijt dat zij elementen in overweging neemt die niet in de beslissing van de Onderzoeksraad werden aangehaald, maar dat hij haar tegelijkertijd verwijt dat zij *‘te weinig rekening [houdt] met de situatie van appellant sinds het begin van [zijn] doctoraatsstudie’*. Hoe deze beide argumenten met elkaar te rijmen vallen, is voor verwerende partij een raadsel.

Volgens verwerende partij kan de interne beroepsinstantie *in casu* ook niet worden verweten dat zij in haar beslissing van 28 februari 2020 rekening heeft gehouden met de stopzetting van het promotorschap door prof. [C.]. Ze wijst erop dat de interne beroepsinstantie, als orgaan van het actief bestuur, zich bij het nemen van de nieuwe beslissing moest gedragen naar de juridische en *feitelijke* stand van zaken zoals die zich op dat moment voordoet (*tempus regit actum*). Verzoeker kan bezwaarlijk ontkennen dat de stopzetting van het promotorschap door prof. [C.] een relevant element zou zijn bij de beoordeling van de vraag of verzoeker zijn doctoraat binnen een redelijke termijn zal kunnen afwerken bij verwerende partij.

Verwerende partij wil in dit verband ook nog benadrukken dat zij de stopzetting van het promotorschap van prof. [C.] geenszins heeft “uitgelokt”, zoals verzoeker beweert, maar dat dit louter het gevolg was van een persoonlijke beslissing van prof. [C.] die haar oorsprong vindt in de wederzijdse vertrouwensbreuk die tussen haar en verzoeker was ontstaan. In het kader van de externe beroepsprocedure heeft verzoeker overigens zelf aangegeven dat zijn promotor aan de basis zou liggen van zijn gebrek aan voortgang en dat zij niet over de nodige expertise zou beschikken. Volgens verwerende partij hoeft het dan ook niet te verbazen dat prof. [C.], wanneer zij wordt geconfronteerd met dergelijke beweringen, vervolgens aangeeft niet meer als promotor voor verzoeker te willen/kunnen optreden.

Verwerende partij wijst er ook op dat zij alles in het werk heeft gesteld om, in samenspraak met verzoeker, op zoek te gaan naar een mogelijke vervanger van prof. [C.]. Een dergelijke vervanger, die over de nodige expertise beschikt, werd echter niet gevonden aan de instelling van verwerende partij. In die omstandigheden kon de interne beroepsinstantie dan ook niet anders dan vaststellen dat het doctoraat van verzoeker op een dood spoor is beland en dat er op het ogenblik van het nemen van de huidige beslissing op intern beroep geen vooruitzichten zijn dat verzoeker binnen afzienbare tijd wel de nodige voortgang zal kunnen maken en zijn doctoraat aan de VUB binnen een redelijke termijn zal kunnen afwerken. Volgens verwerende partij spreekt het voor zich dat de interne beroepsinstantie dit pertinent feit mee in haar beoordeling kan nemen.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat de volheid van beslissingsbevoegdheid van de interne beroepsinstantie niet kan betekenen dat reeds eerder genomen beslissingen, die definitief zijn, nu plots opnieuw het voorwerp kunnen uitmaken van de verantwoording van een

latere beslissing, temeer daar deze nieuwe beslissing volledig het tegenovergestelde is van wat in het verleden werd besloten. Voor de beslissingen van verwerende partij geldt dan ook een ‘gezag van gewijsde’. Volgens verzoeker toont dit overigens het belang van deze argumentatie in zijn hoofde aan. In het verleden heeft verwerende partij immers steeds een positief advies verleend. Sindsdien is voornamelijk de familiale situatie van verzoeker gewijzigd. Dit moet ook in rekening worden genomen, maar dat is niet of amper gebeurd.

Daarnaast merkt verzoeker op dat ook andere nieuwe elementen door de CDO van 18 februari 2020 werden aangehaald om haar advies te vormen. Deze elementen (o.a. het advies van de onafhankelijke professoren, die niet werden meegedeeld en waarvan blijkbaar enkel de negatieve elementen een rol speelden) waren uiteraard ook niet gekend door de oorspronkelijke CDO.

Beoordeling

Verzoeker roept in dat de beslissing niet zorgvuldig zou zijn voorbereid. In het verzoekschrift stipt verzoeker onder meer aan dat de interne beroepsinstantie zich op nieuwe en andere feiten beroept om haar beslissing te verantwoorden. Volgens hem kan dit niet. Zo kan verwerende partij niet plots beweren dat de voorgaande negen jaren plots een gebrek aan voortgang zouden aantonen, terwijl hij steeds een positief advies tot verdere inschrijving heeft gekregen. Verzoeker stelt dat er evenmin rekening kan worden gehouden met het feit dat zijn promotor daags na kennisname van het arrest van 19 augustus 2019 heeft verzaakt aan het promotorschap. Rekening houdend met de volheid van bevoegdheid waarmee de interne beroepsinstantie het dossier benadert, ziet de Raad niet in waarom de interne beroepsinstantie niet alle relevante elementen waarvan zij kennis heeft op het ogenblik dat zij haar beslissing neemt in haar beoordeling mag integreren, met inbegrip van de verzaking aan het promotorschap of de vaststelling dat verzoeker gedurende een langlopend doctoraatstraject onvoldoende voortgang heeft gemaakt. In het verlengde van de eerdere vernietigingsbeslissing door de Raad kan de aangevochten beslissing evenmin als onregelmatig worden beschouwd omwille van het feit dat de interne beroepsinstantie het advies van de CDO van 20 februari jongstleden en de eraan ten grondslag liggende overwegingen bij haar besluitvorming heeft betrokken. De Raad oordeelt dat de aangevochten beslissing evenmin onregelmatig is doordat bij de afweging elementen zijn betrokken die zich reeds voordeden vóór 29 mei 2019 maar door de Onderzoeksraad in zijn beslissing van diezelfde dag niet zijn meegenomen als motief.

De Raad overweegt eveneens dat de vaststelling dat verzoeker de afgelopen jaren toelating kreeg zijn doctoraatsonderzoek voort te zetten niet belet dat de interne beroepsinstantie de duur van het doctoraatstraject en de tijdens het traject geboekte vooruitgang in het doctoraatsonderzoek in haar globale beoordeling in het kader van het intern beroep – zijnde een beoordeling waarbij de aangevochten beslissing globaal wordt overgedaan door de interne beroepsinstantie – als overwegingen meeneemt. Hierbij motiveert de interne beroepsinstantie ook waarom zij bepaalde elementen, zoals de gerealiseerde voortgang gedurende het doctoraatstraject, als relevant heeft meegenomen.

De Raad ziet in het feit dat de interne beroepsinstantie, die het dossier volledig opnieuw onderzoekt, oog heeft voor de stopzetting van het promotorschap – waaromtrent de Raad geen overtuigende aanwijzingen ziet voor het feit dat het niet om een persoonlijke beslissing van de promotor zou gaan – evenmin een reden om de aangevochten beslissing te vernietigen. Het betreft immers een element (1) waarvan de relevantie niet in ernst betwijfeld kan worden, (2) dat op het ogenblik van de aangevochten beslissing aanwezig was en (3) belang kan vertonen voor het beantwoorden van de vraag of verzoeker binnen redelijke termijn bij verwerende partij zijn doctoraat met succes kan voltooien, temeer nu binnen verwerende partij geen geschikte vervanger kon worden gevonden – niettegenstaande de inspanningen die verwerende partij in samenspraak met verzoeker heeft geleverd. Mede in het licht hiervan kan de beslissing van verwerende partij, die een afwerking van het doctoraat van verzoeker binnen verwerende partij binnen redelijke termijn niet realistisch acht, niettegenstaande zij voor verzoeker verstreckende gevolgen kan hebben, niet als onzorgvuldig, noch als onvoldoende gemotiveerd worden aangemerkt. Het tweede middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Verzoekende partij beroept zich in een derde middel op de schending van het recht van verdediging.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijst naar artikel 6.1 EVRM en stelt dat het recht van verdediging, net als het fair play-beginsel, vooreerst een behandeling van de zaak door een onafhankelijke en onpartijdige instantie inhoudt, wat *in casu* niet het geval is. Daarnaast moet er ook wapengelijkheid zijn tussen partijen, wat betekent dat iedere partij moet beschikken over alle informatie die de andere partij wil gebruiken.

Volgens verzoeker heeft verwerende partij ook hier de regels niet gevolgd. In het advies van de CDO van 20 februari 2020 wordt immers verwezen naar het advies van prof. [T.] en prof. [K.d.M.]. Bovendien wordt verzoeker zelfs verweten niets met deze adviezen te hebben gedaan. Verzoeker benadrukt dat hij pas kennis heeft gekregen van deze adviezen nadat hij ze per e-mail op 25 februari 2020 heeft opgevraagd. Hij heeft ze ontvangen op 26 februari 2020. Deze adviezen kwamen ook niet ter sprake tijdens het horen door de CDO. Daarnaast merkt verzoeker op dat deze verslagen door de professoren werden opgesteld op vraag van prof. [P.], waarbij hij hen heeft ingelicht over ‘de situatie’. Het is evenwel niet duidelijk wat prof. [P.] hen heeft meegedeeld.

Verder stelt verzoeker dat deze adviezen ook slechts gedeeltelijk worden geciteerd in het advies van de CDO. Nochtans stelt prof. [T.] uitdrukkelijk dat de door verzoeker gebruikte methode achterhaald is, doch dat dit vermoedelijk te wijten is aan prof. [C.]. Volgens verzoeker zijn deze adviezen overigens niet negatief voor hem, maar worden ze wel als zodanig voorgesteld. Dit is gebeurd zonder hem de mogelijkheid te bieden om hierop te reageren, meer zelfs, zonder deze verslagen aan hem voor te leggen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat de CDO op geen enkel punt in haar beslissing verzoeker verwijt niets met de verslagen van prof. [T.] en prof. [K.d.M.] te hebben gedaan. In deze beslissing wordt wel aangegeven dat de inhoud van deze eerder ingewonnen adviezen nog steeds actueel is, gelet op het gebrek aan voortgang van verzoeker.

Daarnaast stelt verwerende partij dat de rechten van verdediging van verzoeker geenszins geschonden werden. De eerder ingewonnen externe adviezen waarnaar wordt verwezen in het advies van de CDO zijn een hulpmiddel voor de CDO c.q. de interne beroepsinstantie en hadden louter tot doel om een correcte inschatting te (kunnen) krijgen van de kwaliteit van het reeds door verzoeker uitgevoerde onderzoek en de tijd die nodig is voor het afwerken hiervan.

Verwerende partij wijst erop dat verzoeker deze adviezen wel degelijk – bovendien op het eerste verzoek – heeft verkregen in het kader van de interne beroepsprocedure op 26 februari 2020. Op de hoorzitting van de interne beroepsinstantie van 28 februari 2020 had verzoeker aldus de mogelijkheid om, zo nodig, zijn eventuele opmerkingen te doen gelden bij deze adviezen. Verzoeker heeft echter nagelaten dit te doen. Volgens verwerende partij kan verzoeker in die

omstandigheden bezwaarlijk beweren dat er een schending van de rechten van verdediging zou voorliggen.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij reeds eerder het gebrek aan expertise van prof. [C.] heeft aangekaart zonder enig gevolg, terwijl hij nu wordt verweten de oorzaak te zijn van het stopzetten van het promotorschap van prof. [C.] door dit zelfs maar te opperen. Daarnaast tonen de opmerkingen van de onafhankelijke professoren volgens hem aan dat hij wel degelijk vooruitgang heeft geboekt. Dit wordt gemakkelijksheidshalve niet in rekening gebracht.

Beoordeling

Verzoeker is van oordeel dat zijn recht van verdediging is geschonden, temeer nu hem in het advies van de CDO van 20 februari 2020 wordt verweten niets te hebben gedaan met twee extern ingewonnen adviezen. Verzoeker benadrukt evenwel dat hij hiervan geen kennis had.

Vooreerst merkt de Raad op dat de CDO slechts een advies heeft uitgebracht en geen beslissing heeft genomen. In het betrokken advies van de CDO kan de Raad bovendien slechts lezen dat verzoeker heeft verklaard dat er ten opzichte van augustus 2019 niets gewijzigd is aan de kladversie van de doctoraatsthesis. De CDO acht bijgevolg de extern ingewonnen adviezen, die de toestand van het doctoraat eind augustus 2019 betreffen, nog steeds actueel en geldig. De Raad leest in deze overweging evenwel geen “verwijt” aan het adres van verzoeker. Daarnaast blijkt duidelijk uit het dossier dat verzoeker beschikte over de externe adviezen in het raam van de interne beroepsprocedure. Hij kon hierover tijdens de hoorzitting voor de interne beroepscommissie aldus zijn opmerkingen formuleren. Naar het oordeel van de Raad is er dan ook geen sprake van de rechten van verdediging van verzoeker. Het derde middel is niet gegrond.

D. Vierde middel

Verzoekende partij beroept zich in een vierde middel op de schending van het gezag van gewijsde van het arrest nr. 5.543 van 9 januari 2020 in de zaak 2019/725.

Standpunt van partijen

Verzoeker wijst erop dat er op 19 augustus 2019 een arrest van de Raad is tussengekomen waarin werd overgegaan tot de vernietiging van de beslissing van de interne beroepsinstantie

van 25 juni 2019. Verzoeker stipt aan dat de Raad in dit arrest duidelijk heeft gesteld dat de schending van de rechten van verdediging niet rechtgezet kan worden daar het horen voor de interne beroepsinstantie op een andere manier georganiseerd wordt als het verhoor voorzien in artikel 17 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor. Verwerende partij heeft hem via e-mail van 16 september 2019 uitgenodigd voor een verhoor overeenkomstig artikel 50, §4 van het voormelde reglement (en niet overeenkomstig artikel 17). Aangezien de Raad in zijn arrest echter reeds heeft gesteld dat zulk verhoor de vastgestelde schending van het recht tot verdediging niet wegneemt, heeft de interne beroepsinstantie in haar beslissing geen rekening gehouden met de overwegingen van de Raad in zijn arrest. Volgens verzoeker legt verwerende partij dit arrest naast zich neer.

Vervolgens merkt verzoeker op dat het voor verwerende partij, ingevolge het arrest van de Raad, niet meer mogelijk is om de vastgestelde schending van de rechten van verdediging recht te zetten. Volgens hem kan verwerende partij dan ook niet anders dan overgaan tot het afleveren van een positief advies voor zijn verdere inschrijving. Dit is evenwel niet gebeurd.

Verzoeker verwijst naar de artikelen 17, §1 en 50, §4 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor en benadrukt dat – zoals de Raad in zijn arrest heeft bevestigd – beide hoormomenten op een andere wijze georganiseerd worden en bovendien voor andere leden van verwerende partij bedoeld zijn.

Volgens verzoeker kan verwerende partij er niet aan voorbij dat zij de vastgestelde schending van de rechten van verdediging niet kan rechtzetten. Een eigen onderzoek door de interne beroepsinstantie kan de vastgestelde schending dan ook niet verhelpen.

Verzoeker stipt vervolgens aan dat verwerende partij in haar antwoordnota in de vorige procedure 2019/725 terecht heeft gesteld dat het gezag van gewijsde van een arrest van de Raad zich uitstrekt tot het beschikkend gedeelte van het arrest en de motieven die hiermee onlosmakelijk verbonden zijn. Hij stelt vast dat verwerende partij voorhoudt dat een ‘eigen onderzoek’ de vastgestelde schending van de rechten van verdediging van verzoeker heeft weggenomen. Volgens verzoeker bestond dit ‘eigen onderzoek’ uit niets meer dan het horen van verzoeker. In het arrest van de Raad wordt evenwel uitdrukkelijk bepaald dat *‘deze miskenning van een duidelijk voorgeschreven procedureregels inzake het hoorrecht, zoals bepaald in artikel 17 van het vermelde reglement van verwerende partij, in het licht van de*

rechten van verdediging ook niet kan worden opgevangen door, zoals in casu, het horen van de doctorandus in het kader van het intern beroep voor een anders samengestelde commissie waar ook andere regels gelden.’. Verzoeker wijst erop dat verwerende partij deze overweging van de Raad gewoonweg naast zich neerlegt. Volgens verzoeker beseft verwerende partij nochtans maar al te goed dat zij met deze overweging rekening had moeten houden.

Verzoeker stelt dat uit de overwegingen van het arrest van de Raad van 19 augustus 2019 niet anders besloten kan worden dan dat de vastgestelde schending van het recht van verdediging niet meer kan worden rechtgezet, gelet op de voorziene devolutieve werking. Verwerende partij meent echter te mogen stellen dat zij de interne beroepsprocedure zodanig heeft georganiseerd dat de rechten van verdediging van verzoeker maximaal werden gevrijwaard. Volgens verzoeker is de situatie zoals verwerende partij deze heeft gecreëerd voor het horen van verzoeker op 1 oktober 2019 niet gelijk aan een horen in het kader van artikel 17, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor.

Verzoeker merkt ook op dat de aanwezigheid van een gerechtsdeurwaarder, zoals *in casu* het geval was, alleszins niet is voorzien in artikel 17. Dit toont volgens verzoeker aan dat verwerende partij hem in een situatie heeft geplaatst waarbij meer druk naar hem toe werd gecreëerd. Bovendien, indien verwerende partij artikel 17 zou hebben gerespecteerd, zou verzoeker gehoord zijn door een CDO. Artikel 9, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor bepaalt hoe deze CDO is samengesteld. Er moet gekeken worden naar het aanvullend doctoraatsreglement om de samenstelling en de werkwijze van deze commissie te kennen. Volgens verzoeker moet de CDO bestaan uit de vakgroepsvoorzitters en de onderzoeksgroepsvoorzitters van de faculteit ingenieurswetenschappen en twee afgevaardigden van het assiterend academisch personeel. Deze samenstelling is gericht op het vakgebied waarin de doctoraatsstudent doctoreert, wat niet het geval is bij het intern beroep. Wat de samenstelling van de interne beroepsinstantie betreft, verwijst artikel 49 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor ook naar het aanvullend facultair doctoraatsreglement, maar daarin is geen verdere informatie terug te vinden.

Verzoeker stelt dat hij ondertussen al tweemaal werd ‘gehoord’ door de interne beroepsinstantie. Deze interne beroepsinstantie was tweemaal op dezelfde manier samengesteld conform artikel 49 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad

van doctor. Enkel dr. [D.G.] liet zich tijdens het tweede verhoor vervangen door de heer [V.D.]. Verzoeker benadrukt dat hij aldus nooit werd gehoord conform artikel 17, §1 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor. Bovendien staat ook vast dat de beslissingsgerechtigde personen die de eerste interne beroepsbeslissing van 25 juni 2019 hebben genomen net dezelfde waren als degene die de tweede interne beroepsbeslissing van 23 oktober 2019 hebben genomen. Zij waren dan ook alleszins niet onbevooroordeeld. De stelling van verwerende partij dat zij de interne beroepsprocedure zodanig heeft georganiseerd dat de rechten van verdediging van verzoeker maximaal werden gevrijwaard moet dan ook met de nodige korrel zout worden genomen. Verwerende partij had nochtans een andere samenstelling van de interne beroepsinstantie kunnen organiseren dan bij de eerste interne beroepsbeslissing.

Verder merkt verzoeker op dat in het proces-verbaal van verhoor van 23 oktober 2019 ook niet vermeld wordt wie de taak van secretaris van het verhoor van verzoeker op zich heeft genomen. In ieder geval is uit het proces-verbaal af te leiden dat dit alleszins niet de taak was van de aanwezige gerechtsdeurwaarder, die stelt het verslag van de zitting te hebben ontvangen op 18 oktober 2019 (meer dan twee weken na het verhoor) via de juridische dienst van verwerende partij. In de interne beroepsbeslissing van 23 oktober 2019 wordt vermeld dat de heer [V.D.] de taak van secretaris op zich heeft genomen. Volgens verzoeker is hieruit af te leiden dat verwerende partij meer dan 17 dagen heeft genomen om een weergave van het verhoor op te maken, wat zonder enige twijfel het verlies van de nuances in het verslag van het verhoor van verzoeker met zich heeft meegebracht. De beslissing van de interne beroepsinstantie volgde nog eens vijf dagen later. Nochtans vond vorige keer het verhoor van verzoeker en het nemen van de beslissing op dezelfde dag plaats. Verzoeker merkt ook op dat hem niet de mogelijkheid werd geboden om een (verkort) verslag van zijn verhoor na te lezen en ter goedkeuring te ondertekenen, zoals nochtans is voorzien in artikel 50, §4 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor. Gelet op het tijdsverloop en het niet voorleggen van zelfs maar het verkort verslag aan verzoeker, kan men zich volgens verzoeker terecht vragen stellen bij het gevoegde verslag van verwerende partij.

Verzoeker merkt op dat de Raad in zijn arrest van 9 januari 2020 dan ook heeft besloten dat verwerende partij zijn arrest niet had gerespecteerd. Verwerende partij meent nu te hebben voldaan aan de bepalingen van de eerdere arresten door op 18 februari 2020 een verhoor van de CDO te hebben georganiseerd.

Verzoeker stipt aan dat hij diverse terechte opmerkingen heeft betreffende de wijze waarop deze CDO werd samengesteld en hoe dit verhoor verlopen is. Volgens hem werd artikel 17 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor ook nog steeds niet gerespecteerd. Zo was er geen sprake van het horen van verzoeker. Hij verwijst naar de uitnodiging voor het ‘hoormoment’ en stelt dat hij een voordracht moest geven over (1) de huidige toestand van het doctoraatsonderzoek, (2) de evolutie van het doctoraatsonderzoek sinds het laatst ingediende voortgangsrapport en (3) het plan – dat duidelijk en realistisch moest zijn – voor de afwerking van het doctoraat. Verzoeker heeft zijn visie uiteengezet gedurende ongeveer twintig minuten. Hij stelt vast dat dit blijkbaar een te oppervlakkige uiteenzetting was, gelet op de weerhouden redenen voor het negatief advies van de CDO. Van het navolgende ‘verhoor’ – dat volgens het advies 16 minuten zou hebben geduurd – werd slechts één element weerhouden, met name: *‘Uit een van de vragen bleek dat [verzoeker] momenteel geen werk heeft en ook niet naar werk zoekt.’* Verzoeker is verbaasd dat men uit een gesprek van 16 minuten welgeteld één opmerking weerhoudt, temeer gelet op de weerhouden redenen betreffende de uiteenzetting van verzoeker waarover amper of geen vragen werden gesteld. Volgens verzoeker was dan ook geen sprake van een echt horen.

Daarnaast moet ook worden vastgesteld dat diverse personen, en minstens de voorzitter, op de hoogte waren van de voorgaande procedures en arresten. Verzoeker stelt dat het ‘verhoor’ dat heeft plaatsgehad op 18 februari 2020 nooit op eenzelfde manier kon gebeuren als wanneer het correct had plaatsgevonden bij het initiële advies.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoeker deze grief klaarblijkelijk integraal heeft gekopieerd uit een eerdere wederantwoordnota. Verzoeker geeft aan dat verwerende partij het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad van 19 augustus 2019 heeft miskend. Verwerende partij gaat ervan uit dat deze grief zo moet worden begrepen dat verzoeker meent dat de nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie van 28 februari 2020 het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad van 9 januari 2020 zou miskennen.

Verwerende partij stelt dat het gezag van gewijsde van een arrest van de Raad zich uitstrekt tot het beschikkend gedeelte en de motieven die hiermee onlosmakelijk verbonden zijn. De vernietiging door de Raad van de eerdere beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 juni 2019 was het gevolg van het feit dat deze beslissing naar het oordeel van de Raad *“niet met het nodige respect voor de rechten van verdediging van verzoeker tot stand [is] gekomen en [...]*

de eigen reglementering [miskent].”. De Raad oordeelde in zijn arrest van 19 augustus 2019 meer bepaald dat er een schending van de rechten van verdediging voorlag doordat de interne beroepsinstantie haar beslissing tot weigering van de verdere inschrijving van verzoeker (mede) heeft gesteund op (de motieven van) de beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019.

Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie *in casu* heeft beslist zich niet te steunen op de beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019. Zij heeft, integendeel, in haar nieuwe beslissing van 1 oktober 2019 juist vastgesteld dat de beslissing van de Onderzoeksraad van 29 mei 2019 inderdaad behept was met een onwettigheid omdat zij tot stand is gekomen met miskenning van de hoorplicht. De interne beroepsinstantie heeft vervolgens gemeend dat de vastgestelde onwettigheid kon worden hersteld door een eigen onderzoek van de zaak te doen en een autonoom gemotiveerde beslissing te nemen. Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie het volledige dossier aldus beoordeeld op basis van een eigen onderzoek van alle elementen en stukken in haar bezit, rekening houdend met het vernietigingsarrest van 19 augustus 2019.

In het arrest van de Raad van 9 januari 2020 heeft de Raad echter geoordeeld dat de door de interne beroepsinstantie vooropgestelde werkwijze niet van aard is om de door de Raad vastgestelde schending van de rechten van verdediging te verhelpen. Volgens verwerende partij zal de Raad *in casu* moeten vaststellen dat zij zich heeft geschikt naar het oordeel van de Raad. In navolging daarvan heeft ze de CDO immers een nieuw advies laten nemen, waarbij tevens een nieuwe hoorzitting werd georganiseerd overeenkomstig artikel 17 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor. Verwerende partij verduidelijkt dat verzoeker tijdens deze hoorzitting een presentatie heeft gegeven omtrent enkele onderwerpen, zoals dit door de CDO werd gevraagd, waarna nog enkele vragen en antwoorden volgden.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker in zijn verzoekschrift aanhaalt dat van een echt horen geen sprake zou zijn geweest, maar volgens haar laat hij na om dit ook maar enigszins concreet te staven. Bovendien moet *in casu* worden vastgesteld dat verzoeker gedurende de hoorzitting wel degelijk de mogelijkheid heeft gekregen om nadere toelichting te geven over zijn (gebrek aan) studievoortgang, alsook over zijn familiale omstandigheden. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker in de uitnodiging van 4 februari 2020 uitdrukkelijk werd gevraagd om in te gaan op de elementen van het dossier die volgens hem van belang zijn, met inbegrip van de punten

waarover verzoeker naar het oordeel van de Raad geen of onvoldoende inhoudelijk verweer zou hebben kunnen voeren in het kader van de initiële procedure voor de Onderzoeksraad, zoals zijn precare persoonlijke situatie en de pertinentie daarvan. Dat verzoeker ervoor heeft geopteerd om geen gebruik te maken van deze mogelijkheid kan bezwaarlijk aan verwerende partij worden verweten, laat staan dat hieruit zou kunnen worden afgeleid dat er een schending van artikel 17 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor zou voorliggen.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat het verhoor dat heeft plaatsgehad op 18 februari 2020 nooit op eenzelfde manier kon gebeuren als wanneer het correct had plaatsgevonden bij het initiële advies. Ondertussen is men namelijk diverse bijkomende informatie gaan verzamelen (o.a. de adviezen van twee professoren) en zijn er feiten tussengekomen (o.a. de beslissingen van de Raad en de beslissing van prof. [C.]).

Verzoeker benadrukt dat de Raad zich in zijn eerste beslissing reeds terecht de vraag heeft gesteld of zulk verhoor wel op een correcte manier kon worden georganiseerd. Volgens hem heeft het verhoor van 18 februari 2020 aangetoond dat dit niet mogelijk was. Waar verwerende partij aanhaalt dat verzoeker – net zoals in het verleden voor de interne beroepsinstantie – de mogelijkheid heeft gehad om heel zijn verhaal te doen, werpt verzoeker op dat er nu evenmin sprake was van enig verhoor. Hij kreeg in de uitnodiging een duidelijke opdracht om zijn uiteenzetting te beperken tot de volgende drie punten:

1. Huidige toestand van het doctoraatsonderzoek
2. Evolutie van het doctoraatsonderzoek sinds het laatst ingediende voortgangsrapport
3. Duidelijke en realistische planning voor de afwerking van het doctoraat

Hieruit blijkt duidelijk dat dit niet gaat over de moeilijke relatie van verzoeker met prof. [C.], noch over zijn ingrijpende familiale problemen. Verzoeker benadrukt dat hij werd beperkt in de gegevens waarover hij uitleg kon geven. Betreffende de vragen werd bovendien welgeteld één element weerhouden.

Beoordeling

Los van de vraag wat verzoeker met zijn uiteenzetting betreffende het gezag van gewijsde van een vorig arrest van de Raad wenst te bereiken, stelt de Raad vast dat verzoeker aanvoert dat verwerende partij het arrest van de Raad van 9 januari 2020 miskent. Wat dit betreft, lijkt

verzoeker in essentie voorbij te gaan aan het feit dat de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie is voorafgegaan door een nieuw advies van de CDO, dat werd opgesteld nadat een hoorzitting met verzoeker was georganiseerd. Door in de aangevochten beslissing het nieuwe advies van de CDO mee te nemen ziet de Raad geen reden om de beslissing te vernietigen wegens schending van het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad van 9 januari 2020. Daarin werd, net zoals in het arrest van de Raad van 19 augustus 2019, immers gewezen op het belang van de duidelijk voorgeschreven procedureregels inzake het horen van de doctorandus voorafgaand aan het formuleren van het advies door de CDO, zijnde de commissie die in eerste instantie bevoegd is voor het adviseren over de studievoortgang. De Raad kan niet anders dan vaststellen dat verwerende partij naar aanleiding van de bestreden interne beroepsbeslissing op 18 februari 2020 een hoorzitting met verzoeker bij de CDO heeft georganiseerd.

Dat verzoeker de mogelijkheid gehoord te worden minimaliseert, kan *in casu* niet tot een andere beslissing voeren, nu verzoeker nalaat deze bewering aannemelijk te maken. De bewering verhoudt zich daarenboven moeilijk met de inhoud van de uitnodiging voor de hoorzitting van de CDO waarin verzoeker is gevraagd tijdens de hoorzitting in te gaan op de elementen die hij relevant achtte bij de beoordeling van het dossier (zie stuk 20 van verwerende partij). Hierbij wordt uitdrukkelijk verwezen naar de beslissing van de Raad en de erin geuite zorg verzoeker de mogelijkheid te bieden de relevante aandachtspunten onder de aandacht van de CDO te kunnen brengen. De mate waarin verzoeker gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid de aandacht van de CDO tijdens de hoorzitting op aspecten van het dossier te vestigen bepaalt niet of het hoorrecht van verzoeker al dan niet voldoende is verwekelijkt en of de beslissing van de Raad al dan niet is nageleefd. Dat verzoeker in het kader van het hoorrecht is verzocht om een presentatie rond een aantal voor de beslissing pertinente aangelegenheden voor te bereiden voor de hoorzitting van 18 februari 2020 leidt er niet toe dat van horen geen sprake meer was. De bewering dat slechts een beperkt aantal elementen uit het ‘verhoor’ zouden zijn weerhouden betekent ook niet dat de uiteenzetting van verzoeker te oppervlakkig zou zijn geweest en evenmin dat het hoorrecht niet verwekelijkt is. Dat ten slotte commissieleden op de hoogte waren van de voorgaande procedures en arresten met betrekking tot het doctoraatstraject van verzoeker betekent niet dat verzoeker niet volwaardig de kans zou zijn geboden de voor hem belangrijke elementen aan te reiken. De bewering van verzoeker dat het ‘verhoor’ niet op dezelfde manier kon gebeuren dan indien het correct zou hebben plaatsgevonden bij het initiële advies brengt de Raad er ook niet toe te beslissen dat zijn laatste arrest van 9 januari 2020 en

artikel 17 van het Centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor van verwerende partij niet zouden zijn nageleefd. De Raad kan evenmin besluiten dat verzoeker niet afdoende door de CDO zou zijn gehoord alvorens het advies van deze in het beslissingsproces van de interne beroepsinstantie is opgenomen. Het vierde middel is niet gegrond.

E. Vijfde middel

Verzoekende partij beroept zich in een vijfde middel op de schending van het evenredigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de interne beroepsinstantie weinig rekening houdt met zijn situatie sinds het begin van zijn doctoraatsstudie. Vooreerst staat vast dat het einde van de studie was voorzien in 2016 en dus niet voorzien was voor de gebruikelijke duur van vier jaar. Bovendien was er het probleem van gegevensuitwisseling met andere universiteiten, een gegeven waarop verzoeker geen invloed had. Tevens werd de toegang tot zijn bureau beperkt doordat hij zijn toegangstransponder moest afgeven. Op de vraag om een nieuwe te ontvangen heeft hij geen antwoord gekregen.

Daarnaast zijn er zijn familiale problemen met een moeilijke echtscheiding en zware beschuldigingen aan zijn adres, wat het vorige academiejaar voor verzoeker een verloren jaar heeft gemaakt. Hij benadrukt dat het niet meer dan normaal is dat een persoon in die omstandigheden voorrang geeft aan zijn persoonlijke situatie. Er moet bovendien ook rekening worden gehouden met het feit dat verzoeker voordien steeds een positief advies mocht ontvangen tot verdere inschrijving. Volgens verzoeker heeft de interne beroepsinstantie weinig tot geen rekening gehouden met deze elementen.

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij vooreerst op dat deze grief van verzoeker allerm minst concreet te noemen is. Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie over een discretionaire bevoegdheid beschikt wanneer zij een beslissing neemt over de verdere inschrijving van een doctoraatsstudent. In dat verband past het erop te wijzen dat het de Raad – als jurisdictioneel orgaan – niet toekomt dergelijke beslissingen te toetsen op hun opportuniteit. De Raad is enkel bevoegd om de wettigheid van de voor hem bestreden beslissingen te toetsen. In gevallen waarin het bestuur over beleidsvrijheid beschikt, zoals te

dezen het geval is, wordt enkel een “marginale toetsing” van die beleidsvrijheid aanvaard, waaraan bezwaarlijk kan worden verweten dat het jurisdictioneel orgaan zich daarmee in de plaats van het bestuur zou hebben gesteld. Die marginale toetsing maakt het voor een jurisdictioneel orgaan, zoals de Raad, mogelijk onredelijke administratieve rechtshandelingen te sanctioneren, doch slechts wanneer die onredelijkheid zo evident is dat het oordeel van de (administratieve) rechter ‘met een algemeen geldende rechtsovertuiging overeenstemt’, *i.e.* wanneer hij zich gesteld vindt tegenover oordelen, waartoe geen redelijk denkend mens bij een afweging van de betrokken belangen had kunnen geraken. Verwerende partij merkt op dat die rechtspraak door de Raad overigens consequent wordt toegepast, niet alleen ten aanzien van examenbeslissingen, maar ook ten aanzien van examentuchtbeslissingen en beslissingen waarbij een maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd.

Volgens verwerende partij blijkt uit de – zeer uitgebreide – motivering van de bestreden beslissing reeds dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk, is. De herinschrijving van verzoeker werd, samengevat, om volgende redenen geweigerd:

- Het niet-indienen van voortgangsverslagen voor twee opeenvolgende academiejaren, met name 2017-2018 en 2018-2019;
- Het totaal gebrek aan communicatie met zijn promotor of enige andere instantie bij de VUB gedurende een periode van 21 maanden;
- Het manifest gebrek aan voortgang in het doctoraatsonderzoek van verzoeker, en dit reeds sinds meerdere jaren en ook nadat verzoeker een ‘laatste kans’ verkreeg na afloop van het academiejaar 2016-2017;
- De vaststelling dat de datasets, methodologie alsook literatuurstudie ondertussen verouderd zijn, waardoor veel van deze informatie moet worden geactualiseerd en het niet aannemelijk is dat het doctoraat binnen afzienbare tijd kan worden afgewerkt;
- De vaststelling dat verzoeker momenteel geen promotor meer heeft en er, ook na inspanningen van de VUB, geen nieuwe promotor werd gevonden met de nodige expertise, zodat het doctoraat op een dood spoor is beland;
- Het negatieve advies van de CDO.

Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie de argumenten van verzoeker in overweging heeft genomen. Zij heeft besloten dat zij niet van die aard zijn de hierboven vermelde tekortkomingen te kunnen verantwoorden. De interne beroepsinstantie was bijgevolg

van oordeel dat de door verzoeker aangehaalde argumenten niet volstaan om de manifest gebrekkige voortgang in de afgelopen tien jaar te verantwoorden alsook dat er onvoldoende vooruitzichten waren dat de situatie naar de toekomst toe zou verbeteren. Zij oordeelde in alle redelijkheid dat de herinschrijving voor het academiejaar 2019-2020 kon worden geweigerd.

Verder merkt verwerende partij op dat in het verzoekschrift – zeer summier – enkele elementen worden aangehaald die de (kennelijke) onredelijkheid van de bestreden beslissing zouden moeten aantonen. Zij stelt vast dat elk van de door verzoeker aangehaalde elementen wel degelijk in aanmerking werd genomen bij de besluitvorming van de interne beroepsinstantie en ook tot uiting komen in de motivering van de bestreden beslissing van 28 februari 2020. Verzoeker lijkt dit als zodanig ook niet te betwisten. Volgens verwerende partij kon de interne beroepsinstantie, gelet op wat voorafgaat, echter in redelijkheid besluiten dat de door verzoeker aangehaalde elementen niet volstonden om de manifest gebrekkige voortgang van verzoeker in de afgelopen tien jaar te verantwoorden. De door verzoeker bijgebrachte elementen laten evenmin toe om te oordelen dat verzoeker in de toekomst (meer) vooruitgang zal maken.

Verwerende partij merkt daarnaast op dat verzoeker reeds in 2017 een laatste kans heeft gekregen om zich te bewijzen en zijn doctoraat tot een goed einde te brengen, ondanks dat er ook op dat moment reeds sprake was van een manifest gebrek aan vooruitgang (en dit acht jaar na de start van zijn doctoraat). Verzoeker nam sindsdien echter geen enkel contact meer op met zijn promotor, noch gaf hij op enige andere wijze blijk van vorderingen in zijn doctoraat en diende hij twee jaar op rij en ondanks verscheidene uitnodigingen en herinneringen zijn jaarlijks opvolgingsverslag niet in. Ook tijdens de hoorzitting voor de CDO of de interne beroepsinstantie leverde verzoeker geen overtuigend bewijs dat zijn situatie dermate zou zijn verbeterd – niet alleen ten opzichte van zijn situatie in 2018 maar ook ten opzichte van de situatie van de jaren voordien – dat hij nu wel de nodige vooruitgang zou kunnen maken.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat, waar de CDO in haar advies van 18 februari 2020 stelt dat zij rekening heeft gehouden met de familiale situatie van verzoeker, nergens in het advies iets is terug te vinden betreffende deze familiale situatie, behalve het feit dat verzoeker meermaals deze moeilijke situatie heeft vermeld. Bijgevolg is het niet duidelijk op welke manier de CDO deze situatie in rekening heeft gebracht.

Verzoeker stipt aan dat de interne beroepsinstantie op dit vlak nog botter is: ze stelt immers dat verzoeker zich maar niet moet verschuilen achter zijn familiale situatie. De beschuldigingen aan zijn adres waren echter niet min. Volgens verzoeker springt de interne beroepsinstantie overigens zeer selectief om met de haar gekende gegevens. Ze laat ook elk positief element voor verzoeker gewoon achterwege. Zo meent de interne beroepsinstantie te moeten stellen als zou verzoeker gedurende zijn hele doctoraatsstudie zo goed als niets ondernomen hebben, ondanks de steeds voorliggende positieve adviezen voor herinschrijving van de vorige academiejaren en de adviezen van de onafhankelijke professoren, die voornamelijk positief zijn betreffende het geleverde werk. Verzoeker stelt dat het feit dat er bepaalde methodes werden gebruikt die achterhaald zijn moeilijk aan hem kan worden verweten, temeer daar de professoren, meer bepaald prof. [T.], ter zake verwijzen naar het gebrek aan expertise bij prof. [C.].

Beoordeling

De Raad, rekening houdend met het toetsingskader waarbinnen hij opereert en dat hem niet toestaat de beoordeling in de aangevochten beslissing over te doen of de opportuniteit ervan te beoordelen, treedt verzoeker niet bij waar deze beweert dat het evenredigheids- en redelijkheidsbeginsel zouden zijn geschonden.

De Raad is zich bewust van de ernst van de impact van de aangevochten beslissing en hij gaat, net zoals verwerende partij, evenmin voorbij aan de moeilijkheden die verzoeker aankaat. Zonder dat verzoeker sterk verduidelijkt hoe, gaat de Raad ervan uit dat verzoeker van oordeel is dat de aangehaalde omstandigheden hem in zijn doctoraatstraject hebben bemoeilijkt en de onderzoeksvoortgang hebben vertraagd. Verzoeker, die reeds in 2017 is gewezen op een duidelijk gebrek aan vooruitgang in het onderzoek, duidt echter niet hoe zich wijzigingen hebben voorgedaan of hoe aannemelijk zou kunnen worden gemaakt dat een voltooiing van het doctoraat – dat reeds een langdurig traject kende – binnen een aanvaardbare termijn kan worden verwacht. Veeleer verviel sindsdien het contact met de promotor en bleven speurbare vordering en opvolgingsverslagen uit.

In die context kan de aangevochten beslissing tegen de door verzoeker geschetste achtergrond (doctoraat dat niet voorzien was voor de gebruikelijke duur van 4 jaar, probleem van gegevensuitwisseling, beperking van toegang tot zijn bureau, moeilijk vorige academiejaar als gevolg van echtscheiding en zware beschuldigingen aan zijn adres), waar de interne

beroepsinstantie in de aangevochten beslissing niet blind voor bleef, niet als kennelijk onredelijk worden aangemerkt. Ook de voorlopige resultaten van het doctoraatsonderzoek en de inschatting van de stand van de studie door twee externe professoren aan wie deze resultaten in september 2019 zijn voorgelegd, laten niet toe de aangevochten beslissing als kennelijk onredelijk te kwalificeren. De aangevochten beslissing als kennelijk onredelijk vernietigen zou een miskennen betekenen van de gronden die in de uitvoerige motivering ervan zijn aangehaald, zoals het niet-indienen van voortgangsverslagen voor twee opeenvolgende jaren, de communicatiemoeilijkheden met de promotor van het onderzoek en andere instanties binnen de verwerende partij, het gebrek aan voortgang en het intussen verouderde karakter van belangrijke aspecten van het onderzoek, het ontberen van een promotor op dit ogenblik en het negatief advies van de CDO. Het vijfde middel is eveneens ongegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 juli 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.849 van 10 juli 2020 in de zaak 2020/099

In zake: xxx
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Evelyne Maes
kantoor houdend te 3000 Leuven
Arnould Nobelstraat 40/0102
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 juli 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 juli 2019, waarbij het intern beroep van verzoeker wordt verworpen en de examentuchtbeslissing houdende een examencijfer van 0/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ en een verplichte deelname aan de tutorial ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

De Raad heeft in zijn arrest nr. 5.143 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/310 de beslissing van de vicerector Studentenbeleid van de Katholieke Universiteit Leuven van 22 juli 2019 vernietigd.

Tegen dit arrest werd cassatieberoep ingesteld bij de Raad van State.

De Raad van State oordeelde in arrest nr. 247.351 van 31 maart 2020 dat het cassatieberoep in de aangegeven mate gegrond was. De Raad van State vernietigde het arrest

nr. 5.143 van 19 augustus 2019 in de zaak 2019/310 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen meer bepaald op grond van volgende overwegingen:

“12. De decreetgever heeft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen als administratief rechtscollege opgedragen, onder meer, om “uitspraak [te doen] over de beroepen die door studenten [...] worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen” (artikel II.285, tweede lid, VCHO) en om daarbij te beoordelen “of studievoortgangsbepalingen in overeenstemming zijn met: 1° de decreetale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement; 2° de algemene administratieve beginselen” (artikel II.291, eerste lid, VCHO).

Bij het uitoefenen van zijn opdracht beschikt die rechter niet over een volle rechtsmacht met hervormingsbevoegdheid: hij “stelt zijn appreciatie betreffende de waarde van een kandidaat niet in de plaats van die van het bestuur of enig orgaan dat werkt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur” (artikel II.291, tweede lid, VCHO).

In zijn arrest besluit de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen tot “gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan” of tot “gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbepaling” (artikel II.292, § 1, eerste lid, VCHO).

De decreetgever heeft met betrekking tot de aanhangigmaking van een geding evenwel gepreciseerd dat “een feitelijke omschrijving [...] van de ingeroepen bezwaren” volstaat in het gedinginleidend verzoekschrift (artikel II.294, § 2, eerste lid en derde lid, 4°, VCHO). De decreetgever heeft voor de omschrijving van de stelplicht van een verzoekende partij bewust voor deze formulering gekozen – en het begrip ‘middelen’ vervangen – bij artikel VI.20 van het decreet van 16 juni 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1146/1, 6 – zie ook blz. 218-221 voor de opmerking van de afdeling Wetgeving van de Raad van State die tot deze wijziging aanleiding heeft gegeven):

“Bij een expliciete verwijzing naar de term ‘middelen’ bestaat het risico van een strikte juridische lezing van het begrip ‘middelen’. Dit kan tot gevolg hebben dat voor een student die nog niet op de hoogte is van de juridische finesses van het instellen van een beroepschrift bij het niet naleven van deze strenge vereisten, die ook in de interne beroepsfase reeds gelden, het ingestelde

beroep bij het door de decreetgever ingestelde rechtscollege onontvankelijk is. Dit zou er toe kunnen leiden dat de beroepsprocedure onwerkzaam wordt.

Deze strengere vormvoorwaarden door de formulering van het begrip ‘middel’ zouden derhalve kunnen leiden tot een beperking van de toegang van de student tot het specifiek ingestelde rechtscollege ‘de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen’ (Raad). Een beperking die niet evenredig is met het beoogde doel, met name: dat een beroepschrift duidelijk de ingeroepen bezwaren moet feitelijk omschrijven. Een strikt juridische omschrijving is hiertoe niet vereist. Dit is een overdreven formalisme mede gezien de zeer korte beroepstermijnen die gelden en het feit dat het intern beroep in principe nog niet gejuridiseerd is.

Het begrip ‘middelen’ is dan ook uit de decreetstekst geschrapt.”

13.1. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen is er dan ook toe gehouden om het recht toe te passen op de feiten die de partijen op bijzondere wijze hebben ingeroepen en om, op basis daarvan, de door de partijen aangevoerde redenen of bezwaren ambtshalve aan te vullen en de gebreken in hun juridische argumentatie te verhelpen.

13.2. Voor zover het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

14.1. Voorwaarde hierbij is evenwel dat die rechter het recht van verdediging van de partijen als algemeen rechtsbeginsel en het recht op tegenspraak vervat in artikel 6, lid 1, EVRM niet miskent en dat hij, zo nodig, het debat daartoe heropent.

14.2. Uit de stukken waarop de Raad van State vermag acht te slaan blijkt niet dat de functiebeperking van verweerder als mogelijke schulduitsluitingsgrond in het debat is gebracht en aan tegenspraak onderworpen.

De administratieve rechter die als doorslaggevend element voor het vaststellen van de onwettigheid van een voor hem gebrachte beslissing ambtshalve een juridische kwalificatie opwerpt die de partijen niet hebben aangevoerd of ter sprake gebracht, waarop zij ook op zicht van het verzoekschrift waarmee de zaak voor die rechter werd gebracht of zelfs een later (nuttig) procedurestuk, redelijkerwijze niet bedacht moesten

zijn en waaromtrent de rechter die partijen evenmin de gelegenheid heeft gegeven tegenspraak te voeren, miskent het recht van verdediging.

Daaraan doet het eventuele openbare-ordekarakter van hetgeen door de rechter wordt aangevuld, geen afbreuk.

14.3. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.”

De Raad heeft de zaak vervolgens ambtshalve geregistreerd onder het rolnummer 2020/099.

Verwerende partij en verzoekende partij hebben een toelichtende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 juni 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers, die verschijnen voor verzoekende partij en advocate Evelyne Maes, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Mathematics’. Hij geniet bepaalde examenfaciliteiten.

Tot verzoekers curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’. Voor dit opleidingsonderdeel moet verzoeker het boek ‘Random Matrices and the Six Vertex Model’ lezen en daarover een rapport schrijven en een presentatie geven.

Voor het rapport wordt een deelcijfer van 5/20 toegekend, voor de presentatie 13/20; samen leidt dit tot een examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel.

Bij de beoordeling van het rapport is de opleiding van oordeel dat de ingediende tekst voor meer dan 90% bestaat uit letterlijk overgeschreven passages.

Verzoeker wordt uitgenodigd voor een gesprek met de beperkte examencommissie op 4 juli 2019, die op 5 juli 2019 het volgende beslist:

“ (...)

Het rapport is ondermaats. [Verzoeker] verwijst in zijn voorwoord weliswaar duidelijk naar het boek dat hij moest lezen, maar het rapport is voor meer dan 90% een letterlijk overschrijven van passages uit het boek dat hij moest lezen (vooral chapters 4 en 6 uit het boek en delen van chapters 7-8-9). Hij kreeg voor dit rapport een score van 5/20 van zijn begeleider. Samen met de score van 13/20 voor de presentatie behaalde hij voor dit OPO een 9/20.

Na overleg met de examencommissie en [I.P.] (deskundige plagiaat van de Faculteit Wetenschappen) werd besloten om [verzoeker] uit te nodigen voor een gesprek met de beperkte examencommissie op 4 juli 2019, zodat hij de kans heeft om de situatie uit te leggen. Op dit gesprek waren aanwezig: de beperkte examencommissie (voorzitter, secretaris, ombuds) en was [verzoeker] aanwezig, bijgestaan door Christophe Vangeel (raadsman). De psychische omstandigheden van [verzoeker] kwamen ter sprake en het bleek dat [verzoeker] de taakomschrijving van het maken van een rapport niet goed begrepen heeft en dat hij van oordeel is dat er voldoende verwezen werd naar het boek in zijn inleiding.

Diezelfde dag heeft de beperkte examencommissie dit vermoeden van plagiaat besproken met [I.P.] en [I.G.], plagiaatexperten van de Faculteit Wetenschappen.

Op 5 juli 2019 is de examencommissie bijeengekomen om dit vermoeden van plagiaat te bespreken en zich te beraden over een gepaste sanctie. De examencommissie stelt vast dat er inderdaad plagiaat werd gepleegd. De volgende scores werden gegeven volgens het modelschema van de KU Leuven

- Aard van het plagiaat score 1. De bron werd vermeld in de inleiding van het rapport maar de bron werd te letterlijk overgenomen.
- Omvang van het plagiaat score 3. Meer dan 90% (eerder 95%) van het boek werd letterlijk overgeschreven.
- Ervaring van de student score 3. Hij is student in zijn laatste jaar master of mathematics, hij heeft reeds een masterdiploma behaald en bovendien heeft hij vorig academiejaar reeds een sanctie gekregen voor plagiaat voor een ander OPO

Rekening houdend met verzachtende psychische omstandigheden maar ook met de bezwarende omstandigheid van recidive, heeft de examencommissie besloten om de volgende sanctie op te leggen (sanctie 3 uit de lijst van 7 mogelijke sancties)

[Verzoeker] krijgt een nul op het opleidingsonderdeel GOV75A 'Advanced Reading Course in Mathematics'

Deze sanctie geldt voor de tweede examenperiode (juni 2019). [Verzoeker] heeft de mogelijkheid op herkansing in de derde examenperiode 2019. Hij moet dan zowel de presentatie als het rapport herdoen. Bovenop deze sanctie vraagt de examencommissie een verplichte deelname aan de tutorial ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’ [...]. Die gaat gepaard met een toets waarop je 80% moet halen. [Verzoeker] moet het certificaat dat hij behaalt na deze toets indienen bij de examencommissie van de master of mathematics voor het begin van de derde examenperiode (19 augustus 2019).”

Tegen deze beslissing stelt verzoeker met een e-mail van 10 juli 2019 het volgende intern beroep in:

“[Verzoeker] is een student met een ernstige autistische beperking en een geschiedenis van langdurige zware psychose. De faculteit en de betrokken docenten zijn hiervan zeer goed op de hoogte.

Eén van de typische gevolgen van de beperkingen is het vaak niet of onvoldoende begrijpen van vragen of opdrachten, alsook het kopiëren van het gedrag van andere studenten en academici. Dit heeft reeds in het verleden aanleiding gegeven tot problemen alsook zelfs een sanctie wegens fraude.

Men zou dus verwachten dat men in het kader van de beperkingen, maar zeker ook in de begeleiding van [verzoeker] hieromtrent zeer waakzaam is.

Dit blijkt echter niet het geval te zijn.

In huidig voorliggend geval kreeg [verzoeker] de opdracht om het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ van Bleher en Liechty te *doorwerken*.

[Verzoeker] heeft zijn rapport ingediend ten voorlopige titel op 11 juni – zonder dat hieromtrent een opmerking werd gegeven.

[Verzoeker] kreeg geen enkele inhoudelijke of andere feedback, ook niet na het inzenden van een tweede voorlopige versie op 20 juni.

Enkel kreeg hij op 21 juni te horen dat men het een goed werk vond, n.a.v. het volgende mailtje:

[...]

Geachte docent,

In de bijlage [vindt] u een voorlopige versie van mijn tekst voor de advanced reading course. Het is mogelijk dat ik hier nog enkele aanpassingen aan doorvoer. We hebben morgen toch een afspraak om 14u, dus misschien kunnen we het er dan even over hebben. Als u al eerder bedenkingen wil uiten, zal ik deze zeer graag ontvangen van u.

Met vriendelijke groeten,

[...]

[Verzoeker] heeft dit rapport finaal ingediend op 24 juni alsook mondeling met succes op 26 juni (en met een slaagcijfer van 13/20) verdedigd.

[Verzoeker] heeft zich dus wel degelijk verdiept in de materie en snapt deze – hetgeen de professor ook erkende tijdens de zitting van de beperkte examencommissie.

Ook op de verdediging was er vooralsnog geen sprake van enige probleem.

Desalniettemin kreeg hij later een bericht dat hij voor het schriftelijke rapport slechts het cijfer van 5/20 zal behalen en dit omwille van het feit [dat] [verzoeker] deze opdracht verkeerd heeft opgevat.

Pas laat na het indienen van zijn eindrapport meende men plots dat [verzoeker] geen eigen inbreng of bespreking heeft gemaakt van het boek. [Verzoeker] heeft het werk eerder overgeschreven (en verbeterd), dan er een rapport van gemaakt.

Tevens kreeg hij de melding dat men dit voor de beperkte examencommissie zou brengen. Het resultaat hiervan – na [verzoeker] te hebben gehoord – is samen te vatten als volgt [...]

[Verzoeker] kan zich hier niet mee akkoord verklaren en wel om de volgende redenen.

Er is geen sprake van plagiaat.

De KUL definieert plagiaat als het woordelijk of bijna woordelijk overnemen van andermans teksten (of onderdelen ervan) ongeacht het soort bron (ook digitale bronnen al dan niet via het internet) zonder het aangeven van een citaat (bijvoorbeeld via aanhalingstekens) en/of zonder adequate bronvermelding,

In casu is er geen sprake van inadequate bronvermelding of het niet correct citeren. De bestreden beslissing bevestigt overigens dat er duidelijk wordt verwezen door [verzoeker].

[Verzoeker] heeft ook op geen enkel ogenblik verhuld wat hij deed.

Plagiaat en een gebrek aan eigen inbreng mogen daarbij niet met elkaar verward worden. Een student die zijn werk voornamelijk bouwt op teksten van anderen, maar de bronnen daarbij (correct) vermeldt, schiet enkel schromelijk tekort aan de vereiste van de eigen inbreng en kan op basis daarvan een tekort behalen. (R.Stvb. 18 augustus 2015, 2015/139).

Het cijfer van 5/20 wordt dus niet betwist, wel de 0/20 en de bijhorende sanctie van het volgen van de tutorial.

De hele faculteit is al jaren op de hoogte van de ernstige beperkingen van [verzoeker].

Het is dan ook bevreemdend dat men [verzoeker] dienaangaande niet beter begeleidt en dat men pas na het meermaals indienen van het werk vaststelt dat er zich een manifest probleem stelt.

Het zogezegde plagiaat is dermate manifest (volgens de beslissing 90% gelijkenis), dat men dit heeft laten passeren tijdens de voorbereidende fase van het eindrapport.

Als het probleem van die orde is als men heden voorhoudt, is het niet ernstig te noemen dat men thans voorhoudt dat men tijdens de begeleiding niets doorhad, n.a.v. de te leveren feedback.

Niet enkel binnen het kader van de beperking van [verzoeker], maar ook binnen het kader van de na te streven integriteit kan men zich vragen stellen bij het aandeel van de diverse actoren.

Evident is [verzoeker] de eindverantwoordelijke, maar het moge duidelijk zijn dat hij de opdracht niet correct heeft opgevat en zich werkelijk van geen kwaad bewust was (hij had immers correct gerefereerd).

Ook de andere actoren hebben in het proces een verantwoordelijkheid:

[...]

Dat deze actoren ook in de reading course en de begeleiding daarvan ook hun aandeel hebben is duidelijk a.d.h.v. het volgende bericht:

[...]

Subject: RE: advanced reading course in mathematics and student seminar in mathematics

Beste [verzoeker]

Voor de vakken ‘advanced reading course’ en ‘student seminar’ moet je inderdaad met de promotor afspreken.

We maken best deze week een afspraak

Woensdag namiddag en donderdag heel de dag ben ik (voorlopig) beschikbaar.

[W.V.A.]

Men zou dus mogen verwachten dat in het kader van de ingeleverde versies van [verzoeker] men hem had gewezen op de manifest verkeerde insteek in het uitwerken van het rapport en de vermeende plagiaatproblematiek.

Er is in casu geen feedback geweest, laat staan adequate.

Thans houdt men voor dat men tijdens de begeleiding niet in staat was het probleem te detecteren omdat het bewuste boek dat besproken werd in het bezit zou zijn van [verzoeker].

Men schrijft op 1/7/2019:

“Ik heb ondertussen ook je rapport gelezen en vergeleken met het boek "Random Matrices and the SixVertex Model".

Tot mijn groot ongenoegen heb ik moeten vaststellen dat je volledige passages uit Hoofdstuk 4 en Hoofdstuk 6 letterlijk hebt overgeschreven en dat je delen van Hoofdstukken 7-8-9 hebt overgeschreven voor de andere regimes.

Dat is ontoelaatbaar en wordt beschouwd als een vorm van plagiaat.

Een masterstudent moet in staat zijn om te rapporteren over dat boek zonder daarbij alles over te schrijven. Wat je moet doen is in je eigen bewoordingen en stijl een samenvatting schrijven van de belangrijkste resultaten in het boek zonder dat je het boek opendoet terwijl je aan het schrijven bent. Vooraf moet je natuurlijk wel een selectie maken van welke stellingen en resultaten belangrijk zijn en sommige formules mag je natuurlijk overnemen uit het boek, maar het verhaal rond die resultaten moet van [jou] komen. Wat voor zin heeft het om alles uit het boek letterlijk over te schrijven?

Ik heb dit niet eerder kunnen vaststellen omdat jij mijn exemplaar van het boek hebt, maar ik heb een ander exemplaar kunnen vinden bij mijn collega Prof. [K.].

Ik kan je dan ook geen goede score geven op het rapport. Ik heb een 5/20 doorgegeven aan de coördinator van de ‘Advanced Reading Course’ (Prof. [M.Z.]).”

Hieruit blijkt eigenlijk dat men pas op 1/7 het rapport gelezen heeft, nà de presentatie, en nadat de voorlopig ingeleverde versie(s) dus NIET gelezen is/zijn. Hetgeen ook verklaart waarom [verzoeker] geen feedback heeft gekregen.

Concrete begeleiding was dus afwezig en de actoren hebben hun taak in het kader van de begeleiding niet uitgevoerd zoals nochtans voorzien In het kader van het streven naar integriteit.

Tevens blijkt hieruit dat men pas nu de opdracht duidelijk uitlegt aan [verzoeker].

Men stelt zich terecht de vraag wat voor zin het heeft om een boek letterlijk over te schrijven. Dat is nu net de problematiek van het autisme die naar voren komt.

Dat er miscommunicatie kan zijn ontstaan wat betreft de opdracht, blijkt ook uit een mail van dezelfde professor:

[...]

Beste [M] (en [A.]

[Verzoeker] volgt de ‘reading course’ maar moet nog een rapport indienen van zijn werk en een presentatie geven over dat werk. Hij heeft het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex model’ van Pavel Bleher en Karl Liechty bestudeerd en zal daarvan enkele hoofdstukken grondig doorwerken.

De bedoeling is dat hij zijn rapport zal indienen op 23 juni en dat hij een presentatie/seminarie zal geven op woensdag 26 juni. Dan is dat nog op tijd om door te geven als score aan de faculteit.

Men kan zich de vraag stellen, wat men bedoelt met ‘enkele hoofdstukken grondig DOORWERKEN’. In ieder geval verschilt deze omschrijving, van deze die men nu op 1/7 aangeeft.

De initiële opdracht maakt ons niet veel wijzer:

From: [W.V.A.]

cc. [...] [verzoeker]

[...]

Dear [M.]

I have two master students that will take the ‘advanced reading course’. This is what we have in mind for them.

[Q.V.B.] will attend a school in Bilbao from November 19 to November 23, where three course[s] will be given (one by [A.K.]). He will attend the three courses and make a (substantial) written report that will be evaluated by me and [A.]. [...]

[Verzoeker] will be reading a recent monograph ‘Random matrices and the six vertex model’ by Pavel Bleher and Karl Liechty [...] and the corresponding research papers [...]

[Verzoeker] will give an oral presentation and write a substantial report, which will both be evaluated by [A.] and me.

In het kader van de autisme problematiek van [verzoeker] is het dus niet verwonderlijk dat hij de opdracht verkeerd (letterlijk) begrepen heeft en het boek enkel doorwerkt heeft. Verder stelt men dat dit alles onopgemerkt is kunnen gebeuren omdat het bewuste exemplaar van het boek niet aanwezig zou zijn geweest. Nochtans wordt hiervan geen melding gemaakt naar aanleiding van het indienen van de twee voorlopige versies en blijkt uit het eigen schrijven van de professor dat een ander exemplaar van het boek gewoon een bureau verder ligt.

Het boek in kwestie is bovendien gepubliceerd door de American Mathematical Society en de pdf is tegen betaling beschikbaar op de website van de AMS. Ook zijn er tal van andere mogelijkheden om het boek online te raadplegen.

De vraag is maar hoe men verzoeker degelijk en zorgvuldig kon begeleiden en feedback geven als men het bewuste boek – zagezegd – niet bij zich heeft terwijl men de voorlopige versies van het rapport van [verzoeker] aan het bekijken is?

De waarheid is wellicht dat men deze versies van [verzoeker] niet bekeken heeft en er geen begeleiding of feedback is geweest.

Het lijkt bovendien eerder onwaarschijnlijk dat dit boek niet in de database van Turnitin zou zitten, zoals Professor [W.V.A.] beweerde. Hij zei ook dat het hem zou verbazen als de paper online te vinden zou zijn aangezien Turnitin daar een groot deel van zijn bronnen haalt. Hij was dus niet zeker. Dat iets zo fundamenteel als publicaties van de AMS niet

in de database van Turnitin zou zitten, terwijl dit veel in de Angelsaksische wereld gebruikt wordt, is behoorlijk onwaarschijnlijk.

Verzoeker zou om deze reden het Turnitin rapport willen zien.

Verzoeker heeft zelf de .docx versie van het boek 'Random Matrices and the Six-Vertex Model' van Bleher en Liechty 1-op-1 vergeleken met de .docx file van de finale versie van zijn eigen verslag via Plagiarism Checker X Pro en hier kwam 87% uniqueness van zijn verslag uit. Dit programma vergelijkt enkel tekst en geen wiskundige symbolen, maar de beschuldiging van plagiaat was gestoeld op het feit dat verzoeker 'de tekst van het boek letterlijk had overgeschreven' terwijl formules overnemen geen probleem was.

Verzoeker zou dus ook tegen de beschuldiging van professor [W.V.A.] dat 'hele passages letterlijk overgenomen zouden zijn' enig voorbehoud willen maken.

Verzoeker veronderstelt dat Turnitin nog een enigszins ander resultaat kan geven, maar denkt eerlijk gezegd niet dat dat heel verschillend gaat zijn. Een van de redenen dat men met zulke automatische plagiaatcheckers is gaan werken is om het proces van plagiaatdetectie te objectiveren, maar in het geval van verzoeker gaat men gewoon helemaal voorbij aan wat Turnitin indiceert, nl. een zeer laag niveau van 'plagiat', zoals professor [W.V.A.] zelf aangaf tijdens de zitting van de beperkte examencommissie.

Nogmaals echter: het gaat niet louter over de gelijkenis, maar natuurlijk ook over de manier waarop men verwijst en dat is in casu correct gebeurd.

In het kader van het belang van verzoeker bij huidig beroep dient nog het volgende te worden opgemerkt.

Verzoeker verwijst in eerste instantie naar artikel 81 paragraaf 2 van het OER van de KU Leuven:

“Student[en] slagen voor een masteropleiding of een specifieke lerarenopleiding als zij:

a) ofwel voor alle opleidingsonderdelen van de opleiding binnen het diplomacontract of het diploma-examencontract vrijgesteld of geslaagd zijn, dat wil zeggen ten minste 10/20 of de beoordeling 'geslaagd' behalen;

b) ofwel voldoen aan de beide volgende voorwaarden:

voor de opleiding als geheel ten minste 68% als gewogen percentage behalen;

in het academiejaar van afstuderen slechts één onvoldoende van 9/20 behalen op een opleidingsonderdeel dat niet de stage of de masterproef is.”

Verzoeker heeft dit semester 14/20 behaald op het vak Student Seminar in Mathematics. De masterthesis en de advanced reading course zijn de enige 'vakken' waarvoor hij nog moet slagen om deze master te behalen. Bovendien is zijn percentage (als men rekening houdt met het feit dat hij de masterthesis nog moet indienen en dat het cijfer voor de advanced reading course geen 0/20 is, maar een 9/20) een stuk boven 68%, eerder rond 75% dan rond 70%. Als hij dus een 9/20 zou gekregen hebben voor de advanced reading course, had hij dat gewoon zo kunnen laten en alleen de masterthesis moeten indienen.

Bovendien staat in artikel 89 paragraaf 3 van het examenreglement:

‘Indien men in hetzelfde academiejaar een onvoldoende herneemt, behoudt men het eerst behaalde resultaat als dat beter is dan het resultaat van het hernomen examen.’

Verzoeker zou, als hij dat zou willen, zijn verslag kunnen herwerken (om een hogere score te behalen) terwijl de 9/20 behouden blijft in de wetenschap dat als hij dan toch een slechter cijfer krijgt in tweede zit, hij alsnog geslaagd zou zijn.

Men zal willen begrijpen dat het gezien het vorige toch veel comfortabeler is om een 9/20 te hebben in eerste zit dan een 0/20.

Bovendien staat in artikel 84 het volgende over plagiaat:

“Elk gedrag van individuele studenten waardoor zij een juist oordeel omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van henzelf of van andere studenten geheel of gedeeltelijk onmogelijk maken of onmogelijk pogen te maken, wordt als een onregelmatigheid beschouwd die aanleiding kan geven tot een aangepaste sanctie.

Een bijzondere vorm van een dergelijke onregelmatigheid is plagiaat, namelijk de overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, ontwerpen, beelden, plannen, code, ...) van anderen of van eerder werk van zichzelf, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm.”

Professor [W.V.A.] heeft tijdens het gesprek met hem tijdens de bijeenkomst van de beperkte examencommissie gezegd dat men van mening was dat verzoeker op inhoudelijk vlak begreep waarover de materie handelde en dat verzoeker alles begreep wat hij had neergeschreven in het verslag omdat ze dat hadden kunnen afleiden uit de presentatie die verzoeker had gegeven en uit het feit dat hij hun vragen toen correct beantwoord had. Verzoeker denkt dus niet dat hij een juist oordeel van de examinatoren omtrent de kennis, het inzicht en/of de vaardigheden van zichzelf onmogelijk heeft gemaakt.

[W.V.A.] vond wel dat er ‘problematisch was overgeschreven uit het boek’. Hij zei echter ook dat verzoeker correct gerefereerd had en dat er sprake was van adequate bronvermelding. Men kan bijgevolg niet spreken over plagiaat als we de definitie in de bovenstaande passage hanteren.

Als verzoeker zelf een plagiaatchecker gebruikt om de pdf van het boek en de pdf van zijn verslag te vergelijken, krijgt hij als resultaat dat slechts een fractie van datgene wat vermeend identiek is, effectief identiek is.

Verzoeker wijst er ook op – cf. zijn beperking – dat de auteurs van het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ (Bleher en Liechty) in hun boek ook werk van anderen of zichzelf hebben overgenomen ‘op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm’, nl. uit de publicaties (van Fokin, Bleher en Liechty) (en vele andere). Verzoeker heeft het dan o.a. over hoofdstuk 6, 7 en 8. In het begin van hoofdstuk 6 staat slechts een verwijzing naar de paper van Fokin, maar voor de rest is er doorheen dit hoofdstuk geen verwijzing naar stukken die al dan niet letterlijk zijn overgenomen uit de paper van Bleher en Fokin. In de hoofdstukken 7 en 8 doet zich hetzelfde voor en hier verwijst men zelfs niet naar de eerdere publicaties. Er zijn wel referenties voor de inhoud van deze hoofdstukken terug te vinden in de refertelijst, maar dat is bij het verslag van verzoeker evengoed het geval. Het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ staat zowel in het voorwoord als in de refertelijst van zijn verslag vermeld. De auteurs van het boek hebben tevens ook stukken van hoofdstuk 4 letterlijk overgenomen uit eerdere papers. Als men de regels rond plagiaat op hen toepast zoals men die blijkbaar op verzoeker wil toepassen, valt dit ook onder plagiaat.

Om al deze redenen vraagt verzoeker u om de opgelegde tuchtstraf te herzien en hem het toegekend cijfer van 5/20 te laten behouden.”

De interne beroepsinstantie hoort verzoeker en zijn raadsman op 15 juli 2019, en komt op 22 juli 2019 tot de volgende beslissing:

“(…)

Motivering door uw faculteit

In opvolging van uw beroep heb ik motivatie opgevraagd bij de examencommissie.

Professor [W.V.A.] is promotor van uw masterproef en deed in die functie ook de opvolging voor *Advanced Reading Course in Mathematics*. Wekelijks was er een bijeenkomst tussen u en de professor, maar dit ging met name over de masterproef. Op die wekelijkse afspraken had u zelf ook zelden opmerkingen of vragen over de reading course, maar vroeg u vooral uitleg over uw masterproef.

De deadline voor het rapport werd op 7 juni gezet. Maar u vroeg uitstel en kreeg die tot 23 juni.

U diende inderdaad twee voorlopige versies in (op 11 juni en 20 juni). U verwachtte echter dat professor [W.V.A.] op 11 juni in de namiddag al feedback zou hebben over uw tekst want u had dan een afspraak om 14u. De professor heeft dan snel de tekst doorgenomen maar heeft die niet kunnen vergelijken met het boek. De ingediende tekst leek in orde en de professor moedigde u aan om de tekst helemaal af te werken tegen de volgende bijeenkomst (op 21 juni). Op die bijeenkomst werd vooral de presentatie die u zou geven (op 26 juni) doorgenomen en was er niet voldoende tijd om ook de tekst nog eens te overlopen. Het late indienen van het rapport gaf de professor dus niet voldoende tijd om feedback te geven. Het probleem van gelijkenis tussen rapport en boek werd niet eerder vastgesteld omdat u in het bezit was van het exemplaar van het boek van de professor.

De examencommissie is van mening dat er wel degelijk sprake is van plagiaat. U verwijst in het begin inderdaad naar de bron maar u schrijft het bijna letterlijk over. Turnitin geeft een similariteit van 34% maar het boek is niet aanwezig in de database van Turnitin. De beslissing van de examencommissie is dan ook niet gebaseerd op het Turnitin rapport. Een manuele vergelijking tussen het rapport en het boek geeft aan dat meer dan 90% (eerder 95%) van het rapport letterlijk werd overgeschreven uit het boek. Een student in de tweede fase van de master, die reeds een masterdiploma heeft behaald en die vorig jaar ook reeds gesanctioneerd werd voor plagiaat, zou moeten weten dat overschrijven van een bestaand boek geen leerdoelstelling is van een masteropleiding.

Bij het bepalen van de sanctie heeft de examencommissie rekening gehouden met recidive (u kreeg vorig jaar ook sanctie 3 voor plagiaat op een ander opleidingsonderdeel) en een zwaardere sanctie (sanctie 5) werd niet gegeven vanwege verzachtende omstandigheden (autisme).

Mijn beoordeling

Ik ben het met u eens dat de kwestie van plagiaat eerder aan het licht had kunnen komen indien professor [W.V.A.] in de gelegenheid was om het werk eerder te beoordelen. Dit ontslaat een student evenwel niet van de verplichting om verantwoordelijkheid op te nemen voor zijn eigen definitief werk. Het is de opdracht van de instelling om studenten tijdens de opleiding te informeren over de regels wat betreft plagiaat en wetenschappelijke integriteit. De eindverantwoordelijkheid voor een ingediend werk daarentegen ligt bij de student.

Dit brengt me bij de plagiaatkwestie. Volgens u werd er adequaat gerefereerd en kan er aldus geen sprake zijn van plagiaat. U relativeert ook het percentage van overlap tussen het ingediend werk en de bron. Zelfs indien het zo is dat er een overlap is van 87% zoals uw plagiaat checker aangeeft, is dat erg veel. Dat zijn terecht onrustwekkende proporties.

Er werd dan wel in de inleiding verwezen naar de bron, maar doorheen de tekst moet het altijd duidelijk zijn welke delen afkomstig zijn van de bron en welke delen eigen inbreng zijn. Daarom zijn er ook duidelijke regels voor het citeren van een bron. Citaatmarkeringen (cursieve tekst, aanhalingstekens) zijn verplicht toe te voegen, alsook de bron meteen na het citaat. Dit is te lezen in de facultaire nota wetenschappelijke integriteit [...] en in het evaluatieschema voor plagiaat [...]. Dit heeft u nagelaten. Het feit dat andere auteurs deze regels ook niet volgen, wat ik kan bevestigen noch ontkennen, is geen excuus voor uw eigen nalatigheid. Ik ben het dus niet met u eens wanneer u zegt dat er adequaat gerefereerd werd.

Het toevoegen van citaatmarkeringen had de verwarring rond de opdracht ook vroeger aan het licht gebracht. Bij het snel doornemen van de tekst zou professor [W.V.A.] meteen zien dat de opdracht niet werd uitgevoerd zoals verwacht wegens het grote aantal uitgebreide citaten. Hiervoor zou hij geen exemplaar van het boek nodig hebben.

Ik concludeer aldus dat er sprake is van plagiaat en volg volledig de beoordeling zoals die werd gemaakt door de examencommissie wat betreft de aard en omvang van het plagiaat, uw ervaring als student, de verzachtende omstandigheden en het feit dat u reeds eerder werd gesanctioneerd wegens onregelmatigheden. Ik bevestig ook de sanctie van 0/20 voor het opleidingsonderdeel en het opleggen van de tutorial die gepaard gaat met een toets. Gelieve hiervoor de instructies zoals gecommuniceerd door de examencommissie te volgen.

Ik begrijp dat dit niet de beslissing is waarop u gehoopt had. U maakte een vergissing die ernstige gevolgen met zich meebrengt, maar zoals u weet gaat de KU Leuven niet lichtzinnig om met wetenschappelijke integriteit. Ik hoop van harte dat u door deze vergissing meer aandacht zult besteden aan de aspecten van wetenschappelijke integriteit en de valkuilen van plagiaat. Deze staan los van de opdrachten die u krijgt en gelden dus steeds. Wanneer u twijfelt neem dan contact op met het didactisch team zodat onduidelijkheden en vergissingen geen kans krijgen zich door te zetten in uw werk.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep – ambtshalve exceptie

Verzoeker duidt als voorwerp van zijn beroep aan, de beslissing van de vicerector voor zover deze de nulquotering voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ bevestigt én de verplichting oplegt om een tutorial te volgen.

Artikel 86, §2 van het onderwijs- en examenreglement 2018-2019 voorziet in de volgende examentuchtsancties:

“§2.

Op grond van een bij het examen begane onregelmatigheid kan de examencommissie onverminderd art. 90, §2 bij de beraadslaging of in een vervroegde bijeenkomst beslissen dat de betrokken studenten:

- 1° het examen op een ongeldige wijze hebben afgelegd en het opnieuw moeten afleggen op een door de faculteit te bepalen tijdstip;
- 2° een aangepast cijfer krijgen op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of van een onderdeel ervan;
- 3° een 0 krijgen op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of van een onderdeel ervan;
- 4° een 0 krijgen voor enkele of alle opleidingsonderdelen waarvoor zij in de betrokken examenperiode een examen hebben afgelegd;
- 5° afgewezen worden voor een of meer opleidingsonderdelen uit de opleiding waarin de onregelmatigheid werd vastgesteld. In dat geval krijgen deze studenten voor die examenperiode een 0 voor de betrokken opleidingsonderdelen en kunnen ze pas ten vroegste in het volgende academiejaar opnieuw aan een examen over deze onderdelen deelnemen;
- 6° afgewezen worden voor de opleiding waarin de onregelmatigheid werd vastgesteld. In dat geval kunnen deze studenten zich ten vroegste opnieuw inschrijven voor het volgende academiejaar. De afgewezenen krijgen een 0 voor alle opleidingsonderdelen waarvoor zij in de betrokken examenperiode een examen hebben afgelegd. Deze sanctie kan slechts op grond van een zeer ernstige onregelmatigheid worden uitgesproken; over de ernst van de onregelmatigheid oordeelt de examencommissie;
- 7° het recht tot inschrijving voor een eerstvolgend academiejaar of de eerstvolgende twee academiejaren verliezen. Deze sanctie geldt voor alle opleidingen aan de KU Leuven en kan enkel uitgesproken worden in combinatie met een afwijzing voor een opleiding.

In samenhang met de sancties 2° tot 7° kan de examencommissie bovendien beslissen dat de regel van behoud van het hoogste examenresultaat vervalt.

In samenhang met de sancties 3° tot 7° kan de examencommissie de betrokken studenten eveneens opleggen het betrokken werkstuk op basis van bepaalde suggesties grondig te herwerken dan wel op basis van een nieuw onderwerp uit te werken.

In geval van feiten die te maken hebben met de ongeoorloofde overname van teksten, kan de examencommissie aan de sancties een verplichte deelname aan een zelfstudiemodule of andere vormen van bijscholing koppelen met betrekking tot plagiaatpreventie.”

Hieruit volgt dat de verplichte deelname aan de tutorial geen autonome examentuchtsanctie is, maar een maatregel die (enkel) samen met, en dus als accessorium van, een examentuchtsanctie kan worden opgelegd.

Deze maatregel valt als dusdanig buiten de bevoegdheid van de Raad.

Het beroep is onontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de verplichting om de tutorial te volgen.

B. Ontvankelijkheid van de middelen

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat de inhoud van het beroep grotendeels identiek is aan deze die reeds in het interne beroep aan bod kwam, zonder dat hierbij wordt ingegaan op de concrete argumentatie die vermeld wordt in de bestreden beslissing. Daar het voorwerp van de huidige procedure niet de initiële examentuchtbeslissing is, maar enkel de beslissing van de interne beroepsinstantie, is verwerende partij van oordeel dat het beroep enkel als ontvankelijk kan worden beschouwd in zoverre dat dit effectief reageert op de inhoud van de interne beroepsbeslissing.

In zijn *wederantwoordnota* betwist verzoeker deze exceptie. Hij stelt enerzijds dat zij niet raakt aan de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep en anderzijds dat zij ongegrond is, aangezien de interne beroepsinstantie voor haar motieven steunt op deze van de examencommissie en bovendien verzoekers argumenten niet echt werden beantwoord.

Beoordeling

De door verzoeker opgeworpen middelen vormen een kritiek op de bestreden beslissing. Verzoeker verwijst doorheen de middelen ook uitdrukkelijk naar de overwegingen van de vicerector als beroepsinstantie.

De exceptie wordt afgewezen.

C. Voorwerp van het beroep – nieuwe beslissing van 6 september 2019

Standpunt van partijen

In zijn *toelichtende nota* stelt verzoeker vast dat verwerende partij geen standpunt inneemt omtrent het voorwerp van geschil dat thans aan de Raad voorligt.

Verwerende partij heeft op 6 september 2019 een nieuwe beslissing genomen. Die beslissing bestaat nog steeds en is nog niet uit de rechtsorde verdwenen.

Indien verwerende partij die beslissing niet intrekt, dan stelt verzoeker dat de Raad overeenkomstig overweging nr. 7 van het arrest nr. 247.351 van de Raad van State eerst dient vast te stellen dat de tweede beslissing van 6 september 2019 zonder de vereiste rechtsgrond genomen werd, alvorens er verder kan worden beslist.

Beoordeling

Het extern beroep tegen de beslissing van verwerende partij van 6 september 2019 werd bij de Raad geregistreerd onder rolnummer 2019/402.

De behandeling van dit beroep werd uitgesteld, in afwachting van een arrest van de Raad van State over het arrest nr. 5.143 van 19 augustus 2019 van de Raad.

Aangezien de Raad van State middels arrest nr. 247.351 van 31 maart 2020 heeft beslist om dit arrest van de Raad te vernietigen, werd het dossier opnieuw ingeschreven op de rol. Het dossier dat nu voorligt, met rolnummer 2020/099, is aldus een vervolg op de procedure die werd gevoerd voor de Raad van State. De Raad zal, om proceseconomische redenen, eerst dit dossier beoordelen. Later wordt het dossier met rolnummer 2019/402 opnieuw opgeroepen voor behandeling.

D. Belang

Standpunt van partijen

In zijn *toelichtende nota* stelt verzoeker dat hij nog steeds zijn belang behoudt tot aanvechting van de examentuchtsanctie.

Het klopt weliswaar dat verzoeker inmiddels het opleidingsonderdeel ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ opnieuw heeft afgelegd en dat hij op grond daarvan zijn Master in Mathematics heeft behaald, zoals verwerende partij ook bevestigt in haar antwoordnota. Echter, aangezien het dossier van verzoeker blijft vermelden dat hij het voorwerp heeft uitgemaakt van

een examentuchtsanctie (zoals verwerende partij ook blijft verwijzen naar een vroeger opgelopen examentuchtsanctie), blijft verzoeker zijn belang bij zijn verzoek tot nietigverklaring behouden.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoeker intussen het betrokken opleidingsonderdeel opnieuw heeft afgelegd en dat hij op grond daarvan zijn diploma voor de opleiding ‘Master of Mathematics’ heeft behaald. Dit wordt ter zitting nogmaals door de partijen bevestigd.

De Raad moet bijgevolg vooreerst onderzoeken of verzoeker over het vereiste belang beschikt bij de tegen verwerende partij gerichte vordering die is ingeleid voor de Raad.

In (ambtenaren)tuchtzaken erkent de Raad van State het moreel belang bij de vernietiging van een tuchtsanctie, zelfs als de verzoekende partij geen deel meer uitmaakt van het personeel.¹

Naar analogie erkent de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dat verzoeker *in casu* minstens een moreel belang heeft bij het aanvechten van de examentuchtsanctie. Ter zitting bleek ook dat de tuchtsanctie, althans voor verzoeker zelf, zichtbaar blijft in zijn individueel studieprogramma en het niet uitgesloten is dat de sanctie in ogenschouw wordt genomen, mochten zich nieuwe onregelmatigheden voordoen. Het is volgens de Raad bijgevolg duidelijk welk voordeel verzoeker uit de gevraagde vernietiging van de aangevochten beslissing poogt te putten.

Aldus is de Raad van oordeel dat verzoeker beschikt over het rechtens vereiste belang.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaand

Standpunt van partijen

¹ Zie o.a. RvS 23 maart 1998, nr. 72.632, Druyts en RvS 7 maart 2006, nr. 155.993, Baseke.

In haar *toelichtende nota* stelt verwerende partij dat de examentuchtbeslissing van 22 juli 2019 werd genomen door de examencommissie naar aanleiding van de vaststelling van plagiaat en, na intern beroep, werd bevestigd door de vicerector Studentenbeleid. De examencommissie oordeelt soeverein over de ernst van de feiten en de sanctie (zie artikel 86, §1 OER).

De artikelen II.291 en II.282 van de Codex Hoger Onderwijs verankeren het principe dat de Raad noch een beroepscommissie, noch een beroepsorgaan met volheid van bevoegdheid is. Uit deze artikelen volgt dat het oordeel van de Raad “geen nieuwe examenbeslissing uitmaakt; de Raad kan zich juridisch niet in de plaats stellen van de examencommissie”.

Bij het nemen van de examentuchtbeslissing beschikt KU Leuven over een discretionaire bevoegdheid met betrekking tot twee elementen. Vooreerst heeft KU Leuven een discretionaire bevoegdheid bij het nemen van de examentuchtbeslissing zelf. Ten tweede heeft KU Leuven een discretionaire bevoegdheid om, bij het nemen van een examentuchtbeslissing, te beoordelen of er sprake is van een schulduitsluitingsgrond of een verzachtende omstandigheid. Deze discretionaire bevoegdheid houdt in dat het in principe mogelijk is dat, met betrekking tot een examentuchtbeslissing, tot uiteenlopende conclusies kan worden gekomen, die zich alle binnen de beoordelingsvrijheid van KU Leuven bevinden en die dus niet van willekeur en onredelijkheid getuigen. Dat uiteenlopende examentuchtbeslissingen denkbaar zijn die nochtans elk de toets van de redelijkheid doorstaan, is nu eenmaal eigen aan de uitoefening van de discretionaire bevoegdheid, die haar onderscheidt van de gebonden bevoegdheid.

Dit betekent echter niet dat de uitoefening van een discretionaire bevoegdheid tot willekeur of onredelijkheid moet leiden. Het redelijkheidsbeginsel begrenst de uitoefening van de discretionaire bevoegdheid. Beslissingen die binnen dergelijke discretionaire bevoegdheid worden genomen, zijn niet vrij van rechterlijke toetsing. Het komt de rechter toe om de redelijkheid van zulke beslissingen na te gaan. Daarbij oefent hij een marginale toetsing uit. Hij mag de beslissing onwettig achten wanneer deze kennelijk onredelijk is. Deze begrippen brengen tot uiting dat de rechter niet de plaats van het bestuur dat hij controleert, mag innemen. De rechter mag niet een eigen oordeel vormen over wat volgens zijn inschatting de “meest” of “gepast” redelijke beslissing is in een gegeven geval en het bestuur tot de orde roepen indien het *niet exact* diezelfde redelijkheid heeft ingezien en toegepast.

In de artikelen II.291 en II.292 Codex Hoger Onderwijs wordt bepaald dat de Raad bevoegd is om examentuchtbeslissingen op hun wettigheid te beoordelen. In deze artikelen komt de marginale toetsingsbevoegdheid van de Raad tot uiting. Gelet op de discretionaire bevoegdheid van KU Leuven om examentuchtbeslissingen te nemen, is de Raad krachtens de artikelen II.291 en II.292 Codex Hoger Onderwijs als annulatierechter enkel bevoegd om de wettigheid van een studievoortgangsbepaling – te dezen een examentuchtbeslissing – te beoordelen. De Raad mag zijn appreciatie betreffende de waarde van een student niet in de plaats stellen van die van KU Leuven. De Raad oordeelt als rechtscollege naar recht en betreft geen loutere opportuniteitsbeginselen in zijn oordeel. Bij de toetsing van een examentuchtbeslissing, is de bevoegdheid van de Raad dan ook in draagwijdte beperkt tot de marginale toetsing. Ook de bevoegdheid van de Raad om de wettigheid te beoordelen van een examentuchtsanctie waarin feiten al dan niet als een schulduitsluitingsgrond of een verzachtende omstandigheid worden aangenomen, is beperkt tot diezelfde marginale toetsing.

Zowel de decretale bevoegdheid van de Raad als de inhoud van de aan de Raad voorgelegde rechtsvraag (een gezondheidstoestand als verschoningsgrond of verzachtende omstandigheid aanvaarden), beperken aldus de toetsingsbevoegdheid van de Raad. De Raad kan slechts een marginale toetsing uitoefenen wanneer hij over de wettigheid van een examentuchtbeslissing oordeelt en wanneer hij moet nagaan of de tuchtoverheid zijn discretionaire bevoegdheid om te oordelen of sprake is van een verschoningsgrond, in redelijkheid heeft uitgeoefend.

Concreet betekent dit dat de Raad zich ervan moet weerhouden om, in de plaats van het bestuur of van KU Leuven, een gezondheidstoestand als schulduitsluitingsgrond te beschouwen bij een examentuchtbeslissing. De marginale toetsingsbevoegdheid voor de Raad is beperkt tot het nagaan of het bestuur omstandigheden die een schulduitsluitingsgrond of verzachtende omstandigheid kunnen uitmaken, in de examentuchtbeslissing heeft betrokken: of het bestuur het bestaan van zulke omstandigheden heeft geverifieerd en deze niet louter heeft afgewezen.

Er is verwerende partij dan ook geen enkel arrest van de Raad van State bekend waarin de Raad van State in de plaats van het bestuur oordeelt of een omstandigheid een schulduitsluitingsgrond is. Wel wordt een tuchtbeslissing soms vernietigd omdat het mogelijke bestaan van een mogelijke schulduitsluitingsgrond niet is geverifieerd en hiermee dan ook op geen enkele manier rekening werd gehouden in de tuchtbeslissing. De wetsschending ligt dan in een gebrek aan zorgvuldigheid in de feitenvinding of in een gebrek in de motivering van de tuchtsanctie.

De Raad kan aldus niet oordelen dat de ontwikkelingsstoornis van verzoekende partij een schulduitsluitingsgrond is, en niet een verzachtende omstandigheid zoals KU Leuven had geoordeeld. De Raad heeft dit wel gedaan in het arrest nr. 5.413. Met zulk oordeel overschrijdt de Raad zijn marginale toetsingsbevoegdheid en neemt hij de plaats in van KU Leuven. Gelet op de discretionaire bevoegdheid van KU Leuven met betrekking tot de examentuchtbeslissing en het aanvaarden van de gezondheidstoestand als verzachtende omstandigheid, kan de Raad immers slechts tot de onwettigheid van de examentuchtbeslissing besluiten, wanneer hij vaststelt dat geen enkele in redelijkheid oordelende overheid in dezelfde omstandigheden dezelfde examentuchtbeslissing zou opleggen. Tot die vaststelling kan de Raad echter geenszins komen.

Door te oordelen dat de ontwikkelingsstoornis van de verzoeker een schulduitsluitingsgrond is, en niet een verzachtende omstandigheid zoals KU Leuven heeft gedaan, zou de Raad zich bovendien met zijn appreciatie betreffende de waarde van een kandidaat in de plaats van die van het bestuur stellen: niet met betrekking tot een punt op een examen, maar wel met betrekking tot de schuldbekwaamheid bij examenfraude. Een dergelijk oordeel zou het wettigheidstoezicht waarmee de Raad overeenkomstig de artikelen II.291, eerste lid, en II.292 Codex Hoger Onderwijs is belast, overstijgen. Het oordeel van de Raad dat de verzoeker schuldontbekwaam zou zijn, zou immers vergelijkbaar zijn met het oordeel van de Raad dat aan de verzoekende partij een bepaald punt op een vak zou toekomen. In beide gevallen zou de Raad in de plaats van KU Leuven oordelen. Eerder heeft de Raad van State zulke overschrijding van zijn toetsingsbevoegdheid door de Raad voor betwistingen van studievoortgangsbepalingen als onwettig beoordeeld.

De Raad mag aldus niet treden in de discretionaire bevoegdheid van KU Leuven, die KU Leuven geniet bij i) het nemen van een examentuchtbeslissing en ii) het aanvaarden van een gezondheidstoestand als een verschoningsgrond of verzachtende omstandigheid. De Raad zou zich in de plaats van KU Leuven stellen door te oordelen dat de ontwikkelingsstoornis van de verzoeker als een schulduitsluitingsgrond dient te worden beschouwd.

In zijn *toelichtende nota* stelt verzoeker dat de Raad van State in zijn arrest nr. 247.351 van 31 maart 2020 heeft onderstreept dat een student die zich tot de Raad wendt, zich kan beperken tot een “feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren” overeenkomstig artikel II.292 Codex

Hoger Onderwijs. De decreetgever heeft bewust gekozen voor die omschrijving en niet (meer) voor een verplichting van de student om zijn “middelen” te omschrijven. Aan die overweging knoopt de Raad van State volgende gevolgtrekking:

“De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen is er dan ook toe gehouden om het recht toe te passen op de feiten die de partijen op bijzondere wijze hebben ingeroepen en om, op basis daarvan, de door de partijen aangevoerde redenen of bezwaren ambtshalve aan te vullen en de gebreken in hun juridische argumentatie te verhelpen.”

En verder:

“Voor zover het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.”

De Raad van State heeft aldus niet betwist dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen gerechtigd was om de functiebeperking van verzoeker als mogelijke schulduitsluitingsgrond te bespreken of desnoods zelfs ambtshalve in het debat te brengen. Het enige aspect dat daarbij voor ogen moet worden gehouden, is dat over alle aspecten van de zaak tegenspraak moet worden gevoerd. Dat was volgens de Raad van State blijkbaar niet of onvoldoende gebeurd, zodat de Raad van State overging tot vernietiging. Het arrest van de Raad van State is daartoe beperkt. De Raad van State heeft aldus zeker niet beslist dat een functiebeperking geen schulduitsluitingsgrond kan zijn.

Verwerende partij heeft inmiddels uitvoerig standpunt kunnen innemen over dit aspect, waarvoor zij zich omwille van het gebrek aan tegenspraak daarover eerst tot de Raad van State heeft gewend. Zij deed dat in haar antwoordnota inzake 2019/402 van 25 september 2019. Zij heeft dat ook in de huidige procedure gedaan in haar toelichtende nota van 15 mei 2020. Het bezwaar van de Raad van State is aldus ondervangen.

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op een schending van artikel 84 van het Onderwijs- en Examenreglement en stelt hij dat er geen sprake is van plagiaat.

Standpunt van partijen

In dit eerste middel voert verzoeker aan dat er geen sprake is van plagiaat. Hij verwijst naar artikel 84 van het Onderwijs- en Examenreglement ter zake:

“Een bijzondere vorm van een dergelijke onregelmatigheid is plagiaat, namelijk de overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, ontwerpen, beelden, plannen, code, ...) van anderen of van eerder werk van zichzelf, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm.”

In casu is er volgens verzoeker geen sprake van inadequate bronvermelding of het niet correct citeren. Verzoeker stelt ook op geen enkel ogenblik te hebben verhuld wat hij deed. Plagiaat en een gebrek aan eigen inbreng mogen, zo zet verzoeker uiteen, niet met elkaar verward worden. Een student die zijn werk voornamelijk bouwt op teksten van anderen, maar de bronnen daarbij (correct) vermeldt, schiet enkel schromelijk tekort aan de vereiste van de eigen inbreng en kan op basis daarvan een tekort behalen.

Verzoeker betwist niet het initiële examendeelcijfer van 5/20, maar wel de examentuchtbeslissing die de score herleidt tot 0/20.

Verzoeker stipt verder aan dat de verantwoordelijke docent tijdens het gesprek van 4 juli 2019 met de beperkte examencommissie heeft gemeld dat hij uit de presentatie van verzoeker kon afleiden dat verzoeker de materie inhoudelijk onder de knie had en dat verzoeker begreep waarover hij het had. Verzoeker had de vragen toen ook correct beantwoord. Verder was er volgens de docent sprake van een adequate bronvermelding. Gelet daarop, en op de bovenstaande definitie, kan men volgens verzoeker bijgevolg bezwaarlijk van plagiaat spreken.

Verzoeker merkt nog op dat uit een eigen vergelijking middels plagiaatsoftware een overeenkomst van slechts 21% is gebleken (met in acht name van de bibliografie), zodat het percentage in de bestreden beslissing in twijfel wordt getrokken.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat verzoeker in zijn argumentatie geheel voorbijgaat aan de inhoud van de bestreden beslissing. De interne beroepsinstantie vermeldt daarin immers precies dat de vaststelling van plagiaat niet via Turnitin gebeurde, maar wel op basis van een manuele vergelijking door een mededocent, collega van prof. W.V.A., van de inhoud van het rapport dat verzoeker indiende met het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’. Het door verzoeker geciteerde percentage van 87% dat vermeld wordt in

de interne beroepsbeslissing is dan net een verwijzing naar een percentage dat verzoeker zelf vermeldde in zijn intern beroep.

Verwerende partij attendeert erop dat het belangrijk is te beseffen dat een zogenaamde ‘plagiaat checker’ enkel in staat is om bepaalde gelijkenissen tussen teksten vast te stellen. Ervan uitgaande dat plagiaat de overname van teksten zonder adequate bronvermelding is, kan een ‘plagiaat checker’ nooit nagaan of er effectief sprake is van plagiaat. Het is immers perfect mogelijk dat een student in die mate teksten parafraseert zodat die door een ‘plagiaat checker’ niet meer als identiek herkend worden. Omgekeerd, zo duidt verwerende partij nader, is het onvermijdelijk dat bij een overname van teksten met adequate bronvermelding tekstgelijkenissen zullen worden vastgesteld. De finale beoordeling of teksten al dan niet werden overgenomen en of er al dan niet sprake is van een adequate referentie is dan ook een kwalitatieve beoordeling. Een ‘plagiaat checker’ kan hierbij een hulpmiddel zijn en een eerste indicatie geven, maar geeft voor verwerende partij zeker geen definitief uitsluitsel. Dit is volgens verwerende partij net de reden waarom het onderwijs- en examenreglement de verantwoordelijkheid voor de vaststelling en sanctionering bij de examencommissie legt en niet bij een geautomatiseerd computerprogramma.

Verwerende partij zet verder uiteen dat het Onderwijs- en Examenreglement bepaalt dat de examencommissie soeverein beslist over de ernst van de feiten en de daaraan eventueel gekoppelde sanctie, en dat bij feiten die te maken hebben met plagiaat de ernst en de strafmaat beoordeeld worden aan de hand van de volgende elementen: (i) de omvang, (ii) de aard, en (iii) de ervaring van de betrokken studenten (de mate waarin zij zich zouden moeten bewust zijn van de noodzaak en de implicaties van de academische integriteitsnormen, onder meer rekening houdend met het moment in de studieloopbaan). Verwerende partij betreft ook de nota ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’: zonder afbreuk te doen aan de autonomie van de betrokken examencommissies heeft de faculteit een modelschema uitgewerkt waarbij de hierboven vermelde evaluatiecriteria verder gespecificeerd worden en waarbij in functie van de ernst van de vastgestelde feiten ook een voorstel van mogelijke sancties wordt gekoppeld wordt. Deze nota geeft ook aan wat moet worden begrepen onder de notie ‘adequaate refereren’, en verwerende partij brengt ter zake in herinnering:

“Uitzonderlijk worden letterlijk stukken tekst overgenomen van een andere auteur. In dat geval dienen citaatmarkeringen worden geplaatst, meestal aanhalingstekens. De tekst

kan ook cursief gezet worden of op een andere manier gemarkeerd, zodat het duidelijk is dat het geen eigen tekst is. Het is belangrijk dat ook hier een correcte bronvermelding wordt toegepast.”

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat verzoeker geen dergelijke citaatmarkeringen (cursieve tekst, aanhalingstekens) in zijn rapport had opgenomen en dus dat hij de betrokken passages in zijn rapport inadequaaf had overgenomen.

In ondergeschikte orde stuurt verwerende partij een kopie van het rapport dat verzoeker inleverde, samen met een inhoudstafel van het werk “Random Matrices and the Six-Vertex Model” (zie bijlage 6A en 6B). In het rapport werden in kleur de passages aangegeven die letterlijk werden overgenomen. De enige verwijzing naar het boek is terug te vinden in de Preface (lijnen 1-3) waar verzoeker de taak beschrijft die werd opgelegd. Verder verwijst hij wel correct naar het boek als hij figuren overneemt, maar niet als hij passages overneemt. Verwerende partij voegt ook een vergelijkende tabel toe tussen het rapport en het boek. Op basis hiervan is in elk geval duidelijk dat niet voldaan is aan de binnen de faculteit Wetenschappen geldende normen op het vlak van het correct refereren.

Zoals reeds vermeld bepaalt het Onderwijs- en Examenreglement het vaststellen en het sanctioneren van plagiaaf als een exclusieve bevoegdheid van de examencommissie. Dit betekent dan ook dat vooraleer de examencommissie hierover uitspraak gedaan heeft, de betrokken docent (i.c. op 1 juli 2019) hierover nog geen uitspraak kan doen. Op 1 juli 2019 kon de docent, prof. [V.A.], dan ook alleen “een vermoeden van plagiaaf” uitspreken. De feedback die hij op dat ogenblik gaf, kan dan ook alleen betrekking hebben op de beoordeling die hij zou gegeven hebben indien er geen sprake zou geweest zijn van plagiaaf (i.c. 5/20 omwille van een gebrek aan eigen inbreng). Op 5 juli 2019 stelde de examencommissie vast dat er hier wel degelijk sprake was van inadequaaf refereren en dus van plagiaaf.

In de *wederantwoordnota* blijft verzoeker bij zijn standpunt.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op een gebrek aan begeleiding en feedback en op het redelijkheidsbeginsel en stelt dat het zogenaamde plagiaaf laattijdig werd vastgesteld.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat de faculteit al jaren op de hoogte is van zijn ontwikkelingsstoornis, zodat het bevreemdend is dat hij niet beter werd begeleid en dat de problemen pas na het indienen van de voorlopige versies aan de orde werd gesteld.

Het is voor verzoeker ook niet ernstig om voor te houden dat er enerzijds sprake is van plagiaat dat uitermate manifest is, maar dat anderzijds tijdens de voorbereidende fases van het eindrapport het zogenaamde plagiaat niet werd opgemerkt. De betrokken docent had met andere woorden sneller moeten optreden.

Verzoeker stelt zich niet enkel ten aanzien van zijn eigen beperking, maar ook binnen het kader van de na te streven integriteit een aantal vragen bij het aandeel van de diverse actoren. Terwijl verzoeker erkent de eindverantwoordelijke te zijn, is het voor hem tegelijk duidelijk dat hij de opdracht niet correct heeft opgevat en zich werkelijk van geen kwaad bewust was. Hij verwijst ter zake naar bronvermelding. Daarnaast is verzoeker van oordeel dat de betrokken docent de verantwoordelijkheid heeft om adequate feedback te geven en om alert te zijn voor het optreden van onregelmatigheden en plagiaat. Met betrekking tot de e-mail d.d. 1 juli 2019 van professor W.V.A. aan verzoeker inzake het vastgestelde plagiaat, stelt verzoeker dat daaruit blijkt dat de docent het rapport pas op die datum heeft gelezen, en dus niet naar aanleiding van de voorlopige versies van 11 juni en 20 juni 2019 en evenmin bij de presentatie van 26 juni 2019. Verzoeker leidt daaruit af dat de docent de voorlopige versies niet heeft gelezen, hetgeen voor verzoeker verklaart waarom hij geen feedback heeft gekregen. Aan de hand van de e-mails van 5 oktober 2018 en 20 mei 2019 van professor W.V.A. inzake de opdrachten, betoogt verzoeker dat hem ook nooit concreet is uitgelegd wat de opdracht precies inhield – met name wat werd bedoeld met “enkele hoofdstukken grondig doorwerken” – en dat het gelet op de autismeproblematiek niet verwonderlijk is dat de opdracht verkeerd, met name: te letterlijk, werd begrepen en het boek enkel werd ‘doorgewerkt’.

De overweging in de bestreden dat de docent tijdens de begeleiding niet in staat was om het probleem te detecteren omdat het desbetreffende boek nog in het bezit was van verzoeker, overtuigt verzoeker niet, daar verzoeker niet werd aangemaand om het boek te overhandigen naar aanleiding van het indienen van de twee voorlopige versies. Bovendien blijkt uit het schrijven van professor W.V.A. dat hij een ander exemplaar van het boek heeft kunnen

gebruiken van een collega, en is het boek volgens verzoeker ook eveneens online raadpleegbaar. Verzoeker acht het ten slotte eerder onwaarschijnlijk dat dit boek zich niet in de database van Turnitin zou bevinden.

Verwerende partij repliceert in haar *antwoordnota* dat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat er een rechtstreeks verband zou bestaan tussen zijn functiebeperking en het feit dat er zich nu en in het verleden onregelmatigheden hebben voorgedaan. Op basis van welke feiten verzoeker meent dit verband te kunnen leggen, blijkt volgens verwerende partij alleszins niet duidelijk uit dit bezwaarschrift.

Verwerende partij stelt dat zij alleszins in de mogelijkheid voorziet dat omwille van vastgestelde functiebeperkingen, bepaalde faciliteiten kunnen worden toegekend. Dergelijke faciliteiten zullen er volgens verwerende partij evenwel nooit toe kunnen leiden dat plagiaat in ingeleverde werkstukken toch zou kunnen worden toegestaan. Het toekennen van dergelijke faciliteiten vereist bovendien dat vooraf de hiertoe voorziene erkenningsprocedure doorlopen moet worden. Indien verzoeker dus meende dat extra faciliteiten verantwoord waren op basis van deze omstandigheden, had hij naar oordeel van verwerende partij in elk geval een aanvraag hiertoe bij zijn zorgcoördinator kunnen indienen. Op basis van het voorliggende attest examenfaciliteiten dat verzoeker zelf doorstuurde, kan evenwel enkel worden vastgesteld dat de afspraken die hierover tijdens het academiejaar 2018-2019 werden gemaakt, zich beperkten tot de vaststelling dat de mogelijkheid bestond dat student omwille van een opstoot/uitval niet aanwezig was op het examen en dat de ombud in dat geval kon proberen om een examenverplaatsing buiten de examenperiode te organiseren.

Wat betreft de stelling van verzoeker dat de docent het ingediende rapport niet zou hebben gelezen, wat dan zou wijzen op een gebrekkige begeleiding, antwoordt verwerende partij dat de omstandigheden van de mogelijkheden die professor W.V.A. had om te reageren op de ingediende tekstvoorstellen, worden beschreven in de interne beroepsbeslissing. De betrokken docent had met name wekelijks afspraken met verzoeker gepland, waarbij zowel de voortgang van de masterproef als de opvolging van de taak in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Advanced reading course in Mathematics’ aan bod kwamen. De deadline voor inlevering van het rapport was oorspronkelijk vastgesteld op 7 juni. Op uitdrukkelijke vraag van verzoeker werd echter uitstel verleend tot 23 juni. Verwerende partij stipt aan dat, zoals vermeld in de bestreden beslissing, verzoeker twee voorlopige versies indiende (op 11 juni en 20 juni),

waarbij de versie op 11 juni werd ingediend kort voor het gesprek dat op 11 juni om 14u gepland was. Tijdens deze afspraak op 11 juni heeft de docent de tekst op zich wel degelijk beoordeeld en verzoeker ook aangemoedigd om de finale tekst af te werken tegen de volgende bijeenkomst op 21 juni. Op deze latere bijeenkomst op 21 juni werd de tekst zelf evenwel niet meer overlopen, maar werd vooral aandacht besteed aan de presentatie die verzoeker zou geven op 26 juni. Aangezien de docent zijn eigen exemplaar van het werk ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ aan verzoeker had uitgeleend, was hij op dat ogenblik niet in het bezit van het originele werk en kon hij, vóór de presentatie, dit rapport niet meer vergelijken met het originele werk.

Verwerende partij verwijst naar de nota ‘Wetenschappelijke integriteit aan de Faculteit Wetenschappen’, die op de eerste plaats bepaalt dat studenten de eindverantwoordelijkheid blijven dragen voor het inleveren van een plagiaatvrij werkstuk. Zoals blijkt uit het verslag van de examencommissie, stelde de examencommissie dat verzoeker als laatstejaar Master of Mathematics, die bovendien eerder reeds een ander masterdiploma binnen de faculteit Wetenschappen behaald had en ook eerder reeds een sanctie omwille van gelijkaardige feiten gekregen had, daarvan goed op de hoogte was. Deze finale verantwoordelijkheid houdt voor verwerende partij duidelijk ook in dat zelfs als het plagiaat niet onmiddellijk wordt opgemerkt door de betrokken docent, dit geen reden is waarom geen of slechts een lichtere sanctie zou moeten worden opgelegd.

Wat de informatie tijdens het academiejaar betreft, wijst verwerende partij op de wekelijkse afspraken tussen de docent/promotor en verzoeker, in het raam waarvan aan verzoeker reeds bij de aanvang van het eerste semester de taak voor de advanced reading course werd uitgelegd en werd afgesproken dat de evaluatie zou bestaan uit een presentatie van resultaten uit het boek en een rapport waarbij één van de beschreven fasen in het boek (disorder phase) grondig werd uitgewerkt. Aangezien verzoeker op het einde van het academiejaar nog niet ver genoeg gevorderd was met zijn masterproef, werd in juni afgesproken dat hij zich voor de tweede examenperiode zou beperken tot het afwerken van de reading course en dat de masterproef in de 3de examenperiode zou worden afgewerkt. De afspraak met betrekking tot de taak voor de advanced reading course die besproken werd tijdens de gesprekken, werd (kort) ook doorgemailed naar de coördinator van het betrokken opleidingsonderdeel, prof. M.Z. Deze afspraak moet volgens verwerende partij uiteraard ook gezien worden in de context van de manier waarop deze evaluatie ook in de ECTS-fiche was aangekondigd (“... a written synthesis

of what has been learned ...”). Het is voor verwerende partij dan ook duidelijk dat een letterlijk overschrijven van teksten niet als een dergelijke synthese kan worden beschouwd.

Zo verzoeker, wellicht omwille van zijn autismeproblematiek, meende dat de opdracht onduidelijk was, had hij volgens verwerende partij tijdens de regelmatige contacten die hij met de docent had, hierover verduidelijking kunnen vragen, wat verzoeker nooit heeft gedaan.

Wat betreft verzoekers argument dat professor W.V.A. hem nooit heeft aangemaand om het boek dat hij had uitgeleend terug in leveren, repliceert verwerende partij dat het feit van het uitlenen enkel de verklaring vormt voor het feit waarom het voor hem niet mogelijk was om de door verzoeker ingediende tekst onmiddellijk met dit werk te vergelijken. Dit is voor verwerende partij evenwel niet het punt van discussie. Hetzelfde geldt voor de opmerking dat het ‘eerder onwaarschijnlijk’ is dat dit boek niet in de database van Turnitin aanwezig zou zijn. Wat dat betreft, wijst verwerende partij erop dat de vaststelling van het plagiaat niet gebeurde op basis van een Turnitin-analyse, maar wel op basis van een manuele vergelijking door beide docenten.

Verzoeker handhaaft in zijn *wederantwoordnota* zijn standpunt.

In haar *toelichtende nota* benadrukt verwerende partij tevens dat de opdracht duidelijk was. Om aan te tonen dat het plagiaat laattijdig werd vastgesteld, voert verzoeker aan dat de docent hem nooit concreet heeft uitgelegd wat de opdracht inhoudt. Hij tracht dit aan te tonen met twee korte e-berichten, die ertoe zouden hebben geleid dat hij de opdracht te letterlijk zou hebben begrepen. Gelet op het belang dat de Raad in het arrest nr. 5.413 aan dit argument heeft gegeven, wordt dit argument door verwerende partij apart weerlegd. Volgens verwerende partij was de opdracht niet onduidelijk en in elk geval kon zij nooit de interpretatie hebben dat de plagiaatregels niet toepasselijk zouden zijn. Beide elementen worden vervolgens besproken.

De opdracht was duidelijk. Dit blijkt onder meer uit de ECTS-fiche, die uitdrukkelijk de opdracht als volgt stelt:

*“The student learns the state-of-the-art of the research in one of the research groups in pure or applied mathematics. By making a **thorough study of part of the literature** the*

student will be prepared to start active research in pure or applied mathematics.” (eigen nadruk)

en verder

*“The evaluation will be based on either a **written synthesis of what has been learned** or on an oral exam.”* (eigen nadruk)

Op basis van deze informatie in de ECTS-fiche was het reeds duidelijk dat in het rapport dat verzoeker in het kader van het OPO ‘Advanced Reading Course in Mathematics’ diende uit te werken, een persoonlijke verwerking van de materie werd verwacht en dat het niet de bedoeling kon zijn dat passages uit het gebruikte basiswerk zonder meer zouden worden overgeschreven. Een geschreven synthese van wat is geleerd, is geen letterlijk overschrijven van teksten. De ECTS-fiche is op dit punt bindend.

Er is bovendien geen communicatie naar verzoeker gedaan, die afbreuk aan de duidelijkheid van de opdracht uit de ECTS-fiche zou hebben gedaan. Verzoeker wil dit echter wel beweren op basis van de e-berichten die verzoeker op 5 oktober 2018 en 20 mei 2019 van prof. [V.A.] ontving. Zo zou niet duidelijk zijn geweest wat nu werd bedoeld met ‘enkele hoofdstukken grondig doorwerken’. KU Leuven heeft geargumenteed – en dit bleek ook uit het verzoekschrift van verzoeker – dat beide e-berichten zijn gericht *aan* de coördinator van het opleidingsonderdeel, prof. [Z.], om hem (kort) op de hoogte te brengen van de afspraken die prof. [V.A.] met verzoeker zou maken en gemaakt had tijdens de quasi wekelijkse afspraken die hij met verzoeker als promotor had. Verzoeker was dus niet de geadresseerde van deze e-berichten, dat was een personeelslid van KU Leuven, die slechts summier op de hoogte werd gebracht van hetgeen met verzoeker besproken werd tijdens de quasi wekelijkse begeleidingsmomenten die verzoeker voor dit OPO genoot. De e-berichten omvatten aldus niet de opdracht aan verzoeker. Overigens spreekt één van de voormelde e-berichten ook duidelijk over “substantial report”, wat iets anders is dan louter passages overschrijven zonder kritische reflectie en zonder afdoende bronvermelding. Bovendien kan het woord ‘doorwerken’ nooit de betekenis hebben dat de plagiaatregels niet toepasselijk zouden zijn.

Zelfs indien verzoeker wegens zijn autismeproblematiek de concrete opdracht toch verkeerd begrepen zou hebben, kan er alvast geen discussie geweest zijn over de duidelijkheid en het belang van de regels op het vlak van de academische integriteit. Het eventuele misbegrip van een opdracht, impliceert geenszins dat er verwarring zou zijn over de plagiaatregels die

verwacht worden door verzoeker gekend en beheerst te worden. Indien de informatie die verzoeker verschaftte correct is, dat het hem niet duidelijk was wat met het woord “doorwerken” in een e-bericht aan een professor (en dus niet aan verzoeker zelf gericht) bedoeld werd, dan was het hem wél duidelijk dat één van de mogelijke interpretaties indruist tegen de door hem gekende plagiaatregels. Klaarblijkelijk heeft verzoeker er dan voor gekozen om een interpretatie te kiezen voor een opdracht waarvan hij diende te weten dat die indruiste tegen de plagiaatregels, en dit ondanks het feit dat verzoeker tijdens de quasi wekelijkse begeleidingsmomenten meer dan kans genoeg heeft gehad om die interpretatie af te toetsen met de bewuste docent.

Verwerende partij besluit dat de opdracht duidelijk was, en in elk geval kon zij nooit de interpretatie hebben dat de plagiaatregels niet toepasselijk zouden zijn.

In haar *toelichtende nota* stelt verwerende partij verder dat verzoeker in zijn verzoekschrift vermeldt dat hij een student was “met een ernstige autistische beperking en een geschiedenis van langdurige zware psychose. De faculteit en de betrokken docenten zijn hiervan zeer goed op de hoogte”. Verzoeker stelt dat de onderwijsinstelling, in de begeleiding van verzoeker, “zeer waakzaam moet zijn” over één van de gevolgen van de ontwikkelingsstoornis, nl. dat een student met een ontwikkelingsstoornis als autisme een opdracht vaak niet of onvoldoende begrijpt, alsook het gedrag van andere studenten en academici kopieert. Volgens verzoeker kan hem dan ook niet worden verweten dat hij de opdracht verkeerd heeft begrepen en dient de examentuchtbeslissing te worden vernietigd.

Volgens verwerende partij is de argumentatie van verzoeker foutief, op vier vlakken:

- Hij legt een foutief verband tussen het bestaan van zijn plagiaat en het (zogenaamde) gebrek aan faciliteiten in het licht van zijn functiebeperking.
- Hij verwijt KU Leuven geen afdoende begeleiding bij zijn functiebeperking te hebben gegeven, terwijl hij dit knelpunt nooit aan de faculteit heeft meegedeeld en nooit begeleiding voor dat knelpunt heeft aangevraagd.
- De vraag welke redelijke aanpassing verzoeker diende te krijgen, is geen rechtsvraag die de Raad kan beslechten. De argumentatie op dat vlak is dan ook niet pertinent om tot de vernietiging van de examentuchtbeslissing te besluiten.

- Het is geen redelijke aanpassing om te vereisen van KU Leuven dat zij waakzaam is en van een examinerator dat hij zich ervan vergewist of een student de vraag *c.q.* opdracht correct heeft begrepen.

Vooreerst stelt verwerende partij dat verzoeker een foutief verband legt tussen zijn plagiaat en het (zogenaamde) gebrek aan faciliteiten in het licht van zijn functiebeperking. KU Leuven biedt een uitgebreide dienstverlening aan personen met een functiebeperking en is steeds bereid redelijke aanpassingen toe te staan. Een redelijke aanpassing, op grond van de verplichtingen die volgen uit de Wet van 10 mei 2007 “ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie”, het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap en uit artikel II.276 Codex Hoger Onderwijs, houdt in dat de beperkende invloed van een onaangepaste omgeving op de participatie van een persoon met een functiebeperking wordt geneutraliseerd. De redelijke aanpassingsplicht vereist niet dat KU Leuven aanpassingen toestaat, die afbreuk doen aan de mogelijkheid de domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding te bereiken of aan de mogelijkheid om andere doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal te verwezenlijken.

De algemene leerdoelstellingen van de opleiding bevatten een aantal essentiële leerdoelen waaraan toegestane faciliteiten niet kunnen raken. Een redelijke aanpassing - faciliteit – voor verzoeker had dan ook nooit ertoe kunnen leiden dat plagiaat in een ingeleverd werkstuk toch zou worden toegestaan. Een dergelijke faciliteit zou onvermijdelijk immers betekend hebben dat verzoeker hierdoor niet voldaan had aan de regels qua academische integriteit en dus niet aan de doelstellingen op het vlak van het respectvol en integer leren omgaan met onderzoeksresultaten, geschreven teksten en andere informatiebronnen en andermans ideeën (zoals o.m. vermeld in de nota Wetenschappelijke integriteit aan de faculteit Wetenschappen, stuk 5). Redelijke aanpassingen ten aanzien van studenten met autismespectrumstoornissen kunnen dus nooit zo ver gaan dat zij ertoe zouden leiden dat verzoeker de regels inzake plagiaat niet zou moeten kennen of zou mogen schenden.

Ten tweede verwijt verzoeker KU Leuven geen afdoende begeleiding te hebben gegeven bij zijn functiebeperking die erin bestaat dat hij opdrachten niet goed zou begrijpen, terwijl hij dit specifieke knelpunt nooit aan de faculteit heeft meegedeeld en nooit begeleiding voor dat knelpunt heeft aangevraagd. Hij heeft ook nooit gewild dat zijn functiebeperking aan de faculteit zou worden meegedeeld. Indien verzoeker thans stelt dat de faculteit waakzaam dient

te zijn over het feit dat hij opdrachten vaak niet begrijpt, diende verzoeker dit knelpunt te laten benoemen door de zorgcoördinator en begeleiding op dat vlak aan de faculteit te vragen. Dit heeft verzoeker nooit gevraagd. Verwerende partij kan enkel, op basis van het attest examenfaciliteiten en de mail van 30 maart 2019, vaststellen dat de afspraken die hierover tijdens het academiejaar 2018-2019 werden gemaakt, zich beperkten tot:

- de vaststelling dat de mogelijkheid bestond dat verzoeker omwille van een opstoot/uitval niet aanwezig was op het examen en dat de ombud in dat geval kon proberen om een examenverplaatsing buiten de examenperiode te organiseren. Deze examenfaciliteit die op het attest van functiebeperking van verzoeker wordt vermeld, is inderdaad niet relevant voor het voorliggende dossier.
- de vraag om verzoeker een presentatie voor de docent te laten oefenen.

Dat verzoeker geen aanvullende faciliteiten heeft aangevraagd, kan KU Leuven niet worden verweten. Hierboven is reeds uiteengezet dat verzoeker slechts een beperkte begeleiding van de faculteit voor zijn functiebeperking wenste. Verzoeker voerde in zijn memorie van antwoord voor de Raad van State aan dat het aan docenten en begeleiders, die kennis van zijn functiebeperking zouden hebben gehad, behoorde om verzoeker beter te begeleiden en, dus, om na te gaan of de student die omwille van zijn leerstoornis opdrachten te eng, te letterlijk, te eenzijdig of foutief interpreteert, de opdracht wel correct begrepen en ingeschat heeft. Zelfs indien dit een pertinente redelijke aanpassing zou zijn, wat KU Leuven hieronder overigens betwist, staat vast dat de student bereid moet zijn zijn functiebeperking en de erbij horende knelpunten te delen met de docenten en begeleiders die de redelijke aanpassing moeten uitvoeren. De bevoegde rechter die moet oordelen of KU Leuven gepaste redelijke aanpassingen voor verzoeker heeft getroffen – zie hieronder, dit is niet de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen – zal dan ook moeten nagaan welke redelijke aanpassingen de student wenste en of deze pertinent waren.

Ten overvloede, verzoeker wenste niet dat de docenten op de hoogte werden gebracht van zijn autisme als ontwikkelingsstoornis en hij wenste dat slechts één knelpunt werd gemeld. De enige redelijke aanpassing waartoe hij goedkeuring heeft gegeven, is de melding aan de docenten dat hij presentaties als zeer stressvol ervaart en de vraag of de docent hem hierop wou voorbereiden. Verzoeker heeft zelf uitdrukkelijk verzocht dat de precieze aard van zijn ontwikkelingsstoornis niet bekend zou worden gemaakt aan zijn docenten. Het is dan ook volstrekt tegenstrijdig met zijn eigen gedragingen en wensen dat verzoeker voor de Raad poneert dat het aan docenten en

begeleiders, die kennis zouden hebben van zijn leerstoornis, behoort om hem beter te begeleiden en, dus, na te gaan of de student die omwille van zijn leerstoornis opdrachten te eng, te letterlijk, te eenzijdig of foutief interpreteert, de opdracht wel correct begrepen en ingeschat heeft. Ten overvloede vermeldt verwerende partij nog dat wekelijkse bijeenkomsten tussen student en promotor reeds een bijzonder intensieve begeleidingsvorm is, die weinig studenten kunnen genieten.

Ten derde is de vraag welke redelijke aanpassing verzoeker diende te krijgen, geen rechtsvraag die de Raad kan beslechten. De argumentatie op dat vlak is dan ook niet pertinent om tot de vernietiging van de examentuchtbeslissing te besluiten. Indien verzoeker aan KU Leuven had gevraagd om “waakzaam” te zijn over één van de gevolgen van de ontwikkelingsstoornis, nl. dat een student met een ontwikkelingsstoornis als autisme een opdracht vaak niet of onvoldoende begrijpt, alsook het gedrag van andere studenten en academici kopieert, had KU Leuven kunnen nagaan of en in welke omstandigheden deze redelijke aanpassing mogelijk zou zijn.

De toekenning – of weigering – van een redelijke aanpassing is geen studievoortgangsbeslissing en behoort aldus tot de contractuele verhouding tussen KU Leuven en de student. De Raad is dan ook niet bevoegd om uitspraak te doen of een aangevraagde redelijke aanpassing diende te worden toegekend en of zo’n redelijke aanpassing adequaat is, *a fortiori* om een niet-aangevraagde redelijke aanpassing op te leggen dan wel KU Leuven te sanctioneren omdat zij niet uit eigen initiatief een zogenaamde redelijke aanpassing heeft toegekend en uitgevoerd. Het verzoekschrift van verzoeker in deze procedure kan dan ook niet ertoe leiden dat de Raad besluit welke bijzondere faciliteit in voor verzoeker zinvol en volwaardig is en dat de Raad een examentuchtbeslissing vernietigt omdat deze bijzondere faciliteit – die, ten overvloede, nooit is aangevraagd – niet werd gegeven. Dat is nochtans wat in het arrest nr. 5.413 werd gedaan.

Ten slotte, de “bijzondere faciliteit” of “aanpassing” dat een examiner zich ervan moet vergewissen of een student de vraag *c.q.* opdracht correct heeft begrepen, is in elk geval *geen* redelijke aanpassing in de zin van artikel II.276 Codex Hoger Onderwijs en van de Antidiscriminatiewet, om de volgende twee redenen.

Dergelijke aanpassing zou vooreerst afbreuk doen aan de mogelijkheid om doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal te verwezenlijken, met name om de opleidingsspecifieke

leerresultaten te verwezenlijken. De opleidingsspecifieke leerresultaten houden immers in dat de student zelfstandig een vraag kan analyseren. Daarenboven is dergelijke aanpassing onredelijk, omdat zij het examineren onmogelijk maakt. Het is onredelijk – een te zware belasting en een onmogelijke opdracht – om van examinatoren te verwachten dat zij zich ervan vergewissen – en vervolgens ook moeten bewijzen – dat de student de examenvragen of opdrachten correct heeft begrepen. Of een student een vraag of opdracht correct heeft begrepen, ligt immers niet in de handen van de examinerator, maar wordt sterk bepaald door het begrip van de te evalueren kennis en vaardigheden van de student. De examinerator kan daarvoor niet verantwoordelijk worden gesteld. Wel kan aan de student worden gewaarborgd dat hij steeds terecht kan voor vragen bij de examinerator, om een vraag of opdracht te begrijpen. Deze “faciliteit” wordt aan alle studenten toegekend, en in het bijzonder aan verzoeker.

Ten overvloede, deze faciliteit kan louter inhouden dat een docent antwoordt op vragen die door een student worden gesteld. Het gaat het begrip “redelijke aanpassing” te buiten indien wordt vereist dat elke docent, spontaan en niet op initiatief van de student met ASS kenmerken, moet nagaan of de student een goed begrip heeft van de examenvragen of de opdracht. Alleen al in absolute cijfers is dat onwerkbaar; er waren in het academiejaar 2018-2019 328 studenten met ASS kenmerken die erkend waren in KU Leuven. Zij hebben elk meer dan tien examenmomenten per jaar.

Verwerende partij besluit dat de oorzaak van het plagiaat niet in een zogenaamd gebrek aan begeleiding bij de functiebeperking of aan een zogenaamde weigering of niet-uitvoering van een redelijke aanpassing ligt. Verzoeker heeft aan de faculteit geen specifieke begeleiding gevraagd die erin zou bestaan om te vermijden dat hij opdrachten niet correct zou begrijpen. Van een onderwijsinstelling kan niet als bijzonder faciliteit voor studenten met een functiebeperking worden vereist dat zij, tegen de wil van de student in, nagaat of en bewijst dat een student met een ontwikkelingsstoornis als autisme een opdracht goed heeft begrepen. De Raad kan dit ook niet opleggen naar aanleiding van een procedure met betrekking tot een examentuchtbeslissing.

In haar *toelichtende nota* stelt verwerende partij tevens dat KU Leuven de ontwikkelingsstoornis van verzoeker als een verzachtende omstandigheid heeft beschouwd en – terecht - niet als een schulduitsluitingsgrond. De ontwikkelingsstoornis van de verzoeker kan immers niet als een schulduitsluitingsgrond worden beschouwd. Dit geldt om twee redenen:

- De artikelen 84 en 86 OER en de algemene beginselen van het tuchtrecht laten niet toe dat rekening wordt gehouden met autisme als een schulduitsluitingsgrond
- De ontwikkelingsstoornis kan geen schulduitsluitingsgrond zijn.

In artikel 84 van het Onderwijs- en Examenreglement (“OER”) worden de onregelmatigheden bij evaluaties gedefinieerd. Een bijzondere vorm van onregelmatigheid is *plagiat*, waarbij werk van anderen, op identieke wijze, *zonder adequate bronvermelding van het werk*, wordt *overgenomen*. In artikel 84 OER wordt een algemeen beginsel van het tuchtrecht verankerd, met name dat er *geen intentie of bewuste keuze* aanwezig moet zijn, alvorens handelingen tuchtrechtelijk kunnen worden gesanctioneerd. Een tuchtverheid kan rechtmatig oordelen dat een bepaalde handeling tuchtrechtelijk moet worden gesanctioneerd, los van de vraag of er sprake is van enig bedrieglijk inzicht. Overeenkomstig artikel 86, §1 OER oordeelt de examencommissie *soeverein* over de ernst van de feiten en de sanctie. Bij feiten die met *plagiat* te maken hebben, worden *de ernst en de strafmaat* beoordeeld aan de hand van *de omvang, de aard en de ervaring van de betrokken student*.

Uit de artikelen 84 en 86 OER vloeit voort dat bij de beoordeling van de sanctie geen acht valt te slaan op eventuele verschoningsgronden of schulduitsluitingsgronden. Zodoende bieden deze bepalingen geen basis om een ontwikkelingsstoornis, ook wanneer die als een handicap in de zin van de Wet van 10 mei 2007 “ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie” kan worden beschouwd, als een schulduitsluitingsgrond voor plagiat te beschouwen. Meer nog, door uitdrukkelijk te bepalen dat de sanctie rekening houdt met “de ervaring van de betrokken studenten”, met name “de mate waarin zij zich bewust zouden moeten zijn van de noodzaak en de implicaties van de academische integriteitsnormen” heeft het examenreglement een schulduitsluitingsgrond bestaande in onvoldoende bewustzijn uitdrukkelijk als schulduitsluitingsgrond uitgesloten (en dit enkel als mogelijke verzachtende omstandigheid in aanmerking willen nemen).

Volgens verwerende partij is er een fundamenteel onderscheid tussen een schulduitsluitingsgrond en een verzachtende omstandigheid. Verzachtende omstandigheden zijn omstandigheden die de tuchtrechtelijke verwijtbaarheid en bestraffing niet uitsluiten, maar wel tot gevolg kunnen hebben dat een lichtere tuchtstraf moet worden opgelegd, dan had kunnen worden opgelegd zonder die verzachtende omstandigheden. Een schulduitsluitingsgrond is aanwezig wanneer de betrokkene aantoont dat de situatie waarin hij

beland is, te wijten is aan omstandigheden die volledig buiten zijn wil gelegen zijn en dat door omstandigheden buiten zijn wil zijn inschattingsvermogen en zijn schuldbesef dermate verminderd was dat zijn daden verschoonbaar zijn.

Er zijn slechts heel weinig voorbeelden van gezondheidstoestanden die als voorbeeld voor schulduitsluitingsgrond worden gegeven. Eén van deze voorbeelden zou kleptomanie zijn, waarbij diefstal zou kunnen worden verschoond. In de rechtsleer wordt verwezen naar het arrest van 12 december 1990 van de Raad van State. Hierboven is reeds uiteengezet dat in dat arrest een gezondheidstoestand niet als verschoningsgrond is aanvaard, maar dat de beslissing als onredelijk of niet-gemotiveerd is beschouwd, omdat niet is nagegaan of er sprake was van kleptomanie. Zelfs indien kleptomanie als verschoningsgrond zou zijn aanvaard, *quod certe non*, is kleptomanie als verschoningsgrond voor diefstal bovendien niet vergelijkbaar met een ontwikkelingsstoornis als autisme als verschoningsgrond voor plagiaat. Het arrest van 12 december 1990 kan dan ook geen steun geven aan het argument dat er in dit geval sprake zou zijn van een verschoningsgrond. Een kleptomaan heeft de ziekelijke aandrang tot stelen: de ziekte bestaat erin dat een persoon een ziekelijke aandrang heeft om het tuchtrechtelijk sanctioneerbare gedrag te plegen. Het tuchtrechtelijk sanctioneerbare gedrag gebeurt dus ten gevolge van omstandigheden – ziekelijke aandrang – die volledig buiten de wil zijn gelegen van de persoon. Een persoon met autisme heeft niet de ziekelijke aandrang om het tuchtfout – plagiaat – te plegen.

Verzoeker voert aan dat één van de typische gevolgen van zijn beperking is het vaak niet of onvoldoende begrijpen van vragen of opdrachten en het letterlijk nemen van opdrachten. KU Leuven betwist dit niet. Maar dit persoonskenmerk leidt toch niet *ipso facto* tot het plegen van plagiaat. Zelfs indien KU Leuven begrip ervoor zou kunnen hebben dat de opdracht voor verzoeker onduidelijk zou zijn geweest – *quod non* – had verzoeker fundamenteel een keuze. Wegens de zogenaamde onduidelijkheid, diende verzoeker de opdracht te interpreteren. Bij onduidelijkheid, zijn er meerdere interpretaties mogelijk. De keuze voor een interpretatie die manifest strijdig is met de plagiaatregels, is geen keuze die is ingegeven door een gezondheidstoestand of een ontwikkelingsstoornis. De keuze voor een interpretatie die strijdig is met de plagiaatregels, is dan ook geen keuze die kan worden gerechtvaardigd door een gezondheidstoestand of een ontwikkelingsstoornis. Een opdracht aan de universiteit heeft echter nooit de draagwijdte dat mag worden afgeweken van de plagiaatregels. Een beperkt begrip van de opdracht kan dan ook nooit ertoe leiden dat verzoeker wordt verschoond voor de

keuze die hij heeft gemaakt toen hij een opdracht diende te interpreteren. Die keuze was om de opdracht zo te begrijpen dat hij toelating zou hebben gekregen om af te wijken van de regels inzake wetenschappelijke integriteit en plagiaat. Voor die keuze kan autisme niet als schulduitsluitingsgrond worden ingeroepen of aanvaard. Overigens, van een masterstudent voor wie een opdracht onduidelijk zou kunnen zijn – *quod non* – mag ook worden verwacht dat hijzelf het nodige initiatief neemt om verduidelijking te vragen. Te meer, indien de masterstudent weet dat hij soms opdrachten te letterlijk zou opvatten. Er moet ook rekening worden gehouden met de ervaring die verzoeker reeds heeft verworven: zowel in zijn studie op zich, als door het feit dat hem reeds eerder een sanctie omwille van plagiaat was opgelegd.

De Raad kan dan ook slechts vaststellen dat autisme als ontwikkelingsstoornis een schulduitsluitingsgrond voor plagiaat is, indien de Raad zou oordelen dat deze ontwikkelingsstoornis inhoudt dat verzoeker, buiten zijn eigen wil om, ertoe werd gedwongen om werk van anderen, op identieke wijze, zonder adequate bronvermelding van het werk, over te nemen. De Raad heeft overigens zelf reeds geoordeeld dat plagiaat een zwaarwichtige vorm van fraude uitmaakt én dat het feit dat in opleidingsonderdelen aandacht besteed zou zijn aan plagiaat, de *verschoonbaarheid ervan volkomen uitsluit* (zie arrest van 14 december 2016).

Ten overvloede wijst de KU Leuven op het eerdere studietraject van verzoeker (waarbij in elk van de gevolgde opleidingen duidelijke leerlijnen op het vlak van informatievaardigheden werden uitgewerkt), evenals op het feit dat aan hem ook reeds in 2017-2018 een sanctie omwille van plagiaat werd opgelegd. De Raad kan er in die omstandigheden niet aan voorbijgaan dat verzoeker de plagiaatregels voldoende kende, alsook het belang van academische integriteit en van het voorkomen van plagiaat.

Verwerende partij besluit dat de ontwikkelingsstoornis van verzoeker, in de particuliere omstandigheden, geen schulduitsluitingsgrond kan zijn.

In zijn *toelichtende nota* stelt verzoeker dat verwerende partij in haar toelichtende nota laat uitschijnen dat de professoren weliswaar op de hoogte waren van een functiebeperking, maar niet van de aard en omvang ervan. Dat werd door verwerende partij nochtans op geen enkel ogenblik in het intern beroep betwist. Bovendien verwijst verwerende partij ten onrechte naar haar nieuw stuk 9, om te beweren dat de faculteit enkel maar wist dat verzoeker problemen had bij het presteren. Het stuk waarnaar verwerende partij verwijst, heeft betrekking op het

academiejaar 2017-2018. Verwerende partij negeert voor de Raad daarmee het attest dat aan de faculteit werd bezorgd voor het academiejaar 2018-2019 en dat over veel meer gaat dan alleen maar een probleem bij het presenteren (stuk 1).

Verzoeker wijst er op dat het aspect van de functiebeperking wel volledig en duidelijk te berde gebracht en toegelicht werd in het intern beroep van 25 juli 2019. De examencommissie heeft dat ook erkend als “verzachtende psychische omstandigheden”. Dit werd ook door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen erkend. Indien verwerende partij desalniettemin blijft volhouden dat de faculteit dat zelf niet wist, was dat een reden te meer voor verwerende partij om dat dan te onderzoeken in het kader van het intern beroep en zich niet zomaar te beperken tot het beamen van wat de faculteit eerder had beslist. Verzoeker heeft ook in het extern beroep duidelijk aangegeven dat hij omwille van zijn functiebeperking de opdracht niet goed begrepen had (zie randnummer 17 van het extern verzoekschrift van 29 juli 2019).

Verzoeker stelt in zijn *toelichtende nota* verder dat verwerende partij van mening is dat autisme geen schulduitsluitingsgrond kan zijn. Volgens verzoeker is het niet omdat een examentuchtfeit geen bijzonder opzet of intentie vereist om als dusdanig te worden gekwalificeerd, dat er geen schulduitsluitingsgronden zouden kunnen bestaan. Een schulduitsluitingsgrond houdt evenmin in dat daarvan enkel sprake kan zijn wanneer de betrokken persoon de ziekelijke aandrang heeft of ertoe gedwongen zou zijn het tuchtfeit te plegen. De door verwerende partij ingeroepen artikelen 84-86 uit het OER kunnen niet inhouden dat verwerende partij zich een ruimere bevoegdheid zou kunnen toe-eigenen, laat staan dat zij op grond daarvan de bevoegdheid van de Raad zou kunnen inperken. Het desbetreffende discours van verwerende partij, door haar omschreven als een beperking tot een marginale toetsing, werd door de Raad van State niet gevolgd. Ten onrechte beroept verwerende partij zich ook op de feitelijke overweging dat verzoeker zou nagelaten hebben om, kennis hebbende van zijn leerstoornis, zelf initiatieven te nemen om verduidelijking te vragen. Het eigene van dergelijke beperking bestaat er juist in dat de betrokkene niet inziet dat hij een opdracht te eng, te letterlijk, te eenzijdig of foutief heeft geïnterpreteerd. Zo niet zou er van een dergelijke leerstoornis geen sprake zijn. In tegendeel, het behoort aan de docenten en begeleiders, die kennis hebben van dergelijke beperking, om zelf na te gaan of de student de opdracht wel correct begrepen en ingeschat heeft.

Derde middel

Verzoeker beroept zich in een derde middel – in ondergeschikte orde - op een schending van het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijst naar artikel 81, §2 van het Onderwijs- en Examenreglement waarin de voorwaarden voor het slagen voor een masteropleiding zijn weergegeven. Hij wijst erop dat hij dit semester een examencijfer van 14/20 heeft behaald voor het opleidingsonderdeel ‘Student Seminar in Mathematics’ en dat de masterproef en ‘Advanced reading course’ de enige opleidingsonderdelen zijn waarvoor hij nog moet slagen om zijn master te behalen. Indien het cijfer voor de ‘Advanced reading course’ geen 0/20, maar een 9/20 zou zijn geweest, dan zou het percentage van verzoeker ongeveer 75% zijn geweest. In dat geval had hij, zo stelt verzoeker, enkel zijn masterproef nog moeten indienen.

Waar in de bestreden beslissing de beoordeling van de examencommissie wordt ondergeschreven inzake het facultair plagiaatschema, doet verzoeker gelden dat daarin bij score 1 is vermeld *“Het plagiaat lijkt eerder het gevolg te zijn van het foutief toepassen van regels met betrekking tot citeren, dan van het ontbreken van referenties en citatietekens. Bv. - Referenties of toeschrijven van werk is niet duidelijk of adequaat, of vertoont fouten - Onbehoorlijk parafraseren”*, terwijl bij score 2 is vermeld *“Ontbrekende referenties en citatietekens. Bv. - Het werk van andere studenten ten dele overnemen - Aandeel in groepswork onjuist weergeven - Fragmenten van websites, boeken of andere publicaties (ten dele) kopiëren zonder bronvermelding - Recycleren van vroeger eigen werk.”* Het is dus volgens verzoeker pas bij score 2 dat er sprake is van ontbrekende referenties en citatietekens, terwijl score 1 toegekend wordt als er sprake is van het foutief toepassen van regels met betrekking tot het citeren. De vicerector is volgens verzoeker aldus enerzijds van mening dat citaatmarkeringen ontbraken in het verslag van verzoeker, maar anderzijds onderschrijft zij de beslissing van de beperkte examencommissie en stelt zij zich dus akkoord met een score 1 voor wat betreft de aard van het plagiaat. Daarnaast heeft de betrokken docent tijdens het gesprek met de beperkte examencommissie dan weer gesteld dat verzoeker correct heeft gerefereerd. Bijgevolg is er volgens verzoeker sprake van tegenstrijdigheden en feitelijke onjuistheden.

Verzoeker refereert ook aan artikel 86 van het Onderwijs- en Examenreglement, waarin volgens verzoeker geen sprake is van herhaling is als mogelijk verzwarend element.

Daarenboven heeft verwerende partij, zo stelt verzoeker, uitdrukkelijk gemeld dat de sanctie voor het zogenaamd plagiaat in 2018 geen verdere gevolgen zou hebben voor de volgende academiejaren.

Bijgevolg is verzoeker van oordeel dat er sprake is van een schending van het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel. De opgelegde sanctie is disproportioneel.

Verwerende partij repliceert in haar *antwoordnota* dat het inderdaad zo is dat in de veronderstelling dat verzoeker én 9/20 voor dit opleidingsonderdeel behaald had én tijdens de 3de examenperiode geslaagd was voor zijn masterproef én hij door dit resultaat voor zijn masterproef zijn globaal percentage na de 3de examenperiode op minstens op 67% gebracht zou hebben, hij na de 3de examenperiode zonder bijkomende inspanningen voor het opleidingsonderdeel 'Advanced Reading Course in Mathematics' zou zijn afgestudeerd als Master of Mathematics. Het feit daarbij blijft echter dat omwille van de vaststelling van plagiaat een 0-score voor het opleidingsonderdeel 'Advanced Reading Course in Mathematics' werd toegekend, dat verzoekers masterproef in elk geval op het moment van de beslissing van de examencommissie nog niet was afgewerkt en dat zijn globaal percentage op dat ogenblik slechts 50% bedroeg. Deze eventuele gevolgen van de beslissing, zeker gezien het hier gaat om hypothetische gevolgen, doen voor verwerende partij niets af van de vastgestelde feiten en zijn dus zeker ook geen reden om tot een andere beslissing te komen.

Waar verzoeker verwijst naar het beoordelingsschema dat de examencommissie heeft gehanteerd bij de vaststelling van de sanctie, doet verwerende partij gelden dat de vaststelling en sanctionering van plagiaat een soevereine beslissing is van de examencommissie en dat daarbij rekening moet worden gehouden met de omvang van het plagiaat, de ervaring van de student en de aard van het plagiaat. Verwerende partij stipt aan dat de interne beroepsinstantie heeft bevestigd dat de aard van het vastgestelde plagiaat als licht werd beoordeeld, terwijl zij de overtreding op basis van de omvang en de ervaring van verzoeker als zwaar beoordeelde. Het gegeven dat de overtreding qua aard nog als licht beoordeeld werd, duidt verwerende partij door erop te wijzen dat de beroepsinstantie vaststelde dat de bron wel vermeld werd in de inleiding van het rapport, maar de tekst verder te letterlijk (i.c. zoals hierboven vermeld, zonder referentietekens) werd overgenomen. In die zin achten de examencommissie en de beroepsinstantie het mogelijk dat deze onregelmatigheid eerder het gevolg was van het foutief toepassen van de regels (eerder dan van een doelbewust negeren ervan). Verzoeker betwist dit,

maar op welke manier hij nadeel zou ondervonden hebben van het feit dat dit plagiaat wat de aard betreft slechts als een lichte vorm van overtreding werd beschouwd, blijft voor verwerende partij onduidelijk. Volgens verwerende partij kan een en ander enkel worden gezien als een aanwijzing van het feit dat ook reeds de examencommissie, als verzachtende omstandigheid, heeft rekening gehouden met de psychische omstandigheden van de student.

Wat betreft het in rekening nemen van de examentuchtsanctie in een vorig academiejaar, verwijst verwerende partij eveneens naar het beoordelingsschema en het gegeven dat als verzachtende omstandigheid rekening is gehouden met de psychische omstandigheden, maar dat daarnaast ook is vastgesteld dat het om een student gaat die reeds voor de tweede keer omwille van vergelijkbare feiten een sanctie oploopt. Het Onderwijs- en Examenreglement bepaalt dat één van de elementen waarmee dient rekening gehouden te worden bij het bepalen van de sanctie de ervaring van de student is. Niet alleen gezien het eerder studietraject (waarbij in elk van de gevolgde opleidingen duidelijke leerlijnen op het vlak van informatievaardigheden werden uitgewerkt), maar ook gezien het feit dat aan deze student ook reeds in 2018-2019 een sanctie omwille van plagiaat werd opgelegd, is het voor verwerende partij duidelijk dat verzoeker een student is die het belang van academische integriteit en van het voorkomen van plagiaat kende.

Verzoeker blijft in de *wederantwoordnota* bij zijn standpunt.

In zijn *toelichtende nota* stelt verzoeker dat ook de nieuwe beslissing van 6 september 2019 niet ingaat op de aard en omvang van het beweerde plagiaat, hoewel dit nochtans cruciaal is voor de op te leggen sanctie. Wat dat betreft moet verwerende partij dus geacht worden te blijven bij haar eerdere overwegingen uit de beslissing van 22 juli 2019. Daarin wordt aan verzoeker verweten: “Een manuele vergelijking tussen het rapport en het boek geeft aan dat meer dan 90% (eerder 95%) van het rapport *letterlijk werd overgeschreven* uit het boek.” Verwerende partij is slecht geplaatst om nu voor de Raad te komen stellen, in antwoord op de verwijzing naar plagiaatcheckers dat het “perfect mogelijk (is) dat een student in die mate teksten parafraseert zodat die door een ‘plagiaat checker’ niet meer als identiek herkend worden”. Die laatste bewering is in strijd met wat aan verzoeker werd verweten in de beslissing van 22 juli 2019 en aangezien verwerende partij in de nieuwe beslissing van 6 september 2019 daarover niets heeft gesteld, kan zij dat debat niet komen voeren voor de Raad. Evenmin kan verwerende partij nu voorhouden dat het plagiaat beperkt is geweest tot de bronvermelding, daar waar zij haar

beslissing in hoofdzaak gesteund heeft op het letterlijk afschrijven van teksten, hetgeen zij ook zo bespreekt in haar toelichtende nota. Indien het daarentegen toch vooral zou gaan om een foutieve bronvermelding, dan had de beoordelende docent dat ook al bij de eerst proefversies kunnen opmerken. Het argument van verwerende partij dat de docent pas later de vergelijking kon maken met het boek ‘Random Matrices and the Six-Vertex Model’ van Bleher en Liechty, gaat aldus niet op.

Beoordeling van alle middelen samen

Met betrekking tot plagiaat bepaalt artikel 84 van Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij het volgende:

“Een bijzondere vorm van een dergelijke onregelmatigheid is plagiaat, namelijk de overname zonder adequate bronvermelding van het werk (ideeën, teksten, structuren, ontwerpen, beelden, plannen, code, ...) van anderen of van eerder werk van zichzelf, op identieke wijze of onder licht gewijzigde vorm.”

De taak die verzoeker indiende kan naar het oordeel van de Raad als plagiaat worden beschouwd, niettegenstaande verzoeker aan het begin van de taak melding maakte van de bibliografische gegevens van het boek waarover de taak handelde.

De manuele vergelijking tussen het boek en de taak van verzoeker, met aanduiding van de zonder correcte verwijzing gekopieerde/geparafraseerde tekstdelen, zoals blijkt uit de dossierstukken, laat ter zake weinig ruimte voor twijfel. Deze vergelijking en kwalitatieve beoordeling wijst op een letterlijke overname van zeer omvangrijke delen uit het geplagieerde werk. De resultaten van de plagiaatsdetectiesoftware, die hooguit een hulpmiddel/indicator kan zijn, ook indien er per vergissing foutief of niet eenduidig over mocht zijn gerapporteerd, brengen de Raad niet tot een ander oordeel.

Vanuit dit oogpunt kan de beslissing van de interne beroepsinstantie niet met succes worden aangevochten, ongeacht de kijk van de verantwoordelijke lesgever voor het betrokken opleidingsonderdeel, die bijvoorbeeld minder zwaar aan de ontbrekende bronvermeldingen mocht tillen.

Volgens de Raad rechtvaardigt de verwijzing in het begin van het werk niet dat verzoeker de taak zo goed als uitsluitend opbouwt uit passages uit het boek waarop deze taak betrekking heeft. Evenmin neemt de Raad aan dat herhaalde bronverwijzing zich door deze initiële verwijzing bijgevolg niet zou opdringen. Door de generieke verwijzing aan het begin van de taak vervalt niet de academische plicht om bij elk overgenomen tekstdeel een correcte verwijzing te voorzien, zelfs zo dit mocht betekenen dat de taak van verzoeker een aaneenschakeling van verwijzingen naar hetzelfde boek zou bevatten. Dergelijke systematische verwijzingen maken het voor de lezer immers duidelijk in het werk eigen passages te onderscheiden van passages ontleend aan een andere auteur, die hiervoor middels de verwijzing ook de erkenning krijgt die van een wetenschappelijk integere persoon mag worden verwacht. Dat de interne beroepsinstantie zich er niet toe beperkte slechts een gebrek aan eigen inbreng als euvel te zien in het werk van verzoeker, vormt in deze context geen grond om de aangevochten beslissing te vernietigen.

De goede presentatie en beantwoording van de vragen hierbij, waarbij mag worden aangenomen dat verzoeker inhoudelijk meester is over de inhoud van het boek dat het voorwerp van de taak uitmaakt, belet de vaststelling van het plagiaat niet.

Verzoeker voert tevens aan dat de begeleiding en feedback met betrekking tot de taak waarin het plagiaat is vastgesteld, tekortschoot. Ter zake herinnert de Raad eraan dat een gebrekkige begeleiding in beginsel niet tot gevolg heeft dat een student recht heeft op een gunstiger beoordeling dan deze waartoe de vastgestelde competenties bij de student *an sich* leiden. Evenmin voert een gebrek aan begeleiding op zichzelf beschouwd tot de onregelmatigheid van de vastgestelde beoordeling. Dit betekent niet dat een gebrekkige begeleiding, waardoor het bereiken van de met een opleidingsonderdeel beoogde competenties voor een student minder voor de hand ligt, niet betreurenswaardig is. De verantwoordelijkheid die de hoger onderwijsinstelling als gevolg van een niet-adequate begeleiding op zich draagt voor een gebrekkige prestatie maakt de beoordeling slechts onregelmatig in de uitzonderlijke omstandigheden waarbij het, als gevolg van de tekortkoming aan de begeleidingsopdracht of de gebrekkige feedback, in de feiten onmogelijk was voor de student om de minimaal beoogde competenties te bereiken.

Ook inzake wetenschappelijke integriteit en met name de regels om correct te verwijzen naar en te citeren uit bronnen, kan een gebrekkige of laattijdige feedback in beginsel niet tot gevolg

hebben dat de student niet langer de verantwoordelijkheid draagt voor de tekortkomingen ter zake. Dat deze tekortkomingen als plagiaat kunnen worden gekwalificeerd en dienovereenkomstig gesanctioneerd, maakt deze redenering niet minder toepasselijk.

Verzoeker kon beroep doen op begeleiding in het kader van het opleidingsonderdeel waarbij het plagiaat plaatsvond. Er is sprake van wekelijkse bijeenkomsten met de lesgever en de Raad ziet in het dossier niet dat iets verzoeker belette twijfels met betrekking tot verwijzen en citeren tijdens deze bijeenkomsten ter sprake te brengen. Daarnaast kan correct verwijzen en citeren en het belang ervan in een academische opleiding – en met name in een masteropleidingsonderdeel met een sterke onderzoeksoriëntatie (zie het luik “Aims” in de ECTS-fiche) - voor verzoeker, die reeds over een masterdiploma beschikte, niet onbekend zijn. Bovendien merkt de Raad ten overvloede op dat verzoeker reeds eerder, in het kader van een plagiaatprocedure, het belang van correct verwijzen en citeren heeft ervaren.

Gebrekkige begeleiding kan in deze omstandigheden niet met succes worden aangevoerd om de aangevochten sanctie als onregelmatig *c.q.* onredelijk aan te merken. Bovendien merkt de Raad op dat verzoeker zijn ontwerpтекст zeer laat in het traject aan de docent, over wiens exemplaar van het te verwerken boek hij daarenboven beschikte, heeft bezorgd. De Raad kan bijgevolg niet oordelen dat het uitblijven van opmerkingen over het niet-naleven van verwijzingsregels en richtlijnen voor citeren het plagiaat verschoont, temeer nu deze regels dermate essentieel zijn dat van een masterstudent mag worden verwacht dat hij uit eigen beweging de verantwoordelijkheid neemt deze na te leven, met name gezien de in de ECTS-fiche omschreven doelstelling van het opleidingsonderdeel. Dat verzoeker kennis kreeg van e-mailverkeer waarin gewag wordt gemaakt van de opdracht het boek “Random Matrices and the Six-Vertex Model” (Bleher en Liechty) te “doorwerken”, brengt de Raad in deze context niet tot een andere conclusie. Zelfs indien de docent wel over het boek mocht hebben beschikt en zelfs indien verzoeker vroeger tekstversies mocht hebben ingediend, zou het feit dat de docent verzoeker niet opmerkzaam mocht hebben gemaakt op verwijzingsregels/citeerregels – dermate essentieel in een academische opleiding dat redelijkerwijs mag worden aangenomen dat een masterstudent (en *a fortiori* een masterstudent die reeds over een masterdiploma beschikt) zelfsturend kan zijn wat het toepassen van deze principes en regels van wetenschappelijke integriteit betreft – de verantwoordelijkheid voor het plagiaat niet van verzoeker naar zijn lesgever hebben verschoven.

Dat verzoeker – bijvoorbeeld in het licht van de vermelding van het boek in het begin van zijn taak – niet bewust heeft geplagieerd of zich zelfs helemaal niet bewust was van het feit dat hij stelselmatig verwijzingen in de tekst diende in te bouwen, kan niet aan een gebrekkige begeleiding door de verantwoordelijke lesgever worden toegeschreven, waarbij de aangevochten beslissing niet langer redelijk zou zijn.

In deze context brengt de Raad nog in herinnering dat het feit dat verzoeker niet bewust heeft gehandeld, niet belet dat hij een sanctioneerbare onregelmatigheid heeft begaan. In die zin luidt ook artikel 86 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij dat de intentie niet als een wezenlijk bestanddeel van de inbreuk omschrijft, maar eerder kwalificeert als mogelijk verzwarend element.

Verzoeker is de mening toegedaan dat de aangevochten beslissing niet kan standhouden omdat zij niet redelijk zou zijn. Zo wijst hij op de gevolgen van de sanctie voor zijn studietraject. De Raad stelt vast dat de hypothese die verzoeker wat dit betreft uitwerkt inderdaad illustreert dat de aangevochten beslissing een negatieve impact heeft op zijn studieloopbaan. De Raad is echter niet van oordeel dat dit de vaststelling van de onregelmatigheid in de aangevochten beslissing en de eraan verbonden sanctie belet.

Verzoeker wijst er ook op dat de vaststellingen met betrekking tot de materialisatie van het plagiaat van de interne beroepsinstantie niet in overeenstemming zijn met deze die uit het ingevulde plagiaatschema blijken. Daarnaast zouden zij zich moeilijk verhouden met de verklaringen van de verantwoordelijke lesgever voor de beperkte examencommissie. Deze tegenstrijdigheden en feitelijke onjuistheden, aangevoerd door verzoeker, zouden de aangevochten beslissing doen wankelen.

De Raad nuanceert de vermeende incoherentie. De beroepsinstantie bevestigt het lichte karakter van de aard van het plagiaat. Bij haar onderzoek wijst de beroepsinstantie erop dat de bron wel vermeld werd in de inleiding van het rapport, maar de tekst verder te letterlijk is overgenomen. Analooeg gaf de examencommissie, waarvan de beroepsinstantie de conclusie bevestigt, de aard van het plagiaat een score 1, gezien de bron weliswaar werd vermeld in de inleiding, maar deze te letterlijk werd overgenomen. De examencommissie hield ook rekening met de verzachtende specifieke omstandigheden. De Raad stipt hierbij ten overvloede ook nog de opmerking van verwerende partij aan dat het niet geheel duidelijk is welk nadeel verzoeker zou hebben

ondervonden bij het feit dat ook de interne beroepsinstantie het plagiaat *in casu* uit zijn aard als een lichte overtreding aanmerkte.

Bij de beoordeling van de onregelmatigheid heeft de interne beroepsinstantie rekening gehouden met de omvang, aard en ervaring, zoals bedoeld in artikel 86 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij. De aangevochten beslissing overweegt hierbij als volgt: *“Er werd dan wel in de inleiding verwezen naar de bron, maar doorheen de tekst moet het altijd duidelijk zijn welke delen afkomstig zijn van de bron en welke delen eigen inbreng zijn. Daarom zijn er ook duidelijke regels voor het citeren van een bron. Citaatmarkeringen (cursieve tekst, aanhalingstekens) zijn verplicht toe te voegen, alsook de bron meteen na het citaat. Dit is te lezen in de facultaire nota wetenschappelijke integriteit (...) en in het evaluatieschema voor plagiaat (...). Dit heeft u nagelaten. Het feit dat andere auteurs deze regels ook niet volgen, wat ik kan bevestigen noch ontkennen, is geen excuus voor uw eigen nalatigheid. Ik ben het dus niet met u eens wanneer u zegt dat er adequaat gerefereerd werd.”*

Dat de interne beroepsinstantie vervolgens overweegt de beoordeling van de examencommissie inzake aard en omvang van het plagiaat te volgen, kan misschien tot enige verwarring leiden, omwille van de cijfercodes gebruikt op het plagiaatschema, maar leidt er niet toe dat de beslissing door een interne incoherentie is aangetast. Bij de uitoefening van haar volheid van beoordelingsbevoegdheid is dan ook geen tegenstrijdigheid opgedoken waarop met succes de vernietiging van de aangevochten beslissing kan worden gesteund.

Dat de interne beroepsinstantie bij de keuze voor de passende sanctie rekening heeft gehouden met het feit dat verzoeker reeds eerder wegens onregelmatigheden is gesanctioneerd, beschouwt de Raad niet als onregelmatig, zelfs niet zo het Onderwijs- en Examenreglement hiervoor geen uitdrukkelijke basis mocht bevatten. Bovendien kan de Raad er niet omheen dat het aspect “ervaring” uitdrukkelijk in het Onderwijs- en Examenreglement is vermeld. Deze “ervaring” kan zowel het reeds doorlopen studieparcours, waarin de student kennis maakte met het belang van wetenschappelijke integriteit en het zich eigen kon maken, als een eerder vastgestelde en gesanctioneerde onregelmatigheid in zijn hoofde betreffen. De Raad ziet hier dan ook geen reden om de aangevochten beslissing te vernietigen.

In de overwegingen van de interne beroepsinstantie leest de Raad nog dat verzachtende omstandigheden in acht zijn genomen bij de bepaling van de sanctie. De Raad gaat er, rekening

houdend met de opbouw van de aangevochten beslissing, van uit dat deze verzachtende omstandigheden de door verzoeker bijgebrachte beperkingen betreffen. De Raad houdt rekening met de waaier aan sanctiemogelijkheden die het Onderwijs- en Examenreglement voorziet en stelt vast dat – in toenemende mate van ernst gerangschikt – de aangevochten beslissing de keuze voor de derde van zeven mogelijke sancties betreft. De sanctie is daarenboven beperkt tot het opleidingsonderdeel waarop het plagiaat betrekking heeft. De Raad acht deze sanctie niet onredelijk en niet in wanverhouding met alle omstandigheden van het dossier.

De Raad is zich er hierbij van bewust dat de problematiek die verzoeker aankaart tot gevolg kan hebben dat het voor hem niet steeds makkelijk is instructies correct te begrijpen. Dit betekent echter niet dat het plagiaat te streng zou zijn gesanctioneerd, zelfs niet zo de opdracht eerder summier mocht zijn gedefinieerd. De aard en doelstellingen van het betrokken opleidingsonderdeel en de plaats ervan in een academische opleiding kunnen er – zelfs zo de opdracht beperkt mocht zijn tot het “doorwerken” van een boek – geen twijfel over laten bestaan dat de citaats- en verwijzingsregels moeten worden toegepast, ongeacht de beperking van de betrokken student.

Tenslotte stelt de Raad vast dat verzoeker in het kader van de procedure die tot de aangevochten beslissing heeft geleid, niet aanvoerde dat er als gevolg van de beperking waarmee hij kampt sprake zou zijn van een strafuitsluitende verschoningsgrond. De Raad kan de interne beroepsinstantie dan ook niet verwijten deze vraag niet te hebben aangesneden. De aangevochten beslissing is dan ook niet onregelmatig nu de interne beroepsinstantie de beoordeling van de examencommissie heeft gevolgd wat betreft de verzachtende omstandigheden. Volgens de beroepsinstantie is door de examencommissie geen zwaardere sanctie gegeven vanwege verzachtende omstandigheden (autisme). Ten overvloede merkt de Raad, abstractie makend van de vraag naar de omvang van zijn beoordelingsbevoegdheid en deze van verwerende partij, op dat de beperking waarvan gewag wordt gemaakt zich *in casu* niet als schulduitsluitingsgrond laat kwalificeren. De Raad overweegt dat de dossierelementen niet aantonen dat het gepleegde plagiaat louter aan elementen buiten de wil van verzoeker toe te schrijven is en dat de functiebeperking het inschattingsvermogen van verzoeker dermate liet afnemen dat het plagiaat verschoonbaar zou zijn. Eveneens ten overvloede merkt de Raad op geen aandrang tot het plegen van plagiaat te kunnen terugvinden in het dossier. Verzoeker heeft het wel over problemen die soms rijzen bij het correct opvatten van opdrachten. Deze

problematiek verschoont niet dat verzoeker klaarblijkelijk tegen de plagiaatregels handelde, zo stipt de Raad ten overvloede aan. Deze regels waren hem niet onbekend en er mag worden aangenomen dat verzoeker op de hoogte is van hun opleidingsbrede werking (*a fortiori* nu hij reeds over een masterdiploma beschikte en gelet op de doelstelling van het opleidingsonderdeel waarin het plagiaat zich voordeed).

Zelfs indien verzoeker van oordeel is dat de opdrachtschrijving – in het bijzonder in het licht van de problematiek waarmee hij kampt – te summier was, verschoont dit het onmiskenbare plagiaat niet, zo meent de Raad ten overvloede, temeer nu niets verzoeker belette de verantwoordelijke lesgever bijvoorbeeld aan te spreken zo hij moeite had met het inschatten van de concrete draagwijdte van de naar zijn oordeel omwille van zijn problematiek niet afdoende omschreven opdracht. Ten overvloede geeft de Raad dan ook mee dat de moeilijkheden waarvan verzoeker gewag maakt, mede omwille van het omvattende karakter en het grote en aan studenten uitvoerig kenbaar gemaakte (en geconcretiseerde) belang van wetenschappelijk integer handelen, *in casu* niet als een schulduitsluitingsgrond kunnen worden gekwalificeerd.

Dat de interne beroepsinstantie de problematiek van verzoeker als verzachtende omstandigheid en niet als schulduitsluitingsgrond heeft geduid, leidt volgens de Raad dan ook niet tot de vernietiging van de aangevochten beslissing.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 juli 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.821 van 22 juni 2020 in de zaak 2020/115

In zake: Adil BOUTAYOUST
Woonplaats kiezend te 1030 Brussel
Sander Pierronstraat 21

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II-laan 180
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 26 februari 2020 waarbij de verzoeker het cijfer 0 krijgt voor alle opleidingsonderdelen van de eerste zitting (semester 1) voor de eerste examenkans in het academiejaar 2019-2020 en de beslissing van de centrale klachtencommissie van 13 maart 2020 waarbij het beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 juni 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Gautier De Wachter, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Toegepaste Informatica’.

Bij het afleggen van het examen voor het opleidingsonderdeel “IT Essentials” werd bij verzoeker een onregelmatigheid vastgesteld. Op 26 februari 2020 besliste de tuchtcommissie volgende examentuchtbeslissing op te leggen: *“Voor alle opleidingsonderdelen van de eerste zittijd (semester één) krijgt de student het cijfer 0 voor de eerste examenkans in het academiejaar 2019-2020.”*

Verzoeker stelde op datum van 9 maart 2020 een beroep in bij de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de centrale klachtencommissie op datum van 13 maart 2020 werd het beroep onontvankelijk verklaard.

De beslissing stelt dat de centrale klachtencommissie bij onderzoek van de klacht de formele vormvereisten overloopt om de klacht ontvankelijk te verklaren. De commissie stelt vast dat de klacht niet voldoet aan volgende vormvereisten: de klacht is niet ondertekend door de student (zie artikel 15 Algemene Rechtspositieregeling 2019-2020). De centrale klachtencommissie beslist aldus de klacht onontvankelijk te verklaren.

De beslissing werd bij aangetekend schrijven van 16 maart 2020 aan verzoeker overgemaakt.

Per gewone post diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – tijdigheid van het beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij van oordeel is dat het door verzoeker ingestelde beroep gericht aan de Raad middels het schrijven per gewone post (gedagtekend op 3 maart 2020) doch hetwelk door de Raad pas werd geregistreerd op datum van 29 april 2020 (maar liefst bijna twee volledige maanden later) niet ontvankelijk is, vermits dit duidelijk meer dan laattijdig werd ingesteld. Immers, overeenkomstig artikel II.294, §1 Codex Hoger Onderwijs dienen de beroepen bij de Raad te worden ingesteld binnen een *vervaltermijn van 7 kalenderdagen*, die ingaat de dag na die van de kennisgeving van de aangevochten beslissing.

Verwerende partij merkt ter zake op dat verzoeker meteen in kennis werd gesteld van de beslissing van 13 maart 2020, welke per aangetekende zending van 16 maart 2020 aan verzoeker werd verstuurd (zie stukken II.G en II.H). Hoewel de exacte datum van verzending door verzoeker van diens verzoekschrift aan de Raad *in casu* niet exact vaststaat, kan er in deze zaak evenwel niet worden betwist dat voormelde vervaltermijn van 7 kalenderdagen overduidelijk en meer dan ruimschoots werd overschreden, zodoende dat het beroep aldus laattijdig werd ingesteld. Verwerende partij is bijgevolg van oordeel dat het verzoekschrift dat door verzoeker bij de Raad werd ingediend onontvankelijk moet worden verklaard wegens laattijdigheid van het beroep.

Beoordeling

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid van het beroep.

Artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing.”

Een beroep bij de Raad moet, wil het ontvankelijk zijn, dus worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de bestreden beslissing.

In casu werd verzoeker blijkens het dossier in kennis gesteld van de bestreden beslissing op intern beroep per aangetekend schrijven. Nazicht via de webtracker van Bpost leert dat de bestreden beslissing eerst bij verzoeker is aangeboden op 17 maart 2020.

De beroepstermijn van zeven kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisgeving (zijnde de eerste aanbieding van de aangetekende zending op het adres van de bestemming door de postdiensten, *in casu* op 17 maart 2020) van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 18 maart 2020, om te verstrijken op dinsdag 24 maart 2020.

Verzoeker diende niet via aangetekend schrijven, maar per gewone post een verzoekschrift in bij de Raad tegen de bestreden beslissing. Het beroep werd op 29 april 2020 door de Raad geregistreerd.

Het is vaste rechtspraak van de Raad dat de aangetekende zending van het verzoekschrift aan de Raad geen ontvankelijkheidsvereiste is.² Het is wel zo dat voor een aangetekende zending de datum van de aanbieding ter post vaste datum verleent, terwijl een niet-aangetekend verzonden beroep bij de Raad – wil het als tijdig worden beschouwd – ook binnen de beroepstermijn bij de Raad moet toekomen. *In casu* kan de Raad niet anders dan vaststellen dat het per gewone post verzonden beroep van verzoeker, geregistreerd door de Raad op 29 april 2020, ruim buiten de beroepstermijn van zeven kalenderdagen bij de Raad is toegekomen.

Het extern beroep werd derhalve niet tijdig binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de bestreden beslissing ingesteld.

Naar het oordeel van de Raad blijkt *in casu* uit het dossier evenmin dat er sprake zou zijn van een overmachtssituatie, waardoor de normale uitoefening van het beroepsrecht zou worden uitgehold.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 juni 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

² Zie o.a. RvStvb. 28 november 2011, nr. 2011/187.

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 8 juli 2020

Arrest nr. 5.851 van 29 juli 2020 in de zaak 2020/136

In zake: Charlotte DALLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 mei 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 mei 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 juli 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de geneesmiddelenontwikkeling’.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef: stage in farmaceutisch onderzoek en ontwikkeling” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 13/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 13 februari 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 17 februari 2020 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft achtereenvolgens de ombudspersoon, de studente en haar raadsman, de betrokken promotor (prof. [K.]), een eerste begeleider (mevrouw [J.]), een tweede begeleider (mevrouw [B.]), de eerste medelezer (dr. [F.]) en de tweede medelezer (prof. dr. [C.]) gehoord.

Waar de studente in haar intern beroepsschrift aangeeft dat ze de verwachte competenties heeft behaald, merkt de interne beroepsinstantie op dat de studente niet bevoegd is zichzelf te evalueren. Dit is niet opgenomen in de vastgestelde evaluatievorm. De interne beroepsinstantie benadrukt dat deze bevoegdheid de promotor en de medelezers toekomt. De door de studente voorgestelde scores kunnen dan ook niet in overweging worden genomen. De interne beroepsinstantie stipt ook aan dat de evaluatie door de promotor voor een groot gedeelte een procesevaluatie omvat en dat de scores van de medelezers veeleer een evaluatie van het eindproduct weergeven. Volgens haar is het niet uitzonderlijk dat beide scores sterk van elkaar verschillen. De interne beroepsinstantie herinnert eraan dat zij niet bevoegd is om voor de beoordeling van het behaalde resultaat door de studente in de plaats te treden van de beoordelaren. Na het horen van de beoordelaren acht zij de totstandkoming van het resultaat van de studente evenwel voldoende verantwoord. Uit het dossier blijkt volgens de interne beroepsinstantie ook dat de begeleiders de studente, op haar vraag, een omvangrijke hoeveelheid input hebben gegeven, terwijl de eindcompetenties vooropgesteld door het opleidingsonderdeel een grotere mate van zelfstandigheid beogen.

Waar de studente aanhaalt dat het voor haar een raadsel is hoe de competenties door haar promotor werden gescoord, wijst de interne beroepsinstantie er vooreerst op dat de studente aan de hand van de studiewijzer voorafgaandelijk werd geïnformeerd over de manier van

beoordelen. Door de omstandigheden van het feedbackmoment, de aanwezigheid van de vader van de studente en zijn initiële weigering om het lokaal te verlaten, was een rustige bespreking van het beoordelingsdocument op dat moment ook niet mogelijk. De interne beroepsinstantie merkt op dat het ingevulde scoreformulier en motivering intussen aan de studente ter kennis werd gebracht (op 15 februari 2020).

Vervolgens stipt de interne beroepsinstantie aan dat zij uit de toelichting van de promotor heeft afgeleid dat de score van de promotor rechtmatig tot stand is gekomen. Deze score kwam namelijk na overleg tussen de promotor en een begeleider tot stand op 23 januari 2020. De feedback waarnaar de studente verwijst (die de promotor volgens haar pas na het toekennen van het cijfer heeft opgevraagd), betreft feedback van de masterproefcommissie rond de gebruiken in verband met het meedelen van deelscores en motiveringen en niet deze betreffende de score van de betrokken studente.

Waar de studente stelt dat zij noch tijdens haar oefenverdediging noch bij haar eindverdediging noemenswaardige feedback heeft gekregen, stelt de interne beroepsinstantie vast dat in de studiewijzer wordt gepreciseerd dat op vraag van één of meerdere van de betrokken partijen (student of promotor) een tussentijdse formatieve evaluatie door de promotor kan worden voorzien. Geen van beide partijen heeft aangestuurd op deze evaluatie, die niet verplicht is. De studente kreeg bovendien veel informele feedback van de begeleiders. Volgens de interne beroepsinstantie wijst de veelvuldige feedback/input van de begeleiders er overigens op dat de studente een eerder beperkte zelfstandigheid heeft getoond. Dit verantwoordt tevens het tot stand gekomen resultaat. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de evaluatie door de promotor een groot gedeelte procesbeoordeling omvat, wat bij de medelezers niet het geval is. Het is ook eigen aan een jury dat de leden vanuit hun achtergrond een eigen standpunt en visie hebben over het werk van een student, wat aanleiding kan geven tot uiteenlopende quoterings. Bovendien is het niet zo dat de beoordeling onrechtmatig is omdat de promotor anders oordeelt dan de medelezers.

Verder verduidelijkt de interne beroepsinstantie dat het gesprek tussen de studente en de promotor op 13 februari 2020 niet in de optimale omstandigheden is verlopen. Zo heeft de promotor tijdens zijn toelichting aangegeven dat hij duidelijk onder de indruk was van het contact met de vader van de studente en van de wijze waarop deze aandrang gedurende het feedbackmoment aanwezig te zijn. De interne beroepsinstantie is evenwel, op basis van het

dossier en de toelichting gegeven door zowel de promotor als de beide begeleiders, van oordeel dat de studente kennis heeft kunnen nemen van de aangeleverde elementen met betrekking tot de scores door de begeleiders en de promotor voorafgaand aan en tijdens de vergadering van 17 februari 2020. Volgens haar is dan ook voldaan aan de materiële motiveringsplicht. De interne beroepsinstantie merkt nog op dat het feit dat het feedbackproces en de doorstroming van informatie niet optimaal is verlopen geen afbreuk doet aan de correctheid van het eindresultaat.

Waar de studente opwerpt dat er onduidelijkheden zouden bestaan met betrekking tot de totstandkoming van het resultaat, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de evaluatieprocedure via de studiewijzer masterproeven ter kennis is gegeven aan de studenten sinds de start van de masterproef. Bijgevolg wist de studente of had zij moeten weten hoe de evaluatieprocedure in zijn werk ging. Aangezien deze evaluatieprocedure door de beoordelaren is gevolgd, is deze volgens de interne beroepsinstantie conform de op voorhand meegedeelde werkwijze en is het resultaat bijgevolg naar behoren tot stand gekomen.

Wat de gebrekkige begeleiding betreft, merkt de interne beroepsinstantie vooreerst op dat de studente niet in kennis is gesteld van het aantal studenten waarvan de betrokken docent promotor is, noch van de overige taken van promotor en begeleiders. De studente is evenmin in kennis gesteld van het contact tussen de promotor en de begeleiders onderling. Volgens de interne beroepsinstantie kan de studente dan ook niet concluderen dat de promotor de opvolging van zich afschuift. Zij stelt wel vast dat de score tot stand is gekomen na feedback en overleg met de begeleiders. De interne beroepsinstantie stipt ook aan dat de studente gedurende de masterproef noch de ombudspersoon, noch de masterproefcommissie in kennis heeft gesteld van problemen betreffende gebrekkige opvolging of begeleiding. Volgens haar gaven de tijdens de vergadering mondeling aangebrachte elementen en geschreven documenten ook duidelijk aan dat de begeleiders de studente hebben begeleid met bijzonder veel inzet en zeer veel geduld.

Wat de discrepantie tussen de score van de promotor enerzijds en de scores van de medelezers anderzijds betreft, herhaalt de interne beroepsinstantie vooreerst dat de evaluatieprocedure via de studiewijzer masterproeven aan de studenten ter kennis is gegeven sinds de start van de masterproef. De interne beroepsinstantie stelt ook vast dat de evaluatie door de promotor een groot gedeelte procesbeoordeling omvat, wat bij de medelezers niet het geval is. Het is immers eigen aan een jury dat de leden vanuit hun achtergrond een eigen standpunt en visie hebben over het werk van een student. Deze verschillende insteek kan aanleiding geven tot

uiteenlopende quoterings. Het is niet omdat de promotor anders oordeelt dan de medelezers dat de beoordeling onrechtmatig is, zeker niet in deze aangezien het verschil in evaluatie van het gehele proces en het eindresultaat, zijnde de thesis/verdediging. De interne beroepsinstantie kan niet anders dan vaststellen dat de veelvuldige feedback/input gegeven door de begeleiders, door de studente anders werd geïnterpreteerd, wat mogelijk kan worden verklaard door het feit dat het ging om positieve feedback die erop gericht was de studente niet te demotiveren.

Daarnaast verduidelijkt de interne beroepsinstantie dat het niet de taak van de promotor is om studenten in het labo aan het werk te zien: dat is de taak van de begeleiders. Ze benadrukt dat de begeleiders duidelijk hebben gerapporteerd aan de promotor. Deze rapportering heeft, na overleg tussen de promotor en de begeleiders op 23 januari 2020, geleid tot een eenduidige beoordeling en quoterings. De interne beroepsinstantie stelt bovendien vast dat de beoordeling niet *post factum* is gebeurd.

Waar de studente vraagt om de punten van twee andere studenten te kunnen bekijken, merkt de interne beroepsinstantie op dat elke student en elk eindwerk op zijn eigen merites wordt beoordeeld. Zij kan dan ook niet ingaan op deze vraag van de studente. De interne beroepsinstantie kan evenmin ingaan op de vraag van de studente om een beoordeling door een derde medelezer te organiseren. De interne beroepsinstantie stipt aan dat, zoals hoger uiteengezet, de discrepantie tussen de evaluatie door de promotor en de medelezers minstens deels kan worden verklaard door het verschil in competenties die enerzijds de promotor en anderzijds de medelezers beoordelen. De evaluatie door de promotor omvat een groot gedeelte procesbeoordeling, wat niet het geval is bij de medelezers. Het is eigen aan een jury dat de leden vanuit hun achtergrond een eigen standpunt en visie hebben over het werk van een student, wat aanleiding kan geven tot uiteenlopende quoterings. Het is ook niet omdat de medelezers anders oordelen dan de begeleidende docent dat de beoordeling onrechtmatig is.

De interne beroepsinstantie is zich er ten slotte van bewust dat voor elk van de betrokken partijen, de studente enerzijds en prof. [K.] anderzijds, een mondeling examen mogelijk als ‘ongemakkelijk en stressvol’ kan worden ervaren, voornamelijk gelet op de wijze waarop het feedbackmoment met de promotor is verlopen. Om te anticiperen op een eventuele vertrouwensbreuk die zou kunnen ontstaan zijn tussen de studente en prof. [K.], stelt de interne beroepsinstantie dan ook voor dat het mondelinge examen dat nog moet plaatsvinden bij prof.

[K.] in het bijzijn van de ombudspersoon en (al dan niet via Skype) een extern deskundige in het vakgebied gebeurt. Prof. [K.] heeft zich inmiddels akkoord verklaard met dit voorstel.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven en per e-mail van 3 maart 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 10 maart 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 5.782 van 20 april 2020 in de zaak 2020/076 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Vooreerst overweegt de Raad, volkomen ten overvloede, de uitgewisselde stukken van de partijen met welkome welwillendheid te hebben gelezen met het oog op een besluitvorming.

Verzoekster is van oordeel dat verwerende partij de motiveringsplicht heeft geschonden bij het nemen van de voor de Raad aangevochten beslissing. De Raad stelt vast dat het initieel intern beroepsschrift van verzoekster dateert van 13 februari 2020. De dag nadien heeft verzoekster een aanvullende nota houdende het intern beroepsschrift ingediend, waarin zij per competentie heeft aangevoerd waarom zij van oordeel is dat zij deze in méér dan voldoende mate heeft bereikt. Zij doet dit aan de hand van een score waarvan zij van mening is dat deze haar toegekend moet worden. Verzoekster doet zulks voor ‘Labogedrag’, ‘Kritisch wetenschappelijke benadering’, ‘Resultaten en discussie’ en ‘Opstellen van het einddocument’. De Raad stelt vast dat verzoekster heel concrete bezwaren uit met betrekking tot de evaluatie.

Verzoekster geeft ook aan dat zij het scoreformulier van de promotor nog steeds niet heeft ontvangen bij het opstellen van deze aanvullende nota op 14 februari 2020. Daardoor ontbreekt elke informatie omtrent haar cijfer en kan ze niet nagaan of de beoordeling correct is gebeurd.

De Raad stelt vast dat verzoekster het beoordelingsformulier van de promotor alsook de motivering van de promotor voor haar score op 15 februari 2020 heeft ontvangen. Zij heeft haar replieken ook nog bezorgd. De interne beroepsinstantie heeft de replieken van verzoekster in overweging genomen bij het nemen van haar beslissing. Ze maken immers deel uit van het dossier waarvan de interne beroepsinstantie kennis heeft genomen voor het nemen van haar beslissing en er wordt bovendien naar verwezen in de bestreden beslissing.

De Raad leest in het extern beroepsschrift dat verzoekster van mening is dat bepaalde grieven die zij heeft opgeworpen tijdens de interne beroepsprocedure niet zijn beantwoord door de interne

beroepsinstantie. Verzoekster verwijst specifiek naar grieven voor de categorie ‘Labogedrag’, meer bepaald betreffende de competenties “inzet en stiptheid” en “uitvoering van de gebruikte methoden”. Het gaat daarbij om grieven die zij heeft ontwikkeld in haar repliek op de motivering van de score door de promotor.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie in haar beslissing is ingegaan op de argumenten die verzoekster heeft ontwikkeld in haar initieel intern beroepsschrift alsook in de aanvullende nota van 14 februari 2020. Wat de argumentatie van verzoekster aangaande het in méér dan voldoende mate bereikt hebben van de verscheidene competenties betreft, leest de Raad in de interne beroepsbeslissing het volgende:

“De examencommissie is van oordeel dat de studente niet bevoegd is zichzelf te evalueren. Dit is niet opgenomen [] in de vastgelegde evaluatievorm (...). Deze bevoegdheid komt de promotor toe en de medelezers. Bovenstaande scores voorgesteld door de studente kunnen dan ook niet in overweging genomen worden. De examencommissie wenst verder te benadrukken dat de evaluatie door de promotor voor een groot gedeelte een procesevaluatie omvat en dat de scores van de medelezers veeleer een eindproduct-evaluatie weergeven. Het is niet uitzonderlijk dat beide scores sterk van elkaar verschillen. De examencommissie herinnert eraan dat zij niet bevoegd is om voor de beoordeling van het behaalde resultaat door de studente in de plaats te treden van de beoordelaren. Na het horen van de beoordelaren acht de examencommissie de totstandkoming van het resultaat van de studente voldoende verantwoord. Bijlagen (...) tonen eveneens aan dat begeleiders de studente, op haar vraag, een omvangrijke hoeveelheid input hebben gegeven, terwijl de eindcompetenties vooropgesteld door het opleidingsonderdeel (...) een grotere mate van zelfstandigheid beogen zoals als volgt is omschreven. “De master in de geneesmiddelenontwikkeling kan **zelfstandig** en op een kritische wijze onderzoek omtrent een probleem met betrekking tot de geneesmiddelenontwikkeling uitvoeren, hierover schriftelijk en mondeling rapporteren en heeft zich een wetenschappelijke attitude eigen gemaakt”.”

De Raad stelt evenwel vast dat de interne beroepsinstantie op geen enkel moment ingaat op de replieken die verzoekster heeft geformuleerd aangaande de motivering van de score van de promotor. Zoals vermeld maken deze stukken deel uit van het dossier waarvan de interne beroepsinstantie kennis heeft genomen bij het nemen van haar beslissing, maar zij geeft geen antwoord op de grieven die verzoekster daarin heeft aangehaald.

Zelfs zo de door verzoekster bijgebrachte elementen niet noodzakelijk mochten zijn om de aangevochten evaluatiebeslissing te kunnen dragen, moet de Raad vaststellen dat in het concrete geval, onder meer nu de evaluator voor de beoordeling in sterke mate afhankelijk is van de doctoraatsassistenten die verzoekster bij het labo-onderzoek op de werkvloer hebben begeleid, een goede onderbouwing van de

argumenten relevant is voor de geloofwaardigheid ervan en gevolgen kan hebben voor de geloofwaardigheid en de aannemelijkheid van de beoordeling in het algemeen.

De Raad wil eraan herinneren dat het hem niet toekomt in het verlengde van de ‘zelfevaluatie’ waartoe verzoekster is overgegaan, een herbeoordeling te doen van de mate waarin verzoekster de beoogde competenties heeft bereikt. Het komt de Raad niet toe de rol van de beoordelaars, in de schoot van verwerende partij aangewezen omwille van hun deskundigheid, op te nemen en de evaluatie over te doen. Dit belet niet dat de Raad de regelmatigheid van de evaluatie kan beoordelen. Hierbij gaat de Raad na of de toepasselijke regelgeving, met inbegrip van de beginselen van behoorlijk bestuur, is nageleefd en of de beoordeling niet kennelijk onredelijk is.

De Raad moet vaststellen dat de behandeling van de opmerkingen betreffende de motiveringsverplichting die verzoekster heeft gemaakt, en die heel concreet specifieke elementen van de motivering viseren, zonder meer als summier aan te merken is. Het summiere karakter valt met name op indien men de argumentatie van verwerende partij naast de weergave van de argumentatie van verzoekster in het kader van de interne beroepsprocedure legt. Behoudens hetgeen hierboven reeds werd weergegeven, leest de Raad hieromtrent immers enkel het volgende in de interne beroepsbeslissing:

“Zoals hoger aangegeven is de examencommissie van oordeel, op basis van het dossier en de toelichting gegeven door zowel de promotor als de beide begeleiders, dat de studente kennis heeft kunnen nemen van de aangeleverde elementen m.b.t. de scores door de begeleiders en de promotor voorafgaand aan en tijdens (bijlagen 5A, 8A, 10A, 11A, 14-19A, 22-24A) de bijzondere vergadering van 17 februari 2020 zodat voldaan is aan de materiële motiveringsplicht.”.

In de antwoordnota, die weliswaar volledig te onderscheiden valt van de aangevochten beslissing, leest de Raad een verwijzing naar een bijlage, waarin verwerende partij de detailopmerkingen van verzoekster wenst te weerleggen voor zover nodig (zie stuk 3 van verwerende partij).

Deze aanvulling kan aan het gebrek aan motivering betreffende de door verzoekster aangehaalde punten in haar repliek op de motivering van de score door de promotor niet verhelpen.

Ten overvloede rijst bij de Raad de vraag in hoeverre in de bijlage waarnaar in de antwoordnota wordt verwezen (zie stuk 3 van verwerende partij) voldoende wordt ingegaan op de door verzoekster beweerde feitelijke ongerijmdheden waarvan zij gewag heeft gemaakt. Zo stelt de Raad, weliswaar ten overvloede, vast dat verzoekster ook in de wederantwoordnota uitvoerig stilstaat bij de niet-overeenstemming van de aangehaalde argumenten in deze bijlage met de realiteit.

Eveneens ten overvloede overweegt de Raad in de antwoordnota van verwerende partij het volgende te lezen: “Overigens wenst verweerster op te merken dat verzoekster stelselmatig verwijst naar de

‘verklaring’ van twee medestudenten en daarin voor haar eigen beweringen steun zoekt. Er ligt evenwel geenszins een verklaring van medestudenten voor. Wat wel voorligt, zijn voorgeschreven reacties, duidelijk van de hand van verzoekster, die de handtekening van medestudenten bevatten, waarbij het onduidelijk is in welke omstandigheden deze medestudenten (uiteindelijk?) zijn overgegaan tot ondertekening. Het hoeft geen betoog dat sommige studenten al eens sneller durven over te gaan tot inschikkelijkheid wanneer ze door een medestudent worden gevraagd om standpunten in te nemen ten aanzien van een beoordelaar, omdat sommige studenten ten aanzien van hun peers niet anders durven of al eens uiting willen brengen aan een vorm van misplaatste solidariteit. Een en ander doet ook in deze zaak minstens vermoeden dat een gelijkaardige situatie zich heeft voorgedaan. Daarnaast mag het eveneens duidelijk zijn dat een aantal stellingen van de beoordelaars zaken aankaarten die fout zijn gelopen tijdens de laboactiviteiten of die minstens niet zijn verlopen zoals het hoort (bv. het niet steeds proper achterlaten van het labo; bv. opengescheurde gele afvalcontainer), hetgeen ook de gebeurlijke eigen nalatigheid van de medestudenten impliceert, zodat zij – althans na de feiten – inzagen dat zij mogelijk wel eens mee nalatig konden geweest zijn en haast niet anders konden dan bepaalde stelling(en) ontkennen. Verweester is dan ook van mening dat de aangevoerde ‘verklaring’ van medestudenten de beweringen van verzoekster geenszins kan ondersteunen en durft erop aan te dringen dat deze in elk geval met de nodig omzichtigheid wordt benaderd”.

De Raad overweegt ten overvloede verwerende partij bij te treden in zoverre zij in de aangehaalde passage wil aangeven dat het essentieel is op een verstandige manier met de door verzoekster bijgebrachte verklaring om te gaan. Dit belet niet dat de verklaring, onder meer relevant in het kader van de door verzoekster specifiek geformuleerde pijnpunten in de motivering van de aangevochten beslissing, naar het oordeel van verzoekster, zo goed als onvermeld is gebleven. Ten overvloede geeft de Raad nog mee zich niet uit te spreken over de waarde die aan de verklaring moet worden gehecht, maar wel over de relevantie van de integratie ervan in de overwegingen van de interne beroepsinstantie in het licht van de door verzoekster aangevoerde feitelijke onjuistheden in de motivering. Daarbij is het aan verwerende partij om zich over de waarde van de verklaring uit te spreken.

De ‘verklaring’ die verzoekster aanbrengt nog daargelaten en zelfs zo men de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie zou willen lezen in het licht van het naderhand – in het kader van het extern beroep – geredigeerde weerwoord naar aanleiding van het extern verzoekschrift, blijft de motivering van de score van verzoekster, tegen de achtergrond van de opmerkingen die zij in haar repliek op de motivering van de score door de promotor in het kader van haar intern beroep heeft geformuleerd en waarop zij in het extern beroepsschrift specifiek terugkomt, schaars gemotiveerd. Hierdoor kunnen twijfels ontstaan omtrent de kwaliteit en de ernst van de evaluatie. Hoewel de beslissing misschien wel zou kunnen blijven standhouden op basis van de overige elementen die verwerende partij bijbrengt om de evaluatie te schragen, zetten in dit specifieke geval de aangehaalde

twijfels die zouden kunnen ontstaan de beoordeling in haar globaliteit onder druk. In die omstandigheden kan de Raad, in het specifieke geval, niet besluiten dat de aangevochten beslissing afdoende is gemotiveerd.

Ten overvloede wenst de Raad nog op te merken dat een gebrekkige feedback – bij het verloop waarvan niet enkel de docent een verantwoordelijkheid draagt – niet betekent dat de evaluatiebeslissing niet langer regelmatig zou zijn. Wat de opmerkingen inzake tussentijdse feedback van verzoekster betreft, geeft de Raad, eveneens ten overvloede, nog mee dat het feit dat geen formele feedbackmomenten zijn voorzien of hebben plaatsgevonden niet betekent dat de student niet op informele wijze tijdens zijn (in casu labo)werkzaamheden opmerkingen en eventuele suggesties tot bijsturing kan hebben gekregen. Daar komt nog bij dat de Raad slechts een evaluatiebeslissing als onregelmatig aanmerkt indien het gebrek aan feedback van die aard is dat de door de student in het kader van de beoordeling en evaluatie neergezette prestaties niet langer een getrouw beeld vormen van de mate waarin de student de competenties die zijn beoordeeld heeft verworven. Dergelijke omstandigheden doen zich slechts voor indien het gebrek aan feedback dermate flagrant is dat de student niet langer in de mogelijkheid was de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties in overeenstemming met zijn intrinsieke kwaliteiten en inzet te bereiken en er met het oog op de evaluatie blijk van te geven.

Ten slotte en eveneens ten overvloede stipt de Raad nog aan in het dossier te hebben kunnen vaststellen dat bij de beoordeling van de evaluatie door de promotor en het verschil dat hierbij is vastgesteld met de evaluatie door de medelezer rekening moet worden gehouden met het feit dat de evaluatie door de promotor niet beperkt is tot de masterproef en de presentatie ervan, maar ook competenties die verband houden met het labowerk in het kader van het masterproefproces betreft.

Het beroep is gegrond.

De overige middelonderdelen moeten niet verder worden onderzocht aangezien zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.”

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 5.782 van 20 april 2020 in de zaak 2020/076 van de Raad, heeft de interne beroepsinstantie van verwerende partij op 5 mei 2020 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie heeft achtereenvolgens de studente en haar raadsman, twee assistenten (mevrouw [V.H.] en mevrouw [E.]), een eerste medestudente [H.], een tweede medestudente [B.] en de betrokken promotor (prof. [K.]) gehoord.

De interne beroepsinstantie beslist om het intern beroep deels niet in te willigen, namelijk in de mate dat het zich uitstrekt tot het verhogen van de punten. Zij stelt vooreerst vast dat de studente een creditbewijs voor het betrokken opleidingsonderdeel heeft behaald. Het behaald hebben van een creditbewijs staat dan ook in deze niet ter discussie. Wel meent de studente dat het door haar behaalde resultaat (13/20) niet hoog genoeg zou zijn.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente aan de hand van de studiewijzer voorafgaandelijk werd geïnformeerd over de manier van beoordelen. Deze voorafgaandelijke kennisgeving wordt door de studente ontkend, maar heeft haar er niet van weerhouden om – indien deze kennisgeving niet zou zijn gebeurd, *quod non* – naar de manier van beoordelen te informeren. Aangezien geen aanwijzingen voorliggen dat de studente zelf naar de manier van beoordelen heeft geïnformeerd, mag de interne beroepsinstantie ervan uitgaan dat de studenten, waarvan geen enkele andere student zich heeft beklagd over het niet geïnformeerd zijn over de manier van beoordelen, zoals aangegeven door de promotor en de begeleiders, en naar gebruikelijke goede praktijk van de betrokken opleiding, wel degelijk de nodige informatie over de beoordelingswijze hebben gekregen. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de evaluatieprocedure via de studiewijzer masterproef ter kennis is gegeven aan de studenten sinds de start van de masterproef. Bijgevolg wist de studente of had zij moeten weten hoe de evaluatieprocedure in zijn werk ging. Aangezien deze evaluatieprocedure werd gevolgd door de beoordelaren, is deze conform de op voorhand meegedeelde werkwijze.

Daarnaast wijst de interne beroepsinstantie op de vaststelling van de precisering in de studiewijzer, namelijk dat op vraag van één of meerdere van de betrokken partijen (student of promotor) een tussentijdse formatieve (niet verplichte) evaluatie door de promotor kan worden voorzien, en dat geen van beide partijen heeft aangestuurd op deze tussentijdse evaluatie.

De interne beroepsinstantie behandelt vervolgens de vermeende schending van de motiveringsplicht. Daar waar de studente meent dat de bestreden beslissing een schending uitmaakt van het formele motiveringsbeginsel en stelt dat zij op geen enkele wijze in kennis is gesteld van de motieven die aan de basis liggen van het behaalde cijfer, moet de interne beroepsinstantie vaststellen dat de studente een gesprek had met haar promotor op 13 februari 2020 voor inzage in de totstandkoming van haar cijfer. Volgens de studente volstaat dit inzagemoment evenwel niet om de motieven achter haar resultaat te begrijpen. Zij kreeg toen

slechts de melding dat verschillende elementen ‘niet goed’ waren en haar promotor moest het antwoord schuldig blijven op haar vraag naar voorbeelden of feedback.

Volgens de studente zou enkel de e-mail van de masterproefcoördinator van 6 februari 2020, echter slechts in zeer vage bewoordingen, de criteria voor de toekenning van het resultaat voor het werk in het labo schetsen, zonder deze geconcretiseerd te zien met de specifieke en concrete overwegingen die aan de basis ervan liggen. De interne beroepsinstantie merkt op dat de promotor nochtans op 23 januari 2020 na de proefpresentatie reeds enige mondelinge feedback heeft gegeven aan de studente. De promotor haalde aan dat er zich grote tekorten bevonden in haar inzicht en kritisch denken en dat zij veel studeerwerk voor de boeg had voor de verdediging. Volgens de interne beroepsinstantie had de studente door die mondelinge toelichting reeds een indicatie van de tekortkomingen.

De interne beroepsinstantie stelt dat de studente deze opmerkingen tevens had kunnen en moeten zien in het licht van de opmerkingen die de begeleiders reeds bij de uitvoering van de labowerkzaamheden en de ontwikkeling van de thesis hadden geuit. Dat de promotor geen tussentijdse feedback gaf, kan genoegzaam worden verklaard door zijn aanvoelen dat de begeleiders genoeg konden bijsturen om tekorten op dit opleidingsonderdeel te vermijden. De interne beroepsinstantie onderschrijft dan ook de vaststellingen van de promotor, op basis van diens toelichting en deze van de begeleiders, dat er sprake is van een grote discrepantie tussen wat de studente beschouwt als wat van haar verwacht wordt en wat de opleiding van een masterthesisstudent verwacht op het vlak van zelfstandigheid en kritische ingesteldheid. Volgens de interne beroepsinstantie toont ook het feit dat de studente de veelvuldige opmerkingen door de begeleiders niet heeft begrepen noch verwerkt aan dat er tekortkomingen zijn op het vlak van kritische ingesteldheid.

Wat daarnaast de vermeende onduidelijkheid met betrekking tot de totstandkoming van het resultaat betreft, benadrukt de interne beroepsinstantie aangaande de presentatie vooreerst dat de verdediging bestaat uit een mondelinge presentatie en een ondervraging die zich beperkt tot inhoudelijke vragen van de medelezers. Het proefschrift is een schriftelijk werkstuk dat het eindproduct is na literatuurstudie, te verwerken door de student, en na praktijktoets door labo-experimenten. Hoe de labo-experimenten op zich verlopen, en die dus door de promotor (en *de facto* door diens begeleiders) moeten worden beoordeeld, voorafgaandelijk aan de presentatie, heeft op het schriftelijke werkstuk een onrechtstreekse, maar geen rechtstreekse invloed.

Volgens de interne beroepsinstantie staat het eindproduct immers mee in functie van de eigen verwerking door de studente, maar ook van de wijze waarop die verwerking tot stand komt. Die kan in meer of mindere mate worden beïnvloed door de hulp die de studente daarin krijgt, zoals dit bij de studente het geval was door de continue begeleiding die zij in de totstandkoming van haar thesis heeft gekregen. Eventuele vragen dan wel opmerkingen door de promotor nadat het schriftelijk werkstuk als eindproduct is afgewerkt, zouden dan ook niet dienstig zijn geweest, aangezien de studente de detailopmerkingen over haar laboactiviteiten in de loop van de labo-experimenten reeds had bekomen van de begeleiders. Het experimentele werk waarop de beoordeling door de promotor hoofdzakelijk is gebaseerd met betrekking tot de thesis is dan al gebeurd en kan op het ogenblik van de (proef)verdediging niet meer geremedieerd worden.

De interne beroepsinstantie stelt ook dat het feit dat de betrokken promotor, na overleg met de begeleiders, voorafgaandelijk aan de presentatie van 31 januari 2020 is overgegaan tot een lager cijfer op zich niet aantoonde dat er sprake is van vooringenomenheid in hoofde van de beoordelaar. Het punt gegeven door de promotor is achteraf, bij het samenvoegen van de deelscores door de masterproefcoördinator, lager gebleken dan dat van de medelezers (10,5/20 toebedeeld door de promotor en 15/20 toebedeeld door de medelezers). De interne beroepsinstantie wijst erop dat het cijfer evenwel niet het loutere gevolg is van een individuele appreciatie door elk van de beoordelaars op basis van eenzelfde maatstaf. De beoordeling door de promotor heeft immers een andere basis, namelijk de laboactiviteiten, dan deze van de medelezers, namelijk de thesis als eindproduct.

Verder stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente meermaals aanvoert dat zij van oordeel is dat haar laboactiviteiten niet door de promotor zelf zijn gadegeslagen en dat hij zich weliswaar mogelijk door een of meerdere assistenten kan laten bijstaan, maar dat hij (ook) zelf moet instaan voor de dagelijkse begeleiding van de laboactiviteiten. Echter, de promotor heeft, zowel op basis van de ECTS-fiche als op basis van de studiewijzer, de leiding over de laboactiviteiten. Gebeurlijk komt het, zoals in het voorliggende geval, aan de inschatting en de beslissing van de promotor toe om assistenten de opdracht te geven zich over deze dagelijkse begeleiding te ontfemen. Deze inschatting en beslissing om de begeleiding aan assistenten toe te vertrouwen, aan welke assistenten en volgens welke instructies de assistenten deze laboactiviteiten geacht worden te begeleiden, is een weloverwogen keuze, in het belang van de studenten. De studente ontkent trouwens niet dat zij begeleid werd, want zij bedankt de begeleiders zelfs in haar thesis voor hun begeleiding. Zij voelt zich alleen verongelijkt omdat

de dagelijkse begeleiding niet door de promotor zelf is gebeurd. Dat de begeleiders instaan voor de dagelijkse begeleiding, betekent geenszins dat de promotor de dagelijkse begeleiding “van zich afschuift”, zoals de studente beweert, maar integendeel, dat hij ervoor zorgt dat er wel degelijk assistenten zijn die de dagelijkse begeleiding op zich nemen en dat hij zich door hun oordeelkundige vaststellingen laat inlichten.

Waar de studente (enkel) de integriteit van de promotor sterk in twijfel trekt, moet de interne beroepsinstantie vaststellen dat de studente en haar raadsman tijdens de bijeenkomst van 5 mei 2020 nu ook de deskundigheid en objectiviteit van de begeleiders in vraag stellen. De interne beroepsinstantie wijst erop dat het tot de vaste rechtspraak van de Raad behoort dat er een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit kleeft aan de hoedanigheid van beoordelaars. Dat kan slechts worden ontkracht ingeval er voldoende ernstige, concrete, doorslaggevende en overtuigende elementen worden aangebracht. Weliswaar kleeft niet dezelfde hoedanigheid aan de assistenten die als beoordelaren voor de opvolging van de dagelijkse (*in casu* labo)werkzaamheden optreden als aan de promotor, maar de interne beroepsinstantie kan niet naast het gegeven dat deze assistenten door de promotor als begeleider oordeelkundig werden aangesteld. Daaruit vloeit voort dat de vaststellingen van deze assistenten niet door loutere ontkenningen van tafel kunnen worden geveegd en dat ook hun oordeel naar waarde moet worden geschat. De grote precisie waarmee de begeleiders verslag hebben uitgebracht voor de interne beroepsinstantie van 17 februari 2020 getuigt van deze waarde.

Waar de studente meent dat zij verstoken is gebleven van “negatieve opmerkingen”, die zij naar haar mening zou moeten hebben gekregen indien haar werkwijze niet voldeed, kan de interne beroepsinstantie niet anders dan vaststellen dat de begeleiders veelvuldige feedback aan de studente hebben gegeven, maar dat de studente de gegeven feedback niet als feedback heeft ervaren. De veelvuldige informele feedback die de studente van de begeleiders heeft gekregen, lijkt bij haar niet te zijn aangekomen, evenmin zo bij haar beide medestudenten. Daaruit leidt de interne beroepsinstantie af dat de informele, misschien wat impliciete tussentijdse feedback vanwege de begeleiders zijn doelpubliek niet altijd even efficiënt heeft bereikt. Dit betekent echter niet dat de studente geen feedback heeft gekregen.

De vaststelling dat de gegeven feedback niet als feedback wordt gepercipieerd, wordt volgens de interne beroepsinstantie bevestigd door de verklaringen op 5 mei 2020 van de beide medestudenten. Zij zijn namelijk ook van mening dat zij niet veel feedback hebben bekomen.

Deze perceptie staat echter in sterk contrast met hetgeen de studenten bevestigen, namelijk dat zij: (1) bij het begin van de laboactiviteiten een uitleg hebben gekregen van wat zij moeten doen, stap voor stap, (2) van de begeleiders een wekelijkse planning kregen en dat zij de resultaten tweewekelijks moesten doorsturen via Excel, waarop de begeleiders aanwijzingen gaven, schriftelijk dan wel mondeling, over welke proeven eventueel herdaan moesten worden, (3) bij het schrijven van hun thesis verschillende versies mochten insturen, en dat zij dan commentaren van de begeleiders kregen, met aanduidingen in de Word-versie. Hoewel de beide medestudenten, zoals ook de studente, deze aanwijzingen niet als feedback hebben opgevat, kan de interne beroepsinstantie in alle objectiviteit niet anders dan vaststellen dat zij allen wel degelijk feedback hebben gekregen.

De interne beroepsinstantie merkt overigens op dat gedurende de masterproef noch de ombudspersoon, noch de masterproefcommissie door de studente, noch door de medestudenten, op de hoogte zijn gebracht van problemen betreffende gebrekkige opvolging of begeleiding. De toelichtingen over de laboactiviteiten van de studente gegeven door de begeleiders zijn volgens de interne beroepsinstantie dan ook van die aard dat zij zich in het kader van de beoordeling en evaluatie neergezette prestaties een getrouw beeld zou moeten kunnen vormen van de mate waarin zij de competenties waarop zij werd beoordeeld al dan niet heeft verworven. Dat de studente de detailopmerkingen niet goed heeft begrepen doet niets af aan de pertinentie ervan.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat de begeleiders hun feedback, in het kader van een pedagogisch verantwoorde aanpak, positief en niet negatief hebben geformuleerd. Volgens haar heeft de studente niet de ervaring, noch de kwalificatie om het pedagogisch gehalte ervan te kunnen inschatten. De opleiding kan niet garanderen dat deze aanpak voor elke individuele student even effectief zal zijn, maar op basis van reeds verricht onderzoek en opgedane ervaring biedt deze aanpak alleszins voldoende opleidingsbrede waarborgen.

De interne beroepsinstantie merkt ook op dat de promotor c.q. de begeleiders niet enkel tekortkomingen van de studente hebben aangegeven, maar ook hebben aangegeven dat de studente de essentiële competenties heeft gehaald, zij het op een voldoende wijze, alleen – volgens de studente – was het cijfer niet hoog genoeg. Wat voor de interne beroepsinstantie reeds duidelijk was ten tijde van de beslissing op 17 februari 2020, wordt nu ter verduidelijking nog verder geëxpliciteerd: de promotor wordt niet automatisch op de hoogte gebracht door de masterproefcoördinator van de scores gegeven door de medelezers. Het is de

masterproefcoördinator die de scores verzamelt, maar deze worden niet doorgegeven aan de promotor. De interne beroepsinstantie benadrukt dat dit ook zo is wat de scores van deze studente betreft: de promotor was uiteraard op de hoogte van de score die hij de studente zelf heeft gegeven, want die was in overleg met de begeleiders op 23 januari 2020 reeds vastgesteld, na het overlopen van het scoreformulier item per item. Dit wordt ook zo in de online vergadering van 5 mei 2020 door de collega-begeleiders bevestigd. De promotor wordt echter niet op de hoogte gebracht van de scores van de medelezers. De “feedback” waarvan sprake in de e-mails van de begeleiders (namelijk de feedback van de masterproefcoördinator) is dus geenszins de feedback over de door de studente behaalde score op haar laboactiviteiten, want daarover beschikte de promotor dus reeds op 23 januari 2020. De promotor heeft deze scores reeds op 27 januari 2020 aan de masterproefcoördinator bezorgd.

Waar begeleider [B.] het in haar e-mail van 12 februari 2020 heeft over *“Prof. [K.] is momenteel de feedback aan het verzamelen”*, gaat de feedback volgens de interne beroepsinstantie over het opvragen van scores bij de masterproefcoördinator, op vraag van de studente. Het gaat aldus om feedback van de masterproefcoördinator naar de promotor (en – onrechtstreeks – naar de studenten) toe. Waar begeleider [B.] het in haar e-mail van 12 februari 2020 heeft over *“We zoeken naar een gepast moment om jullie feedback te geven over de masterproef”*, gaat het om feedback van de promotor – rechtstreeks – naar de studenten toe.

Volgens de interne beroepsinstantie doet het feit dat de beoordeling pas schriftelijk achteraf werd meegedeeld niets af aan de vaststellingen die ten tijde van de labo-experimenten zijn gemaakt en die – althans wat de promotor betreft – doorwerken in de beoordeling van het schriftelijke werkstuk, om de beoordelingselementen gescoord voorafgaand aan 6 februari 2020 te bundelen tot het toegekende resultaat op 6 februari 2020, namelijk 10,5/20 en – na door de masterproefcoördinator met de scores van de medelezers te zijn samengevoegd – tot 13/20.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt ook dat om tot de score van de promotor te komen, er overleg is geweest tussen de promotor en begeleider [J.] op 23 januari 2020 vlak na de proefverdediging. Een dergelijk overleg wordt niet schriftelijk gerapporteerd, maar vindt wel degelijk plaats en heeft ook in voorliggend geval plaats gevonden. De interne beroepsinstantie merkt op dat ook deze werkwijze behoort tot de goede gebruikelijke praktijk van de opleiding. Ze is dusdanig ingeburgerd dat dit niet wordt geëxpliciteerd. Wat de interne beroepsinstantie in de aantijgingen van de studente stoort, is dat wordt voorgehouden als zouden promotor en

begeleider(s) niet met elkaar overleggen, louter en alleen omwille van het feit dat van dit mondeling overleg geen schriftelijke neerslag bestaat. Zo wordt bijvoorbeeld evenmin een schriftelijk rapport van een feedbackmoment tijdens het verloop van de meesterproef opgemaakt. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de afwezigheid van een schriftelijk rapport niet gelijk staat met de afwezigheid van een feedbackmoment en betekent nog minder dat elke student die zich niet in de feedback kan vinden dan kan beweren dat er geen feedback was.

De interne beroepsinstantie stelt ook vast dat de studente tijdens de evaluatie door de promotor op 23 januari 2020 een korte presentatie moest geven, waarna de promotor vragen heeft gesteld en feedback heeft gegeven. De promotor verklaart dat hij, om tot de scoring te komen, vlak na de studentenpresentaties, samen met begeleider [J.] elke rubriek van het evaluatieformulier heeft overlopen. De score die aldus tot stand was gekomen, heeft hij doorgegeven aan de masterproefcoördinator.

De interne beroepsinstantie behandelt ten slotte de vermeende schending van het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel. Zij leidt uit meerdere beweringen van de studente af dat er sprake is van misvattingen die bij haar hebben geleid tot foutieve conclusies. De studente stelt dat zij tijdens haar oefenverdediging “geen noemenswaardige feedback” heeft gekregen. Volgens de interne beroepsinstantie erkent de studente aldus dat zij feedback heeft gekregen, alleen was die volgens haar “niet noemenswaardig”. De interne beroepsinstantie ontkent ook niet dat de informatieverstrekking aan de studente ten tijde van de oefenverdediging eerder summier was, maar alleszins niet onbestaande. Door de toelichting door de promotor op de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie op 17 februari 2020, zijn voorafgaande schriftelijke uiteenzetting van 15 februari 2020 en zijn bijkomende toelichting op de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie op 5 mei 2020, acht zij zich voldoende ingelicht over de totstandkoming van het resultaat, dat daardoor naar haar oordeel voldoende verantwoord is.

De studente werd weliswaar pas na 23 januari 2020 (mondelinge feedback door de promotor) en na 13 februari 2020 (inzagemoment bij de promotor) in het bezit gesteld van de schriftelijke neerslag van de beoordeling en de totstandkoming van het resultaat, maar uit de mondelinge toelichting van de promotor – geschraagd door de schriftelijke neerslag ervan – die bevestigd wordt door de bevindingen van beide begeleiders, en die eveneens hun weerslag vinden in het verslag van de bijeenkomst van 17 februari 2020, en waarvan het bestaan van het overleg door

de promotor met de betrokken begeleiders op de vergadering van 5 mei 2020 wordt bevestigd door de collega-begeleiders die getuige waren van dit overleg tussen promotor en begeleiders op 23 januari 2020, heeft de interne beroepsinstantie beslist om het resultaat als voldoende verantwoord te beschouwen.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat, zoals de Raad in zijn arrest 5.782 stelt, een “gebrekkige” feedback niet betekent dat de evaluatiebeslissing niet langer regelmatig zou zijn. Als al zou kunnen worden gesteld dat de feedback op het gesprek met de studente op 23 januari 2020 dan wel op het inzagemoment op 13 februari 2020 summier of gebrekkig zou zijn geweest, neemt dit niet weg dat het resultaat en de totstandkoming ervan van die aard zijn dat de studente zich van haar neergezette prestaties in het kader van de beoordeling en evaluatie een getrouw beeld kon en kan vormen van de mate waarin zij de competenties die zijn beoordeeld al of niet heeft verworven. Dat de studente het niet eens is met dit resultaat of dat zij dit resultaat vanuit een ander verwachtingspatroon bekijkt, is een andere zaak, maar neemt niet weg dat zij zich door de toelichting voldoende ingelicht zou moeten kunnen beschouwen.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente het feit dat zij het niet eens is met haar resultaat meent kracht te moeten bijzetten door (1) de verwijzing naar twee medestudenten, waarvan de verklaring op 5 mei 2020 deze ontkenningen weliswaar deels, maar niet geheel, bijtreden en minstens nuanceren, en (2) door loutere ontkenningen van hetgeen door de promotor dan wel door de begeleiders werd verklaard. De interne beroepsinstantie moet evenwel vaststellen dat zowel de studente als haar beide gehoorde medestudenten menen dat zij geen feedback hebben gekregen. Hun verklaring vormt evenwel net de bevestiging van het feit dat zij wel degelijk feedback hebben bekomen. Zij percipiëren dit enkel niet als dusdanig. De verklaringen van beide medestudenten vormen dan ook geenszins de bevestiging van de beweringen van de studente en moeten dan ook in dat licht worden gezien.

Daar waar meerdere vaststellingen mondeling werden opgemerkt, en dus noodzakelijkerwijze door de promotor, noch door de begeleiders schriftelijk kunnen worden aangetoond, aanvaardt de interne beroepsinstantie dat een dergelijke schriftelijke registratie bij laboactiviteiten onwerkbaar is. Er liggen geen elementen voor die de interne beroepsinstantie doen twijfelen aan de waarachtigheid van de promotor, die stelt dat hij mondelinge toelichting aan de studente heeft gegeven. Er liggen echter wel elementen voor die haar doen twijfelen aan de waarachtigheid van bepaalde beweringen van de studente, en die wel degelijk zwart op wit

kunnen worden ontkend. Zo beweert de studente dat zij geen hulp zou hebben gekregen bij de statistiek. Volgens de interne beroepsinstantie tonen de e-mails van begeleider [B.] aan dat zij de studente bijzonder veel hulp heeft geboden bij het tot stand komen van statistiek. Bovendien ontkent de studente ten stelligste dat zij van haar familie hulp zou hebben gekregen in dit verband, daar waar zij in minstens één versie van haar thesis haar familie voor die hulp uitdrukkelijk bedankt, maar in de definitieve versie deze zin heeft verwijderd. Volgens de interne beroepsinstantie behoeft het feit dat de studente door de medelezers wordt gecomplimenteerd omwille van de goede statistiek geen verwondering, maar deze uiting van waardering is dan niet de reflectie over het eigen zelfstandige werk van de studente, maar van het resultaat, dat er dus is gekomen na substantiële hulp. Daarnaast beweert de studente ook dat er geen oranje en blauwe symbolen in haar thesis zouden voorkomen, daar waar meerdere voorlopige versies wel degelijk oranje en blauwe symbolen bevatten.

Deze weerleggingen sterken de interne beroepsinstantie in haar vermoeden dat ook de overige vaststellingen die door de begeleiders werden gedaan, maar die zij omwille van de aard van de laboactiviteiten niet stelselmatig schriftelijk rapporteren, naar waarheid zijn meegedeeld. Dit vermoeden wordt bovendien ondersteund door het feit dat er bij de studente, alsook bij de beide medestudenten, een misverstand heerste onder meer over het begrip “feedback”, als gevolg waarvan zij meent tekortkomingen in de begeleiding te moeten aanklagen, hoewel geen elementen voorliggen dat die tekortkomingen in de begeleiding er waren. Trouwens, daar waar de studente een belang heeft om de vastgestelde tekortkomingen te ontkennen, namelijk met de bedoeling haar cijfer op de masterproef te zien verhogen, hebben noch de promotor, noch de begeleiders enig belang om tekortkomingen te signaleren die er niet zouden zijn geweest.

Verder neemt de interne beroepsinstantie kennis van de scores die de studente zelf voorstelt. Volgens haar moeten deze door de studente voorgestelde scores worden geplaatst naast de scores die de promotor heeft toebedeeld. Zij geeft de inhoud van het (schriftelijke) evaluatieformulier weer dat binnen de opleiding wordt gebruikt als leidraad voor het scoren van masterproeven. De studente bevestigt bij monde van haar raadsman op 5 mei 2020 overigens dat er een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit kleeft aan de hoedanigheid van een professor, *in casu* prof. [K.], en dat dit vermoeden slechts kan worden weerlegd ingeval er voldoende ernstige, concrete, doorslaggevende en overtuigende elementen worden aangebracht. Nu de studente geen dergelijke elementen aanbrengt die aantonen dat de promotor het evaluatieformulier puntsgewijs niet zou hebben overlopen samen met de begeleidster, maar

er enkel sprake is van de bewering van de studente, neemt de interne beroepsinstantie aan dat naar de verklaring van de promotor het puntsgewijs overlopen van het evaluatieformulier wel degelijk is gebeurd.

Naar het oordeel van de interne beroepsinstantie blijven de verklaringen van de eerste begeleider, mevrouw [J.], zoals zij deze meegaf op de bijeenkomst van 17 februari 2020, overeind en neemt zij deze mee in haar beoordeling. Hetzelfde geldt voor de verklaringen van de tweede begeleider, mevrouw [B.]. Gelet op de verklaringen van de begeleiders en de criteria zoals vermeld in het evaluatieformulier, wenst de interne beroepsinstantie in te gaan op de resultaten inzake “labogedrag: inzet en stiptheid” en “uitvoering van de gebruikte methoden” die de Raad in arrest 5.782 specifiek heeft aangehaald.

Uit de toelichting van de promotor blijkt volgens de interne beroepsinstantie dat deze zich tijdens het feedbackmoment op 13 februari 2020 inderdaad heeft beperkt tot een veeleer globale bespreking van de beoordeling, waarvan ook de interne beroepsinstantie meent dat deze preciezer had mogen zijn. Voor de meer gedetailleerde feedback kon de promotor evenwel rekenen op de dagelijkse opvolging door de begeleiders, die hij bij toepassing van het masterproefreglement heeft aangeduid, en die met verklaringen en documentatie met meer precisie hebben aangegeven welke de tekortkomingen waren om de studente geen “zeer goed” of “uitstekend” cijfer toe te bedelen, maar een “voldoende”.

Wat betreft “labogedrag: inzet en stiptheid” is de studente van mening dat zij hierbij de quotering 17-20 verdient. Dat komt volgens de, aan de studente meegedeelde studiewijzer, overeen met een volgende omschrijving: “de studente heeft een zeer goede inzet, is zeer stipt, en houdt zich zeer goed aan de gemaakte afspraken”. Echter, de verklaring van begeleidster [J.] op 17 februari verwijst naar het gebrek aan traceerbaarheid, welke eveneens leidde tot het verlies van data. Het laboschrift van de studente, welke op diezelfde dag aan de interne beroepsinstantie werd overhandigd, toont een onvolledige notering van de experimenten. Na aansturen van de Raad omtrent uitdieping van deze aspecten, werd bij beide gehoorde medestudenten eveneens navraag gedaan. Zij bevestigden dat zij werden gevraagd alle informatie in hun laboboek te noteren. Het traceerbaar noteren behoort volgens de interne beroepsinstantie inderdaad tot ‘*good laboratory practice*’, en hoewel deze traceerbaarheid initieel terug te vinden is in het laboschrift van de studente, is deze ontoereikend in het verdere verloop van het labowerk. Ondanks de gemaakte afspraak aan het begin van de masterthesis

kan dus worden bevestigd dat deze niet ten volle door de studente werd gevolgd. Begeleidster [B.] verklaarde op 17 februari eveneens dat de studente bij het labowerk tijdens haar masterthesis weliswaar uitvoerde wat haar gevraagd werd, maar dat zij uit eigen beweging weinig input gaf. Begeleiders haalden ook een aantal opmerkingen aan omtrent orde in het labo, wat ook als een element van stiptheid moest worden gezien. Ten gevolge van de verklaringen van de begeleiders en deze feiten kan de interne beroepsinstantie zich vinden in de quoterings 10-13 en de daartoe horende beschrijving “voldoende inzet, houdt zich meestal aan de gemaakte afspraken” uit de studiewijzer.

Wat betreft de competentie “Uitvoering van de gebruikte methoden” is de studente van mening dat de quoterings 14-16 moest worden toegekend. Dit komt overeen met volgende omschrijving “de studente is bij de uitvoering op voldoende wijze zelfstandig, zoekt bij eventuele problemen hulp; is bij de uitvoering meestal nauwkeurig, correct en handig”. De studente geeft aan dat de experimenten éénmaal werden voorgedaan en dat zij daarna de experimenten altijd zelfstandig heeft uitgevoerd. Volgens de interne beroepsinstantie gaat de studente hierbij uit van het feit dat indien zij een experiment zelfstandig uitvoert, zij deze quoterings is toegedaan. Er moet echter worden aangehaald dat de volgens de quoterings vermelde beschrijving eveneens aanhaalt dat de manier van uitvoering van essentieel belang is. De studente haalt aan dat zij de experimenten altijd zelfstandig heeft uitgevoerd. De interne beroepsinstantie merkt op dat begeleidster [J.] op 17 februari 2020 evenwel heeft verklaard dat de studente er niet in slaagde het basisonderhoud van apparatuur en laboratorium te integreren in haar werkzaamheden en dat de studente verschillende malen moeite had met het implementeren van opmerkingen over de juiste reiniging van het apparaat, waardoor verschillende experimenten herhaald moesten worden. De studente meldde ook slechts de schade nadat een supervisor de schade had opgemerkt. Dit resulteerde in het plaatsen van een post-it op een toestel om de werking van het toestel niet te schaden. De studente werd bovendien door mevrouw [K.] geïnformeerd dat een aantal sproeidroogexperimenten herhaald moesten worden aangezien niet de juiste verdunningen werden uitgeplaat.

De interne beroepsinstantie stipt ook aan dat de medestudenten tijdens de vergadering van 5 mei 2020 eveneens hebben verklaard dat ze erop gewezen werden dat ze de balansen niet proper achterlieten, wat volgens de interne beroepsinstantie ook de nauwkeurigheid van de experimenten kan compromitteren. Het niet plaatsen van tabletten in de frigo, zoals verklaard door begeleidster [B.], ondanks dat dit vermeld stond in de planning, moet als niet nauwkeurig

worden beschouwd. Het laboschrift van de studente, verkregen op 17 februari 2020, vertoont vermelding van herhaalde experimenten die wijzen op een niet correct/nauwkeurig uitvoeren van eerdere experimenten. De studente kon de uitvoering van de statistische methoden bovendien niet altijd correct uitvoeren. De interne beroepsinstantie stelt dat deze elementen de quoterings in het gebied 10-13 verklaren. Dit komt overeen met de beschrijving: “zelfstandige uitvoering, maar zoekt niet altijd hulp bij eventuele problemen; is bij de uitvoering niet altijd nauwkeurig/correct/handig”.

De interne beroepsinstantie stelt ook dat, hoewel de studente de opmerkingen van de promotor en/of de begeleiders tracht te weerleggen, zowel in de repliek op de motivering door de promotor in het kader van het extern beroep als in de wederantwoordnota, zij grotendeels niet verder komt dan loutere beweringen. De promotor c.q. de begeleiders kunnen deze niet ontkrachten (“woord tegen woord”), aangezien niet steeds schriftelijke rapportering voorligt. Nochtans zijn zowel de promotor als de begeleiders wel bij machte om meerdere beweringen van de studente zwart op wit te weerleggen, daar waar schriftelijke rapportering kan worden voorgelegd. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente haar beweringen kracht beoogt te laten bijzetten door de ‘verklaring’ van de medestudenten, die echter grotendeels van ongelukkige indrukken uitgaat en op zijn minst sterk moet worden genuanceerd.

Gelet op de preciseringen van de begeleiders, zoals toegelicht tijdens de bijeenkomst van 17 februari 2020, verduidelijkt door de bijkomende preciseringen van de promotor en door de bijkomende bevestiging op 5 mei 2020 door de andere begeleiders van het overleg tussen de promotor en begeleider over de toe te wijzen scores voor de laboactiviteiten, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat deze ruimschoots aantonen dat de toegekende score kennelijk niet onredelijk is.

De interne beroepsinstantie verwijst naar verscheiden bijlagen, waarin volgens haar wordt aangetoond dat de begeleiders de studente, op haar vraag, een omvangrijke hoeveelheid input hebben gegeven, terwijl de eindcompetenties vooropgesteld door het opleidingsonderdeel een grotere mate van zelfstandigheid beogen. Dit is als volgt omschreven: “De master in de geneesmiddelenontwikkeling kan **zelfstandig** en op een kritische wijze onderzoek omtrent een probleem met betrekking tot de geneesmiddelenontwikkeling uitvoeren, hierover schriftelijk en mondeling rapporteren en heeft zich een wetenschappelijke attitude eigen gemaakt.”.

Uit de veelvuldige feedback/input die de begeleiders hebben gegeven, leidt ook de interne beroepsinstantie af dat het tot stand gekomen resultaat wordt verantwoord en dat de studente een eerder beperkte zelfstandigheid toonde. Dit wordt door de studente echter blijkbaar anders geïnterpreteerd. De interne beroepsinstantie wenst in dit verband nogmaals te benadrukken dat de evaluatie door de promotor voor een groot gedeelte een procesevaluatie omvat en dat de scores van de medelezers veeleer een eindproduct/-evaluatie weergeven. De interne beroepsinstantie wijst er ook op dat het eigen is aan een jury dat de leden vanuit hun achtergrond een eigen standpunt en visie hebben over het werk van een student. Dit alles kan aanleiding geven tot uiteenlopende quoterings. Het is bovendien niet omdat de promotor anders oordeelt dan de medelezers, dat de beoordeling onrechtmatig is. De tijdens de vergadering van 17 februari 2020 mondeling aangebrachte elementen en geschreven documenten geven volgens de interne beroepsinstantie ook duidelijk aan dat de begeleiders de studente met bijzonder veel inzet en zeer veel geduld hebben begeleid.

De interne beroepsinstantie herinnert er vervolgens aan dat zij niet bevoegd is om voor de beoordeling van het behaalde resultaat door de studente in de plaats te treden van de beoordelaren. Door de toelichting die zij van de beoordelaren heeft bekomen, acht de interne beroepsinstantie de totstandkoming van het resultaat van de studente voldoende verantwoord.

Daarnaast erkent de interne beroepsinstantie dat het gesprek tussen de studente en promotor op 13 februari 2020 niet in de optimale omstandigheden is verlopen. De promotor heeft tijdens zijn toelichting aangegeven dat hij duidelijk onder de indruk was van het contact met de vader van de studente en de wijze waarop deze aandrang gedurende dit feedbackmoment aanwezig te zijn. De interne beroepsinstantie benadrukt dat het ingevulde scoreformulier en motivering schriftelijk aan de studente ter kennis werden gebracht op 15 februari 2020, zodat minstens op dat ogenblik is voldaan aan de motiveringsplicht. Zij kan niet anders dan vaststellen dat de studente dus minstens op deze datum, voorafgaand aan de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie op 17 februari 2020 in kennis werd gesteld van de toelichting over de totstandkoming van haar resultaten, voor zover zij daar niet eerder van in kennis gesteld zou zijn. Volgens de interne beroepsinstantie bevestigt de studente dit ook. Zij erkent immers dat zij in kennis werd gesteld van de toelichting over haar resultaten, maar zij verzet zich tegen deze toelichting op grond van (1) het vermoeden dat dit document niet door de promotor werd ingevuld – terwijl het document dus wel degelijk door de promotor werd ingevuld, in samenspraak met de begeleider – en (2) het misbegrip dat zij heeft van de aard van de

opgevraagde feedback bij de masterproefcoördinator en als gevolg daarvan – verkeerdelijk – afleidt dat de promotor pas na het toekennen van zijn eigen score de feedback bij de begeleiders heeft opgevraagd, terwijl de promotor de feedback van de begeleiders dus al had bekomen, want hij had het samen met hen besproken op 23 januari 2020.

Volgens de interne beroepsinstantie is de beslissing over de eindscore op de laboactiviteiten door de promotor dan ook geenszins *post factum* tot stand gekomen, gezien de promotor over het toekennen van deze eindscore heeft overlegd met de begeleiders die voor de dagelijkse opvolging instonden, op 23 januari 2020, waarna deze score werd bezorgd aan de masterproefcoördinator op 27 januari 2020 en – samen met de score van de medelezers – is samengeteld tot de eindscore voor het eindproduct, de thesis, en toebedeeld op 6 februari 2020. Het feit dat het feedbackproces en de doorstroming van informatie niet optimaal is verlopen, doet geen afbreuk aan de correctheid van het eindresultaat.

De interne beroepsinstantie merkt op dat het niet de taak van de promotor is om studenten in het labo aan het werk te zien. Dat is de taak van de begeleiders. De begeleiders hebben duidelijk gerapporteerd aan de promotor en deze rapportering heeft na overleg tussen de promotor en de begeleiders op 23 januari 2020 geleid tot een eenduidige beoordeling en quoterings. Bovendien stelt de interne beroepsinstantie vast dat de beoordeling niet *post factum* is gebeurd. Zij is bijgevolg van oordeel dat geen schending van het redelijkheids- noch het zorgvuldigheidsbeginsel voorligt.

De interne beroepsinstantie meent dan ook dat geen fout is begaan, nu de studente niet verstoken is gebleven van essentiële informatie betreffende het verloop van de laboactiviteiten, zodat zij zich met kennis van zaken kon voorbereiden. De studente werd immers niet plots geconfronteerd met een tekortkoming waar zij verschillende maanden niet op gewezen werd. Integendeel, zij werd meermaals gewezen op bepaalde tekortkomingen, alleen heeft zij niet begrepen – of wilde zij niet begrijpen – dat zij op bepaalde tekortkomingen werd gewezen.

Om deze redenen is de interne beroepsinstantie van oordeel dat het intern beroep deels niet kan worden ingewilligd, namelijk in de mate dat het zich uitstrekt tot het verhogen van de punten.

Wat de vraag van de studente betreft, gezien de samenwerking tussen de medestudenten aanwezig tijdens de masterthesis, om samen met deze medestudenten als een samen handelend

persoon gezien te worden, en dus de punten van de twee medestudenten zouden herbekeken worden, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat elke student en elk eindwerk op zijn eigen merites wordt beoordeeld. Bijgevolg kan de interne beroepsinstantie niet ingaan op deze vraag van de studente, temeer aangezien de studente in de fase van het initieel intern beroep niet de schending van het gelijkheidsbeginsel heeft opgeworpen.

De interne beroepsinstantie is zich ervan bewust dat voor elk van de betrokken partijen, de studente enerzijds en prof. [K.] anderzijds, een mondeling examen mogelijk als ‘ongemakkelijk en stressvol’ ervaren kan worden, voornamelijk gelet op de wijze waarop het inzagemoment met de promotor op 13 februari 2020 is verlopen. Om te anticiperen op een eventuele vertrouwensbreuk die zou kunnen zijn ontstaan tussen de studente en prof. [K.], stelde zij op 17 februari 2020 dan reeds voor dat een mondeling examen over een ander opleidingsonderdeel dat nog moet plaatsvinden bij prof. [K.], al dan niet online, in het bijzijn van de ombudspersoon en van een extern deskundige in het vakgebied gebeurt. Prof. [K.] had zich onmiddellijk akkoord verklaard met dit voorstel.

De interne beroepsinstantie merkt op dat het intern beroep wel deels kan worden ingewilligd, namelijk in de mate dat het zich uitstrekt tot het organiseren van een schriftelijk examen voor het examen dat de studente nog bij prof. [K.] moet afleggen. Als gevolg van de Covid-19 maatregelen wordt de examenvorm voor het opleidingsonderdeel “Apotheekstage met medicatiebeoordeling en stage-examens” (meer bepaald het galenische deel ervan) immers *de facto* gewijzigd van een mondeling in een schriftelijk examen. Dit schriftelijk examen zal bestaan uit drie delen: (1) Maximale dosistest (dosis invullen), (2) Oplosbaarheidstest (bolletje aanduiden) en (3) één open vraag waarbij een magistrale bereiding moet worden besproken. Naar het voorstel van prof. [K.] zal de validiteit van dit examen door een externe beoordelaar, prof. [V.] (UGent), mee worden geëvalueerd en zal hij het examen van de studente mee beoordelen. De schriftelijke examenvorm komt *de facto* neer op de inwilliging van het verzoek van de studente om voor dit opleidingsonderdeel een schriftelijk i.p.v. een mondeling examen te mogen afleggen.

Ten slotte wenst de interne beroepsinstantie te benadrukken dat zij aanstoot neemt aan de taal waarop de studente bepaalde opmerkingen verwoordt. Systematisch wordt immers gebruik gemaakt van termen zoals “onaanvaardbaar”, “respectloos”, “hypocriet”, “schaamteloos”, “niet verwonderlijk is dit document uiterst dubieus”, “op een willekeurige wijze scores toekennen”,

“zich baseren op wilde veronderstellingen”, “na scoring pennen zij alles wat professor [K.] wenst te horen neer op straffe van niet gepromoveerd te worden tot doctor”, tot “complete onzin”, “manifeste onwaarheid”, “valse beschuldiging” en – meermaals – “leugen”. Daar waar de interne beroepsinstantie welwillend is om een zeker stijlverschil in het verloop van een beroepsprocedure te erkennen en te aanvaarden, is de gehanteerde formulering tergend en tast zij de persoonlijke en professionele integriteit van de betrokken beoordelaars aan. De faculteit dan wel de betrokken beoordelaars behouden zich dan ook het recht voor om gebeurlijk klacht neer te leggen wegens laster en eerroof ten aanzien van de studente in de mate dat zij de betrokken personen en/of organen openlijk en schriftelijk van leugens en onwaarheden beticht, daar waar deze laatstgenoemden louter vaststellingen hebben gedaan, en deze ook zo naar waarheid hebben verklaard en er meerdere – daar waar schriftelijk voorradig – ook schriftelijk kunnen aantonen, in de uitoefening van de werkzaamheden waarvoor zij omwille van hun deskundigheid werden aangesteld en waarvoor zij in het kader van decretale en/of universitaire regelgeving op regelmatige wijze werden aangesteld.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven en per e-mail van 11 mei 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 mei 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het motiverings-, het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel, alsook op de schending van het gezag van gewijsde van het arrest nr. 5.782 van 20 april 2020 in de zaak 2020/076.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat de Raad de vorige beslissing heeft vernietigd omdat er niet voldoende werd ingegaan op haar argumenten. Volgens verzoekster laat verwerende partij nog steeds na op de cruciale en specifieke elementen uit het dossier te antwoorden.

Vervolgens wenst verzoekster te wijzen op de uiterst vage handelswijze van verwerende partij. Op 5 mei 2020 werden verschillende partijen gehoord tijdens een videoconferentie. Alle partijen werden apart gehoord, terwijl het gehanteerde medium wel de mogelijkheid bood om gezamenlijk gehoord te worden. Er was dus geen sprake van tegenspraak. Daarnaast mag volgens verzoekster worden verwacht dat er een uitgebreid verslag of notulen voorliggen van deze interviews. Dat is evenwel niet het geval: in de bestreden beslissing leest zij slechts zeer summiere samenvattingen/parafraseringen, waarbij het onduidelijk is wat er werd gevraagd en wat er werd geantwoord. Het enige wat volgens verzoekster uit de bestreden beslissing blijkt, is dat men blijkbaar aan de getuigen niet de essentiële vragen heeft gesteld die tot een zorgvuldige beslissing zouden kunnen leiden. Zo heeft men op geen enkele wijze de beweringen van verzoekster met betrekking tot fundamentele onjuistheden die aan haar worden toegedicht opnieuw bevraagd of getoetst. Het gaat enkel over foutief begrepen feedback, wat niet de essentie van het dossier is.

Verzoekster benadrukt dat het onderzoek cruciaal is: de betrokken professor was immers niet aanwezig tijdens het labo en kan dus ook geen objectieve vaststellingen doen. Hij kan zich enkel (*post factum*) baseren op wat doctoraatstudenten hem vertellen. Volgens verzoekster kleeft aan deze studenten niet het vermoeden van objectiviteit. Zij wijst erop dat de beweringen niet alleen door haar worden tegengesproken, maar ook worden weerlegd door bewijzen. Nadien worden haar weerleggingen bovendien ondersteund door schriftelijke verklaringen van de studenten in kwestie. Het gaat dan ook niet op om deze verklaringen van de studenten simpel af te wimpelen zonder dat men weet wat men aan de studenten wel of niet heeft gevraagd, noch kan men deze verklaringen terzijde schuiven op basis van het enige criterium dat deze studenten de mate van feedback verkeerd zouden hebben begrepen. Volgens verzoekster worden de relevante feiten niet onderzocht en faalt het onderzoek bijgevolg naar zorgvuldigheid.

Daarnaast stipt verzoekster aan dat in de bestreden beslissing nog steeds op verschillende van haar grieven niet is geantwoord. Ze somt deze op en stelt vast dat deze bijzonder relevant zijn. Deze stellingen van de professor, die volgens verzoekster foutief blijken, werden immers initieel aangehaald om het lage cijfer te staven. Verwerende partij negeert in de bestreden

beslissing de weerlegging evenwel compleet. Verzoekster werpt op dat, aangezien verwerende partij in de bestreden beslissing niet meer terugkomt op deze motieven of de weerlegging hiervan, er redelijkerwijze moet worden aangenomen dat deze niet meer aan de basis van haar cijfer kunnen liggen. Het cijfer kan bijgevolg ook geen stand houden, maar dit gebeurt nu wel.

Verder benadrukt verzoekster dat de bestreden beslissing is gebaseerd op argumenten die niet correct zijn. Zo heeft zij reeds verschillende elementen aangekaart inzake het bizarre tijdsverloop van de overdracht van de feedback, maar kan ze hiervoor geen verklaring vinden. Dit wordt ook niet grondig onderzocht. Daarnaast zijn de toelichtingen van zowel begeleider [J.] als begeleider [B.] volgens verzoekster opnieuw een aaneenschakeling van onjuistheden. Zij benadrukt dat aan deze verklaringen geen vermoeden van objectiviteit kleeft, zodat de interne beroepsinstantie deze zorgvuldig had moeten onderzoeken, minstens deze toetsen aan haar bewijzen en beweringen. Haar argumentatie wordt bovendien meermaals gestaafd door de verklaring van haar medestudenten. Het is vreemd dat deze studenten daaromtrent niet naar hun input worden gevraagd.

Wat de kritiek op haar vermeende niet-zelfstandigheid betreft, wenst verzoekster op te merken dat zij met stelligheid deze kritiek ontkent. Zij herhaalt dat alle experimenten, analyse en verwerking van resultaten en schrijven van de masterproef eigenhandig en zelfstandig uitgevoerd zijn.

Daarnaast stipt verzoekster aan dat zij niet alleen heeft opgeworpen dat er een probleem was met betrekking tot de beoordeling van haar labogedrag, maar dat ook de punten en onderliggende motivering voor de feitelijke paper niet kloppen. De score voor de paper en de motivering hiervoor wijken immers fundamenteel af van de twee andere lezers. De interne beroepsinstantie was van mening dat de discrepantie tussen de evaluatie door de promotor en de medelezers minstens “deels kan verklaard worden” door het verschil in competenties die enerzijds de promotor en anderzijds de medelezers beoordelen. Volgens verzoekster klopt dit niet en zijn de competenties om de paper *an sich* te beoordelen voor de promotor en de medelezers hetzelfde. Bovendien verdient een dergelijke grote discrepantie een gedegen uitleg. Verzoekster stelt vast dat de interne beroepsinstantie steeds maar tracht voor te houden dat de discrepantie te maken zou hebben met het feit dat de promotor ook het proces zou beoordelen, maar volgens haar is dat een aparte kwestie. Over het proces wordt apart en alleen door hem geoordeeld. Over het eindproduct wordt – ook op het scoreformulier – opmerkelijk afwijkend

gequoteerd ten opzichte van de medelezers. Op deze grief wordt in de nieuwe beslissing niet meer teruggekomen.

Verzoekster geeft aan dat zij tevens zeer uitvoerig heeft uiteengezet dat het volstrekt onredelijk is dat haar resultaat ongewijzigd blijft, terwijl zij verschillende elementen heeft weerlegd en die niet meer in de bestreden beslissing worden vernoemd als motivering voor het resultaat.

Wat de gebrekkige begeleiding betreft, stelt verzoekster dat zij zeer duidelijk heeft aangegeven welke elementen hiervan aan de basis liggen. Zij vindt het bijzonder opvallend dat de interne beroepsinstantie (louter voortgaande op de verklaringen van de doctoraatsstudenten) beweert dat er wel degelijk een goede begeleiding en feedback is geweest, maar dat de studenten dit verkeerd begrepen zouden hebben. Volgens verzoekster is er een probleem aangezien alle drie de studenten verklaren dat er geen feedback is geweest en zeker geen feedback in het verlengde van wat men de studenten nu verwijt. Volgens haar getuigen dergelijke omstandigheden dan ook van een gebrek aan feedback dat dermate flagrant is dat zij niet langer in de mogelijkheid was de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties in overeenstemming met haar intrinsieke kwaliteiten en inzet te bereiken en er met het oog op de evaluatie blijk van te geven.

Verzoekster geeft verder aan te beseffen welke inspanning zij van de Raad vraagt, onder meer door de omvang van het verzoekschrift, maar zij kan niet anders dan concreet en zorgvuldig aan te tonen dat bepaalde belangrijke grieven tot op heden onbeantwoord blijven. Zij gaat vervolgens in op de specifieke competenties waarop zij werd beoordeeld voor ‘Labogedrag’, ‘Kritische wetenschappelijke benadering’, ‘Resultaten en discussie’ en ‘Opstellen van het einddocument’. Zij geeft telkens achtereenvolgens de motivering van de promotor, haar weerlegging en een bespreking van de reactie – of de afwezigheid daarvan – door de interne beroepsinstantie weer.

Ten slotte vindt verzoekster het merkwaardig dat de beide begeleiders niet opnieuw gehoord zijn. De interne beroepsinstantie gaat er dus *ex ante* vanuit dat hun verklaringen juist zijn en wil deze verklaringen niet op de proef stellen. Bovendien neemt de interne beroepsinstantie bepaalde elementen op in de beslissing die volstrekt en aantoonbaar fout zijn. Zo was volgens verzoekster begeleider [B.] niet aanwezig op 23 januari. Zij kan dan ook onmogelijk aanwezig zijn geweest bij het overlopen van de scores met prof. [K.]. Daarnaast heeft prof. [K.] geen nuttige opmerkingen of noemenswaardige feedback gegeven op de dag van de oefenpresentatie.

Verzoekster vraagt zich ook af op welke manier de volgende feedback moet worden geïnterpreteerd: *“The theses are getting the wanted shape and will be good.”*, *“Heel mooi werk. Je past de statistiek goed toe waardoor je alles goed met elkaar vergelijkt.”*. Als de begeleiders daarmee bedoelden dat verzoekster slecht bezig was, dan heeft zij (en waarschijnlijk ieder ander persoon) dit verkeerd begrepen.

Wat de scoring en feedback van de begeleiders aan prof. [K.] betreft, wordt aangehaald dat prof. [K.] verzoekster op 23 januari om 12 uur heeft geëvalueerd en pas daarna de begeleiding heeft gezien. Dit bevestigt dat de promotor op een willekeurige wijze een slechte score aan de studente heeft gegeven en wekt het vermoeden op dat de motivering achteraf is gebeurd. Waar wordt beweerd dat de feedback ging over het opvragen van deelscores bij de masterproefcoördinator, wijst verzoekster erop dat deelscores aan de studenten werden gecommuniceerd op 11 februari. Er kan aldus onmogelijk worden beweerd dat er op 12 februari nog moest worden nagegaan wat de procedure hieromtrent is. Prof. [K.] geeft bovendien geen enkel bewijs ter staving van zijn bewering. Voor verzoekster is het duidelijk: de promotor en de begeleiders moesten *post factum* nog een motivering opmaken om de negatieve score te kunnen verantwoorden. Die motivering is pas op 15 februari om 19u18 geschreven, zodat dit ook de enige verklaring is waarom prof. [K.] tijdens het feedbackmoment met verzoekster op 13 februari geen enkele concrete motivering kon communiceren.

Verzoekster benadrukt ook dat de verklaringen van de twee medestudenten zeer duidelijk zijn: zij gaan volledig akkoord met haar tegenwerpingen. De vraag rijst dan ook of de verslaggeving wel degelijk de correcte weergave is van wat er gezegd is. Verzoekster stelt alleszins vast dat haar verklaringen aan de interne beroepsinstantie niet geheel hernomen zijn. Zij stelt ook nog vast dat *post factum* nieuwe argumenten naar voor worden gebracht.

In haar *antwoordnota* wenst verwerende partij vooreerst te verduidelijken dat zij ingaat op het verzoekschrift in de mate dat het is gericht op het eerste gedeelte van de beslissing van de examencommissie van 5 mei 2020, namelijk de niet-inwilliging door de interne beroepsinstantie van het verzoek om het betwiste cijfer behaald voor “Master: stage in farmaceutisch onderzoek en ontwikkeling” te herzien. Het tweede gedeelte van de interne beroepsbeslissing bestond in de inwilliging van het verzoek om het examen voor “Apotheekstage stage-examens: galenisch deel” mee te laten beoordelen door een externe docent. Daarmee werd het verzoek van verzoekster althans op dit punt ingewilligd. Verzoekster

heeft hierop niet gereageerd, wat verwerende partij heeft opgevat als zou verzoekster dit gedeelte van de beslissing niet betwisten. Dit examen vond inmiddels ook plaats en de examenbeoordeling gebeurt conform de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 mei 2020. Voor de organisatie van dit examen werd bovendien toepassing gemaakt van de maatregelen genomen door de faculteit naar aanleiding van Covid-19.

Wat vervolgens de beweerde schending van het motiverings-, het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel, alsook de bepalingen van arrest nr. 5.782 van 20 april 2020 betreft, stelt verwerende partij vast dat verzoekster betreffende de bijeenkomst van 5 mei 2020 opwerpt dat “geen uitgebreid verslag of notulen voorliggen van deze interviews”. Verzoekster lijkt daarmee te insinueren dat het verslag van deze vergadering onwaarheden zou bevatten, maar geeft niet aan welke onwaarheden dit dan wel zouden zijn. Verwerende partij stelt dat het voeren van een onderzoek naar de totstandkoming van resultaten door een interne beroepsinstantie, in dit geval tijdens de zitting van zowel 17 februari 2020 als 5 mei 2020, niet neerkomt op een kruisverhoor. Het is dan ook niet verplicht, noch gebruikelijk om de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie als een politioneel proces-verbaal op te maken, met letterlijke weergave van wat door elk van de gehoorde partijen is gezegd. Volgens verwerende partij volstaat een samenvatting van de verklaringen, zolang deze de essentiële inhoud weergeeft van wat wordt onderzocht. Voor een dergelijke zitting van een interne beroepsinstantie geldt evenmin een verplicht tegensprekelijk karakter. Verwerende partij verduidelijkt dat de keuze voor het (bijkomend) sequentieel i.p.v. simultaan horen van de betrokken partijen werd ingegeven door de veeleer bedreigende aard van eerdere contacten. Dat een gelijkaardige bedreiging niet kon uitgaan tijdens de zitting van 5 mei 2020 is evident, nu de bijeenkomst via een online platform is gehouden, maar de interne beroepsinstantie heeft door het niet simultaan horen van de betrokkenen willen anticiperen op de eventualiteit van oeverloze welles/nietes-tussenkomen, die in dit dossier door verzoekster worden aangestuurd. De interne beroepsinstantie heeft bijgevolg gemeend, met het oog op een sereen verloop van de zittingen, verzoekster aan het woord te laten, en daarnaast nog enkele bijkomende vragen te stellen, daar waar zij het nodig en nuttig achtte, en enkel daar waar zij verduidelijking benodigde of wenste, naast de verklaringen die reeds voorlagen.

Daarnaast meent verzoekster te kunnen vaststellen dat verwerende partij (ook) in de beslissing van 5 mei 2020 heeft nagelaten op de cruciale en specifieke elementen uit het dossier te antwoorden. Verwerende partij benadrukt dat dit niet correct is. Volgens haar moet dit in een

breder context worden gekaderd en sterk worden genuanceerd. In de beslissing van 5 mei 2020 heeft de interne beroepsinstantie immers toegelicht dat zij aanvaardt dat een schriftelijke registratie bij laboactiviteiten onwerkbaar is en dat meerdere vaststellingen mondeling werden opgemerkt. Die kunnen aldus noodzakelijkerwijze door de promotor noch door de begeleiders schriftelijk worden aangetoond. Daarbij heeft de interne beroepsinstantie gemeend dat geen elementen voorliggen die haar doen twifelen aan de waarachtigheid van de beoordeling door de promotor, noch aan de waarachtigheid van de inschatting door de begeleiders. Verwerende partij wijst erop dat de vaststellingen van de begeleiders niet door loutere ontkenningen door verzoekster van tafel kunnen worden geveegd. De grote precisie waarmee de begeleiders verslag hebben uitgebracht voor de interne beroepsinstantie van 17 februari 2020 getuigt van hun beoordelingswaarde.

Daarnaast lagen wel elementen voor die de interne beroepsinstantie, ook na de bijeenkomst van 5 mei 2020, ernstig deed twifelen aan de waarachtigheid van bepaalde beweringen van verzoekster, en die wel degelijk zwart op wit konden worden ontkend. Zo beweerde verzoekster dat zij geen hulp zou hebben gekregen bij de statistiek. Dit houdt zij nog steeds vol. Volgens verwerende partij toonden de e-mails van begeleider [B.] aan dat zij verzoekster bijzonder veel hulp heeft geboden bij het tot stand komen van statistiek. Verzoekster heeft ook ten stelligste ontkend dat zij hulp heeft gekregen van haar familie in dit verband, daar waar zij in minstens één versie van haar thesis haar familie uitdrukkelijk voor die hulp heeft bedankt, maar in de definitieve versie heeft zij deze zin verwijderd. Naar het oordeel van de interne beroepsinstantie behoeft het feit dat verzoekster door de medelezers wordt gecomplementeerd omwille van de goede statistiek dan ook geen verwondering, maar kon zijn niet anders dan vaststellen dat deze goede statistiek niet de reflectie van het eigen zelfstandige werk van verzoekster vormt. Verwerende partij stelt vast dat dit ook in het voorliggende verzoekschrift nog steeds wordt ontkend, daar waar de bedanking van verzoekster aan haar familie voor haar hulp met de statistiek zwart op wit wordt weergegeven. Dat het om een kladversie gaat, doet niet ter zake. Verwerende partij vraagt zich af waarom verzoekster haar familie zou bedanken voor de hulp als zij niet met de statistiek geholpen heeft.

Een tweede element betreft de bewering van verzoekster dat er geen oranje en blauwe symbolen in haar thesis zouden voorkomen, daar waar meerdere versies wel degelijk oranje en blauwe symbolen bevatten. Ook hier wordt zwart op wit (of beter: in kleur) aangetoond dat de versie van verzoekster, die zij bij hoog en bij laag aanhield, wordt weerlegd. Deze weerleggingen

hebben de leden van de interne beroepsinstantie gesterkt in hun vermoeden dat ook de overige vaststellingen die door de begeleiders werden gedaan, maar die zij omwille van de aard van de laboactiviteiten niet stelselmatig schriftelijk rapporteren, naar waarheid waren meegedeeld. Dit werd bovendien sterk ondersteund door het misverstand rond onder meer het begrip “feedback” dat bij verzoekster, alsook bij de beide medestudenten, heerste.

Ten derde beweerde verzoekster dat zij niet aanwezig was op de dag dat bij haar een foutieve handeling werd vastgesteld: zij had namelijk platen in de koelkast gezet tijdens het weekend om te incuberen en toen één van de begeleiders op zondag in het labo kwam om na te kijken, stelde zij deze grove fout vast, maar was het te laat om te corrigeren. Deze vaststelling meent verzoekster als volgt te kunnen weerleggen: *“De fout die de professor hier vermeldt, is niet door verzoekster gebeurd, want zij was niet aanwezig. Verzoekster was die dag om 12u mogen vertrekken om het lijk van haar opa te groeten [...]”*. Verwerende partij merkt op dat verzoekster hiermee precies toegeeft dat zij er die dag net wel was. Wat zij hier zelf bevestigt, is namelijk dat zij ‘die dag vroeger is mogen doorgaan’, maar dat impliceert dat zij er wel degelijk was. Verwerende partij heeft er alle begrip voor dat verzoekster, gelet op de omstandigheden, wellicht verstrooid was. Dit neemt echter niet weg dat zij, als gevolg van die onoplettendheid, een foutieve handeling heeft uitgevoerd, namelijk platen in de koelkast gezet, en dat de begeleider dit pas achteraf heeft kunnen vaststellen. Wat de vermeende substantiëring door de medestudenten van deze bewering van verzoekster aangaat, vraagt verwerende partij zich af of – als de begeleider dit pas achteraf heeft kunnen vaststellen – het niet aannemelijker is ervan uit te gaan dat de medestudenten dit niet op het ogenblik zelf van de proeven hebben kunnen vaststellen, veeleer dan ervan uit te gaan dat wat de begeleider heeft vastgesteld niet correct zou zijn.

Verwerende partij stipt aan dat deze illustraties uiteraard niet de enige elementen zijn waarop repliek is gegeven en het is ook niet zo dat de interne beroepsinstantie ‘slechts 2 minieme elementen’ aanhaalt, ‘stelt dat die niet zouden kloppen volgens haar om vervolgens alle ingrijpende grieven te negeren’, zoals verzoekster beweert. De leden van de interne beroepsinstantie hebben kennis kunnen nemen van meerdere punten waarop de promotor c.q. de begeleiders hebben getracht aan te geven hoe de punten tot stand zijn gekomen en welke daarbij de tekortkomingen zijn die bij verzoekster werden vastgesteld. Verwerende partij verduidelijkt dat niet al deze punten woordelijk werden overgenomen in de motivering van de interne beroepsbeslissing, maar de samenlezing van de aangebrachte beweringen, naast de punt

per punt weerleggingen door de promotor en de begeleiders hebben de interne beroepsinstantie overtuigd. Verwerende partij verwijst hiervoor naar het verslag van 5 mei 2020 en de bijlagen. Daarbij hebben de leden van de interne beroepsinstantie zich een algemene indruk kunnen vormen van de observaties en vaststellingen tijdens de laboactiviteiten en hoe het resultaat tot stand is gekomen. Aangaande de beweringen van verzoekster heeft de interne beroepsinstantie – net zoals verzoekster zelf – naast de motivering opgenomen in het verslag van 5 mei 2020, kennis kunnen nemen van de verschillende bijlagen bij het verslag van de vergaderingen van zowel 17 februari 2020 als 5 mei 2020, waarin meerdere beweringen van verzoekster worden weerlegd, daar waar nuttig en enigszins mogelijk. Vanuit die punctuele weerleggingen heeft de interne beroepsinstantie afgeleid dat de totstandkoming van het resultaat naar behoren werd verantwoord.

Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepsinstantie heeft gemeend uit een en ander te kunnen en moeten vaststellen dat, daar waar verzoekster een belang heeft om de vastgestelde tekortkomingen te ontkennen, namelijk met de bedoeling haar cijfer op de masterproef te zien verhogen, noch de promotor noch de begeleiders enig belang hebben om tekortkomingen te signaleren die er niet zouden zijn geweest. Verwerende partij kan zich hierbij niet van de indruk ontdoen dat verzoekster de tegenpartij, en zo ook de Raad, met detailopmerkingen wil overladen, die dan punt voor punt zouden moeten worden weerlegd, om zo het totaalbeeld te vertroebelen. Waar de interne beroepsinstantie echter niet in wilde meegaan, is een welles/nietes spel over welke beweringen verzoekster heeft geuit en of de promotor dan wel de begeleiders die al of niet kunnen weerleggen, daar waar goed geweten is dat dit in het kader van laboactiviteiten onmogelijk kan worden aangetoond. Volgens verwerende partij maakt dat de gemaakte vaststellingen op het moment dat zij zich hebben voorgedaan echter niet minder plausibel, wel integendeel, nu ze op de meeste punten wel kunnen worden aangetoond en/of weerlegd.

Verwerende partij stipt ook aan dat, hoewel de promotor c.q. de begeleiders verschillende beweringen van verzoekster wel degelijk weerleggen en de interne beroepsinstantie met die weerlegging in haar oordeel rekening heeft gehouden, logischerwijze – omwille van de aard van de laboactiviteiten in het algemeen en zo ook in dit specifieke geval – niet alle door een student geuite ontkenningen kunnen worden weerlegd. Volgens verwerende partij betekent dit echter niet dat studenten beweringen naar voor kunnen brengen, die de betrokken promotor en/of begeleiders dan maar moeten weerleggen. De bewijslast wordt zo omgekeerd, hetgeen

des te meer knelt gelet op het vermoeden van objectiviteit dat aan de promotor – en bij uitbreiding aan de begeleiders – kleeft. Het feit dat de meeste van de beweringen wel kunnen worden weerlegd, toont evenwel aan dat verzoekster het, zacht uitgedrukt, minder nauw neemt met de correctheid van haar beweringen.

Dat een aantal van de door verzoekster geuite beweringen door twee medestudenten – in duidelijk aan hen gesouffleerde bewoordingen – worden bijgetreden, toont volgens verwerende partij niet aan dat die beweringen een correcte weergave zouden zijn. Verzoekster werpt op dat ‘3 van de 3 studenten verklaren dat er geen feedback is geweest’ en dat dit gegeven zou aantonen dat ‘er dan wel iets mis zal zijn met de verstrekte begeleiding’. Door naar voor te schuiven dat het gaat om alle drie de studenten, en dus 100%, lijkt deze voorstellingswijze meteen alomvattend, maar volgens verwerende partij trekt verzoekster de verhoudingen volledig uit de context. Zij wijst erop dat sinds 2012-2013 op het betrokken labo 22 meesterproeven zijn doorgegaan, waarbij geen enkele student zijn/haar score heeft betwist, met uitzondering van deze ene studente nu, terwijl steeds dezelfde werkwijze van begeleiding en evaluatie werd gehanteerd. Van deze 22 studenten is er dus slechts één die het behaalde resultaat betwist en zijn er slechts drie studenten die menen dat zij ‘onvoldoende werden begeleid’. Bovendien is het duidelijk dat zij dit doen omwille van een lager cijfer dat zij wellicht niet hadden verwacht. Verwerende partij benadrukt dat het gaat om een bijzonder klein aantal ten aanzien van het totaal aantal studenten.

Verwerende partij stipt aan dat uit het online horen van de medestudenten op 5 mei 2020 is gebleken dat zij bij het begin van de laboactiviteiten wel degelijk uitleg hebben gekregen over de gebruikte technieken, over de te volgen methoden en over hun planning, stap voor stap, en dat zij die planning hebben gevolgd, daar waar verzoekster beweert dat zij bij het begin van de laboactiviteiten geen uitleg zou hebben gekregen. Op dit punt wordt de bewering van verzoekster alvast weerlegd. De medestudenten bevestigen eveneens dat zij een wekelijkse planning kregen, dat zij de resultaten in Excel tweewekelijks moesten doorsturen en dat de begeleiders daarop aanwijzingen gaven over welke proeven eventueel herhaald moesten worden. Deze aanwijzingen gebeurden soms schriftelijk, soms ook mondeling. Dus ook op dit punt wordt de bewering van verzoekster weerlegd. Verwerende partij stelt vast dat de medestudenten ook aangeven dat, in tegenstelling tot wat verzoekster beweert, zij een laboschrift moesten bijhouden, niet enkel in Excel, maar dat de resultaten handgeschreven moesten worden genoteerd. Verzoekster acht deze werkwijze mogelijk niet ‘van deze tijd’,

maar de inschatting van de noodzaak om notities bij te houden wordt door de promotor c.q. de begeleiders gemaakt, niet door de studenten. Verzoekster kan de mening zijn toegedaan dat zij de gegevens beter in Excel kan bijhouden, maar dat is dan haar initiatief om dit bijkomend te doen. De instructie hoe het wel moet gebeuren, is gegeven – en dat wordt door de medestudenten ook zo bevestigd – en als verzoekster verkiest om daarvan af te wijken, had zij dit minstens met de begeleiders mogen/moeten overleggen, wat niet is gebeurd. Dat de zeer summiere notities van verzoekster duidelijk niet volstaan mag, volgens verwerende partij, blijken uit de vergelijking van de notities van verzoekster met de notities uit een neutraal laboschrift, waaruit ter illustratie van hoe een laboschrift er naar alle verwachting zou moeten uitzien de notities zijn genomen bij het begin van de thesis, in de loop van de thesis en bij het einde van de thesis. Verwerende partij merkt op dat de medestudenten ook aangeven dat zij met de begeleiders ongeveer tweewekelijks hebben samengezeten voor bespreking en dat zij meerdere versies van hun thesis mochten doorsturen, waarop de begeleiders hun commentaren gaven. Bij wijze van illustratie verwijst verwerende partij naar één van de thesisversies van verzoekster, die bestaat uit 48 bladzijden tekst en waarop maar liefst 40 commentaren voorkomen. Verwerende partij vraagt zich af hoe men als begeleider nog meer feedback kan geven.

Verwerende partij stelt dat de medestudenten tijdens de online bijeenkomst van 5 mei 2020 aan de interne beroepsinstantie aldus een aantal preciseringen hebben gegeven, waaruit deze heeft kunnen afleiden dat de begeleiding naar behoren verloopt en dat de perceptie van deze drie studenten de uitzondering is, en duidelijk niet de regel. Verwerende partij wijst erop dat studenten al eens een afwijkend beeld hebben van hoe hun resultaat tot stand is gekomen en hoe hun werk moet worden ingeschat. Sommigen onder hen kunnen echter beter dan anderen aanvaarden dat zij in hun activiteiten bepaalde tekortkomingen vertonen waardoor zij geen hoger cijfer dan verwacht behalen. Dat de stagebegeleiders zeer goed weten welke laboactiviteiten bij welke individuele student niet naar behoren zijn verlopen en hoe dat komt, mag blijken uit de gedetailleerde weergave van wat in het labo is gebeurd en van de andere stageactiviteiten door onder meer de begeleiders.

Verwerende partij verduidelijkt dat de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing van 5 mei 2020 tot haar besluit is gekomen op basis van zowel de initiële verklaringen (17 februari 2020) als de bijkomende verklaringen (5 mei 2020), telkens aangevuld met meerdere bijlagen, waaruit globaal blijkt dat het eindcijfer van verzoekster voldoende kan worden verantwoord.

Dit besluit is immers gevormd in het licht van de totstandkoming van de resultaten, aan de hand van het evaluatieformulier dat de opleiding gebruikt als leidraad voor het scoren van masterproeven, en zoals toegelicht door de verschillende verklaringen. Volgens verwerende partij is de interne beroepsinstantie dus niet overgegaan tot het expliciteren van een antwoord op elk van de door verzoekster geuite beweringen. Zoals ook de scores voor de laboactiviteiten kunnen worden gevormd door een algemene indruk in de observatie, heeft de interne beroepsinstantie gemeend zich, op basis van de mondelinge en schriftelijke verklaringen van zowel de promotor als van de begeleiders, een algemene indruk te mogen vormen van het beeld dat de begeleiders zich op hun beurt hebben gevormd in de beoordeling van verzoekster. Bij de beoordeling van de studenten wordt immers in toepassing van het evaluatieformulier gescoord binnen een vork, namelijk van 17 tot 20, van 14 tot 16, van 10 tot 13, of minder dan 10, gebaseerd op een globaal beeld vastgesteld tijdens de laboactiviteiten, en niet door – wat verzoekster lijkt te insinueren – te vertrekken van 20/20 waarvan na het registreren van elke vastgestelde fout of onnauwkeurigheid een punt zou worden afgetrokken. Deze zienswijze verklaart volgens verwerende partij wellicht waarom verzoekster zoveel mogelijk gesignaleerde tekortkomingen tracht te ontkennen, op welke wijze dan ook, in de hoop dat zij daardoor de aftrek tot een minimum kan beperken en zo tot een hoger cijfer kan komen. Zo werkt het echter niet. Globaal leidt een algemene indruk in de observatie en vaststellingen van de laboactiviteiten tot een cijfer dat binnen één van de voormelde vorken ligt. Daarbij wordt uitgegaan van een aantal basiscompetenties, en wanneer een student deze overstijgt, kan een hoger cijfer worden bereikt. Dit is dus de omgekeerde werkwijze dan wat verzoekster lijkt te veronderstellen.

Verwerende partij neemt verder akte van het feit dat verzoekster aanvaardt dat een vermoeden van objectiviteit aan een professor kleeft, maar ze stelt wel vast dat verzoekster het oordeel en de woorden van een professor – in dit geval van de promotor – stelselmatig in twijfel trekt. Het feit dat de promotor voor de dagelijkse opvolging van de laboactiviteiten in zijn objectiviteit meent dat hij op de beoordeling van de begeleiders mag afgaan, ligt in het verlengde van deze objectiviteit. Verzoekster doet in deze procedure de betrokken begeleiders haast als ‘doorsneestudenten’ af, wat zij geenszins zijn, en tracht op deze manier hun geloofwaardigheid aan te tasten. Zij hebben trouwens allen hun masterdiploma reeds behaald. Meer nog, zij werden allen – weliswaar in verschillende mandaatsoorten – aangesteld nadat zij met succes een veeleisende selectieprocedure hebben doorlopen. Aangezien de Universiteit Antwerpen een publiekrechtelijke instelling is, gebeuren deze aanstellingen volgens een publiekrechtelijke

selectieprocedure die bijzondere eisen stelt aan de kwalificaties en competenties van de betrokken kandidaten, en *a fortiori* van diegenen die effectief geselecteerd worden. Eén van de begeleiders, mevrouw [B.] is trouwens aangesteld op een FWO-mandaat waarvoor, zoals de Raad ongetwijfeld weet, de vereisten erg hoog liggen. Op basis van dergelijke vereisten kan volgens verwerende partij dan ook worden gesteld dat eenzelfde vermoeden van objectiviteit aan het oordeel van de begeleiders in de begeleiding van ‘echte’ studenten kleeft. Deze objectiviteit wordt door verzoekster overigens niet door ernstige elementen weerlegd, enkel door eigen beweringen waarvoor – en dan nog slechts voor sommige – de substantiëring wordt gezocht in de beweringen van één of twee medestudenten. Verwerende partij benadrukt dat het geen betoog hoeft dat sommige studenten al eens sneller durven over te gaan tot inschikkelijkheid wanneer ze door een medestudent worden gevraagd om standpunten in te nemen ten aanzien van een beoordelaar. Sommige studenten durven namelijk ten aanzien van hun peers niet anders, andere studenten willen al eens uiting brengen aan een vorm van misplaatste solidariteit. Een en ander doet volgens verwerende partij ook in deze zaak minstens vermoeden dat een gelijkaardige situatie zich heeft voorgedaan. Daarnaast mag het duidelijk zijn dat de beoordelaars zaken aankaarten die fout zijn gelopen tijdens de laboactiviteiten of die minstens niet zijn verlopen zoals het hoort (bv. het niet steeds proper achterlaten van het labo; bv. opengescheurde gele afvalcontainer), wat ook de gebeurlijke eigen nalatigheid van de medestudenten impliceert, zodat zij – althans na de feiten – inzagen dat zij mogelijk wel eens mee nalatig konden zijn geweest en haast niet anders konden dan bepaalde stellingen ontkennen. Verwerende partij is dan ook van mening dat de aangevoerde ‘verklaring’ van medestudenten de beweringen van verzoekster geenszins kan onderbouwen en durft erop aandringen dat de beweringen van deze medestudenten nog steeds met de nodige omzichtigheid zouden moeten worden benaderd. De bijkomende – en met hun oorspronkelijke verklaringen op verschillende punten tegenstrijdige – verklaringen van de medestudenten op 5 mei 2020 ondersteunen haar stelling.

Zoals de raadsman van verzoekster zelf reeds ter zitting van 17 februari 2020 heeft aangegeven, zou de belangrijkste reden voor het indienen van het intern beroep zijn tot een begrip te komen van hoe het eindresultaat voor de masterproefstage tot stand is gekomen en dit aan de hand van twee vragen, namelijk (1) de motivering van de scores en (2) de oorsprong van de punten. De interne beroepsinstantie was van oordeel dat de beoordelaars tijdens de zitting van 17 februari 2020 op beide vragen een toereikende toelichting hebben gegeven die het behaalde eindresultaat naar behoren verantwoordt, en die ook wordt weergegeven in het verslag waarvan verzoekster

kennis heeft kunnen nemen, zodat zij tot dit begrip zou kunnen komen. Verwerende partij stelt dat het inmiddels duidelijk is dat het verzoekster niet te doen is om tot een begrip te komen van het eindresultaat. Het gaat haar louter en alleen om haar cijfer te zien verhogen omdat zij zelf van oordeel is dat zij een hoger cijfer verdient, ongetwijfeld gebaseerd op de resultaten voor andere opleidingsonderdelen, die echter niet eenzelfde praktijkinstek hebben, een instek waar het bij verzoekster, zoals door de begeleiders uiteengezet, minder wil vlotten.

Tot slot wil verwerende partij benadrukken wat naar haar mening wel de essentie van de zaak is: verzoekster heeft een creditbewijs behaald, maar heeft in de praktijkoefeningen meerdere fouten of foutjes begaan – over de gradatie ervan kan men discussiëren – maar haar cijfer is het gevolg van een deskundige beoordeling, vanuit verschillende invalshoeken die weliswaar divergeren, maar die naar behoren werden verantwoord, en die naar alle redelijkheid is tot stand gekomen. De divergentie is het gevolg van de invalshoek van de verschillende expertisedomeinen en het onderwerp van de evaluatieonderdelen, maar de waarde van de begeleiding en beoordeling is grotendeels in/door de eigen perceptie van verzoekster verloren gegaan.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster vooreerst vast dat verwerende partij nog steeds nalaat in te gaan op de essentie van haar beroep en dat er nog steeds argumenten worden aangehaald die niet overeenstemmen met de realiteit. Zij verwijst dan ook naar haar uitvoerig uiteengezet verzoekschrift en vult nog enkele elementen aan in reactie op de antwoordnota van verwerende partij.

Zo verandert de promotor volgens verzoekster nogmaals zijn eigen versie op verschillende punten: in het verslag van de interne beroepsinstantie van 5 mei 2020 liet men twee doctoraatsstudenten getuigen dat de promotor om 13u had samengezeten met begeleiders [J.] en [B.]. In het verslag van de interne beroepsinstantie van 17 februari 2020 wordt vermeld dat de promotor om 12u punten heeft gegeven en om 13u de begeleiders heeft gesproken. Volgens verzoekster heeft de promotor op de proefverdediging van 23 januari 2020 geen vragen gesteld. Het kwam ook over alsof hij de thesis nog niet had gelezen.

Verzoekster wijst erop dat er geen enkel schriftelijk bewijs is dat een dergelijk overleg tussen de professor en de begeleiders heeft plaatsgevonden. Nochtans zou men een schriftelijke neerslag mogen verwachten, op zijn minst van de (lage) score en bijhorende argumentatie. Verzoekster betwijfelt dan ook ten stelligste dat dit overleg heeft plaatsgevonden want, ten

eerste, op 13 februari 2020 kon de promotor haar geen enkele correcte feedback geven. Ten tweede, beide begeleiders bevestigen per e-mail op 12 februari 2020 dat de feedback nog moet worden gegeven. Ten derde is de argumentatie van de score pas door de promotor opgemaakt nadat verzoekster intern beroep had ingesteld.

Vervolgens stipt verzoekster aan dat de houding van haar vader helemaal niet intimiderend was. De ombudsvrouw, die op het feedbackgesprek met de promotor aanwezig was en ook onmiddellijk daarna in gesprek ging met verzoekster en met haar vader, heeft dit nooit zo gemeld. Verzoekster herhaalt dat tijdens haar gesprek met de promotor, de promotor geen enkele concrete feedback heeft gegeven, met de houding van haar vader als flauw excuus. Op die manier wou hij de ware toedracht, met name dat er nog geen feedback is gegeven door de begeleiders, verhullen. Volgens verzoekster heeft de promotor haar evenwel bedreigd door de te zeggen dat het geen zin had om in beroep te gaan. Het enige wat ze hiermee zou kunnen bereiken was het behoud van haar punten of de verplichting om een nieuwe thesis te schrijven in een ander labo. Verzoekster verduidelijkt nog dat haar vader aanwezig was bij het feedbackgesprek op haar speciaal verzoek omdat de dag voordien een studente wenend uit het feedbackgesprek met een andere professor was gekomen. Het is voor haar nog steeds niet duidelijk waarom haar vader niet aanwezig mocht zijn tijdens dat feedbackgesprek.

Verder benadrukt verzoekster dat zij in beroep gaat tegen het deelpunt dat de promotor heeft gegeven, namelijk 10,5/20. Het lage eindresultaat van 13/20 is een gevolg van het onterecht gegeven deelpunt van de promotor.

Zij stelt ook vast dat geen van de tegenstrijdigheden die zij tijdens de bijeenkomst van 5 mei 2020 heeft aangehaald, worden vermeld in het verslag. Beide begeleiders, die deze tegenstrijdigheden hebben verkondigd, werden bovendien niet meer verhoord. Volgens verzoekster is het verslag van 5 mei 2020 dus absoluut geen samenvatting, maar wel een gekleurde interpretatie van de interne beroepsinstantie zelf. Verzoekster protesteert ook nogmaals tegen de insinuatie ‘veeleer bedreigende aard van eerdere contacten’. Dit is immers absoluut onjuist en kan niet als excuus worden gebruikt om geen substantiëring te geven over de lage deelscore. Er was geen sprake van feedback op 13 februari 2020 en de promotor werd zelfs kwaad toen zij hem de e-mails van begeleiders [J.] en [B.] voorlegde waarin beiden hebben verklaard dat de promotor de dag voor het feedbackgesprek bij hen was langsgekomen voor het

verzamelen van feedback. De promotor gebruikte het gesprek eerder om verzoekster te intimideren en haar plan om in beroep te gaan als een dom idee te beschouwen.

Verzoekster wijst erop dat twee medestudenten de tegenstrijdigheden ook hebben bevestigd. Zij wordt echter wel valselijk beschuldigd van alles dat er verkeerd is gegaan (of zagezegd gebeurd zou zijn) in het labo, zonder enige vorm van bewijs en zonder enige mondelinge feedback op het moment zelf. De waarachtigheid van de inschatting door de begeleiders kan aldus niet anders dan in vraag worden gesteld.

Zo blijkt volgens verzoekster uit de bijlagen overduidelijk dat zij alle statistieken zelf heeft verwerkt. Ze heeft de statistiek eerst zelf gemaakt en dan via e-mail aan begeleider [B.] voorgelegd ter bevestiging. Verzoekster benadrukt dat zij de statistiek eigenhandig heeft gemaakt, zonder hulp van de begeleiding en tevens zonder hulp van haar ouders. Ze vindt het ook hallucinant om te constateren dat verwerende partij haar puntenscore argumenteert met dergelijke vermoedens of verzinsels. De complimenten voor haar goede statistiek zijn dan ook het bewijs van haar zelfstandig werk. Verzoekster vraagt zich af waarom begeleider [B.] haar zou complementeren met haar goed statistisch werk als ze de statistiek toch zelf zou hebben gemaakt. Volgens verzoekster is dit volstrekt tegenstrijdig met de gegevens in het dossier.

Wat de kleuren in de grafiek betreft, merkt verzoekster op dat verwerende partij voordien beweerde dat zij pas na aandringen van de begeleiding de kleuren heeft aangepast. De begeleiders hebben echter nooit gevraagd om de kleuren aan te passen. Volgens verzoekster kan die vraag bovendien niet mondeling zijn gebeurd, aangezien het op dat moment kerstvakantie was en er geen face-to-face of telefonisch contact meer was. Het gaat dan ook om een argument van de promotor dat op niets berust. Verzoekster verduidelijkt nog dat er in haar meesterproef geen oranje-blauwe grafieken staan. Zij heeft op eigen initiatief de grafieken op een professionele manier weergegeven in haar meesterproef. Ze heeft hierover trouwens een compliment van de medelezers gekregen.

Wat het plaatsen van de platen in de koelkast betreft, benadrukt verzoekster dat deze fout in de namiddag is gebeurd, op een ogenblik dat zij al vertrokken was. De medestudenten geven hun fout overigens zelf toe en ze wisten nog goed dat verzoekster toen niet aanwezig was en dus niet verantwoordelijk kan zijn voor deze fout. Verzoekster merkt op dat beide medestudenten dit ook schriftelijk hebben bevestigd. Zij hebben voor de interne beroepsinstantie van 5 mei 2020 bovendien verklaard dat ze achter al hun verklaringen staan. Verzoekster wijst erop dat

zij dit niet aan hen heeft gesouffleerd. Zij voegt hiervoor nog een screenshot van een chat toe als bewijs. Ze vindt het ook absoluut onbegrijpelijk dat de interne beroepsinstantie een zo voor de hand liggend bewijs negeert en zelfs geen moeite doet om de begeleiding hierover te bevragen.

Verzoekster stelt vast dat de interne beroepsinstantie wijselijk nalaat om alle tegenstrijdigheden te bespreken. Ze heeft de argumentatie voor de score, die door de promotor werd opgemaakt op 15 februari 2020, op alle punten weerlegd. Volgens verzoekster worden haar weerleggingen soms ook aanvaard door verwerende partij, bijvoorbeeld wat Black Friday betreft. Ze merkt op dat de Raad reeds heeft aangegeven dat het niet gaat over een welles-nietes spel van beweringen, maar dat het gaat over pertinente opmerkingen van verzoekster met betrekking tot kritiek die zij toegedicht krijgt en die gehanteerd wordt om het cijfer op te baseren. Als de basis voor deze kritiek/beoordeling immers niet kan worden aangetoond, dan wel wordt weerlegd, tast dit immers de beoordeling aan. Verzoekster benadrukt dat zij geen subjectieve elementen oplijst, maar dat zij zeer concreet aantoonst waar de bemerkingen objectief falen. De interne beroepsinstantie reageert hier echter niet op. Zij stelt dat de argumenten waar zij duidelijk het tegendeel heeft bewezen of die berusten op verzonnen verklaringen door de begeleiders, uit de argumentatie voor de score worden gehaald. Met deze foutieve argumentatie wordt ook een verkeerd beeld geschetst van haar competenties.

Verder merkt verzoekster op dat er in het verleden wel degelijk onregelmatigheden zijn gebeurd, waarvan zij het bewijs (chatbericht) bijvoegt. Volgens verzoekster is het wel de eerste evaluatie door de begeleiders [J.] en [B.]. Waarschijnlijk is het ook het eerste jaar dat de deelpunten na tussenkomst van de ombudsvrouw werden meegedeeld. Door het kennen van de deelpunten, komen onregelmatigheden veel beter naar boven.

Daarnaast stipt verzoekster aan dat zij nooit heeft beweerd dat zij in het begin geen uitleg heeft gekregen. Zij heeft nooit ontkend dat er een wekelijkse planning was en dat tweewekelijks het resultaat moest worden doorgestuurd. Ook hier worden woorden in haar mond gelegd die niet juist zijn. Wat betreft het laboschrift, benadrukt verzoekster dat zij dit altijd heeft bijgehouden op identieke wijze als haar twee medestudenten. Hierdoor is ze van mening dat dit door de begeleiders niet juist gecommuniceerd werd met de studenten. Ze hadden er aldus geen weet van dat ook de resultaten in het laboschrift moesten worden bewaard. Tijdens de labostage zijn er overigens nooit opmerkingen gekomen vanwege de begeleiding over de manier waarop het

laboschrift door de drie studenten werd bijgehouden. Volgens verzoekster kan men zich hier dan ook de terechte vraag stellen waarom de begeleiding niet vroeger heeft opgetreden en waarom verzoekster als enige van de drie studenten hierop afgerekend wordt. Verzoekster verduidelijkt dat ze altijd stipt de resultaten in Excel heeft doorgestuurd.

Verzoekster vindt 40 opmerkingen op een thesis van 48 bladzijden, dus minder dan één annotatie per bladzijde, geen overdreven commentaar. Het overgrote deel van de opmerkingen ging volgens haar dan nog over de vorm van de tekst en niet over de inhoud. Er kan alleszins onmogelijk worden geconcludeerd dat er verschillende tekortkomingen aan verzoekster werden meegegeven.

Verzoekster geeft ook aan dat ze geenszins de kwaliteit en de competenties van de twee begeleiders in vraag stelt, maar wel hun objectiviteit in de argumentatie van haar score. Tijdens de labostage kreeg zij immers niets dan lovende (schriftelijke) commentaar, terwijl na de stage plotseling alles wat verkeerd was gegaan aan haar werd toegerekend. Verzoekster heeft steeds gevraagd naar bewijzen van deze beschuldigingen, maar tot op heden is dat niet geleverd. Ze kan dan ook niet anders dan de objectiviteit van de twee begeleiders in vraag stellen. Het is bovendien verwonderlijk dat geen van beide gehoord zijn door de interne beroepsinstantie op 5 mei 2020, terwijl zij de enigen zijn die deze tegenstrijdigheden kunnen becommentariëren.

Ten slotte voegt verzoekster voor de goede orde ook de beoordeling toe die zij heeft gekregen voor haar vier maanden durende stage in de apotheek. Dit is totaal het tegenovergestelde van de beoordeling van de promotor. Verzoekster krijgt immers als beoordeling: ‘zeer gemotiveerd’, ‘neemt initiatief’, ‘taken zelfstandig afwerken’, ‘werkt goed in teamverband’, ‘stelt relevante vragen’ en ‘verwerkt snel informatie’.

Beoordeling

In het kader van de interne beroepsprocedure beweert verzoekster dat zij louter de vermelding van het cijfer 13 op 20 heeft ontvangen van de masterproefcoördinator. Zij stipt ook aan dat het haar onduidelijk is hoe de competenties werden gequoteerd en wat de onderliggende quoterings zijn van de promotor enerzijds en van de externe lezers anderzijds.

De Raad leest hieromtrent onder meer het volgende in de aangevochten beslissing:

“De verdediging bestaat uit een mondelinge presentatie en een ondervraging welke zich beperkt tot inhoudelijke vragen van de medelezers. Het proefschrift is een schriftelijk werkstuk dat het eindproduct is na literatuurstudie, te verwerken door de student en na praktijktoets door labo-experimenten. Hoe de labo-experimenten op zich verlopen, en die dus door de promotor (en de facto door diens begeleiders) moeten worden beoordeeld, voorafgaandelijk aan de presentatie, heeft op het schriftelijke werkstuk een onrechtstreekse, maar geen rechtstreekse invloed. Immers, het eindproduct staat mee in functie van de eigen verwerking door de studente, maar ook van de wijze waarop die verwerking tot stand komt, en kan in meer of mindere mate worden beïnvloed door de hulp die de studente daarin krijgt, zoals dit bij de studente het geval was door de continue begeleiding die zij in de totstandkoming van haar thesis heeft gekregen. Eventuele vragen dan wel opmerkingen door de promotor nadat het schriftelijk werkstuk als eindproduct is afgewerkt, zouden dan ook niet dienstig zijn geweest, aangezien de studente de detailopmerkingen over haar labo-activiteiten in de loop van de labo-experimenten reeds had bekomen van de begeleiders. Het experimentele werk waarop de beoordeling door de promotor hoofdzakelijk is gebaseerd m.b.t. de thesis is dan al gebeurd en kan op het ogenblik van de (proef)verdediging niet meer geredigeerd worden.”.

De Raad leest hierbij dat de wijze waarop de labo-experimenten verlopen slechts een onrechtstreekse invloed heeft op het schriftelijke werkstuk. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat het eindproduct mee in functie staat van de eigen verwerking van de labo-experimenten door de student, maar ook van de wijze waarop die verwerking tot stand komt. Deze kan in meer of mindere mate zijn beïnvloed door de hulp die de student krijgt.

Tegelijk echter geeft de interne beroepsinstantie aan dat het experimentele werk waarop de beoordeling door de promotor hoofdzakelijk is gebaseerd betreffende de thesis dan al is gebeurd. Deze beoordeling kan op het ogenblik van de verdediging niet meer geredigeerd worden.

De Raad leest verder nog dat de interne beroepsinstantie, met betrekking tot de scores voor de thesis, aangeeft dat de beoordeling door de promotor een andere basis heeft dan deze van de medelezers. De beoordeling van deze laatste heeft namelijk de thesis als eindproduct als basis. De beoordeling door de promotor zou daarentegen de laboactiviteiten als maatstaf hebben.

Tegen deze achtergrond raakt de Raad het noorden kwijt bij het bepalen van het referentiekader dat de promotor hanteert als hij een score van 10,5 op 20 aan verzoekster toekent, terwijl beide medelezers een score van meer dan 15 op 20 toekennen. In het licht van deze onduidelijkheid tast de Raad dan ook in het duister wat de toch wel aanzienlijke scoreverschillen tussen de promotor en de medelezers betreft.

Daarbij komt dat de Raad op het beoordelingsformulier van de promotor vaststelt dat hij verzoekster op de diverse aspecten van het “labogedrag” (25% van de totaal score) telkens de score 6 op 10 toekent en voor de elementen “kritisch-wetenschappelijke benadering” (30% van de totaalscore), “resultaten en discussie” (30% van de totaalscore) en “opstellen van het einddocument” (15% van de totaalscore) ieder sub-aspect met de score 5 op 10 evalueert.

De Raad stelt vast dat deze drie laatste elementen sterker aan het eindproduct, de masterproef zelf, gelinkt zijn. Ze komen bovendien vrijwel overeen met de aspecten die de medelezers moesten beoordelen, met name ‘wetenschappelijke context’ (25% van de totaalscore), ‘methodologie’ (15% van de totaalscore), ‘resultaten en discussie’ (50% van de totaalscore) en ‘opbouw van het einddocument’ (10% van de totaalscore). Het komt de Raad dan ook voor dat in de score van de promotor het labogedrag van de student voor 25% meetelt, en dat 75% van de score het schriftelijke werkstuk betreft. Zoals reeds aangehaald, heeft de beoordeling van de medelezers louter het eindproduct als basis. Precies voor dat eindproduct gaven elk van de medelezers verzoekster een score van meer dan 15 op 20, doch de promotor komt hiervoor niet verder dan 10/20.

De Raad stelt vast dat de medelezers op de vier elementen die zij moesten beoordelen, waarvan de sub-aspecten niet volledig identiek zijn (qua topics en weging) aan deze van de drie elementen betreffende het werkstuk die de promotor moest beoordelen, telkens een score tussen 7 en 9 op 10 hebben toegekend. Dit resulteerde in eindscores van respectievelijk 15,7/20 en 15,15/20.

De score die de medelezers gaven ziet er meer bepaald als volgt uit:

Wetenschappelijke context (25%)

- Wordt het onderwerp gesitueerd binnen de bredere wetenschappelijke context? (20%)	8	–	7	-
Formulering van de doelstellingen (5%)	8	–	7	

Methodologie (15%)

- Is de methodologie voldoende uitgewerkt (7,5%)	7 – 8	- Is de
methodologie begrijpbaar uitgelegd (7,5%)	7 – 7	

Resultaten en discussie (50%)

- Worden de resultaten duidelijk voorgesteld? (20%)	8 – 8
- Zijn de resultaten correct en kritisch verwerkt en geanalyseerd? (20%)	8 – 8
- Structuur en leesbaarheid van de discussie (10%)?	8 – 7

Opbouw van het einddocument (10%)

- Heldere en logische opbouw, met samenhang tussen de verschillende onderdelen? (4%)	8 – 8
- Taalgebruik (3%)	8 – 7
- Kwaliteit van tabellen-figuren en grafieken en referenties (3%)	8 – 9

De eerste externe beoordelaar, die kwam tot een totaalscore van 15,7/20, voegde daarnaast als opmerking toe: “moeilijk onderwerp met een inleiding die aanvankelijk verwarring oproept. Methodes goed beschreven, maar doelstellingen te ver doorgedreven en soms is de probleemstelling niet goed afgelijnd. Resultaten OK, discussie beperkt.”. De tweede medelezer, die kwam tot een totaalscore van 15,15/20, gaf “kiemen in italic zetten” als opmerking mee.

Wat de promotor betreft, stelt de Raad de volgende scoreverdeling vast:

Labogedrag (25%)

- Inzet en stiptheid (5%)	6
- Gaat op constructieve wijze om met collega's en (hun) eventuele opmerkingen (5%)	6
- Zelfstandigheid van werken (5%)	6
- Uitvoering van gebruikte methoden (10%)	6

Kritisch-wetenschappelijke benadering (30%)

- Kan de student zelfstandig juiste conclusies trekken uit het literatuuronderzoek (10%)	5
- Kan de student het onderwerp goed situeren binnen de bredere wetenschappelijke context(10%)	5
- Staat de student kritisch t.o.v. de gebruikte methodologie (10%)	5

Resultaten en discussie (30%)

- Kan de student zelfstandig nauwgezet gegevens verzamelen? (10%)	5
- Kan de student zelfstandig de resultaten correct & kritisch verwerken ? (10%)	5
- Kan de student de resultaten interpreteren in een bredere context? (10%)	5

Opstellen van het einddocument (15%)

- Is de student in staat zelfstandig een aanzet tot een wetenschappelijk tekst te schrijven? (10%)	5
- Kan de student een duidelijke samenhang tussen de onderdelen bekomen (5%)	5

Ondanks het niet-identieke karakter van de beoordelingsschalen voor de promotor enerzijds en de medelezers anderzijds vallen de parallellen tussen beiden op wat het eindproduct betreft.

Laat dit nu precies, anders dan het labogedrag, de aspecten zijn die de promotor met de laagste score heeft beoordeeld. Hij heeft elk sub-aspect van “kritisch-wetenschappelijke benadering”, “resultaten en discussie” en “opstellen van het einddocument” immers met een score van 5/10 beoordeeld, terwijl hij voor alle sub-aspecten van “labogedrag” telkens een score van 6/10 heeft toegekend.

Hoewel de promotor geen opmerkingen heeft geformuleerd in het beoordelingsformulier, stelt de Raad vast dat naderhand een document ‘Motivatatie score promotor’ is bijgebracht. Dit document bevat weliswaar verduidelijking bij de door de promotor toegekende scores, maar brengt geen duidelijkheid in de hierboven toegelichte desoriëntatie waar de Raad bij de lectuur van de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie mee wordt geconfronteerd.

De Raad leest in het document ‘Motivatatie score promotor’, in het licht van de onduidelijkheid over de vraag of de score het labowerk, al dan niet rechtstreeks, dan wel het eindproduct betreft, immers heel wat opmerkingen die de score moeten onderbouwen die proces-gerelateerd zijn. Opvallend hierbij is dat belangrijke onderdelen van de motivering van de score van de promotor zijn ingegeven door de voorvallen tijdens de labo-werkzaamheden, waar zij door de begeleiders zijn vastgesteld en waarvan de Raad aanneemt dat zij de promotor erover hebben bericht, en niet door de voorgestelde eindversie van de masterproef. Dit klemmt des te meer nu de omschrijving van drie van de vier criteria veeleer laten aannemen dat zij de beoordeling van het eindproduct betreffen (met name “kritisch-wetenschappelijke benadering”, “resultaten en discussie” en “opstellen van het einddocument”).

Daarbij komt ook dat enkele keren, in meer of minder bedekte terminologie, wordt aangegeven dat verzoekster voor het becommentarieerde scoringselement eigenlijk niet zou mogen slagen, doch dat zij om haar niet te hinderen in haar studievoortgang een score van ‘10-13’ (wat op het scoreformulier resulteerde in een score van 5/10) kreeg toegewezen. Indien de beoordelaar van oordeel is dat werkpunten of tekortkomingen zo manifest zijn, ziet de Raad niet goed in waarom hij deze niet op zijn minst in het beoordelingsformulier heeft aangehaald, doch deze pas later in het document “Motivatatie score promotor” heeft vermeld. Ten overvloede zou men zich zelfs kunnen afvragen waarom verzoekster dan nog de score van 5/10 kreeg toegekend.

Tegen die achtergrond kan de beslissing van de interne beroepsinstantie geen stand houden. Het is de Raad immers niet duidelijk hoe het verschil van de score van de medelezers, die beiden

het eindproduct een score van meer dan 15/20 hebben toebedeeld, enerzijds, en de score van de promotor (10,5/20) anderzijds zich laat verklaren.

De Raad merkt in deze ook nog op dat sommige elementen uit het document “Motivatatie score promotor”, vermeld om een beoordelingsaspect te onderbouwen dat zonder twijfel het eindproduct betreft, niet onmiddellijk relevant en pertinent lijken. Zo is het bijvoorbeeld misschien betreurenswaardig dat verzoekster het moeilijk heeft in een e-mail een duidelijke vraag te formuleren. Een andere vraag is in hoeverre deze vaststelling de score voor de zelfstandigheid van verzoekster om een aanzet tot een wetenschappelijk tekst te schrijven kan dragen. Ten overvloede zou de Raad in het document “Motivatatie score promotor” misschien zelfs enige verbetering kunnen ontwaren. Zo valt het de Raad, weliswaar volledig ten overvloede, op dat de vermelding dat verzoekster de begeleiders dankt voor het steeds nalezen en verbeteren van de masterproef als argument moet dienen voor het feit dat de continue bijsturing door de begeleiders cruciaal was om deze thesis aan de eindcompetenties voor een meesterproef geneesmiddelontwikkeling te kunnen laten voldoen. Ten overvloede rijst daarnaast bijvoorbeeld ook de vraag naar de draagkracht van de opmerking dat verzoekster tegen de begeleider zou hebben gezegd niet te weten hoe in XLS een standaarddeviatie moet worden berekend, doch dat zij gelukkig familie heeft om daarmee te helpen, hetgeen volgens het motivatiedocument ook in het dankwoord van de thesis staat, om de score die verzoekster is toegekend voor de mate waarin zij in het kader van haar masterproef kritisch stond ten opzichte van de gebruikte methodologie te verantwoorden.

Het komt de Raad niet toe zich uit te spreken over de grond van de zaak en de Raad hoedt er zich voor de plaats in te nemen van de beoordelaars, die om hun deskundigheid geroepen zijn de door de studenten bereikte competenties te evalueren. De Raad kan zich enkel uitspreken over de vraag of de beoordelaars niet manifest onredelijk te werk zijn gegaan. Ten overvloede vraagt de Raad zich evenwel af hoe ver de beoordeling van de promotor zich in het licht van voormelde “Motivatatie score promotor” van deze redelijkheidsgrens bevindt.

Alle voorgaande overwegingen in acht genomen is de Raad van oordeel dat de beslissing van de interne beroepsinstantie onvoldoende gedragen is door de eraan gegeven motivering en de elementen van het dossier.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 mei 2020.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 14 augustus 2020 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in terechtzitting van 29 juli 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.834 van 8 juli 2020 in de zaak 2020/138

In zake: Robin VAN KEER
Woonplaats kiezend te 3020 Herent
Mechelsesteenweg 1153

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 mei 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 mei 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 juli 2020.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de toegepaste informatica’.

Voor het opleidingsonderdeel “Virtualisation” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 mei 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 mei 2020 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat aangezien het resultaat van het betrokken opleidingsonderdeel op 30 april 2020 werd bekendgemaakt via e-studentservice en de e-mail van de student dateert van 18 mei 2020, het intern beroep laattijdig is en dus onontvankelijk. De termijn om beroep in te stellen eindigde immers op 7 mei 2020. De interne beroepsinstantie citeert artikel 72 van het Onderwijs- en examenreglement 2019-2020 en wijst erop dat de e-mail met betrekking tot een heroverweging van een examenbeslissing binnen de zeven kalenderdagen na bekendmaking van de resultaten via e-studentservice moet worden verstuurd. De interne beroepsinstantie merkt ten slotte op dat de onontvankelijkheid van het beroep als gevolg heeft dat het beroep niet inhoudelijk wordt behandeld.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 25 mei 2020 en per e-mail van 26 mei 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 30 mei 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen

studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoeker geeft aan dat hij via verschillende manieren heeft geprobeerd om zijn situatie aan te kaarten. Zijn intern beroep werd evenwel niet behandeld, omdat de termijn waarop alle mogelijke kanalen werden aangeschreven, was overschreden. Hij benadrukt dat het intern beroep is aangetekend zonder over een sluitend bewijsstuk te beschikken. Dit is niet behandeld en afgewend zonder enig intern onderzoek. Volgens hem beschikken ze over de juiste stukken, maar hebben ze dit niet willen behandelen omwille van de termijn.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat het intern beroep ‘regelmatig’ moet zijn ingesteld. Dit betekent dat de door de instelling voorgeschreven modaliteiten en pleegvormen in acht moeten worden genomen. Overeenkomstig artikel II.283 Codex Hoger

Onderwijs beschikt de student over de mogelijkheid om een interne beroepsprocedure op te starten tegen een ongunstige studievoortgangsbepaling. Na uitputting van deze interne beroepsprocedure kan de student overeenkomstig artikel II.285 e.v. Codex Hoger Onderwijs een externe beroepsprocedure opstarten bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. Verwerende partij citeert vervolgens artikel 72 van het Onderwijs- en Examenreglement, dat in overeenstemming met deze bepalingen is opgesteld.

Daarnaast benadrukt verwerende partij bij de kennisgeving van de examenresultaten op 30 april 2020 het volgende wordt vermeld: *“(…) Als je niet akkoord gaat met deze studievoortgangsbepalingen, contacteer je de ombuds waarna je intern beroep kan aantekenen. Je vraagt dan aan de directeur Onderwijs en Onderzoek een heroverweging van de beslissing via e-mail aan regels-klachten@kdg.be binnen de zeven kalenderdagen na bekendmaking van de punten via e-studentservice. (…)*”. Ze stelt vast dat verzoeker, ondanks deze duidelijke informatie, een intern beroep heeft ingesteld op 18 mei 2020. De termijn van zeven kalenderdagen om een intern beroep in te stellen was op dat moment echter verstreken. Verzoeker had zijn studieresultaten reeds ontvangen op 30 april 2020, zodat de laatste dag om een intern beroep in te stellen 7 mei 2020 was. Volgens verwerende partij werd het intern beroep aldus niet op regelmatige wijze ingesteld en moet het extern beroep als onontvankelijk worden afgewezen.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij onderzoek doet of de toegekende punten eerlijk en oprecht zijn. Hij probeert alle mogelijke bewijsbare stukken bij elkaar te krijgen om alle mogelijke twijfel aangaande de punten weg te nemen. Verzoeker stipt aan dat de eerder geplaatste klacht, die op basis van vermoedens moest worden aangebracht enkel tot doel had om verwerende partij de mogelijkheid te geven een intern onderzoek te voeren. Verwerende partij heeft evenwel nagelaten dit te doen. Verzoeker vraagt dan ook aan de Raad om te beslissen of de punten van het groepswork moeten worden vrijgegeven. Hij vraagt ook dat de Raad een nieuwe termijn instelt met het oog op het indienen van een klacht.

Beoordeling

De Raad onderzoekt of de interne beroepsinstantie het beroep van verzoekende partij terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd.

De Raad stelt vast dat de termijn voor het instellen van het intern beroep op dwingende wijze is geregeld door de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Het betreft een vervalt termijn. Een laattijdig intern beroep is derhalve onontvankelijk. Gezien het een regel van openbare orde betreft, onderzoekt de Raad dit desnoods ook ambtshalve.

In casu betreft het voorwerp een examenbeslissing en gaat de vervalt termijn van zeven kalenderdagen in de dag na de proclamatie, d.i. de bekendmaking van de resultaten. Uit het dossier blijkt dat de bekendmaking van de examenresultaten *in casu* op 30 april 2020 is gebeurd (zie stuk 1 van verwerende partij). De Raad stelt vast dat op de mededeling van de puntenlijst (zie stuk 1 van verwerende partij) de noodzakelijke beroepsmodaliteiten zijn meegedeeld, zodat de beroepstermijn effectief aanvangt de dag na de bekendmaking van de examenresultaten, wat *in casu* op 1 mei 2020 is.

De uiterste datum om een tijdig intern beroep in te stellen was derhalve woensdag 7 mei 2020. Verzoeker diende zijn intern beroep pas in op 18 mei 2020 (zie stuk 2 van verwerende partij). De Raad moet derhalve concluderen dat het beroep *prima facie* niet tijdig werd ingesteld.

De Raad onderzoekt vervolgens in welke mate er *in casu* sprake kan zijn van een overmachtssituatie die de laattijdigheid van de indiening van het beroep kan verschonen.

Verzoeker stipt aan dat hij via verschillende kanalen heeft geprobeerd om de situatie aan te kaarten. Toen alle mogelijke kanalen waren aangeschreven, was de termijn voor het instellen van het intern beroep evenwel overschreden. Naar het oordeel van de Raad is er *in casu* geen sprake van enige overmachtssituatie, die de laattijdigheid van de indiening van het intern beroep desgevallend zou kunnen verschonen. Niets belette verzoeker immers om, naast het ‘aanschrijven van alle mogelijke kanalen’ / het ‘bij elkaar krijgen van alle mogelijke bewijsbare stukken’ waarnaar hij verwijst, reeds binnen de vervalt termijn van zeven kalenderdagen intern beroep in te stellen.

Het intern beroep werd aldus terecht niet ontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de betwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 juli 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.885 van 18 augustus 2020 in de zaak 2020/158

In zake: Dorien LEETEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 juni 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 juni 2020 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 juli 2020.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de ‘Specifieke lerarenopleiding talen’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Stage bachelortalen: taal 1 Duits’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 12 februari 2020 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 13 maart 2020 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat ze, in opvolging van het beroep van verzoekster, bijkomende motivering heeft opgevraagd bij de academisch verantwoordelijke voor deze stage, prof. [S.] en de praktijklector, mevr. [M.]

Zoals vermeld in de ECTS-fiche, gebeurt de evaluatie van dit opleidingsonderdeel op basis van verschillende elementen: het stagedossier dat de student indient, de commentaren van mentoren, aangevuld met eigen reflecties en bedenkingen, een stagebezoek ter plekke door een stagebegeleider van KU Leuven. Op het einde van de stage worden alle elementen samengelegd en wordt een eindcijfer voor de stage gegeven. Daarbij is het oordeel van de KU Leuven praktijklector, onder supervisie van een lid van het ZAP, steeds doorslaggevend. Finaal wordt bekeken of de belangrijkste doelstelling van de stage, namelijk het verwerven van de verschillende basiscompetenties van de startende leraar, gehaald is.

Vorig jaar was verzoekster ook reeds ingeschreven voor deze stage. Zoals afgesproken en op haar verzoek, kreeg verzoekster dit jaar andere stagescholen toegewezen dan de stagescholen waar ze vorig jaar stage liep. Ze kreeg ook een andere praktijklector toegewezen dan de praktijklector die haar stage vorig jaar begeleidde. Binnen de SLO Talen kiezen de studenten de stagescholen niet zelf. De toewijzing gebeurt door de stagescholencoördinator, op basis van de beschikbaarheid van stageplaatsen en de voorkeursregio die de studenten hebben opgegeven. Aan verzoekster werden de stagescholen toegewezen zoals aan alle andere studenten. De scholen werden gezocht in de regio die verzoekster vorig jaar had opgegeven als voorkeursregio. Bij deze toewijzing heeft verzoekster niet te kennen gegeven dat ze zich niet kon vinden in de keuze van deze stagescholen.

De praktijklector, mevrouw [M.], heeft verzoekster tijdens deze stage twee keer bezocht. Tijdens de afsluitende gesprekken die hierop volgden, heeft verzoekster kennis kunnen nemen van de appreciaties van mevrouw [M.] en heeft mevrouw [M.] met verzoekster ook besproken

op welke wijze ze deze tekorten kon remediëren. Naar aanleiding van de vaststellingen van de praktijklector (waarbij inderdaad een zekere discrepantie werd vastgesteld tussen de verwachtingen van de leerkracht op het vlak van correct taalgebruik en didactische vaardigheden en deze van de praktijklector), heeft mevrouw [M.] contact opgenomen met de academisch verantwoordelijke, prof. [S.]. Indien bepaalde problemen tijdens de stage worden vastgesteld, is dit gebruikelijk. Aangezien prof. [S.] zich uiteindelijk niet kon vrijmaken om de stageles persoonlijk bij te wonen, heeft zij verzoekster inderdaad gevraagd om een video-opname van de les te maken.

In het reflectiegesprek na het eerste stagebezoek werd verzoekster er reeds expliciet op gewezen dat de verwachtingen die KU Leuven had t.a.v. de taalbeheersing hoger waren dan die van de mentoren en dat verzoekster haar mondelinge taalbeheersing dus moest verbeteren om als voldoende te kunnen gelden. Dit werd ook zo in het schriftelijk verslag van het eerste lesbezoek duidelijk genoteerd. Zowel de taalbeheersing als de verdieping van de leerinhouden/het bereiken van de doelen werden expliciet als werkpunt in het verslag opgenomen. Aangezien mevrouw [M.] na het eerste lesbezoek had vastgesteld dat deze tekorten niet ter sprake kwamen in de feedback die verzoekster van de stagementor ontving, heeft zij ook contact met hem opgenomen, om ervoor te zorgen dat de feedback via de mentor in overeenstemming zou zijn met de kwaliteitseisen van KU Leuven. In de lessen volgend op het stagebezoek, wijst dhr. [H.] inderdaad meer expliciet op fouten in de taalbeheersing.

Ook na het tweede lesbezoek vond een uitgebreid reflectiegesprek plaats tussen verzoekster, mevrouw [M.] en de begeleidende leerkracht, in dit geval mevrouw [F.]. In dit gesprek werden cruciale problemen m.b.t. tempo, doelgerichtheid, leerrendement, efficiëntie en taalbeheersing aangekaart. Mevrouw [F.] gaf in haar mondelinge feedback dezelfde pijnpunten aan als mevrouw [M.]. In dit gesprek hebben mevrouw [M.] en mevrouw [F.] verzoekster ook expliciet op de vele taalfouten gewezen. Omwille van de reactie van verzoekster tijdens dit gesprek, heeft mevrouw [F.] de toon van haar feedback wel gemilderd, wat ook in haar schriftelijke feedback weerspiegeld werd. Deze feedback werd heel beknopt gehouden en er werd hierin vooral gefocust op de inspanningen die verzoekster geleverd had en de tijd die zij aan de lesvoorbereiding had besteed. De essentiële tekortkoming die werd vastgesteld, vat mevrouw [F.] in haar schriftelijke feedback wel als volgt samen: “Het tempo van de les is heel laag en de focus ontbreekt.” In het schriftelijk verslag van mevrouw [M.] worden de tekortkomingen

expliciet benoemd. Dit betekent dan ook dat mevrouw [M.] tijdens het tweede stagebezoek dezelfde cruciale werkpunten vaststelde als tijdens het eerste stagebezoek.

Begin januari, en dus enkele weken na het tweede stagebezoek, stuurde verzoekster mevrouw [M.] haar tussentijdse reflectie via MyPortfolio door. Hoewel dit niet het fundamenteel punt van discussie is, is dit reeds behoorlijk laat, aangezien verzoekster op dat moment nog slechts drie stagelessen moest geven. In de inschaling door mevrouw [M.] werden de competenties ‘attitudes’ en ‘functionele gehelen’ als “onvolledig en niet voldoende” (niveau 2) gecategoriseerd. Gezien de lagere inschaling door de praktijklector, in vergelijking met die door verzoekster zelf, heeft mevrouw [M.] deze beoordeling ook uitvoerig toegelicht. Deze toelichting omvatte o.m. de elementen beslissingsvermogen/kritische ingesteldheid/omgaan met feedback. Dit betekent dat wordt vastgesteld dat verzoekster zeker bereid is om met de feedback aan de slag te gaan, alleen slaagt ze er onvoldoende in om deze feedback succesvol in haar lespraktijk om te zetten. Verder leidt het gebrek aan kritische selectie van opdrachten, doelgerichtheid en efficiëntie er heel concreet toe dat er vanuit didactisch standpunt weinig leerinhoud wordt aangereikt, die onvoldoende wordt uitgediept en veel leerkansen onbenut laat, waardoor het leerrendement van de leerlingen laag blijft. Er blijft een grote kloof tussen wat aan leerinhoud in de lesvoorbereiding wordt voorzien en wat in de praktijk wordt omgezet. Verder is het taalbeheersingsprobleem niet alleen een zaak van taalkundige correctheid, het remt verzoekster ook in de interactie met de leerlingen en het maakt rijk en veel taalaanbod, noodzakelijk voor taalverwerving, onmogelijk. Bovendien remt het taalbeheersingsprobleem de vlothheid van de les en het lestempo en hiermee dus ook de leerkansen en het leerrendement van de leerlingen.

Aangezien mevrouw [M.] tijdens het tweede stagebezoek geen vooruitgang in de cruciale tekortkomingen kon vaststellen, kreeg verzoekster de kans om bij een derde stagebezoek te bewijzen dat ze de vereiste basiscompetenties toch behaald had. In haar mailbericht (10/12/2019) aan verzoekster omschreef mevrouw [M.] die kans. Dit stagebezoek werd helemaal op het einde van de stage gepland, zodat duidelijk zou worden welke competenties verzoekster op het einde van de stage verworven had. Prof. [S.] zou de les bijwonen, zodat ook zij – als eindverantwoordelijke – de competenties van verzoekster kon inschatten. Omdat prof. [S.] uiteindelijk niet aanwezig kon zijn, werd beslist een lesopname te maken. Aangezien verzoekster reeds had aangegeven dat het stagebezoek van prof. [S.] haar erg veel stress zou bezorgen, was dit echter ook een beter initiatief voor haar persoonlijke gemoedstoestand. De

bevindingen van prof. [S.] lagen echter in de lijn van de eerdere beoordelingen van mevrouw [M.]. Opnieuw werden het lestempo, de doelgerichtheid van de opdrachten, de efficiëntie van de lesopbouw en de taalbeheersing als problematisch met het oog op het leerrendement en de leerkansen van de leerlingen beoordeeld. In het afsluitende gesprek gaf verzoekster ook toe dat dit “niet haar beste les was”, net zoals de eerder geobserveerde lessen dit volgens haar ook niet waren. Prof. [S.] verduidelijkte hierbij ook dat het beoordelen van een les nooit gebeurt op basis van het aantal wel of niet bereikte lesdoelen. Wel gaat het in de beoordeling om het vermogen van de student om een passende selectie van relevante lesdoelen te maken en, in functie van het bereiken van die lesdoelen, een samenhangend en functioneel geheel van leerinhouden en lesactiviteiten te selecteren. Hierbij wordt ook nagegaan in welke mate de omzetting van de les in de praktijk tot het bereiken van de vooropgezette lesdoelen heeft bijgedragen. De keuze van de leerinhouden, de lesopbouw, het tijdsmanagement, de trage voortgang van de les (mede door de onzekerheid van verzoekster op vlak van taalbeheersing) hebben ertoe bijgedragen dat het door verzoekster vooropgezette einddoel van de les niet kon worden bereikt.

Niettegenstaande de finale beoordeling van de stage door mevrouw [M.] en prof. [S.] diende te gebeuren, werd ook contact opgenomen met de stagementoren om op die manier beter te kunnen inschatten hoe hun beoordeling diende te worden opgevat. In de informatie die de stagementoren vooraf ontvangen, wordt ook duidelijk omschreven wat onder de categorie ‘uitmuntend’ (zoals dhr. [H] vermeldde in het beoordelingsformulier) dient te worden verstaan. Dergelijke uitmuntendheid hebben mevrouw [M.] en prof. [S.] in elk geval niet kunnen opmerken tijdens de stage van verzoekster. Tijdens het telefoongesprek met dhr. [H.], gaf hij ook aan dat zijn gebruik van “uitmuntendheid” inderdaad het KU Leuven-criterium “uitmuntendheid” niet weerspiegelt. In de contacten met mevrouw [F.] en [D.] zeiden zij dat ze, gezien het beperkt aantal stage-uren, een onvolledig beeld hadden. Mevrouw [F.] hield in haar beoordeling rekening met de moeilijke context van de klas waarin verzoekster terecht kwam, maar moest ook toegeven dat verzoekster tijdens de les die mevrouw [M.] was komen observeren “helemaal de mist was ingegaan”. Mevrouw [D.] gaf aan dat ze zelf ook heel wat taalfouten had genoteerd, maar die niet op het feedbackformulier had opgeschreven, dat het lestempo te laag lag en de lestijd niet efficiënt werd gebruikt en dat de leerlingen zelf hadden aangegeven dat ze maar heel weinig geleerd hadden tijdens de lessen van de stagiaire. Ze voegde eraan toe dat haar opmerking “maar klasmanagement dat leer je eigenlijk in de praktijk” bedoeld was om aan te geven dat het klasmanagement van verzoekster voor verbetering vatbaar was.

Inzake de functiebeperking merkt de interne beroepsinstantie op dat verzoekster sinds vorig academiejaar, toen ze eerst stage liep voor Duits, wist dat ze aan de stagescholen kon vragen om haar stagelessen goed te spreiden. Omdat haar stagelessen voor het TSO/BSO-gedeelte oorspronkelijk in een korte tijdspanne (van ongeveer twee weken) ingepland stonden, werd beslist een deel van de stage naar januari te verschuiven. Op deze manier werd meer spreiding tussen de stagelessen gecreëerd en had verzoekster dus meer tijd om de lessen voor te bereiden. Ook bij de keuze van de lessen waarin mevrouw [M.] aanwezig was, werd rekening gehouden met deze functiebeperking. Aangezien mevrouw [M.] zich een correct beeld wou kunnen vormen van de vakdidactische competenties van verzoekster, heeft ze ervoor geopteerd om verzoekster bij het tweede stagebezoek in een ‘rustige’ klas te komen observeren met slechts zes leerlingen, zodat de context het lesgeven zelf niet zou bemoeilijken. Zoals hen gevraagd werd door de zorgcoördinator, kreeg verzoekster op verschillende momenten en zeker n.a.v. elk stagebezoek feedback. Steeds werden hierbij positieve punten aangegeven en werden ook de werkpunten benoemd. Wanneer een praktijklector op stagebezoek komt, wordt die lesvoorbereiding normaal gezien niet op voorhand bijgestuurd. In het geval van verzoekster heeft mevrouw [M.] evenwel uitzonderlijk wel vóór haar stagebezoeken feedback doorgestuurd. Bij de lesvoorbereiding voor de allerlaatste stageles werd vanuit KU Leuven geen feedback gegeven. Zo kreeg verzoekster de kans om te bewijzen dat ze wel in staat was om zelfstandig een didactisch voldoende effectieve les uit te werken én die ook in de praktijk om te zetten. Deze procedure is gebruikelijk en geldt ook voor andere studenten.

De interne beroepsinstantie stelde dat ze bij de beoordeling van het beroep van verzoekster op de eerste plaats moet vaststellen dat de fundamentele tekortkomingen die in deze stage werden vastgesteld, en die te maken hebben met een onvoldoende taalbeheersing van het Duits en tekorten op het vlak van klasmanagement, elementen zijn die verzoekster ook reeds via haar beroep vermeldde. Dit wijst er dan ook op dat verzoekster via de feedbackgesprekken met prof. [S.] en mevr. [M.] reeds inzicht gekregen heeft in de werkpunten die vereist zijn om op een volwaardige manier als leerkracht Duits te kunnen functioneren. In haar beroep benadrukte verzoekster hierbij in sterke mate de inspanningen die ze intussen gedaan had om deze werkpunten te kunnen remediëren. In de uitgebreide feedback die de faculteit de beroepsinstantie doorstuurde, worden deze inspanningen echter niet ontkend. Het fundamentele criterium bij het beoordelen van een stage als deze blijft dan toch de mate waarin verzoekster er effectief in geslaagd is om haar didactisch handelen in de klas effectief te veranderen.

De beroepsinstantie beseft dat deze beoordeling op het eerste gezicht enigszins in tegenspraak is met de commentaren die verzoekster kreeg van de stagementoren in de verschillende scholen. De beroepsinstantie kan hierbij enkel betreuren dat deze stagementoren, wellicht vanuit een reflex om verzoekster op dit vlak te ontzien, onvoldoende duidelijk en expliciet zijn geweest in hun schriftelijke commentaren. In elk geval is het dan echter zo dat verzoekster op basis van de besprekingen met mevrouw [M.] wel op de hoogte was van de verwachtingen die KU Leuven aan deze stage stelde. Zoals vermeld in de ECTS-fiche, is het nu eenmaal zo dat de beoordeling gebeurt door een stagebegeleider van KU Leuven. Uit de toelichting door de faculteit blijkt bovendien dat zij de nodige initiatieven hebben genomen om na te gaan hoe zij de beoordeling door deze stagementoren in hun eindbeoordeling dienden te betrekken.

In het gesprek met de beroepsinstantie verwees verzoekster naar de aard van haar functiebeperking en verduidelijkte ze waarom de omstandigheden van het derde stagebezoek door prof. [S.] een extra stressfactor waren. De beroepsinstantie kan uiteraard begrip en sympathie opbrengen voor deze omstandigheden, maar moet hierbij toch ook vaststellen dat het feit dat een dergelijk derde stagebezoek werd ingelast voor verzoekster een extra kans betekende om haar didactische competenties te bewijzen. Omwille van deze functiebeperking werden bepaalde faciliteiten toegekend, waarbij verzoekster zelf ook moest toegeven dat alle betrokkenen deze faciliteiten op een correcte manier hadden toegepast. De beroepsinstantie begrijpt en respecteert dat verzoekster niet alle details van haar persoonlijke omstandigheden met iedereen wil delen. Indien verzoekster echter toch meende dat, omwille van haar persoonlijke problematiek, bepaalde faciliteiten bij dit stagebezoek moesten worden voorzien, had ze dit minstens met haar zorgcoördinator kunnen bespreken. Voor zover de beroepsinstantie kon nagaan, heeft verzoekster dit echter niet gedaan.

In de informatie die de beroepsinstantie ontving, vindt ze zeker geen aanwijzingen dat verzoekster op een fundamenteel andere manier dan haar medestudenten zou behandeld zijn. Eventuele aanpassingen die gebeurd zijn, hebben dan essentieel te maken met het feit dat verzoekster voor de tweede maal deze stage diende op te nemen, met het respecteren van de faciliteiten of met het voorzien van een extra kans om toch haar didactische competenties op het vlak van Duits te bewijzen.

Op basis van de gedetailleerde motivering die de beroepsinstantie ontving, kan ze dan ook enkel vaststellen dat de beoordeling van het opleidingsonderdeel ‘Stage bachelortalen: taal 1 Duits’ correct gebeurd is en dat het resultaat dat verzoekster hiervoor behaalde (9/20) niet meer wordt gewijzigd.

In de marge van haar beroep verwees verzoekster ook naar een voorstel dat haar na de bekendmaking van het examenresultaat nog gedaan werd en waarbij ze de mogelijkheid geboden werd om te kunnen overschakelen naar een Educatieve Master Talen en waarover – in elk geval op het moment van het gesprek met de beroepsinstantie – bij verzoekster nog enige onduidelijkheid bestond. Aangezien verzoekster intussen toch voor deze opleiding is ingeschreven, is deze onduidelijkheid wellicht via andere kanalen inmiddels opgelost. Voor zover dit niet het geval zou zijn, heeft de beroepsinstantie over dit voorstel toch nog bijkomende verduidelijking bij de faculteit gevraagd. Mits het slagen voor 2 x 6 studiepunten in het tweede semester zou verzoekster hierdoor nog dit academiejaar het diploma van deze nieuw Educatieve Master kunnen behalen en op die manier een bekwaamheidsattest krijgen, zowel voor Nederlands als voor Nederlands niet thuistaal.

Indien, zoals verzoekster zelf vermeldde, het voor de klas kunnen staan haar droom blijft, hoopt de beroepsinstantie dat dit aanbod voor haar een volwaardig alternatief is voor haar huidige opleiding. De beroepsinstantie wenst verzoekster alvast veel succes toe bij het nastreven van deze droom.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 13 maart 2020 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 maart 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 5.794 van 14 mei 2020 in de zaak 2020/094 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“(…)

De Raad kan ervan uitgaan dat verzoekster, naar het oordeel van verwerende partij, de basiscompetenties van de startende leraar onvoldoende beheerst. Dat aan de belangrijkste doelstelling

van de stage volgens verwerende partij niet voldaan is, blijkt uit het feit dat verzoekster 9 op 20 behaalde.

De Raad stelt eveneens vast dat deze eindevaluatie holistisch tot stand komt. De argumentatie die door de faculteit van verzoekster is bijgebracht heeft het over verschillende elementen, uitgaande van verschillende stage-actoren. De Raad leest tevens dat het oordeel van de KU Leuven praktijklector, gesuperviseerd door een lid van het zelfstandig academisch personeel, hierbij doorslaggevend is.

De Raad leert hierbij echter in het geheel niet hoe deze diverse elementen, uitgaande van verschillende actoren, concreet tegenover elkaar zijn afgewogen bij de beoordeling van de vraag of de verschillende basiscompetenties van de startende leraar tijdens de stage van verzoekster zijn behaald en hoe deze in casu tot de betwiste score van 9/20 hebben gevoerd. De Raad kan uit de aangevochten beslissing niet afleiden hoe en waarom de diverse samengebrachte elementen, in het licht van de ECTS-fiche, precies tot de door de interne beroepsinstantie bevestigde score van 9/20 hebben geleid. In het licht van de betwisting van de score door verzoekster, verschaft de aangevochten beslissing ter zake onvoldoende duidelijkheid.

De Raad merkt tevens op dat verzoekster in haar intern beroepschrift opwerpt dat zij op 28 januari 2020 te horen kreeg dat zij opnieuw niet zou kunnen slagen voor het betrokken opleidingsonderdeel, omwille van haar taalvaardigheid en didactische vaardigheden. Verzoekster merkt op dat dit lijnrecht ingaat tegen de vier positieve eindbeoordelingen die zij van vier stageleerkrachten op haar twee stagescholen kreeg. Verzoekster merkt op dat zij op alle onderdelen de score goed tot uitmuntend kreeg. Nergens kreeg zij een onvoldoende. Tevens leest de Raad het volgende in het verzoekschrift houdende intern beroep: “Wel werd me door mevrouw [M.] aangeraden aan de uitspraak van mijn eind-n te werken, daarop raadpleegde ik een logopediste en volgde ik sessies bij [L.L.] in Sint-Truiden. Mijn taalbeheersing trachtte ik nog te verbeteren met behulp van een conversatiecursus Duits aan het PCVO te Hasselt, waar ik tot op heden elke woensdagavond les volg. De leerkrachten merkten, zoals ze ook neerschreven in mijn individuele lesbeoordelingen, vooruitgang in het uitspreken van de eind-n. Ook de feedback wat betreft mijn taalbeheersing evolueerde positief. Bovendien gaven alle leerkrachten complimenten over mijn vakdidactische kennis.”

Ter zake merkt de Raad op dat de informatie die in het kader van het intern beroep door de faculteit is aangereikt, in herinnering brengt wat onder “uitmuntendheid” dient te worden verstaan. Tevens leest de Raad in de door de faculteit bijgebrachte informatie dat contact werd opgenomen met de stagementoren, om op die manier beter te kunnen inschatten hoe hun beoordeling diende te worden opgevat.

Uit deze contacten leidt de faculteit elementen af die volgens de faculteit tot nuancering van de beoordeling door de stagementoren moeten leiden. De Raad vindt van deze contacten geen schriftelijke neerslag terug in het dossier. Wel leest de Raad dat tijdens het telefoongesprek met een stagementor, deze aangaf dat het door hem gehanteerde gebruik van “uitmuntendheid” niet het criterium, zoals gebruikt door verwerende partij, weerspiegelt. Contacten met andere mentoren zouden moeten leren dat deze zeiden dat zij, gezien het beperkt aantal stage-uren, een onvolledig beeld hadden. Voor de Raad is het onduidelijk in hoeverre de beoordelaars in de schoot van verwerende partij over een breder beeld van de prestaties en competenties van verzoekster beschikten, althans in zoverre de Raad het aantal geobserveerde lestijden (stage-uren) in overweging neemt. Een mentor zou ook verklaard hebben rekening te hebben gehouden met de moeilijke klascontext waarin verzoekster was terechtgekomen. Deze mentor zou evenwel hebben moeten toegeven dat verzoekster tijdens een door mevrouw [M.] geobserveerde les helemaal de mist was ingegaan. Een andere mentor zou hebben aangegeven dat ze zelf ook heel wat taalfouten had genoteerd, maar die niet op het feedbackformulier had opgeschreven en dat de leerlingen zelf hadden aangegeven dat ze maar heel weinig geleerd hadden tijdens de lessen van verzoekster. Ook zou de mentor hebben aangegeven dat een opmerking met betrekking tot het leren van klasmanagement in de praktijk bedoeld was om aan te geven dat het klasmanagement van verzoekster voor verbetering vatbaar was.

Dat verwerende partij, verwijzend naar contacten die met de stagementoren zouden hebben plaatsgevonden, doch waaromtrent de Raad in het dossier geen sporen terugvindt, de schriftelijke beoordeling door de mentoren tracht te nuanceren of af te zwakken, belet niet dat de motivering van de behouden score door de interne beroepsinstantie zeer summier blijft.

De Raad leest in de beslissing van de interne beroepsinstantie wel het volgende: “Ik besef dat deze beoordeling op het eerste zicht enigszins in tegenspraak is met de commentaren die u kreeg van de stagementoren in de verschillende scholen. Ik kan hierbij enkel betreuren dat deze stagementoren, wellicht vanuit een reflex om u op dit vlak te ontzien, onvoldoende duidelijk en expliciet geweest zijn in hun schriftelijke commentaren.” De beslissing houdende intern beroep is zich, zo leest de Raad, bewust van de schijnbare tegenspraak tussen de betwiste beoordeling en de commentaren die verzoekster van de stagementoren kreeg.

De aangevochten beslissing beperkt zich er voornamelijk toe de verslagen van de stagementoren, naar het oordeel van de Raad essentiële dossierstukken om de eindbeoordeling te kunnen inschatten, af te doen als onvoldoende duidelijk en expliciet. Tevens geeft de interne beroepsinstantie nog mee dat dit wellicht toe te schrijven is aan een reflex van de stagementoren om verzoekster te ontzien. Het is de Raad niet duidelijk uit welke dossierstukken precies zou blijken dat de stagementoren, zoals de interne beroepsinstantie betreurt, onvoldoende duidelijk en expliciet zijn geweest in hun schriftelijke

commentaren. In de door de faculteit verstrekte informatie wordt met name verwezen naar gesprekken die de beoordelaars in de schoot van verwerende partij in het kader van de beoordeling zouden hebben gevoerd, met name met de stagementoren.

Precies in het licht van het feit dat de aangevochten beslissing de door verzoekster bereikte competenties klaarblijkelijk anders inschat dan de stagementoren, acht de Raad het belangrijk dat de aangevochten beslissing de eindscore goed motiveert en hierbij voldoende aandacht besteedt aan de beweerdelijk niet bereikte competenties. Dergelijke motivering dient te verduidelijken hoe de beoordelingsverslagen van de mentoren in de eindevaluatie zijn betrokken en waarom er, op basis van de informatie waarover de beoordelaars in de schoot van verwerende partij beschikken in het kader van hun waarnemingen, desgevallend dient te worden van afgeweken. Naarmate de verslagen van de mentoren sterker afwijken van de beoordeling door de beoordelaars in de schoot van verwerende partij, is het belangrijker de evaluatie van deze laatsten te onderbouwen en hierbij bijzondere aandacht te hebben voor deze discrepantie. Het louter nuanceren van de beoordeling door de stagementoren op basis van gesprekken, kan hiertoe niet volstaan. Precies deze concrete motivering ontbreekt in casu. De Raad kan deze evenmin ontwaren in de overweging in de aangevochten beslissing van de beroepsinstantie dat het in elk geval zo is dat verzoekster wel op de hoogte was over de verwachtingen die de KU Leuven aan de stage stelde op basis van de besprekingen met mevrouw [M.].

Ook de loutere overweging dat het - zoals vermeld in de ECTS-fiche - nu eenmaal zo is dat de beoordeling gebeurt door een stagebegeleider van de KU Leuven, kan niet volstaan om de beslissing van de interne beroepsinstantie om de score te handhaven te schragen, precies in het licht van de klaarblijkelijke discrepantie tussen de verslagen van de stagementoren – verslagen die, naar het oordeel van de Raad, volgens de ECTS-fiche wel elementen zijn op grond waarvan de evaluatie gebeurt – en de eindbeoordeling.

Zoals hierboven door de Raad in zijn overwegingen is verduidelijkt, kan ook de overweging dat uit de toelichting van de faculteit blijkt dat de stagebegeleiders van KU Leuven de nodige initiatieven hebben genomen om na te gaan hoe zij de beoordeling door de stagementoren in hun eindbeoordeling dienden te betrekken, het motiveringsgebrek niet afdoende corrigeren. Ten overvloede stipt de Raad aan dat enige voorzichtigheid zich opdringt bij het afwegen van de betekenis van dossierstukken, in casu de beoordelingsdocumenten van de mentoren - waarbij de Raad veronderstelt dat verwerende partij hen voorafgaand aan de stage voldoende informeert over de verwachtingen inzake de door de stagiairs te bereiken competenties die zij bij de beoordeling voor ogen moeten houden - tegenover mondelinge uitlatingen met betrekking tot deze beoordelingsdocumenten door de mentoren, zo deze hieromtrent in het kader van de beoordeling door de begeleiders binnen verwerende partij worden gecontacteerd. Dit is in het bijzonder het geval nu deze gesprekken geenszins door verzoekster lijken te zijn bijgewoond,

hetgeen het er niet makkelijker op maakt de draagwijdte van deze door de faculteit weergegeven mondelinge commentaren precies in te schatten.

Het beroep is in de aangegeven mate gegrond.

De overige middelonderdelen dienen niet verder te worden onderzocht, aangezien dit niet tot een ruimere vernietiging kan leiden.”

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 5.794 van 14 mei 2020 in de zaak 2020/094 van de Raad, heeft de interne beroepsinstantie van verwerende partij op 5 juni 2020 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie stelde dat het arrest nr. 5.794 van de Raad de eerdere interne beroepsbeslissing vernietigde op basis van de vaststelling dat deze beslissing onvoldoende verduidelijkt welke competenties de studente niet bereikt had tijdens haar stage ‘Stage bachelortalen: taal 1 Duits’. Verder benadrukte de Raad dat een dergelijke motivering diende te vermelden hoe de beoordelingsverslagen van de mentoren in de eindevaluatie waren betrokken en waarom er desgevallend werd van afgeweken.

Naar aanvoelen van de interne beroepsinstantie beklemtoonde deze in de eerdere beroepsbeslissing dat de studente via de evaluatiegesprekken die ze tijdens de stage met prof. [S.] en mevrouw [M.] had, dergelijke motivering wel gekregen had. Ook in de antwoordnota die verwerende partij doorstuurde naar aanleiding van het verzoekschrift bij de Raad, werden bepaalde aspecten van deze motivering nog verduidelijkt. De beroepsinstantie ziet de opmerking van de Raad bijgevolg als een opmerking dat deze motivering onvoldoende in de interne beroepsbeslissing zelf aan bod kwam. De beroepsinstantie verduidelijkt deze daarom aan de hand van drie documenten.

In een **eerste document** wordt aan de hand van vijf bijlagen ingegaan op de globale evaluatieprocedure voor deze stage, zoals die geldt voor alle studenten van de SLO Talen. Hierbij wordt o.a. verwezen naar het feit dat de stage essentieel gericht is op het bereiken van de basiscompetenties en attitudes van de leraar die door de Vlaamse regering werden vastgelegd. Deze basiscompetenties en attitudes vormen dan ook het kader waarin de beoordeling van deze stage gebeurt. Tevens wordt in dit document ingegaan op de rol van elk

van de betrokkenen bij deze stage (de student, de hoofdmentor, de vakmentoren en de KU Leuven praktijklector). Hieruit blijkt duidelijk dat enkel de KU Leuven in staat is om het hele stagetraject en de evolutie van de student tijdens dit stagetraject te volgen. Dit houdt dan ook in dat de toekenning van het finale stagepunt, rekening houdend met de procesobservaties van de mentoren, door de KU Leuven gebeurt.

In een **tweede document** herhaalt men de concrete observaties van de KU Leuven stagebegeleiders (i.c. de praktijklector, mevrouw [M.] en het verantwoordelijke ZAP-lid, prof. [S.]) tijdens elk van de begeleidingsmomenten van de stage van de studente. Het document als zodanig werd uitgewerkt naar aanleiding van de vraag van de Raad om een nieuwe beslissing te nemen. Inhoudelijk verwijst dit document echter naar en biedt dit een samenvatting van de reeds bestaande informatie die de studente zelf kan raadplegen in haar portfolio van de stage, en waaruit blijkt hoe de KU Leuven wel degelijk rekening heeft gehouden met de observaties van de mentoren. Zoals reeds vermeld in de eerste beroepsbeslissing, blijkt hieruit dat de studente tijdens elk van deze contacten – die bovendien ruim in de tijd gespreid waren – gewezen werd op:

- de fouten op het vlak van de taalbeheersing, de verdieping van de leerinhouden/ het bereiken van de doelen (stagebezoek 1);
- tekorten op het vlak van het ontbreken van voldoende doelgerichtheid, het ontbreken van doordachte didactische keuzes en didactische efficiëntie en fouten tegen het correcte taalgebruik (stagebezoek 2);
- het feit dat de studente belangrijke competenties horend bij de basiscompetenties FG1 (de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen), FG3 (de leraar als inhoudelijk expert), FG4 (de leraar als organisator) en FG5 (de leraar als innovator) niet bereikt had (tussentijdse reflectie);
- de (inefficiënte) keuze van lesmateriaal i.f.v. de beoogde leerdoelstellingen, de onvoldoende doelgerichtheid van de manier waarop de les was opgebouwd, het te trage lestempo en de onvoldoende beheersing van de onderwijstaal (lesobservatie 3).

Dit zorgvuldig opgestelde document, dat recht wil doen aan alle partijen, verwijst zowel naar de beoordeling door de mentoren als deze door de KU Leuven stagebegeleiders. Zoals reeds vermeld in de eerdere antwoordnota voor de Raad, is het hierbij niet zo dat de (inhoudelijke) opmerkingen van deze mentoren fundamenteel anders zouden zijn dan de vaststelling door de KU Leuven begeleiders. Zelfs voor die aspecten van de beoordeling waarbij mentoren en KU

Leuven begeleiders onderling verschilden in de inschatting van het gewicht dat zij aan deze tekorten moesten toekennen, wist de studente echter via deze herhaalde begeleidingsmomenten wel welke verwachtingen de KU Leuven aan deze stage stelde. Dit geldt vooral voor de basiscompetenties ‘de leraar als inhoudelijk expert’, ‘de leraar als begeleider van het leer- en ontwikkelingsproces’ en de FG ‘de leraar als innovator-de leraar als onderzoeker’. De positieve aspecten van de beoordeling door de mentoren (o.m. op het vlak van de positieve samenwerking met de studente, het feit dat de studente de lessen nauwkeurig en uitgebreid had voorbereid, de vriendelijke en beleefde omgang met leerlingen en collega’s, haar bereidheid om bij te leren, haar positieve feedback naar leerlingen toe) worden door de KU Leuven beoordelaars ook niet ontkend.

Het is echter ook zo dat zowel in de lesevaluaties van de mentoren als in de observatieverslagen van de KU Leuven stagebegeleiders werkpunten werden aangehaald m.b.t. klasbeheer, instructies, timemanagement, integratie van vakdidactische principes in functie van de realisatie van doelstellingen en taalbeheersing. In de tussentijdse beoordelingen die de verschillende mentoren na hun geobserveerde lessen invulden, wordt er echter duidelijk gefocust op de positieve punten en worden deze tekorten niet of op minimaliserende toon vermeld, wat niet strookt met de observaties door de stagebegeleider en soms ook niet met de eigen lesevaluatie door de mentor (bv. bij stagebezoek 2). Zoals hierboven reeds vermeld bij de algemene principes voor de beoordeling van deze stage, is het ook in het concrete geval van de stage van de studente zo dat enkel de KU Leuven stagebegeleiders in staat waren om haar volledige groeiproses te beoordelen en de finale beoordeling te maken of al dan niet voldaan was aan de doelstellingen van de stage.

De beroepsinstantie is zich er hierbij van bewust dat de studente via het eerdere externe verzoekschrift bij de Raad aantoonde dat bepaalde van deze formuleringen in de eindversie van de feedback nog werden aangepast. Zoals reeds vermeld in de antwoordnota naar de Raad, veranderen deze aanpassingen echter niets aan de fundamentele vaststelling door mevrouw [M.]. Niettegenstaande de studente wel een bereidheid en intentie had om met de feedback aan de slag te gaan, moest mevrouw [M.] vaststellen dat de studente er in de praktijk niet in slaagde om deze feedback succesvol in haar lespraktijk om te zetten. Het gebrek aan kritische selectie van opdrachten, doelgerichtheid en efficiëntie tijdens de geobserveerde lesopdrachten leidde er heel concreet toe dat er vanuit didactisch standpunt weinig leerinhoud aangereikt werd, dat die onvoldoende werd uitgediept en dat veel leerkansen onbenut bleven, waardoor het

leerrendement van de leerlingen laag bleef. Er bleef een grote kloof tussen wat aan leerinhoud in de lesvoorbereiding voorzien werd en wat in de praktijk omgezet werd. Het taalbeheersingsprobleem was niet alleen een zaak van taalkundige correctheid, het remde de studente ook in de interactie met de leerlingen en maakte een rijk en ruim en gevarieerd taalaanbod, noodzakelijk voor taalverwerving, onmogelijk. Bovendien remde het taalbeheersingsprobleem de vlotheid van de les en het lestempo, en hiermee dus ook de leerkansen en het leerrendement van de leerlingen.

In een **derde document** worden deze beoordelingscriteria (i.c. de hierboven vermelde basiscompetenties en attitudes) toegepast op de concrete stage van de studente. Om te kunnen garanderen dat deze basiscompetenties ten volle bereikt zijn, moeten elk van de voor deze stage relevante competenties (en ook alle deelcompetenties) en attitudes minstens op een niveau 3 (d.i. ‘je beheerst de competentie al goed, maar verder verfijnen en verdiepen kan nog’) worden ingeschaald. Zoals blijkt uit dit overzichtsdokument is dit het geval voor FG 2 (‘de leraar als opvoeder’) en FG 6-10 (‘de leraar als partner van ouders/verzorgers’, ‘de leraar als lid van een schoolteam’, ‘de leraar als partner van externen’, ‘de leraar als lid van een onderwijsgemeenschap’, ‘de leraar als cultuurparticipant’), maar niet voor FG 1 (‘de leraar als begeleider van het leer- en ontwikkelingsproces’), FG3 (‘de leraar als inhoudelijk expert’), FG4 (‘de leraar als organisator’) en FG5 (‘de leraar als innovator – de leraar als onderzoeker’). Voor het lesgeven en het systematisch kunnen evalueren en optimaliseren van het eigen handelen (functioneren) zijn dit zonder meer essentiële tekorten. Wat de basisattitudes betreft, werd in de context van deze stage vastgesteld dat de studente leergierig is, relationeel gericht, verantwoordelijkheidszin heeft en zin tot samenwerking en dat zij zich flexibel en constructief heeft opgesteld. In het kader van het lesgebeuren werd echter ook vastgesteld dat haar beslissingsvermogen, organisatievermogen en kritische ingesteldheid nog niet voldoende ontwikkeld waren.

Op basis van deze documenten kan de interne beroepsinstantie dan ook enkel de eerdere vaststellingen herhalen. Fundamenteel werd tijdens de stage van de studente een tekortkoming op het vlak van haar mondelinge taalvaardigheid in het Duits vastgesteld. Dit tekort op het vlak van vakinhoud was van die aard dat het ook een remmende factor was op de effectieve lesuitvoering, op de interactie met de leerlingen (lestempo, leerkansen, correct taalaanbod) en op het les- en klasmanagement in het algemeen (snel en in correct Duits kunnen reageren op storend gedrag, verlies van gezag door taalfouten op langere termijn). Dit tekort was veel ruimer

dan enkel en alleen het probleem met het weglaten van de eind-n, dat de studente in haar intern beroep vermeldde. Het gaat erom dat de foutenlast bij het gebruik van de doeltaal in de lessen doorheen het hele stagetraject hoog bleef liggen. Dit ging om fouten door het weglaten van de eind-n, maar evenzeer om veelvuldige naamvalsfouten, fouten tegen het geslacht van woorden, foutieve woordenschat, uitspraakfouten.

Een beslissing over het al dan niet slagen voor een bepaald opleidingsonderdeel heeft essentieel betrekking op de beoordeling of een student al dan niet voldaan heeft aan de doelstellingen van het betrokken opleidingsonderdeel. De ECTS-fiche voor deze 'Stage bachelortalen: taal 1 Duits' verwijst hierbij expliciet naar het al dan niet bereiken door de student van de hierboven vermelde basiscompetenties. Zoals hierboven reeds vermeld, is duidelijk dat dit bij de studente niet het geval was, gezien de tekorten voor de FG 1, 3, 4 en 5 en de attitudes beslissingsvermogen, organisatievermogen en kritische ingesteldheid. In tegenstelling tot wat de studente vermeldde in haar eerder bezwaarschrift bij de Raad, is het dan ook niet zo dat bij deze beoordeling enkel zou worden nagegaan of een meerderheid van deze doelstellingen zou zijn gerealiseerd. Enkel indien de studente voor deze criteria een minimale beoordeling in de categorie 3 (i.c. 'je beheerst de competentie al goed, maar verder verfijnen en verdiepen kan nog') had behaald, zou aan deze doelstellingen voldaan zijn en had zij kunnen slagen. Zoals vermeld in document 1, kunnen kleinere tekorten door het didactisch team gecompenseerd worden. In het geval van de studente ging het evenwel niet over kleine tekorten. Het resultaat dat de studente behaalde, moet hierbij bovendien als het kleinst mogelijk tekort worden beschouwd. Gegeven het feit dat zij niet kon slagen voor dit opleidingsonderdeel, betekent dit ook dat hiermee het resultaat voldoende eenduidig vaststaat.

Hoewel dit punt niet expliciet aan bod kwam in haar eerdere intern beroep, verwees de studente in de wederantwoordnota die zij bij de Raad indiende ook naar het resultaat dat zij eerder (in het kader van haar stage Nederlands in 2018-19) behaalde voor het praktijkseminarie 'ICT voor het talenonderwijs' (ICT&TO). Zoals vermeld in de ECTS-fiche wordt dit deelresultaat mee verrekend (à 1,5 van de in totaal 13 studiepunten) voor deze stage Duits. Dit seminarie wil toekomstige taalleraren aanmoedigen om efficiënt gebruik te maken van de huidige digitale mogelijkheden om leerlingen beter te begeleiden in hun taalverwervingsproces. Aan de hand van oefeningen en praktijkvoorbeelden leren de deelnemers werken met digitale tools, zoals een blog, een elektronische leeromgeving, software om leerpaden te maken, enz. Het seminarie ICT&TO bestaat uit drie workshops waarvoor aanwezigheid verplicht is. Tijdens de workshops

wordt een aantal opdrachten gegeven waarmee de deelnemers hun ICT-vaardigheden zelfstandig verdiepen. Het praktijkseminarie is voorbereidend op de lesstage. Omwille van de tijdsinvestering die dit seminarie vergt, wordt de inzet van de studenten gehonoreerd in het kader van de lesstage. Het uitstekende resultaat dat de studente behaalde voor dit seminarie, doet echter niets af aan de eerdere vaststelling over het niet-bereikt hebben van de competenties FG 1 ('de leraar als begeleider van het leer- en ontwikkelingsproces'), FG3 ('de leraar als inhoudelijk expert'), FG4 ('de leraar als organisator') en FG5 ('de leraar als innovator – de leraar als onderzoeker') en de onvoldoendes op het vlak van de attitudes beslissingsvermogen, organisatievermogen en uw kritische ingesteldheid. Zoals hierboven vermeld, is dit seminarie een voorbereiding op de lesstage die de deelnemers vertrouwd maakt met een aantal ICT-tools. Als zodanig biedt dit seminarie bijgevolg geen garantie dat deze competenties en attitudes toch in voldoende mate zouden zijn gerealiseerd.

De beroepsinstantie moet samen met de studente vaststellen dat haar taalbeheersing van het Duits in het verleden wel voldoende was om te kunnen slagen voor de Master in de Taal- en Letterkunde. De studente slaagt er echter niet in om deze taalbeheersing ook in de concrete context van een klassituatie, wat dan toch de essentiële doelstelling is van deze stage in het kader van de SLO Talen, te realiseren. Zelfs als men zou moeten veronderstellen dat de aanwezigheid van de KU Leuven begeleiders bij de studente extra stress veroorzaakte en dus dat haar presteren tijdens deze drie stagelessen niet werkelijk representatief zou geweest zijn voor haar functioneren tijdens de andere stagelessen, moet de beroepsinstantie vaststellen dat dit zou impliceren dat de studente de vooropstelde competenties als leerkracht niet voldoende gerealiseerd heeft om deze in alle lessituaties waar te maken.

Voor de volledigheid wil de interne beroepsinstantie nog ingaan op twee andere opmerkingen die de studente vermeldde in haar eerder bezwaarschrift bij de Raad. De studente stelde hierbij o.a. dat in de eerdere beroepsbeslissing niet zou gereageerd zijn op haar opmerking dat zij geen gelijke behandeling zou gekregen hebben ten opzichte van haar medestudenten. In het intern beroep koppelde zij deze opmerking aan de toewijzing van de stagescholen. Zoals reeds vermeld in de interne beroepsbeslissing en herhaald in de antwoordnota gebeurde de toewijzing van de stageplaatsen van de studente, net zoals voor de andere studenten, door de stagescholencoördinator, op basis van de beschikbaarheid van stageplaatsen en op basis van de voorkeursregio die de studente had opgegeven. Bij deze toewijzing werd rekening gehouden met het feit dat de studente vorig jaar reeds deze stage zonder succes doorlopen had. Het is niet

zo dat de studenten zelf stagescholen kunnen voorstellen. Ze kunnen enkel een voorkeursregio opgeven. In haar wederantwoordnota bij de procedure voor de Raad verwees de studente ook naar het feit dat eerst een andere school (i.c. Jan Berchmansinstituut in Zonhoven) was toegewezen. Zoals zijzelf echter aangaf, kon de stage in deze school niet doorgaan, omdat uiteindelijk geen stageplaats in deze school beschikbaar bleek. Op welke manier dit feit zou betekenen dat haar stage op een fundamenteel andere manier dan die van haar medestudenten zou zijn beoordeeld, blijft onduidelijk.

Ook haar verdere stagetraject is niet anders geweest dan bij andere studenten. Alle studenten krijgen dezelfde kansen om te groeien als leerkracht via de opdrachten die ze vervullen en de feedback die ze ontvangen. Alle studenten krijgen lesadviezen van hun vakmentoren. Elke student wordt door zijn praktijkbegeleider op stage bezocht, ook met de bedoeling om het kunnen van de student te observeren en feedback te geven ter verbetering van dat kunnen. Stagestudenten krijgen standaard twee keer stagebezoek van hun begeleider van de KU Leuven. Bij twijfel of wanneer na het tweede stagebezoek vastgesteld wordt dat de stagelessen van een student nog steeds tekorten m.b.t. de basiscompetenties van een leraar vertonen, wordt een derde stagebezoek ingepland, waarbij de student kan bewijzen dat hij/zij de nog niet weggewerkte tekorten die bij de vorige stagebezoeken aan bod kwamen, heeft kunnen wegwerken. Het is hierbij evident zo dat de stagebegeleider een second opinion van een collega-vakdidacticus kan vragen. Het feit dat prof. [S.], als eindverantwoordelijke voor dit opleidingsonderdeel, zelf wilde kunnen vaststellen of de studente de basiscompetenties van het leraarschap op voldoende wijze verworven had, kan dus niet gezien worden als een afwijking van de normale beoordelingsprocedure. Het bezoek van prof. [S.] werd ook tijdig aangekondigd, zodat de studente voldoende tijd had om een goed lesconcept te ontwerpen en de lesuitvoering goed voor te bereiden.

Zoals reeds toegelicht in de eerdere antwoordnota zijn ook de opmerkingen van de studente over de moeilijkheden die zij zou ondervonden hebben om de toestemming van de leerlingen te krijgen voor de opname van de laatste les en over de kostbare tijd die hierbij verloren zou gegaan zijn, niet van die aard dat hieruit een fundamenteel andere aanpak van haar stage in vergelijking met de andere studenten zou blijken.

In het eerdere extern bezwaarschrift bij uw Raad vermeldde de studente ook dat zij onvoldoende “concrete en constructieve” feedback zou gekregen hebben en dat een stagebezoek door prof.

[S.] voor haar te stresserend zou geweest zijn. Naar haar aanvoelen strookten beide zaken niet met de aanbevelingen van de zorgcoördinator. De eerdere antwoordnota bevatte reeds concrete citaten uit deze feedbackrapporten en verwees naar de constructieve feedback die de studente ontving, waarbij steeds ook de positieve aspecten uit de stage benoemd en gewaardeerd werden. Aangezien de studente zelf via haar verzoekschrift ook naar deze feedbackrapporten verwees, was het ook duidelijk dat zij deze feedback ontvangen had en ermee aan de slag was kunnen gaan om het verwachte niveau voor de basiscompetenties (inclusief de attitudes) te bereiken. In de antwoordnota moest verwerende partij reeds vaststellen dat de opmerking van de studente over het vermeende niet-constructieve karakter van de feedback onduidelijk bleef.

Samenvattend kan de beroepsinstantie dan ook enkel vaststellen dat vanuit de bezorgdheid om het talenonderwijs in het secundair onderwijs naar een hoger niveau te tillen, de KU Leuven veel belang hecht aan de inhoudelijke expertise (beheersing van de onderwijstaal), de didactische vaardigheden en het organisatievermogen van haar studenten (FG's 1, 3-4). Hierbij wordt ook verwacht dat de studenten de vakdidactische principes niet toepassen als techniekjes, maar in staat zijn om te beargumenteren waarom ze hun lessen opbouwen zoals ze dat doen, waarom ze bepaalde leerinhouden, lesactiviteiten, groeperingsvormen, enz. kiezen en hoe hun keuzes bijdragen tot het bevorderen van een doelgericht en efficiënt lesverloop voor een bepaalde groep leerlingen (FG 5). De studente heeft deze competenties niet op een overtuigende manier kunnen aantonen, niet in het lesgeven en niet op het vlak van het verantwoorden van haar keuzes. Meer algemeen wordt ook verwacht dat de student tijdens de stage een groei laat zien in het lesgeven en in het zelfkritisch vermogen, dat de student overschouwend kan zien hoe zijn eigen handelen als lesgever het leerproces van de leerlingen positief of negatief kan beïnvloeden, en dat hij op basis van dit zelfkritisch vermogen en een onderzoekende houding zijn lesaanpak kan remediëren. In het geval van de studente werd deze groei in onvoldoende mate vastgesteld. Ze was wel in staat om de tips van een leerkracht bij een concrete les mee te nemen naar een volgende les, maar er werd onvoldoende voortschrijdend inzicht in de taaldidactiek en in het taalleerproces vastgesteld. De studente voldoet aan de FG's 2 (de leraar als opvoeder) en de FG's 6-10, d.w.z. de basiscompetenties die zich situeren op het mesoniveau van de school. Wat de basisattitudes betreft, werd in de context van haar stage enerzijds opgemerkt dat de studente leergierig is, relationeel gericht, verantwoordelijkheidszin heeft en zin tot samenwerking. Ze heeft ook flexibiliteit aan de dag gelegd, ondanks haar functiebeperking. Anderzijds moest in het kader van het lesgebeuren worden vastgesteld dat

haar beslissingsvermogen, organisatievermogen en kritische ingesteldheid nog niet onvoldoende ontwikkeld zijn.

Deze vaststellingen hebben geleid tot het overzicht in document drie. Hieruit blijkt duidelijk dat de studente de vooropgestelde doelstellingen van deze stage (i.c. de basiscompetenties en attitudes als leerkracht) niet behaald heeft en dus niet kan slagen voor deze stage. Voor het OPO werd het eindcijfer 9/20 toegekend. De zware onvoldoende voor inhoudelijke expertise (taalbeheersing) en de twee lichtere maar nog steeds belangrijke onvoldoendes (effectief talenonderwijs kunnen realiseren, over voldoende zelfkritisch vermogen beschikken om het eigen onderwijs verder te blijven innoveren) motiveren dit cijfer. De inschatting van haar kunnen kwam tot stand op basis van het hele stagedossier, de volledige procesevaluatie (met inbreng van de vakmentoren, de hoofdmentor (alleen van de aso-school), de KU Leuven) en de eindevaluatie die exclusief de verantwoordelijkheid is van de KU Leuven. Een resultaat van 9/20 moet hierbij als het kleinst mogelijke tekort worden beschouwd.

De beroepsinstantie beslist bijgevolg dat het resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Stage bachelortalen: taal 1 Duits’ (i.c. 9/20) ongewijzigd blijft.

De beslissing op intern beroep werd aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 juni 2020 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en de bepalingen van het arrest 2020/076.

Standpunt van partijen

In de bestreden beslissing leest men dat verwerende partij zelf stelt dat de Raad de beslissing heeft vernietigd omdat er niet voldoende werd verduidelijkt welke competenties verzoekster tijdens de stage niet had bereikt en het evenmin duidelijk was hoe het cijfer tot stand was gekomen. Tot grote verbazing van verzoekster dient te worden vastgesteld dat verwerende partij tot op heden nog steeds nalaat op de cruciale en specifieke elementen uit het dossier te antwoorden. Verzoekster verwijst hierbij naar het eerdere arrest van de Raad. Verzoekster mocht ditmaal een motivering verwachten die aangeeft hoe de verschillende actoren en de verschillende competenties nu juist bijdragen tot het cijfer. Zij dient echter vast te stellen dat er in de bestreden beslissing nog steeds geen afdoende motivering terug te vinden is die weergeeft hoe de verschillende competenties met elkaar werden afgewogen en op basis van wat verzoekster juist tekortschiet. Integendeel, men gaat nog een stap verder: cijfers en beoordelingen worden *post factum* aangepast in negatieve zin. Niet alleen is er een flagrante aanpassing van scores, maar er wordt plots ook een bepaald gewicht gegeven aan bepaalde competenties. Deze weging is echter nooit eerder gecommuniceerd en verschijnt plots uit het niets, enkel in een poging om het cijfer te kunnen behouden. Dit kan evident niet.

Het uitgangspunt in de rechtspraak van de Raad is dat de instelling c.q. de docent over een ruime autonomie beschikt bij het opstellen van de vragen en het bepalen van het relatieve gewicht dat in voorkomend geval aan vragen wordt toegekend. Aldus is het niet uitgesloten dat de ene vraag op een examen zwaarder doorweegt dan een andere. Verlaat men evenwel het niveau van de concrete vraagstelling en gaat het om beoogde competenties of bij voorbaat vastgelegde clusters van vragen, dan liggen de zaken anders. Zo aanvaardde de Raad eerder niet dat een quoterings van 8/20 werd gegeven aan een student die op de twee subonderdelen van het opleidingsonderdeel respectievelijk 8/20 en 16/20 behaalde. In diezelfde geest kan weliswaar worden aanvaard dat bij twee deeltijfers het laagste van beide in aanmerking wordt genomen of dat een initieel rekenkundig berekend gemiddelde alsnog wordt bijgesteld op basis van een ‘kwalitatieve beoordeling’, maar enkel wanneer de student op voorhand op de hoogte is van die evaluatiewijze.

In casu gaat het volgens verzoekster om gelijkwaardige competenties, waarbij er geen enkele verklaring voorligt waarom de ene belangrijker zou zijn dan de andere en waarbij zulks al zeker nooit op voorhand is gecommuniceerd aan verzoekster. In de bestreden beslissing leest men

zeer veel herhaling uit de eerdere beslissing en de antwoordnota van verwerende partij, maar nergens wordt enige verduidelijking gegeven omtrent de duidelijke bezwaren van de Raad. Verwerende partij stelt louter dat zij naar aanvoelen in de vernietigde beslissing en de antwoordnota had beklemtoond dat zij dergelijke motivering wel had gegeven. Hierbij verwijst zij naar drie documenten. Deze verwijzing is problematisch, en verzoekster overloopt daarom deze drie documenten.

Inzake document 1 wil verzoekster er vooreerst op wijzen dat dit document *post factum* is samengesteld n.a.v. de huidige procedure en in deze vorm niet bestaat of toegankelijk is voor de studenten van de Specifieke Lerarenopleiding. Het is een knip-en-plak werk van elementen uit bijlage 1-2-3-5 die wel toegankelijk zijn voor de SLO-studenten. Bovendien zijn er ook stukken aan dit document toegevoegd die niet terug te vinden zijn in de documenten die aan de studenten ter beschikking worden gesteld.

Inzake pagina 5 stelt verzoekster dat dit onderdeel nooit gecommuniceerd is naar de studenten toe. Er is nooit vermeld dat de functionele gehelen 1 t.e.m. 5 belangrijker zouden zijn, of zwaarder zouden doorwegen dan de functionele gehelen 6 t.e.m. 10. Het klopt ook niet dat de functionele gehelen 6 t.e.m. 10 met behulp van een ‘pass’ of ‘fail’ beoordeeld worden, zoals in dit document wordt beweerd. Op MyPortfolio moesten zowel tijdens de tussentijdse reflectie als de eindreflectie deze functionele gehelen ingeschaald worden volgens het schema inzake niveau 0 tot niveau 4. Men handelt dus in strijd met het vertrouwensbeginsel en geeft dus eigenlijk toe dat men handelt tegen de eigen ECTS-fiche in.

Verder stelt document 1 op p. 5 dat alleen de KU Leuven de hele stage overschouwt. Alleen de praktijklector van de KU Leuven heeft het hele stagetraject en dus de groei van een student kunnen volgen. *Elke vakmentor of hoofdmentor is slechts betrokken bij een (klein) deel van het traject.* Ook dit onderdeel is volgens verzoekster specifiek opgesteld in het kader van de procedure en is nergens terug te vinden in kijkwijzers, infobrochures of handleidingen. Bovendien klopt de cursieve uitspraak niet. De praktijklector van de KU Leuven ziet de student twee of maximaal drie keer aan het werk. De vakmentoren zien de student 18 uur, waarvan bijvoorbeeld 9 stage-uren bij dhr. [H.].

Op pagina 6 van document 1 stelt men het volgende: “De scores die de hoofdmentor kan kiezen gaan van ‘uitmuntend tot ‘ruim onvoldoende’. Een hoofdmentor die na het eerste stagedeel stelt

dat een student ‘uitmuntend’ scoort, zegt eigenlijk: “Jij hebt niets meer te leren.” Hier wordt verwezen naar dhr. [H.]. De score “uitmuntend” betekent echter niet dat de student niets meer kan bijleren, wel dat de stagiair uitsteekt boven vorige stagiairs en dat deze persoon een aanwinst voor het team zou zijn. Dit schrijft dhr. [H.] ook in zijn eindbeoordeling. Als “uitmuntend” zou betekenen dat er niets meer kan worden bijgeleerd, dan zou dat willen zeggen dat een professor of een leerkracht met ervaring ook niets meer kan bijleren.

Eveneens op p. 6 stelt men het volgende: “Na de procesevaluatie volgt de eindevaluatie. De werkvormen die gehanteerd worden ter evaluatie zijn: Verslag, portfolio, procesevaluatie (zie ECTS-fiche). *Het verslag is dat van de praktijklector op basis van de inschatting van het hele stagetraject* (inclusief de procesadviezen zoals die supra werden beschreven). De student zorgt voor een volledig portfolio.” De evaluatie gebeurt inderdaad op basis van de werkvormen verslag, portfolio en procesevaluatie. Het cursieve gedeelte wordt echter nergens weergegeven. Het kan evenzeer om de verslagen van de vakmentoren gaan.

Onderaan p. 6 stelt men het volgende: “Voorwaarde om te kunnen slagen voor het OPO ‘Stage voor de bachelortalen: taal 1’ is dat de student in elk geval het volgende kan voorleggen: (...) *bewijs leveren van bereidheid om te groeien als leraar en als persoon (o.m. door invullen en bijsturen van persoonlijk ontwikkelingsplan op basis van een kritische zelfinschatting in relatie tot de te verwerven basiscompetenties en attitudes).*” Het cursieve onderdeel wordt nergens op deze manier weergegeven. Het concrete evaluatiecriterium luidt: “De mate waarin de student tijdens het stagetraject aan zijn persoonlijkheid heeft gewerkt om een goed leraar te worden.” Dit beaamt professor [S.] zelf tijdens het afsluitend gesprek. Verzoekster heeft tijdens haar opleiding geleerd dat evaluatiecriteria transparant moeten zijn. Verwerende partij hoeft zich hier blijkbaar niet aan te houden. Het cursieve gedeelte wordt niet gecommuniceerd in de ECTS-fiche of eender welk ander document. De SLO-studenten zijn m.a.w. niet op de hoogte dat ze voor elk individueel punt van de basiscompetenties en attitudes minimaal een drie moeten behalen om het diploma te kunnen krijgen. Er zijn in totaal 46 stellingen m.b.t. de 10 basiscompetenties en 8 attitudes. Moet men dan 46 keer een drie halen om te kunnen slagen? Verzoekster vraagt zich af waarom verwerende partij dit niet kenbaar maakt voor haar studenten.

Verder stelt document 1 op p. 7 het volgende: “De beoordeling gaat uit van de basiscompetenties en attitudes. Die moeten verworven zijn aan het einde van de stage. Zo niet

heeft de student de doelstellingen van het OPO ‘Stage voor de bachelortalen: Duits’ niet bereikt. *Concreet betekent dit dat de student minimaal een voldoende (score 3) moet hebben behaald voor alle basiscompetenties en attitudes. Wanneer er kleine tekorten zijn, kunnen die volgens de beslissing van het didactisch team van de KU Leuven toch leiden tot een voldoende voor de stage. Wanneer de tekorten aanzienlijk zijn, slaagt de student niet. (...) Er wordt voor het geheel van de stage door de KU Leuven een inschatting gemaakt van het kunnen van de student op een bepaald moment. Die inschatting leidt tot een globaal competentiecijfer, een cijfer waarin bepaalde basiscompetenties (FG 1, 3-5) een grotere rol spelen dan andere. We verwachten dat de student weet te overtuigen als inhoudelijk expert, als lesgever en organisator, en als professional die na het stopzetten van onze begeleiding in staat zal zijn zelfstandig zijn basiscompetenties te blijven verbeteren (de leraar als innovator en onderzoeker). Verder dient de student als ‘opvoeder’ ook minimaal het niveau 3 te behalen.”*

Ook het cursieve gedeelte is volgens verzoekster niet transparant naar de studenten gecommuniceerd. Nergens wordt kenbaar gemaakt dat dat functionele gehelen 1, 3 en 5 zouden doorwegen. Verzoekster verwijst naar haar scores. Ze stelt dat zij op FG1, FG2, FG4 en FG5 meer voldoendes dan onvoldoendes heeft op de diverse stellingen en ze die competentie dus beheerst. Enkel over FG3 (drie stellingen, waarvan twee onvoldoendes) zou dus een twijfel kunnen bestaan. Verwerende partij haalt in dit document echter zelf aan dat een klein tekort toch tot een voldoende kan leiden. Bovendien werden deze criteria maar één keer door een stagebegeleider geëvalueerd, en niet twee keer zoals het hoort. Het is dan ook onmogelijk om groei te zien als men op MyPortfolio maar één keer beoordeeld wordt op reflectie. Niet alleen de plotse wegingen die nu in de motivering verschijnen zijn onaanvaardbaar, maar ook de loutere stelling dat een kleine onvoldoende het cijfer kan verklaren houdt geen steek. Dit geldt des te meer, daar er op geen redelijke wijze sprake kan zijn van tekorten op de weerhouden competenties.

Verzoekster verwijst naar de bijlage 1 “Specifieke Lerarenopleiding Talen (SLO Talen) KU Leuven – Stagerichtlijnen”. Hierin bevestigt verwerende partij zelf dat een student bij aanvang van de lerarenopleiding al een grondige talenkennis verworven heeft. Waarom verzoekster haar masterdiploma Duits aan dezelfde faculteit kon behalen zonder dat er op problemen met de taalbeheersing werd gewezen, is dan ook een raadsel. Verzoekster heeft zowel van het PCVO als van het Goethe-instituut attesten dat ze het niveau C1, richtgraad 4 beheerst (stuk 4, 5). Bijlage 1 stelt ook het volgende: “Het uiteindelijke cijfer voor de stage wordt toegekend door

de Specifieke Lerarenopleiding Talen van de KU Leuven. Het cijfer weerspiegelt de mate waarin de student voldoet aan de verwachte basiscompetenties en attitudes van een startende leraar. *Het is gebaseerd op vaststellingen naar aanleiding van de stagebezoeken, de gesprekken met vakmentor(en) tijdens die bezoeken, de feedback van de mentoren in MyPortfolio, de kwaliteit van het portfolio (cf. taken binnen MyPortfolio m.b.t. observaties, lessen, mesotaken, diversiteitsstage, intervisies), de prestaties van de student tijdens de Leuvense ICT & TO-seminaries, en het afsluitende gesprek met de student aan het einde van zijn stages.*” Verzoekster vindt alleen terug dat haar cijfer gebaseerd is op de stagebezoeken van de stagebegeleidster van KU Leuven. Nog steeds blijkt nergens uit hoe de gesprekken met de vakmentoren, de feedback van de mentoren in MyPortfolio, de kwaliteit van de portfolio, de prestaties van de ICT en TO-seminaries (16/20) en het afsluitende gesprek mee betrokken zijn in het cijfer. Deze elementen komen niet aan bod.

Verzoekster verwijst ook naar bijlage 2 “Stageovereenkomst”. Dit document stelt op p. 3: “De stagebegeleider, de mentor en de stagiair maken onderling de nodige afspraken voor de bespreking en de beoordeling van de stage. De KU Leuven is eindverantwoordelijke voor de beoordeling van de stagiair. *Hierbij wordt rekening gehouden met het beoordelingsadvies van de stageplaats.*” Verzoekster merkt inderdaad op dat KU Leuven de eindbeslissing neemt, maar er wordt duidelijk geen rekening gehouden met het beoordelingsadvies van de stageplaats, terwijl dit maar liefst vier maal positief was, gaande van “uitmuntend” (dhr. [H.]), “heel goed” (dhr. [V.D.]), “goed” (mevr. [F.] en mevr. [D.]). Nog steeds blijft het een raadsel waarom deze beoordelingen eenvoudigweg van tafel worden geveegd. Het is ook de taak van KU Leuven om ervoor te zorgen dat de vakmentoren weten welke competenties ze moeten beoordelen en wat de verwachtingen zijn. Nu zegt verwerende partij in de bestreden beslissing (bovenaan p. 3) dat de mentoren tekortschieten. KU Leuven geeft toe dat de beoordelingen van de mentoren in strijd zijn met deze van de stagebegeleiders, maar schuift de schuld in de schoenen van de vakmentoren. Zij waren zogezegd te mild. KU Leuven dient er nochtans voor te zorgen dat de mentoren weten wat de verwachte competenties zijn. Alle partijen (de stageschool, KU Leuven en de student) hebben de stageovereenkomst ondertekend. De vakmentoren kenden de verwachtingen van KU Leuven en wisten dus op welke manier ze verzoekster moesten beoordelen. Verwerende partij leeft de voorwaarden in de ondertekende stageovereenkomst dus niet na.

Verzoekster verwijst ook naar bijlage 3, de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel “Stage bachelortalen: taal 1”. Verzoekster is zich bewust van de elementen waaruit de ECTS-fiche bestaat. Het blijft verzoekster echter volledig onduidelijk hoe men op basis van deze ECTS-fiche tot een resultaat van 9/20 kan komen. Dat heeft verzoekster reeds ten tijde van de vorige procedure kenbaar gemaakt. Tot op heden wordt hierop nog steeds geen antwoord geboden door verwerende partij. Verzoekster weet nog steeds niet hoe “de documenten met commentaren van mentoren, met aanvullend daarbij eigen opmerkingen en reflectie” deel hebben kunnen uitmaken van de beoordeling en hoe deze tot een onvoldoende hebben kunnen leiden. Verzoekster vindt ook nergens terug in welke mate haar portfolio met observaties, reflecties van de observatiestage, mesotaken en 18 lesvoorbereidingen... hebben meegespeeld in deze beoordeling. De stagebezoeken door de stagebegeleider worden daarentegen steeds als enig relevant criterium naar voor geschoven.

Van de 13 studiepunten die dit opleidingsonderdeel telt, zou 1,5 studiepunt volgens de ECTS-fiche afkomstig moeten zijn van het seminarie “ICT & TO”. Hierop behaalde verzoekster 16/20 als deelresultaat. Ze vraagt zich af of dit cijfer überhaupt heeft meegeteld. Hierover is nog steeds absoluut geen transparantie. In de bestreden beslissing leest verzoekster: “Het uitstekende resultaat dat u behaalde voor dit seminarie doet echter niets af van de eerdere vaststelling over het niet bereikt hebben van de competenties FG1, FG3, FG4, FG5 en de onvoldoendes op het vlak van de attitudes beslissingsvermogen, organisatievermogen en uw kritische ingesteldheid.” Dit betreft volgens verzoekster op geen enkele manier een antwoord op de vraag in welke mate de 16/20 meegeteld heeft in het eindresultaat 9/20.

Verzoekster verwijst tevens naar bijlage 4. Deze bijlage betreft een geknipt stukje uit een beoordeling van een les. Verzoekster ziet niet in hoe dit representatief is, aangezien de eerste pagina werd weggelaten en dit slechts één van 18 lesbeoordelingen is. Verwerende partij heeft hier duidelijk bewust geselecteerd: een leerling ligt met haar hoofd op tafel, nadat ze de hele week al ziek thuis geweest is. De leerlingen moeten op hun gsm werken en hierop een online woordenboek raadplegen, aangezien er geen computers beschikbaar waren. Is een leerling strafwerk aan het overschrijven? De vaste leerkracht heeft hier zelf geen zekerheid over. Tijdens de les moeten de leerlingen notities nemen en een schrijfpodracht maken.

Verder verwijst verzoekster naar bijlage 5 “Evaluatie door de vakmentor/hoofdmentor/mentor-coach”:

“Wat verwachten we?

Na het voltooien van een stageonderdeel voor een bepaalde taal, en voor elke onderwijsvorm afzonderlijk (ASO-TSO-BSO-CVO), *is het voor de student leerrijk een globale beoordeling van zijn prestaties te krijgen*. Daarom vragen wij u dit formulier eenmalig in te vullen voor uw taal en onderwijsvorm.

Doel van de tussentijdse evaluatie

De student een accuraat beeld schetsen van de reeds verworven sterktes en nog ontoereikende competenties op cruciale momenten in zijn stagetraject. Wij, van onze kant, kunnen ons op basis van uw verslag en de verslagen van de collega's hoofdmentoren een goed beeld vormen van de vooruitgang bij de stagiair tijdens de stage, zijn sterke punten en zijn/haar minder sterke kanten.”

Blijkbaar kan verwerende partij zich op basis van de verslagen van de mentoren geen goed beeld vormen van de vooruitgang van verzoekster tijdens de stage. Sterker nog: verwerende partij houdt geen rekening met deze verslagen en zegt alleen dat ze in strijd zijn met wat de stagebegeleiders vaststellen en dat KU Leuven als enige de eindbeoordeling kan vaststellen. Verzoekster vraagt zich af waar deze documenten dan voor dienen. Waarom hebben vier vakmentoren deze documenten moeten invullen en hebben ze verzoekster telkens goed beoordeeld? Verzoekster vraagt zich af wat dan nog de functie of het aandeel van de vakmentoren in een stage is. Hoe kan verzoekster een leerproces doormaken, als haar begeleiders blijkbaar irrelevante feedback geven? Volgens de vakmentoren was verzoekster wel degelijk geslaagd op de attitudes beslissingsvermogen, organisatievermogen (lesverloop) en kritische ingesteldheid. Bovendien werd ook het taalgebruik en didactisch handelen vier maal positief beoordeeld (stuk 7). Het lijkt erop dat verwerende partij er op geen enkele manier in slaagt om de pertinente elementen in het dossier (commentaren, deeltijfers...) te integreren in het globale cijfer en deze elementen dan maar negeert om koste wat kost het cijfer te behouden.

Tevens verwijst verzoekster naar document 2 “Observaties tijdens de begeleidingscontacten”. Ook in dit document vindt verzoekster verschillende onjuistheden terug. Op MyPortfolio kan verzoekster inderdaad informatie raadplegen over haar stage. Toch geeft document 2 absoluut niet hetzelfde beeld van haar stage als de documenten die op MyPortfolio staan. MyPortfolio bevat twee lesevaluaties van de stagebegeleidster, mevr. [M.]. Hierin wordt meer aandacht

besteed aan de positieve aspecten van de gegeven les dan in het document dat verzoekster nu *voor het eerst te zien krijgt*. De kwaliteiten van lesevaluatie 1 worden door verwerende partij tot vijf korte puntjes gereduceerd, terwijl in het oorspronkelijk document de verhouding tussen positieve aspecten en werkpunten ongeveer 50/50 is (stuk 8). Verzoekster begrijpt niet dat lesevaluaties nu achteraf in het kader van de beroepsprocedure gewoonweg aangepast kunnen worden en de zaken veel negatiever mogen worden voorgesteld. Ook de zogenaamde conclusie “onvoldoende” op p. 2 is verzoekster nooit meegedeeld. Mevrouw [M.] heeft nooit gezegd dat deze les niet voldoende kwaliteiten zou vertonen.

Ook stelt verzoekster, omtrent p. 5 onderaan, dat de vakmentor in les 13 doelgerichtheid helemaal niet als een aandachtspunt noteert. Mevrouw [F.] noteert: “Blijf vastberaden naar je doel werken!”. Hiermee bedoelde ze: laat je niet uit je lood slaan door onbeleefde leerlingen en blijf achter je doel staan om als leerkracht aan de slag te gaan. Op p. 6 wordt het volgende opgemerkt: “De foutenlast m.b.t. de beheersing van de doeltaal blijft hoog. Stagebegeleider en mentor noteren een hele reeks fouten, waarvan een reeks voorbeelden in het verslag van de stagebegeleider opgenomen werden. De vakmentor vermeldt in haar verslag het taalgebruik niet.” Tijdens het tweede stagebezoek stelt verzoekster dat zij door mevr. [F.] helemaal niet expliciet op de vele taalfouten gewezen werd. Ook in haar beoordelingsdocument van deze les is niets terug te vinden over “vele taalfouten”. De vakmentor heeft hier helemaal geen reeks fouten genoteerd, zoals verwerende partij beweert. Men motiveert tegen de stukken van het dossier in. Het klopt wel dat mevr. [F.] aanhaalt dat “het tempo van de les laag is en de focus ontbreekt”, maar ook dit is knip-en-plakwerk uit haar beoordelingsverslag, dat totaal niet haar volledige beoordeling weerspiegelt. Bovendien gaf verzoekster drie lessen onder begeleiding van mevr. [F.]. De les waarbij mevr. [M.] aanwezig was, kende inderdaad de minst goede beoordeling, maar wat met de zeer goede feedback van mevr. [F.] op de andere twee lessen? Hier geeft ze rijkelijk positieve feedback (stuk 6). Opnieuw negeert men al het positieve en zet men het negatieve in het voetlicht. Dit is al te doorzichtig.

Op p. 7 wordt het volgende vermeld: “Contact opgenomen met prof. [S.] i.v.m. mogelijkheid van een derde lesbezoek, aangezien verzoekster de basiscompetenties en –attitudes op dit moment nog niet voldoende heeft kunnen bereiken en de aangegeven tekorten nog niet heeft kunnen wegwerken. Op basis van stagebezoek 2 is geen groei vastgesteld kunnen worden m.b.t. de aangegeven werkpunten.” Volgens verzoekster is dit ronduit een onwaarheid: het verdere traject is wel degelijk anders verlopen bij verzoekster dan bij andere studenten. Hoewel het

klopt dat er normaal gezien twee stagelessen bijgewoond worden en er bij verzoekster een derde les met behulp van een lesopname werd bekeken, was deze derde les helemaal geen extra kans te noemen. Verwerende partij omschrijft de procedure als volgt: “Bij twijfel of wanneer na het tweede stagebezoek vastgesteld wordt dat de stagelessen van een student nog steeds tekorten m.b.t. de basiscompetenties van een leraar vertonen, wordt een derde stagebezoek ingepland.” Verwerende partij neemt hier echter een loopje met de waarheid door dit derde ‘stagebezoek’ – al was het in dit geval een lesopname – als een extra kans te omschrijven. Mevr. [M.] had tijdens een telefonisch gesprek met verzoekster op 25 november (stuk 7) reeds afgesproken dat zij (dus niet prof. [S.]) nog tweemaal zou komen kijken, omdat de tweede les in het BSO zou plaatsvinden en ze verzoekster – zoals gebruikelijk is – zowel in een ASO als TSO-context aan het werk wou zien. Dit had dus niets te maken met twijfel na een tweede stagebezoek.

Verder stelt verzoekster m.b.t. p. 11 dat er tijdens de lessen helemaal niet frequent Nederlands wordt gesproken. Enkel indien een opdracht verduidelijking nodig heeft in de moedertaal of indien er een link met de moedertaal gelegd wordt, wordt er in het Nederlands gesproken. Hier volgt verzoekster ook het pedagogisch project van de school en baseert ze zich op de bijgewoonde observatielessen. Het is eenvoudig om een filmfragment te pauzeren, om zo alle fouten eruit te halen. Tijdens een gewoon lesbezoek, zoals bij alle andere studenten plaatsvindt, worden er geen woordenlijsten aangelegd. Bovendien zijn 90% van de ‘fouten’ die prof. [S.] noteert, plaatsen waar zij geen eind-n gehoord heeft. Verzoekster beschikt echter over het filmfragment waarover prof. [S.] spreekt en hoort wel degelijk de eind-n op diverse plaatsen.

Op p. 12 wordt het volgende vermeld: “De observaties tijdens de lesstage hoefden dit jaar niet meer te worden gedocumenteerd.” Dit klopt volgens verzoekster niet: de observatiestage moest wel hernomen worden (stuk 9, 10). Het zou fijn zijn mochten de stagebegeleiders wel degelijk de moeite genomen hebben om deze ook te lezen. Op basis hiervan zou onder meer de kritische reflectie van verzoekster en haar vakdidactische kennis duidelijk kunnen worden.

De bestreden beslissing vermeldt op p. 2 het volgende: “Het feit dat u belangrijke competenties horend bij de basiscompetenties FG1 (de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen), FG3 (de leraar als inhoudelijk expert), FG4 (de leraar als organisator) en FG5 (de leraar als innovator) niet bereikt had (tussentijdse reflectie)”. MyPortfolio toont in de tussentijdse reflectie enkele (sub)onderdelen aan die op niveau 2 beoordeeld werden. Het gaat echter niet om een volledig functioneel geheel dat als onvoldoende beoordeeld werd, zoals

verwerende partij beweert. Voor verzoekster is het onduidelijk hoe ze op FG1 (de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen) niet kan slagen, hoewel acht subonderdelen allemaal met een voldoende (3) werden beoordeeld. Volgens verzoekster toont dit wel degelijk aan dat ze de basiscompetentie “de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen” beheerst. Voor FG2 (de leraar als opvoeder) slaagt verzoekster over de hele lijn. Bij FG3 (de leraar als inhoudelijk expert) krijgt verzoekster op de eerste twee aspecten inderdaad een niveau 2, maar in de commentaar wordt enkel teruggegrepen naar de taalbeheersing. “De leraar als inhoudelijk expert” gaat nochtans veel verder, vb. vakdidactische kennis, vaardigheden... Er ligt volgens verzoekster geen afdoende motivering voor om deze competentie negatief te kunnen beoordelen. Wat betreft FG4 (de leraar als organisator) haalt verzoekster op één van de vier subonderdelen niveau 2, terwijl ze maar één keer beoordeeld werd en deze score dus niet herzien kon worden. Voor de andere drie onderdelen haalde verzoekster een 3 of 4. Ook hier beweert verwerende partij zonder afdoende motivering dat verzoekster deze competenties onvoldoende beheerst. Voor FG5 (de leraar als innovator) begrijpt verzoekster niet waarom ze voor deze competentie niet slaagt. Ze krijgt eenmaal de score 2, en deze wordt ondanks haar uitdrukkelijke vraag niet toegelicht.

Verder stelt verzoekster dat de bestreden beslissing zichzelf tegenspreekt op p. 2 en 3. Bovendien wordt er in document 2 verwezen naar overeenkomsten tussen vakmentoren en de stagebegeleidster. Verzoekster ziet echter enkel overeenkomsten inzake de positieve aspecten (vb. positieve enthousiaste houding, tijdig en gedetailleerd uitwerken van de lesvoorbereiding). Verwerende partij haalt aan dat de tussentijdse beoordelingen van de vakmentoren in lijn liggen met de werkpunten van de stagebegeleiders van KU Leuven. De vakmentoren hebben alleszins wel een positief beeld over timing en lestempo, vakinhoud, klasmanagement en interactie, in tegenstelling tot de stagebegeleiders van KU Leuven die vinden dat dit onmogelijk is door de taalbeheersing van verzoekster. Bovendien heeft de Raad reeds geoordeeld dat er een duidelijke discrepantie is. De commentaren van de mentoren liggen dus helemaal niet in lijn met de beoordeling.

Op p. 3 stelt de bestreden beslissing dat enkel de KU Leuven stagebegeleiders in staat waren om het volledig groeiproces van verzoekster te beoordelen en de finale beoordeling te maken of al dan niet voldaan was aan de doelstellingen van de stage. Het oordeel van de KU Leuven praktijklector, gesuperviseerd door een lid van het zelfstandig academisch personeel, is doorslaggevend. Verzoekster vraagt zich af hoe dit gerechtvaardigd kan worden, gezien dit

ingaat tegen de eigen reglementering. Bovendien is het onduidelijk waarom de mentoren, die verzoekster veel meer aan het werk hebben gezien, het volledige groeiproces niet zouden kunnen beoordelen.

Ook beweert verwerende partij in de bestreden beslissing dat de mondelinge taalvaardigheid van verzoekster een remmende factor had op de interactie met de leerlingen. Nochtans schrijft mevr. [M.] in de tussentijdse reflectie dat verzoekster rekening heeft gehouden met haar feedback en in de volgende lessen meer en meer open vragen heeft gesteld. Hier is dus een positieve evolutie zichtbaar. Deze wordt echter niet in acht genomen. In het feedbackverslag van het tweede stagebezoek spreekt mevr. [M.] het gebrek aan interactie zelf tegen. Ook de beoordelingen van de leerkrachten op de stagescholen spreken deze stelling tegen. De commentaar over slecht klasmanagement klopt volgens verzoekster helemaal niet. Ook de stagementoren beweren het tegendeel.

Verder stelt verzoekster dat nergens in de ECTS-fiche of stagedocumenten terug te vinden is dat men minstens een niveau 3 moet halen op alle attitudes en ook op alle deelcompetenties. Verwerende partij moet dit transparant en op voorhand communiceren naar de studenten als dit het geval zou zijn. Dit is echter niet gebeurd. Verzoekster verwijst naar de vaste rechtspraak van de Raad, die duidelijk aangeeft dat men niet plots gewichten of verwachtingen kan toekennen aan competenties als deze niet op voorhand gekend zijn bij de student.

Tevens stelt verwerende partij in de bestreden beslissing dat kleine tekorten door het didactisch team gecompenseerd zouden kunnen worden. Verzoekster vindt het vreemd dat het in haar geval volgens verwerende partij om grote tekorten zou gaan. Nochtans kan 9/20 niet anders dan als het kleinst mogelijke tekort worden beschouwd. Als verzoekster echt zo'n zware onvoldoendes zou hebben op bepaalde competenties, zou zij geen 9/20 kunnen halen. Opnieuw spreekt men zichzelf tegen. Nergens uit de feedback blijken ook dergelijke grote tekorten.

Verder vermeldt de bestreden beslissing dat het deelresultaat van 16/20 voor het seminarie ICT&TO werd mee verrekend in het stageresultaat van 9/20. Verzoekster vraagt zich af hoe zij dit kan verifiëren, als er – ondanks haar specifieke vraag – geen deelcijfers worden meegedeeld.

Ook merkt verzoekster op dat haar taalbeheersing blijkbaar voldoet voor de Master in de Taal- en Letterkunde. Moet verzoekster dan vaststellen dat haar taalbeheersing erop achteruit gegaan

is, ondanks de inspanning die ze voor deze taal geleverd heeft (Goethe-instituut, PCVO, logopedie)? Verzoekster vraagt zich af of een goede taalbeheersing dan niet belangrijk was voor de professoren Duits om te kunnen slagen voor de opleiding Taal- en Letterkunde. Ze ziet niet in op welke manier de klascontext haar taalbeheersing plots gehinderd zou hebben.

Tevens stelt verzoekster dat haar stagetraject wel degelijk anders verlopen is dan bij andere studenten. Ze begrijpt niet waarom er een derde stagebezoek werd vastgelegd, voor mevr. [M.] de tweede keer op stagebezoek gekomen was of waarom mevr. [M.] verzoekster tijdens het tweede stagebezoek moest meedelen dat zij van prof. [S.] niet meer mocht langskomen voor een derde stagebezoek zoals gepland, maar dat prof. [S.] zelf zou langskomen. Hierop kan verwerende partij nog steeds geen antwoorden bieden. Hoewel het klopt dat er normaal gezien twee stagelessen bijgewoond worden en er bij verzoekster een derde les met behulp van een lesopname werd bekeken, was deze derde les volgens verzoekster helemaal geen extra kans te noemen. Verder beweert verwerende partij dat het mislopen van de eerste lesopname niet in het nadeel van verzoekster kan gespeeld hebben, gezien zij ‘voldoende tijd’ had. Het lijkt erop dat men ervan uitgaat dat verzoekster drie dagen extra kreeg om haar les voor te bereiden. Wat men uit het oog verliest, is dat verzoekster drie dagen later een volledig andere les moest geven, omdat de documenten niet ondertekend waren op 13 januari. Hierdoor moest verzoekster haar les inkorten en kon ze dus niet haar reeds gemaakte voorbereiding geven die aansloot op deze les. Ze moest haar les dus helemaal herwerken en hiervoor kreeg ze onvoldoende tijd. Normaal gezien moet men de lesvoorbereiding minstens drie werkdagen op voorhand indienen, zodat de les nog van feedback kan worden voorzien en men zelf voldoende tijd krijgt om de les in te oefenen. Dit was hier duidelijk niet het geval. Ook gaat de bestreden beslissing niet in op het feit dat een bezoek van prof. [S.] voor een extra stressfactor zorgde.

Voor verzoekster is het nog steeds onduidelijk hoe haar “zware onvoldoende” op taalbeheersing en “twee lichtere maar belangrijke onvoldoendes” – die zij betwist – tot het kleinst mogelijke tekort van 9/20 geleid hebben. Verzoekster wil benadrukken dat er door de vakmentoren op geen enkel van deze drie aspecten een onvoldoende gegeven werd, integendeel: deze aspecten werden positief beoordeeld.

Document 3 “Evaluatie stage verzoekster” bevat bovendien, aldus verzoekster, wederom heel wat incorretheiden. Zoals verzoekster reeds aanhaalde en motiveerde, moest ze de observatiestage dit academiejaar wel hernemen. Het feit dat de docent het tegendeel beweert,

getuigt ofwel wederom van een onwaarheid ofwel werd er niet grondig naar MyPortfolio gekeken. Dat is namelijk aan de hand van twee documenten terug te vinden (stuk 6, 9).

Ook klopt het niet dat de hoofdmentor ziek werd binnen de tso-school. Er was helemaal geen hoofdmentor, aangezien de stage gespreid werd tussen TSO en BSO. Bovendien was mevr. [D.] helemaal niet plots ziek, maar was zij van het begin van het schooljaar al op bevallingsverlof en keerde ze pas in januari voor het eerst in dat schooljaar terug. Normaal gezien zou verzoekster zelfs enkel lessen geven bij dhr. [V.D.] en mevr. [F.]. Wie de hoofdmentor zou zijn, is verzoekster onduidelijk. Mevr. [D.] heeft drie lessen geobserveerd en heeft dus exact even veel kansen gehad om verzoekster te beoordelen als mevr. [F.] en dhr. [V.D.]. Het lijkt erop dat men het dossier van verzoekster zeer onzorgvuldig bestudeerd heeft.

Ook wordt er gesteld dat prof. [S.] de allerlaatste stageles observeerde en evalueerde en daarna telefonisch contact opnam met mevr. [D.], de vakmentor die de les mee observeerde. Verzoekster vraagt zich af in welke mate zij moet voortgaan op telefonisch contact waarvan ze nooit op de hoogte is gebracht. Wat de feedback van mevr. [D.] betreft, wordt door prof. [S.] beweerd dat er telefonisch contact heeft plaatsgevonden waarin zij haar mening zou hebben herzien. Verzoekster weet niet of dit wel klopt en waaruit dit zou moeten blijken. Tijdens het vorig intern beroep slaagde men er al in een loopje te nemen met de waarheid en te beweren dat dhr. [H.] gecontacteerd zou zijn en zijn mening zou hebben herzien. Via contact met dhr. [H.] bleek hiervan niets te kloppen (stuk 11).

Verzoekster vraagt zich ook af hoe er sprake kan zijn van een groeipad, als zij op de reflectie in MyPortfolio slechts één keer door mevr. [M.] werd geëvalueerd. Als er een tussentijdse evaluatie van de functionele gehelen en de attitudes na het eerste stagebezoek zou bestaan, vraagt verzoekster zich af daarom dit dan niet op MyPortfolio staat en dus niet zichtbaar is voor de student. De eigen inschaling op MyPortfolio vond inderdaad pas laat plaats, maar dat heeft verzoekster tijdens het tweede stagebezoek bij mevr. [M.] aangekaart. Verzoekster heeft haar op de hoogte gebracht dat ze haar tussentijdse reflectie niet kon invullen, aangezien – ondanks de verschillende mails aan prof. [S.] – er nog steeds informatie van mevr. [M.], haar stagebegeleidster van vorig academiejaar, in deze reflectie stond. Volgens prof. [S.] was mevr. [M.] niet langer gekoppeld aan haar Portfolio, maar verzoekster vraagt zich af hoe er onbevooroordeeld geëvalueerd kan worden als er nog evaluaties van het vorige academiejaar in hetzelfde document staan.

Inzake “beslissingsvermogen” stelt het verzoekster dat het feit dat zij zelf materiaal ontwikkelt, toch getuigt van het feit dat ze een standpunt durft in te nemen en effectief tot handelen overgaat. Bij “kritische ingesteldheid” staat in de omschrijving ook: “De leerkracht neemt op zelfkritische en constructieve wijze deel aan reflectiegesprekken en intervisiemomenten.” Verzoekster vraagt zich af waarom hierover dan niets wordt gezegd. Zowel op MyPortfolio als in dit document wordt hier niet naar verwezen, hoewel dit toch onderdeel uitmaakt van de attitude “kritische ingesteldheid”. Verder wordt er aangegeven dat het kiezen van kritische doelen een probleem is. Bij FG1 op p. 5 wordt echter beweerd dat in veel gevallen de mentoren de leerdoelen bepalen. Ook dit spreekt elkaar tegen. Inzake “verantwoordelijkheidszin” weet verzoekster niet waarop men zich baseert. Nergens is hieromtrent enige verduidelijking te vinden.

Bij FG1 wordt het volgende vermeld: “De begeleidende vakmentor merkte ook op dat de leerlingen heel weinig hadden geleerd en best wel een strakker lestempo hadden aangekund.” Verzoekster weet niet waar dit vandaan komt. Hiervan is nergens in de beoordelingen iets van terug te vinden. Omtrent punt 2 “De leerkracht kan doelstellingen kiezen en formuleren” merkt verzoekster op dat de vakmentoren haar leerdoelen allemaal passend vinden. Toch zou ze hier een onvoldoende halen. Dit punt gaat volgens verzoekster niet over timemanagement, maar over het kiezen van doelstellingen. Omtrent punt 7 “De leerkracht kan een krachtige leeromgeving realiseren, met aandacht voor de heterogeniteit binnen de leergroep” merkt verzoekster op dat ze op MyPortfolio en in het nieuwe document dat voor de huidige procedure werd samengesteld niveau 3 te zien krijgt. Het is opvallend dat haar cijfer plots naar niveau 2 verandert. Verzoekster vraagt zich af hoe ze deze competentie op het einde nog onvoldoende kan beheersen, als ze van mevr. [M.] de bevestiging gekregen heeft dat ze voor deze competentie geslaagd was. Inzake punt 8 “De leerkracht kan observatie en evaluatie voorbereiden, individueel en indien nodig in team” stelt verzoekster dat beide evaluaties wederom niet overeenstemmen. Mevr. [M.] geeft verzoekster op MyPortfolio een niveau 3, wat geslaagd betekent. In het nieuwe document zou er ineens onvoldoende bewijs voorhanden zijn (niveau 0). Inzake punt 13 “De leerkracht kan leer- en ontwikkelingsprocessen opzetten, zowel vanuit de inhoud van zijn/haar vakgebied, als vanuit een vakoverschrijdende invalshoek” stelt verzoekster dat MyPortfolio en het nieuwe document elkaar opnieuw tegenspreken. Mevr. [M.] heeft nergens aangehaald dat niveau 3 onjuist zou zijn. Nu krijgt verzoekster plots te zien

dat ze een onvoldoende zou behalen voor dit subonderdeel. Dit had men dan ook moeten aangeven op MyPortfolio. Het lijkt er dus op dat men achteraf wijzigingen heeft aangebracht.

Bij FG3 stelt verzoekster dat mevr. [M.] aangeeft dat verzoekster in januari een niveau 2 heeft op vlak van taalbeheersing. Prof. [S.] zegt nochtans: “Bij observatie 1, 2 en 3 stelde de stagebegeleider een sterk onvoldoende beheersing van de doeltaal vast, wat zich in een erg hoge foutenlast vertaalde.” Dit is niet hetzelfde als mevr. [M.] beweert. Hier wordt verder niet gekeken naar andere aspecten van domeinspecifieke kennis. Prof. [S.] gaat nog een stap verder en durft te beweren dat de taalbeheersing van verzoekster in dalende lijn gaat en geeft haar een niveau 1. De motivering die hierbij wordt gegeven, strookt volgens verzoekster absoluut niet met de waarheid.

Bij FG4, punt 2 “De leerkracht kan een soepel en efficiënt les- en dagverloop creëren, passend in een tijdsplanning vanuit het oogpunt van de leerkracht en de leerlingen” merkt verzoekster op dat prof. [S.] haar ook hier op het einde van de stage een lagere score geeft. Nergens kan verzoekster een verklaring geven voor deze achteruitgang, die bovendien conflicteert met de vaststellingen van de mentoren. Ook bij FG5, punt 3 “De leerkracht kan het eigen functioneren ter discussie stellen en bijsturen” geldt hetzelfde en geeft prof. [S.] verzoekster op het einde van haar stage een lagere score, terwijl men als student op dit vlak enkel kan groeien. Het is duidelijk dat prof. [S.] verzoekster dit academiejaar niet gelijk heeft behandeld en ervoor gezorgd heeft dat haar woorden “Je mag proberen, maar je zal nooit je diploma voor Duits halen” (geluidsopname) waarheid werden. Bij FG7, punt 2 “De leerkracht kan binnen het team zowel vakspecifiek als vakoverschrijdend over een taakverdeling overleggen en de afspraken naleven. De ondersteunende kennis omvat kennis van functies en taken binnen een school” had mevr. [M.] niet aangehaald dat dit aspect niet aan bod was gekomen en liet ze niveau 3 staan. Indien zij het hier niet mee eens was, had ze dit op MyPortfolio moeten aanpassen. In het huidige document krijgt verzoekster een niveau 0. Voor FG 8, 9 en 10 wordt er blijkbaar met een “pass” of “fail”-systeem gewerkt. Nochtans werd dit nooit zo naar de studenten gecommuniceerd.

Verzoekster besluit dat zij mag verwachten – en dat is ook het doel van het intern beroep – dat zij een correct antwoord krijgt op de grieven en vragen die zij voorlegt. Het is duidelijk dat verzoekster in haar verzoekschrift aan de kaak stelt dat haar beoordeling niet correct tot stand gekomen is. In de bestreden beslissing tracht men dit te weerleggen, maar verzoekster leest nog steeds verschillende elementen die niet correct zijn of niet als bewezen kunnen worden aanzien.

Hierdoor schendt verwerende partij de bepalingen van het materiële motiveringsbeginsel. De materiële motiveringsplicht wordt geschonden, aangezien de bestreden beslissing gebaseerd is op argumenten die niet correct zijn. Verzoekster dient dan ook te besluiten dat de motivering uit de bestreden beslissing enerzijds op geen enkele wijze gestaafd wordt door bewijsmateriaal, en anderzijds is deze onjuist en worden de onderliggende motieven telkens door verzoekster weerlegd. Een dergelijke gebrekkige motivering impliceert bovendien een verregaande onzorgvuldigheid en een kennelijke onredelijkheid. De motivering van de bestreden beslissing kan volgens verzoekster dan ook op geen enkele manier standhouden en dient te worden vernietigd.

Verder wijst verzoekster op de discrepantie tussen de mentor en de lector. Verzoekster verwijst naar het vorige arrest van de Raad. Wanneer verzoekster de bestreden beslissing leest, dient ze vast te stellen dat er hiermee geen rekening werd gehouden door de interne beroepsinstantie. Sterker nog, verwerende partij erkent de discrepantie, maar meent eenvoudigweg dat dit niets afdoet van de vaststellingen van mevr. [M.]. Nog steeds wordt op geen enkele wijze de discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor en deze van de stagebegeleider gerechtvaardigd. Nog steeds blijft men verwijzen naar wijzigingen. In de bestreden beslissing leest verzoekster opnieuw dat verwerende partij zich blijft verschuilen achter de bepalingen van bepaalde documenten, zonder deze concreet te relateren aan het dossier van verzoekster. De Raad was hieromtrent in het vorige arrest nochtans zeer duidelijk. Ook hiermee werd door verwerende partij geen rekening gehouden.

Verzoekster wijst ook op de formele motiveringsplicht. Het is bevreemdend om - in het licht van het vorig arrest van de Raad - vast te stellen dat *nog steeds* op verschillende grieven van verzoekster niet wordt geantwoord. Verzoekster verwijst naar de vaste rechtspraak in dit verband. Ze dient dan ook te besluiten dat verwerende partij op geen enkele wijze rekening houdt met deze rechtspraak. Zo volgt er louter een opeenvolging van verschillende argumenten, die reeds eerder door de Raad als niet afdoende beschouwd werden. Verzoekster verwijst naar onderstaande grieven, die reeds tijdens de interne en eerdere externe procedure werden opgeworpen, maar tot op heden onbeantwoord blijven.

Wat betreft de *citeerwijze*, werd er duidelijk gewezen op de verdraaide en foutieve citeerwijze van verwerende partij. Hieromtrent leest verzoekster in de bestreden beslissing nergens enige motivering of rechtvaardiging. Zo vergelijkt verzoekster een citaat in de bestreden beslissing

met het originele document waarin deze feedback terug te vinden is (stuk 18). Verwerende partij verandert het woord “Schade”, wat “jammer” betekent, eenvoudigweg in “problematisch”. Hierin zit echter een groot nuanceverschil. Het is volgens mevr. [M.] jammer dat verzoekster bewust of onbewust probeert te vermijden om spontaan met de leerlingen in gesprek te treden met betrekking tot hun leerproces. Dat wil echter niet zeggen dat het problematisch is. Het woord “spontan” wordt ook wegelaten, waardoor het lijkt alsof verzoekster niet met de leerlingen in interactie treedt. Ook op p. 3 van de eerdere bestreden beslissing wordt een gedeelte weggelaten in een citaat. Aangezien het eerste stuk weggelaten wordt, is het niet duidelijk dat het om de eind-n gaat en niet om de volledige mondelinge taalbeheersing. Verzoekster wijst ook op het volgende: “Ze toont zich zeker bereid om verder aan haar taalbeheersing te werken.” Ook op p. 4 wordt een gedeelte van een citaat door verwerende partij weggelaten. Verzoekster wijst hier op het volgende: “Dat je je wil verbeteren”, “Je probeert zeker en vast de opdrachten die je krijgt, zo goed mogelijk te volbrengen en de instructies op te volgen”. Ook hier wordt de ware inhoud van de feedback volgens verzoekster verdraaid. Op p. 5 wordt later “die Auswahl” (de keuze) aan de tekst toegevoegd. Dergelijke citeerwijze is volgens verzoekster kennelijk onredelijk en verdraait de inhoud van de feedback volledig. Er dient te worden vastgesteld dat deze motiveringen van verwerende partij de grenzen van de redelijkheid kennelijk te buiten gaan. Geen enkele andere redelijk oordelende onderwijsinstelling zou in deze situatie dezelfde motivering voorleggen.

Verzoekster wijst ook nog op het *ontbreken van bewijs voor een bewering*. Verzoekster heeft in de voorgaande procedure duidelijk uiteengezet dat verwerende partij beweert dat zij naar aanleiding van de score ‘uitmuntend’ van de stagementor, dhr. [H.], met hem contact heeft opgenomen. Verwerende partij meent dat dhr. [H.] te kennen heeft gegeven dat zijn beoordeling “uitmuntend” niet overeen zou stemmen met de normen van KU Leuven en dat de beoordeling dient te worden omgevormd naar een “onvoldoende”. Zoals reeds werd aangetoond in stuk 11, neemt men hier een loopje met de waarheid. Zo erkent dhr. [H.] dat zijn beoordeling misschien niet als “uitmuntend” gekwalificeerd kan worden volgens de bewoordingen die KU Leuven hanteert, maar dat deze nog steeds nooit minder dan “heel goed” of “goed” kan zijn. Nergens in de bestreden beslissing legt verwerende partij bewijs voor van deze wijziging in beoordeling na dit telefonisch contact. Verzoekster legt op haar beurt wel bewijs voor dat hetgeen verwerende partij voorhoudt, geen steek houdt. Ook de Raad heeft dit opgemerkt in zijn vorig arrest. Opnieuw ontbreekt elke bewijsvoering of motivering hieromtrent. Verzoekster kan

alleen maar vaststellen dat verwerende partij het dossier van verzoekster, noch de overwegingen van de Raad ernstig neemt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de beslissing zoals op 5 juni 2020 werd verstuurd, werd uitgewerkt n.a.v. het arrest nr. 5.794 waarin de Raad uitdrukkelijk om een nieuwe beslissing vroeg. Dit betekent echter niet, zoals vermeld door verzoekster in haar verzoekschrift, dat het hier om een loutere *post factum*-motivering zou gaan. Zoals ook vermeld in de beslissing, verwijst deze immers naar informatie die reeds vermeld werd in de beoordelingsverslagen in het stageportfolio en die ook reeds aan bod kwam in de eerdere interne beroepsbeslissing en/of de antwoordnota. Reeds in de eerste beroepsbeslissing werd verwezen naar de essentiële tekorten die tijdens deze stage werden vastgesteld (o.m. fouten op het vlak van de taalbeheersing, de verdieping van de leerinhouden/het bereiken van de doelen, de tekorten op het vlak van het ontbreken van voldoende doelgerichtheid, het ontbreken van doordachte didactische keuzes en didactische efficiëntie en fouten tegen het correcte taalgebruik, de (inefficiënte) keuze van lesmateriaal i.f.v. de beoogde leerdoelstellingen, de onvoldoende doelgerichtheid van de manier waarop de les was opgebouwd, het te trage lestempo en de onvoldoende beheersing van de onderwijstaal) en het feit dat, omwille van deze tekorten, niet voldaan was aan de basiscompetenties FG1 (de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen), FG3 (de leraar als inhoudelijk expert), FG4 (de leraar als organisator) en FG5 (de leraar als innovator). De documenten die in het kader van de nieuwe beroepsbeslissing werden doorgestuurd, hebben dan enkel als doelstelling om – op vraag van de Raad – bijkomende verduidelijking te geven t.a.v. de beoordelingsstructuur, de vastgestelde tekorten en de competenties die verzoekster tijdens haar stage niet bereikt had. Eveneens op uitdrukkelijke vraag van de Raad biedt deze nieuwe beslissing bijkomende verduidelijking t.a.v. de manier waarop de beoordeling door de mentoren in deze beoordeling werd betrokken en waarom – voor wat de eindbeoordeling betreft – van dit oordeel van de mentoren ook werd afgeweken. Op welke manier “de cijfers en beoordeling” *post factum* en in negatieve zin zouden zijn aangepast, blijft dan ook onduidelijk.

Verder stelt verwerende partij vast dat de opmerkingen die verzoekster in haar bezwaarschrift maakt, analoog zijn met deze die ook in de eerdere beroepsprocedure aan bod kwamen. Fundamenteel blijft het echter zo dat – zoals vermeld in de ECTS-fiche – deze stage essentieel gericht is op het bereiken van de door de overheid bepaalde deelcompetenties en -attitudes als leraar. Enkel indien verzoekster elk van deze (deel)competenties en attitudes zou behaald

hebben, zou voldaan zijn aan de doelstellingen van deze stage en zou zij voor deze stage geslaagd verklaard kunnen worden. Bij verzoekster werd echter vastgesteld dat niet voldaan was aan FG1 ('de leraar als begeleider van het leer- en ontwikkelingsproces'), FG3 ('de leraar als inhoudelijk expert'), FG4 ('de leraar als organisator') en FG5 ('de leraar als innovator – de leraar als onderzoeker') en dat haar beslissingsvermogen, organisatievermogen en kritische ingesteldheid nog niet voldoende ontwikkeld waren. Het resultaat dat verzoekster wordt toegekend (nl. 9/20) moet bovendien als het kleinst mogelijke tekort worden beschouwd en weerspiegelt het feit dat er in de beoordeling ook rekening werd gehouden met de basiscompetenties en attitudes waarvoor verzoekster wel voldoende scoorde. Gegeven het feit dat verzoekster niet voldaan heeft aan de doelstellingen van dit stage-opleidingsonderdeel, kan er geen verdere discussie bestaan over de correctheid van het cijfer.

Het gegeven dat verzoekster in het kader van de eerdere stage Nederlands 16/20 behaalde voor het ICT&TO seminarie, verandert hier niets aan. Zoals vermeld in de interne beroepsbeslissing, biedt dit seminarie immers geen garantie dat verzoekster de hierboven vermelde competenties bereikt zou hebben en dus toch geslaagd zou kunnen worden verklaard. In tegenstelling tot wat het schrijven van verzoekster laat uitschijnen, betreft dit geen beoordeling waarbij op een mathematische manier werd nagegaan of een substantieel deel van de subcompetenties bereikt zou zijn of waarbij werd nagegaan of een meerderheid van de competenties bereikt is. Enkel indien verzoekster voor elk van de voor deze stage relevante criteria een minimale beoordeling in de categorie 3 (i.c. 'je beheerst de competentie al goed, maar verder verfijnen en verdiepen kan nog') had behaald, zou aan deze doelstellingen voldaan zijn en had zij kunnen slagen. De beoordeling of de student al dan niet voldaan heeft aan de vooropgestelde competenties en attitudes betreft een globale beoordeling, zonder dat hierbij sprake is van de toekenning van deelpunten. De verwijzingen die verzoekster maakt naar de verplichting om een eventuele gewichtsverdeling tussen deelpunten vooraf bekend te maken, zijn in deze dan ook niet relevant. De door de overheid bepaalde competenties en attitudes vormen hierbij het globale beoordelingskader van één en dezelfde stage, zonder dat hierbij sprake is van deelopdrachten en -cijfers.

In tegenstelling tot wat door verzoekster wordt vermeld, is het niet zo dat de FG 6-10 ('de leraar als partner van ouders/verzorgers', 'de leraar als lid van een schoolteam', 'de leraar als partner van externen', 'de leraar als lid van een onderwijsgemeenschap' en 'de leraar als cultuurparticipant') als niet of minder zwaar voor deze stage zouden zijn beoordeeld. Zoals

uitdrukkelijk vermeld in de beslissing d.d. 5 juni 2020, betreft het hier competenties die hoofdzakelijk samenhangen met de lesverbredende opdrachten, die – aangezien verzoekster hieraan reeds voldeed op basis van de stage Duits in 2018-2019 – als zodanig niet meer opnieuw in de stage 2019-2020 werden beoordeeld. Deze competenties werden bovendien – voor zover ze van toepassing waren – in de feedback tijdens de tussentijdse zelfevaluatie ook als voldoende ingeschaald. In die zin kan er geen sprake zijn van een negatieve beïnvloeding op de eindbeoordeling. De nieuwe beroepsbeslissing verwees wel naar het feit dat kleine tekorten op het vlak van de competenties en attitudes hadden kunnen worden gecompenseerd, maar dat dit niet het geval was voor verzoekster. Deze vermelding kan echter niet gezien worden als een aanwijzing dat bij de beoordeling van verzoekster een onevenredige aandacht zou zijn besteed aan de FG 1, 3, 4 en 5. Het is duidelijk dat de tekorten die bij verzoekster werden vastgesteld, betrekking hebben op meerdere functionele gehelen en als zodanig niet als een ‘beperkt’ tekort kunnen worden beschouwd. Zoals vermeld in de eerdere beroepsbeslissingen, is het zo dat de tekortkomingen die bij verzoekster werden vastgesteld betrekking hadden op haar mondelinge taalvaardigheid in het Duits. Dit tekort op het vlak van vakinhoud was van die aard dat het ook een remmende factor was op de effectieve lesuitvoering, op de interactie met de leerlingen (lestempo, leerkansen, correct taalaanbod) en op het les- en klasmanagement in het algemeen (snel en in correct Duits kunnen reageren op storend gedrag, verlies van gezag door taalfouten op langere termijn). Dit tekort was veel ruimer dan enkel en alleen het probleem met het weglaten van de eind-n, dat verzoekster in haar intern beroep vermeldde. Het gaat erom dat de foutenlast bij het gebruik van de doeltaal in de lessen doorheen het hele stagetraject hoog bleef liggen. Dit ging om fouten door het weglaten van de eind-n, maar evenzeer om veelvuldige naamvalsfouten, fouten tegen het geslacht van woorden, foutieve woordenschat, uitspraakfouten. De door de overheid vooropgestelde competenties verwijzen uiteindelijk enerzijds naar een aantal vakinhoudelijke competenties en anderzijds naar een aantal didactische competenties en vaardigheden om in een concrete klassituatie of in de ruimere schoolcontext deze vakinhoud te kunnen overbrengen. Voor een leerkracht Duits maakt een correct taalgebruik een essentieel onderdeel uit van deze vakinhoudelijke kennis. Het kan hierbij dan ook niet als onredelijk worden beschouwd dat de KU Leuven stagecoördinatoren in hun globale beoordeling een groot belang hechten aan dit correct taalgebruik.

Zoals toegelicht in document 1, dat deel uitmaakte van de nieuwe beslissing, blijft KU Leuven finaal verantwoordelijk voor de toekenning van het examenpunt. Zoals vermeld gebeurt deze beoordeling op basis van de vaststellingen van de stagebegeleiders van KU Leuven n.a.v. de

stagebezoeken, de gesprekken met de mentor(en) en de student tijdens of in opvolging van die bezoeken, de feedback van de mentoren in MyPortfolio, de kwaliteit van het portfolio, de prestaties van de student tijdens de ICT&TO-seminaries en de afsluitende gesprekken met de student aan het einde van de stage. Wat de beoordeling van de mentoren betreft, moest worden vastgesteld dat heel wat van hun concrete observaties in lijn lagen met de bevindingen van de KU Leuven stagecoördinatoren (dit zowel wat de positieve als wat de negatieve aspecten betreft). Zo werd reeds in de antwoordnota 2020/094 verwezen naar passages uit de lesobservaties door de mentoren (zie bijlagen 5A-5Q), die mee het deelcijfer gemotiveerd hebben (o.a. met betrekking tot timing en lestempo, doelgerichtheid en verdieping van de lesinhoud en taalbeheersing). Dit betekent dan ook dat zowel in de lesevaluaties van de mentoren als in de observatieverslagen van de KU Leuven stagebegeleiders werkpunten werden aangehaald m.b.t. klasbeheer, instructies, timemanagement, integratie van vakdidactische principes in functie van de realisatie van doelstellingen en taalbeheersing. In hun globale tussentijdse beoordelingen die de mentoren na hun geobserveerde lessen invulden, werd echter duidelijk gefocust op de positieve punten en werden deze tekorten niet of op minimaliserende toon vermeld. Bovendien strookten deze observaties niet steeds met de observaties door de stagebegeleider en soms ook niet met de eigen lesevaluatie door de mentor (vb. bij stagebezoek 2). Op welke manier verzoekster hierin een tegenstelling ziet, blijft dan ook onduidelijk. De discussie die verzoekster m.b.t. haar klasbeheer voert, is hierbij overbodig. Voor FG2 (“de leraar als opvoeder”) behaalt zij immers een voldoende voor alle deelcompetenties. Deze beoordeling ligt volledig in lijn met die van de mentoren. De punten waarop werd afgeweken, zijn rechtstreeks verbonden met vakinhoudelijke expertise en integratie van vakdidactische principes voor actueel en effectief talenonderwijs, wat net het expertisedomein van de vakdidactici is.

Verwerende partij kan enkel betreuren dat de tussentijdse feedback door de mentoren op dit vlak onvoldoende duidelijk en expliciet geweest is. Het feit blijft wel dat tijdens elke van de drie stagebeoordelingen door de Leuvense stagebegeleider duidelijke tekorten op een aantal essentiële competenties en attitudes als leerkracht werden vastgesteld en met verzoekster werden besproken. Op basis van deze contacten, die bovendien ruim in de tijd gespreid waren, is het ook duidelijk dat verzoekster op die manier op de hoogte was over de verwachtingen die KU Leuven aan deze stage stelde en minstens ook de kans had om de verschillende gesignaleerde werkpunten tot op het verwachte en verduidelijkte niveau weg te werken, opdat ze zou kunnen slagen voor de stage Duits. Over welke punten het ging, werd duidelijk uit de

herhaalde uitvoerige gesprekken met haar Leuvense stagebegeleider, haar verslagen (zoals voor verzoekster zichtbaar in haar MyPortfolio) en de toegekende cijfers voor de verschillende basiscompetenties (zoals voor verzoekster zichtbaar in haar MyPortfolio). Er kan hier dus geen sprake zijn van onduidelijke communicatie vanwege verwerende partij.

In het verzoekschrift van verzoekster worden op diverse plaatsen beweerde incorrectheden of tegenstrijdigheden in de nieuwe beslissing aangehaald. Verwerende partij probeert vervolgens op een gestructureerde manier te reageren op deze veelheid van opmerkingen. In tegenstelling tot wat verzoekster beweert, is het in elk geval zo dat de observatiestage (die zij reeds in 2018-2019 had uitgevoerd) niet opnieuw diende te worden uitgewerkt. In het kader van de feedback over haar stagelessen werd haar wel aangeraden om een observatieverslag uit te werken van de klassen waaraan ze zelf zou lesgeven, om op die manier het niveau van de leerlingen goed te kunnen inschatten. Dit betekent echter niet dat de observatiestage als formeel evaluatiemoment herhaald werd. De laatste les die verzoekster op die manier observeerde, dateert bovendien van 8 november 2019. Indien deze opdracht zou gekaderd hebben binnen een observatiestage, zou het verslag binnen de twee weken nadien moeten zijn ingediend. Het verslag van deze les werd echter pas op 25 januari 2020 (en dus te laat voor een formele beoordeling) in het portfolio opgeladen.

Op meerdere plaatsen vermeldt verzoekster ook dat de documenten die werden opgemaakt naar aanleiding van de nieuwe beslissing verkeerd of selectief verwijzen naar het portfolio. De beoordelingsschaal waarnaar verzoekster op p. 7 verwijst, behoort tot de tussentijdse en eindevaluatie die door de student via MyPortfolio moet worden ingevuld. In die zin is het niet mogelijk dat deze schaal “nooit zou zijn gecommuniceerd”. Het is bovendien zo dat de documenten die nu werden toegevoegd (i.c. de documenten 1, 2 en 3 bij de nieuwe beslissing) interne synthesesdocumenten zijn, waarin verwerende partij – op uitdrukkelijke vraag van de Raad – het globale beoordelingsproces en de vaststelling probeert te verduidelijken dat verzoekster, o.m. op het vlak van haar taalbeheersing van het Duits, niet aan de vooropgestelde doelstellingen van de stage heeft voldaan. Het is evident zo dat in een dergelijk document, dat erop gericht is om een overzichtelijk en samenvattend overzicht te bieden, niet alle informatie uit het MyPortfolio wordt overgenomen.

Concluderend kan verwerende partij dan ook enkel de grote lijnen van de conclusie herhalen, in lijn met de beslissing van 5 juni 2020. Niettegenstaande bepaalde aspecten van de stage van

verzoekster goed verlopen zijn (o.m. op het vlak van de positieve samenwerking, het feit dat zij de lessen nauwkeurig en uitgebreid had voorbereid, haar vriendelijke en beleefde omgang met leerlingen en collega's, haar bereidheid om bij te leren, haar positieve feedback naar leerlingen toe), is het ook duidelijk dat tijdens deze stage essentiële tekorten werden vastgesteld (tekorten m.b.t. FG1 ('de leraar als begeleider van het leer- en ontwikkelingsproces'), FG3 ('de leraar als inhoudelijk expert'), FG4 ('de leraar als organisator') en FG5 ('de leraar als innovator – de leraar als onderzoeker') en m.b.t. de attitudes beslissingsvermogen, organisatievermogen en kritische ingesteldheid). Aangezien verzoekster op die manier niet voldaan heeft aan de basiscompetenties en -attitudes als leerkracht, is ook niet voldaan aan de doelstellingen voor deze stage en kan zij ook niet slagen voor dit opleidingsonderdeel. Voor het OPO 'Stage voor de Bachelortalen: Duits' werd het eindcijfer 9/20 toegekend. De zware onvoldoende voor inhoudelijke expertise (taalbeheersing) en de twee lichtere maar nog steeds belangrijke onvoldoendes (effectief talenonderwijs kunnen realiseren; over voldoende zelfkritisch vermogen beschikken om het eigen onderwijs verder te blijven innoveren) motiveren dit cijfer. De inschatting van haar kunnen voor deze stage kwam tot stand op basis van het hele stagedossier, de volledige procesevaluatie (met inbreng van de vakmentoren, de hoofdmentor (alleen van de aso-school), de KU Leuven) en de eindevaluatie die exclusief de verantwoordelijkheid van KU Leuven is. Het stagecijfer dat verzoekster behaalde (i.c. 9/20), moet als het kleinst mogelijke tekort worden beschouwd en weerspiegelt het feit dat er in de beoordeling ook rekening werd gehouden met de competenties en attitudes waarvoor zij wel voldoende scoorde. Aangezien echter niet is voldaan aan alle leerdoelstellingen, kan verzoekster niet slagen voor dit opleidingsonderdeel. Een beslissing om haar, ondanks dit tekort, toch te laten slagen voor de opleiding, is hier evenmin aan de orde. Art. 91 van het OER voorziet immers niet de mogelijkheid om tolerantie in te zetten voor een opleidingsonderdeel uit de Specifieke Lerarenopleiding. Ook bij de masteropleidingen (art. 81 §2) wordt voor studenten met enig tekort voor een stage-opleidingsonderdeel geen deliberatiemogelijkheid voorzien.

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekster nogmaals dat de meningen van verwerende partij en de vier stagementoren compleet tegenstrijdig zijn. Volgens verwerende partij is de mondelinge taalvaardigheid in het Duits de fundamentele tekortkoming die in deze stage werd vastgesteld. De vier stagementoren, die verzoekster samen gedurende 18 lessen aan het werk hebben gezien, denken hier duidelijk anders over in hun eindbeoordeling. Het taalgebruik van

verzoekster werd namelijk drie maal als ‘goed’ en één maal als ‘zeer goed’ beoordeeld. Dit is duidelijk in strijd met de beoordeling van mevr. [M.], die het taalgebruik met niveau 2 quoteert.

Ook herhaalt verzoekster dat zowel document 1, 2 als 3 *post factum* zijn samengesteld en niet toegankelijk zijn voor de studenten van de Specifieke Lerarenopleiding.

Verzoekster stelt dat zij nog steeds niet weet hoe het cijfer 9/20 nu tot stand is gekomen. Bovendien bevat ook de antwoordnota van verwerende partij weer louter herhalingen van de interne beroepsbeslissing en worden de vragen van verzoekster uit het extern beroepschrift niet beantwoord. Ook is nergens in de ECTS-fiche terug te vinden dat op elk subonderdeel minstens ‘niveau 3’ zou moeten worden behaald. Ook stelt verzoekster dat de interne beroepsbeslissing zelf aangeeft dat FG 1, 3 en 5 een grotere rol zouden spelen dan de andere basiscompetenties. Verder begrijpt verzoekster niet waarom er bij de globale beoordeling een grotere waarde wordt toegekend aan taalgebruik, in vergelijking met vb. klasmanagement of lesvoorbereidingen. Hier ligt volgens verzoekster geen redelijke motivering voor en dit is ook nooit op voorhand zo gecommuniceerd.

Verder kan verzoekster niet inzien waarom de stagementoren enkel zouden hebben gefocust op de positieve punten en de zogenaamde tekorten niet zouden hebben vermeld. De stagementoren kennen de verwachtingen van KU Leuven volgens het stagecontract. Verzoekster stelt zich eerder de vraag waarom verwerende partij de positieve aspecten negeert. Voor verzoekster was de tussentijdse feedback van de stagementoren zeer duidelijk en ligt deze ook in lijn met de eindbeoordelingen van de mentoren.

Ook stelt verzoekster dat verwerende partij helemaal niet op haar ‘veelheid aan opmerkingen’ reageert. Ze gaat enkel in op het aspect van de observatiestage, waar ze wederom een loopje met de waarheid neemt. Het feit dat verwerende partij in haar interne documenten 2 en 3 negatiever beoordeelt dan in MyPortfolio, wordt niet verduidelijkt. Ook op de zogenaamde telefonische contacten vanuit verwerende partij naar de stagementoren en op de vermeende plotse ziekte van de hoofdmentor wordt niet gereageerd. Verder stelt verzoekster dat voor het begin van dit academiejaar met prof. [S.] werd afgesproken dat het cijfer van verzoekster voor ICT & TO behouden zou blijven en dat ook haar mesotaken niet moesten worden hernomen. Hierbij werd echter nooit aangehaald dat er geen observatiestage of verslag hiervan zou moeten worden ingediend. Vorig academiejaar heeft verzoekster namelijk helemaal geen verslag van

haar observatiestage ingediend. Aangezien haar reeds vroegtijdig werd meegedeeld dat ze niet zou slagen, moest ze deze documenten niet meer invullen en verscheen er bij de status dan ook “te laat”. Dit academiejaar diende verzoekster haar observatiestage-bespreking echter tijdig in, en verscheen er bij de status dan ook “klaar”. Dit duidt op het feit dat verzoekster haar document tijdig, dus voor de deadline van 01/05/2020, heeft ingediend. Verzoekster merkt op dat verwerende partij blijkbaar niet de moeite heeft genomen om dit verslag grondig te bekijken. Het feit dat er meer dan twee weken tussen haar laatste observatie en het verslag zitten, is dan ook eenvoudig te verklaren. Normaal gezien zou verzoekster namelijk nog een observatieles bij mevr. [D.] volgen, die in januari pas terugkeerde uit bevallingsverlof. Aangezien zij de eerste les na de kerstvakantie liever alleen met haar leerlingen wilde doorbrengen, viel deze observatie weg.

Verzoekster besluit dat er tot op heden nog steeds geen correcte motivering voorligt voor haar cijfer en dat de bestreden beslissing bijgevolg dient te worden vernietigd.

Beoordeling van de middelonderdelen samen

Verzoekster is van oordeel dat door verwerende partij onvoldoende is geantwoord op de opmerkingen betreffende de wijze waarop zij, naar haar oordeel in tegenstelling tot medestudenten, is beoordeeld voor het opleidingsonderdeel “Stage bachelortalen: taal 1 Duits”. Meer in het bijzonder verwijst verzoekster in dit verband naar de lesopname die zij diende te maken en het feit dat een laatste stagebezoek niet door de praktijklector plaatsvond, maar door professor [S.] zou gebeuren. Dit bezoek werd de week voor de geplande datum afgelast en diende door een lesopname te worden vervangen. Verzoekster wijst er wat dit betreft in het verzoekschrift houdende intern beroep op dat zij niet haar volledige voorbereiding kon behandelen bij deze les, omwille van de voorbereidingstijd waartoe de opname noopte. Desondanks maakte verzoekster, naar eigen zeggen, doordachte keuzes en zorgde zij voor een nieuwe tijdsindeling, waardoor zij vijf van de zes vooropgestelde lesdoelstellingen kon bereiken. Verzoekster betwist in het verzoekschrift houdende intern beroep ook dat het filmfragment zou toelaten te bepalen dat zij de voorkennis van de leerlingen verkeerd zou hebben ingeschat.

De Raad moet met verzoekster vaststellen dat verwerende partij hierover in de aangevochten beslissing het volgende overweegt: “Zoals ook reeds toegelicht in de eerdere antwoordnota zijn

ook uw opmerkingen over de moeilijkheden die u zou ondervonden hebben om de toestemming van de leerlingen te krijgen voor de opname van de laatste les en over de kostbare tijd die hierbij verloren zou gegaan zijn niet van die aard dat hieruit een fundamenteel andere aanpak van uw stage in vergelijking met andere studenten zou blijken.”

De Raad kan evenwel in de aangehaalde overweging niet vaststellen waarom verzoekster niet anders zou zijn behandeld. Eveneens leest de Raad in de aangevochten beslissing bijvoorbeeld dat *“stagestudenten standaard twee keer stagebezoek krijgen van hun begeleider van de KU Leuven. Bij twijfel of wanneer na het tweede stagebezoek vastgesteld wordt dat de stagelessen van een student nog steeds tekorten m.b.t. de basiscompetenties van een leraar vertonen, wordt een derde stagebezoek ingepland, waarbij de student kan bewijzen dat hij/zij de nog niet weggewerkte tekorten die bij de vorige stagebezoeken aan bod kwamen heeft kunnen wegwerken. Het is hierbij evident zo dat de stagebegeleider hierbij een second opinion van een collega-vakdidacticus kan vragen.”*

De Raad leest in de beslissing van de interne beroepsinstantie wel dat het feit dat professor [S.], als eindverantwoordelijke voor dit opleidingsonderdeel, zelf wou kunnen vaststellen of de basiscompetenties van het leraarschap op voldoende wijze verworven waren, niet kan worden beschouwd als een afwijking van de normale beoordelingsprocedure en dat het bezoek van de professor tijdig was aangekondigd om verzoekster toe te laten zich goed voor te bereiden. Evenwel is de motivering van de beslissing van de interne beroepsinstantie karig wat betreft de opmerkingen van verzoekster met betrekking tot een beoordeling op basis van een lesopname, met de door haar beweerde hiermee gepaard gaande moeilijkheden.

Verder stelt de Raad vast dat verwerende partij bij de interne beroepsbeslissing van 5 juni 2020 drie documenten bijbrengt. In de antwoordnota van verwerende partij leest de Raad dat de vicerector haar eerdere vaststelling dat de eerdere beoordeling correct was gebeurd, verduidelijkt aan de hand van deze drie documenten. Op basis daarvan bevestigde de vicerector als intern beroepsorgaan de score van 9 op 20.

De beslissing van de interne beroepsinstantie leest als volgt: *“In dit arrest stelde de Raad vast dat deze beslissing onvoldoende verduidelijkt welke competenties u in de stage ‘Stage bachelortalen: taal 1 Duits’ niet bereikt had. Verder benadrukte de Raad dat een dergelijke*

motivering diende te vermelden hoe de beoordelingsverslagen van de mentoren in de eindevaluatie waren betrokken en waarom er desgevallend werd van afgeweken.

Naar mijn aanvoelen bekleemtoonde ik in deze eerdere beslissing wel dat u via de evaluatiegesprekken die u tijdens deze stage had met prof. [S.] en mevr. [M.] dergelijke motivering wel gekregen had. Ook in de antwoordnota die ik doorstuurde naar aanleiding van uw verzoekschrift bij de Raad verduidelijkte ik nog bepaalde aspecten van deze motivering. Ik zie de opmerking van de Raad bijgevolg als een opmerking dat deze motivering onvoldoende in de interne beroepsbeslissing zelf aan bod kwam. Daarom wil ik deze hieronder nog verduidelijken aan de hand van 3 documenten in bijlage.”

Met betrekking tot het eerste document waarvan de interne beroepsinstantie gewag maakt, moet de Raad vaststellen dat hieruit blijkt dat enkel de KU Leuven in staat is om het hele stagetraject en de evolutie van de student tijdens dit stagetraject te volgen. Dit houdt dan ook in dat de toekenning van het finale stagepunt, rekening houdend met de procesobservaties van de mentoren, door de KU Leuven gebeurt.

De Raad kan, niettegenstaande de eindbeslissing voor de scoretoekenning door de verwerende partij gebeurt, bezwaarlijk aannemen dat de karige informatie in de aangevochten beslissing over de concrete betekenis van de procesobservaties van de mentoren hierbij de beslissing van de vicerector kan dragen.

Tevens verwijst de interne beroepsinstantie naar een tweede document. Daarin herhaalt zij de concrete observaties van de stagebegeleiders van verwerende partij – met name de praktijklector en het verantwoordelijke lid van het zelfstandig academisch personeel – tijdens elk begeleidingsmoment van de stage van verzoekster. Er wordt tevens aangehaald dat het document als zodanig is uitgewerkt naar aanleiding van de vraag van de Raad om een nieuwe beslissing te nemen. Daarnaast voegt verwerende partij het volgende toe: *“Inhoudelijk verwijst dit document echter naar en biedt dit een samenvatting van de reeds bestaande informatie die uzelf kunt raadplegen in uw portfolio van deze stage, en waaruit blijkt hoe de KU Leuven wel degelijk rekening heeft gehouden met de observaties van de mentoren.”*

Wat dit laatste betreft leest de Raad in de richtlijnen die aan de stagementoren ter beschikking worden gesteld ook nog dat het vastgestelde eindcijfer o.a. is gebaseerd op gesprekken met de

vakmentor(en) en de feedback van de mentoren in MyPortfolio. Ook wordt aangegeven dat de feedback van de vakmentor een belangrijke rol speelt in de eindbeoordeling van de stage van de student.

Aangezien de interne beroepsinstantie van oordeel is dat de moeilijkheden die het dossier kenmerken voornamelijk betrekking hebben op de lesuitvoering, eerder dan de voorbereiding, lijst de Raad hieronder de commentaren van de mentoren in MyPortfolio op. Aangezien ook het ruimer functioneren en het vermogen tot samenwerken naar het oordeel van de Raad niet de kern van de discussie vormen, lijst de Raad de opmerkingen en beoordelingen van de mentoren wat dit betreft niet op.

- *Beoordeling 9 november 2019*

Leerinhouden en doelstellingen: heel goed

Commentaar: bij het uiterste begin had [verzoekster] – misschien door jaren in een academische context doorgebracht te hebben – soms de neiging om bij erg technische en theoretische zaken stil te staan, wat voor een lespraktijk die op taaltaken gericht is niet de bedoeling is. Het ging echter nooit om eindeloze verloren momenten en bovendien legde [verzoekster] al ergens tussen de tweede en de derde les de focus compleet op de juiste plaats.

Didactisch handelen: uitmuntend

Commentaar: [verzoekster] staat voldoende dicht bij de leerlingen; figuurlijk, omdat ze de klas bespeelt en ook letterlijk, omdat ze niet te verlegen is om door de klas te gaan en leerlingen aan te spreken. Ze kent ook moderne media en gebruikt die in de les, bv. bij een quiz via de gsm. Een enig werkpunt is dat zij nog net iets meer het bord of een geprojecteerde afbeelding zou moeten gebruiken bij deze erg visueel ingestelde generatie. ‘Verba volant, scripta manent’.

Klasbeheer en houding: heel goed

Commentaar: zie ‘didactisch handelen’. [verzoekster] laat ook niet met zich sollen. Hoe gezagskwesties aangepakt moeten worden zal van het schoolbeleid afhangen, want daar bewandelt elke instelling toch een beetje haar eigen weg.

Taalgebruik: goed

Commentaar: [verzoekster] heeft een prima Duitse uitspraak, als we de eind-n, die ze wel eens vergeet, negeren. Bij momenten van nervositeit of langere toelichtingen zijn er wel enkele taalfouten, die dan vooral te maken hebben met naamvallen of met de vertaling daarvan naar de lidwoorden en voornaamwoorden bij het betrokken substantief. A décharge kunnen we stellen dat ook een Vlaams moedertaalspreker talig vaak door een Nederlander scheef bekeken zal worden, of dat ie 'personen waarvan' zal zeggen, terwijl het bv. 'van wie' zou moeten zijn...

Attitudes: er zijn enkel pro's, die u in de overige vakjes besproken ziet.

Globaal oordeel: uitmuntend

Eindbeschouwing: een fijne, competente en geloofwaardige studente, die een meerwaarde zou bieden voor het onderwijs als ze op deze manier verder zal werken. [verzoekster] wordt razendsnel (nog) beter.

Eventuele opmerkingen: /

- *Beoordeling 28 november 2019*

Leerinhouden en doelstellingen: goed

Commentaar: bereikt. Aangepast aan niveau leerlingen.

Didactisch handelen: goed

Commentaar: bordboek niet handig. Vraagt tijd om er goed mee te werken. Duidelijke instructies voor notities leerlingen.

Lesverloop: goed

Commentaar: één keer aarzelend bij het lesbegin, maar dan kom je los. Actieve begeleiding tijdens beoordeling notities leerlingen. Achteraf: opmerkingen in verband met taalgebruik en lesgebeuren.

Klasbeheer en houding: goed

Commentaar: af en toe iets kordater optreden. Zeer goed: toetsje aan einde van de les. Zeer enthousiast. Positieve interactie met leerlingen. Laat niet met zich sollen.

Taalgebruik: heel goed

Commentaar: eind-n: in stijgende lijn beterschap. Komt goed.

Globaal oordeel: heel goed

Commentaar: goede samenwerking

De Raad leest nog bij synthese kwaliteiten “lesvoorbereiding” en “klasbeheer” en bij synthese aandachtspunten: “Taalgebruik, maar reeds aan gewerkt”.

- *Beoordeling 6 januari 2020*

Leerinhouden en doelstellingen: goed

Commentaar: [verzoekster] heeft de lessen met goede vakkennis en achtergrond gegeven. Ze waren zeker aangepast aan het niveau van de leerlingen. Ze besteedde aandacht aan een motiverende aanknopng en lesopbouw. De lesdoelstellingen werden grotendeels bereikt.

Didactisch handelen: heel goed

Commentaar: [verzoekster] reikte gevarieerde werkvormen aan (werkbladen en PPT). Ze hanteerde de media in de klas op een correcte wijze. De stagiaire gaf duidelijke instructies aan de leerlingen. Ze had ook ruime aandacht voor de notities van de leerlingen en bewaakte het werktempo tijdens het uitvoeren van de aangeboden oefeningen.

Klasbeheer en houding: goed

Commentaar: het contact en de interactie met de leerlingen verliep goed. [verzoekster] toonde voldoende leidinggevende kwaliteiten, ook in zeer moeilijke klasgroepen.

Taalgebruik: goed

Commentaar: [verzoekster] heeft een prima Duitse uitspraak, als we de eind-n, die ze wel eens schriftelijk als mondeling. Sporadisch kwamen kleine uitspraakfouten voor. Taalfouten bij de leerlingen werden voldoende bijgestuurd.

Attitudes: [verzoekster] is een zeer plichtsbewust persoon die veel aandacht heeft voor precisie, vooral in haar lesvoorbereidingen. Het is raadzaam om zichzelf daarin niet te verliezen. [verzoekster] is aangenaam en beleefd in de omgang, kortom een fijne collega!

Globaal oordeel: goed

Eindbeschouwing: tijdens de stagelessen heb ik van [verzoekster] als leerkracht vooral goede kwaliteiten gezien. Hopelijk kan ze in de nabije toekomst haar droom om voor de klas te staan waarmaken!

Eventuele opmerkingen: blijf met een positieve focus voor de klas staan.

- *Beoordeling 21 januari 2020*

Leerinhouden en doelstellingen: heel goed

Commentaar: deze waren conform het leerplan.

Didactisch handelen: goed

Commentaar: de instructies waren niet altijd even duidelijk. De student kwam soms nerveus over (ook bij de leerlingen).

Klasbeheer en houding: goed

Commentaar: de student mag krachtadiger optreden bij storend gedrag van leerlingen.

Taalgebruik: goed

Commentaar: de student hanteert de juiste instructietaal en herhaalt wanneer nodig in het Nederlands.

Attitudes: de student is steeds tijdig aanwezig en gaat goed om met feedback. De student brengt eigen materiaal in hoewel dit eigenlijk onnodig was en ook gebaseerd was op het leerwerkboek.

Globaal oordeel: goed

Eindbeschouwing: over het algemeen ben ik tevreden over de student. Ze beschikt over een voldoende sterk ontwikkelde vakkennis en er is zeker nog potentieel om te groeien in haar didactische competentie. Ze maakt gebruik van verschillende werkvormen en is zeker in staat een les naar behoren uit te werken. Bovendien gaat ze gepast om met collega's en leerlingen.

Tegen de achtergrond van het bovenstaande herhaalt de Raad enerzijds in het eerste document gehecht aan de aangevochten beslissing volgens de interne beroepsinstantie te kunnen lezen dat enkel verwerende partij in staat is om het hele stagetraject en de evolutie van de student tijdens

dit stagetraject te volgen. Dit houdt, zoals de interne beroepsinstantie aangeeft, in dat de toekenning van het finale stagepunt door verwerende partij gebeurt. Tegelijk leest de Raad in de bestreden beslissing dat hierbij rekening wordt gehouden met de procesobservaties van de mentoren. Het belang van de feedback van de mentoren werd hierboven reeds verduidelijkt.

De Raad neemt, tegen de achtergrond van het bovenstaande, ook kennis van een tweede document dat verwerende partij heeft geredigeerd in het kader van de beroepsprocedure nà de vernietiging door de Raad van de initiële door de interne beroepsinstantie genomen beslissing.

Vooreerst en ten overvloede merkt de Raad op dat verwerende partij, zoals de interne beroepsinstantie zelf overigens opmerkt, het tweede document uitwerkte naar aanleiding van de vraag van de Raad om een nieuwe beslissing te nemen.

Ten overvloede merkt de Raad ook op niet onmiddellijk in te zien hoe verwerende partij met het document de aangevochten beslissing bijkomend schraagt. De Raad leest immers dat het een herhaling betreft van de concrete observaties van de stagebegeleiders tijdens elk van de begeleidingsmomenten van de stage. Inhoudelijk gaat het volgens de interne beroepsinstantie om een samenvatting van de reeds bestaande informatie die verzoekster zelf kan raadplegen in het stageportfolio.

Ten overvloede en los van de vraag naar de toegevoegde waarde van het document nu het volgens verwerende partij slechts een samenvatting van reeds in het portfolio aanwezige gegevens betreft, betreurt de Raad dat de interne beroepsinstantie bij het nemen van een nieuwe beslissing een nieuw document uitwerkt, aan de hand waarvan deze met volheid van bevoegdheid beslissende instantie haar motivering beoogt te verduidelijken, eerder dan hiertoe terug te vallen op de *in casu* in het dossier aanwezige stukken (temeer nu deze volgens de interne beroepsinstantie toch slechts worden hernomen).

Wat het betrokken document betreft leest de Raad ook nog dat eruit zou blijken hoe verwerende partij wel degelijk rekening heeft gehouden met de observaties van de mentoren. De interne beroepsinstantie stipt hierbij aan dat het document, naar het oordeel van verwerende partij zorgvuldig opgesteld, zowel verwijst naar de beoordeling door de mentoren als deze door de stagebegeleiders in de schoot van verwerende partij.

In de aangevochten beslissing geeft verwerende partij aan dat de (inhoudelijke) opmerkingen van de mentoren niet fundamenteel anders zijn dan de vaststelling door de stagebegeleiders. Daarnaast geeft verwerende partij in de aangevochten beslissing aan dat, zelfs voor die aspecten van de beoordeling waarbij mentoren en begeleiders onderling verschilden in de inschatting van het gewicht dat zij aan de tekorten moesten toekennen, verzoekster wist welke verwachtingen door verwerende partij werden gesteld ten aanzien van de stage. Ook geeft de interne beroepsinstantie aan dat de positieve aspecten van de beoordeling door de mentoren niet zijn ontkend door de beoordelaars van verwerende partij.

Evenwel leest de Raad eveneens in de aangevochten beslissing: *“Het is echter ook zo dat zowel in de lesevaluaties van de mentoren als in de observatieverslagen van de KU Leuven stagebegeleiders werkpunten werden aangehaald m.b.t. klasbeheer, instructies, timemanagement, integratie van vakdidactische principes in functie van de realisatie van doelstellingen en taalbeheersing.”*

Daarnaast leest de Raad dat in de tussentijdse beoordelingen van de mentoren duidelijk wordt gefocust op de positieve punten en dat de tekorten niet of op minimaliserende toon vermeld worden, hetgeen niet strookt met de observaties door de stagebegeleider en soms ook niet met de eigen lesevaluatie door de mentor. Hierna benadrukt de interne beroepsinstantie nogmaals dat enkel de stagebegeleiders van verwerende partij in staat zijn te oordelen over het volledig groeiproces van verzoekster en de finale beoordeling te maken over het al dan niet voldaan zijn aan de stagedoelstellingen.

Zonder in de beoordeling van de stage van verzoekster te mogen of willen treden, bevoegdheid die de bevoegde beoordelaars in de schoot van verwerende partij toekomt, merkt de Raad op dat de loutere overweging dat elementen uit de beoordelingen van de mentoren duidelijk focussen op positieve punten en dat tekorten niet of op minimaliserende toon worden vermeld, niet volstaat om de Raad ervan te overtuigen dat aan de evaluaties door de mentoren het belang is toegekend dat hieraan blijkt de dossierelementen toekomt.

Dat verwerende partij de eindbeoordeling treft, betekent niet dat de beoordelingen van de mentoren derwijze kunnen worden afgedaan zonder bijkomende motivering. Ook het feit dat de beweerdelijk minimaliserende toon niet strookt met de observaties door de stagebegeleider, laat niet toe zonder meer aan de realiteit van deze mentorenbeoordelingen voorbij te gaan.

De manier waarop verwerende partij de - overwegend positieve - mentorenbeoordelingen kadert en inpast in een eveneens nieuwe eindbeoordeling (het derde document dat de interne beroepsinstantie hecht aan de aangevochten beslissing), overtuigt de Raad niet van een onbevangen lectuur ervan. In het nieuwe derde document worden, naar verwerende partij aangeeft, de basiscompetenties en attitudes toegepast op de concrete stage van verzoekster. Hierbij overweegt verwerende partij dat elk van de voor de stage relevante competenties (m.i.v. de deelcompetenties) en attitudes minstens op een niveau 3 ('je beheerst de competentie al goed, maar verder verfijnen en verdiepen kan nog') moet worden ingeschaald.

Verwerende partij geeft aan dat voor de functionele gehelen 'de leraar als begeleider van het leer- en ontwikkelingsproces', 'de leraar als inhoudelijk expert', 'de leraar als organisator' en 'de leraar als innovator - de leraar als onderzoeker' het vereiste competentieniveau niet bereikt is. Verwerende partij oordeelt daarom dat voor het lesgeven en het systematisch kunnen evalueren en optimaliseren van het eigen handelen (functioneren) dit zonder meer essentiële tekorten zijn. Inzake de basisattitudes is in de context van de stage vastgesteld dat verzoekster leergierig is, relationeel gericht, verantwoordelijkheidszin heeft en zin tot samenwerking en flexibiliteit vertoont. Daarnaast heeft zij zich constructief opgesteld. Verwerende partij is echter ook van oordeel dat in het kader van het lesgebeuren is vastgesteld dat het beslissingsvermogen, het organisatievermogen en de kritische ingesteldheid van verzoekster nog niet voldoende ontwikkeld zijn.

De nieuwe eindbeoordeling die verwerende partij heeft gemaakt in het derde bij de aangevochten beslissing gevoegde document, verhoudt zich naar het oordeel van de Raad moeilijk met de vaststelling dat verwerende partij in het nieuwe tweede document ter ondersteuning van de beoordeling in het kader van het intern beroep beweert slechts de elementen te hernemen die reeds aanwezig waren in het dossier en hierbij verduidelijkt dat in dit document recht is gedaan aan alle door de diverse bij de beoordeling betrokken actoren eerder geuite evaluatie-elementen.

Daarnaast, wat het tweede document zelf betreft, is het de Raad niet duidelijk waarom, temeer verwerende partij heeft aangegeven er alle partijen recht in te willen doen, het tweede document naar het oordeel van de Raad grotendeels voorbijgaat aan de evaluaties door de mentoren.

Bij samenlezing van het tweede en het derde bijgevoegde document, beide nieuwe dossierelementen – weze het dat verwerende partij het tweede document als een samenvattend document aanmerkt, lijkt het er veeleer op dat afbreuk wordt gedaan aan de oorspronkelijke draagwijdte van de beoordelingselementen – met name van de mentoren, zoals kan worden afgeleid uit de bewoordingen ervan. Hierbij merkt de Raad ook de nieuwe omkadering en structurering van de elementen op.

Dat verwerende partij van oordeel is dat het tweede document een loutere samenvatting betreft en het derde document eveneens aangeeft dat de finale kolom in de samenvattende eindbeoordeling van de beheersing van de basiscompetenties en attitudes een samenvatting bevat van hoe de praktijklector en de vakmentoren de basiscompetenties inschatten, brengt de Raad niet tot een ander besluit. De Raad ziet zich genoopt ter zake waakzaam op te treden nu verwerende partij bij haar beoordeling, waartoe zij weliswaar over volheid van bevoegdheid beschikt en waarbij zij weliswaar de evaluatie kan overdoen, nieuwe documenten hanteert en bijbrengt. Deze documenten betreffen de beoordeling van een stage die geruime tijd voordien heeft plaatsgevonden.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij *in casu* niet enkel een nieuwe afweging van de diverse elementen van het dossier heeft gemaakt om de stage in het kader van de nieuwe beslissing op intern beroep te evalueren. Zij geeft er, door de eraan gegeven kadering en structurering, alsook de ervan gemaakte samenvatting, tevens een nieuwe betekenis aan of wekt hier minstens de schijn toe. In dit kader merkt de Raad ook op dat het corpus van de interne beroepsbeslissing de mentorenbeoordelingen een draagwijdte geeft die de Raad niet onmiddellijk kan terugvoeren op de beoordelingen zelf, noch de wijze waarop zij tot uitdrukking zijn gebracht. Ten overvloede merkt de Raad op dat verwerende partij hier eerder vermeende intenties van de beoordelaars in de beslissing lijkt te integreren.

Ten overvloede merkt de Raad nog op dat het moeilijk is het tweede document ter ondersteuning van de aangevochten beslissing als een loutere samenvatting van de evaluaties door de mentoren en deze van de stagebegeleiders aan te merken. Bovendien verschillen de in het dossier bijgebrachte beoordelingsdocumenten van de mentoren, met name zoals hierboven weergegeven, qua structuur en indeling, hetgeen de draagwijdte ervan met het oog op de beoordeling kan impacteren. Wat dit laatste betreft dient ook te worden opgemerkt dat de indeling en structuur van het nieuw bijgebrachte derde document verschilt van deze van de

beoordelingsdocumenten die de mentoren hanteerden. Ten slotte merkt de Raad op dat in het tweede document, waarvan verwerende partij de draagwijdte als ‘samenvattend’ omschrijft, verwerende partij de opmerkingen van mentoren in het nieuwe document niet louter weergeeft, maar er door overwegingen e.d.m. ook een nieuwe betekenis en draagwijdte aan geeft. Aldus gaat verwerende partij niet enkel over tot een nieuwe beoordeling, maar doet ze dit tevens aan de hand van nieuwe elementen, die niet kunnen worden gereduceerd tot een samenvatting van reeds in het dossier aanwezige elementen die aan alle betrokkenen recht doet.

In het bijzonder van naderhand bijgebrachte en in het kader van de betwisting van de initiële beoordeling gemaakte documenten, ongeacht hoe verwerende partij deze kwalificeert en ongeacht de aandacht die deze documenten volgens verwerende partij voor de diverse partijen hebben, waarop de aangevochten beoordeling door de interne beroepsinstantie in het kader van de volheid van haar beoordelingsbevoegdheid is gesteund, verwacht de Raad een heel scrupuleuze aandacht bij de redactie ervan opdat *in casu* het aan opmerkingen van mentoren gegeven gewicht, de nuances die mentoren aan hun beoordeling hebben gegeven of de reële frequentie van opmerkingen heel goed de draagwijdte die uit de initiële documenten blijkt zou weergeven. Omwille van het belang dat de interne beroepsinstantie heeft gehecht aan de bijgebrachte nieuwe documenten, wat er ook van moge worden beweerd, is het immers essentieel dat deze op geen enkele wijze afwijken van de formulering, draagwijdte en intensiteit van de opmerkingen in de initiële dossierstukken.

Dat verwerende partij, zoals blijkt uit de samenlezing van het tweede en derde bij de beslissing van de interne beroepsinstantie gevoegde document, verder gaat dan een nieuwe beoordeling, maar aan de beoordeling dragende dossierelementen ook een nieuwe draagwijdte geeft blijkt bijvoorbeeld uit de weergave in het derde document dat de leerinhouden volgens de mentoren aangepast zijn aan de leerlingen en de daar onmiddellijk bij geplaatste minimalisering dat de mentoren deze inhouden in veel gevallen zelf bepalen. Deze minimalisering in het nieuwe in het kader van de betwisting gebruikte document is volgens de Raad niet onmiddellijk terug te vinden in de oorspronkelijke dossierelementen en geeft dossierelementen een - voor de beoordeling relevante - draagwijdte die deze oorspronkelijk niet kregen of lijkt dit minstens te doen. Zoals de Raad reeds aangaf, verhoudt dit zich moeilijk met de zorgvuldigheid die zich opdringt bij het gebruik van nieuwe, in het kader van de procedure gemaakte documenten die bij de betwiste evaluatie zijn betrokken. De omschrijving die verwerende partij zelf aan deze nieuwe documenten geeft, kan de Raad niet tot een andere beslissing brengen.

Waar verwerende partij in de finale kolom van het derde bij de aangevochten beroepsbeslissing gevoegde document stelt dat de mentoren herhaaldelijk opmerken dat de vooropgestelde leerdoelen niet bereikt werden, kan de Raad - ook de evaluaties van de individuele lessen en de evolutie daarbinnen in de loop van de stage in acht genomen - niet oordelen dat verwerende partij zich hier beperkt tot een loutere herneming van de in het dossier aanwezige stukken, desgevallend zoals naar de visie van verwerende partij samengevat in het tweede bij de aangevochten beslissing gevoegde document. Ook hier lijkt, eerder dan van een nieuwe beoordeling op basis van de dossierelementen, de vraag te rijzen of aan de dossierelementen geen nieuwe draagwijdte is gegeven.

Waar de mentoren de rijkdom aan werkvormen als een positief punt bijbrengen, beperkt verwerende partij zich niet tot de weergave van dit element, maar verbindt zij er onmiddellijk de negatieve connotatie van het variëren om te variëren aan, waarbij de doelgerichtheid in het gedrang zou kunnen komen.

In elk van de bij wijze van voorbeeld aangegeven gevallen blijkt het nieuw gecreëerde kader aan initieel in het dossier aanwezige evaluatie-elementen een andere betekenis of draagwijdte te geven, waardoor de overtuigingskracht van het samenvattende document samengelezen met het evaluatiedocument – respectievelijk het tweede en het derde nieuwe bij de aangevochten beslissing gevoegde document - om de beoordeling te schragen, in het gedrang komt door de nieuwe aan in het dossier aanwezige elementen gegeven lezing.

In die context is het voor de Raad ook niet meer duidelijk of en zo ja, in welke mate gewicht is verleend aan de evaluaties van de mentoren bij de totstandkoming van de eindbeoordeling. Deze eindbeoordeling mag verwerende partij weliswaar toekomen, maar uit de door verwerende partij aangereikte stukken blijkt ook dat de mentoren bij deze beoordeling een niet verwaarloosbare stem hebben. Nu de Raad niet kan vaststellen dat het bijgebrachte samenvattende tweede document samengelezen met het bijgebrachte derde evaluatiedocument slechts weergeeft en steunt op wat in het dossier aanwezig was en niet er elementen uit kiest en al dan niet beklemtoont, waardoor er een niet noodzakelijk met de initiële draagwijdte en bedoeling van de elementen van het dossier overeenstemmende betekenis aan wordt gegeven, kan de bestreden beslissing naar het oordeel van de Raad niet standhouden.

In het licht van de reeds aangehaalde zorgvuldigheid die aan de dag moet worden gelegd nu tijdens de procedure nieuwe documenten zijn bijgebracht die de interne beroepsinstantie betreft bij haar aangevochten beslissing, merkt de Raad nog op dat, niettegenstaande verwerende partij stelt dat het tweede document zorgvuldig is opgesteld en recht wil doen aan alle partijen en hierbij zowel verwijst naar de beoordeling door de mentoren als deze door de stagebegeleiders van de instelling, nuancerende of minimaliserende bemerkingen zijn aangebracht bij de beoordelingen van de mentoren. Dit verhoudt zich bijzonder moeilijk met de opmerking van verwerende partij dat het document inhoudelijk verwijst naar en een samenvatting biedt van de reeds bestaande informatie die verzoekster kan raadplegen in het stageportfolio en waaruit volgens verwerende partij moet blijken dat zij wel degelijk rekening heeft gehouden met de observaties van de mentoren. Verwerende partij stipt ook aan dat de positieve aspecten van de beoordeling door de mentoren door de beoordelaars van verwerende partij niet ontkend worden.

Dit laat, in het bijzonder in het licht van het ‘nieuwe’ karakter van de bijgebrachte documenten die verwerende partij in de aangevochten beslissing integreert, niet onverlet dat de Raad moet vaststellen dat, bijvoorbeeld, op p. 10 van document 2 het volgende staat: *“Op het vlak van doelstellingen en leerinhouden baseert mevr. [D.] haar goede beoordeling op het feit dat deze conform de leerplannen zijn. Dit is ook zo; maar de doelen moeten natuurlijk ook in de lespraktijk gerealiseerd worden. Net zoals bij het eerste en tweede lesbezoek gebeurt dit echter niet, wat op het leerrendement van de lln. natuurlijk een grote impact heeft. Als de doelstellingen niet gerealiseerd worden in de les, zullen de lln. die competenties ook niet kunnen beheersen.”* De Raad stelt evenwel vast dat de betrokken mentor de eindbeoordeling ‘heel goed’ (i.p.v. goed) voor het aspect ‘leerinhouden en doelstellingen’ aan verzoekster heeft gegeven. Haar commentaar hierbij dat deze leerinhouden en doelstellingen conform het leerplan waren, wordt door verwerende partij onmiddellijk genuanceerd/geminimaliseerd in het nieuwe document 2. Deze handelwijze verhoudt zich naar het oordeel van de Raad moeilijk met het door verwerende partij in de aangevochten beslissing uitgedrukte opzet van het document, dat daarenboven tijdens de procedure is geredigeerd en bijgebracht.

Een soortgelijke handelwijze merkt de Raad op met betrekking tot de evaluatie door de mentoren van het taalgebruik als ‘goed’ op p. 11, alsook met betrekking tot de beoordeling van de beheersing van de doeltaal door mevr. [F.] op p. 6 of van de leerinhouden en doelstellingen op p. 5.

De Raad treedt bij deze vaststellingen niet in de beoordeling van de prestaties van verzoekster, hetgeen verwerende partij toekomt. Daarentegen merkt de Raad wel op dat de redactiewijze van de nieuwe, door verwerende partij bij het nemen van de aangevochten beslissing betrokken documenten niet waarborgt dat aan reeds in het portfolio aanwezige elementen geen nieuwe draagwijdte of betekenis is gegeven. Evenmin is gewaarborgd dat door de wijze waarop de documenten zijn geredigeerd geen andere elementen aan het dossier zijn toegevoegd, die de interne beroepsinstantie in de aangevochten beslissing heeft meegenomen. Minstens moet de Raad vaststellen dat de schijn bij verzoekster kan zijn gewekt dat de nieuwe documenten nieuwe elementen bevatten of bestaande elementen een nieuwe betekenis hebben gegeven, waarbij tijdens de procedure opgestelde en bijgebrachte documenten de aangevochten beslissing mee kunnen hebben bepaald.

Het beroep is, om de hierboven weergegeven redenen, in de aangegeven mate gegrond.

De overige middelonderdelen dienen niet verder te worden onderzocht, aangezien dit niet tot een ruimere vernietiging kan leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 juni 2020.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 2 september 2020 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in terechtzitting van 18 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 3 augustus 2020

Arrest nr. 5.852 van 3 augustus 2020 in de zaak 2020/172

In zake: Renée MOONS
woonplaats kiezend te 3860 Neeroeteren
Heerbaan 41

tegen:

KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 29 juni 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 juni 2020 en van “de beslissing intern beroep genomen op 28 juni 2020”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Beeldende Kunsten’.

Tot haar curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Masterproef in Kunst, ontwerp en beeld in een socio-politieke context’.

Verzoekster behaalt voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze examenbeslissing stelt verzoekster op 28 juni 2020 een intern beroep in bij verwerende partij.

Op 29 juni 2020 richt verzoekster een beroepsschrift aan de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij” de Raad (*Parl. St. Vl. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*,

Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota voert verwerende partij aan dat het beroep bij de Raad niet ontvankelijk is, daar verzoekster wel een intern beroep heeft ingesteld maar de afwikkeling daarvan niet heeft afgewacht, en het beroep derhalve ten onrechte niet tegen de beslissing van de interne beroepscommissie is gericht.

Verzoekster dient geen wederantwoordnota in en spreekt de exceptie ook anderszins niet tegen.

Beoordeling

Uit de hierboven in herinnering gebrachte bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een beroep bij de Raad slechts kan worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure – of, geval dat zich te dezen niet voordoet, tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep.

De eerste bestreden beslissing is een studievoortgangsbepaling waartegen een intern beroep openstaat bij de instelling. Deze beslissing is derhalve geen eindoordeel zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, a) van de voormelde Codex en zij kan niet rechtstreeks voor de Raad worden aangevochten.

Verzoekster heeft weliswaar een intern beroep ingesteld, maar zij heeft nagelaten de uitspraak ter zake af te wachten. Het beroep dat bij de Raad is ingesteld, is derhalve voorbarig.

Wat verzoekster aanduidt als de tweede bestreden beslissing – “de beslissing intern beroep genomen op 28 juni 2020” – is dan weer geen beslissing van de interne beroepsinstantie, maar de datum waarop verzoekster haar intern beroep heeft ingesteld.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.853 van 3 augustus 2020 in de zaak 2020/174

In zake: Bas VANHOUTTE
woonplaats kiezend te 8340 Sijsele
Zwinstraat 30

tegen:

HOWEST HOGESCHOOL
woonplaats kiezend te 8500 Kortrijk
Marksesteenweg 58

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 1 juli 2020 en van de “beslissing intern beroep genomen op 04/07/2020”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in Sport en Bewegen’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Sectorverkenning’.

Verzoeker bekomt daarvoor een examencijfer van 7/20.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 4 juli 2020 een beroep in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij de Raad” (*Parl. St. Vl. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota stelt verwerende partij dat verzoeker tegen de examenbeslissing van 1 juli 2020 geen intern beroep heeft ingesteld.

Verzoeker heeft geen wederantwoordnota ingediend en spreekt deze stelling derhalve niet tegen.

Beoordeling

Uit de hierboven in herinnering gebrachte bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een beroep bij de Raad slechts kan worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure – of, geval dat zich te dezen niet voordoet, tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep.

De eerste bestreden beslissing is een studievoortgangsbepaling waartegen een intern beroep openstaat bij de instelling. Deze beslissing is derhalve geen eindoordeel zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, a) van de voormelde Codex en zij kan niet rechtstreeks voor de Raad worden aangevochten.

Verzoeker heeft nagelaten het in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs voorgeschreven intern beroep uit te putten, zodat huidig beroep niet ontvankelijk is.

Wat verzoeker aanduidt als de tweede bestreden beslissing – “de beslissing intern beroep genomen op 04/07/2020” – is dan weer geen beslissing van de interne beroepsinstantie, maar de datum waarop verzoeker zijn beroep bij de Raad heeft ingesteld.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.854 van 3 augustus 2020 in de zaak 2020/175

In zake: Robbe VAN DEN BERGH
woonplaats kiezend te 3020 Herent
Mechelsesteenweg 1153

tegen:

THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de Thomas More Hogeschool van 2 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de examentuchtbeslissing wordt bevestigd waarbij verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Principes fiscaliteit’ een examencijfer van 0/20 krijgt opgelegd en wordt uitgesloten van deelname aan de tweede zittijd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het Bedrijfsmanagement’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Principes fiscaliteit’. Het examen voor dat opleidingsonderdeel vindt online plaats op 15 juni 2020. Op 18 juni 2020 zendt de opleidingsmanager aan verzoeker een e-mail met de mededeling dat er een vermoeden van fraude bij dit examen werdesignaleerd en dat de beperkte examencommissie op diezelfde dag samenkomt, waarbij verzoeker de mogelijkheid heeft om zijn standpunt te doen kennen.

De examencommissie oordeelt als volgt:

“De examencommissie heeft examenfraude vastgesteld bij jouw examen voor het opleidingsonderdeel Principes fiscaliteit.
De student werd uitgenodigd op de beperkte examencommissie die doorging op 18 juni 2020. De student ging niet in op deze uitnodiging.

Zij heeft dit vastgesteld op basis van volgende elementen:

- De student deed 2 pogingen om het examen te maken
 - Posing 1: 9:32 tot 10:03
 - Posing 2: 11:18 tot 11:40
- en deed dit zonder contact op te nemen
- de tussenpauze is langer dan de toegelaten 8 minuten

De examencommissie heeft op 26 juni 2020 beslist om je volgende sanctie op te leggen:

- Het resultaat voor het OPO wordt aangepast en bedraagt nu 0/20
- Je wordt uitgesloten voor dit OPO voor de tweede zitting

De examencommissie heeft deze sanctie gekozen op basis van volgende overwegingen:

- Het examen telt mee voor 100% van de totale eindscore
- De student heeft het examen na niet toelaatbare duurtijd opnieuw opgestart.”

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“Feiten:

Volgens de examencommissie heb ik 2 pogingen gedaan voor mijn examen te maken. 1 poging om 9:32 tot 10:03 en de 2de poging van 11:18 tot 11:40 op 15 juni voor het vak principes fiscaliteit.

Dit word[t] volgens [hen] gezien als fraude omdat ik niemand verwittigd heb dat dit gebeurd is.

Argument:

Ik ben bezig geweest in het programma van mijn examen van 9:32 tot 11:40 zonder eruit gevlogen te zijn. Dit beteken[t] dat ik niet wist dat mijn examen niet online was tussen 10:03 en 11:18.

Als ik dus geen weet had dat er een probleem was heb ik daardoor ook niemand verwittigd, want ik had op voorhand al de regels omtrent online examen gelezen en wist dat men maar maximum 8 minuten afwezig mocht zijn.

Feit:

Ik mocht dit uitleggen aan de examencommissie om 9:10 op 18 juni. Ik ben hiervan op de hoogte gebracht om 8:26 op 18 juni.

Argument:

Aangezien ik niet op de hoogte was dat er iets fout was gelopen en [aangezien] mijn examens gedaan waren, heb ik mijn e-mails niet direct allemaal gelezen.

Ook kon ik onmogelijk bij de examencommissie geraken om 9:10 als ik pas om 8:26 hiervoor een uitnodiging kreeg.

Aangezien ik inderdaad meer dan 8 minuten offline was tijdens het examen begrijp ik dat dit niet goed kan worden gerekend, wat ik al spijtig vind want ik word gestraft terwijl ik niks verkeerd heb gedaan.

Wat ik niet begrijp is dat ik mijn examen niet kan maken. Ik zou dit toch wel graag doen, want ik heb geen fraude gepleegd. Dat was waarschijnlijk een technische fout.”

De beroepscommissie behandelt het intern beroep op 2 juli 2020 en komt tot de volgende beslissing, die op 3 juli 2020 aan verzoeker wordt meegedeeld:

“(…)

Op basis van de overhandigde documenten en op basis van de informatie die verstrekt werd door de betrokkenen van de opleiding, heeft de beroepscommissie beslist dat het door u ingestelde beroep ontvankelijk maar niet gegrond is.

De beroepscommissie komt tot deze beslissing op basis van de volgende overwegingen:

- De student betwist niet dat hij meer dan 8 minuten uit de proctoring software geweest is, maar beweert dat hij zich hiervan niet bewust was.
- De student begrijpt niet dat hij zijn herexamen niet kan maken.
- De interne beroepscommissie stelt vast dat de student erkent dat hij maximum 8 minuten uit de proctoring software mocht zijn. Een langere afwezigheid wordt automatisch als fraude beschouwd. De interne beroepscommissie stelt vast dat er geen betwisting kan zijn dat er sprake is van fraude.
- De interne beroepscommissie is van oordeel dat het niet uitgesloten is dat de student niet de intentie had om te frauderen. Mogelijks was hij zich niet bewust van het moment waarop hij de proctoring software had verlaten. De student heeft alleszins wel gemerkt dat hij opnieuw in Proctorio moest inloggen en heeft daarbij opnieuw een (zeer onvolledige en dus frauduleuze) roomscan gemaakt. De student heeft nadien geen enkel initiatief genomen om na te gaan wat er gebeurd was en of hij eventueel te lang zonder proctoring examen had afgelegd. Nochtans wordt

bij het einde van het examen uitdrukkelijk gevraagd of de student opmerkingen heeft over het verloop van het examen. De student had blijkbaar geen opmerkingen.

- Gelet op de aard van de fraude en de niet uit te sluiten intentie van de fraude, is de interne beroepscommissie van oordeel dat de genomen sanctie correct is.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin enig bezwaar.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande overweging

Bij het nemen van een tuchtbeslissing is niet het hoorrecht in het geding, maar de rechten van verdediging. Zo ook in aangelegenheden van examentucht.

De Raad stelt vast dat verzoeker naar eigen zeggen laattijdig werd opgeroepen om te worden gehoord door de beperkte examencommissie. Op het eerste gezicht voert verzoeker ter zake op overtuigende wijze aan dat een oproeping die om 8u26 wordt verzonden voor een zitting diezelfde dag om 9u10, vragen doet rijzen. Het recht om te worden gehoord in tuchtzaken sluit immers in dat de betrokkene weet welke maatregel het bestuur zinnens is om te nemen en dat de betrokkene een redelijke termijn wordt gelaten om zich voor te bereiden (I. OPDEBEEK en A. COOLSAET, *Ambtenarenrecht. Rechtspositieregeling. Algemene beginselen van ambtenarentucht*, Brugge, die Keure, 2011, 384 en 387). Anders dan verwerende partij voorhoudt, beklaagt verzoeker zich overigens niet enkel over de onmogelijkheid om zich binnen de voormelde tijdspanne nog te verplaatsen (wat gelet op de uitnodiging tot vergadering via Skype inderdaad irrelevant is), maar stelt hij in de eerste plaats dat hij zijn e-mails die dag om 9u10 nog niet had gelezen.

Er is de Raad geen voorschrift bekend dat een student dagelijks voor een welbepaald uur zijn e-mails moet nalezen, alleszins niet in een context waarin de student niet verwacht om een bericht te ontvangen.

Aangezien de beroepscommissie krachtens artikel 95 van het onderwijs- en examenreglement over volheid van bevoegdheid beschikt, kan een eventuele initiële procedurefout, zoals het schenden van de rechten van verdediging, binnen de interne beroepsprocedure worden rechtgezet. Het is ook – enkel – de beslissing van de beroepscommissie die het voorwerp van huidig beroep uitmaakt.

De bestreden beslissing van de beroepscommissie blijkt evenwel eveneens te zijn genomen zonder dat verzoeker door deze commissie werd gehoord.

Daargelaten de vraag of de bepaling van artikel 95 van het onderwijs- en examenreglement die stelt dat de beroepscommissie de student – enkel – hoort ‘op diens verzoek’ in het licht van het bovenstaande ook in examentuchtzaken kan worden toegepast, moet worden vastgesteld dat verzoeker geen middel ontwikkelt dat gericht is tegen het feit dat hij door de beroepscommissie niet werd gehoord. In zijn beroep voor de Raad bekritiseert verzoeker enkel de oproeping voor de beperkte examencommissie.

Daar de rechten van verdediging niet raken aan de openbare orde, staat het niet aan de Raad om daaromtrent eventueel ambtshalve een middel op te werpen.

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van de materiële motiveringsplicht en de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker noemt het onterecht dat de beroepscommissie overweegt dat hij niet betwist langer dan 8 minuten uit de proctoring-software te zijn geweest. Hij stelt weinig kennis te hebben van ICT-toepassingen, en herhaalt wat hij in zijn intern beroep heeft uiteengezet, met

name dat hij tussen 9u32 en 11u40 onder de toepassing van deze software heeft gewerkt, dat hij geen melding van een probleem heeft ontvangen en dat hij niet begrijpt waarom er tussen 10u03 en 11u18 geen activiteiten zijn geregistreerd.

Verzoeker betwist dat hij zich opnieuw heeft ingelogd. Ter zake stelt hij:

“Ik heb heel de tijd in de proctoring software gewerkt dus ben hier niet uitgevlogen. Op een gegeven moment verscheen er snel iets van een roomscan, maar dit was direct weg. Hierdoor heb ik mij daar ook geen vragen bij gesteld, want alles was normaal verlopen en ik was geconcentreerd bezig met het maken van mijn examen. Aangezien dit zo snel weg was en ik in het begin van het examen al een roomscan had gemaakt, heb ik me verder gefocust op mijn examen en daar niet bij stil gestaan. Volgens mij was er toen niets verkeerd.

Ik heb bij een ander examen wel [] eens voorgehad dat ik uit het examen was gevlogen en dan heb ik mij wel opnieuw volledig moeten inloggen. Dat was ook al bij andere studenten voorgevallen. Ik heb ook niets meegedeeld aan de docent aangezien ik geen weet had dat er tijdens dit examen iets verkeerd was gebeurd.”

Daarnaast betwist verzoeker de overweging dat hij fraude heeft gepleegd; het gemis aan registratie in de voormelde tijdspanne kan volgens hem enkel te wijten zijn aan een technische fout.

Volgens verwerende partij is het onmogelijk dat er sprake zou zijn van een technische fout die door de student niet zou zijn opgemerkt.

Verwerende partij stipt verder aan dat het niet-naleven van de instructies in verband met schriftelijke online-examens met proctoring krachtens artikel 47 van het onderwijs- en examenreglement als examenfraude wordt beschouwd, dat daarbij geen opzet is vereist en dat nalatigheid in hoofde van de student volstaat.

Zij zet ter zake het volgende uiteen:

“Verzoeker beweert hierbij dat hij niet wist dat hij het examen in twee pogingen heeft afgelegd. Als student in een economische opleiding stelt hij geen weet te hebben van alles wat met ICT te maken heeft. Verzoeker ontkent dat hij fraude heeft gepleegd en stelt dat er sprake zou zijn van een technische fout.”

Beoordeling

In tuchtzaken geldt een vermoeden van onschuld, waaraan geen afbreuk mag worden gedaan, en een tuchtsanctie kan slechts wettig worden opgelegd wanneer de tuchtoverheid over voldoende gegevens beschikt om de ten laste gelegde feiten voor bewezen te houden (o.a. RvS 2 juni 2016, nr. 234.916, Herbots; RvS 29 februari 2016, nr. 233.961, Achten; RvS 8 februari 2016, nr. 233.770, XXX).

Deze principes zijn met betrekking tot examentucht evenzeer van toepassing.

De materiële motiveringsplicht houdt dan weer in dat iedere administratieve rechtshandeling op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen. De motieven moeten in het administratief dossier kunnen worden gevonden.

Wat de vaststelling van de feiten inzake examentucht betreft, kan nog worden verwezen naar artikel 71 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, waarin is gestipuleerd dat het personeelslid dat examenfraude vermoedt, “de examenkopij en/of andere bewijsstukken in beslag” neemt.

Aan verzoeker wordt verweten dat hij zich tijdens het online-examen voor het opleidingsonderdeel ‘Principes fiscaliteit’ gedurende meer dan acht minuten aan het ingestelde examentoezicht heeft onttrokken. Volgens de beroepscommissie ontkent verzoeker dit niet, maar beweert hij dat hij zich daarvan niet bewust was.

Hoe de beroepscommissie tot die conclusie is gekomen, is voor de Raad niet geheel duidelijk. Verzoeker stelt in zijn intern beroep in tweede orde weliswaar “aangezien ik inderdaad meer dan 8 minuten offline was tijdens het examen”, maar verzoeker lijkt zich daarbij vooral bij de feitelijke vaststelling van de beperkte examencommissie als gezagsargument neer te leggen. In een eerste kritiek in zijn intern beroep stelt verzoeker immers uitdrukkelijk dat hij tussen 9u32 en 11u40 ononderbroken in het examenprogramma actief is geweest en dat hij niet wist dat hij tussen 10u03 en 11u18 niet online was.

Ook in zijn verzoekschrift voor de Raad houdt verzoeker uitdrukkelijk staande dat hij er geen weet van heeft hoe er sprake kan zijn van twee pogingen om het examen af te leggen, en ontkent hij dat hij meer dan één maal heeft ingelogd. Verzoeker spreekt ook tegen dat hij zijn afwezigheid uit de toezichtsoftware niet zou betwisten.

In het administratief dossier bevindt zich geen enkel stuk waaruit een feitelijke vaststelling blijkt dat verzoeker gedurende meer dan acht minuten buiten de controle van de software is geweest en/of dat verzoeker zich voor het afleggen van het examen tweemaal heeft ingelogd.

Het administratief dossier bevat met name geen verklaring van een docent of een toezichthouder en evenmin een video-opname of een afdruk of ander uittreksel uit de kwestieuze toezichtsoftware waaruit datgene wat verzoeker ten laste wordt gelegd, kan worden afgeleid.

Ook van de overweging dat verzoeker na het opnieuw inloggen “opnieuw een (zeer onvolledige en dus frauduleuze) roomscan [heeft] gemaakt” is in de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, geen spoor terug te vinden.

De feiten die in de bestreden beslissing als tuchtfeit zijn aangemerkt, blijken niet uit het dossier. De Raad is dan ook van oordeel dat de bestreden beslissing de materiële motiveringsplicht schendt.

Het eerste middel is in die mate gegrond.

Tweede middel

Verzoeker beroept zich in een tweede middel op het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker noemt het ‘weinig tolerant’ dat hij het examen niet opnieuw mag afleggen en ook wordt uitgesloten van deelname aan de tweede zitting.

Verwerende partij repliceert dat de opgelegde examentuchtsanctie niet onredelijk is en dat het ook niet gaat om de zwaarst mogelijke sanctie.

Beoordeling

Of een examentuchtbeslissing naar redelijkheid en evenredigheid verantwoord is, kan slechts worden vastgesteld wanneer de feitelijke elementen waarop de beslissing steunt, en de motieven die tot de inhoudelijke beslissing leiden, afdoende zijn vastgesteld.

Zoals blijkt uit de beoordeling van het eerste middel, is dit vooralsnog niet het geval.

Het tweede middel behoeft derhalve in de huidige stand van zaken geen antwoord.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de beroepscommissie van Thomas More Mechelen-Antwerpen van 2 juli 2020.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 12 augustus 2020.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van

deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.855 van 3 augustus 2020 in de zaak 2020/181

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 8 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 1 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker deels ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Hij dient een verzoek tot vrijstelling in voor negen opleidingsonderdelen:

- Verbintenissenrecht
- Contractenrecht
- Grondwettelijk recht
- Zakenrecht

- Bestuursrecht
- Arbeidsrecht
- Personenfiscaliteit
- Rechtsmethodologie II en
- Inleiding tot het recht

De decaan van de faculteit Recht en Criminologie beslist op 24 februari 2020 om deze aanvragen tot vrijstelling te verwerpen, met uitzondering van ‘Arbeidsrecht’. Als motief voor de weigering wordt voor ‘Verbintenissenrecht’, ‘Rechtsmethodologie II’ en ‘Inleiding tot het recht’ opgegeven dat het gaat om jaaropleidingsonderdelen waarvoor de aanvraag niet in het tweede semester kan worden ingediend; voor de vijf andere opleidingsonderdelen luidt het oordeel: “te beperkte inhoudelijke overeenkomst”.

Tegen die beslissing stelt verzoeker op 2 maart 2020 een intern beroep in:

“(…)

I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat:

(1) Met de overgangsmaatregelen van de opleiding in de rechten moest ik [] plots voor het volgen van de bachelor rechten verkorte traject (ik schreef me in in het tweede semester) vrijstellingen vragen voor vakken waarvoor ik al een creditbewijs en/of vrijstelling had van de VUB zelf. Ik moest een aanvraag voor EVK's indienen.

Nochtans omschrijft het Onderwijs- en examenreglement 2019-2020 van de VUB op bladzijde 5 een EVK als volgt: ‘EVK is een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat wordt behaald binnen de instelling en de opleiding waarbinnen de geattesteerde kwalificatie wenst te laten gelden’. Op basis hiervan had ik geen EVK's moeten indienen aangezien ik ze behaald had aan de VUB zelf. Toch moest ik dit doen.

• In de beslissing van 24/02/2020 beslist de decaan Prof. Dr. [M.D.J.] dat er voor volgende vakken een te beperkte inhoudelijke overeenkomst is en er een ongunstige beslissing is. Nochtans zijn het vakken waarvoor ik een creditbewijs en/of vrijstelling heb gekregen aan de VUB zelf:

- Contractenrecht (6SP): creditbewijs VUB
- Grondwettelijk Recht (9SP): creditbewijs VUB
- Bestuursrecht (6SP): vrijstelling VUB
- Personenfiscaliteit (de vroegere personenbelasting) (6SP): creditbewijs VUB
- Zakenrecht (met inbegrip van zakelijke zekerheden) (6SP): creditbewijs VUB en bewijs van vrijstelling

In het document ‘overgangsmaatregelen verkorte trajecten in de rechten (2018-2019)’ staat het volgende:

- Overgangsmaatregelen zijn zoveel mogelijk in het voordeel van de student.
- Behaalde credits blijven meetellen in het nieuwe programma.

In het Onderwijs- en examenreglement 2019-2020 van de VUB staat in artikel 86 (geldigheidsduur) het volgende: Een creditbewijs, een bewijs van bekwaamheid of een ander EVK is onbeperkt geldig. Ook op www.onderwijs.vlaanderen.be staat er : ‘Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar je het behaald hebt’.

(2) Het is onjuist dat er een te beperkte inhoudelijke overeenkomst is met de vermelde thans gedoeerde opleidingsonderdelen. De juridische basis en de inhoud is wezenlijk dezelfde gebleven. Mijn creditbewijzen stemmen in wezen overeen met het ICTS programma of zijn zelfs identiek (Contractenrecht).

(3) Ik heb overigens gewerkt aan juridische publicaties.”

De beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker in zitting van 27 mei 2020. Zij stelt vast dat het beroep betrekking heeft op vijf opleidingsonderdelen: ‘Contractenrecht’, ‘Grondwettelijk recht’, ‘Bestuursrecht’, ‘Personenfiscaliteit’ en ‘Zakenrecht’. In haar beslissing, gedateerd op 1 juli 2020, komt de beroepscommissie tot het besluit dat voor de opleidingsonderdelen ‘Contractenrecht’, en ‘Zakenrecht’ een vrijstelling kan worden verleend.

De weigering tot het verlenen van een (volledige) vrijstelling voor de drie andere opleidingsonderdelen wordt als volgt gemotiveerd:

“De student beargumenteert in zijn verzoekschrift en ter zitting dat hij meent dat hij ten onrechte een vrijstelling moest aanvragen voor deze opleidingsonderdelen; hij zou hiervoor immers al credits hebben verworven. Hij betwist dat er een te beperkte inhoudelijke overeenstemming zou zijn tussen de opleidingsonderdelen op basis waarvan hij een vrijstelling wenst te bekomen en deze waarvoor hij een vrijstelling wil verkrijgen. Ten slotte voert hij aan te hebben bijgedragen aan juridische publicaties.

Dat de student een vrijstelling dient aan te vragen voor deze opleidingsonderdelen is het gevolg van het feit dat hij zich voor het eerst inschrijft in de bacheloropleiding Rechten. In het verleden was hij niet ingeschreven voor deze opleiding maar wel voor het voorbereidingsprogramma of onder creditcontract. In artikel 83 OER is hierover bepaald (eigen aanduiding):

‘Bij de toekennen van een vrijstelling wordt het behaalde examencijfer niet overgenomen, tenzij indien:

a) een creditbewijs behaald werd in de context van een creditcontract voor een identiek opleidingsonderdeel dat voorkomt in een opleiding waarvoor men daarna met een diplomacontract inschrijft;

b) een creditbewijs behaald werd voor een identiek opleidingsonderdeel dat gemeenschappelijk is voor meerdere opleidingen die tegelijk of consecutief worden gevolgd.’

Uit bovenstaand artikel blijkt dat studenten bij de inschrijving voor een opleiding, vrijstellingen moeten aanvragen voor creditbewijzen die werden verworven in het kader van een creditcontract of een andere opleiding.

De student merkt terecht op dat een EVK een onbeperkte geldigheidsduur heeft (artikel 86 OER). Echter, die belet niet dat de motieven die de instelling inroept om een bepaalde vrijstelling niet te verlenen, verband kunnen houden met de evolutie die de wetenschap heeft doorgemaakt sinds het behalen van de kwalificatie.

De beroepscommissie zal hieronder dieper ingaan op de verschillende onderdelen waarvoor de student beroep heeft ingesteld tegen de weigering van de vrijstellingsaanvraag. De beroepscommissie wijst er hierbij op dat, overeenkomstig artikel 84 van het OER, bij de toekenning van een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

(...)

- Het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’

Met betrekking tot dit opleidingsonderdeel verzoekt de student om een vrijstelling op basis van het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’ afgelegd in 2010-11 aan de VUB onder creditcontract.

De commissie stelt vast, na hierover het advies te hebben gevraagd aan de betrokken titularis teneinde zich naar behoren van haar taak te kwijten, dat zich fundamentele wijzigingen hebben voorgedaan naar aanleiding van de zesde staatshervorming met onder meer (1) een verdergaande overheveling van bevoegdheden naar de deelentiteiten; (2) de voortzetting van de hervorming van het federale bicamerale stelsel; (3) de verdere uitdieping van bepaalde basisbegrippen (bijvoorbeeld de constitutieve autonomie); (4) de introductie van bepaalde nieuwe figuren (bijvoorbeeld de gezamenlijke decreten en ordonnances). Gelet op deze wijzigingen kan de student geen vrijstelling worden verleend voor de onderdelen die betrekking hebben op de essentiële kenmerken van de Belgische Staat (deel IV).

Wat betreft de rechten en vrijheden (deel V) hebben zich het afgelopen decennium ingrijpende ontwikkelingen in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voorgedaan. Om die reden kan geen deelvrijstelling worden toegekend voor deel V.

De commissie is eveneens nagegaan of een deelvrijstelling kan worden verleend voor de inleiding (deel I), de bronnen van het Grondwettelijk Recht (deel II) en de staat: algemene begripsvorming (deel III). Hierbij werd vastgesteld dat zelfs de klassieke onderdelen van het grondwettelijk recht sinds 2010-11 ingrijpende wijzigingen hebben ondergaan, onder meer ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 28 april 2016 dat het leerstuk van de hiërarchie der rechtsnormen danig heeft gewijzigd. Ook de bronnen van het grondwettelijk recht hebben wijzigingen gekend door het toenemende belang van de samenwerkingsakkoorden. De zesde staatshervorming heeft er zelfs toe geleid dat heden met gewijzigde inzichten over wat een federale staat is (in verhouding tot bijvoorbeeld een confederale staat), moet worden gewerkt.

Dat de student aanvoert te hebben bijgedragen aan juridische publicaties, zonder een verwijzing te geven of iets over de inhoud hiervan toe te lichten, kan geen afbreuk doen aan deze vaststellingen.

Gelet op de voornoemde overwegingen kan enkel een deelvrijstelling worden verleend voor de Inleiding (deel I) van het opleidingsonderdeel, die betrekking heeft op materie die overeenstemt met inhoud die deel uitmaken van de leerstof waarvoor de student reeds een credit heeft bekomen.

De student moet derhalve een deelvrijstelling worden toegekend ten belope van 3 ECTS-credits.

- Het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’

Met betrekking tot dit opleidingsonderdeel verzoekt de student om een vrijstelling op basis van het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’ waarvoor hij in 2007 een creditbewijs behaalde aan de UGent. De student voegt aan zijn aanvraagdossier eveneens een deel van een creditbewijs tot voor het vak ‘Geschiedenis van de politiek en het publiek recht’ (UGent); hierop is geen jaartal vermeld.

De inhoud en eindcompetenties die vermeld worden op de creditbewijzen en die zeer summier geformuleerd werden, laten niet toe om te besluiten dat er voldoende overeenstemming is met het opleidingsonderdeel waarvoor de vrijstelling werd aangevraagd.

Wat de evolutie in dit gebied van de rechtswetenschap betreft, meldt de titularis ervan aan de interne beroepscommissie dat zich de volgende fundamentele wijzigingen hebben voorgedaan: (1) het nieuwe Vlaamse Bestuursdecreet van 7 december 2018 dat de hele organisatie van de Vlaamse overheid betreft, inclusief de Vlaamse openbaarheidsregels; (2) de afschaffing van het APKB in het ambtenarenrecht en de verder contractualisering van het openbaar ambt; (3) het administratief contractenrecht (de nieuwe wetten overheidsopdrachten en concessies van 2016); (4) het administratief goederenrecht (het decreet betreffende het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest van 2018); (5) de regionalisering van het onteigeningsrecht en het onteigeningsdecreet van 2017; (6) de hervorming in 2014 van het administratief contentieux voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, dat ook in het opleidingsonderdeel bestuursrecht veelvuldig aan bod komt; (7) in de (intern) administratief- en Europeesbestuursrechtelijke rechtspraak hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan in alle klassieke leerstukken van het bestuursrecht.

Dat de student aanvoert te hebben gewerkt aan juridische publicaties noch het feit dat de student in 2007-08 een vrijstelling werd toegekend voor een inschrijving onder creditcontract kan afbreuk doen aan deze vaststellingen.

Er kan geen vrijstelling of deelvrijstelling worden toegekend.

- Het opleidingsonderdeel ‘Personenfiscaliteit’

De student baseert zijn aanvraag op het opleidingsonderdeel ‘Personenbelasting’ afgelegd aan de VUB in het academiejaar 2007-08 in het kader van het voorbereidingsprogramma.

De beroepscommissie onderzocht de overeenstemming tussen het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd en het vak waarvoor om een vrijstelling wordt verzocht, dit mede gesteund op het advies van de titularis. Vooreerst

merkt de commissie op dat de zesde staatshervorming de fiscale bevoegdheidsverdeling in België aanzienlijk heeft gewijzigd. Met de zesde staatshervorming hebben de gewesten meer fiscale autonomie gekregen en zijn ze normatief bevoegd geworden ten aanzien van de personenbelasting. Bovendien hebben ze met huisvesting, grootstedenbeleid en tewerkstelling nieuwe bevoegdheden gekregen die ook fiscaal vertaald werden onder andere in de personenbelasting. Tijdens de vorige federale legislatuur werden er heel wat substantiële wijzigingen in de personenbelasting doorgevoerd met de taxshift en het Zomerakkoord van de regering-Michel I als uitblinkers. Daarnaast is er sinds 2008 op het vlak van de registratie- en successierechten veel gewijzigd. De verschillende gewesten hebben sinds 2008 heel wat hervormingen doorgevoerd, waaronder het verlagen van de erfbelasting in het Vlaamse Gewest en het stimuleren van het aankopen van een eigen woning in het Vlaamse en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest, met een grondige wijziging van de woonfiscaliteit als gevolg.

Gelet op voornoemde overwegingen oordeelt de interne beroepscommissie dat de student geen vrijstelling kan worden toegekend voor dit opleidingsonderdeel en evenmin een deelvrijstelling wegens de interne verwevenheid van de fundamentele wijzigingen met alle aspecten van het opleidingsonderdeel.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve evenmin enig bezwaar.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande overweging

In zijn verzoekschrift zet verzoeker concreet uiteen aan welke publicaties hij heeft meegewerkt.

De Raad stipt vooreerst aan dat verzoeker in zijn beroep voor de Raad geen middel opwerpt dat zich richt tegen de overwegingen in de bestreden beslissing dat verzoeker de inhoud en relevantie van zijn publicaties onvoldoende concretiseert.

Bovendien kan, zelfs indien verzoeker zou beogen om een schending van de formelemotiveringsplicht aan te voeren, aan de beroepscommissie bezwaarlijk worden verweten dat zij geen of onvoldoende rekening heeft gehouden met informatie die haar door verzoeker niet werd voorgelegd.

De concretisering van de medewerking aan publicaties kan derhalve niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing leiden.

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op een schending van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs.

Standpunt van partijen

Verzoeker wijst op de strekking van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs; §3 daarvan luidt dat een creditbewijs onbeperkt geldig blijft binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar het werd behaald.

In het licht daarvan is verzoeker van oordeel dat voor de opleidingsonderdelen ‘Grondwettelijk Recht’ en ‘Personenbelasting’, beide afgelegd bij verwerende partij in respectievelijk de academiejaren 2010-2011 en 2007-2008, een vrijstelling moet worden verleend.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’, waarvoor verzoeker aan de Universiteit Gent een credit behaalde en waarvoor hij bij verwerende partij eerder reeds een vrijstelling kreeg, is verzoeker van oordeel dat hij deze vrijstelling opnieuw moet kunnen krijgen.

In haar antwoordnota betoogt verwerende partij:

“De verwerende partij laat vooreerst gelden dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen optreedt als annulatierechter, en hierbij enkel bevoegd is om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen, en de beslissing desgevallend te vernietigen (zie ook art. II.291 en art. II.292, §1 Codex Hoger Onderwijs). Derhalve vermag de Raad niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak over te gaan (zie ook art. II.291, tweede lid Codex Hoger Onderwijs).

Het komt aldus aan de verzoekende partij toe om in het verzoekschrift aan te tonen dat de interne beroepscommissie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen, of met miskenning van de stukken van het dossier waarover de beroepscommissie beschikte bij het nemen van haar beslissing. Naar inzichten van verwerende partij slaagt verzoekende partij hier niet in, zoals hieronder zal blijken.

Verwerende partij merkt hierbij tevens op dat gelet op het annulatiecontentieux, verzoekende partij in het kader van haar extern beroep niet dienstig nieuwe grieven kan aanvoeren of nieuwe stukken kan aanbrengen, dewelke zij niet eerder heeft opgeworpen in het interne beroep (zie ook art. II.294, §2, vierde lid Codex Hoger Onderwijs).

Het eerste en enig middel van verzoekende partij, beperkt zich tot het inroepen van art. 225 Codex Hoger Onderwijs. Vooreerst merkt verwerende partij op dat verzoekende partij in het kader van haar intern beroep art. 225 Codex Hoger Onderwijs niet heeft ingeroepen en dit aldus niet voor het eerst kan inroepen in het kader van het extern beroep.

In ondergeschikte orde, stelt verwerende partij vast dat één van de grieven in het intern beroep eruit bestond dat verzoekende partij meende dat zij geen vrijstelling had moeten aanvragen voor een aantal vakken waarvoor zij al een creditbewijs/vrijstelling had verworven. Zij formuleerde dit in haar verzoekschrift voor het intern beroep als volgt (stuk 4):

“Met de overgangsmaatregelen van de opleiding in de rechten moest ik [] plots voor het volgen van de bachelor rechten verkorte traject (ik schreef me in in het tweede semester) vrijstellingen vragen voor vakken waarvoor ik al een creditbewijs en/of vrijstelling had van de VUB zelf. Ik moest een aanvraag voor EVK's indienen.

Nochtans omschrijft het Onderwijs- en examenreglement 2019-2020 van de VUB op bladzijde 5 een EVK als volgt: ‘EVK is een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat wordt behaald binnen de instelling en de opleiding waarbinnen de geattesteerde kwalificatie wenst te laten gelden’. Op basis hiervan had ik geen EVK's moeten indienen aangezien ik ze behaald had aan de VUB zelf. Toch moest ik dit doen.”

In antwoord hierop nam de beroepscommissie het volgende op in haar beslissing:

“Dat de student een vrijstelling dient aan te vragen voor deze opleidingsonderdelen is het gevolg van het feit dat hij zich voor het eerst inschrijft in de bacheloropleiding Rechten. In het verleden was hij niet ingeschreven voor deze opleiding maar wel voor het voorbereidingsprogramma of onder creditcontract. In artikel 83 OER is hierover bepaald (eigen aanduiding):

‘Bij de toekenning van een vrijstelling wordt het behaalde examencijfer niet overgenomen, tenzij indien:

- a) een creditbewijs behaald werd in de context van een creditcontract voor een identiek opleidingsonderdeel dat voorkomt in een opleiding waarvoor men daarna met een diplomacontract inschrijft;*
- b) een creditbewijs behaald werd voor een identiek opleidingsonderdeel dat gemeenschappelijk is voor meerdere opleidingen die gelijktijdig of consecutief worden gevolgd.’*

Uit bovenstaand artikel blijkt dat studenten bij de inschrijving voor een opleiding, vrijstellingen moeten aanvragen voor creditbewijzen die werden verworven in het kader van een creditcontract of een andere opleiding.

De student merkt terecht op dat een EVK een onbeperkte geldigheidsduur heeft (artikel 86 OER). Echter, dit belet niet dat de motieven die de instelling inroept om een bepaalde vrijstelling niet te verlenen, verband kunnen houden met de evolutie die de wetenschap heeft doorgemaakt sinds het behalen van de kwalificatie.

De beroepscommissie zal hieronder dieper ingaan op de verschillende onderdelen waarvoor de student beroep heeft ingesteld tegen de weigering van de vrijstellingsaanvraag. (...)”

In tegenstelling tot waar verzoekende partij vanuit lijkt te gaan, zijn creditbewijzen enkel onbeperkt geldig aan de instelling en binnen de betrokken opleiding waar dit werd behaald. Zoals hierboven reeds werd uiteengezet, is hiervan *in casu* geen sprake.

In de Codex Hoger Onderwijs wordt een opleiding in art. I.3.46° gedefinieerd als:

"opleiding : de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod. Zij wordt bij succesvolle voltooiing bekroond met een diploma;"

De eerdere inschrijvingen van verzoekende partij onder creditcontract voor ‘Grondwettelijk Recht’ in 2010-11 en in het schakelprogramma voor ‘Personenbelasting’ in academiejaar 2007-08 zijn dan ook geen eerdere inschrijvingen in de huidige opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’. Voor het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’ behaalde de student géén credit binnen de instelling, er werd evenmin een vrijstelling toegekend voor dit opleidingsonderdeel binnen de huidige opleiding.

Overigens haalt verzoekende partij in haar beroepschrift nog aan dat haar vanuit de VUB steeds zou zijn meegedeeld dat zij de studies “op het gemak mocht doen”. Dit belet echter niet dat de student aan alle voorwaarden dient [te] voldoen om te kunnen slagen en aldus de hiertoe vereiste credits/ vrijstellingen dient te bekomen.

Ook deelt verzoekende partij mee dat op het creditbewijs voor ‘Geschiedenis van de politiek en het publiek recht’ (UGent) de datum van 3 februari 2007 vermeld is. Verwerende partij merkt op dat de wijzigingen die in dit domein van de rechtswetenschap werden aangehaald in de motivatie van de interne beroepscommissie dateren van 2014 en later. Verzoekende partij formuleert geen grieven tegen de motivering van de interne beroepscommissie op dit punt.

Verzoekende partij specificeert ten slotte ook (voor het eerst) in het kader van het extern beroep dat de juridische werken waaraan zij heeft bijgedragen het boek ‘Regelgeving in het basisonderwijs’ betreft en een artikel over ‘aansprakelijkheid van leerkrachten in het onderwijs’ (ingediend bij COV). Deze informatie maakte geen deel uit van de stavingsstukken die verzoekende partij in het kader van haar initieel beroep indiende

(stuk 4) en kan aldus niet dienstig worden ingeroepen in het kader van haar extern beroep. Louter ten overvloede stelt de interne beroepscommissie dienaangaande nog vast dat deze informatie geen afbreuk doet aan de motivering ter zake van de interne beroepscommissie.”

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn standpunten.

Beoordeling

Het behoud van de geldigheid van een credit binnen een opleiding wordt geregeld door artikel II.225, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, waarvan de tekst luidt:

§3. Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar dit werd behaald.

Deze bepaling stelt aldus voor haar toepassing een dubbele voorwaarde in: het creditbewijs moet zijn behaald (i) binnen dezelfde opleiding en (ii) binnen dezelfde instelling.

Wat als ‘opleiding’ moet worden begrepen, wordt uiteengezet in artikel I.3, 46° van de Codex Hoger Onderwijs:

“46° opleiding : de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod. Zij wordt bij succesvolle voltooiing bekroond met een diploma”

Binnen het universitair onderwijs zijn aldus een bacheloropleiding, een masteropleiding en een doctoraatsopleiding een ‘opleiding’ in de zin van deze bepaling.

Een voorbereidingsprogramma, dat in artikel I.3, 76° van de voormelde Codex wordt omschreven als:

“76° voorbereidingsprogramma : een programma dat kan worden opgelegd aan een student die niet in het bezit is van een diploma dat op rechtstreekse wijze toelating verleent tot de opleiding waarvoor hij zich wenst in te schrijven”

is derhalve geen ‘opleiding’, maar kan integendeel worden opgelegd om tot een opleiding te kunnen worden toegelaten.

De credit voor het opleidingsonderdeel ‘Personenbelasting’ waarop verzoeker zich steunt om een vrijstelling te bekomen voor het opleidingsonderdeel ‘Personenfiscaliteit’, werd behaald in het raam van een voorbereidingsprogramma. Zoals hierboven uiteengezet is een voorbereidingsprogramma geen ‘opleiding’, zodat verzoeker zich voor deze vrijstelling niet op artikel II.225, §3 van de Codex kan baseren.

Voor het overige is de Raad van oordeel dat de beroepscommissie genoegzaam uiteenzet waarom de beide opleidingsonderdelen ook onvoldoende inhoudelijke overeenstemming vertonen om de vrijstelling op inhoudelijke gronden te kunnen toekennen.

Ten aanzien van het opleidingsonderdeel ‘Personenbelasting’ is het beroep ongegrond.

Voor een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’ beroept verzoeker zich op een credit die voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’ werd behaald in het academiejaar 2010-2011, in het raam van een creditcontract.

Het door verzoeker met succes gevolgde opleidingsonderdeel maakte geen deel uit van een voorbereidingsprogramma of schakelprogramma. Uit het door verzoeker voorgelegde curriculum blijkt dat het integendeel gaat om het opleidingsonderdeel zoals het in de bacheloropleiding Rechten wordt aangeboden.

De stelling van verwerende partij dat een inschrijving onder creditcontract op zich betekent dat de student is uitgesloten van de toepassing van artikel II.225, §3 van de Codex, overtuigt niet.

In zijn arrest nr. 26/2017 van 16 februari 2017 heeft het Grondwettelijk Hof het volgende geoordeeld:

“B.4.2. De studievoortgang van een student in het hoger onderwijs houdt verband met het aantonen van zijn bekwaamheid voor opleidingsonderdelen of een gehele opleiding. Die bekwaamheid wordt, ongeacht het contracttype, meestal aangetoond door middel van het behalen van creditbewijzen voor individuele opleidingsonderdelen na het afleggen van examens (artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs). Zij kan echter ook blijken uit eerder verworven kwalificaties, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs, dat aangeeft dat een formeel leertraject met goede afloop werd doorlopen (artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs) of een bekwaamheidsonderzoek.

Bijgevolg kunnen creditbewijzen uitgereikt door andere onderwijsinstellingen of in het kader van andere opleidingen ook bijdragen aan de studievoortgang in een specifieke opleiding met het oog op het behalen van een diploma.

Het accumuleren van creditbewijzen op basis van examens of vrijstellingen (ingevolge een creditbewijs dat werd behaald in een andere onderwijsinstelling of in het kader van een andere opleiding) voor alle opleidingsonderdelen in een specifiek opleidingsprogramma leidt tot het behalen van een diploma voor die opleiding op voorwaarde dat de student is ingeschreven met het oog op die finaliteit (artikelen II.228 en II.254 van de Codex Hoger Onderwijs). Daarbij worden de creditbewijzen die zijn behaald met een examencontract of een creditcontract ook in rekening gebracht. Het gezamenlijk voorleggen van eerder verworven kwalificaties, met inbegrip van creditbewijzen voor één of meer opleidingsonderdelen uit een andere onderwijsinstelling of opleiding en/of bewijzen van bekwaamheid, kan leiden tot het behalen van een diploma (artikel II.245 van de Codex Hoger Onderwijs), zonder dat de betrokkene is ingeschreven met een diplomacontract of met een examencontract met het oog op het behalen van een diploma (artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs).

B.4.3. Aldus is het, rekening houdend met de in B.4.2 vermelde doelstelling, mogelijk dat een student door het stapsgewijs behalen van creditbewijzen voor één of meer opleidingsonderdelen, zelfs met een examencontract of een creditcontract, ernaar streeft alle aldus verworven creditbewijzen op korte of lange termijn bij een onderwijsinstelling te laten valoriseren en in voorkomend geval een diploma te behalen binnen een geïndividualiseerde redelijke studietermijn.”

Het uitsluiten, in het raam van artikel II.225, §3 van de Codex, van credits behaald voor reguliere opleidingsonderdelen binnen eenzelfde opleiding, enkel omdat die credits werden behaald op grond van een creditcontract of examencontract, is niet met deze decretale bepaling, noch met het gelijkheidsbeginsel in overeenstemming te brengen.

De motieven die de beroepscommissie opgeeft inzake de inhoudelijke overeenstemming tussen het opleidingsonderdeel waarvoor een credit werd behaald en het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd, kunnen geen afbreuk doen aan het voorschrift van artikel II.225, §3 van de Codex.

In zoverre het beroep is gericht tegen de weigering om een vrijstelling te verlenen voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’, is het gegrond.

De vrijstelling die verzoeker beoogt voor het opleidingsonderdeel ‘Bestuursrecht’ steunt op een credit die werd behaald aan een andere hogeronderwijsinstelling. Zoals hierboven is gezien, sluit dat de toepassing van artikel II.225, §3 van de Codex uit.

Voor de beoordeling van de vrijstellingsaanvraag ten gronde, motiveert de beroepscommissie afdoende dat de inhoud en eindcompetenties van de in 2007 behaalde credit onvoldoende zijn toegelicht én dat er zich hoe dan ook in het licht van de huidige stand van de regelgeving te veel wijzigingen hebben voorgedaan opdat de eindcompetenties uit 2007 überhaupt nog voldoende actueel zouden zijn.

In dat opzicht is het beroep niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de bestreden beslissing in zoverre voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’ slechts een deelvrijstelling wordt verleend.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 13 augustus 2020.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Piet Versweyveld

bestuursrechter – bijzitter

Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.856 van 3 augustus 2020 in de zaak 2020/185

In zake: Jonas FRANKEFORT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de Thomas More Hogeschool van 3 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de door de examencommissie opgelegde examentuchtbeslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in Sport en Bewegen’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Organisatie van sport in Vlaanderen’. Het examen voor dat opleidingsonderdeel vindt online plaats.

Op 27 juni 2020 wordt aan verzoeker meegedeeld dat de examencommissie examenfraude heeft vastgesteld en dat daarvoor de volgende sanctie wordt opgelegd:

“(…)

- De student wordt afgewezen voor het opleidingsonderdeel Organisatie van de sport in Vlaanderen (Z12856)
- Hij krijgt voor deze examenperiode 0/20 voor het betrokken opleidingsonderdeel en kan ten vroegste in een volgend academiejaar opnieuw aan een examen voor dat opleidingsonderdeel deelnemen.

De examencommissie stelt volgende gunstmaatregelen voor:

- De student krijgt de toelating om de examens van EP3 af te leggen op de campus, online maar onder toezicht van een docent.”

Tegen deze beslissing stelt verzoeker intern beroep in.

Bij beslissing van 3 juli 2020 verwerpt de beroepscommissie dat intern beroep als ongegrond.

Dat is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - voorwerp

Standpunt van partijen

Verwerende partij deelt in haar antwoordnota mee dat de bestreden beslissing op 16 juli 2020 werd ingetrokken en dat verzoeker zal worden gehoord alvorens een nieuwe beslissing zal worden genomen.

Het huidig beroep is volgens verwerende partij derhalve zonder voorwerp.

Verzoeker heeft geen wederantwoordnota ingediend en betwist ook anderszins niet de intrekking van de bestreden beslissing of de gevolgen die daaraan volgens verwerende partij moeten aan worden verbonden.

Beoordeling

Door de intrekking van de bestreden beslissing is huidig beroep doelloos geworden.

Het beroep is derhalve onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.857 van 3 augustus 2020 in de zaak 2020/191

In zake: Elke VAN MIEGHEM
woonplaats kiezend te 9120 Vrasene
Hogenakker 12

tegen:

KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de directeur Onderwijs en Onderzoek van de Karel de Grote-Hogeschool van 10 juli 2020, waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw An Verdoodt, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Verpleegkunde’.

Tot haar curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Professionele ervaring 3V’, waarvoor zij geen credit behaalt.

De proclamatie vindt plaats op 23 juni 2020.

Tegen deze examenbeslissing stelt verzoekster op 2 juli 2020 een intern beroep (“vraag tot heroverweging”) in bij verwerende partij. Verzoekster kondigt hierin zelf aan dat het beroep te laat komt “wegens een [ziekenhuisopname]”.

Bij beslissing van 10 juli 2020 verklaart de directeur Onderwijs en Onderzoek het intern beroep onontvankelijk wegens laattijdigheid:

“Aangezien het resultaat van het betrokken opleidingsonderdeel op 23 juni 2020 werd bekendgemaakt via e-studentservice en je e-mail dateert van 2 juli 2020, is je intern beroep laattijdig en dus onontvankelijk.

De termijn om beroep in te dienen eindigde immers op 30 juni 2020.

Uit het bijgevoegde medisch attest leid ik af dat je hospitalisatie liep t.e.m. 26/06/20. Je beschikte bijgevolg nog over drie dagen om tijdig beroep aan te tekenen of minstens om te kennen te geven in welke situatie je je bevond. Bovendien kon je beroep doen op een raadsman, al dan niet een advocaat, om tijdig beroep aan te tekenen indien je hiertoe zelf niet in staat was. Het medisch attest is bijgevolg naar mijn mening niet voldoende om aan te tonen dat je niet in staat was binnen de vereiste termijn de e-mail met het verzoek om heroverweging te sturen.

Op grond van artikel 72 van het Onderwijs- en examenreglement 2019-2020, dient je e-mail m.b.t. een heroverweging van een examenbeslissing binnen de 7 kalenderdagen na bekendmaking van de resultaten via e-studentservice verstuurd te worden:

Art. 72: Beroep tegen een studievoortgangsbepaling: intern beroep

‘Als de student niet akkoord gaat met een studievoortgangsbepaling of weigering van individuele maatregelen van de hogeschool contacteert hij de ombuds.

Als de student beroep wil aantekenen, volgt hij onderstaande procedure:

- De student vraagt de directeur Onderwijs en Onderzoek een heroverweging van de beslissing door een e-mail te sturen aan regels-klachten@kdg.be.
- *Bij een examenbeslissing doet hij dat binnen de 7 kalenderdagen na de bekendmaking van de resultaten via e-studentservice. In een ander geval doet hij*

dat binnen de 7 kalenderdagen na de kennisgeving van de genomen beslissing.
(eigen benadrukking)

- Het beroep moet een handtekening bevatten van de student of van zijn raadsman (dat kan een advocaat(-stagiair) zijn of een vertrouwenspersoon). Als die raadsman niet is ingeschreven als advocaat(-stagiair), voegt de student een schriftelijke machtiging toe.
- Daarnaast vermeldt de student minstens: zijn identiteit, de bestreden studievoortgangsbepaling of weigering van individuele maatregelen en de feitelijke bezwaren die hij inroept.’

De onontvankelijkheid van je beroep heeft als gevolg dat je beroep inhoudelijk niet wordt behandeld.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij” de Raad (*Parl. St. Vl. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*,

Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

In haar verzoekschrift gaat verzoekster voornamelijk in op de grond van de beoordeling voor het opleidingsonderdeel. Wat de ontvankelijkheid van haar intern beroep betreft, beperkt verzoekster zich ertoe te herhalen dat zij ten gevolge van een ziekenhuisopname tijdens de eerste dagen van de beroepstermijn niet in staat was om een intern beroep in te stellen. Verzoekster verwijst naar een aantal medische attesten.

Verwerende partij stipt in haar antwoordnota aan dat de examenbeslissing op 23 juni 2020 werd geproclameerd en dat daarbij de beroepsmogelijkheden zijn vermeld, zodat de proclamatie de termijn voor het intern beroep heeft doen ingaan en deze is verstreken op 30 juni 2020.

Verder zet verwerende partij het volgende uiteen:

“Verzoekster tracht zich te verantwoorden door bij haar intern beroep een medisch attest toe te voegen waaruit blijkt dat zij gehospitaliseerd was van 21 juni 2020 tot en met 26 juni 2020 en arbeidsongeschikt zou zijn van 21 juni 2020 tot en met 2 augustus 2020 (stuk 5). In haar intern beroep verwijst verzoekster echter enkel naar haar ziekenhuisopname om aan te geven dat zij de zevendaagse termijn niet kon halen.

Verzoekster beschikte derhalve nog steeds over een termijn van drie dagen om tijdig een beroep aan te tekenen of om minstens te kennen te geven in welke situatie zij zich bevond. Echter, volgens het voorgelegde attest mocht zij de woning verlaten, waaruit blijkt dat verzoekster niet aan een ziektebed gekluisterd was. Bovendien kon verzoekster beroep doen op een raadsman, al dan niet en advocaat, om tijdig beroep aan te tekenen indien zij hiertoe zelf niet in staat was. Het medisch attest volstaat derhalve

niet om aan te tonen dat zij niet in staat was om binnen de vereiste termijn een e-mail met een verzoek tot heroverweging te sturen.

Naar aanleiding van haar extern beroep voegt verzoekster een nieuw medisch attest toe als bijlage (stuk 6). Uit dat medisch attest van 13 juli 2020 blijkt dat verzoekster arbeidsongeschikt was van 26 juni 2020 tot en met 1 juli 2020.

Verwerende partij begrijpt niet goed wat verzoekster hiermee tracht aan te tonen aangezien zij volgens haar eerste medisch attest al arbeidsongeschikt was verklaard van 21 juni 2020 tot en met 2 augustus 2020.

Hoe dan ook, indien verzoekster tijdens haar arbeidsongeschiktheid wel in staat is om een extern beroep in te stellen, had zij evengoed een intern beroep kunnen instellen binnen de termijn van zeven dagen. Verwerende partij kan zich niet van de indruk ontdoen dat het tweede medische attest, dat post factum werd opgemaakt naar aanleiding van het extern beroep, vooruit moest lopen op de opmerking dat verzoekster geen tijdig intern beroep maar wel een tijdig extern beroep zou kunnen indienen.

De situatie zou anders zijn geweest indien verzoekster veel langer gehospitaliseerd zou zijn geweest, of andere elementen zou bijbrengen die een volledige overmacht zouden aantonen, quod non.

Bijgevolg werd het intern beroep niet op regelmatige wijze ingesteld en dient het extern beroep als onontvankelijk te worden afgewezen.”

Verzoekster preciseert in haar wederantwoordnota nog dat zij tot 1 juli 2020 niet in staat was om werk aan de computer te verrichten; dat zij de woning mocht verlaten, doet daar voor verzoekster niets aan af. Zij stelt ten slotte dat zij financieel niet in staat is om zich tot een advocaat te richten.

Beoordeling

Bij de totstandkoming van wat destijds het ‘Aanvullingsdecreet’ was, heeft de decreetgever er uitdrukkelijk voor gekozen om het intern beroep bij de instelling te onderwerpen aan een korte vervaltijd.

Uit de voorliggende stukken blijkt dat de examenbeslissing is geproclameerd op 23 juni 2020 en dat de beroepsmodaliteiten daarbij correct zijn vermeld, zodat de beroepstermijn voor verzoekster verstreek op 30 juni 2020.

Louter beoordeeld op basis van deze termijnen, is het op 2 juli 2020 ingesteld intern beroep laattijdig en derhalve onontvankelijk.

De Raad onderzoekt evenwel of de student aantoont dat hij in een situatie van overmacht verkeerde die verhinderde om tijdig een intern beroep in te stellen en die de laattijdigheid van de indiening van een beroep kan verschonen.

De proclamatie van resultaten is geen gebeurtenis die de student plots overkomt. *In casu* wist verzoekster op grond van artikel 64 van het onderwijs- en examenreglement dat de proclamatie zou plaatsvinden uiterlijk drie werkweken na de periode of het semester waarin het examen plaatsvindt, en dat de proclamatie geschiedt via ‘e-studentservice’.

De Raad wordt in deze overweging gesterkt door de vaststelling dat de rugoperatie die verzoekster heeft ondergaan blijkens het verzoekschrift geen onvoorziene spoedingreep betrof, die door zijn onvoorzien karakter op zijn beurt verzoekster in de onmogelijkheid zou hebben gebracht om de nodige schikkingen te treffen.

Verzoekster had derhalve voorbereidingen kunnen treffen opdat zij op de dag van de proclamatie kennis had kunnen nemen van haar resultaten, net zoals dat geldt voor een student die vóór de datum van de proclamatie naar het buitenland vertrekt en daar mogelijk moeilijkheden ondervindt om het elektronisch leerplatform of zijn e-mailaccount te raadplegen.

Deze vaststellingen volstaan om tot de conclusie te komen dat verzoekster niet aantoont dat zij zich in een situatie van overmacht bevond, en dat bijgevolg het intern beroep buiten de decretale termijn werd ingesteld en door de directeur Onderwijs en Onderzoek terecht laattijdig werd verklaard.

Bovendien moet worden aangestipt dat, zelfs indien wordt aangenomen dat verzoekster tijdens de hospitalisatie in de onmogelijkheid verkeerde om van haar resultaten kennis te nemen en een intern beroep in te stellen – minstens een dergelijk intern beroep aan te kondigen –, deze hospitalisatie plaatsvond van 21 juni tot en met 26 juni 2020.

Vanaf 27 juni 2020 derhalve was verzoekster thuis, met – zo blijkt uit het medisch attest van 26 juni 2020 – toelating om de woning te verlaten. Zij kon alsdan, desgevallend met de hulp

van een derde, van haar examenresultaten kennisnemen en een intern beroep instellen of minstens aankondigen.

Op het ogenblik van haar thuiskomst op 27 juni 2020, beschikte verzoekster nog over vier kalenderdagen – 27, 28, 29 en 30 juni 2020 – om een intern beroep in te stellen of minstens aan te kondigen. Zij heeft nagelaten dit te doen.

Het *post factum* uitgeschreven medisch attest van 22 juli 2020, waarin wordt gesteld dat verzoekster tot en met 1 juli 2020 niet in staat was om computerwerk uit te voeren, toont niet aan dat verzoekster zelfs niet in de onmogelijkheid was om louter in te loggen om van haar examencijfers kennis te nemen en om een e-mail te verzenden waarin minstens haar tijdelijke beperkingen en de intentie om een beroep in te stellen werden meegedeeld.

Ter zitting verklaart de verzoekende partij dat zij na haar ontslag uit het ziekenhuis zware medicatie toegediend kreeg, waardoor zij zich niet kon concentreren, wat haar eveneens heeft verhinderd om tijdig een intern beroep in te stellen.

Samen met de verwerende partij moet de Raad, die overigens voor de omstandigheden van verzoekende partij veel begrip kan opbrengen, vaststellen dat dit argument niet in het intern beroep is opgeworpen en evenmin overigens in het verzoekschrift dat voor de Raad werd neergelegd. De Raad moet derhalve ingaan op de vraag van de verwerende partij ter zitting om dit middel als nieuw en bijgevolg onontvankelijk te beschouwen.

Dat verzoekster stelt financieel niet bij machte te zijn om een advocaat te raadplegen, sluit niet uit dat zij beroep kan doen op kosteloze rechtsbijstand.

Verzoekster heeft het intern beroep niet op regelmatige wijze ingesteld en uitgeput.

De directeur Onderwijs en Onderzoek heeft het intern beroep terecht onontvankelijk verklaard.

Bijgevolg is ook huidig beroep bij de Raad niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Jim Deridder

Zitting van 10 augustus 2020

Arrest nr. 5.867 van 10 augustus 2020 in de zaak 2020/164

In zake: Simon DEMEY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Joost Van Damme
kantoor houdend te 9070 Destelbergen
Zenderstraat 5
alwaar keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 juni 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 17 juni 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Céline Peire (*loco* advocaat Joost Van Damme), die verschijnt voor de verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of science in de Ingenieurswetenschappen’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en statistiek’.

Ten gevolge van de COVID-19-crisis wijzigt de instelling de evaluatiemethode van oorspronkelijk gedeeltelijk niet-periodegebonden en gedeeltelijk periodegebonden (twee tussentijdse schriftelijke testen en een schriftelijk openboekexamen) naar vier tussentijdse online schriftelijke testen volgens het open boek-principe.

Vóór de vierde van deze testen meldt een ‘klokkenluider’ dat de examinandi gebruik zullen maken van een ‘google doc’, waarvan de link onder de studenten wordt gedeeld. Deze link wordt aan de docent van het opleidingsonderdeel bezorgd. De docent stelt bij aanvang van de test vast dat de vragen in het document verschijnen en dat ook antwoorden worden uitgewisseld – er zijn een honderdtal examinandi (anoniem of onder een alias) actief in het betrokken document. De docent neemt enkele screenshots van het document en verwijdt het vervolgens. Sommige studenten proberen het document opnieuw te herstellen en de toegang van de docent en de assistenten te blokkeren. Anderen starten een nieuw document op om vragen en antwoorden te delen; ook van dat document ontvangt de docent de link.

Tegen de studenten die konden worden geïdentificeerd, wordt een examentuchtprocedure opgestart. Mede gelet op de omvang van de fraude die aan de hand van deze procedures kon worden vastgesteld, komen de betrokken docenten en de examencommissie tot de beslissing dat de evaluaties voor deze test volledig onbetrouwbaar zijn, omdat geen enkele garantie kon worden geboden dat de studenten die deelnamen correct werden gequoteerd en hun competenties correct werden ingeschat.

Op 3 en 4 juni 2020 beslissen de docenten en de examencommissie om onder meer voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’ de niet-periodegebonden evaluaties (NPGE’s) ongeldig te verklaren en een nieuw examen ‘on campus’ te organiseren op 1 juli 2020 (stuk 2 administratief dossier). Dit wordt aan de studenten meegedeeld met een e-mail van 4 juni 2020 (stuk 3 administratief dossier):

“(…)

Uit de aangeleverde bewijsstukken omtrent deze onregelmatigheden en de getuigenissen van een aantal studenten is gebleken dat deze onregelmatigheden een veel grotere omvang hadden dan aanvankelijk door ons werd ingeschat, zich niet beperkten tot de bewuste messenger-groep waarover elkeen ondertussen wel heeft gehoord, maar onder heel wat verschillende vormen hebben plaatsgevonden, en zich bovendien ook uitstrekten over alle vakken met NPGE's onder de vorm van online testen.

Uiteraard zijn we zeer ontgoocheld over een dergelijke gang van zaken. Maar daarnaast kunnen we ook niet anders dan vaststellen dat we de validiteit van deze evaluaties voor het testen van jullie individuele competenties niet kunnen garanderen.

Daarom zien wij ons verplicht om de volgende maatregelen te nemen:

(1) de NPGE's van Materiaaltechnologie, Meetkunde en Lineaire Algebra en Wiskundige Analyse II worden ongeldig verklaard, waardoor voor deze vakken het volledige gewicht op het examen komt te staan;

(2) de NPGE's van Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek worden eveneens ongeldig verklaard, waardoor we genooddakt zijn voor dit vak een on campus examen te organiseren; dit examen zal plaatshebben op 1 juli, met dezelfde evaluatievorm als de NPGE's;

(3) het online examen van Natuurkunde I wordt vervangen door een on campus examen op de voorziene examendatum van 19 juni, en eveneens met dezelfde evaluatievorm als het voorziene online examen.

De praktische modaliteiten van beide examens zullen u zeer binnenkort worden meegedeeld.

(…)”

Er worden hierbij geen beroepsmodaliteiten meegedeeld.

Op 5 juni 2020 stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“Ik richt dit schrijven tot jullie naar aanleiding van de beslissing van 4/6/20 omtrent de niet-periodegebonden evaluaties -1° Bachelor Burgerlijk Ingenieur.

Ik begrijp dat jullie moeten optreden tegen fraude die zich zou voorgedaan hebben tijdens de online testen onder vorm van NPGE's.

Echter betreur ik dat ik over dezelfde kam gescheerd [word], als mede-studenten van wie jullie over bewijsmateriaal beschikken, aangezien ikzelf hieraan op geen enkel moment heb deelgenomen. Ik heb de examens van thuis gemaakt, in het bijzijn van mijn ouders, zonder enig hulpmiddel. Ik vind het moeilijk aanvaardbaar dat ik, als integere student, de dupe ben dat het systeem van online testen niet sluitend was en dat andere studenten hier misbruik hebben van gemaakt.

Ik had alles op alles gezet om te slagen voor de online-test omdat dit werd voorgesteld als examen, [dat] zou wegvallen indien je voor deze test geslaagd was.

Hierdoor heb ik minder tijd besteed aan mijn overige vakken omdat ik meende hier genoeg tijd voor te hebben tijdens de examenperiode.

De onzekerheid die reeds een tweetal weken heerst over het wel of niet meetellen van de test heeft voor mij reeds voor veel afleiding en onnodige stress gezorgd, waardoor ik me moeilijk op mijn komende examens kan concentreren.

De periode van continue studeren, zonder enige afleiding door de Corona-situatie, begint zwaar door te wegen. De gedachte dat we op 25 juni eindelijk gedaan hadden met onze examens bleef mijn motivatie hooghouden.

Wanneer ik nu te horen krijgen dat de leerstof van een volledig jaar Waarschijnlijkheidsrekenen en Statistiek opnieuw zal moeten worden afgelegd op 1 juli om 17.00 in de avond, terwijl ik niet heb deelgenomen aan de fraude, wens ik met aandrang te vragen [of] deze beslissing niet teruggedraaid kan worden.

De examenregeling moet normaal gezien ten laatste op 22/3 worden bekendgemaakt voor de tweede semester examenperiode, en dit in samenspraak met de studentenvertegenwoordigers. Ondertussen zijn we 5/6 en zijn onze examens al gestart. Ik hoop gehoor te krijgen op mijn vraag en zeer spoedig een positief antwoord te krijgen zodat de onzekerheid eindelijk weg is en ik mij terug 100% op de komende examens kan concentreren.”

De institutionele beroepscommissie beoordeelt dit intern beroep in zitting van 17 juni 2020 en verklaart het onontvankelijk. Te lezen valt:

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing aangetast is door een schending van het recht, heeft krachtens artikel II.283 Codex hoger onderwijs toegang tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement.

Wat studievoortgangsbeslissingen zijn, en voor welke beslissingen er met andere woorden een intern beroep dient te worden voorzien, is bepaald in artikel I.3, 69° Codex hoger onderwijs:

69°studievoortgangsbeslissing:

1 van de volgende beslissingen:

- a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;
- b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;
- c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven;
- d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;
- e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld;
- f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246;

- g) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;
- h) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel II.256;
- i) een individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0, indien niet het gevolg van een algemene reglementaire bepaling;

Deze bepaling is verder uitgevoerd in artikel 100 §1 OER dat voorziet tegen welke beslissingen een beroep mogelijk is bij de institutionele beroepscommissie. Deze opsomming is limitatief.

De student gaat er in zijn beroepschrift verkeerdelijk van uit dat de beslissing genomen door de examencommissie van het gemeenschappelijk gedeelte Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen een studievoortgangsbeslissing betreft maar dit is niet het geval. De examencommissie heeft conform haar bevoegdheden zoals vastgelegd in het Onderwijs- en Examenreglement vastgesteld dat omwille van grootschalige fraude (waarbij de geïdentificeerde studenten wel degelijk een examentuchtprocedure hebben ondergaan en een examentuchtsanctie hebben gekregen) de niet-periodegebonden evaluaties in zijn totaliteit niet meer geldig verklaard konden worden. Het verslag [ter zake] meldt het volgende:

[...]

Dat is een bevoegdheid van de examencommissie en die heeft ze helaas moeten uitoefenen.

Dit is echter geen studievoortgangsbeslissing in de zin van artikel I.3, 69° Codex hoger onderwijs noch een beslissing in de zin van artikel 100 OER.

De beslissing kan alvast niet worden beschouwd als een examenbeslissing in de zin van artikel I.3, 69° Codex hoger onderwijs en art. 100 § 1 OER. Een examenbeslissing wordt als volgt gedefinieerd:

- a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;

In deze ligt geen eindoordeel voor. De examencommissie heeft immers enkel het examen ongeldig verklaard, maar heeft aan de betrokken studenten geen examencijfer gegeven. Ze is daartoe overigens ook niet bevoegd. Het eindoordeel over de prestaties van de student zal maar vast staan nadat hij het examen op 1 juli heeft afgelegd, en dat eindoordeel kan dan vervolgens aangevochten worden via de interne beroepsprocedure.

Er kan ook niet worden gesproken over een examentuchtbeslissing, zijnde “een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten” (art. I.3, 69°, b Codex hoger onderwijs). Het gaat dan weliswaar om een beslissing die genomen is naar aanleiding van examenfeiten, maar niet om een sanctie die op individuele basis wordt opgelegd op

grond van het feit dat de betrokken student onregelmatigheden zou hebben begaan bij het examen. Het gaat integendeel om een algemene beslissing om een examen ongeldig te verklaren omdat het examen niet valide bleek te zijn en dus niet als basis kan dienen voor het toekennen van examencijfers en het uitreiken van credits.

De bestreden beslissing valt evenmin onder één van de andere categorieën van beslissingen die door de Codex hoger onderwijs worden aangemerkt als studievoortgangsbepalingen of door artikel 100 OER worden genoemd als beslissingen die onder de bevoegdheid van de institutionele beroepscommissie vallen.

De institutionele beroepscommissie verklaart het beroep onontvankelijk en voelt zich in deze beslissing geruggesteund door arrest 2013/052 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen waaruit blijkt dat een klacht aangaande de toekomstige organisatie van een examenkans waarbij de verzoekende partij niet akkoord ging, terecht onontvankelijk werd verklaard door de beroepscommissie van de organiserende instelling omdat er op dat ogenblik nog geen studievoortgangsbepaling voorlag. Dit is in dit dossier eveneens het geval.

Zonder afbreuk te doen aan de onontvankelijkheid maar enkel voor de volledigheid wil de institutionele beroepscommissie de student wel duiding geven bij het incident en hoopt de institutionele beroepscommissie dat hij de moed vindt door te gaan.

De institutionele beroepscommissie begrijpt de frustratie, het ongenoegen, de kwaadheid en ongerustheid van de student. Op woensdag 3 juni werd echter duidelijk dat de fraude zeer grootschalig was: niet alleen bleken er meer dan 250 studenten (in mindere of meerdere mate) bij betrokken, maar de fraude bleek zich ook over andere opleidingsonderdelen te hebben uitgestrekt. Na lange discussie binnen de examencommissie en na overleg met de juridisch adviseur onderwijs is de examencommissie toen tot de conclusie gekomen dat de afgenomen evaluaties van het opleidingsonderdeel Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek maar ook van de opleidingsonderdelen Materiaaltechnologie, Meetkunde en Lineaire Algebra en Wiskundige Analyse II niet meer als betrouwbaar beschouwd kunnen worden.

De UGent streeft ernaar om waarheidsgetrouwe examencijfers toe te kennen waarbij een student een cijfer krijgt dat zijn of haar kennis en kunde reflecteert. Dat is ook haar decretale plicht en de examencijfers die zij toekent dienen een correcte weerspiegeling te zijn van de competenties van alle betrokken studenten. Aangezien op woensdag 3 juni bleek dat de toekenning van een waarheidsgetrouw examencijfer voor deze evaluaties niet meer mogelijk was vanwege het grootschalige karakter van de fraude en het veelvuldig gebruik daarbij van ‘aliassen’, waardoor het onmogelijk was om alle studenten te identificeren die bij de fraude waren betrokken en die studenten via een examentuchtprocedure te sanctioneren, heeft de examencommissie de zeer moeilijke maar enige correcte beslissing genomen die zij in deze omstandigheden kon nemen, en met name het examen ongeldig verklaard. De UGent moet de validiteit en betrouwbaarheid van de behaalde examencijfers kunnen garanderen. Die garantie van validiteit en betrouwbaarheid zijn we als universiteit aan u en uw medestudenten verplicht.

Het intern beroep wordt onontvankelijk verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Bevoegdheid van de Raad

Standpunt van partijen

Verzoeker voert in zijn verzoekschrift aan dat de bestreden beslissing wel degelijk een – minstens verkapte – examentuchtbeslissing is, zodat de institutionele beroepscommissie het intern beroep ten onrechte onontvankelijk heeft verklaard.

Verzoeker zet ter zake uiteen dat hij werd gesanctioneerd omdat zijn examen ‘ongeldig’ werd verklaard ten gevolge van vermeende fraude die aan derden wordt toegeschreven, maar waaromtrent verzoeker aanstipt nog geen stukken te hebben gezien. Verzoeker verwijst naar de definitie van een ‘examentuchtbeslissing’ in het onderwijs- en examenreglement en in de Codex Hoger Onderwijs. Overigens, zo voegt verzoeker eraan toe, heeft de examencommissie (blijkens de bestreden beslissing) erkend dat zij “de weg van de minste weerstand” heeft gekozen, eerder dan een examentuchtprocedure te voeren. Het in de bestreden beslissing aangehaalde arrest van de Raad is volgens verzoeker niet dienend, omdat dit betrekking heeft op een geschil met betrekking tot het tijdstip van een tweede examenkans.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat het begrip ‘examentuchtbeslissing’ in de Codex Hoger Onderwijs “bijzonder vaag” wordt gedefinieerd als “een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten”, maar dat het alleszins gaat om examentucht en dus over een tuchtsanctie. Niet om het even welk gevolg dat aan examenfeiten wordt gehecht dus, kan volgens verwerende partij zonder meer worden gekwalificeerd als een examentuchtbeslissing. Daarvan is dan weer slechts sprake wanneer een sanctie voorligt die aan een bepaald persoon wordt opgelegd omwille van het overtreden, door die persoon, van bepaalde regels, wat *in casu* niet het geval is. Verwerende partij benadrukt dat de bestreden beslissing werd genomen in het belang van de goede en correcte beoordeling van de studenten zodat een evaluatie waarvan is gebleken dat ze niet betrouwbaar is, niet meegerekend wordt bij de beoordeling van de mate waarin de studenten die het vak

Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek hebben gevolgd, de eindcompetenties van dat vak ook effectief hebben bereikt. Er is, nog steeds volgens verwerende partij, geen sprake van een beslissing die zou zijn genomen op grond van het feit dat verzoeker bepaalde regels zou hebben overschreden, en de vraag of verzoeker regels heeft overschreden, en, meer specifiek, fraude of onregelmatigheden heeft gepleegd bij de betrokken evaluatie, werd volledig in het midden gelaten en heeft geen enkele relevantie voor de beslissing van de verantwoordelijke lesgever en de examencommissie om de reeds afgenomen evaluaties buiten beschouwing te laten. Het gaat voor verwerende partij dan ook duidelijk niet om een sanctie die aan een concrete persoon, zijnde verzoeker, werd opgelegd omdat die persoon bepaalde regels zou hebben overschreden.

Verwerende partij voegt daaraan toe dat een tuchtsanctie bovendien in de eerste plaats tot doel heeft om leed op te leggen aan diegene die een regel heeft overtreden, wat evenmin de finaliteit van de bestreden beslissing is. Die beoogt immers enkel ervoor te zorgen dat over het vak Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek een betrouwbare, valide evaluatie kon worden afgenomen, die garandeert dat de competenties van de deelnemende studenten correct worden ingeschat.

De bestreden beslissing is naar oordeel van verwerende partij daarentegen wél te kwalificeren als een ordemaatregel of een maatregel van inwendige orde, die enkel de goede werking van de universiteit tot doel heeft. Wanneer een evaluatie niet de garantie kan bieden dat zij een betrouwe weergave biedt van de competenties van de betrokken student, dan is het voor de goede werking van de universiteit en voor het vervullen van haar taak om waarheidsgetrouwe diploma's uit te reiken – wat een taak van algemeen belang is – noodzakelijk dat die evaluatie niet wordt meegenomen in de beoordeling van de individuele studenten, en dat is wat hier ook is gebeurd.

Verwerende partij herhaalt dat op geen enkel moment ten aanzien van verzoeker een schuldvraag is gesteld.

Naast dit alles is de bestreden beslissing voor verwerende partij evenmin onder te brengen in één van de andere categorieën van studievoortgangsbeslissingen, noch onder één van de categorieën waartegen op basis van artikel 100 OER beroep mogelijk is. Het enige type van studievoortgangsbeslissing dat nog enigszins in de buurt komt van de bestreden beslissing, is voor verwerende partij de examenbeslissing, maar zij meent dat de bestreden beslissing ook

daarmee niet kan worden vereenzelvigd omdat zij geen eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn standpunt. Hij voegt daar nog aan toe dat de bestreden beslissing geen ordemaatregel is – wat verzoeker in het gemeen tuchtrecht ziet als niets anders dan een bewarende maatregel voorafgaand aan het nemen van een tuchtbeslissing ten gronde – en evenmin een maatregel van inwendige orde. Hij stipt aan dat de ‘verkapte tuchtmaatregel’ werd opgelegd aan de studenten die verwerende partij “niet kon identificeren”. Verzoeker meent ten slotte dat verwerende partij kennelijk onredelijk handelt door de bestreden beslissing te kwalificeren als een maatregel *sui generis* ten einde de bevoegdheid van de Raad te vermijden.

Beoordeling

De Raad beschikt slechts over de hem uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheden.

Eén van deze bevoegdheden is te oordelen, krachtens artikel I.3, 69°, *littera b)* van de Codex Hoger Onderwijs, over ‘examentuchtbeslissingen’. De definitie daarvan luidt:

b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;

Deze bevoegdheid is aan de Raad toegewezen sinds zijn oprichting; de steller van het ontwerp van wat het decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ zou worden, heeft het niet nodig geacht het begrip ‘examentuchtbeslissing’ nader te omschrijven.

Toepassing moet, waar nodig, bijgevolg worden gemaakt van de tuchtrechtelijke begrippen in het gemeen (bestuurs-)recht.

Essentieel voor een tuchtsanctie is dat zij beoogt om tuchtrechtelijk sanctioneerbare feiten, die individueel toe te schrijven zijn aan de steller ervan, te bestraffen met één – of in voorkomend geval een combinatie – van de tuchtstraffen die in de toepasselijke rechtspositieregeling zijn voorzien.

De institutionele beroepscommissie stelt uitdrukkelijk dat noch zijzelf, noch de examencommissie voor haar, beoogt om lastens verzoeker een examentuchtbeslissing te nemen. Dat de beslissing werd genomen ‘naar aanleiding van examenfeiten’, doet volgens de bestreden beslissing immers geen afbreuk aan het gegeven dat *primo* deze examenfeiten niet aan verzoeker worden toegeschreven en *secundo* dat aan verzoeker ook geen sanctie wordt opgelegd.

Deze overwegingen zijn op zich niet onjuist. Verzoeker wordt er niet van beticht handelingen te hebben gesteld die de validiteit van zijn examen of dat van anderen in vraag hebben doen stellen, en er wordt hem evenmin een tuchtstraf opgelegd. Dat verzoeker als het ware ‘deelt in de klappen’ en hij het examen opnieuw moet afleggen omdat verwerende partij naar eigen zeggen onmogelijk kan nagaan of het examenresultaat bij elke (niet-gesanctioneerde) student een juiste afspiegeling is van diens kennis en vaardigheden, brengt verzoeker gewis een nadeel toe, maar maakt van de bestreden beslissing nog geen tuchtsanctie, ook geen verkapte.

De Raad is derhalve van oordeel dat te dezen de constitutieve elementen opdat van een (examen)tuchtsanctie sprake kan zijn, niet aanwezig zijn.

Daarmee wil niet gezegd zijn dat de bestreden beslissing regelmatig is, en nog minder dat zij niet in rechte aanvechtbaar zou zijn, maar enkel dat de Raad niet bevoegd is om van dit geschil kennis te nemen.

Het beroep is niet ontvankelijk.

B. Actueel belang

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep ook aan de hand van het rechtens vereiste actueel belang in hoofde van verzoeker.

Zij stelt in de antwoordnota dat verzoeker op 1 juli 2020 heeft deelgenomen aan een nieuw examen voor het opleidingsonderdeel ‘Waarschijnlijkheidsrekening en Statistiek’, dat verzoeker daarbij een examencijfer van 7/20 behaalde en dat verzoeker tegen die examenbeslissing – de proclamatie vond plaats op 6 juli 2020 – geen verdere beroep heeft ingesteld.

Verwerende partij voert aan dat het examencijfer aldus definitief is geworden en dat een annulatiearrest van de Raad daaraan niets meer kan wijzigen, zodat verzoeker volgens verwerende partij geen belang meer heeft bij deze procedure.

In zijn wederantwoordnota betwist verzoeker deze exceptie.

Beoordeling

De onbevoegdheid van de Raad is vastgesteld bij de beoordeling van 's Raads bevoegdheid.

Dit houdt in dat de Raad zich niet kan uitspreken over de vraag of verzoeker, na deelname aan de nieuwe examenkans, nog over het vereiste belang beschikt om zich, bij een daartoe bevoegde rechter, in rechte tegen de bestreden beslissing te voorzien.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.868 van 10 augustus 2020 in de zaak 2020/196

In zake: xxx
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Luc Forier
 kantoor houdend te 3680 Maaseik
 Bleumerstraat 48

tegen:

HOGESCHOOL PXL
woonplaats kiezend te 3500 Hasselt
Elfde Liniestraat 24

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de PXL Hogeschool van 9 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Stage moeder en kind’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Luc Forier, die verschijnt voor de verzoekende partij en Karen Weis, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Vroedkunde’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘Stage moeder en kind. Verzoekster liep daarvoor stage in een instelling te Genk.

Als examencijfer wordt een quoteringscijfer van 8/20 toegekend, steunend op onder meer een deeltijfer van 8/20 voor het stageonderdeel ‘Fysiologie, Zorg en Begeleiding’ en voor het stageonderdeel ‘Kwaliteitszorg’.

Op 30 juni stelt verzoekster tegen dit examencijfer het volgende intern beroep in:

“(…)

III. Bezwaren tegen de beslissing (feiten en middelen)

A. Feiten

De studente diende in volle coronacrisis en bijgevolg in zeer moeilijke omstandigheden haar stage te doen in het ZOL te Genk.

De studente merkte meteen dat de vroedvrouwen omwille van het coronavirus geen tot weinig zin hadden om de stagiairs te begeleiden.

Iedere vroedvrouw liep tijdens de coronacrisis zeer gestresseerd rond op de kraamafdeling, hetgeen leidde tot stress bij de stagiairs.

De studente kreeg meermaals verwijten naar haar hoofd geslingerd, zoals “kutstudent”.

Er werd de studente meteen duidelijk gemaakt dat het de bedoeling was om zo weinig mogelijk tijd te spenderen in de kamers waar de pas bevallen moeders lagen.

Alles moest zeer snel gaan omdat de vroedvrouwen schrik hadden om besmet te geraken met het coronavirus.

De studente diende tevens zorgen toe te dienen die ze niet mocht toedienen. Zo werd ze verplicht om alleen naar een kamer te gaan waarin een gynaecologische patiënte (mevrouw G.) lag waarvan tijdens de briefing werd meegedeeld dat ze het niet zou halen omwille van een ettering van haar wonde.

De studente mocht echter tijdens haar eerste stagejaar geen gynaecologische patiënten verzorgen omdat ze dit nog niet geleerd had.

Voordat ze de kamer binnen ging, bekeek de studente noodgedwongen op Youtube een filmpje waarin te zien was hoe zulke wonde moest verzorgd worden.

Nadat de studente vaststelde dat de wonde zeer ernstig was, haalde zij er een gynaecoloog (Dr. D.) bij.

De betrokken patiënte werd vervolgens opnieuw geopereerd en de wonde werd opnieuw gehecht. Dit was een kwestie van leven en dood.

Dit werd de studente echter die dag zwaar aangerekend in haar beoordeling door de betrokken vroedvrouw. Zij reageerde zogenaamd te zelfstandig.

Uit de commentaren van de diverse vroedvrouwen die de studente (enigszins) begeleidden, blijken diverse contradicties. Wat voor de ene vroedvrouw een werkpunt was, deed de studente volgens de andere vroedvrouw heel goed.

Wanneer de studente aangaf dat ze een bepaalde handeling anders had geleerd in PXL kreeg zij als antwoord van de vroedvrouwen: *“je moet het doen zoals wij het je zeggen”*.

Dit was zeer moeilijk omdat iedere vroedvrouw haar eigen praktijkinstructies had.

De ene vroedvrouw onderzocht een baby tijdens een eerste onderzoek met handschoenen aan terwijl een andere vroedvrouw dit volkomen overbodig achtte.

De ene vroedvrouw vond het noodzakelijk om een baby in te smeren na een badje. De andere vroedvrouw zei dat dit niet nodig was en dat de baby zo snel mogelijk moest aangekleed worden.

De ene vroedvrouw zei me dat de studente zich zo moest organiseren voor een bloedafname. Maar volgens een andere vroedvrouw moest zij zich anders organiseren.

De begeleiding van de student werd voor de PXL toevertrouwd aan mevrouw [N.S.].

Mevrouw [N.S.] was echter de grote afwezige tijdens de stage.

Zij is slechts één keer op de werkvloer aanwezig geweest omdat zij blijkbaar schrik had om besmet te raken.

Zij hield enkel videogesprekken met de studente.

Tijdens de eindevaluatie (videogesprek) kon mevrouw [N.S.] geen enkel zinnig antwoord geven op de vraag van de studente waarom zij niet geslaagd was voor haar stage.

De studente kreeg een onvoldoende 8/20 voor het stageonderdeel ‘Fysiologie, Zorg en Begeleiding’ en voor het stageonderdeel ‘Kwaliteitszorg’.

Haar globaal eindresultaat was 51,3 %

B. Middelen

B.1. Inbreuken op de Stagegids

De ‘Stagegids 2019-2020 – TS 1’ bepaalt in art. 3.1.4 dat:

- er in de helft van de stage een tussentijdse bespreking moet plaatsvinden tussen de stagebegeleidster en de student indien uit de dagelijkse bijsturingsformulieren bleek dat er tekorten/aandachtspunten waren
- de stagebegeleidster en de student deze tekorten bespreken en vervolgens adviezen en aandachtspunten noteren waarmee de student rekening dient te houden tijdens het verder verloop van de stage. Deze afspraken dienen ondertekend te worden door de student, de stagementor en de stagebegeleidster.

De zogenaamde tekorten die thans door de stagebegeleidster lastens de studente weerhouden worden, werden voordien nooit besproken tussen de stagebegeleidster en de studente.

Er werden geen adviezen en aandachtspunten genoteerd en ondertekend door de stagebegeleidster, de stagementor en de studente.

Artikel 3.1.4 van de Stagegids bepaalt tevens dat de stagebegeleidster de beoordeling en feedback die zij krijgt van de vroedvrouwen bespreekt met de studente.

De beoordelingen en de feedback die de stagebegeleidster thans hanteert in haar indevaluatie werden voordien nooit besproken door haar met de studente.

In [tussentijdse] evaluaties gaf de stagebegeleidster integendeel aan dat de studente zich enorm verbeterd en aangepast vergeleken met het begin van haar stage.

Artikel 3.1.7 van de Stagegids bepaalt dat de student op iedere stageafdeling de mogelijkheid krijgt om beroepservaringen op te doen, én dat een 'leerklimaat' op de afdeling noodzakelijk is opdat dit leren zo efficiënt mogelijk zou verlopen.

Op de afdeling van de studente was er hoegenaamd geen 'leerklimaat'.

De vroedvrouwen waren erg gestresseerd door het coronavirus en hadden geen of nauwelijks zin om de stagiairs te begeleiden. Alle handelingen moesten zeer snel uitgevoerd worden. Als het niet snel genoeg verliep, nam de vroedvrouw de handeling uit handen van de studente.

Besluit: er gebeurden dus diverse inbreuken op de Stagegids.

B.2. Inbreuken op de Stageovereenkomst

Artikel 4 van de stageovereenkomst bepaalt dat de stagebegeleidster verantwoordelijk is voor o.m. de begeleiding van de student. Om het leerproces te bevorderen en risico's te minimaliseren kan de stagebegeleidster handelingen demonstreren en/of de arbeidsinstructie omzetten in een handelingsgerichte instructie.

De studente werd echter niet of nauwelijks begeleid door haar stagebegeleidster.

De stagebegeleidster verscheen nooit op de werkvloer.

Zij was de grote afwezige.

Zij ondernam niets om het leerproces van de studente te bevorderen.

Zulks is een inbreuk op de Stageovereenkomst die mede ondertekend werd door de stagebegeleidster.

B.3. Repliek van de studente op het eindcommentaar van de stagebegeleidster

B.3.1 Stageonderdeel 'Fysiologie, Zorg en Begeleiding'

Voor dit stageonderdeel stelt de stagebegeleidster dat de technieken van de student nog oefening vergen. Zij baseert haar commentaar o.m. op een drietal feedbacks van de vroedvrouwen.

Feedback dd. 01/04.2020: organisatie van de zorg moet nog verbeteren → bij een bloedafname moet de studente zorgen voor een deppertje om op de prikplaats te drukken

Het deppertje waarnaar verwezen wordt, lag wel degelijk klaar om te gebruiken. De studente trok eerst de naald een beetje uit de arm van de patiënte en realiseerde zich vervolgens dat ze het deppertje nog moest gebruiken. Zij nam het deppertje en voerde de handeling uit zoals zij deze had geleerd in PXL. De kritiek van de vroedvrouw bestond erin dat de studente het deppertje eerder had moeten klaar houden.

In totaal deed de studente 7 bloedafnames correct zoals zij geleerd had in PXL.

Feedback dd. 26.03.2020: BMI (baarmoederinvolutie) → indien je het niet voelt, dit eerlijk zeggen. Dan kan de vroedvrouw hercontrole uitvoeren.

De studente zei tijdens het voelen van de baarmoeder diverse keren tegen de begeleidende vroedvrouw dat zij de baarmoederinvolutie niet voelde.

De vroedvrouw luisterde echter niet naar de studente en vertelde haar niet wat ze moest doen om de baarmoederinvolutie wel te voelen.

Wat de baarmoederinvolutie betrof, hanteerden de vroedvrouwen trouwens tegengestelde standpunten. De ene vroedvrouw focuste vooral op het geven van babybadjes en gezondheidsvoorlichting aan de moeder. Zij vond het niet belangrijk dat de studente de baarmoederinvolutie kon voelen. De andere vroedvrouw was echter van mening dat de studente de baarmoederinvolutie wel moest kunnen voelen.

De dagen na deze feedback slaagde de studente er trouwens in om de baarmoederevolutie wel telkens te vinden.

Feedback dd. 24.03.2020: organisatie moet nog beter → praktijkinstructies dagelijks nakijken

De studente keek wel degelijk dagelijks haar instructies van PXL na zodat zij haar technieken kon opfrissen en wist hoe zij de handelingen correct kon uitvoeren.

De technieken die de studenten geleerd had in PXL werden echter vaak door de begeleidende vroedvrouwen als foutief gekwalificeerd omdat zij andere technieken gebruikten om een bepaalde handeling uit te voeren.

Bovendien gebruikten de vroedvrouwen onderling ook diverse technieken om een bepaalde handeling uit te voeren.

Om reden dat de studente geen vaste ‘coach’ had, was het bijgevolg voor haar zeer moeilijk om te weten hoe een bepaalde handeling in de ogen van een bepaalde vroedvrouw moest uitgevoerd worden.

“Verzamel op een systematische wijze alle nodige gegevens”

De stagiairs werden ’s ochtends gebriefd over de patiënten die zij die dag moesten verzorgen.

Er werd hen meegedeeld welke bijzonderheden er waren met betrekking tot bepaalde patiënten.

Voordat zij een aanvang nam met de zorg, keek de studente steeds op haar briefingsfiche om te weten welke patiënten in welke kamer lagen.

Om reden dat 1^e jaarstudenten in het ZOL geen inzage krijgen in het patiëntendossier moest de studente de instructies van de begeleidende vroedvrouw volgen.

Het verwijt dat de studente zogenaamd niet gegevens te verzamelen die zij niet mocht/kon verzamelen, is derhalve volkomen onterecht.

“Leer het tempo nog aan te passen”

De studente merkt op dat dit haar eerste stage was en zij deze stage aanving nadat zij pas ¾ van haar eerste jaar opleiding achter de rug had.

Het is toch logisch dat een beginnende studente de aan te leren handelingen niet kan uitvoeren binnen het tijdbestek waarin deze uitgevoerd worden door een ervaren vroedvrouw.

Het tegendeel zou erg verbazen.

De studente trachtte steeds de patiënte op een correcte manier te behandelen en soms duurde dat inderdaad langer dan de begeleidende vroedvrouw.

De begeleidende vroedvrouwen wilden echter zo snel mogelijk verdwijnen uit de kamers van de patiënten uit schrik om besmet te geraken met het coronavirus. Alle handelingen moesten zeer snel uitgevoerd worden door de student.

De opmerking dat het tempo van de student te laag was, is dan ook onterecht.

“Let op je houding tijdens de uitvoering van de zorgen. Minder direct zijn en meer rust uitstralen”

De studente was zeer leergierig en stelde regelmatig vragen. Dat dit als “direct” beschouwd wordt, is de interpretatie van de betrokken vroedvrouw.

De studente bewaarde trouwens steeds de nodige rust om de patiënten zo goed mogelijk te behandelen.

“Toon je interesse”

De studente heeft tijdens haar stage voortdurend interesse vertoond. Als ze iets niet begreep, vroeg ze bijkomende uitleg aan de vroedvrouwen.

Zij luisterde steeds aandachtig naar de informatie die de vroedvrouwen gaven aan de ouders.

Zij vroeg regelmatig aan de vroedvrouwen waarom bepaalde informatie specifiek gegeven werd.

B.3.2 Stageonderdeel ‘Kwaliteitszorg’

1. “Blijf alert voor hygiëne en veiligheid (afkoelen van de baby)”

De studente heeft steeds haar handen ontsmet, handschoenen aangedaan, warmtelamp aangedaan en warme doeken en kleren klaargelegd zodat zij op een hygiënisch correcte wijze de baby kon verzorgen zonder dat deze afkoelde.

De diverse begeleidende vroedvrouwen waren echter tegenstrijdig in hun instructies.

De ene vroedvrouw wilde dat de studente na het badje, de baby nog insmeerde met een lotion terwijl de andere vroedvrouw dit niet wilde.

Als zelfs de begeleidende vroedvrouwen er niet in slagen om min of meer een uniforme werkwijze te hanteren, was het voor een stagiair onbegonnen werk om een bepaalde handeling uit te voeren op een wijze die voor alle vroedvrouwen correct was.

De studente mocht trouwens tijdens de laatste week van haar stage 4 babybadjes uitvoeren zonder begeleiding van de betrokken vroedvrouw omdat deze vroedvrouw van mening was dat de student deze handeling wel degelijk correct uitvoerde en een goede uitleg gaf aan de ouders die duidelijk was voor hen.

“Geef meer aandacht aan totaalzorg: kijk rond wat de vroedvrouw bezig is op de kamer, wat kan ik nog doen?”

Deze kritiek is gebaseerd op de feedback van de begeleidende vroedvrouw op 30.03.2020.

Terwijl de begeleidende vroedvrouw de patiënt verzorgde, maakte de studente het bed op en bracht het vuile linnen weg.

De studente keek die dag wel degelijk rond of er nog iets moest gebeuren in de kamer.

Ze vroeg aan de betrokken vroedvrouw of zij nog iets kon/moest doen in de betrokken kamer maar kreeg geen antwoord.

De studente besloot vervolgens om op dat moment te luisteren naar de uitleg die de vroedvrouw gaf aan de patiënt.

Na afloop van de patiëntenronde vulde de studente de maandverbanden aan en andere benodigdheden die de patiënten nodig hadden.

“Logisch redeneren tijdens totaalzorg uitvoeren: wanneer heb ik handschoenen nodig”

De studente deed telkens handschoenen aan wanneer dit moest, bijvoorbeeld bij de bloedafnames, bij de verwijdering van een sonde of een infuus, wanneer zij in contact kwam met lichaamsvocht.

Ook wat deze kritiek betreft, was er geen uniformiteit tussen de diverse begeleidende vroedvrouwen. De ene vroedvrouw deed handschoenen aan om de baby te verzorgen. De andere vroedvrouw vond dit niet nodig en deed dit niet.

Dan wordt het wel heel moeilijk voor een stagiair om voor iedere vroedvrouw hygiënisch correct te handelen.

“Handhygiëne dit ken je al van de eerste lessen en moet je vlekkeloos kunnen toepassen”

De studente heeft haar handen steeds ontsmet wanneer ze deze moest ontsmetten, ook op de momenten dat er geen ontsmettingsgel aanwezig was in de kamer omdat deze gel steeds gestolen werd omwille van het coronavirus, in welk geval de studente haar handen grondig waste zodat zij de patiënt hygiënisch correct kon verzorgen.

B.4 Schending van beginselen van behoorlijk bestuur

B.4.1 Zorgvuldigheidsbeginsel

Ook bij examenaangelegenheden moeten de beginselen van behoorlijk bestuur zoals onder meer het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel en de motiveringsplicht nageleefd worden (art. II.27 Codex Hoger Onderwijs).

Een hogeschool moet haar beslissing inzake het al dan niet geslaagd zijn van een student zorgvuldig voorbereiden, nemen en uitvoeren.

Dit was in casu hoegenaamd niet het geval.

De score van de student voor haar stage werd (enkel) beoordeeld en toegekend door haar stagebegeleidster.

De studente werd echter niet of nauwelijks begeleid door haar stagebegeleidster.

De stagebegeleidster verscheen nooit op de werkvloer.

Zij ondernam niets om het leerproces van de studente te bevorderen.

De zogenaamde tekorten die thans door de stagebegeleidster lastens de studente weerhouden worden, werden voordien nooit besproken tussen de stagebegeleidster en de studente.

Er werden geen adviezen en aandachtspunten genoteerd en ondertekend door de stagebegeleidster en de studente.

De beoordelingen en de feedback die de stagebegeleidster thans hanteert in haar eindevaluatie werden voordien nooit besproken door haar met de studente.

In tussentijdse evaluaties gaf de stagebegeleidster integendeel aan dat de studente zich enorm verbeterd en aangepast [had] vergeleken met het begin van haar stage.

De stagebegeleidster die met betrekking tot stage van de student optrad en besliste als vertegenwoordiger, en dus in naam en voor rekening van de PXL heeft het zorgvuldigheidsbeginsel aldus grondig geschonden.

B.4.2 Redelijkheidsbeginsel

De stagebegeleidster oefende met betrekking tot de beoordeling van de stage van de student een discretionaire bevoegdheid uit.

Het redelijkheidsbeginsel is zeer belangrijk bij de uitoefening van een discretionaire bevoegdheid.

Er werd door de stagebegeleidster geen enkele rekening gehouden met het gegeven dat de studente haar stage moest doen tijdens de coronacrisis. De begeleidende vroedvrouwen liepen op de tippen van hun tenen van de stress omdat ze op de reservelijst stonden van de spoedafdeling. Deze stress werd afgereageerd op de stagiairs die beledigingen naar hun hoofd geslingerd kregen zoals “kutstudent” en negatieve feedback kregen.

De stagebegeleidster is tijdens de stage geen enkele keer op de werkvloer geweest om zich te vergewissen van de omstandigheden en sfeer waarin de studente haar stage moest doen.

Dat de studente niettemin twee onvoldoendes kreeg van de stagebegeleidster die gebaseerd waren op enkele feedbacks die betrekking hadden op hetgeen de studente de eerste keer fout deed, zonder ermee rekening te houden dat de studente nadien de betrokken handelingen wel correct uitvoerde, is manifest onredelijk en een schending van het redelijkheidsbeginsel.

B.4.3 Vertrouwensbeginsel

Tijdens de wekelijkse videogesprekken deelde de stagebegeleidster telkens mee aan de studente dat zij goed bezig was. Nooit gaf zij aan dat de studente niet zou slagen voor haar stage, noch deelde zij de studente mee welke punten moesten verbeterd worden om te slagen voor de stage.

De studente vertrouwde er dus op dat zij in de ogen van haar stagebegeleidster goed bezig was, hetgeen blijkbaar niet het geval was.

Artikel 3.1.7 van de Stagegids bepaalt dat de student op iedere stageafdeling de mogelijkheid krijgt om beroepservaringen op te doen, én dat een ‘leerklimaat’ op de afdeling noodzakelijk is opdat dit leren zo efficiënt mogelijk zou verlopen.

Voor de aanvang van de stage mocht de studente er dus op vertrouwen dat er op haar stageafdeling een “leerklimaat” was waarin zij de vereiste beroepservaring kon opdoen.

Op de afdeling van de studente was er hoegenaamd geen ‘leerklimaat’.

De vroedvrouwen waren erg gestresseerd door het coronavirus en hadden geen of nauwelijks zin om de stagiairs te begeleiden. Alle handelingen moesten zeer snel uitgevoerd worden. Als het niet snel genoeg verliep, nam de vroedvrouw de handeling uit handen van de studente.

De stagebegeleidster heeft zich persoonlijk nooit op de werkvloer ervan vergewist of het vereiste “leerklimaat” aanwezig was.

Dit alles is een schending van het vertrouwensbeginsel.

B.4.4 Motiveringsplicht

Luidens art. 3.1.4 van de Stagegids moet er tijdens de stage een tussentijdse bespreking plaatsvinden tussen de stagebegeleidster en de student indien uit de dagelijkse bijsturingsformulieren blijkt dat er tekorten/aandachtspunten zijn.

Deze tekorten dienen vervolgens besproken te worden tussen de stagebegeleidster en de studente, waarna de adviezen en aandachtspunten waarmee de student rekening moet houden, dienen genoteerd te worden en ondertekend door de student.

In casu werden tijdens de stage nooit adviezen en/of aandachtspunten meegedeeld en genoteerd door de stagebegeleidster.

Tijdens de stage heeft de stagebegeleidster derhalve nooit gemotiveerd waarom zij finaal twee onvoldoendes gaf aan de studente.

Artikel 3.1.4 van de Stagegids bepaalt tevens dat de stagebegeleidster de beoordeling en feedback die zij krijgt van de vroedvrouwen bespreekt met de studente.

De beoordelingen en de feedback die de stagebegeleidster thans hanteert in haar eindevaluatie werden voordien nooit besproken door haar met de studente.

De negatieve beoordelingen die finaal weerhouden werden door de stagebegeleidster vielen als het ware uit de lucht.

Dit alles is een schending van de motiveringsplicht.”

Na verzoekster te hebben gehoord, beslist de interne beroepscommissie om het beroep ontvankelijk maar ongegrond te verklaren. De beslissing, die bij brief van 9 juli 2020 aan verzoekster wordt meegedeeld, luidt:

“(…)

Gelet op uw verzoekschrift, de argumentatie naar voor gebracht tijdens het intern overleg en de stukken in het dossier werd het volgende beslist:

I. Inbreuken op de stagegids

Volgens uw raadsman heeft de hogeschool de regels van de stagegids geschonden, nu er geen tussentijdse bespreking heeft plaatsgevonden, er geen aandachtspunten gesignaleerd werden en feedback nooit met u besproken werd. Ook haalt u aan dat er geen leerklimaat was op de afdeling waar de stage doorging.

Wat het plaatsvinden van een tussentijdse evaluatie betreft, verwijst de Interne Beroepscommissie naar het gesprek dat plaatsvond op 20 maart tussen de studente en haar stagebegeleidster.

Feedback op product				
	Datum	20/03/2020 14:01:20	Rol	Docent
	Beoordelaar	Segers Nadia		
	Toelichting	20 maart 9 u stagegesprek:		
<p>Stagebeleving: Kyana geeft aan dat ze een moeilijke start heeft gemaakt en aanpassingstijd nodig heeft en bevestiging. Ze is blij dat ze een aantal dagen met dezelfde vvr heeft kunnen werken, die haar geduldig op sleeptouw heeft genomen. Ze staat nu open voor de gegeven FB.</p>				
<p>DFB : Er is stap voor stap evolutie, heeft nog oefening nodig, ze is van goede wil. De volgende weken een tandje bijsteken na deze aanpassingstijd. Planmatig werken is een aandachtspunt voor de volgende weken. Blijven ademen, vertrouwen hebben.</p>				
<p>TTE: Momenteel nog niet op niveau van verwachting van een eerste stage, maar nog 2 weken stage om te groeien</p>				
<p>Logboekje: schrijf niet VK parameters maar effectief de gemeten observaties, geef aandacht voor het noteren van BMI en lochia/ gewicht baby (tussen haakjes of -)</p>				
<p>Opdrachten: zie FB, samen met haar het LM leniger besproken, is nu duidelijker voor haar wat gevraagd wordt.</p>				
<p>EXTRA afspraken:</p>				
<p>Woensdag 25 maart ten laatste om 9 uur de dagelijkse bijsturingsformulieren posten. Woensdag 25 om 10 uur terug je via BB - live sessie 1.4B stagegesprek.</p>				

De stage van de studente liep van 9 maart tot 5 april 2020. Een gesprek in het midden van de stage (20/3) waarin een aantal duidelijke stellingen aangehaald werden (de neerslag ervan was voor jou zichtbaar op EPOS) kan duidelijk gezien worden als een tussentijdse evaluatie. Bij wijze van illustratie een aantal voorbeelden uit dit verslag (eigen onderlijning):

“Stagebeleving: x geeft aan dat ze een moeilijke start heeft gemaakt en aanpassingstijd nodig heeft en bevestiging. (...)

DFB: Er is stap voor stap een evolutie, heeft nog oefening nodig, ze is van goede wil. De volgende weken een tandje bijsteken na deze aanpassingstijd. Planmatig werken is een aandachtspunt voor de volgende weken. (...)

TTE: Momenteel nog niet op niveau van verwachting van een eerste stage, nog 2 weken stage om te groeien. (...)”

Het is voor de Interne Beroepscommissie duidelijk dat er tussentijds wel nadrukkelijk op werkpunten gewezen is door de stagebegeleidster. Ook de vroedvrouwen hebben uitvoerig feedback gegeven. Je kon dus niet onwetend zijn over het feit dat er nog fundamentele werkpunten waren.

Ook op andere momenten werd er door de stagebegeleidster aangegeven dat je nog hard moest werken:

- Verslag gesprek 12/3 op EPOS: *“Contact en technieken vergen nog oefening”; “DFB: x moet haar houding en non-verbale reactie nog weten aan te passen. Blijf positief bij de verkregen feedback. Kijk de protocollen van de dienst na. Kijk theorie/praktijk na als je aandachtspunten hebt gekregen.”*
- Verslag gesprek 25/3 op EPOS: *“Ze heeft veel aanpassingstijd nodig. De samenwerking met bepaalde vrvr verloopt moeizamer. Ze vindt het een uitdaging om met verschillende mensen samen te werken. Ze heeft moeite met de verkregen FB als er alleen aandachtspunten worden aangehaald.”; “DBF: “Technieken evolueren (blijf alert voor afkoeling van de baby – geeft veel uitleg aan de mensen – soms fijngevoeliger zijn (voorzichtig aan epi en BMF voelen) – let op met wijze waarop je met verkregen feedback omgaat, doe dit gepast – blijf alert voor de regels van hygiëne”*

Ook de dagelijkse feedbackformulieren van de vroedvrouwen op de dienst halen veelvuldig werkpunten aan. Het is dus niet realistisch dat je nu stelt dat je geen weet had van werkpunten. Het dossier spreekt dit duidelijk tegen. Het is uiteraard niet haalbaar dat elke tekortkoming die door de vroedvrouwen aangehaald worden (en genoteerd werden op de dagelijkse feedbackverslagen die de studenten heeft) punt voor punt schriftelijk overgenomen worden in de tussentijdse besprekingen. Het is duidelijk op basis van de gemaakte nota's dat er nog werk aan de winkel was. De dagelijkse feedbackverslagen vormen een integraal deel van het stagedossier en zijn ook bekend aan de studente. Hier en daar komen wel duidelijke opmerkingen terug die de begeleidster teruggevonden heeft in de dagelijkse feedbackformulieren (zie ook heel aantal voorbeelden die hieronder aangehaald worden in onderdeel III). Er is dus duidelijk een band tussen de feedback van de vroedvrouwen en die van de stagebegeleidster.

Ook de stelling dat er geen leerklimaat is op de stageplaats, wordt fundamenteel tegengesproken door het stagedossier. De vroedvrouwen hebben dagelijks uitvoerig (soms meerdere pagina's) aan feedback genoteerd. Je kreeg dus alle kansen om bij te leren uit je fouten. Ook blijkt uit je dagelijkse feedbackformulieren dat je veelvuldig verschillende handelingen hebt mogen uitvoeren. Het is dus zeker niet zo dat je niets mocht doen.

De stagegids werd dus niet geschonden.

II. *Inbreuken op de stageovereenkomst*

Je haalt aan dat de stageovereenkomst geschonden werd (en meer bepaald artikel 4) door de hogeschool, nu de stagebegeleidster je niet begeleid heeft en zij niets ondernomen heeft om je leerproces te bevorderen. Ze is ook nooit langsgekomen op de stageplaats.

Op regelmatige tijdstippen in uw beroep verwijst u naar “tussentijdse gesprekken” met de stagebegeleidster. Dat is uitermate tegenstrijdig met de stelling dat u niet begeleid werd. Het is inderdaad zo dat – ingevolge de coronacrisis – de stagebegeleidster niet meer ter plaatse MOCHT komen in het ziekenhuis. Ziekenhuizen werden namelijk alle niet-essentiële aanwezigen. Een stagebegeleidster kan perfect haar rol uitvoeren vanop een afstand, want de opvolging op de stageplaats zelf gebeurt door de vroedvrouwen. Het niet-aanwezig zijn impliceert niet *ipso facto* dat er geen begeleiding is geweest.

Je hebt op meerdere momenten via internet contact gehad met je stagebegeleidster. De neerslag van deze gesprekken is terug te vinden op EPOS (gesprekken op 12/3, 20/3, 25/3 en eindevaluatie op 3/4). Een beeld schetsen van een “afwezige” stagebegeleidster is dan ook allesbehalve correct gelet op het stagedossier. Ook de stelling dat de stagebegeleidster niets ondernam om het leerproces van de studente te bevorderen, wordt niet gesteund door het dossier. De vermeldingen in EPOS tonen het tegendeel aan.

De stageovereenkomst werd niet geschonden.

III. *Weerlegging van tekortkomingen vastgesteld in eindevaluatie*

In je beroep haal je verschillende argumenten aan om je eindevaluatie te betwisten. In je eindevaluatie behaal je tekorten op de volgende leercompetenties:

- Fysiologie, zorg en begeleiding
- Kwaliteitszorg

Conform de evaluatieregels voor het OLOD behaalt de studente een score van 8/20: “*Bij twee onvoldoendes (<10/20) voor twee leercompetenties krijgt de student een 8/20 voor dit opleidingsonderdeel*”.

Vooraleer we ingaan op je argumenten wijzen we er graag op dat het niet volstaat om te stellen dat je het niet eens bent met een bepaalde evaluatie. Indien je van mening bent dat een bepaalde vermelding niet correct is, dan moet je bewijzen dat deze niet correct is. Louter stellen dat iets niet strookt met de waarheid, volstaat dus niet. Het dossier kan daarbij als bewijsmiddel dienen.

a) Het tekort voor “fysiologie, zorg en begeleiding”

Bij de beoordeling van deze competentie staat het volgende genoteerd:

- *Sterke punten / Wat was goed?:*
Technische vaardigheden en observaties zijn geëvolueerd maar nog niet op het vereiste niveau.
- *Verbeterpunten / Wat kan beter?:*
Technieken vergen nog oefening :
FB 1/04 organisatie van de zorg moet nog verbeteren VB bij BN zorgen voor deppertje om op de prikplaats te drukken om naald uit te trekken
FB 26/03 BMI indien je het niet voelt dit ook eerlijk zeggen dan kan de vrvr hercontrole doen. FB 24/3 : organisatie moet nog beter: praktijkinstructies dagelijks nakijken Verzamel op een systematische wijze alle nodige gegevens.
Leer het tempo nog aan te passen
Let op je houding tijdens de uitvoering van de zorgen. Minder direct zijn en meer rust uitstralen. Toon je interesse

Je geeft van elk argument dat hier behaald wordt bij de verbeterpunten redenen aan die volgens jou aantonen dat de beoordeling niet correct doorgevoerd werd. Samengevat komen deze argumenten op het volgende neer:

- De feedback van de vroedvrouwen wordt selectief gekozen om het tekort te illustreren
- Je krijgt als student geen inzage in het patiëntendossier en je moest je dus baseren op de instructies van de vroedvrouwen
- Je tempo kan als eerstejaarsstagiair niet zo hoog zijn als het tempo van ervaren vroedvrouw
- Je hebt wel interesse getoond

Zoals hiervoor reeds aangehaald werd, is de feedback van de vroedvrouwen op de dagelijkse feedbackformulieren uitvoerig. Deze formulieren vormen een integraal onderdeel van het stagedossier en de voorbeelden die aangehaald worden op het eindevaluatieformulier zijn slechts voorbeelden. Wat de competentie “fysiologie, zorg

en begeleiding” betreft, kan de Interne Beroepscommissie in deze formulieren o.m. de volgende feedback terugvinden:

- Feedbackformulier 9/3: *“ampul optrekken nog oefenen”*
- Feedbackformulier 10/3: *“verloskundige parameters zijn heel belangrijk, vooral epi/ruptuur kan je niet van ver zien! Of spreiden, of kijken naar deze”; “probeer je houding echt aan te passen!! Je komt vaak “tussen” in gesprekken waarin je eigenlijk nog niet echt zaken mee hebt. Briefing, persoonlijke dingen, je houding moet je echt proberen aan te passen”*
- Feedbackformulier 11/3: *“(…) niet te assertief willen zijn, rustig blijven”; “bloedname: meegekeken, volgende keer zelf eens proberen”; “MX bij baby: meegekeken, volgende keer zelf proberen”*
- Feedbackformulier 12/3: *“bloedname: je zegt wat je komt doen, legt alles klaar maar denk aan: kijk aanvraag na als je alle buisjes hebt, doe identificatie (blad en armband patiënt nazien) (...) Prikken: voel vooral in de plooï en prik niet dat de naald er bijna volledig inzit (perforatie!). Is eerste bloedname maar denk aan de basiskennis (ook knelband leren aanleggen)”; “Infius verwijderen: je wilt dit graag doen. Zeg tegen de patiënt wat je doet. Draai eerst alle klemmen toe → alles liep in bed. Vraag de pat. het af te drukken. (...) Probeer gewoon logischer na te denken in alle handelingen die je doet en denk wat jij zou willen als behandeling. Verzorg gewoon een patiënt zoals je zelf verzorgd wil worden”.*
- Feedbackformulier 13/3: *“bloedname: patiënt uitgelegd wat je kwam doen, identificatie gedaan & aanvraag nagezien. Knelband aanleggen lukt niet, niet eerst ontsmetten en dan knelband aanleggen. (..) Prikken lukt nog niet (leer ader te voelen)”; “sonde verwijderen: pat. uitgelegd wat je kwam doen, niet zo hard aan de sonde trekken als ballonnetje nog niet volledig leeg is. Sonde uittrekken en opruimen lukt) (wel WC doortrekken → logisch nadenken); “Infius uittrekken: nu denk je eraan om klemmen toe te doen. Plakband goed losdoen voor je uittrekt & goed afduwen (anders zie je het bloed eruit lopen zoals nu); “verbetering tegenover gisteren”*
- Feedbackformulier 14/3: *“bloedname: goede voorbereiding, identificatie & blad nagezien, neem een krukje zodat je op je gemak zit.”; “knelband strenger aantrekken & tegen patiënt zeggen dat ze pompen met hand. Leer voelen hoe de ader verloopt want dat was andere richting dan je dacht. Prikken zelf is wel goed gelukt”; “Leer met alle handelingen die je doet logisch na te denken”;*
- Feedbackformulier 15/3: *“bij het nemen van BD als je scant en de naam komt op het scherm, herhaal die naam ook = identificatie”; “bloedname: voorbereiding, prikken → kijk dat je echt in de plooï prikt. Knelband was nu goed aangelegd”; “Als je een bel hebt → doe de bel zelf ook uit. Zeg niet tegen ons: mag ik een dafalgan, maar zeg eerst over wie het gaat en welke klachten er zijn. Zo kunnen wij kijken wat de patiënt al heeft gehad & wanneer (ook pijnscore vragen); “Je probeert erg je best te doen en bent vooruit gegaan op (...) bloedname”*
- Feedbackformulier 18/3: *“Nog wat zoeken naar een gemakkelijke houding om de clexane te zetten. Je bent aangenaam naar de patiënten toe en er is een goede initiatiefname voor de eerste week”; “Nog iets meer proberen na te denken wat er dient te gebeuren en eventueel GVO nog geven bijvoorbeeld als je eerste keer T° neemt uitleggen en zeggen wat de normaalwaarden zijn”*

- Feedbackformulier 19/3: *“Ik ‘moet’ jou blad invullen x Dat is 1 van de voorbeelden hoe je overkomt bij patiënten als bij mij. Ik vind een bepaalde vorm (elementaire beleefdheid) van beleefdheid en respect belangrijk. Dat mis ik volledig bij jou. De empathie naar moeder en baby mis ik volledig bij jou, alsook het inzicht in werk, de omstandigheden”; “Je denkt niet na voor je iets doet en dat maakt me heel ongerust om jou ooit als collega te krijgen”*
- Feedbackformulier 20/3: *“BD nemen OK; Controle BMI: je moet BMI zeker voelen en niet zomaar raden; controle epi: veel voorzichtiger hiernaar kijken, elke mama kroop omhoog als je hieraan voelde; controle bloedverlies en BMI: altijd de onderbroek afdoen, met eens te piepen kan je dit niet observeren.”; “Clexane toedienen had je al geleerd maar was een im-toediening volgens jou”; “los van je technieken vind ik je houding echt niet oké: je hebt bij alles een weerwoord of “ja maar”. We willen je alleen dingen bijleren. Je houding zal je grootste werkpunt worden.”*
- Feedbackformulier 23/3: *“vitale parameters OK, verloskundige parameters: niet enkel BM stand voelen en bloedverlies checken, OOK kijken hoe ruptus (epi) er uit ziet; verwijderen infuus OK; bloedname goed ader fixeren – zorgen dat al het materiaal in de buurt ligt – verder goede actieve bevraging naam – voornaam – geboortedatum”; “bij sectio ook litteken checken (kan door te voelen over op-site)”; “x toont dat ze leergierig is – is geïnteresseerd bij nieuwe technieken – probeert bij opmerkingen dit aan te passen”; “legt veel uit aan patiënten, komt soms té direct over”; “x komt zelfzeker over, een aantal keren “te” zelfzeker. Soms net iets terughoudender zijn”*
- Feedbackformulier 24/3: *“heel rustige shift gehad, weinig zorgen moeten doen”; “BMI bepalen is nog moeilijk, probeer je hand anders te zetten hoe ik het je heb laten zien”; “probeer je zorg beter te organiseren, eerst alles klaarleggen. Urinezak eerst leegmaken voor dat je deze door de onderbroek doet. Broek volledig afdoen bij het nakijken.”; “clexane in vlottere beweging plaatsen. Vergeet de mama niet uit te leggen waarom dat dat moet”; “communicatie was oké”; “infuuszak hoog houden als je deze vast hebt”*
- Feedbackformulier 25/3: *“vandaag drukkere dag, BMI doe je beter, op deze manier kon je het ook vaker voelen. Je communicatie is beter en minder direct, je let er goed op”; “Clexane: goede huidplooï maken”; “IM inspuiting nog te oefenen. Dit kan je thuis ook doen, denk aan de dingen die ik heb gezegd”; “Bij een suppo platte kant eerst en voorzichtig zijn als iemand speen heeft”; “Durf gerust wat meer vragen te vragen. Zo toon je interesse”; “Je zoekt naar werk”; “Als iemand 38.9° heeft, kom dat onmiddellijk zeggen!!”; “Bij borstvoeding mag je ook meer interesse tonen. Kom eens wat dichterbij mee kijken, blijf eens een voeding observeren, ...”; “Probeer in het algemeen wat meer in vraag te stellen.”*
- Feedbackformulier 26/3: *“Vandaag weer een rustige shift gehad. BMI is nog steeds te oefenen, als je het niet voelt gewoon eerlijk zeggen”; “Probeer nog wat handig te worden in je zorgen en deze te organiseren. Als je maandverband wegtrekt dat je dit niet langs de benen af doet”; “Clexane trager inspuiten”; “Baby meer observeren bij het eerste aankleden, ook veel meer info geven aan ouders”; “Communicatie is OK, je vraagt spontaan om feedback en past deze toe. Kan hier ook goed mee om”; “Probeer ook wat meer spontaan de belletjes uit te*

- doen en vergeet niet te brieven, heel belangrijk! Verder ben je heel lief en merk ik wel dat je het allemaal wilt. Blijf zeker je best doen en toon gerust je interesse!”*
- Feedbackformulier 30/3: *“Bloedname 2x niet gelukt → knelband was telkens te los. Zeg ook tegen patiënt als je prikt, naald niet te diep steken. Blijf ook steeds goed de ader voelen als je deze niet meer ziet, anders gaat het mis (...) identificatie en voorbereiding was ok”; “vitale parameters: telkens doorseinen & opslaan”; “ze probeert haar best te doen maar vergeet niet hetgeen we vorige week besproken hadden”*
 - Feedbackformulier 31/3: *“Bloedafname: voorbereiding is OK, prikken zelf lukt nog niet, als we afspreken om in de plooi te prikken dan ook niet hoger prikken, blijven voelen, niet op goed geluk prikken, dan is het mis. Knelband was goed aangelegd”; “Glycemie prikken: als pat. belt doe die ook steeds uit & vergeet niet te vragen waarom ze belt. Na 2x te doen lukt het met scannen en prikken”; “blijf bij alles wat je doet logisch nadenken”; “infuus verwijderen lukt nu goed”*
 - Feedbackformulier 1/4/2020: *“de meeste technieken van het 1ste jaar kent x al goed en kan ze ook uitvoeren. Alleen worden soms nog dingen vergeten (die ze eigenlijk wel weet) bv. gordijn toetrekken, onmiddellijk arm afdekken bij uittrekken naald (bloedname), goed epi/rupture observeren; “soms initiatiefname al prima, soms nog afwachtend”; “houding is in orde, geen negatieve opmerkingen hier over. Vriendelijk”*
 - Feedbackformulier 2/4: *“je houding/attitude is prima! Goede contactname met vroedvrouw & patiënten”; “Erg onzeker tijdens handelingen. Techniek venapunctie nog oefening nodig: frustratie als er eerst geen bloed in buisje komt: blijf rustig, buisje eerst verwijderen alvorens naald te verwijderen. Enkel naald in de naaldcontainer, naald niet met je vinger induwen! = bijna prikaccident”; “Je maakt wat verstrooide foutjes: 2640 gr → 2560 gram. Kan niet -100 gram zijn.”; “bedbad mag vlotter: met volle hand vegen niet met de vingers”; “Tijdens parametercontrole mag je meer vragen stellen: hoe was de nacht? Hoe gaat de BV?”; “Theorie en praktijk linken lijkt nog moeilijk: probeer meer handelingen in vraag te stellen → waarom doe ik dit? Waarom glycemie controle? Zo ga je de praktijk ook beter begrijpen”*
 - Feedbackformulier 3/4: *“Nog steeds minder goede wastechniek. Doorwrijven met de volle hand.”; “Bij nemen parameters: denk zowel aan vitale als verloskundige parameters”; “Knelband +/- 10cm strak genoeg aangespannen, gevoel nog niet in de vingers. Hard aanspannen voor te prikken (niet lukraak); “Baby stevig vasthouden om op de weegschaal te leggen!”; “Nog steeds erg onzeker en nerveus. Hopelijk krijg je wat meer vertrouwen naar een volgende stage toe om zo je theoretische kennis ook in de praktijk om te zetten”; “Communicatie naar patiënten toe was oké”*

Uit dit alles blijkt duidelijk dat er “selectief” gekozen werd uit de feedback van de vroedvrouwen om voorbeelden te vinden om de eindevaluatie te stofferen, doch dat deze voorbeelden duidelijk niet de enige tekortkomingen waren. De gekozen voorbeelden zijn dus ter illustratie en duidelijk gedragen door het volledige stagedossier:

- *FB 1/04 organisatie van de zorg moet nog verbeteren VB bij BN zorgen voor deppertje om op de prikplaats te drukken om naald uit te trekken*

Bloedname is doorheen de hele stage een duidelijk werkpunt. Zelfs op het einde van de stage (laatste dag) wordt er nog geschreven “*gevoel nog niet in de vingers. Hard aanspannen voor te prikken (niet lukraak)*”. Stellen dat de studente 7 bloednames “correct deed”, strookt dus geenszins met het dossier.

- *FB 26/03 BMI indien je het niet voelt dit ook eerlijk zeggen dan kan de vrvr hercontrole doen.* De baarmoederinvolutie wordt in de feedbackformulieren van 20, 24, 25 en 26 maart vermeld. In de teksten geschreven door de vroedvrouwen staan ook tips. Het blijkt helemaal niet dat er sprake is van tegenstrijdige instructies.
- *FB 24/3 : organisatie moet nog beter: praktijkinstructies dagelijks nakijken*
Op regelmatige tijdstippen wordt gezegd dat de studente haar verzorging beter moet plannen. Er wordt ook vaak gewezen op de link tussen theorie en praktijk. Het feit dat bepaalde vroedvrouwen andere technieken mogelijkwijs gebruiken, neemt niet weg dat – als de verslagen nagelezen worden – het blijkt dat je fundamentele fouten maakt die losstaan van techniek. Ook zelfs nog op het einde zijn bepaalde zaken niet in orde. Dat heeft niets te maken met tegenstrijdige instructies. Er wordt ook veelvuldig gewezen op onzekerheid. Mogelijks kan deze ook mee bestreden worden door het beter begrijpen en toepassen van praktijkinstructies.

Vervolgens geef je aan dat je geen inzage had in het patiëntendossier en je daardoor niet alle informatie kon verzamelen. Je was aangewezen op de instructies van de vroedvrouw. Vreemd genoeg schrijf je in het verslag van 9/3 het volgende: “*Ik heb bijgeleerd hoe het patiëntendossier werkt*”.

Wat het tempo betreft, wordt er nergens geëist dat je als stagiair even snel werkt als een gewone vroedvrouw. Dat wil evenwel niet zeggen dat je als stagiair geen minimum aan tempo moet kunnen maken. Ook ten aanzien van stagiairs zijn er dus zekere verwachtingen, die je blijkbaar niet behaalde. Dit staat bovendien los van corona.

Wat de houding betreft (minder direct, meer rust uitstralen) wordt er doorheen de feedback regelmatig gewag gemaakt van een directe houding en die soms verbetert, maar niet het gewenste eindniveau haalt.

Het tonen van interesse wordt ook regelmatig aangehaald.

Kern van de zaak in deze beoordeling lijkt de Interne Beroepscommissie de gebrekkige vaardigheden van de student om bepaalde technieken voldoende consistent goed uit te voeren (bv. bloedname). Het tekort op de leercompetentie “fysiologie, zorg en begeleiding” lijkt in hoofdorde daarop gebaseerd. De overige elementen worden bijkomend aangehaald en kunnen alleenstaand mogelijks geen tekort op deze competentie veroorzaken, maar samen genomen met de verschillende fouten ten aanzien van de handelingen die een eerstejaarsstagiair zou moeten kunnen uitvoeren wegen zij mee door op de beslissing om een onvoldoende op deze competentie te veroorzaken.

b) Het tekort op “kwaliteitszorg”

Bij de beoordeling van deze competentie staat het volgende genoteerd:

- *Sterke punten / Wat was goed?:*
Evolutie merkbaar, maar heeft nog oefening nodig om het vereiste niveau te bereiken.
- *Verbeterpunten / Wat kan beter?:*
Blijf alert voor hygiëne en veiligheid (afkoelen van baby)
FB 30/03 : geef meer aandacht aan totaalzorg: kijk rond als de vrvr bezig is op een kamer, wat kan ik nog doen? Logisch redeneren tijdens totaalzorg uitvoeren, wanneer heb ik handschoenen nodig?
FB 26/03 handhygiëne dit ken je al van de eerste lessen en moet je vlekkeloos kunnen toepassen tijdens de stage.

Je geeft van elk argument dat hier aangehaald wordt bij de verbeterpunten opnieuw redenen aan die volgens jou aantonen dat de beoordeling niet correct doorgevoerd werd. Samengevat komen deze argumenten op het volgende neer:

- o De feedback van de vroedvrouwen was tegenstrijdig, waardoor je niet wist te doen (bv. bij het babybadje – al dan niet gebruik van lotion, gebruik van handschoenen)
- o Je gaf wel aandacht aan bv. de totaalzorg en het gebruik van handschoenen, je voerde het babybadje wel correct uit, je hebt je handen wel steeds ontsmet of gewassen

Wat de competentie “kwaliteitszorg” betreft, kan de Interne Beroepscommissie in de dagelijkse feedbackformulieren o.m. de volgende feedback terugvinden:

- Feedbackformulier 10/3: *“babybadje mocht je al beginnen! Afwachtende houding, probeer al baby uit te kleden, temp te nemen, ...”*
- Feedbackformulier 11/3: *“babybadje bij educatie → goede uitleg gegeven, ging al vrij goed. Nog aandacht voor details: nazorg, 2x/week in bad, nageltjes knippen”*
- Feedbackformulier 12/3: *“bloedname: (...) ontsmet je handen en leg compres met alcohol klaar!”; “babybadje: ik vraag of de temperatuur ok is, je zegt ja, in controleer: 39.3°! Hierin kan je geen baby zetten. Techniek van badje kan je, temp & wegen baby lukt, je geeft goed uitleg aan de mensen”; “Infuus verwijderen: (...) je ontsmette je handen & deed handschoenen aan (ok)”*
- Feedbackformulier 13/3: *“bloedname: (..) niet eerst ontsmetten en dan knelband aanleggen. Ontsmettingsdoekje bij patiënt leggen”; “verbetering tov gisteren bij babybadje: educatie terwijl papa wast. Goed gedaan, ook temp badje. Nog vlotter leren werken daar we anders moeilijk rondkomen.”*
- Feedbackformulier 14/3: *“babybadje: voorbereiding OK. Voorwassen aan de mama. Doe geen zeep op het washandje om te starten/ogen, gezicht. Techniek en uitleg is goed gedaan.”; “Leer met alle handelingen die je doet logisch na te denken, neem het juiste linnen mee naar de kamer, kijk op briefingsblad bij welke pat we gaan verzorgen.”; “probeer ook spontaan al bedopschik te doen, bandjes bijvullen, opruimen als ik de HX aan het invullen ben op de kamer”;*
- Feedbackformulier 15/3: *“babybadje: goed voorgewassen, veel uitleg gegeven. Nog aandacht voor bij t. 36.5°. Volgende keer(?) laten nemen en tegen pat zeggen dat ze bellen als ze < 36.5° en > 37.5°. Altijd eerst kijken naar gewicht van de dag ervoor en dan wegen. Kijk dat je ook juist telt”*

- Feedbackformulier 18/3: /
- Feedbackformulier 19/3: *“Een vuile etensplateau van op een kamer in een nog uit te delen eetkar (= proper) zetten is zo al NOT DONE, en zeker niet in tijden van corona!”* - Feedbackformulier 20/3: /
- Feedbackformulier 23/3: *“babybadje – let op dat kindje niet afkoelt!! Dingen onthouden: gezicht?, oppassen met afkoelen, plooitjes goed drogen”*
- Feedbackformulier 24/3: /
- Feedbackformulier 25/3: /
- Feedbackformulier 26/3: *“hygiëne is nog steeds een sterk werkpunt! Weten wanneer je handen moet ontsmetten/wassen, handschoenen aandoen.”; “probeer nog wat handiger te worden in je zorgen en deze te organiseren”*
- Feedbackformulier 30/3: *“bloedname: (...) ontsmettingsstof ook steeds in de buurt”; “baby D. voorwassen: bij voorbereiding en terwijl je badje vult kan je de baby al uitkleden (organiseren) en kijk al op voorhand hoeveel de baby de dag ervoor woog. Voorwassen ging goed, goede uitleg gegeven. Nog meer aandacht voor verdere uitleg: nagels knoppen, afvallen navelstreng, oogjes verzorgen, ...”; “Als iemand baby aan het wassen is, kijk dan al spontaan wat je nog kan doen → bedopschik, bandjes bijvullen”, “probeert goed aandacht te besteden aan handhygiëne = OK”*
- Feedbackformulier 31/3: *“babybadje meegekeken met papa & goede uitleg gegeven & nazorg”; “blijf bij alles wat je doet logisch nadenken: vb. doe handschoenen aan als je 1ste maal met kraamvrouw naar het toilet gaat, help de patiënt met spoelen en bandje aan te doen. Doe steeds bel uit en beletlampje aan”*
- Feedbackformulier 1/4: *“4 babietjes zelfstandig mogen wassen – goede briefing gedaan”*
- Feedbackformulier 2/4: *“babybadje + zorgen baby gingen wel goed. Denk aan materiaal alvorens je de baby gaat uitkleden”; “bedbad mag vlotter. Met volle hand vegen, niet met vingers. Denk aan logische volgorde en neem voor elk deel van het lichaam een nieuw washandje.”; “doelstelling totaalzorg meenemen naar volgende stage: materiaal volledig verzamelen, bedlinnen vervangen, linnen voor babybadje: alles opruimen na zorgen”; “hulpvaardig: na ronde bandjes/kamers opgeruimd/karren bijgevuld, fijn!”*
- Feedbackformulier 3/4: *“gebruik washandjes OK, logischere volgorde vandaag”; “info babybadje ging vlot, denk ook aan opruimen van alle vuile tetradoeken.”*

Het is onduidelijk voor de Interne Beroepscommissie hoe de opmerkingen die hier gemaakt worden het gevolg kunnen zijn van tegenstrijdige feedback van de vroedvrouwen. Het voorbeeld van de lotion wordt hier bv. niet aangehaald. Bovendien valt het op dat de opmerkingen niet te maken hebben met het uitvoeren van het badje op zich (de studente heeft gelijk als ze stelt dat ze het babybadje vrij goed onder de knie heeft wanneer men de feedbackformulieren bekijkt), maar wel op de omringende aspecten die daarbij komen kijken (alles klaarleggen, zorgen dat de baby niet teveel afkoelt, praktische organisatie enz.). Het voorbeeld van de lotion wordt nergens aangehaald. Dat heeft dus geenszins een impact gehad op het al dan niet slagen. Hetzelfde geldt over het gebruik van handschoenen.

Het is alleszins zo dat correcte handhygiëne cruciaal is. Enige fout op de regels hierover kan een impact hebben op het slagen. Men heeft nl. geen “marge” als het gaat over handhygiëne. Ze is essentieel in elk paramedisch beroep.

Louter door te stellen dat je wel alles correct uitvoerde, bewijs je niet dat wat genoteerd werd in de feedbackformulieren foutief is (bv. het meenemen van het linnen en het aanvullen van de maandverbanden). Wat voor de beroepscommissie duidelijk is, is dat je misschien wel gegroeid bent tijdens je stage en een zekere vooruitgang gemaakt hebt, maar je bent daarbij onder de verwachte “lat” gebleven. Dat blijkt duidelijk uit je wisselvallige prestaties (de ene dag is het in orde, de andere dag niet). Dergelijke wisselvallige prestaties kunnen logischerwijze niet tot een slaagcijfer leiden.

Je slaagt er niet in om de Interne Beroepscommissie ervan te overtuigen dat de eindevaluatie niet correct het verloop van de stage weerspiegelt. Je middel is ongegrond.

IV. *Schending zorgvuldigheidsbeginsel*

Je voert aan dat de beslissing niet zorgvuldig genomen werd, nu je niet begeleid werd door je stagebegeleidster en ze je niet bevorderde in je leerproces. Je bent ook niet gewezen op tekortkomingen en in de tussentijdse evaluatie zou er aangegeven zijn dat je enorm verbeterd was tegenover het begin van de stage.

Over het niet geven van begeleiding door de stagebegeleidster van Hogeschool PXL gaan we hier niet verder in, dat is hierboven reeds uitvoerig uitgelegd. Er was wel sprake van begeleiding én je bent nadrukkelijk gewezen op verschillende tekortkomingen (zie bv. ook vermeldingen die hierboven aangehaald werden). In de tussentijdse evaluatie van 20/3 staat het volgende vermeld op EPOS:

Feedback op product					
	Datum	20/03/2020 14:01:20	Rol	Docent	Bij student Chanet Kyana
	Beoordelaar	Segers Nadia			
	Toelichting	20 maart 9 u stagegesprek:			
		Stagebeleving: Kyana geeft aan dat ze een moeilijke start heeft gemaakt en aanpassingstijd nodig heeft en bevestiging. Ze is blij dat ze een aantal dagen met dezelfde vrv heeft kunnen werken , die haar geduldig op sleeptouw heeft genomen. Ze staat nu open voor de gegeven FB.			
		DFB: Er is stap voor stap evolutie , heeft nog oefening nodig , ze is van goede wil. De volgende weken een tandje bijsteken na deze aanpassingstijd. Planmatig werken is een aandachtspunt voor de volgende weken. Blijven ademen, vertrouwen hebben.			
		TTE: Momenteel nog niet op niveau van verwachting van een eerste stage, maar nog 2 weken stage om te groeien			
		Logboekje: schrijf niet VK parameters maar effectief de gemeten observaties, geef aandacht voor het noteren van BMI en lochia/ gewicht baby (tussen haakjes+ of -)			
		Opgdrachten: zie FB, samen met haar het LM leniger besproken, is nu duidelijker voor haar wat gevraagd wordt.			
		EXTRA afspraken:			
		Woensdag 25 maart ten laatste om 9 uur de dagelijkse bijsturingsformulieren posten. Woensdag 25 om 10 uur terug je via BB - live sessie 1.4B stagegesprek.			

Hier staat duidelijk nergens dat er sprake was van een “enorme verbetering en aanpassing” tegenover het begin van de stage. Hetzelfde geldt voor de andere verslagen van gesprekken die in EPOS opgenomen zijn.

Het zorgvuldigheidsbeginsel is dus niet geschonden.

V. *Schending redelijkheidsbeginsel*

Je voert ook aan dat er geen rekening gehouden werd in de eindbeoordeling met de impact van het coronavirus en de negatieve sfeer die dat veroorzaakte op de dienst. Bovendien wordt je volgens jou afgerekend op zaken die je eenmalig fout deed (en daarna wel correct uitvoerde).

Je bewijst geenszins dat er een uitzonderlijk negatief klimaat op de afdeling was [ten gevolge] van corona. Uit de feedbackverslagen blijkt dat de vroedvrouwen je uitvoerig (aanmoedigend) feedback hebben gegeven. Zij hebben dus wel de nodige tijd voor jou gemaakt. De negatieve feedback die je krijgt is niet veroorzaakt door corona, maar wordt gegeven omdat je voor bepaalde competenties nog onvoldoende het verwachte niveau behaald.

Wat betreft de stelling dat je afgerekend werd op eenmalige fouten, verwijst de Interne Beroepscommissie naar de overnames uit de feedbackformulieren die hierboven aangehaald worden. In de eindevaluatie worden voorbeelden gegeven van onderliggende grotere tekortkomingen. Je tekort is dus niet gebaseerd op die voorbeelden alleen, het is gebaseerd op fundamentele tekortkomingen die geïllustreerd worden door de aangehaalde voorbeelden. Het stagedossier is evenwel duidelijk. Je behaalde de twee competenties die met een tekort beoordeeld worden inderdaad niet in voldoende mate. Conform de scoringsregels levert dit inderdaad een score van 8/20 op.

Het redelijkheidsbeginsel is niet geschonden.

VI. *Schending vertrouwensbeginsel*

In deze grief herhaal je nogmaals dat er nooit gewezen werd op negatieve feedback, dat er steeds gezegd werd dat je goed bezig was en dat er geen verbeterpunten geïdentificeerd werden. Je geeft aan er dus op te mogen vertrouwen dat alles goed ging eindigen.

Zoals hierboven reeds uitvoerig vastgesteld werd, is dit duidelijk niet het geval. Het stagedossier spreekt deze stellingen duidelijk tegen. Ook blijkt uit het stagedossier dat er op de stageplaats wél een leerklimaat was. We verwijzen integraal naar de hierboven uitgewerkte argumentatie voor deze argumenten. Het vertrouwensbeginsel werd niet geschonden.

VII. *Schending motiveringsbeginsel*

In deze grief worden nogmaals de volgende argumenten herhaald: er was geen duidelijke tussentijdse evaluatie waarin werkpunten aangehaald werden, er werd tijdens de stage geen motivering gegeven die de tekorten op de twee competenties in de eindevaluatie kunnen rechtvaardigen en de feedback van de vroedvrouwen werd nooit met de student besproken. Kortom: de negatieve beoordeling viel voor de student uit de lucht.

Opnieuw worden hier dezelfde argumenten dus aangehaald. Op elk van deze argumenten werd hiervoor al uitgebreid geantwoord. We verwijzen dus naar bovenstaande antwoorden.

Het motiveringsbeginsel werd niet geschonden.

Gelet op bovenstaande argumentatie is de interne beroepscommissie van oordeel dat uw intern beroep ingediend op 30 juni 2020 ongegrond is.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij roept in haar antwoordnota een exceptie van onontvankelijkheid in.

Zij betoogt met name dat het beroep dat bij de Raad werd ingediend, *quasi* identiek is aan het intern beroep dat verzoekster heeft ingediend. Er wordt, zo merkt verwerende partij op, weliswaar nadrukkelijk beroep ingesteld tegen de beslissing van de interne beroepscommissie, maar daarnaast wordt op geen enkele wijze uiteengezet waarom verzoekende partij het met de bestreden beslissing niet eens is. Dit terwijl de beroepscommissie uitvoerig heeft gemotiveerd waarom de argumenten van verzoekster niet werden bijgetreden.

Verwerende partij wijst op de bepaling van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs – dat voorschrijft dat “de beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren” – en naar de overwegingen van de decreetgever bij de invoering van het oorspronkelijke artikel II.24 van het decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’. In het licht daarvan doet verwerende partij, verwijzend naar rechtspraak van de Raad, opmerken dat het aan verzoekster toevalt om de onregelmatigheid van de beslissing van de interne beroepscommissie aan te tonen, wat zij naar oordeel van verwerende partij niet doet.

In haar wederantwoordnota betwist verzoekster deze exceptie. Zij stelt dat het verzoekschrift tot beroep “inderdaad [bestaat] uit de tekst van het intern beroepschrift”, maar dat er tevens twee bijlagen werden gevoegd die van het verzoekschrift deel uitmaken en die er samen één geheel mee vormen. Aldus is het huidig beroep volgens verzoekster meer dan enkel de tekst van het intern beroep.

Zij verwijst ter zake naar haar stuk 2, zijnde een verslag dat verzoekster heeft opgesteld omtrent het verloop van de hoorzitting van de interne beroepscommissie. Te zake stelt verzoekster:

“Deze bijlage is een gedetailleerd verslag van de studente van het verloop van de zitting dd. 2 juli 2020 van de interne beroepscommissie, met een gedetailleerde beschrijving van de vragen die haar gesteld werden en de antwoorden die zij gaf.

Deze vragen bleken retorische vragen te zijn aangezien deze vragen nadien weerhouden werden als standpunten in de bestreden beslissing van de interne beroepscommissie.

De antwoorden van de studente op deze vragen, samen met de middelen uitgewerkt in haar verzoekschrift tot hoger beroep, bevatten haar grieven tegen de bestreden beslissing.

De PXL betreft dit verslag in haar antwoordnota en stelt dat *“de vermeldingen die [de studente] maakt niet altijd correct zijn en soms zijn er zaken weggelaten”*.

Dit is niet enkel een onjuiste bewering maar tevens een gratuite bewering aangezien de PXL niet preciseert welke vermeldingen incorrect zouden zijn, noch welke zaken weggelaten werden.

Dit is aldus een verweer ‘pour les besoins de la cause’ dat geen juridische relevantie heeft.

In elk geval erkent de PXL in haar antwoordnota dat de meeste vermeldingen in het verslag wel correct zijn.

Aangezien de PXL de antwoorden en argumenten van de studente opgenomen in voormeld verslag betreft in haar antwoordnota is haar bewering dat uit het beroep van de studente geen kritiek op de aangevochten beslissing zou blijken manifest incorrect.

Deze antwoorden en argumenten van de studenten worden thans opnieuw opgenomen in huidige wederantwoordnota, samen met de middelen uiteengezet in het verzoekschrift tot beroep tegen de beslissing van de interne beroepscommissie.

De studente heeft in haar verzoek tot heroverweging een opsomming gegeven van haar middelen en deze middelen telkens uiteengezet.

De interne beroepscommissie heeft in haar beslissing deze opsomming hernomen en in haar commentaar bij ieder middel telkens geoordeeld dat het betrokken middel ongegrond was.

De studente heeft tegen deze beslissing beroep aangetekend, uiteraard omdat zij van oordeel is dat de interne beroepscommissie ten onrechte haar middelen niet weerhield.

Zij heeft geen beroep aangetekend omdat zij van oordeel was dat de interne beroepscommissie terecht haar middelen ongegrond verklaarde...

Er is aldus meer dan voldoende voldaan aan de ontvankelijkheidsvereisten van art. II.294, §2 Codex Hoger Onderwijs.”

Verwerende partij wijst er nog op dat de *ratio legis* van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs erin is gelegen dat de verwerende partij de mogelijkheid moet hebben om zich te verdedigen tegen de middelen die door de verzoekende partij worden ingeroepen, dat verzoekster tegen de bestreden beslissing dezelfde grieven heeft als tegen de initiële studievoortgangsbepaling en dat verwerende partij in haar antwoordnota in staat is gebleken om daarop te antwoorden. Verzoekster verwijst harerzijds eveneens naar rechtspraak van de Raad.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat enkel de beslissing van de interne beroepsinstantie het voorwerp van deze procedure uitmaakt. Het is bijgevolg van die beslissing dat verzoekster de onregelmatigheid moet aantonen.

Verzoekster heeft een intern beroep ingesteld; de interne beroepsinstantie heeft haar motieven om dat beroep als ongegrond te verwerpen, uiteengezet overheen niet minder dan twaalf bladzijden, met omstandige verwijzingen naar de stukken in het evaluatiedossier.

De bestreden beslissing wordt door verzoekster, alvast in het stuk dat als verzoekschrift bij de Raad is neergelegd, op geen enkele wijze bekritiseerd. Dat verzoekschrift blijkt immers, na nauwgezette controle, slechts een letterlijke herneming te zijn van het verzoekschrift op intern beroep.

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs luidt nochtans:

§ 2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Bij de totstandkoming van deze bepaling is door de steller van het ontwerp toegelicht (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25):

“Er wordt niet vereist dat het verzoekschrift juridisch omlijnde middelen omvat. Het volstaat dat de verzoekster een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerd onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.”

Het is ook de vaste rechtspraak van de Raad dat een beroep dat geen bezwaren of middelen bevat, niet ontvankelijk is.

Verzoekster voert ten aanzien van de bestreden beslissing niet de schending aan van de formelemotiveringsplicht. Zij bekritiseert met andere woorden niet de motieven die de interne

beroepscommissie ertoe hebben gebracht om het intern beroep te verwerpen. Daargelaten dat de formelemotiveringsplicht niet van openbare orde is en het niet aan de Raad staat de naleving ervan ambtshalve te onderzoeken, ziet de Raad ook spontaan niet in welke grieven van verzoekster door de beroepscommissie onbeantwoord zouden zijn gebleven, of welke motieven van de beroepscommissie kennelijk onjuist of niet pertinent zouden zijn.

Evenmin werpt verzoekster aan de bestreden beslissing andere grieven tegen, en de Raad ziet evenmin middelen die ambtshalve moeten worden opgeworpen omdat zij raken aan de openbare orde.

Het verzoekschrift van verzoekster beantwoordt bijgevolg niet aan het voorschrift van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad dient in het licht van het bovenstaande nog te onderzoeken of wat in de stukken die bij het verzoekschrift zijn gevoegd, *in casu* in het bijzonder stuk 2 van verzoekende partij, kan worden beschouwd als op ontvankelijke wijze aangevoerde middelen.

Zoals de Raad eerder reeds heeft geoordeeld (R.Stvb. 30 augustus 2019, nr. 5.166), kan wat het aanvoeren van middelen bij wege van verwijzing betreft, in de administratieve rechtspleging voor de Raad en bij gebreke aan andersluidende bepalingen, naar analogie met de procedure voor de Raad van State gelden dat een verzoekschrift mag verwijzen naar de middelen die de verzoeker in een vorig verzoekschrift heeft ingeroepen, mits dat verzoekschrift is bijgevoegd of wanneer de middelen worden verduidelijkt binnen de beroepstermijn of wanneer de verwerende partij ze heeft beantwoord (R. STEVENS en K. DIDDEN, *Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak. 2. Het procesverloop*, Brugge, die Keure, 2018, 86-87 en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Eenzelfde beoordeling kan gelden inzake het aanvoeren van middelen in andere stukken die bij het verzoekschrift worden gevoegd.

Het stuk 2 van verzoekster, waarvan zij aanvoert dat het de middelen tegen de bestreden beslissing bevat, is de weergave van verzoekster van de hoorzitting voorafgaand aan het nemen van de bestreden beslissing.

In het licht van bovenstaande wijst de Raad er vooreerst op dat het verzoekschrift op geen enkele wijze naar dit stuk verwijst, laat staan dat uitdrukkelijk zou zijn aangemerkt dat de Raad en verwerende partij in het stuk 2 van verzoekster (bijkomende) middelen zouden kunnen lezen. Zonder een duidelijke verwijzing zoals hierboven vermeld, kan wat in overtuigingsstukken is opgenomen niet als een middel worden beschouwd.

Anders dan verzoekster voorhoudt, heeft verwerende partij de inhoud van verzoeksters stuk 2 in de antwoordnota ook niet beantwoord; zij heeft enkel de feitelijke juistheid ervan in twijfel getrokken.

Ten derde moet worden opgemerkt dat dit stuk bezwaarlijk kritiek op de bestreden beslissing kan bevatten, aangezien het betrekking heeft op een hoorzitting die aan de beslissing voorafgaat.

Ten slotte betwist verwerende partij de feitelijke juistheid van het door verzoekster opgemaakt verslag, en wijst zij erop dat de instelling zelf een verslag van de hoorzitting heeft opgesteld (stuk 7 administratief dossier).

Het verzoekschrift en het stuk 2 van verzoekende partij voldoen, samengenomen, niet aan de voorwaarden om wat in dat stuk is opgenomen te beschouwen als op ontvankelijke wijze aangevoerde middelen, gericht tegen de bestreden beslissing.

De exceptie is gegrond.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.869 van 10 augustus 2020 in de zaak 2020/198

In zake: Ahmad Mohee Mohammed Ahmad ALI
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Engels Plein 14 bus 0605

tegen:

UC LEUVEN
woonplaats kiezend te 3001 Leuven
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 3 juli 2020 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de UC Leuven van 8 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 0/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Strategy design 2.0’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Stef Coomans, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor na bachelor: Advanced Business Management, English degree’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Strategy design 2.0’.

Voor dat opleidingsonderdeel behaalt verzoeker een examencijfer van 0/20.

De proclamatie vindt plaats op 3 juli 2020.

Op 7 juli 2020 stelt verzoeker een (Engelstalig) intern beroep in.

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 13 juli 2020 en komt tot de volgende beslissing (citaten uit de stukken en enkele verwijzingen naar de rechtspraak van de Raad zijn weggelaten):

“(…)

De student legt verschillende argumenten voor aan de Interne Beroepscommissie. Samengevat komen zijn argumenten op het volgende neer:

- De student heeft het examen voorbereid, was aanwezig op het examenmoment en heeft minstens 75% van de examenvragen van een antwoord voorzien op twee ingediende antwoordbladen. Bij het vernemen van het resultaat (0/20) heeft de student meteen contact opgenomen met de docent, die aangaf dat de student slechts één antwoordblad had ingediend waarbij 1 punt van een foutief antwoord was voorzien en waarbij alle andere punten blanco gelaten werden.
- De weigering om het recht van inzage op de campus te organiseren,
- De student heeft zijn antwoorden uitgewerkt op de kladbladen bij het examen. Er waren geen instructies van de lector dat het examen niet opgelost mocht worden op de kladbladen. De student heeft dit ook altijd gedaan voor andere opleidingsonderdelen, die hij overigens succesvol afgelegd heeft. De kladbladen werden daarbij altijd opgehaald en beschouwd als antwoordbladen en het Onderwijs- en Examenreglement spreekt dit niet tegen. De student heeft gevraagd een intern onderzoek te organiseren inzake de ontbrekende antwoordbladen, doch dit werd geweigerd.
- De student kan geen andere reden bedenken voor de manier waarop hij bejegend werd, buiten het gegeven dat hij een student is uit het Midden-Oosten wiens naam Ahmad is. Had zijn naam Jan of Pieter geweest, was hij zeker anders bejegend geweest.

[...]

GEGRONDHEID VAN HET BEROEP

Over het invullen van het examen

De student stelt dat hij het examen heeft voorbereid, dat hij aanwezig was op het examenmoment en dat hij minstens 75% van de examenvragen van een antwoord heeft voorzien op twee ingediende antwoordbladen. Bij het vernemen van het resultaat (0/20) heeft de student meteen contact opgenomen met de docent, die aangaf dat de student slechts één antwoordblad had ingediend waarbij 1 punt van een foutief antwoord was voorzien en waarbij alle andere punten blanco gelaten werden.

De Interne Beroepscommissie neemt akte van het mailverkeer tussen de student en zijn docent:

[...]

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de docent aangeeft dat 3 van de 4 bladzijden van het examen blanco zijn. Waar de student wel iets noteerde, bleek het antwoord fout te zijn.

De Interne Beroepscommissie heeft inzage gekregen in het examen en stelt vast dat examen bestaat uit vier pagina's. Deze vier pagina's zijn nog steeds aan elkaar geniet en er ontbreekt thans geen bladzijde van het examen:

[...]

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student op elke pagina van het examen de hoofding heeft ingevuld. De Interne Beroepscommissie stelt tevens vast dat de student enkel op pagina 2 van het examen een antwoord heeft geformuleerd. Dit antwoord werd gequoteerd met 0/4. De Interne Beroepscommissie vraagt aan de docent om het modelantwoord voor te leggen. De Interne Beroepscommissie heeft het examen en de antwoordsleutel vergeleken [...]

[...]

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat, gelet op de antwoordsleutel en het antwoord van de student, de beoordeling is verlopen conform de vooropgestelde criteria. De docent beschikt daarbij over een ruime autonomie om de vraagstelling, het gewicht van de vragen en de wijze waarop deze beantwoord moeten worden, te bepalen [...]

Gelet op voorgaande acht de Interne Beroepscommissie het motiveringsbeginsel en redelijkheidsbeginsel niet geschonden.

De grief is ongegrond.

Over de weigering om het recht van inzage op de campus te organiseren

De student stelt dat hij heeft gevraagd om zijn examen op de campus te komen inkijken maar dit werd hem ontzegd omwille van de maatregelen n.a.v. COVID-19. De student stelt dat de coronamaatregelen zijn versoepeld en dat het nooit verboden was naar de campus te komen mits naleving van de regels omtrent social distancing.

De Interne Beroepscommissie leest het opgevraagde mailverkeer hieromtrent:

[...]

UC Leuven-Limburg heeft verschillende maatregelen genomen om de organisatorische impact van COVID-19 op de onderwijs- en evaluatieactiviteiten te regelen. In het verlengde hiervan, en om de veiligheid van zowel studenten als docenten te verzekeren, werd besloten om de activiteiten op de campus tot een noodzakelijk minimum te beperken, waardoor een minimale bezetting van de campus mogelijk werd gemaakt. Een gevolg van dit verhaal van “maximaal digitaal” is dat het recht van de studenten om, conform artikel 61 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, het examen in te kijken en toelichting te krijgen, online georganiseerd werd. De maatregelen werden tijdig en op transparante wijze meegedeeld aan de studenten op het intranet i.e. een plaats waar elke student de informatie permanent kan raadplegen. De Interne Beroepscommissie leest ter zake onder meer het volgende op het intranet.

“Right of access with guest lecturers: 06/07/2020

- Make an appointment with the appointment organizer - click EN
 - Specify the course for which you want to make an appointment in the field ‘Remarks’
 - Only online by appointment (Teams)
 - Manual Appointment organiser”
- [...]

Gelet op voorgaande is de Interne Beroepscommissie van oordeel dat de student de mogelijkheid werd geboden om zijn recht van inzage, conform artikel 61 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, zij het digitaal zoals elke andere student van de hogeschool, uit te oefenen.

De student stelt dat omwille van technische problemen in hoofde van de docent, hij niet in staat was om de volledige antwoordbladen waar te nemen tijdens het inzagemoment.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student geen bewijs weet aan te leveren van deze technische problemen. De student heeft daarenboven, conform artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, het recht om inzage te krijgen in de documenten die ten grondslag lagen aan beslissingen ten aanzien van hem genomen. Deze bepaling betreft met andere woorden het recht op openbaarheid van bestuur. Om het recht op openbaarheid van bestuur uit te oefenen dient de student een aanvraag in te dienen conform artikel 70 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg.

De grief is ongegrond.

Over de kladbladen

De student stelt dat hij zijn antwoorden heeft uitgewerkt op de kladbladen bij het examen. Er waren geen instructies van de lector dat het examen niet opgelost mocht worden op deze kladbladen. De student heeft dit ook altijd gedaan voor andere

opladingsonderdelen, die hij overigens succesvol afgelegd heeft. De kladbladen werden daarbij altijd opgehaald en beschouwd als antwoordbladen en het Onderwijs- en Examenreglement spreekt dit met tegen.

De Interne Beroepscommissie heeft hierboven reeds vastgesteld dat de examenbladen van de student nagenoeg blanco zijn gebleven.

Een hogeronderwijsinstelling staat niet alleen in voor de organisatie van de examens, maar ook voor het bewaren ervan. Artikel 62 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg stelt hierover het volgende:

Artikel 62 Bewaren van de examenkopijen

Kopijen van schriftelijke examens worden bijgehouden tot drie maanden na het einde van het academiejaar.

Voor de examens waarvoor de student klacht indiende of waarvoor de examencommissie opnieuw samenkwam, bewaart de opleiding de kopijen gedurende vijf jaar.

De Hogeronderwijsinstelling moet erover waken dat alle examen- en kladbladen afgegeven worden (R.Stvb. 25 maart 2010, nr. 2010/010). Van kladbladen aanvaardt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangbeslissingen dat deze niet bewaard moeten worden (R.Stvb. 22 augustus 2016, nr. 2016/235). De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student op het examen zelf ook niet verwijst naar de kladbladen, teneinde aan te geven dat zijn antwoorden daarop uitgewerkt zijn. In casu blijkt dat de kladbladen ontbreken. De Interne Beroepscommissie heeft ter zake navraag gedaan. Uiteraard kan men niet kwijtraken wat nooit afgegeven werd (R.Stvb. 18 december 2017, nr. 2017/628).

Dat de student stelt dat hij voor andere opleidingsonderdelen wel geslaagd was impliceert niet dat hij een slaagcijfer moet behalen op het opleidingsonderdeel waarop hij een tekort behaalde. Opleidingsonderdelen streven elk hun eigen doelstellingen na (R.Stvb. 7 augustus 2014, nr. 2014/104, R.Stvb. 21 oktober 2008, nr. 2008/057, R.Stvb. 7 augustus 2014, nr. 2014/104). De Interne Beroepscommissie acht het bovendien niet bewezen dat student voor deze opleidingsonderdelen enkel gewerkt heeft op de kladbladen bij de [respectieve] examens. De Interne Beroepscommissie acht het vanzelfsprekend dat examenvragen van een antwoord worden voorzien op de daartoe aangewezen plaats, zijnde de examenbladen zelf en niet de kladbladen.

De student stelt dat hij gevraagd heeft om een intern onderzoek te organiseren inzake de ontbrekende antwoordbladen en dat deze aanvraag werd afgewezen.

De Interne Beroepscommissie leest het opgevraagde mailverkeer hieromtrent:

[...]

“I Will Invite you for a teams meeting tomorrow to show you the nearly blanco document.”

[...]

“Thank you,

Since it is only one blank page, I am sure one of my submitted answering sheets is missing. Please let me know the practical steps according to the program regulations for investigating this matter internally.”

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat ter zake wellicht sprake is van een vergissing in hoofde van de student. Wanneer men spreekt van “*the near blanco document*” is niet gezegd dat er sprake is van “*only one blank page*”.

De Interne Beroepscommissie leest verder:

“I can assure you that there is no sheet missing since on every numbered page there is a question with blanco answer. The total of numbered pages with your name on, are complete. I will show you in teams. When you think there is more investigation necessary I can assure you that you have no case a[t] all. I hope you rest this case.”

[...]

“I believe it would be fair enough to follow the guidelines of the program and submit the case in an internal appeal then an external appeal to resolve this in a more practical way. And when the two appears end officially that I have no case, then it will be eased for me.”

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat, in tegenstelling tot wat de student weet aan te voeren, de vraag van de student omtrent een intern onderzoek inzake de ontbrekende examenbladen, niet werd geweigerd. Minstens werd aangegeven dat een intern beroep wellicht, gelet op de feiten, ongegrond bevonden zou worden.

De Interne Beroepscommissie wijst ter zake op de mogelijkheid van de student om intern beroep aan te tekenen conform het [] Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg en stelt vast dat de student hiervan gebruik heeft gemaakt.

De grief IS ongegrond.

Over de manier waarop de student bejegend is

De student stelt dat hij geen andere reden kan bedenken voor de manier waarop hij bejegend werd, buiten het gegeven dat hij een student is uit het Midden-Oosten wiens naam Ahmad is. Had zijn naam Jan of Pieter geweest, was hij zeker anders bejegend geweest.

De Interne Beroepscommissie wenst in de eerste plaats te onderschrijven dat UC Leuven-Limburg racisme, discriminatie of andere vormen van grensoverschrijdend gedrag nooit zal tolereren. De Interne Beroepscommissie verwijst hieromtrent o.m. naar het volgende, zoals terug te vinden op haar website:

[...]

De Interne Beroepscommissie verwijst in het verlengde hiervan naar artikel 69 en artikel 78 van het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg.

[...]

De student kan een Engelstalige versie van het Onderwijs- en Examenreglement terugvinden op de website van UC Leuven-Limburg. Uit het schrijven van de student t.a.v. de Interne Beroepscommissie, waarin de student verwijst naar bepalingen uit het Onderwijs- en Examenreglement van UC Leuven-Limburg, blijkt volgens de Interne Beroepscommissie afdoende dat de student hiervan kennis heeft kunnen nemen.

Wanneer een student vaststelt dat de docent mogelijks niet langer onpartijdig is, moet hij dit zo snel mogelijk melden aan de hogeronderwijsinstelling via de daartoe voorziene wegen. De Interne Beroepscommissie stelt niet vast dat dit *in casu* gedaan werd. Loutere beweringen of enkel stellen dat men het gevoel heeft dat de docent niet onpartijdig is, kan geen voldoende bewijs opleveren van partijdigheid of enige andere vorm van grensoverschrijdend gedrag (RvS 7 oktober 2010, nr. 207 973; R.Stvb 14 november 2016, nr. 2016/464)

De grief is ongegrond.

BESLISSING

Het beroep van de student is ontvankelijk maar niet gegrond.

De Interne Beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie waarbij aan Ahmad Mohee Mohammed Ahmad Ali de score van 0/20 werd toegekend voor het OPO MCM05E Strategy Design 2.0.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker beroept zich in een eerste middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij zijn antwoorden op de examenvragen op kladpapier heeft geschreven en dat hij deze mee heeft afgegeven, maar dat die kladbladen niet (meer) kunnen worden teruggevonden en dat de instelling weigert om daar een onderzoek naar te voeren.

Nochtans, zo stelt verzoeker, worden de kladbladen altijd door de studenten ondertekend en mee ingezameld door de examinerator en als antwoordblad beschouwd, ook wanneer zij blanco zijn.

Er waren volgens verzoeker ook geen instructies om de antwoorden op het vragenblad te noteren, en hij heeft bij andere examens in het verleden, waarvoor hij een credit behaalde, ook steeds zijn antwoorden op kladbladen geschreven.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota vooreerst dat het onderwijs- en examenreglement inderdaad stilzwijgend blijft wat kladbladen bij een examen betreft. Verwerende partij ziet daarin bevestiging van de evidentie dat, behoudens eventuele uitdrukkelijke afwijking, een examen moet worden opgelost op de examenkopij zelf. Dat de docent ter zake geen eigen instructies heeft gegeven, betekent voor verwerende partij dan ook dat er niet van de voormelde regel werd afgeweken; er werd op de examenkopij overigens voldoende ruimte gelaten voor de studenten om hun antwoord te formuleren. Verwerende partij ziet geen reden waarom de examinerator of een toezichthouder deze evidentie nog zouden moeten bevestigen en zij stipt aan dat het zorgvuldigheidsbeginsel niet inhoudt dat een examinerator of toezichthouder uit eigen beweging informeert of er nog onduidelijkheden zijn; de studenten kunnen desgevallend altijd een vraag stellen.

Dat een hogeronderwijsinstelling waakt over het inzamelen van alle examenbladen en kladbladen weerspreekt verwerende partij niet, maar dit betekent nog niet dat kladbladen ook moeten worden bewaard. Ook daarin ziet verwerende partij de bevestiging van het beginsel dat een examen wordt opgelost op de examenkopij zelf. Overigens, zo voegt verwerende partij eraan toe, heeft verzoeker op de examenkopij nergens verwezen naar kladbladen om aan te geven dat hij (ook) daarop antwoorden heeft uitgewerkt.

Verder wijst verwerende partij erop dat de examenkopij van verzoeker wel degelijk werd onderzocht, en dat werd vastgesteld dat deze quasi blanco was; waar verzoeker wél iets noteerde, wat het antwoord foutief. Verzoeker heeft wel op elke pagina de hoofding ingevuld. De quotering van 0/20 is op regelmatige wijze tot stand gekomen.

De bewering ten slotte dat verzoeker in voorgaande examens ook op kladbladen heeft geantwoord en dat daarmee rekening werd gehouden, overtuigt verwerende partij niet. Het

blijft voor verwerende partij niet alleen een onbewezen bewering, zij leidt ook niet tot de conclusie dat dit voor het kwestieuze examen een geoorloofde werkwijze was.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn grieven.

Beoordeling

Wanneer op de examenkopij niet alleen onder elke vraag ruimte is voorzien voor het uitwerken van het antwoord, maar zelfs een aanzet is voorgedrukt bij de structuur van antwoord die wordt verwacht – zoals te dezen het geval is: ‘What?’, ‘Origins?’, en ‘Impact?’ zijn voorgedrukt bij vraag 1, ‘Company’, ‘Feature 1’, ‘Feature 2’ en ‘Feature 3’ zijn voorgedrukt in de antwoordruimte bij vraag 2, enz. – dan moet het voor de student, behoudens uitdrukkelijk andersluidende instructies, duidelijk zijn dat wordt verwacht dat de antwoorden op de examenkopij worden vermeld.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijken geen dergelijke andersluidende instructies.

Zo verzoeker er in die omstandigheden niettemin voor kiest om zijn antwoorden uit te werken op kladbladen, dan valt het bij uitstek hem toe om ervoor te zorgen dat er geen twijfel over kan bestaan dat de kladbladen wel degelijk integraal deel uitmaken van het examen. Dat doet verzoeker niet wanneer hij één vraag wél – minstens ten dele – op de examenkopij uitwerkt (vraag 1C op pagina 2) en op die examenkopij nergens naar de kladbladen verwijst.

Wanneer kladbladen noch volgens de regels van het examen, noch na uitdrukkelijke aanwijzing van de student, geacht worden (definitieve) antwoorden te bevatten, dan rust op de instelling voor die kladbladen geen bewaarplicht. In dat opzicht kan aan verwerende partij geen onzorgvuldigheid worden verweten dat verzoekers kladbladen niet meer beschikbaar zijn.

Dat verzoekers vraag naar een onderzoek onbeantwoord zou zijn gebleven, kan uit de bestreden beslissing niet worden afgeleid. Er blijkt immers te zijn nagegaan welke stukken van verzoekers examen beschikbaar waren. Verzoeker toont niet aan welke andere

onderzoeksdaten, binnen de perken van het zorgvuldigheidsbeginsel, nog zouden moeten zijn gesteld.

Dat verzoeker voor andere examens wel (enkel) op kladbladen heeft geantwoord en dat daar bij de quoteringsrekening mee is gehouden, blijft ten slotte een onbewezen bewering.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op de beginselen van de openbaarheid van bestuur.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hem de toegang tot de examenresultaten werd ontzegd en dat hij de resultaten nog steeds niet met de docent heeft kunnen bespreken.

Verwerende partij verwijst naar de artikelen 61 en 70 van het onderwijs- en examenreglement met betrekking tot het recht op inzage in de resultaten – die verzoeker bij zijn beroep heeft gevoegd – en tot de mogelijkheid om het examen in te kijken en daarbij toelichting te ontvangen. Zij stipt aan dat in het licht van COVID-19, verschillende maatregelen werden genomen opdat deze rechten op een veilige wijze zouden kunnen worden uitgeoefend, en dat de beroepscommissie aan de hand van het mailverkeer heeft kunnen vaststellen dat verzoeker het recht op inzage daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen: de examenkopij werd getoond en er werd toelichting gegeven.

Voor het bekomen van een kopie van het examen, zo stelt verwerende partij vervolgens, dient verzoeker dan weer de procedure inzake openbaarheid van bestuur te volgen, wat hij niet heeft gedaan.

Bespreking

Problemen inzake de openbaarheid van bestuur doen zich in beginsel voor ná een examen en kunnen in principe dan ook de regelmatigheid van dat examen niet beïnvloeden.

Daargelaten dat verzoeker in zijn beroep voor de Raad niet (langer) aanvoert dat hij zijn examenkopij niet heeft kunnen zien, en daargelaten dat verzoeker niet aantoont dat hij de procedure inzake openbaarheid van bestuur heeft opgestart om er een fysieke kopie van te ontvangen, stelt de Raad bovenal vast dat verzoeker evenmin aanvoert dat hij door het beweerde gebrek in openbaarheid gehinderd is geweest in het ontwikkelen van zijn middelen, hetzij voor de interne beroepscommissie, hetzij voor de Raad.

In die omstandigheden zijn problemen inzake de toegang tot documenten vreemd aan de regelmatigheid van de examenbeslissing of de bestreden beslissing van de beroepscommissie, en kunnen zij dan ook niet tot de nietigverklaring ervan leiden.

Het middel wordt verworpen.

Derde middel

Verzoeker neemt een derde middel uit de hoorplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de beroepscommissie hem niet heeft gehoord.

Verwerende partij repliceert dat de interne beroepscommissie een beroep overeenkomstig artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement van beoordeelt op stukken en dat zij de personen van wie zij de aanwezigheid nuttig, acht kan uitnodigen.

Beoordeling

Wat de hoorplicht betreft, valt het binnen de onderwijsvrijheid van de hogeronderwijsinstelling om te bepalen of de student bij de beoordeling van het intern beroep kan of moet worden gehoord, en zo ja of de student daartoe steeds moet worden uitgenodigd dan wel of het initiatief daartoe bij de student wordt gelaten. Er wordt immers aangenomen

dat in beginsel aan de hoorplicht is voldaan wanneer de student in staat is geweest om zijn standpunt middels het verzoekschrift op intern beroep op nuttige wijze kenbaar te maken.

Te dezen bepaalt artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 dat de beroepscommissie het intern beroep ‘op stukken’ behandelt. De student heeft derhalve niet het afdwingbare recht om fysiek voor de interne beroepscommissie te verschijnen.

Het middel is ongegrond.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoeker zich op het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijt de docent en de beroepscommissie oneerlijk gedrag, en is ervan overtuigd dat hij anders zou zijn behandeld indien hij niet van allochtone komaf was.

Verwerende partij herneemt in essentie wat de beroepscommissie ter zake reeds heeft uiteengezet. Loutere beweringen of enkel stellen dat men het gevoel heeft dat men binnen de hogeronderwijsinstelling niet onpartijdig is, kunnen bovendien geen voldoende bewijs opleveren van partijdigheid of enige andere vorm van grensoverschrijdend gedrag.

Beoordeling

Het valt aan verzoeker toe om bewijs, minstens een begin van bewijs te leveren van wat hij beweert.

De Raad ziet in de voorliggende stukken geen enkel bewijs dat verzoeker omwille van zijn afkomst anders zou zijn behandeld dan elke andere student in dezelfde omstandigheden.

Het middel is ongegrond.

De Raad wil hieraan toevoegen dat een beschuldiging van racisme, hoe impliciet zij ook moge zijn gesteld, zeer ernstig is, en dat het niet betaamt om wie dan ook, met inbegrip van een hogeronderwijsinstelling of haar organen, daarvan lichthartig te beschuldigen zonder een minimale bewijsvoering.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.870 van 10 augustus 2020 in de zaak 2020/199

In zake: xxx

tegen:

HOWEST
woonplaats kiezend te 8500 Kortrijk
Marksesteenweg 58

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 29 juni 2020 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van Howest van 8 juli 2020 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examenresultaat ‘gedelibereerd’ voor het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, xxx en Kristine Philippaerts, Rik Leenknecht en Frederik D’hulster, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de digital arts and entertainment’, afstudeerrichting ‘3D production and VFX’.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’.

Voor dat opleidingsonderdeel bekommt verzoekster de examenbeoordeling ‘gedelibereerd’, wat betekent dat zij geslaagd wordt verklaard zonder creditbewijs.

De proclamatie vindt plaats op 29 juni 2020.

Op 3 juli 2020 stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“Met deze brief wil ik beroep aantekenen tegen het resultaat van het opleidingsonderdeel VFX Simulation 2. Zoals u op mijn resultatenblad (bijlage 1) kan zien, werd ik voor dit opleidingsonderdeel gedelibereerd.

In de dagen voor het examen van VFX Simulation 2 (vrijdag 5 juni 2020) vernam ik van medestudenten dat we eigenlijk voor dit opleidingsonderdeel helemaal geen examen moesten afleggen en dat alleen de punten van de permanente evaluatie buiten de examens zouden meetellen. Eén student was heel zeker van zijn stuk. Dan ben ik zelf beginnen zoeken op Leho bij het opleidingsonderdeel VFX Simulation 2 en ben ik bij de studiefiche (bijlage 2) [terechtgekomen]. Daaruit blijkt dat die student gelijk had. Via de knop Grades kwam ik dan terecht op mijn resultaten voor de permanente evaluatie van VFX Simulation 2: 67,5% (bijlage 3).

Omdat ik hierover niets van de docent gehoord had, heb ik het examen gewoon afgelegd. Mijn opdracht was goed gevorderd, maar niet volledig afgewerkt wegens tijdsgebrek.

Toen ik maandag 29 juni 2020 mijn resultaten zag, was ik heel verbaasd om ‘gedelibereerd’ te zien staan bij VFX Simulation 2. Er is dus wel degelijk rekening gehouden met de examenopdracht terwijl dat volgens de studiefiche eigenlijk niet het geval zou mogen te zijn.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om mijn resultaat voor het opleidingsonderdeel VFX Simulation 2 aan te passen en alleen rekening te houden met de permanente evaluatie zoals op de ECTS-fiche staat?”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 8 juli 2020; verzoekster laat zich verontschuldigen wegens verblijf in het buitenland.

De beslissing van de interne beroepscommissie luidt:

“(…)

De interne beroepscommissie heeft daarbij, conform het OER artikel 132:
(...)

- een onderzoek ingesteld waaruit het volgende blijkt:
 - o student is tijdens academiejaar 2019-20 ingeschreven in de opleiding bachelor in de digital arts en entertainment voor 45 SP
 - o in de eerste examenkans (EK1) slaagde de student voor 33SP en werd gedelibereerd voor 12 SP, waaronder het betreffende opleidingsonderdeel VFX Simulation 2,
 - o Het opleidingsonderdeel VFX Simulation 2 is een project geëvalueerd via 100% permanente evaluatie, opgedeeld in 3 delen, waarvan de planning van oplevering van deze delen duidelijk op Leho werd geplaatst (bijlage 1):
 - Deel 1: Maken van vuurwerk particle systeem om vertrouwd te worden met de workflow (5% met evaluatie in week 3). Studente behaalde 15/20. .
 - Deel 2: Reproduceren van wat je geleerd hebt via de demo van lector (Nike schoen commercial). De opdracht was het visualiseren van een bol zonder de bol zelf te tonen. Hiervoor waren 3 weken de tijd en dit telde mee voor 35% met evaluatie in week 7. Studente behaalde 12/20.
 - Deel 3: Zelfstandig een topic onderzoeken, korte paper/tutorial hierover schrijven en toepassen (60% met evaluatie in week 14/EP2). In week 6 werd deze opdracht toegelicht door de lector en werd gevraagd om 2 smoke simulaties en 2 fluid simulaties te maken. De studenten werd gevraagd een topic zelfstandig te onderzoeken (keuze uit een aantal topics) (bijlage 2 final assignment die in week 6 op Leho werd geplaatst). Hier staat duidelijk: “you will present this on the exam” waarmee bedoeld wordt dat week 14 in examenperiode 2 de opleverdatum is van het geleverde werk en dat een mondelinge toelichting door de student ingeroosterd werd. De progressie kon ook vanaf week 6 op Slack door de studenten worden gepost. Dagelijks werd hier ook door de lector feedback op gegeven, zodat de vorderingen . continu konden bijgestuurd worden. De verzoekende student heeft dit nooit gedaan, ondanks meerdere reminders vanuit de lectoren om dit toch te doen. De student scoorde voor dit deel 14,5/40. Een aantal zaken werden niet gerealiseerd. Wel werden 2 Smoke simulaties gemaakt, die van gemiddeld niveau waren. Er werd slechts 1 Fluid simulatie gemaakt maar vooral werd er geen topic onderzocht wat het grootste deel van deze opdracht was. Dit moest tonen [dat] de student zelfstandig een onderzoek kan uitvoeren en toepassen. Tijdens het Webcam-gesprek op Discord heeft student laten weten aan de lector dat ‘ze te laat begonnen was’.
 - o De student tekent beroep aan tegen deze beslissing. In het verzoekschrift geeft de student aan niet akkoord te zijn met de genomen- examenbeslissing voor het . opleidingsonderdeel VFX Simulation 2 met volgende argumentatie:
 - De studiefiche geeft aan dat de evaluatie bestaat uit 100% permanente evaluatie buiten het examenrooster en interpreteert dit dat de laatste deliverable (week 14 /EP2) zoals opgegeven in de planning niet van tel is zodat enkel de score voor de eerste twee opdrachten bepalend was voor de permanente evaluatie

- De interne beroepscommissie is van oordeel dat de opleiding de studenten op een correcte manier geïnformeerd heeft over de evacuatie en de deliverables van het opleidingsonderdeel VFX Simulation 2 (zie bijlagen planning en final assignment). Het feit dat de laatste deliverable ingepland stond in de examenperiode waarbij een mondelinge toelichting van het ingediende werk ingepland was, doet geen inbreuk aan de vermelding van 100% permanente evaluatie in de studiefiche. De Howest academische kalender (bijlage 3) laat immers toe dat ook in de examenperiode een permanente evaluatie wordt ingepland. De ingeplande datum was een deadline voor indienen van geleverde prestaties met aanvullende mondelinge toelichting. Deze semantiek als reden aangrijpen om niet te moeten voldoen aan de vooraf duidelijk gecommuniceerde deadline en op te leveren stukken, wordt door de interne beroepscommissie als ongegrond beschouwd.

Op basis van onderzoek oordeelt de interne beroepscommissie dat het verzoek van student ongegrond is. De interne beroepscommissie bekrachtigt de beslissing van de examencommissie voor het opleidingsonderdeel VFX Simulation 2 - ‘Gedelibereerd’. De commissie oordeelt dat er duidelijke transparantie was over de evaluatie (% verdeling, deadlines, op te leveren materialen) en dat de studenten voldoende mogelijkheden hadden tot feedback vanuit de opleiding om continue progressie tijdens de opdracht te kunnen realiseren. Het feit dat de laatste deadline in de examenperiode viel met ingeplande mondelinge toelichting, ziet de commissie niet als tegenstrijdig met de studiefiche noch met de academische kalender van Howest.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In wat als een eerste middel wordt beschouwd – omdat het raakt aan de regelmatigheid van de interne beroepsprocedure – beroept verzoekster zich op een schending van de artikelen

II.221, §1, *littera f*) en artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs en van de artikelen 44, 46, 64 en 72 van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert verschillende schendingen van het onderwijs- en examenreglement aan.

Vooreerst stelt verzoekster dat de ‘workplanner’ en de ‘final assignment’ ‘VFX Simulation 2’ (ook bijlage 1 en 2 van de brief van de interne beroepscommissie) enkel in het Engels beschikbaar zijn en niet in het Nederlands. Dit is volgens verzoekster in strijd is met de artikelen II.221, §1, *littera f*) en II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs, die stellen dat informatie in verband met de evaluatie moet worden aangeboden in het Nederlands en dat de onderwijstaal het Nederlands is. Om dezelfde redenen is verzoekster van oordeel dat de artikelen 46 en 72 van het onderwijs- en examenreglement worden geschonden.

Vervolgens doet verzoekster gelden dat artikel 44 van het onderwijs- en examenreglement voorschrijft dat elke opleiding een studiegids ter beschikking stelt van de student, terwijl zij in september 2018, bij aanvang van haar opleiding, een ‘Digital arts Survival Guide’ ontving die volledig in de Engelse taal was opgesteld.

Ten slotte haalt verzoekster aan dat artikel 64 van het onderwijs- en examenreglement voorschrijft dat voor elke examenperiode per opleiding *c.q.* afstudeerrichting een examenreglement wordt uitgewerkt met ten minste volgende elementen: het examenrooster met vermelding van naam van het opleidingsonderdeel of *partim* en de plaats en het tijdstip van het examen en tevens de contactgegevens van het examensecretariaat, de voorzitter en secretaris van de examencommissie, de ombudspersoon etc. Op Leho staat volgens verzoekster evenwel er geen enkel document waarop alle gegevens van het examenrooster voor 2de Bachelor ‘Digital arts and entertainment, 3D Production and VFX’ van het 2de semester, gegroepeerd staan. De student, nog steeds volgens verzoekster, moet op zoek gaan in mails, planners, calenders, ... om zijn examenrooster bijeen te puzzelen en een studieplanning op te stellen. Verzoekster voegt er nog aan toe dat in de ‘Survival Guide’ en op Leho nergens de contactgegevens van het examensecretariaat, de voorzitter en secretaris van

de examencommissie en de naam van de ombudspersoon van de opleiding ‘Digital arts and entertainment’ zijn vermeld.

In de toelichtende nota die verwerende partij bij haar stukken voegt, wordt ter zake het volgende uiteengezet:

“De workplanner is geen officieel instrument richting evaluatie maar een hulp instrument voor de studenten om hun werk te kunnen plannen.

[...]

De DAE Survival guide is een info brochure die niet tot de officiële documenten behoren. Dit is geenszins de studiegids. Deze Survival guide krijgen alle studenten mee tijdens de kick off dagen. Elke wijziging i.v.m. contactpersonen, als die er zou zijn, wordt via de info site van de opleiding op LEHO gecommuniceerd.

[...]

De ENG LEHO communicatie aangrijpen als argument waardoor de studente niet zou begrepen hebben waarover het gaat lijkt ons bizar. Het heeft de student niet verhinderd om de eerste 2 opdrachten correct in te dienen conform de afspraken. Opleidingen hebben een bepaald volume SP die niet Nederlandstalig mogen aangeboden worden. Bij de aanvang van elke dergelijke module wordt er normaal gepolst of ENG communicatie een probleem is. Er zijn geen opmerkingen gekomen vanuit deze module groep. Het feit dat de vorige opdrachten goed begrepen en correct uitgevoerd geweest zijn conform de opdrachtelijke illustreert dat dit correct is.

[...]

Studenten hebben een maand op voorhand de examenplanning gekregen via hetzelfde kanaal waar ze hun lessenrooster kunnen raadplegen sedert de eerste dag van hun opleiding aan Howest. Dit is in 2DAE niet anders dan in 1DAE. Het lijkt ons dan ook bizar dat nu op het eind van het tweede jaar een student plots niet meer zou weten waar hij/zij de examenplanning kan terugvinden. Het platform waarop de examens overzichtelijk per klasgroep te raadplegen zijn is lesrooster.howest.be. De examenplanning wordt ook telkens voor publicatie afgetoetst met de studentenparticipatie.”

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs kan de Raad geen rekening houden met middelen die voor de Raad voor het eerst worden opgeworpen:

“§2. (...) De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”

De hierboven vermelde grieven werden door verzoekster niet opgeworpen in de interne beroepsprocedure en zij voldoen niet aan de in het voormelde artikel bepaalde voorwaarden om in de huidige stand van de zaak alsnog voor het eerst te kunnen worden aangevoerd.

Het eerste middel is in geen van zijn onderdelen ontvankelijk.

Tweede middel

In een tweede middel, dat eveneens betrekking heeft op de regelmatigheid van de interne beroepsprocedure, beroept verzoekster zich op een schending van haar rechtsbescherming tijdens de interne beroepsprocedure en een schending van de artikelen 54 en 60 van het onderwijs- en examenreglement en van artikel II.279 van de Codex Hoger Onderwijs.

Standpunt van partijen

In de eerste plaats stelt verzoekster dat artikel 60 van het onderwijs- en examenreglement met betrekking tot de ombud bepaalt dat de ombudspersonen en de plaatsvervangers, hun taakomschrijving en bereikbaarheid bij aanvang van het academiejaar tijdens onthaalactiviteiten duidelijk worden meegedeeld, zoals dit ook wordt vermeld op de infosite van de opleiding. Op het leerplatform Leho staat volgens verzoekster voor de studenten van 2de Bachelor ‘Digital arts and entertainment, 3D Production and VFX’ evenwel geen enkele vermelding van de ‘ombudspersoon’, zodat verzoekster niet wist wie de ombud is tot wie zij zich kan wenden in geval van problemen. Het niet beschikbaar stellen van deze informatie is volgens verzoekster ook in strijd met artikel II.279 van de Codex Hoger Onderwijs. Doordat er geen ombud was die haar kon bijstaan bij het intern beroep of daarin een bemiddelende rol kon opnemen, is verzoekster van oordeel dat haar rechtsbescherming is geschonden.

Tweedens en daarbij aansluitend, doet verzoekster gelden dat artikel 101 van het onderwijs- en examenreglement bepaalt dat in geval van geschillen, de betrokkenen (examinatoren en studenten) of de ombudspersoon onverwijld de voorzitter van de examencommissie op de hoogte moeten brengen. De ombudspersoon bemiddelt dan en de voorzitter van de examencommissie neemt maatregelen om een correct verloop van de examens of de beraadslaging te waarborgen. Omdat verzoekster niet wist wie de ombudspersoon en de voorzitter van de examencommissie zijn, kon zij niemand op de hoogte brengen en konden de ombudspersoon en de voorzitter van de examencommissie hun taak niet opnemen. Ook daarin ziet verzoekster een schending van haar rechtspositie.

Ten derde werpt verzoekster op dat zij met een e-mail van de algemeen directeur van 7 juli 2020 (8u50) vernam dat er minder dan 25 uur later, namelijk op 8 juli 2020 om 9u45, een hoorzitting van de interne beroepscommissie zou doorgaan waarop verzoekster haar dossier kon toelichten. Aangezien verzoekster zich op dat ogenblik in het buitenland bevond en zij in deze tijdsspanne niet in staat was om een raadsman te zoeken die haar met volmacht kon vertegenwoordigen, werd er volgens verzoekster onregelmatig gehandeld. De betrokken docent immers heeft zich, zo leidt verzoekster uit de bestreden beslissing af, wel kunnen ‘verdedigen’. Verzoekster is van oordeel dat het overeenkomstig artikel II.279 billijk zou zijn geweest indien de ombudspersoon aan de interne beroepscommissie zou gemeld hebben dat een eenzijdige verdediging van de docent van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ zonder de stem van de student te horen niet fair is en de rechtspositie van de student ondermijnt. Aangezien evenwel de ombudspersoon niet op de hoogte was, heeft verzoekster ook in die zin geen ondersteuning tijdens het intern beroep genoten.

Verwerende partij repliceert ter zake:

“De naam van ombudspersoon staat vermeld in de brochure (bijlage XI in het dossier) die elke nieuwe 1stejaars student krijgt. Het feit dat die toegevoegd is als bijlage in het dossier duidt op het feit dat het document en de inhoud ervan gekend is. De naam en contactgegevens van de ombudspersoon zijn dus ook gekend waardoor deze opmerking in het dossier nietig kan verklaard worden.”

Beoordeling

Krachtens artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs kan de Raad geen rekening houden met middelen die voor de Raad voor het eerst worden opgeworpen:

“§2. (...) De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”

De hierboven vermelde grieven werden door verzoekster niet opgeworpen in de interne beroepsprocedure en zij voldoen niet aan de in het voormelde artikel bepaalde voorwaarden om in de huidige stand van de zaak alsnog voor het eerst te kunnen worden aangevoerd.

Hieraan kan ten gronde nog het volgende worden toegevoegd.

Ten eerste is een oproeping voor een hoorzitting door een interne beroepsinstantie niet iets wat een student – die immers zelf het intern beroep heeft ingesteld – plots overkomt. Van een student mag in die omstandigheden worden verwacht dat hij zich naar best vermogen ter beschikking houdt, *a fortiori* wanneer hij er prijs op stelt daadwerkelijk te worden gehoord. De korte termijn waarover een interne beroepsinstantie overeenkomstig artikel II.294, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs beschikt om een beroepsprocedure af te wikkelen, leidt er in beginsel immers toe dat zo een hoorzitting wordt gehouden, dit eveneens gebeurt binnen een korte termijn nadat het beroep werd ingesteld. Het is in die omstandigheden op eigen risico dat de student zich na het instellen van een intern beroep naar het buitenland begeeft.

Het past daarbij ook aan te stippen dat het onderwijs- en examenreglement in artikel 132 aan de student geen afdwingbaar recht verleent om fysiek voor de interne beroepscommissie te verschijnen, zodat dit recht ook niet geschonden kan zijn.

Ten slotte, wat dit aspect betreft, blijkt uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan niet dat verzoekster om een uitstel van de zitting van de bijeenkomst van de interne beroepscommissie heeft verzocht.

Wat de ombud betreft, ziet de Raad niet in wat verzoekster ervan heeft weerhouden om deze grieven ten aanzien van de interne beroepscommissie op te werpen. Verzoekster kan alleszins niet overtuigend voorhouden dat zij op dat ogenblik geen kennis had van de thans ingeroepen bepalingen van het onderwijs- en examenreglement en van de Codex Hoger Onderwijs.

Hierbij moet nog worden opgemerkt dat de ombud blijkens de artikelen 60 en 132 van het onderwijs- en examenreglement geen rol speelt bij de afwikkeling van een intern beroep.

Tot slot blijkt uit het dossier ook niet dat verzoekster zich ooit heeft geïnformeerd omtrent de coördinaten van de ombud; ook ter zake ziet de Raad niet in wat verzoekster van een dergelijke vraagstelling zou hebben weerhouden.

Het middel is niet ontvankelijk.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoekster zich op een schending van artikel 44 van het onderwijs- en examenreglement.

Standpunt van partijen

Verzoekster doet het volgende gelden:

“De ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ voor het volgend academiejaar 2020-2021 aangepast is naar 40% permanente evaluatie en 60% examenopdracht. Ik heb deze fiche geconsulteerd in het weekend van 4-5 juli 2020. Op het ogenblik van dit schrijven is de server met ECTS-fiches van Howest echter al minstens 2 dagen onbereikbaar. Dat is in strijd met het onderwijs- en examenreglement van Howest, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage X) dat op p. 31 in art. 44 stelt dat de studiefiches beschikbaar zijn op de website www.howest.be/ECTS. Indien deze URL gevolgd wordt, verschijnt momenteel een ERROR-melding (zie bijlage XIII). Indien ik voor het volgend academiejaar 2020-2021 mijn individueel studietraject wil opstellen, heb ik momenteel dus geen ECTS-fiches over de opleidingsonderdelen van dat nieuwe academiejaar. Dat is m.a.w. wezenlijke informatie die ontbreekt. Bovendien impliceert het feit dat de docent van ‘VFX Simulation 2’ zijn ECTS-fiche voor volgend academiejaar 2020-2021 wijzigt, dat de fiche van academiejaar 2019-2020 een probleem heeft. Anders zou een wijziging onnodig zijn.”

Beoordeling

Het middel heeft betrekking op de samenstelling van verzoeksters individueel studietraject in het academiejaar 2020-2021.

Het ontgaat de Raad hoe beweerde perikelen omtrent de samenstelling van een curriculum voor een volgend academiejaar, tot de onwettigheid van de bestreden beslissing – die betrekking heeft op het academiejaar 2019-2020 – zouden kunnen doen besluiten.

Het middel is onontvankelijk bij gebrek aan belang.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoekster zich op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Dit middel heeft betrekking op de informatie die is opgenomen in de ‘workplanner’. Ter zake formuleert verzoekster drie grieven.

Ten eerste doet verzoekster gelden dat de ‘workplanner’ op het elektronisch platform Leho niet bij de informatie van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ is geplaatst, maar bij de informatie van ‘Infosite – DAEE – Bachelor Digital Arts and Entertainment English’. Deze informatie is volgens verzoekster in het Engels en bedoeld voor studenten in de Engelstalige opleiding.

Ten tweede wordt de informatie op de ‘workplanner’ volgens verzoekster door de studenten niet altijd als betrouwbaar beschouwd. Zo staat er bijvoorbeeld een foute puntenverdeling vermeld, wat voor verzoekster aantoont dat er niet zorgvuldig wordt gecommuniceerd en dat studenten “genoodzaakt waren om zich tot de ECTS-fiche te wenden om te weten hoe ze uiteindelijke geëvalueerd zouden worden”.

Ten derde stelt verzoekster dat op de ‘workplanner’ van het tweede semester de laatste opdracht van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ wordt vermeld in de kolom van examenperiode 2, die aanving op 25 mei 2020. Hoewel een exacte datum voor deze laatste opdracht niet wordt vermeld op de ‘workplanner’, is het voor verzoekster duidelijk dat die wel degelijk binnen het examenrooster valt.

Verwerende partij neemt hieromtrent het volgende standpunt in:

“De evaluatie is conform de ECTS fiche gebeurd. De workplanner is geen officieel instrument richting evaluatie maar een hulp instrument voor de studenten om hun werk te kunnen plannen. De ECTS fiche is de enige wettelijke bron om naar te verwijzen i.v.m. evaluatie.

[...]

De modules die wensen tijdens de examenperiode de studenten via een presentatie hun projecten laten toelichten en daar op het moment zelf op te quoteren, nemen in hun modulefiche idd een andere verdeelsleutel voor evaluatie. Het verschil is misschien semantisch maar ons inziens correct. Als er tijdens de examenperiode geen punten kunnen verdiend worden is er sprake van 100% permanente evaluatie (of combinatie van vormen), terwijl er voor andere modules, zoals bv. Keying & Tracking terecht een opsplitsing gemaakt wordt tussen permanente evaluatie en evaluatie binnen de examenperiode.

De workplanner is een module [overschrijdend] hulpinstrument dat bedoeld is als planningsinstrument en niet als evaluatie tool, en staat dus inderdaad niet op de LEHO pagina van de module VFX Simulation 2.

Er wordt in de oplistijng van de tussentijdse punten op LEHO (bijlage IX) geen sprake gemaakt van een examen. Er wordt over final project gesproken, met de duidelijke vermelding dat het een research project is. Een Research project op zich duidt al op het feit dat dit geen examen evaluatie vorm kan zijn. Daar gaat tijd over.”

Beoordeling

Verwerende partij stelt dat in de eerste plaats de ECTS-fiche de bindende bepalingen inzake de organisatie van het opleidingsonderdeel bevat. Daarmee lijkt verzoekster het in haar intern beroep eens te zijn geweest, aangezien zij zich toen uitsluitend op de ECTS-fiche (studiefiche) beriep.

Ook de Raad is het met dit principe eens. Krachtens artikel 2 van het onderwijs- en examenreglement 2019-2020 bevat de studiefiche van een opleidingsonderdeel “de onderwijskundige en organisatorische beschrijving van dit opleidingsonderdeel” en artikel 44 van dat reglement bepaalt *in concreto* de inhoud van de studiefiche:

“De studiefiche van een opleidingsonderdeel bevat volgende elementen:

- de titel van het opleidingsonderdeel;
- de studieomvang uitgedrukt in studiepunten;
- het type van het opleidingsonderdeel: verplicht of keuze;
- de onderwijstaal eventueel per partim indien verschillend;
- de eindcompetenties/leerresultaten per opleidingsonderdeel en partim;
- de volgtijdelijkheid;
- de korte inhoud;
- het verplicht studiemateriaal;

- het aanbevolen studiemateriaal en de aanbevolen literatuur;
- de onderwijsvormen;
- de evaluatievorm, de periode(s) van evaluatie en de opbouw van het examencijfer;
- de verantwoordelijke lesgever en de lesgevers per opleidingsonderdeel/partim;
- al dan niet 2de examenkans in hetzelfde academiejaar mogelijk;
- al dan niet examencontract mogelijk;
- vermelding indien deliberatie niet mogelijk is”

Het onderwijs- en examenreglement schrijft verder voor dat de studiefiche aangeeft of periodegebonden en niet-periodegebonden evaluaties kunnen worden gecombineerd en wat in voorkomend geval de onderlinge verhouding is voor het bepalen van het examencijfer (artikel 69).

De studiefiche is, samen met het onderwijs- en examenreglement, derhalve de primaire bron voor de wijze waarop een opleidingsonderdeel wordt onderwezen en geëxamineerd. De ‘workplanner’, die overigens noch in het voormelde reglement, noch in de studiefiche ter sprake komt, is daaraan ondergeschikt.

Zoals hieronder zal blijken, zijn de bepalingen van de studiefiche voldoende duidelijk en zijn zij ook nageleefd bij de organisatie van de beoordeling voor het opleidingsonderdeel.

Dit betekent dat verzoeksters uiteenzetting omtrent de ‘workplanner’ niet dienend is.

Het middel is ongegrond.

Vijfde middel

In wat als een vijfde middel kan worden beschouwd, bundelt de Raad alle grieven van verzoekster die betrekking hebben op de wijze waarop het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation2’ werd *c.q.* moest worden beoordeeld. De Raad berijpt de uiteenzetting van verzoekster ter zake als een beroep op een schending van de ECTS-fiche en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Voor de goede orde herneemt de Raad onderstaand de argumenten van verzoekster zoals zij in het verzoekschrift zijn opgeworpen:

“[D]e evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ niet gebeurde op basis van de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ zoals gepubliceerd op Leho, het communicatieplatform van Howest (zie bijlage IV), maar wel op basis van een workplanner (zie bijlage V) die niet conform is met de ECTS-fiche. Concreet wil dit zeggen dat de evaluatie niet gebeurde op basis van 100% permanente evaluatie buiten het examenrooster (zie ECTS-fiche), maar op basis van de workplanner die het heeft over 2 opdrachten permanente evaluatie en 1 final assignment/project (zie bijlage VI) die de docent in bijlage VI zelf echter Exam noemt en die moest ingediend worden op vrijdag 5 juni 2020, wat volgens de academische kalender van Howest de 2de week van examenperiode 2 is, dus m.a.w. binnen het examenrooster.”

en

“[E]r in al mijn andere opleidingsonderdelen van dit academiejaar geëvalueerd wordt in een onderverdeling van opdrachten buiten het examenrooster en opdrachten binnen het examenrooster. Dat wordt ook zo vermeld op hun ECTS-fiches. Een voorbeeld van zo'n fiche is de ECTS-fiche van ‘Scripting’ (zie bijlage VIII) die ik toevoeg. De docent van ‘VFX Simulation 2’ doet in de praktijk wat betreft evaluatie eigenlijk hetzelfde als zijn collega’s, maar vermeldt echter op de ECTS-fiche (zie bijlage IV) ‘permanente evaluatie buiten het examenrooster: 100%’. Als de docent ‘permanente evaluatie binnen het examenrooster’ had gewenst, dan had hij dit ook zo in de ECTS-fiche van zijn opleidingsonderdeel moeten vermelden. Dan zou er geen verwarring of foute interpretatie mogelijk geweest zijn. Uit het feit dat de docent van ‘VFX Simulation 2’ op zijn ECTS-fiche (zie bijlage IV) wat betreft de evaluatie een andere formulering hanteert dan zijn collega’s, toont aan dat er geen éénvormigheid is binnen de opleiding en dat elke docent de begrippen ‘permanente evaluatie’ en ‘examen’, ‘binnen het examenrooster’ en ‘buiten het examenrooster’ en ‘het examenrooster’ en ‘de examenperiode’ op zijn eigen manier hanteert en dat de studenten er het raden naar hebben wat de verschillende docenten bedoelen. Alle begrippen worden door de docenten van de opleiding ‘Digital arts and entertainment’ door elkaar gebruikt terwijl de interne beroepscommissie in zijn beslissing d.d. 8 juli 2020 durft opperen dat de student een probleem met semantiek heeft (zie bijlage III).”

en

“[O]p Leho bij het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ bij de rubriek ‘Grades’ nog een andere puntenverdeling staat (zie bijlage IX). Volgens deze informatie is mijn percentage voor de permanente evaluatie 67,5%. Op deze pagina staan verder geen enkele puntenverdeling of -verhouding vermeld. Als deze informatie niet correct is, waarom staan deze grades dan op Leho gepubliceerd? Als dit niet het percentage van de permanente evaluatie is, wat is die 67,5% dan wel? En hoe moet de student dit cijfer dan interpreteren? Welke puntenverhouding zit er achter?”

en

[I]n het onderwijs- en examenreglement van Howest, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage X) staat op p. 30 in art. 44 dat de student informatie over de evaluatievorm, de periode(s) en de opbouw van het cijfer kan vinden op de studiefiche. Voor de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage IV) staat er op deze fiche: ‘permanente evaluatie buiten het examenrooster: 100%’.

[I]n het onderwijs- en examenreglement van Howest, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage X) staat op p. 44 in art. 69 dat niet-periodegebonden en periodegebonden evaluaties kunnen gecombineerd worden en dat de onderlinge verhoudingen in het uiteindelijke examencijfer uitdrukkelijk vermeld worden in de studiefiche van het opleidingsonderdeel. Voor de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage IV) staat er op deze fiche: ‘permanente evaluatie buiten het examenrooster: 100%’.

[I]n het Onderwijs- en examenreglement van Howest, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage X) staat op p. 48 in art. 78 dat het examencijfer wordt berekend volgens de verhouding of berekeningswijze die in de studiefiche wordt vastgelegd. Voor de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’, academiejaar 2019-2020 (zie bijlage IV) staat er op deze fiche: ‘permanente evaluatie buiten het examenrooster: 100%’.

Beoordeling

In de studiefiche van het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ staat als evaluatie voor de eerste examenkans aangegeven:

Moment	Vorm	%
Examenperiode 2 buiten examenrooster	Permanente evaluatie: andere vorm of combinatie van vormen (permanente evaluatie)	100,00

Artikel 2 van het onderwijs- en examenreglement definieert ‘permanente evaluatie’ als volgt:

“permanente evaluatie: regelmatige evaluatie van het leerproces van de student tijdens de periode van onderwijsactiviteiten;”

In artikel 69 van het onderwijs- en examenreglement is te lezen wat volgt:

“(…)

Onder niet-periodegebonden evaluatie wordt begrepen: een beoordeling van de mate waarin de beoogde competenties/leerresultaten of leerdoelen door een student verworven werden buiten de hiervoor vastgelegde drie examenperiodes, zoals voorzien in de academische kalender.

Onder periodegebonden evaluatie wordt begrepen: een beoordeling van de mate waarin de beoogde competenties/leerresultaten of leerdoelen door een student verworven

werden tijdens de hiervoor vastgelegde examenperiodes, zoals voorzien in de academische kalender.
(...)”

Op de planning die aan de studenten is meegedeeld via het elektronisch platform Lego, waarbij het opleidingsonderdeel ‘VFX Simulation 2’ tussen verschillende andere opleidingsonderdelen op een gemeenschappelijke tijdsbalk is weergegeven, is vermeld dat ‘fireworks’ in week 3 (24 februari) valt en voor 5% meeteelt, dat ‘practice FX shots’ in week 7 (23 maart) valt en voor 35% meetelt en dat ‘different effect shots’ in examenperiode 2 valt (25 mei) en voor 60% meetelt.

In de academische kalender die beide partijen voorleggen, is bepaald dat de weken 14 tot en met 18 (van 25 mei tot 27 juni 2020) zijn voorbehouden voor “tweede examenperiode/onderwijsactiviteiten/(permanente) evaluatie”.

Deze periode is derhalve uitdrukkelijk ook voorzien voor onderwijsactiviteiten en voor (al dan niet permanente) evaluatie, zodat het gegeven dat een aspect van de permanente evaluatie voor een opleidingsonderdeel (dat enkel aan de hand van permanente evaluatie wordt beoordeeld) binnen de ‘tweede examenperiode valt’, op zich alvast niet onregelmatig is. Van de planning en de academische kalender wordt verzoekster geacht kennis te hebben.

Of het laatste evaluatiemoment niettegenstaande dit alles in strijd met de ECTS-fiche binnen het ‘examenrooster’ is georganiseerd, is een grief die niet in het intern beroep werd opgeworpen en die derhalve – zoals hierboven reeds is geoordeeld – thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kan worden ingeroepen.

Louter voor het debat geeft de Raad aan dat hij deze grief ook inhoudelijk niet kan beoordelen. Artikel 64 van het onderwijs- en examenreglement luidt:

Artikel 64. Examenregeling

Voor elke examenperiode wordt per opleiding/afstudeerrichting en modeltraject een examenregeling uitgewerkt die ten minste volgende elementen bevat:

- het examenrooster met vermelding van naam van het opleidingsonderdeel of partim; de plaats en het tijdstip (datum en begin- en einduur) van het examen;
- (...)”

Hieruit blijkt dat het examenrooster een kalender is die per individuele opleiding of afstudeerrichting wordt opgesteld. Een dergelijk stuk wordt door partijen niet aan de Raad voorgelegd.

Wat de inhoudelijke beoordeling betreft – die als dusdanig niet wordt betwist – spreekt het voor zich dat het verzoekster kan worden aangerekend dat de opdracht, zoals zijzelf aangeeft, niet volledig was afgewerkt.

Uit de stukken kan de Raad niet met zekerheid opmaken dat de docent bij ‘grades’ een andere puntenverdeling heeft meegedeeld. Op dit stuk (stuk 3 verzoekster) staan immers twee ogenschijnlijk definitieve deelbeoordelingen (15/20 voor ‘fireworks’ en 12/20 voor ‘particles’) en nog niet toegekende score voor ‘final project’, maar uit de quoterings op 20 dan wel op 40 (dit laatste voor ‘final projects’) blijkt, bij gebreke aan definitief eindcijfer, niet dat van de initieel meegedeelde weging wordt afgeweken.

Zelfs indien dat het geval zou zijn, dan kan deze communicatie worden betreurd, maar zij doet geen afbreuk aan de oorspronkelijk meegedeelde weging die finaal ook blijkt te zijn gehanteerd. Overigens moet worden opgemerkt dat verzoekster in haar intern beroep weliswaar op deze ‘grades’ heeft gewezen, maar dat haar grieven in wezen niet waren gericht tegen de weging van de deelonderdelen, maar tegen het feit dat de mondeling toelichting bij de laatste opdracht binnen de examenperiode viel.

De duidelijkheid die er aan de hand van de ECTS-fiche en de planning initieel bestond was en had kunnen blijven bestaan met betrekking tot de ‘permanente evaluatie’ wordt, zoals verzoekster niet geheel onterecht aanstipt, door de betrokken docent zelf wat de gracht ingereden door de laatste opdracht op Leho aan te kondigen onder de titel “chapter 11: exam” en “you will present this on the exam”. Het is immers van twee dingen één: *of* permanente evaluatie *of* een examen.

Samengenomen met het gegeven dat verwerende partij zich in de antwoordnota beperkt tot het verwijzen naar een repliek op verzoeksters middelen door de opleidingscoördinator, en het feit dat verwerende partij geen volledig administratief dossier neerlegt (stukken zoals het intern beroep en de ECTS-fiche moest de Raad bij de stukken van verzoekster vinden) wekt een en ander wat de indruk *à la vie d’artiste*, met de Franse slag te zijn georganiseerd.

Dat, en de ongelukkige semantiek van de docent, doet evenwel geen afbreuk aan wat de Raad hiervoor heeft vastgesteld.

Het vijfde middel is ongegrond.

VI. Anonimisering

Verzoekster vraagt ter zitting om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 5.871 van 10 augustus 2020 in de zaak 2020/202

In zake: Ludovic VEYT
woonplaats kiezend te 1480 Tubize
Rue des Frères Taymans 47

tegen:

ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II-laan 180
alwaar keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 juli 2020, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 6 juli 2020 waarbij aan verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Taal SO1 LOBR’ een examencijfer van 9/20 wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 augustus 2020.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Gautier De Wachter (*loco* advocaat Stijn Butenaerts), die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2019-2020 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve bachelor in het secundair onderwijs – Lichamelijke opvoeding en Bewegingsrecreatie’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Taal SO1 LOBR’, waarvoor verzoeker een examencijfer van 9/20 behaalt. Verzoeker wordt niet geslaagd verklaard.

Dat is de (eerste?) bestreden beslissing.

Verzoeker voegt bij zijn stukken ook kopie van de departementale beroepscommissie, waarbij het intern beroep van verzoeker tegen het examencijfer als ongegrond wordt afgewezen.

Tegen de overwegingen van die beslissing voert verzoeker evenwel geen middelen aan.

IV. Ontvankelijkheid - afstand

Op 29 juli 2020 richt verzoeker een e-mail aan de Raad, met de mededeling dat hij “gezien het antwoord van de hogeschool [...], [hij zijn] beroep [zou] willen intrekken”.

De Raad is van oordeel dat deze kennisgeving niet anders dan als een afstand van beroep kan worden begrepen.

Er zijn geen redenen die zich tegen het toekennen van de afstand verzetten.

BESLISSING

De Raad verleent akte van de afstand van beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 augustus 2020, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Jean Goossens bestuursrechter – bijzitter

Marleen Verreth bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.